

R. P. LAVRENTII
DE PEYRINIS
GENVENSIS

ORDINIS MINIMORVM S. FRANCISCI DE PAVLA,
olim in Prouincia Genuensi Vice-Generalis : Necnon sanctissimæ Inquisitionis
contra Hæreticam prauitatem Vicarij.

FORMVLARIVM PRÆLATORVM REGVLARIVM,
SEV OMNES FERE FORMÆ AD OFFICIVM PRÆLATI
LEGITIMÆ EXERCENDVM NECESSARIÆ.

TOMVS TERTIVS.

*In quo præter dictas formas præsertim ad modum procedendi iudicialiter peruitiles,
habentur adhuc notæ dictarum formarum materias aperientes.*

OPVS PRÆLATIS OMNIBVS NECESSARIVM,
Indice copiosissimo totius Operis adornatum.

EDITIO NOVISSIMA, MULTIS ADDITIONIBVS PRÆ CÆTERIS LOCUPLETATA.

LVGDVNI,

Sumptibus IOANNIS-ANTONII HVG VETAN,
& GVILLIELMI BARBIER.

M. DC. LXVIII.

CVM APPROBAT. ET PERMISSV.

DE PEYKINIS

1812

1812

1812

1812

1812

1812

1812

1812

1812

1812

1812

1812

1812

1812

1812

1812

1812

1812

1812

1812

1812

1812

1812

1812

1812

1812

1812

1812

1812

1812

1812

1812

1812

1812

1812

1812

ILLVSTRISS. AC REVERENDISS. D.D.

RAPHAELI PIZZVRNO,
TOTIVS MINIMORVM ORDINIS

S. FRANCISCI DE PAULA

olim Correctori Generali,

NVNC VERO GVARDIENSI EPISCOPO VIGILANTISS:

SALVTEM.

SIBI EIVSDEM PATROCINIVM PRECATVR

F. Angelus Vigus Minimus.

EVERIOR, & non aqua librata trutina mihi videtur illa Seneca sententia: Ingratus est, qui beneficium reddit sine vsura. Expediet beneficia detestare, ne per illa in ingrati animi crimen incurramus: etsi verum est ex Arist. 2. Philos. Mor. Magistris, Diis, & Parentibus non posse reddi æquivalens. Nemo erit non ingratus, cum nemo non fateatur se debere Deo, Magistris, & Parentibus. Mitior Aristot. 8. eiusdem Philos. Mor. & animo

beneficiis deuincto magis indulget dicens. Retributio possibilis esse debet, non condigna. Ingenue fateor Illustriss. ac Reuerendiss. D. Ingratus esse nunquam desinerem, si suis in me collatis reddere deberem condigna beneficis: quid postea si cum vsura? Æquivalens non inuenio reddendum Magistro meo, Parenti meo, quinimmo (si fas est dicere) Deo meo, & liceat mihi addere, Raphaëli meo: Magistro, a quo artes hausi Philosophicas: Parenti, cui Religionis olim mea tenenti gubernaculum magis debebam, quam genitori: Deo, Prelato scilicet, cum Sacerdotibus omnibus, præsertim Prelatis dicat Veruas ex Io. 10. Ego dixi, Dij estis; Raphaëli tandem, qui Medicina interpretatus ignorantis cecitatem ab oculo mentis mea, & suaueolenti conuersatione auertit, & doctrina suauit splendore. Neque inconsulto natura, ut opinor, mihi Angeli, tibi Raphaëlis nomen imposuit. Superior caelestium spirituum Hierarchia, in qua non ultimus est Raphaël, inferiores, ut auii Theologi, ordines illuminat: Tu Raphaël in Doctorem catu sublimis, me Angelum scientia vix prima sequentem signa illuminasti. Quid pro tantis redderem, versabar animo: extremum ingenue timebam supplicium, timebam ingrati notam, ni profiterer, unde viverem: Verebar à tua beneuolentia mensa impransus abire de more Gymnosophistarum;

rum, apud quos impransus abibat, qui nullum diurni laboris fructum parentibus afferret: culpa erat non asserre: De meo quod asserrem non habebam; ut asserrem, furari satius fuit alienum; assero igitur, & offero Dominationi tuae Illustriss. ac Reuerendiss. adm. R. P. F. Laurentij de P'yrinus Informatoris, & Præceptoris tui, tuique amantissimi Opera, ad Prælatos attentius, quæ olim ab eodem in lucem edita, & per orbem diffusa tantam, tanquæ variam prætulerunt Doctrinam, ut plures plurimum ex ea faciantur se profecisse. Unde iure potest de se ipsa dicere, OMNIBVS PROSV, eodem enim modo, quo aqua unico in vase floribus variis vigorem conseruat, Doctrina hoc in libro contenta diuersis Prælatorum, præcipue Regularium, utilis est rebus, & genus. Legant, iterumque legant Regulares omnes, legite Prælati, & scietis quomodo præesse debeatis: cumque omnes instar apum succos decerpitis meliores, cognoscite, quod IAM VOBIS MELLIFICATIS, dum Regulares regularia perlegentes iura fouetis Regularium. Ignosce Illustriss. ac Reuerendiss. Domine, si ianius eram digressus; ad librum redeo, qui excussus denuo non tantum meo studio, quam tuo patrocinio dicit: SEMPER VIVO, sibi vindicans proprietates herba illius, quæ in tectis nascens oculi equini referi imaginem, semper virens; unde semper viuis nomen habuit à nostris Medicis, Zoophthalmos à Græcis. Viri docti tecta sunt, oculi sunt, semper virentes sunt, qui cæteris altiores humanis rebus inuigilant, in aduersis eundem rement semper animum. Hoc tibi dabit hic liber, & iam dedisse probant Prudentia, & Vigilantia, quibus Religionem nostram inuicte moderatus es, & Ecclesiam tuam moderaris. Suscipe libenti animo, eoque illud amore velim amplecteris, quo Auctorem, dum degeret in viuis prosequutus es, & quoties librum a te perlegi contigerit, sodalis olim tui, deinde discipuli, postea subditi, nunc Angeli tui memineris, & Rege felix.

FACULTAS REVERENDISS. P. GENERALIS.

Franciscus à Longobardis totius sacri Minimorum Ordinis Sanctiss. Patris nostri Franc. de Paula Corrector generalis Reuerendo Patri F. Laurentio de Peyrinis, eiusdem Ordinis Theologo facultatem facimus, vt possit typis mandare librum, qui inscribitur: *Formularium Prælatorum Regularium*, dummodò diligenter examinetur, & approbetur à duobus Theologis, siue nostri, siue alterius Ordinis, nominandis à R. P. Provinciali nostræ Prouinciæ Genuensis; & adsit etiam facultas aliorum, ad quos pertinet. In quorum, &c. Datum Romæ in nostro Conuentu S. Andreæ de Frattis, die 1. Octobris 1631.

Fr. Franciscum à Longobardis indignum Generalis.

Fr. Io. Chrysostomus Malaspina, in Præd. Gen. Min. Cor. Prou.
Committo examinationem prædicti libri P. F. Hieronymo Trimarchi, & P. F. Franciscò Maria de Agrifolius Theologis nostri Ord. Dat. Genuæ die 17. Ianuarij 1633.

Fr. Io. Chrysostomus qui supra.

APPROBATIO.

Opus admod. R. P. Laurentij de Peyrinis nostri sacri Minimorum Ordinis S. Francisci à Paula olim per tres vices Prouincialis huius Prouinciæ Genuensis, Theologi, ac Canonistæ doctissimi, inscriptum: *Formularium Prælatorum Regularium*, commissioni R. Adm. P. F. Ioannis Chrysostomi Malaspinæ, eiusdem Prouinciæ Prouincialis, vt par est, satis facere volens, legi, & nihil vidi; quod catholicæ fidei aduersetur, aut bonis obster moribus. Immo puto fore opus Religiosis omnibus, non solummodo Minimis, sed aliis gratissimum, vtilissimum, pernecessarium; & dignissimum iudico, vt lucem videar, & typis mandetur. Fateor velim, nolim, Italos Minimorum alumnos, & Auditores Commilitones non parùm obligatos censerî huic tanto viro, qui, vt nostrorum necessitatibus occurrat, corporalis propriæ salutis iacturam fecisse videtur, ac facere non desistit. Faxit Deus, vt ad maiorem Dei gloriam sanitatem recuperet, & maiora videbimus. E Genuensi Minimorum Iesu Mariæ Mufæo, die 16. Decembris, Anno Dominicæ Incarnationis millesimo sexcentesimo trigesimo tertio.

ITA TESTOR.

F^r. Hieronymus Trimarchi Messanensis, Ordinis Minimorum S. Francisci à Paula in Gymnasio Mamertino eiusd. Ord. S. T. L. & Iuris Pontificij Professor.

APPROBATIO.

EGO infrascriptus ad huius libri, qui *Formularium Pralatorum Regularium inscribitur*, Auctore R. A. P. F. Laurentio de Peyrinis, &c. examen, ac discussio delectus, fidem facio librum eundem attentè à me perlectum fuisse, nec quidquam animaduersum, quod fidei Catholicæ, bonisque moribus non sit consentaneum. Cuncta quinimmo in ipso fulgere cognoui, sanamque præferri doctrinam, delectabili formarum, notationumque varietate, omnibus sapientiæ studiosis, ac Regularium præcipuè superiorum operatis, Verumini instar, accommodatam, ac opportunam. Quare typis dignissimum censeo. In quorum fidem, &c. Datum Genue in nostro Iesu Mariæ Collegio die 1. Octobris 1635.

*F. Franciscus Maria de Agrifolius Genuensis Ordinis Minimorum S. T. P. Auctorisque Dis-
cipulus: Et A. R. P. Zelosi Collega.*

APPROBATIO.

Issu Reuerendissimi P. Inquisitoris Genuen. vidi *Formularium Pralatorum Regularium* ab Admod. Reuerend. P. Fr. Laurentio de Peyrinis Gennen. Ordinis Minimorum S. Francisci de Paula conscriptum, nihilque in eo reperi bonis moribus, aut fidei contrarium, sed typis mandatur ob doctrinæ, & eruditionis, quam continet varietatem, omnibus præsertim Regularibus existimo futurum valde utile. In quorum fidem, &c. Genue in domo professæ Societ. IHSV 13. Nouembris 1635.

Io. Maria Camolinus Præpositus Domus Professæ Soc. IESV.

APPROBATIO.

Sicut complacuit Reuerendiss. P. Inquisitori Gen. Ego subscriptus hoc *Formularium Prælatum Regularium* Auctore R. A. P. F. Laurentio de Peyrinis perlegi, & ut bonis moribus, ac fidei Catholicæ consonum, ita omnibus numeris absolutissimum, cunctisque Regularibus Prælati præsertim utilissimum, & quod typis euulgetur dignissimum censui. In quorum fidem, &c. Datum Genæ 17. Kalend. Decembr. 1635.

D. Ludovicus Madruus Clericus Reg. S. Pauli Præpositus.

IMPRIMATUR.

Fr. Vincentius Prætus à Serravalle Magister Inquisitor Genæ.

Deinde Imprimatur.

Inquisitor Placentiæ.
Franciscus Saluaticus Vic. Gen.
Rosa Vidit.

INDEX

Capitulum in hoc tertio Tomo contentorum,
ordine alphabetico digestus.

Numerus ultimus paginam indicat.

Littera A

- CAP. I.** **D**E forma absolucendi ab ex-
communicatione in for-
ma censura Ecclesia-
re. **PAG. 1**
- II.** De forma absolucendi excommunicatam iam
mortuum. **2**
- IIb.** De forma absolucendi à suspensione, vel in-
terdictio extra, vel intra sacramenta-
lem confessionem. **3**
- IV.** De forma absolucendi, seu potius dispensan-
di super irregularitate. **ibid.**
- V.** De forma absolucioni generalis, qua datur
Regularibus in diebus Reconcilia-
tionum. **4**
- VI.** De forma absolucioni generalis, qua dari
solet in extremis vita constituti. **ibid.**
- VII.** De forma absolucioni, qua datur electo-
ritus in Capitulo ad effectum electio-
nis. **7**
- VIII.** De forma absolucioni, alicui data ex
commissione summi Pontificiarj. **8**
- IX.** De forma facienda fidem absolucioni alicui
data ex commissione summi Pontifi-
ciarj. **ibid.**
- X.** De forma accusacionis. **9**
- XI.** De forma concedendi facultatem allegandi.
ibid.
- XII.** De forma appellacionis. **10**
- XIII.** De forma Apostolorum, qui debent dari
appellanti à iudice à quo. **11**
- XIV.** De eadem forma breuiori. **ibid.**
- XV.** De forma Apostolorum refutatoriorum.
12
- XVI.** De forma Apostolorum reuerentialium.
ibid.
- XVII.** De forma Apostolorum conuentiona-
lium. **ibid.**
- XVIII.** De forma Apostolorum Testimo-
nialium. **ibid.**
- XIX.** De forma concedendi Apostolorum Testimo-
nialia, quando appellanti non fuit

ausus illos petere à iudice appellato.
ibid.

XX. De forma recipiendi apostatas ad Religio-
nem Penitentes. **13**

Littera B

- CAP. I.** **D**E forma, qua declaratur, ab-
queam esse ordinis bene facti.
14
- II.** De eadem forma facta à Generali. **15**
- III.** De forma, qua fieri potest benefacti, seu
alias amico peregrinanti, et fratres
ei elemosynas largiantur. **ibid.**

Littera C

- CAP. I.** **D**E forma principiandi Capitu-
lum generale. **16**
- II.** De forma incipiendi Capitulum Provinciale,
ibid.
- III.** De forma incipiendi Capitulum definiti-
uum. **ibid.**
- IV.** De forma, qua superior scribit inferiori, et
aliquem in carceres detrahat. **19**
- V.** De forma ferendi censuras. **21**
- VI.** De forma ferendi censuram excommunica-
tionis solemnem. **22**
- VII.** De forma citationis. **23**
- VIII.** De eadem forma, quando Index est dele-
gatus. **ibid.**
- IX.** De eadem forma, quando reus se absen-
tat. **ibid.**
- X.** De eadem forma breuiori, quando reus aus-
get. **24**
- XI.** De forma insistendi confessores Regula-
rium. **ibid.**
- XII.** De forma, qua Prælatus regularis pra-
sentat subditum Episcopo, ad hoc ut
eum approbet ad confessiones sacula-
rium audientem. **25**
- XIII.** De eadem forma. **ibid.**
- XIV.** De forma insistendi confessarium ordina-
rium Monachum. **26**

XV. De

Index Capitum.

XV. De forma infittuendi confessoriam extra ordinarium Attonalium.	27
XVI. De forma informandi Vicariam electionem Correllorum defuncti.	28
XVII. De forma conformationis Correllorum Romanorum.	ibid.
XVIII. De forma conformationis Provincialis.	ibid.
XIX. De forma erigendi confraternitates.	32
XX. De forma eligendi conformatorem in aliqua Provincia, vel conventu.	33
XXI. De forma providendi de Correllorum quando electionis propter aliquam causam ad Provinciale est devoluta.	34
XXII. De forma dicendi culpam in Capitulis culpam.	35

Litera D.

CAP. I. De forma Denuntiationis Iudicialis.	22
II. De forma Denuntiationis Evangelica.	ibid.
III. De forma Definitionis, seu detestationis alicuius casus specialiter commissi.	39
IV. De forma Diffinitionis Generalis a Visitatoribus facienda.	40

Litera E.

CAP. I. De forma monendi aliquem, ut ab avaritate desistat.	42
II. De forma iuramenti praestandi ab Electoribus ante electionem de meliori eligendo.	ibid.
III. De forma, qua Scriba in capitulo electionis, illi fidelitatem promittit.	43
IV. De forma communis electionis, qua fieri debet electione secuta.	44
V. De forma literarum electionis Correllorum localis mittendarum ad capitulum diffinitivum, vel Provinciale pro conformatione.	ibid.
VI. De eadem forma in caso electionis non secuta propter discordiam.	ibid.
VII. De eadem forma in caso electionis non secuta propter pruriam Fratrum vocalium.	45
VIII. De forma literarum electionis Correllorum per mortem praedecessoris, mittendarum ad Provinciale, & Collegas pro conformatione.	46
IX. De forma literarum electionis Correllorum Romanorum, mittendarum ad Patrem Generalem pro conformatione.	47
X. De forma electionis Discreti destinandi ad Capitulum Provinciale.	48
XI. De forma electionis Commissi ad Capitulum Generale destinandi.	ibid.
XII. De forma literarum electionis Commissi facta in singulis conventibus mittendarum ad Capitulum Provinciale pro conformatione.	49
XIII. De forma literarum electionis Provincialis, mittendarum ad Patrem Generalem pro conformatione.	ibid.
XIV. De eadem forma in caso mortis Pro-	

vincialis.	ibid.
XV. De eadem forma facta a Capitulo deputatorum usque ad quod tantum durans electionem Provincialis facta causa mortis.	50
XVI. De forma praestandi electionem electionis absentis.	51
XVII. De forma, qua absentis electus praestat electionis consensum.	ibid.
XVIII. De forma constituendi Procuratorem ad petendam conformationem Generalis, vel Provincialis, in caso, quo altera pars aliam elegerit, seu dicta electionis se opposuisset.	52
XIX. De forma, qua appellatur ne quis in Praetatum eligatur.	ibid.
XX. De forma appellationis contra personam iam electionem.	53
XXI. De forma, qua debent testes fidem facere de appellatione facta.	ibid.
XXII. De forma monendi Electores de morte Generalis, ut Electores interire possint.	54
XXIII. De forma monendi Religionem de morte Generalis, ut ei parentet.	ibid.
XXIV. De forma, qua Generalis monet Religionem de morte alicuius collega, & de nona electione.	ibid.
XXV. De forma monendi Electores, ut adfint electioni in caso mortis Provincialis.	55
XXVI. De forma, qua deputatus ad vocandum absentem se illum vocasse fidem facit.	56
XXVII. De forma providendi de Provinciali, quando Electio ad Generalem propter discordiam est devoluta.	ibid.
XXVIII. De eadem forma quando electio fuit facta propter formam non servatam.	57
XXIX. De forma bona electionis iudicanda.	ibid.
XXX. De eadem forma, quando facienda est electio per mortem.	ibid.
XXXI. De forma literarum, quibus animatur quis ad retinendam dignitatem quam renuntiare intendit.	58
XXXII. De forma dandi licentiam Religioso, ut esset esse executor alicuius testamenti.	ibid.
XXXIII. De forma eximendi aliquem ab officio ordinis.	59
XXXIV. De eadem forma concedente exemptionem ab oneribus communitatis.	ibid.
XXXV. De forma eximendi aliquem in caso particulari a iurisdictione superioris Ordinis.	ibid.
XXXVI. De forma concedendi licentiam alicui Religioso exorcizandi.	60
XXXVII. De forma literarum concedendarum expulsi ab ordine.	61
XXXVIII. De eadem forma absque expressione causa.	ibid.
XXXIX. De forma, qua Generalis debet monere Episcopum de supra dicta expulsionem.	62

Litera F.

CAP. I. De forma praestandi fidei faciendam	63
---	----

Index Capitum.

- I. De forma, quâ declaratur aliquem fuisse in
nomen Fundatorem à Capitulo Genera-
li receptum. 64
III. De eadem forma faciendâ à Provinciali seu
Correctore, quando contingeret fundato-
rem peregrinari. ibid.

Litera G

- C A P. I.** De forma, quâ Generalis declarat
aliquem in Capitulo Generali
electum fuisse Patronum, ac Protectorem
alicuius Provincia. 65
II. De forma, quâ Generalis scribit hortando in-
genes ad studendum. 66
III. De forma litterarum pastoralium, quas so-
lent Generales ad subditos scribere. ibid.
IV. De eadem forma. 69
V. De forma litterarum, quibus solit Generalis
tempore Capituli Generalis scribere ad
omnes Provincias, ne quis ad dictum Ca-
pitulum accedat, qui vocem in eo non
habeat. 70
VI. De forma, quâ Generalis potest dare licen-
tiam alicui ex suis fratribus Episcopa-
tum acceptandi. 71
VII. De forma, quâ Generalis dat licentiam Ele-
cto in Episcopum, ut possit in Commenda
habere cellam, & alius privilegiis Reli-
giosis frui. 73
VIII. De forma, quâ Generalis hortatur Pro-
vinciales ad suum officium recte exer-
cendum. ibid.

Litera I

- C A P. I.** De forma dispensandi illegiti-
mi. 73

Litera L

- C A P. I.** De forma instituendi Lectores. 74
II. De forma dandi licentiam
Religioso, ut legatione fungatur. 75
III. De forma dandi alicui licentiam libros im-
primendi. 78
IV. De forma approbationis librorum. ibid.

Litera M

- C A P. I.** De forma instituendi Magistrum
Ceremoniarum. 77
II. De forma instituendi Gubernatorem Mona-
stium. 81
III. De forma quâ Prælatus dat facultatem alic-
ui visitandi Monasteria Monialium. 83
IV. De forma dandi licentiam Medico, Chirurgo,
aliis Monasteria Monialium. 84
V. De forma iuramenti præstandi ab admitten-
dis intra clausuram Monialium. 85

- VI. De forma dandi licentiam Correctrici reci-
piendi aliquam puellam ad habendum Re-
ligionis. ibid.
VII. De forma dandi licentiam Monialibus re-
cipiendi puellam in Monasterium causa
eructationis. 86
VIII. De forma scribendi alicui, ut mulierem
familiaritatem vitet. ibid.

Litera N

- C A P. I.** De forma creandæ novitior. 87
II. De forma creandæ novitiorum receptionem. 89
III. De forma commendandi alicui, ut informa-
tionem sumat de novitio ad religionem
recipiendum. 91
IV. De forma, quâ potest ferri testimonium, no-
vitium sumpsisse iuramentum, nullam
se impedimentum habere ex prohiben-
tibus religionis ingressum. ibid.
V. De forma ferendi testimonium de informati-
nibus sumptis circa eum, qui vult religio-
nem ingredi. 92

Litera O

- C A P. I.** De forma simplicis obedientia. 94
II. De obedientia ad petitionem
cum commendatione persona. ibid.
III. De forma obedientia visitandi domum S. Ma-
riae Lauretana. ibid.
IV. De obedientia per modum transitus cum com-
mendatione. 95
V. De forma mittendi fratres ad sumendas or-
ationes. 97
VI. De eadem forma sub amplioribus verbis. ibid.

Litera P

- C A P. I.** De forma participationem benedicti
religionis, quâ datur de votis
amicis. 97
II. De forma instituendi Predicatore. ibid.
III. De eadem forma ad institutionem alicuius Pra-
lati vel communitatis. 98
IV. De eadem forma, quando aliqua Civitas Pra-
dicatorem petu impetrari. ibid.
V. De forma, quâ Prælatus potest se excusare,
quod non possit Predicatore peritum
mittere propter eius infirmitatem. ibid.
VI. De forma generalis predicandi à Patre Ge-
nerali concessa. 99
VII. De forma, quâ Prælatus regulari potest
monere Episcopum de punitione Religiosi,
qui cum scandalo deliquit. ibid.
VIII. De forma instituendi Præsidentem in Ca-
pitulo Provinciali. 100
IX. De forma incipiendi processum in visitatio-
ne generali. 103

Index Capitum.

X. De eadem forma, sed breviori.	108
XI. De forma incipiendi processum in visitatione Generali faciendâ à Iudice delegato.	ibid.
XII. De forma incipiendi processum contra infamatum reperiunt, seu denunciatum in visitatione generali.	ibid.
XIII. De forma incipiendi processum, quando constat de delinquente, sed ignoratur, quid illud commiserit.	109
XIV. De forma incipiendi processum, quando constat de delinquentibus, sed non de delicto.	110
XV. De forma incipiendi processum, quando non constat de delinquentibus, neque etiam de delicto, nisi per dictum illum, qui damnatum passus est.	ibid.
XVI. De forma incipiendi processum per viam denuntiationis in specie.	111
XVII. De forma incipiendi processum, quando tam delictum, quam delinquentis sunt notoria.	116
XVIII. De forma processus contra reum delinquentem, coram Iudice pro tribunali sedente.	117
XIX. De forma incipiendi processum contra reum in flagranti.	118
XX. De forma, qua redditur à fratru testimonium prosequens alium fratrem.	110
XXI. De forma instituendi reuocatorum, seu Prebendatorum aliorum monachorum.	120

Litera Q

Cap. De forma mittendi Religiosos fratres ad quatuordecim.	121
--	-----

Litera R

Cap. I. De forma recusandi visitatorem.	121
II. De eadem forma, quando tota conventus vellet visitatorem recusare.	ibid.
III. De forma rehabilitandi fratres priuatos.	122
IV. De eadem forma.	ibid.
V. De forma instituendi studiorum Regentem.	123
De forma reuocandi alicui officio.	124
VI. De forma, qua potest Provincialis vicarium reuocantem acceptare.	ibid.
VII. De forma, qua Provincialis conuenire potest fratres alios conuenire de reuocantem facta à suo alio Curatore.	1013

VIII. De forma acceptandi reuocantem, cum iurisdictione à Generali faciendâ.	125
IX. De forma examinandi reum.	126

Litera S

Cap. I. De forma sententiâ absolutionis.	
II. De forma sententiâ interlocutoria.	130
III. De forma sententiâ diffinitiuâ condemnatoria.	131
IV. De forma sententiâ condemnatoria à qua expressum est causa.	132
V. De forma assignandi aliquem in studentem.	ibid.
Leges obseruanda à Rege, Lectoribus, & studentibus Collegij Ordinis Aeginetaniensis MARIE GRÆ.	132
§. 1. De Religione erga Deum & Sanctos in huiusmodi professione.	ibid.
2. De Regimine.	133
3. De Lecturibus.	ibid.
4. De studentibus.	ibid.
5. De Bidello.	134
6. De conferentiis.	ibid.
7. De tempore legendi & vacandi.	135
8. De privilegio Lectorum, & studentium.	136
9. De penali, & premiis studentium.	ibid.
10. De excubitoribus.	ibid.
11. De Atacistro studentium.	137
12. De Ordine sedendi in conferentiis, & publicis disputationibus.	ibid.

Litera T

Cap. I. De forma, qua Prælati potest dare licentiam suo subdito, et possit testificari in causis secularibus.	137
II. De forma examinandi testes circa matrimonium.	138
III. De forma examinandi testes productos à denunciatore in crimine non notorio.	139
IV. De forma dandi licentiam subdito transgredi ad aliorum Religionem.	141
V. De forma, qua Superior Religionis fratri fidem facit se esse paratum recipere processum laxioris.	142

Litera V

Index Capitum.

Litera V

CAP. I.	D e forma instituendi Vicarium ge-	
II.	De forma constituendi aliquem Vicarium or-	
	dinarium in aliqua Provincia. <i>ibid.</i>	
III.	De forma constituendi Vicarium pro aliquo	
	casu speciali. <i>144</i>	
IV.	De forma instituendi Visitatorem, & Vica-	
	rium Generale. <i>ibid.</i>	
V.	De forma instituendi Vicarium pro aliquo Con-	
	curia in emergentibus. <i>145</i>	
VI.	De forma instituendi Vicarium mittendum	
	ad Capitulum generale. <i>146</i>	
VII.	De forma instituendi Vicarium per disces-	
	sionem Provincialis a Provincia causa acci-	
	dendi ad Capitulum Generale, & alias. <i>147</i>	
VIII.	De forma instituendi Vicarium qui pra-	
	sident in Capitulo definitorio, quando	
	Provincialis illi adesse non potest. <i>149</i>	
IX.	De forma instituendi Vicarium Provincia-	
	lem in Capitulo Provinciali, quando Pro-	
	vincialis illi intervenire non potest. <i>ibid.</i>	

X. De forma instituendi Vicarium Generale in
Capitulo Generali, quando Generalis ad
illud accedere non potest. *151*

Litera Z

CAP. I.	D e forma confirmandi zelum.	
	<i>151</i>	
II.	De forma instituendi zelum loco defuncti.	
	<i>152</i>	
III.	De forma, qua Generalis declarat, aliquem	
	fuisse in zelum electum. <i>154</i>	
APPENDIX	1. Ad ea, quae dixi supra lite-	
	ra O cap. 4. m. 2. <i>155</i>	
2.	Ad ea, quae dixi tomo 1. Privilegiarum in	
	consil. 10. Leonis X. num. 2. & in cap. 4.	
	addit. n. 7. <i>160</i>	
3.	Ad ea, quae dixi tom. 2. nostrorum Privilegio-	
	rum post consil. 9. Greg. XIII. consil. 6. 161	
4.	Ad ea, quae dixi tom. 3. privileg. cap. 2. post con-	
	stitut. 21. alias 31. Urb. VIII. consil. 22.	
	alias 32. <i>162</i>	
5.	Ad ea, quae dixi tom. 3. privileg. cap. 12. in	
	constitut. 2. alias 23. Urbani VIII. <i>163</i>	

FORMVLARIVM PRÆLATORVM REGVLARIVM.

LITERA A.

CAPVT PRIMVM.

De forma absoluedi ab excommunicatione in forma consueta Ecclesie.

GVm alicui est commissum absolueri ab excommunicatione in forma consueta Ecclesie. 1. curare debet absolvens, vt excommunicatus parti læ satisfaciatur, *cap. porro, de sent. excom.* quod si non potest pro tunc satisfacere, vt der sufficientem cautionem de satisfaciendo, aut saltem, si eam præstare non potest, inter se cum primùm poterit, satisfacturum. Deinde, si crimen, ob quod in excommunicationem incidit, sit graue, iuramentum ab eo exigatur de parendo mandatis Ecclesie, quæ illi fient pro tali causa, & precipuè, quod deinceps non amplius ita delinquet, *cap. Extensare, de sent. excom.* Denique penitentem coram se utroque genu flexo in humero vsque ad camisam exclusiue denudato, virga aut disciplina, siue etiam cingulo sedens cooperto capite, leuiter percutiat, dicendo totum Psalmum *Miserere*, cum *Gloria Patri*, &c. *Cap. A nobis, el. 2. de sent. excom.* Deinde surgit, & aperto capite dicat. *Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison. Pater noster, &c. & Et neas inducere in tentationem. &c. Sed libera nos à malo. & Saluum fac seruum tuum, vel ancillam tuam, Domine. &c. Deus meus sperantem in te. & Nihil proficiat inimicu in eo, vel in ea. &c. Et Filius iniquitatis non apponet nocere ei. & Eslo ei, Domine, iuris fortitudinis. &c. A facie inimici. & Domine exaudi orationem meam. &c. Et clamor meus ad te veniat. & Dominus vobiscum. &c. Et cum Spiritu tuo. Oremus. Deus, cui proprium est misereri semper, & parcere, suscipe deprecationem nostram, vt hunc famulum tuum, vel famulam tuam, quem, vel quam sententia excommunicationis confregit, ministratio tue pietatis clementer absoluas. Per Christum Dominum nostrum. &c. Amen. Mox sedeat, & cooperto capite dicat. *Dominus noster Iesus Christus te absoluit, & ego auctoritate ipsius, & Sanctissimi Domini nostri Pape N. vel R. P. N. Generalis, vel talis Superioris mihi commissa, absoluo te à vinculo excommunicationis, in quam incurristi vel incurrisse declaratus es, propter talem, vel talem causam, & restituo te communioni, & unitati fidelium, & sanctis sacramentis Ecclesie. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. &c. Amen.**

1. Noto 1. quod supradicta forma de iumpea est ex Rituali Romano reformato à Paulo V. 1. p. de Sacram. penitentia, in princip. fol. milii 47. quam explicat Nau. cap. 1. in princip. de penis. d. 6. num. 53. Et aduerte, quod si absolvens sit Ordinarius debet omittere illam clausulam Et Sanctissimi Domini nostri, &c. nam tunc absoluit auctoritate propria.

2. Noto 2. quod ille, cui committitur absolutio sub prædicta forma, si eam non seruat, peccatum ex genere suo mortale committit. Nam contrauenire mandatis Superiorum in re graui mortale est. Absolutio tamen tenet, nisi subdans absolutæ præcipere, quod non absoluetur, nisi sub prædicta forma; nam tunc talis omisso redderet omnino nullam absolutionem ob non seruata conditionem. Vnde bene monet Rituale Romanum loc. cit. quod litteræ commissionales diligenter inspiciantur. Atque ita docent Armilla verb. Absolutio, n. 59. Angel. eod. 3. n. 2. Suarez tom. 5. in 3. p. disp. 19. sect. 1. n. 10. Reginald. in praxi, lib. 9. n. 76.

3. Noto 3. quod sufficiens cautio, quam debet dari absoluedus ab excommunicatione de satisfaciendo parti, est vel pignoraticia, vel fideiussoria, vel saltem iuratoria. Ita Syluest. verb. Absolutio 3. n. 3. Sanchez 2. in decal. cap. 13. num. 23. & num. 34. ait talem cautionem non esse præstandam in mortis articulo, quando iam loquela, aut vsu rationis quis destitutus est.

4. Noto 4. quod quando in litteris commissionalibus apponitur clausula, Satisfacta parte, vel similis absolutio aliter data irrita est; sedus verò, quando potestas conceditur absque tali clausula. Ita Suarez to. 5. in 3. p. disp. 7. sect. 5. num. 44. Quod si pars ad vexandum reum nolit satisfactionem admittere, tunc sufficit, quod reus sit paratus satisfacere, & quod der prædictam cautionem; nam ad impossibile nemo tenetur. Ita Couarr. in cap. Alma mater 1. p. §. 11. n. 11. Reginald. in praxi, lib. 9. num. 65. & 66. Suarez loc. cit. n. 41.

5. Noto 5. quod iuramentum de parendo mandatis Superioris, vel ipsius absoluentis semper dandum est, etiam si pars sit satisfacta, seu cautio præstita, cap. Cum desideres, in ista Glossa verb. Ad cautelam, de sentent. excomm. Couarr. loc. cit. in princip. Sanchez loco citat. num. 18.

6. Noto 6. circa illud, quod in dicta forma dicitur, quod absolvens debet habere humerum nudum, utque ad eam humerum excludit. Hic intelligendum de viris, non verò de mulieribus. Monachibus, quæque etiam de masculis in motibus, ut notat Aug. *ver. Absolutio 3. num. 1. dicta 4.* Vbi autem adulter constituto, ut omnes masculi, etiam iuniores, non darentur omnino etiam carnis, ea secunda esset. Nam de hoc puncto nihil habetur in iure, sed confectio illud introducta ut ad magis mortificandos rebelles, & solennizandam auctoritatem Ecclesie, quare illa legitime præscripiæ standum est. Circa mulieres tamen constituto est, ut absolvens illique via denudatione ob periculum incontinentie autem humana fragilitate. Quod etiam intelligit de mulieribus senioribus: nam tempore refectur memoria, & illoa fomitis facile accenditur. Ita Suarez *tom. 5. in 3. par. disp. 19. sect. 1. num. 15. Regio. in præf. lib. 9. num. 74. Sylva. verb. Absolutio 3. num. 4.*

7. Noto 7. quod in solenni, & publica absolutione ab excommunicatione absolvens debet esse indutus superpelliceo, & sola violæ in coloris primata verò non est necesse. Ita Suarez *loc. cit. qu. num. 8. ait*, quod in vocatio illa Trinitatis non est de necessitate, cum nec sit de ratione sacramentalis absolutionis. Nec illa chasula *Refusa 1. re.* Nam absolutio, & cessatio hoc loco idem sunt. Nec, per se loquendo, necesse est, eam excommunicationis in absolutione exprimere, quia illa per se non præstat ad effectum absolutionis, & satis implicitè includitur in illa cl. u. *Quia incurritur.* Hæc, inquam, non sunt de necessitate absolutionis; unde in privata absolutione omitti possunt, præsertim cum aliqua causa; in publicis autem non possunt sine culpa, ut dixi *num. 2.* necesse tamen est, si absolvens sit pluribus excommunicationibus innodatus, ad aliquos verbis exprimere, sicut in illis generalibus *Amen vinculo excommunicationis, quo tu indatus existis.* Vel certe indi. finitis, *Ab excommunicatiōibus;* quatinus ad tot. indum debuit semper melius sit addere signum diffinitionis. Si verò absoluit ab una excommunicatione, & non ab alia, necesse est, ut intentione suam determinet ad eam, quam iussit vult, & ut eam determinationem verbis aliquo modo exprimat, quod optime fit exprimendo causam censuræ. Ita Suarez *loc. cit. num. 9. Regio. loc. cit. num. 80.* Vbi addit, quod si absolvens habeat intentionem absolviendi penitentem ab omnibus excommunicationibus, quibus ipsum interitum noverit, illas omnes comprehendendo illis verbis, *Absolve te a vinculo excommunicationis,* absoluit ab omnibus, etiam si in absolutione non exprimat causas omnium, nec addat illa verba, *Tuus, quæ tuam incurritur.* Quia cum sola verba *Absolve te a vinculo excommunicationis,* sint forma sufficiens per ea tolli possunt omnes excommunicationes, quibus aliquis interitus est, si cum tali intentione ab habente sufficientem iurisdictionem profertur.

8. Noto 8. quod si absoluit ab excommunicatione decur ad cautelam, quia scilicet dicitur, an excommunicatione teneat, an est incurritur, &c. Tunc prætermittenda sunt omnia supradicta & absoluit dicendi. *Audiente vobis, quia superius, siue privilegio mihi, aut tibi concessit, Absolve te ab omnibus censuris excommunicationis, malis, vel minoris interdicti, & suspensionis, si quibus quomodolibet ligatus existis, quatenus iussu possim.* Ita Nan. *cap. 5. in præf. de pœnit. d. 6. num. 66.* qui tamen ibi adducit *vers. Pro qua conclusio, &c.* cum eo Regio. in præf. *9. num. 80.* quod sic absolvens debet habere animum satisfaciendi parti læsæ, & quando sciverit se excommunicatum fuisse. Immo addit, quod si absolvens sit solitus tunc conficere, potest ad eo exigi iuramentum de faciendo, quod debet, si se aliquam

censuram incurritur nonerit. Videatur Sylva. *verb. Absolutio 6. num. 2. dicta 1. Amal. cod. num. 66.* De hac absolutione ad cautelam agunt Suarez *de cens. disp. 7. §. 18. 8. a. n. 12. Comar. in cap. Alma Mater p. 1. §. 1. num. 7.*

9. Noto 9. quod in absolutione ab excommunicatione minori non requiritur iuratoria exceptio de parendo mandatis, aut damno relaxando, nec requiruntur verbera, aut Plalmus *Absolvere* sed facta confessio: per penitentem, Sacerdos dicit simpliciter, *Absolve te a vinculo excommunicationis minoris, quam incurristi, propter talem causam, & restitui te communioni, & participationi sacramentorum, quibus privatus eras.* Ita Sylva. *verb. Absolutio 3. num. 3. Saez, de cens. disp. 34. sect. 4. num. 5.*

CAPVT II.

De forma absolviendi excommunicatum iam mortuum.

SI quis excommunicatus ex hac vita decedens, decessit signum contritionis, he ecclesiastica careat sepultura, sed iussus Ecclesie, quatenus fieri potest, admittere, absolvi potest hoc modo. Si corpus nondum sepultum fuerit, vel benerit, & absoluitur, ut infra; deinde absoluitur in loco sacro sepelitur. Si verò fuerit sepultum in loco profano, si commodè fieri poterit, exhumabitur, & eodem modo verberabitur, & post absolutionem in loco sacro sepelitur, si commodè exhiberi non potest, locus sepulcræ verberetur, postea absoluitur: Quod si in loco sacro sit sepultus, non exhumabitur, sed verberabitur sepulcrum. Dum autem corpus, siue sepulcrum verberatur, dicat antiphonam *Exultabunt Domine ego humilatus, Plal. Misereere mihi, &c.* Quo finito absoluit dicenda. *Audiente vobis, mihi concessit ego te absolvi a vinculo excommunicationis, quam incurristi, vel incurrisse declarasti, et propter talem causam, & restitui te communioni fidelium. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti. Amen.* Deinde dicatur Plalmus *De profundis.* Et in fine. *Requiescat anima tua Domine.* Et lux perpetua luceat ei. *Kyrie eleison. Chrys. eleison. Kyrie eleison. Pater noster, &c.* Et ne nos inducas in temptationem. *Re. Sed libera nos a malo. A. porta inferi. re. Erge Domine animam eius. Requiescat in pace. re. Amen. S. Domine exaudi orationem meam. re. Et clamor meus ad te veniat. S. Domine vrbisum. re. Et cum spiritu sancto. Oremus. Da quæsumus Domine, animæ famuli tui, quem excommunicatus sententia exsternuerat, refrigerij sedem, quietis beatitudinem, & superni luminis claritatem. Per Christum Dominum nostrum. re. Amen.*

1. Noto 1. quod ille, qui in excommunicatione mortuus est cum signis contritionis, & penitentia, adhuc tamen potest absolui, *cap. A nobis, et 2. de sent. excom.* non quod Ecclesia in mortuos directam habeat iurisdictionem, cum dictum fit Matthæi. 18. *Quidcumque ligaveris super terram, &c.* Sed quod per dictam absolutionem declarat Ecclesia mortuum non esse exhibendum, si fuerit sepultus; vel posse sepelli in loco sacro, si nondum fuerit sepultus; vel, si forsitan fuerit sepultus in loco profano, quod possit inde ad locum sacrum transferri, & similiter, quod pro eo possint celebrari publicè officia, & Missæ, aliaque pia preces. Atque ita Comar. in cap. Alma Mater p. 1. §. 11. num. 8. Valquez de excom. *lib. 17. an. 7. Valent. tom. 4. disp. 7. q. 17. p. 4. fine.* Armilla *verb. Absolutio, num. 61. & 70.* Suarez *tom. 5. in 3. par. disp. 5. sect. 1. num. 11.* Barbosa in cap. A nobis *cit. num. 7.*

2. Noto 2. quod pro eo, qui in excommunicatione mortuus est, non potest publicè in specie orari propter scandalum, *cap. A nobis, et 3. de sent. excom.* vbi

Molla verb. A fidelibus 3 cap. Sacris, ad tit. e. fin. d. 78.
Si tamen cum lignis decellit penitentia, potest cruci
primam, etiam in specie. & novissimam, etiam in
Alimento Milla. Nam licet Milla sit oratio publica,
spatium tamen illud conceditur Sacerdoti tanquam
personae private, ut possit orare pro iustis. Ita Palad.
in 4. d. 1. q. 1. art. 1. com. l. 3. Syn. verb. Excommuni-
catus 1. non. 4. & verb. Excommunicatio 1. d. 1. 10. Sicut
locum late Alerius tom. 1. de excomm. lib. 1. disp. 3. c. 9.
3. Notum quod cum excommunicatus mortuo, etiam
in humanis, non est excommunicandum, v. g. ipsum la-
nando, veliando, aut ecclesiasticis sepulchris traden-
do. Ita Regin. in pract. lib. 3. a. 1. 1. c. 1. 3. 5. Barboia in
cap. A nobis et 2. de sent. excom. n. 3. Addunt tamen,
quod qui excommunicatum sepeliret in loco pro-
fano, non aeternam contumperet, nec peccaret, nec in ex-
communicationem minore incidere, quia solium
per accidens gratificaretur excommunicato.

4. Notum quod addit Barboia in cap. Sacris, de sent.
excomm. ann. 4. quod legatum factum ab excommuni-
cato Ecclesiae ministris, ut pro illo oraret, Milla, &
diuina officia celebrant, non potest ab illis recipi,
cum pro excommunicato orandum non sit: Si vero le-
gatum sit factum Ecclesiae abique aliquo onere, po-
test ab illis ministris recipi. Tum quia excommuni-
catus potest ad vias profanas trahi, ut suadet probat
Riccioli. de iur. person. lib. 4. cap. 3. §. 8. n. 7. Ergo etiam
ad vias pios, ut Riccioli. m. 4. Tum quia cum Eccle-
sia per hoc legatum non obligetur ad orandum pro
illo, non est cui non possit illud in elemosynam re-
cipere, cum possit recipere elemosynam ab excommuni-
cato veniente, ut Riccioli. loc. cit. n. 16. de dizi-
to. 1. prind. in conf. 3. Inly II. m. 2. 5. & habetur in cap.
Si vere, de sent. excom. Contrariū tamen, quod scilicet
ab excommunicato non possit recipi legatum, etiam
sine onere Milla, & diuinarum officiorum, docet
Reginaldus in pract. lib. 3. m. 14. & alij apud Riccioli.
loc. cit. num. 1. 4. quia alioquin frustraneum esset epis-
copalium concessum Praedicatoribus in cap. Cum volun-
tate, §. Praedicatori, & nobis Minimus & Iulianus ab
excommunicatis, 2. 4. §. 10. 2. nosterque prind. quo postulat ab
excommunicatis, & viis publicis licet elemosynam
recipere. Ego in pract. loc. cit. iam dixi, quod
hoc privilegium fuit concessum ad tollendos scrupulos.
Retamen melius considerata, nunc dicendum vide-
tur, quod de iure communi possumus ab excommuni-
catis, & publicis viis elemosynam recipere
necessariam pro vitae sustentatione: & in hia testi-
monio loquitur dictum cap. Si vere, & innuit dictum cap.
Cum voluntate, ibi, Praefertim si nias non valeant illo lo-
co sustentationem habere. Et illa dictio Praefertim inclu-
dit casum minus dubitabilem; quasi dicat Pontifex,
tempore necessitatis non est dubium, quod possint
Mendicantes ab excommunicatis, & viis publicis
elemosynam recipere, sed concedo illis, ut etiam
possint ad illam extra illud tempus elemosynas re-
cipere. Itaque regaturs particeps nobilium in
privilegijs, vel cum Praedicatoribus, possunt ab ex-
communicatis legata, & alias quasvisque elemo-
synas recipere, & exigere, & etiam in iudicio pro-
curare, modò onera Ministrum, & officiorum non ha-
beant annexa. De alijs autem, qui de dicto privilegio
non participant, est difficilis. Et ego cum Reginaldo
sentio, extra casum necessitatis victus, vel victurus,
aut Ecclesiae reparations non esse licitum dicta lega-
ta recipere. Non videtur habere speciem avaritiae,
immo & inimitiae, quod, & quis amicis Ecclesiae
velit ab illius inimico donum recipere.

CAPVT III.

De forma absolvendi, à suspensione, vel in-
terdictio extra, vel intra sacramenta-
lem confessionem.

1. Sacerdoti sit commissa facultas absolvendi ali-
quem à suspensione, vel interdictio, quomvis iusta
verba sint pncipio decretum, vti poterit hac for-
ma. Penitens dicat Confiteor, &c. Sacerdos Absolu-
tur, &c. Indulgentiam, &c. Auctoritate mihi ab N. tra-
data, ego te Absolvo à vinculo suspensionis, vel interdicti,
quam, vel quod propter talem causam incurristi, seu in-
currisse declaratus es. In nomine Patris, & Filij, &
Spiritus Sancti Amen.

1. Notum est, quod si absolutio fiat ad cautelam, loco
illius c. sicut, quem incurristi, dicendum est, si quem
incurristi. Vide Sylvestr. verb. Absolutio 6. n. 5. verb. Sen-
tendum est. Armil. eodem mod. 7. Sicut, de conf. disp. 3. §. 2.
soll. 3. n. 1. qui n. 2. advertit, quod illa particula, Et res-
istis, non est necessaria, quia vi antiqui Summi legi-
lari ponant, absolutio enim tollit suspensionis, vin-
culum, & illud absolutus remanet habitus ad inum of-
ficium exercendum. Vide Rituale Romanum Pauli V.
quod sequor, illam omittit. Addit etiam num. 1. quod in
talibus gravioribus exigendum est ab absolvente ius-
tam: nunc obediendi preceptis Ecclesiae, & p. u. u.
est satisfactio, & cuncto, ut dictum est supra cap. 1. Et
hoc tam in absolutione à suspensione, quam ab inter-
dictio. Videatur Bonac. de conf. disp. 3. §. 6. q. 1. a. n. 2.

CAPVT IV.

De forma absolvendi, seu potius dispensandi
super irregularitate.

1. dispensatio facienda sit in confessione sacramen-
tali intra, postquam Sacerdos absolventi à pec-
catis, addat. Et eadem auctoritate dispenso regum super
irregularitate vel irregularitatibus, si iusti pates, in
quam, vel in quas, ab eadem, vel tales casus, cas expri-
mentis, incurristi, & habebis reddere, & resistis te ex-
cursionis ordinatione, & officiorum tuorum. In nomine Patris,
& Filij, & Spiritus Sancti Amen. Si nullum habeat
ordinem, dicitur, Et habebis reddere te ad omnes ordines
suscepideris, vel etiam ad alia iuxta tenorem mandati.
Quod si necesse sit de gravitate restituere subiungatur,
& resistis vobis talem dignitatem. In nomine Patris, &c.

2. Notum est, quod si dispensatio fiat ad cautelam, ad-
c. n. n. est, Dispensatio regum super irregularitate, vel ir-
regularitatibus, si quom, vel si quas incurristi. Sicut
de conf. lib. 7. cap. fin. num. 18. Bonac. de conf. disp. 3. §. 5.
p. ult. num. 7.

3. Notum est, quod irregularitates probabilis tollitur
per verbum Dispensatio, quom per verbum, Absolvo. Nam
absolutio proprie significat actum iustitiae, in quo causa
aliqua terminatur dispensatio vero iudicium est quod
excepit à canonica lege, seu prohibitione. Dum ergo
irregularitas habeat vim eiusdem absolute prohibitionis,
vel perpetuae simpliciter, vel pro tali tempore,
sen durante tali statu rerum, quantocumque homine
penitentia sui delicti, vel casum suum in iudicio asse-
rat, non quod potest ex vi alicuius leventia libertatis
tali oneri: Sed cum Superior voluit tale onus im-
ponere, declarat, illum stare tali, vel tali
oneri non sublevis, quod sit per auctoritatem lib. 1. a-
diti, quam per absolutionem p. 1. 1. num. 4. In et alijs
c. 17. n. 4. Suarez de caus. 16. c. 1. in comm. 1. X. prece-
t. apud dictum 1.

omni sententia suspensiois, & interdicti, & dispensa-
tione in omni irregularitate, si quam con-
tra fuisse. Eadem auctoritate ego absolvo te ab omni
transgressionem votorum tui Ordinis & Statu-
ram Papalium generalium, proutiualium, loca-
lium, & synodaliū quacumque. Eadem au-
thoritate absolvo te ab omni officio male persola-
toris, indebitis transpositis, vel dimissis. Item
eadem auctoritate absolvo te ab omni peccatis
tuis, quibus contra Deam fragilitate humana,
ignorantia, vel malitia deliquisti, concedas tibi
remissionem, & indulgentiam plenariam omnium
peccatorum tuorum confessorum, & ualidorum, de
quibus etiam non recordaris, in quantum clares
Ecclesie se extendunt. Item eadem auctoritate
absolvo te a penis purgatorii, quae pro peccatis
commisistis, & delictis in hoc mundo perpetratis
meritis restituendo te illi innocentia in qua eras,
quando baptizatus fuisti. In nomine Patris &
& Filij, & Spiritus Sancti. Amen. Quod si hac
vice non decesseris, referuo tibi hanc gratiam
vique ad mortis tux articulum.

1. Noto 1. quod ista forma desumpta fuit ad verbum
ex *Manuale Fratrum Minorum*, p. 6. de absolutiois for-
ma. 2. Breuiorem tamen, & quae tantum valet quan-
tum illa, asserit Rodriguez, tom. 1. quæst. regul. q. 6. art. 9. Et
sic habet. Auctoritate apostolica mihi commissis, absolvo
te ab omni peccato tuo, in quantum possum: & restitu-
to te Sacramento Ecclesie, & concedo tibi indulgentiam
plenariam, quam tibi concessam a Domino Papa, si forte
non morieris, eadem auctoritate referuo tibi pro ultimo
articulo mortis, in nomine Patris, &c.

2. Noto 2. quod istud primum absolutiois,
& indulgentiam concessam est Religiosis claustralibus
ab Eugenio IV. Sicut IV. & alij Summi Pontifices
vix, referunt Calarab, in comp. primæ, verb. *Absol-
utio excommunicati*, quod ad *Frates*, n. 1. Rodriguez, tom. 1. q. 33.
Regul. quæst. 6. art. 6. Mitand. tom. 2. manual. q. 33.
art. 7.

3. Noto 3. circa illam particulam, *Concedo tibi
indulgentiam plenariam omnium peccatorum, de quibus
etiam non recordaris*, quod istud est magnum privile-
gium, quod a nullo reperitur concessum, nisi ab Eu-
genio IV. ut ait Calarab, in comp. primæ, verb. *Indulgentia*,
notab. p. 5. Et est sciendum. Nam alij Summi Pon-
tifices concedunt quidem indulgentias plenarias, sed
costrictis, & confessis, aut saltem propofitum confi-
tendi habentibus, quare solum concedunt remissionem
penarum peccatorum, de quibus penitens, vel
labitur contritionem, vel confessus est, verò de illis,
quorum obitus est nullam mentionem faciunt, unde
cum indulgentie tantum valeant, quantum solent,
istorum remissionem non concedunt, secus alios quos,
ut ait Calarab, loc. cit. *Quarta causa*, licet alij oppo-
suerint tentant apud eundem ibi: quibus adheret,
sentiens etiam cum D. Thom. in 4. d. 21. q. 2. art. 2.
& Cordub. in quæst. theol. lib. 5. quæst. 39. p. 2. apin. 3.
quod absolutio sacramentalis, cadere potest super
peccata venientium obita, & ignota generaliter
tantum confissa, aut etiam super omnino inculpabiliter
omissa, nec generaliter confissa: Nam absolutio
sacramentalis ex opete operato præstat primam gratiam
recte contenti, ut suppono, quæ repugnat tam pec-
catis generaliter confessis, ac inculpabiliter obitis,
& ignorantis, quam specialiter confessis, cum vnum
peccatum mortale sine alio non possit remitti. Et licet
peccata obita, cum in mentem venerint, sint de
nouo confessa, id tamen non est, quia uno fortasse

recte absoluta, sed quia, cum in sacramentali con-
fessione requirantur duo, ut ait D. Thom. loc. cit.
ad 2. videlicet absolutio, & iudicium Sacerdotis iurafa-
ctionem imponentis, licet peccata obita fuerint abso-
luta, debent iterum confessioni subijci, postquam in
mentem venerint, ut suppleatur, quod sacramentalis con-
fessionis deficit. Sed hæc cum Cordub. loc. cit. ad 3. quod
per primam absolutioem non iuram simpliciter absol-
uta, sed ex suppositione duntaxat, scilicet dem alijs
in specialia illa confiteri non possumus.

4. Noto 4. circa illam clausulam. *Quod si hac vice non
decesseris*, &c. Quod quando alicui est concessa aliqua
indulgentia pro articulo mortis, si in articulo mortis
constitutus dicta indulgentia vtiatur, & ad sanationem
deinde reuocetur non potest amplius dictam indulgentiam
locuti, quando in vero mortis articulo constituetur,
quia illa per primum vsum expiatur. Ita Nan. in
sum. cap. 26. n. 3. vers. *Prælegimus Tertio* Rodriguez, tom.
2. quæst. regul. q. 6. art. 6. & tom. 1. q. 67. art. 9. licet Cordub.
in quæst. theol. lib. 5. q. 39. par. 1. d. 1. apin. 3. dicat, quod
quando indulgentia conceditur simpliciter
pro articulo mortis intelligi debet vniuersaliter,
id est, quoties quis ad tale articulum venerit, in-
definita enim acquiritur vniuersalis. Privilegium ergo
Eugenij IV. quod illa indulgentia possit referuari pro
vero articulo mortis, & quod valeat pro obitis, valet
ad tollendos omnes scrupulos, & controversias. Ad-
uerte autem, quod dictus Pontifex requirit, quod qui
dictam indulgentiam lucrari voverit, oportet, ut di-
stinet per annum singulis habundantiis semel septem
psalmos penitentiales cum suis litanijis, qui ante le-
gere nesciunt, debent alia pia opera ad arbitrium sui
confessarii facere. Qui vni impedimento detentus
in dictis vnius anni hebdomadis commodè recitare,
aut alia pia opera facere nequit, vel si ex inadem-
nitate obliuione aliquid omiserit, ex tunc vna al-
tera septimana etiam alteris anni sequentes, vel alia
quam primum illud implere possit satisfaciunt. Et tan-
dem, si quis præfatos psalmos, aut pia opera in toto,
vel in parte cō modo adimplere naqueat, sicut omisit,
potest, ut quilibet Confessor, aut Sacerdos in alia pia
talis opera commutare, & pro ut labori auiarum viderit
et expedit. Ita dictum privilegium testetur Rodriguez
dicta quæst. 6. art. 6. licet ergo Mitand. in 2. man. quæst.
3. art. 7. & Calarab, in comp. verb. *Absolutio excommunicati*,
notab. p. 5. ad *Frates* inum. 4. prætexant, Regulas
habere alia privilegia dictam indulgentiam, & remissionem
concedentia, abique onere dictos psalmos recitandi,
& alia pia opera exercendia, tamen fortè nō
sunt tam clara, & amplia. Quare consulem, ut quod
omnes dictos psalmos recitent, vel alia opera pia fa-
ciant. Quod si quis omiserit, consulet, ut in articulo
mortis constitutus roget Confessorem, ut dicta
opera in alia mater congrua tempore, vel si forte in-
firmus valde transiit non non recederet, Confessio-
narius ipse infernum moneat, & commoret.

5. Noto 5. quod Nicolaus V. v. referret Rodriguez, tom.
1. q. 39. p. 2. art. 6. & tom. 2. q. 87. art. 11. de iuramento,
quod cō aliquis fratrum incidit in demeritum, le-
xham, vel amiserit loquendum propter infirmitatem,
vel alia antequam absoluerit, & recipiat plenariam
remissionem, val etiam quia non habuit eopd confes-
sarij, possit in dicto mortis articulo quicumque Sacer-
dos secularis, vel regularis cum nihilominus absolute-
re, & huiusmodi plenariam peccatorum suorum remissionem
auctoritate apostolica illi impendere.

6. Adverte autem, quod ad hoc, ut possit quis, in di-
ctis casibus absolui, oportet, quod declararetur, cōm
esset sanæ mentis, vel ex signis exterioribus constet,
quod videretur plenarie absolui, vel cōstet quod habuit
contritionem cum propofito confendi. Ita Cordub.
in quæst. theol. lib. 5. q. 39. p. 2. apin. 3. Rodriguez, loc. cit. art. 11.

timam ob profectum amicorum suffragia impendendum; gaudet amplius honores, Deo per suffragia exhibito; & denique gaudet suffragia animabus per suffragia impendo. Unde magis prodest animæ libertati per suffragia, quam per indulgentias, licet per illa tardius, & per istas citius liberetur; quoniam minus valetur, ad tempus penam pati, quam gaudere etiam accidentali perpetuo primatu. Ita Gabriel in *can. m. de electione* 57. *De indulgentia pro defunctis in m. c. casibus comp. verb. Indulgentia, in fine, notab. 1. vers. ultimo.* Vide plura huiusmodi apud Nauar. 17, 3. *trall. de indulgentia, notab. 2. n. 30.* Lator. *de indulg. p. 2. n. 30. n. 142.*

CAPVT VII.

De forma absolutionis, que datur electoribus in capitulo ad effectum electionis.

DILIGENTIOR ab omnibus capitularibus genuflexis, Prædicti capitulo eos ad effectum electionis faciendæ absoluit, dicens: *Absciscatur, &c. Indulgentiam, &c. Si nemini aliquo vinculo excommunicationis maioris, vel minoris, interdicti, vel suspensiois, in quantum se extendunt gratia, & priuilegia Ordinis nostro concessa, vos omnes ad effectum electionis facienda, seu electionum sacramentum absoluit, & restituit vos sacramentis sacramentis Ecclesie, communionis, & unitatis fidelium. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Amen.* Item eadem auctoritate ad eundem effectum ego dispenso vobiscum super omni irregularitate, si quam contraxistis, & habetis super executione ordinum, & officiorum vestrorum.

1. Noto 1. quod nullus excommunicatus, sine publicis, sine secretis, nec vilius suspensus, aut interdictus, seu etiam irregularis, potest ad dignitates Ecclesiasticas assumi, vt probat *10. 2. Relig. q. 1. c. 3. & 55. sup.* Quare ad omnes incensuras, & ambiguitates tollendas inuenta est ista absolutio, qua procedente, si deinde electus, vel electores repertiantur aliqui censura innodati, electio etiam nihilominus valida, nec poterit ex eo impugnari, vt habet Chozier de *excep. p. 4. q. 6. n. 1.*

2. Noto 2. quod ex forma, quæ est in nostro Rituali, est manca; nam non dispensat super irregularitatibus, super quibus tamen est expressè dispensandum, vt tenet Nauar. *in sum. cap. 17. num. 154. Parit. de reg. lib. 4. quæst. 5. num. 40. Chozier loc. cit. num. 5. vel saltem tacite per clausulam, Absciscatur, &c. prout vt ego dico 10. 2. Relig. cit. num. 46.* Unde in hac forma expressè posui dispensationem super irregularitate, ad hoc vt si quis in capitulo reperiretur irregularis, posset beneficii dictæ absolutiois frui. Nam alioquin non frueretur, vt dico *loc. cit. Relig. num. 9.* vbi etiam dixi, quod ista absolutio, & dispensatio non absolut, neque dispensat, nisi à censuris, & super irregularitatibus, à quibus potest absolueri, & dispensare Prædictus Capituli. Nec prodest ci, qui aliena eligeretur, vt ibidem dixi.

3. Notè denique, quod *num. 2. Relig. quæst. 1. cap. 5. num. 46.* dicebam quod in absolutione, quæ datur in Capitulis à Prædictis ad effectum electionis, licet non ex primæ irregularitatis, ea tamen tacite intellecta censetur in illa dictione *Pamisi*, si ea absolutione exprimitur, *Absciscatur, &c. prout.* Quam doctrinam cum

non bene receperit Alphonsus de Leone, dixit in *suæ trall. de offic. Capellani, quæst. 4. praxi 6. num. 96.* hæc formalia verba. *Sed contrarium defendit Petrus in suo Prædicti regulari, quæst. 2. cap. 5. §. 3. num. 46. qui fundatur in verbo illa. A parvis continetur in dictione clausula. Quod fundamentum, quam leue sit, patet ex dictis à nobis remota de inobedi. part. 2. num. 54.* Quibus verbis respondet: & ceterum. Et in primis dico, quod ego ibi loquor de irregularitate, quæ est pena, id est, quæ provenit ex delicto, V. G. quæ excommunicatus ecclesiæ, v. g. iulius ordinis, &c. non de illa, quæ dicitur indecentis, vt quæ provenit ex begamia, vel ex membricis alicuius primatione, aut etiam ex homicidio quomodocumque facto; hoc enim etiam indecentiam dicit. Et constat, quia fundor in illa dictione *Pamisi.* Quam distinctionem probant omnes Doctores, quos hic mor citabo. Deinde dico quod necessarium per illam dictionem, *A parvis*, in casu, de quo loquor, intelligenda est inter alia irregularitates; Nam dicta absolutio, quæ datur in Capitulis à Prædictis, datur ad effectum, ne electio deinde secuta inuadit non possit. Sed irregularitas est impedimentum canonicum, quod ipsorum electionem invalidat, vt dico *dist. loc. cit. Relig. Prædicti num. 44.* Ergo per illam debet etiam irregularitas tolli: Nam aliqui dicta absolutio effectum manca, & non inferuntur sunt ad quem est adinuenta. Tertio dico, quod ego opinione contrariam, quæ dicit, irregularitatem non deservit, nisi de ea fiat expressa mentio, quoniam late defendit Tralleuch in *expositione bullæ cruciatae, lib. 1. §. 7. cap. 2. dub. 17. n. 4.* cum quamplurimis Doctoribus, quos affert Diana *part. 2. trall. 11. de bulla Cruciatæ resolut. 7. in principio* non imponebam, immo potabilem existimavi *loc. cit. Relig. Prædicti num. 9.* Dico 4. quod opinio mea, quæ dicit, quod irregularitas tollitur per illam clausulam *Tegne absolutionis à censuris, pamisi* &c. Soti in *4. dist. 2. quæst. 3. art. 1. vers. Secundum discrimen*, Bannes 2. 2. quæst. 64. art. 3. *tit. iam verò in quarta parte, &c. dub. 1. Bartholomæi Medicinæ 1. 2. quæst. 96. art. 1. col. 8. dub. An humana lege obliget cum viâ discrimine, in responsione ad 1. pag. inibi § 12. & in instructione confessorij cap. 1. §. 9. vbi ait, hanc opinionem esse magis veram, & magis conformem læcis Canonibus, Cordub. in quæst. Theolog. lib. 5. de indulgentiis, quæst. 44. dub. 4. & de casibus conscientie quæst. 1. 44. vers. La secunda opinio, vbi ait, hanc in rigore illo magis veram opinionem, Salom. 2. 2. quæst. 64. art. 3. *constru. 4. concl. 1. Salas de legib. disp. 13. sect. 1. concl. 2. num. 16. trall. 14. Argem. 2. 2. quæst. 64. art. 8. col. 1. vers. Secunda conclusio, & in fine ait, hanc opinionem esse magis conformem communis Doctorum interpretationi; Ledesma 3. 3. *summa, trall. de censuris ecclesiasticis, cap. 3. vers. Dicitur a resolutione, fol. 57. & vers. A ista danda, dicit, quod ista opinio est communis discipul. S. Th. Nald. in summa, *var. irregularit. num. 25.* Nugens *part. 4. q. 17. in exp. bullæ Cruciatæ 4. vltimo, in princip. late, &c.* pensit illo mordicus hanc sententiam defendit Gutierrez *Canon. 99. lib. 1. cap. 3. per totum*, vbi omnibus contrariis etpouendat, Fernandez *de examine, c. 9. de bulla Cruciatæ, §. 14. Corradus in summa, quæst. 355. ad addit. Vega nollet in speculo Curatorum, *tem. 2. cap. 12. de cens. eccles. n. 323*, Cruz in *de censuris conscientia, de irregul. dub. 35. conclus. 2.* vbi ait hanc esse communem Thomistarum, ait etiam contrariam esse probabilem, quam tenent Canonistæ. Hanc opinionem probabilem dicunt Rodriguez in *exp. bullæ Cruciatæ, 4. q. num. 64.* vbi ait, posse quemlibet hanc opinionem ab aliquo scriptulo sequi, & consistere. Et Henriquez *lib. 7. de indulg. cap. 1. §. 6. vers. Quæ sententia, vbi dicit hanc sententiam esse probabilem propter gratiam Doctorum auctoritatem, & rationes*, & quod esset admitenda in praxi. Eam etiam tanquam probabilem de-****

sendi Digna p. 1. r. 1. de bulla Cruciato, refol. 27. verso. *Quid ego sentiam.* Fundamenta autem horum Doctorum sunt duo p. 1. r. 1. quod irregularitas, quæ promittit ex delicto, est vera censure ecclesiastica, & communis inclusio in illa dictione. *A censuris.* Ita loquuntur Soc. Arag. & alij. 1. quod dicta irregularitas est vera pena, & sic includitur in illa dicta *Panis.* Ita loquuntur de mente omnium, & clarior, quam alij. Medina in *instr. r. 1.* Salom. & Ledesma. Et quod apparet, quam leuiter d. c. r. Alphonsus Leo, meum fundamentum leue, cum eo fundamento possimonia tot insignes Doctores dictam sententiam teneant.

4. Ad illud, quod dicit idem Alphonsus, leuitatem nostri fundamenti consistere ex his, quæ ipse dicit in tra. de *inhibitis*, p. 1. a. num. 54. fateor me dictam num. 54. plures legisse, & in eo ipse penitus repperisse, quod leuitatem dicti mei fundamenti infirmaret. Immo in dicto nom. expressè dicit, quod nisi in bulla expressè exspectetur irregularitatis dispositio, non esset omnino improbabile, quod ex vi dictarum verborum, *Censuris, & panis ecclesiasticis*, confessos possit dispensare super irregularitate contracta ex eo, quod celebrasset in censura. Et locuti de officio *capellani* dictus Alphonsus nostram opinionem approbat in casu violationis censure, id est, in irregularitate, quæ proeuenit ex delicto, ut dixi. Si ergo in his casibus Leo ipse nostram sententiam probat nullo adducto fundamento, quomodo poterit dicere leue fundamentum nostrum, qui nec fortius, nec debilius adducit? Hæc in mei defensionem dictæ volui, quæ si Leonem (quod dicunt periculosum) aliquantulum vellet, ipse in culpa esset, qui pronocant, non ego, qui respondere compellitur, ut dicam cum Hieronymo *epistol. 14. ad August.*

CAPVT VIII.

De forma absolutionis, alicui data ex commissione summi Penitentiarij.

In nomine Domini, Amen. Nos Frater N. Vicarius generalis Ordinis N. ad infra-scripta peccagenda ab Eminentiſſimo Domino N. S. R. E. Cardinali summo Penitentiarj specialiter delegatus, prout in litteris sub signo Penitentiarj, ut moris est, expeditis sub datum Roma apud Sanctum Petrum calend. Maij, Pontificatus S. D. N. Domini Pabli diuina prouidentia Papa VII. anno eius 4. nobis exhibitis innotescit, à F. N. Sacerdote professore eiusdem Ordinis de infra-scriptis excessibus plurimum dolente, debita cum instantia requisitus, ut sibi dictarum litterarum vigere auctoritate nobis concessa absolutionis beneficium in utroque foro à censuris Ecclesiasticis, aliisque panis quas incurrit benignè impendamus, nec non super contracta per eum irregularitate, quod ad omnes etiam sacros, ac presbyteratus ordines extra aetatem legitimam alios se promouendum curauerit, in iisque ministraret, ac prout in utraque ordinibus etiam in altari ministerio ministrare, voce altaris, & passiva gaudere valeat, misericorditer dispensemus. Huiusmodi supplicationibus inclinati, auctoritate Apostolica nobis commissa, quaque fun-

gunt in hac parte eandem F. N. coram nobis genitricem, humiliterque petentem a quibusvis sententiis, censuris, & penis ecclesiasticis quas propter praemissa incurrit, & excessibus huiusmodi in utroque foro in forma Ecclesiæ conclusa (ipso tamen ab exercitio praedictorum ordinum arbitrio nostro suspensio remanente) absoluiamus, atque amano celaxamus i quodiam illi practica ex nunc usque ad legitimam aetatem accessum, septem psalmorum cum litanis flexu genibus recitationem pro saluati penitentia inuogentes huiusmodi absoluiamus, suspendimus, & relaxamus, iuxta formam dictarum litterarum Apostolicarum, non solum praemissa, sed etiam etiam alio meliori modo, quo de iure possumus, ac valeamus. Datum Roma in nostro Conuento. N. die primo mensis Septembris anno Domini 1627. Pontificatus S. D. N. Domini Vebani diuina prouid. Papa VII. anno 5. Volens autem praedictus delegatus cum dicto supplicante dispensare super irregularitate, & aliis penis vigore dictarum litterarum, transacto tempore congruo, ait.

In nomine Domini, Amen. Nos F. N. Vicarius generalis Ordinis N. praedicta Apostolica auctoritate fungentes, praeterea Fr. N. à censuris, ut supra, à nobis absolute, & ab exercitio suorum ordinum ad arbitrium nostrum, ut ex superioribus nostris constat litteris, suspensio uisum instante, humiliterque petente, ad ampliorum eandem litterarum executionem progrediendo, cum eodem Fratre N. viginti quatuor aetatis annorum, ut ex oblato nobis R. Prebiterij N. Parochi Ecclesiæ S. Angeli, Diocesis N. baptismali christographo patet, alligante, super irregularitate ex praemissa per eum quomodolibet contracta, ac peccata quod ea, & suspensione praefata non obstantibus in suis ordinibus (modo tamen canonice aliud nequaquam obstat impedimentum) etiam in altari ministerio ministrare, & quancumque sui ordinis officia, & dignitates, si alia canonice ad illas, & iuxta eiusdem Ordinis regularia instituta eligatur, vel assumantur gerere, atque exercere, voceque altaris, & passiva frui licite valeant, misericorditer in Domino, eadem Apostolica auctoritate nobis commissa, dispensamus. Non obstantibus sis omnibus, quæ in praedictis litteris canentur non obstantibus. Atque ita dispensamus iuxta formam dictarum litterarum non solum praedictam, sed quous alio meliori modo, &c. Datum Roma, &c. ut supra.

CAPVT IX.

De forma faciendi fidem absolutionis alicui data ex commissione summi Penitentiarj.

Frater, &c. Ordinarius N. Vicarius generalis. Præsentium omnibus, & singulis fidem facimus, & attestamus, quod die 19. mensis Ianu-

vi anno 1627. auctoritate nobis à summo Penitentiario per suas litteras datas Rome apud S. Petrum die 1. Ianuarij eiusdem anni specialiter concessa, Fratrem N. Clericum nostri Ordinis professum ab excommunicatione in utroque foro ceterisque pænis ecclesiasticis, quoniam propter delicta in præfatis sacra Penitentiaria literis contenta, incurrit, in forma consuetæ Ecclesiæ, penitentia saluari, aliisque omnibus, qua de iure fuerunt iningenda, eidem intantum absolvimus. Cumque prædicto Fratre N. die 25. eiusdem mensis (penitentia parte iam præfata) super irregularitate per eum ex præmissis in dictis literis quomodolibet contracta pariter dispensauimus. Ita ut ad omnes, etiam sacros, & presbyteratus ordines, si ad id idoneus reperitur, promoueri, & postquam promotus fuerit, actiua, & passiva voce ita gaudere queat, ut quæcunque nostri ordinis officia, ac dignitates, si ad illis canonicè, & iuxta eiusdem Ordinis regularia instituta assumatur, vel eligatur, gerere licitè valeat, ac exerceat. Non obstantibus etiam constitutionibus, & ordinamentis apostolicis, nec non nostri Ordinis statutis, & privilegiis, ceterisque contrariis quibuscunque. In quorum fidem, &c. Datum Roma, &c.

1. Notò, quòd non necesse, quòd prædicta absolutio, & dispensatio fiat in foro penitentia, audita scilicet confessione sacramentali, sed sufficit quòd fiat in foro conscientie, quatenus hoc forum distinguitur à foro exteriori, & publico, ut multis probat Sanchez. S. de matrim. disp. 4. num. 29.

CAPVT X.

De forma accusationis.

Reuertende admodum Pater Prouincialis. Ego Frater Zelans de Zelantibus accuso Fratrem Improbum de Scandalosis, quòd pluries temerario ausu sanctissimum Dei nomen impia, atque sacrilega blasphemia commaculauit in hac uerba inuito Deo, idque præfetim die 10. Ianuarij, anno 1634. immediatè post Vesperas in inferiori Claustris Conuentus N. in ea uidelicet parte, ex qua ad exteriorem prædicti Conuentus intantum pater aditus, præsentibus F. Peridico Coriello, & F. Fideli de bonis. Quocirca, ne in tanto illi scelere impune liceat gloriari, utque iuste in eum animaduersionis metu cæterorum animi ab huiusmodi perpetrandis sceleribus postea contineantur, non calumnia quidem, vel malvolentia studio, sed iuris publici tuendi, atque pia in Deum, Religionemque nostrā voluntate permotus, Reuertendū admodum Paternitatem tuam citius, atque etiam rogo, & insto, ut illum, testibus examinatis, ad nostrorum statutorum formam, ac præscriptum digna factio pena mulctet, ac officiat. Paternitati siquidem tua coram adm. RR. PP. Iusto de Bonis, Mansueto de Mansuetis, nec non Constantino de Ferrara tuis, atque huius N. Prouincia Collegis, & Coniudici-

bus iure iurando polliceor atque confirmo præfata omnia uera esse, ac sic omnino se habere: ut propterea ad exitum usque, & definitiuam sententiam ea prosequi cupiam saluam penam, si defecero, libentissimè subiturus. In quorum omnium fidem præfentes subscribo die, & anno, ut supra. Ita est Fr. Zelans de Zelantibus.

1. Notò 1. quòd hæc forma cum omnibus suis clausulis habetur expresse in leg. Libellorum ff. de accus. Et omnes dictæ clausule declarantur ab Aretino in sua practica criminali, cap. 5. de accus. Pro quibus etiam uideri possunt D. Thom. 2. 2. quest. 68. art. 4. Mald. 2. 2. tract. 6. cap. 2. dub. 1. Titiian. in sua praxi, cap. 6. Mantius de modo proced. in causis regular. c. 5. Aldrete de disciplin. regul. tuenda lib. 1. cap. 4. Ghisliet. de indice regul. cap. 16.

2. Notò 2. quòd accusatio non uidetur esse in usu apud Regulares reformatos. Tum quia vix sine peccato exerceat potest, ut docet gloss. in cap. Si quis Episcopus, verb. Illaudabilis, 2. q. 7. & Ghisliet. de indic. regul. cap. 16. n. 45. Et colligitur ex dicto cap. Si quis Episcopus, ubi accusatio vocatur illaudabilis intentio. Tum quia accusatio vindictam querit, non emendationem. Vnde quando iudex procedit per viam accusationis, non potest quicquam de pena reo per leges debita detrachere, sed tenetur cum omnem illi indigere; Quare accusatio quasi semper supponit odium. Tum quia nullum est vitium, quod per viam denuntiationis iuridicè manifestari, & per cuius positionem bono publico non possit prouideri. Quare censet Thom. à Iesu de regul. visit. tract. 1. cap. 4. num. 6. quòd accusatio paci, & tranquillitati Religionis non expedit; & propterea quòd est omnino releganda à Religionibus reformatis. Quapropter non videtur teneri Superiores vllam accusationem recipere. Et aduerte, quòd in Religionibus, in quibus per accusationem proceditur, potest Prælatas receptam accusationem rescindere quando ex tali reuersione maius bonum oriundum est communitati: & hoc non obstat: re partis instantia. Ita Rodriq. tom. 2. qq. regul. quest. 4. 2. art. 5. ubi citat Caiet. & Aragon.

CAPVT XI.

De forma concedendi facultatem alienandi.

Frater Ordinis N. Generalis. Dilectis nobis in Christo Filiis, Correctori, & Fratribus Conuentus S. N. salutem in Domino. Debitum pastoralis officij, quòd nullo nostro merito, sed sola Dei prouidentia gerimus, exposcit, ut ea, ad que iure natura nostri tenentur subditi, nec valens sine auctoritate nostra executioni mandare, illis, cum exigunt, benigne concedamus. Quare, cum scitis nobis nuper exposuistis, Conuentus vestri N. item poram iniuria ære alieno ita grauatus existat, ut propterea nisi quòd immobile ex annuis redditibus detrahatis, soluendo esse desperetis, fieri quinimo facile possit, ut in vos deuocorum amicorum qui opibus, ac pecuniis, prout opus est Religioni adesse solent, præfata soluendi impotentia graue odium concitetis, vel pristina saltem nequaquam frui valeatis eorum beneuolentia, nobis humiliter supplicastis, ut iuxta Apostolicam facultatem,

cultatatem, domum vobis prædicto loco N. suam minus commodam, nec centum aureorum de Camera redditum annuum excedentem alienandi facultatem cingimur. Nos, qui à iustitia ne latum quidem unguem, & præsertim quoad pecuniam de bitum solutionem recipiendum putamus (ne quam alius emittendum ex ipsa quousque Religiosi decantant, isdem, qui lux sunt mundi, turpius ascribitur), eandemque damnum inibi constitutam vobis munus velle, ac valorem annuum centum aureorum de Camera non excedere credentes, auctoritate apostolica nobis per litteras in forma Brevis à felic. record. Clem. VIII. concessa, præsentium tenore prædictam domum sub suis censibus, & terminis latius in contractu desuper per publicum instrumentum faciendo exprimentis, vendendi, seu aliis iusto contractu alienandi (modo tamen domum ex tribus partibus vestri Capituli consensus accedat, pretiumque in prædictorum debitum solutionem vobis contexta conuertatur) licentiam vobis, & facultatem impartimur. Constit. felic. record. Pauli Papa II. qua incipit. Ambrosiose, cui per eandem litteras derogatur, & alius in contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque. In quorum fidem, &c.

1. Noto 1. quòd antiquitus Generales habebant privilegium concedendi facultatem alienandi suis Fratribus, ut constat ex *conf. 9. l. ult. II. & ex conf. 3. Circa P. II.* Vide, quæ dico ad dictam *conf. 9.* & quæ addo *rom. 3. privileg. cap. 3. num. 2.*

2. Nunc autem puto casum, de quo fui quaesitus. Regulares viuis Conventibus habentur ab aliquo devoto scuta mille implicandi in annuos redditus pro celebratione viuis missæ quotidianæ, habebant autem dicti Religiosi quandam massariam, seu terram, in qua domus pro Massaria fuerat combusta à Gallis tempore belli, unde cogebantur conducere pro dicto massario aliam domum à quodam vicino. Quærebant à me, an possent de dictis levis mille (cum non possent aliunde) fabricare dictam domum, imponendo in illa obligationem recuandi missam perpetuam: Ego semper putavi, quòd sic. Tum quia illa domus est de sui patris fructifera; & licet in præsentiarum fructu ficare non videatur, est per accidens; licet etiam possit dici fructificare quatenus liberat à solutione domus conductæ. Tum quia possunt dicti Regulares ex illa pecunia domum emere, quare ergo non possunt ea eadem illam fabricare? Tum quia pecunia illa est versa in utilitatem perpetuam Monasterii. Tum quia possunt ex illa pecunia annuum centum extinguere, ut sensisse viros doctos in facti contingencia in hoc casu, retulit mihi ex nostris P. Tetrarchi. Atque ita sententia videtur Mihi in suis *decis. vire 243. n. 3. & 4.* Idem dico, si Ecclesia, vel Conventus minueretur ruinam, nec possent aliunde reparari. Nam tum possunt reparari ex illis nullis sentit. Quia, sicut si aliquis devotus Ecclesiam, vel Conventum à se fabricatum alicui Religioni donaret eum tali onere succipere, & obligaretur postea ad illam Missam celebrandam, ita, si Ecclesia, vel Conventus ruinam minueretur, possent Religiosi illius dicta scuta mille in ipsam onerem illius expendere, & teneretur postea ad Missam celebrandam. monitionem tamen aliquam edicti in publico collocant, quo possint innoveretur, quòd ex illa pecunia Conventus, seu Ecclesia sui fabricata. Neque obstat, quòd

illa scuta mille non fructificent secundum mentem sacri Congreg. de celeb. missæ § 3. quod habet in *conf. 9. Verb. P. III. tom. 2. nostr. præm.* Nam in primis id est per accidens, natura sua tamen apta sunt fructificare. Deinde etiam fructificant. Nam in Ecclesia divita non potest celebrari, nec per consequens ea ea possunt percipi emolumenta, quæ ex Ecclesiis rectè administratis recipiuntur. Tercò, prius est locus, quàm locorum; ergo si Mi illa debet celebrari in Ecclesia, si hæc non adest, celebrari non potest. Denique, si illi Religiosi non habebunt Consuetudinem ad habitandum, possunt ad hunc usque domum conducere, & annuam pensionem pro ea solvere, quare ergo non possunt ad tale damnum vitandum ex illa sic vinculari pecunia consentum fabricare? Ita colligitur ex *Maxia loco supra citato.*

3. Et vltimè quarto, an Regulares indigentes victu, nec repentes, qui credito illis tribuit, nec possunt consensum expedire Romani Pontificis, possunt absque dicto consensu, & absque incursu censurarum res pretiosas in pignus tradere, seu pecunias ad cambium sumere, si aliter non reparetur? Et dato, quòd tradido pignore, non reparetur, an possint dictas res pretiosas vendere, immo & immobilitatem an possint argenta monasterii absque dicto consensu vendere, si ceterum paucis, & periculum sit ne pecunia? Respondet affirmativè *M. gala 2. part. varior. resol. 113. num. 1.* modò ad finem consensu maioris partis Conventus, & prælati. Tum quia necessitas facit licitum id, quòd aliis tale non erat, cap. *Quod non est licitum, de reg. iur.* Tum quia non est prohibitum, ex bona ecclesiastica alienari, quæ magis expedit distrabi, quam servari secundum Rodanum *de reb. Eccles. non alien. quest. 3. cap. 1. n. 4.* quem sequitur Quirinus in *summ. bull. verb. Alienari, num. 38.* Tum quia lex non ligat, quando de facto servati non potest, *l. 3. dicitur, ff. Quando appellat, cap. Erit autem d. 4.* Tum quia lex servandum non est, quando iniuriæ fieret, si servaretur, ut probat D. Thom. 2. 2. *quest. 120. art. 1.* Tum quia in qualibet prohibitione excutitur excepta causa occurrenti, quæ inducet oppositum; cap. *De cetero, & cap. Quomodo de sent. excomm. cap. Excellentissimum, 11. q. 3.* Tum quia, quæ ob favorem sunt introducta, non debent in odium retorqueri, *l. Nulla in vis ratio, ff. de leg. reg. Quod ob gratiam, de reg. iur. in 6.* Tum quia impossibile nulla est obligatio; *l. Impossibile non, ff. de reg. iur. reg. Nemo potest, de reg. iur. in 6.* & ita Anno Domini 1637. Pannoniæ ea consilio Nostris P. Tetrarchi servatum fuit in Conventus nostro Sanctæ Olivæ: Fructus enim in pignus tradiderunt lampades argentæ.

CAPVT XII.

De forma appellationis.

EGO FRATER Nostrum R. P. V. appellandi nomen, ac voluntate proprio, & dico, quid decem abbinet, diebus, usque nondum elapsis in blasphemiam causa, qua in iudicio coram vobis vertebatur, sententiam (si sententia vocari potest) contra me iustissimè definitam, meque propterea per eandem vestram præsentiam sententiam ad tres menses pœna carceris condemnandum censurissis. Quo circa, ut mihi per iura concessio ad tuendam innocentiam appellatiovis subsistat, ab eadem prætensa sententia, ipsius nullitate semper salvo, meque pragmatice, sententiam

tanquam iniqua, & iniusta, ad Eminentiſſimum
Cardinalem N.N. noſtri Ordinis protectorem ap-
pellato, eo quod nimirum à R.P.P. ad me condem-
natio admitti teſtes graviter, aperteque im-
penſi mihi ſunt, atque inimici, nec conſeſſes ſi-
dem, nec omni exceptione maiores. Apoſtoli etiam
ut 1. 2. & 3. cum debita inſtantia mihi conced-
antur expoſiti; proteſtorque præcipue, appella-
tionem huiusmodi per me ſic deum exerceri, ut
eam tamen corrigere, emendare, ac immonare,
eamque verbo ſuaviſſime, & expeditè mihi viſum
fuerit, proſequi poſſe omnino velim, atque con-
ſentendam. In quorum fidem, &c.

1. Noco i. quod Religiosi possunt beneficio appella-
tionis vt, quod nouit inuicem praeiudicium a suis Superiori-
bus, vt dicunt Aretium *in sua practica*, cap. 10. Man-
di. *med. crast. regim.*, cap. 2. num. 1. Thom. de leſis de vi-
ſit. *regim. cap. 1.* regim. 5. Ghesliet. de *iud. reg.* cap.
1. §. 2. num. 19. & licet probum cum multis aliis *num. 1.* Ro-
ſic. *cap. 20. quæſt. 1. concenſ. 1.* & licet habeat prae-
Romanæ Curie Debet tamen illa appellatio heri gradati-
um, id eſt, ad Correctorem ad Provinciale, ac hoc ad
Generalem, & vt dixi *licet. Relig. verſ. Aduentu-*
ſum ſemen, & ſem. 3. priuileg. cap. 4. num. 15. vbi pono
decretem Licet Congreg. Si autem appellatio fiat
mediæ ad adiam Sedem, valebit, vt p. obu. *lic. pra-*
xiuſo cit. num. 14. Vt not. cit. quod non debet illa ap-
pellatio fieri, niſi a. ſ. ſimiliter ſententiæ vt ſtatut. Tri-
ſiſſi. 3. *cap. 1. de reform. pro quo pundo vbi plura*
licet. licet. relig.

[illegible]

CAPVT XIII

*De forma Apofolorum, qui debent dari
appellanti à iudice à quo.*

Sanctissimo in Christo Patri, & Domino, Do-
minio Urbano sacrosancta Romana, & uni-
uersalis Ecclesia Summo Pontifici. Frater Inge-
nuus Ordinis Minorum Generalis indignus
eius deuotus fidelis, ac obediens post pedum desol-
acationem. Noneris sanctitas vestra, quidam
in causa qua inter fratrem Rigidum ex una par-
te, & Fratrem Mansuetum ex alia super per-
cussione, de qua dictus Frater Rigidus accusa-
batur coram me in iudicio versabatur, senten-
tiam pro predicto Mansuetum contra predictum
Rigidum tulisset definituram, ab huiusmodi
sententia idem Frater Rigidus ad Sanctitatem
vestram, sedemque apostolicam appellauit. Id-
circo ipsum Rigidum appellentem a meo iudicio
dimitto, & ad Sanctitatem vestram, hic literis
in testimonium premissarum sigillo nostro muni-
ti, examinandum dirigo, atque mando. In quo-
rum fidem, &c. Datum, &c.

CAPVT XIV.

De eadem forma breviori.

Fater, &c. Tibi Fratri Rigido eiusdem Ordinis professio salutem. Quoniam a definitiva sententia, qua te pœna carceris ad tres menses condemnauit, à me in appellasti, ac propter à me interdicti observatione his Apostolis te expedito, & ad eam, ad quem appellasti, examen dirigo, ac remitto. In quorum fide-
dem, &c.

1. Nota 1. quod Apostoli sunt literæ quidam breues influentes iudicium appellaturum & omnes circumstantiam appellationis comprehendentes. Et debent continere, *Qui appellat, A quo, Contra quem, Super quem. Ex qua causa, & ad iudicium a quo appellatur; appellaturum de iurisdictione.* Ita Panor. in *præf. l. 1. §. 4. Ghisli de iud. regul. cap. 15. n. 11. §. 4.* Quinque verò sunt Apostolorum species vt Ghisli. *n. 4.* Quædæ sunt dimissoriæ, quando iudex appellationis dimittit. Quædam sunt reformatoriæ, quando non desinit. Quædam reuocantes, quando desinit ob solam teneantiam iudicis appellati, non quia appellatio illi ferret. Quædam sunt conventionales, quando pars appellatorem admittit, siue in iudicio, due extra, iudice ipso, aut reseruant taceant. Quædam denique sunt testimoniales, quando scilicet ab honesta persona conceduntur, cõ qua appellans amicitiam Apud eos petere, seu etiam appellare dicitur, debitas de violentia, sed appellatur & potestatis assertoriam aliqua honesta p-rtio, à qua deinde cit- tribuuntur Apostoli, vt docent Sylu. *ar. Appellatur, n. 13. in finem Ghisli. loc. cit. n. 45.* Pro Apostoli dimissorijs valent duæ formæ posite. Pro alijs pono cõsecuentia.

CAPVT XV.

De forma Apostolorum refutatoriorum.

Frater Ingenuus Generalis, &c. Tibi Prater Rígido, &c. Quoniam, quam tu in nostra definitina sententia aggressus fuisti, appellatio, frinola nobis, temereque suscepta visa fuit, eidem propterea nequaquam detulimus hoc tibi duntaxat responsam pro Apostolis refutatoriis concedentes. In quorum fidem, &c.

1. Nota, quòd potest hæc forma aliter fieri, nimirum sicut i. posset e. i. g. usque ad illam clausulam exelusive, Idcirco ipsum, &c. cuius locum ponitur sequens. Cum vero huiusmodi appellatio frinola sit, ac frustratoria, temere quippe, & nulla ratione interposita, atque adeo illi merito non sit deferendum, nec ego propterea detuli, hæcque tantummodo Apostolis refutatoriis eidem sum imperitum. In quorum fidem, &c.

CAPVT XVI.

De forma Apostolorum reuerentialium.

Frater, &c. Tibi, &c. Quamvis appellatio tua frinola nobis, temereque suscepta visa fuerit ob nostram tamen in Apostolicam Sedem, ad quam appellasti, reuerentiam, ac venerationem illi duximus deferendam, ut re ipsa detulimus hoc tibi proinde reuerentiales Apostolos concedentes. In quorum fidem, &c.

CAPVT XVII.

De forma Apostolorum conuentionalium.

Frater, &c. tibi, &c. Cum in causa, qua coram nobis inter Fratrem Rigidam ex una parte, & Fratrem Mansuetum ex alia vertebatur, definitinam sententiam pro prædicto Mansueti contra præfatam Fratrem Rigidam tulissemus, pena carceris ad tres menses eum condemnantes, ad Apostolicam Sedem idem frater Rigidus appellans, nobisque præfata appellationis vispoè frinola, temereque suscepta non deferentibus, prædictus frater Mansuetus tam censuit admitteudam, ut de facto admitti. Cumque à nobis debita cum instantia Apostolos petiisset hoc conuentionales eidem fuimus imperitum. In quorum fidem, &c.

CAPVT XVIII.

De forma Apostolorum testimonialium.

Frater Insuper de Cortesiti Ordinis N. Theologus, ac Concinator, &c. Vi presentium omnibus, & singulis hæc nostras literas inspecturis, pariterque lecturis fidem facimus, & attestamus die 19. Ianuarij presentis anni 1634.

Frater Macrobinus de Afflictiis eiusdem Ordinis Sacerdotem coram nobis, aliisque testibus infra scriptis, tempore, locoque eo gratia tempus à iure statutam, non semel tantum, sed iterum, ac tertio ab admodum R. P. F. Austero de Rigidis N. binis Provincia Provinciali eidem Fratri Macrobo fuere denegati. Et in horum omnium fidem hæc ei testimoniales literas cum testibus infra scriptis impertim. In quorum, &c. Si autem non denegauerit expresse, sed maliciose distulerit, ut tempus à iure præfixum transierit, dicat.

Quos tamen à prædicto Patre Provinciali differente quotidie, ac procrastinante eidem Fratri Macrobo concessi non fuere, differendo de die in diem: quoniam quidem dilatio cum callida, & multatiosa mihi visa fuerit, ne institui inique impediantur, hæc eidem appellans testimoniales literas cum testibus infra scriptis impertim. In quorum fidem, &c.

1. Nota, quòd si dictus appellans, propter inhumilim timorem, ne impediretur à Provinciali suam appellationem prosequi, non est ausus ab eo petere Apostolos, tunc faciendæ est forma sequens.

CAPVT XIX.

De forma concedendi Apostolos testimoniales, quando appellans non fuit ausus illos petere à iudice appellato.

Frater, &c. ut in forma præced. Vi presentium omnibus, ac singulis fidem facimus, & attestamus, quòd cum die, anno, &c. Frater Macrobinus de Afflictiis Ordinis nostri Sacerdos ad Sanctam Sedem à quadam sententia contra ipsum de admodum Reuerendo Patre Fratre Austero de Rigidis huius nostræ Provincie Provinciali lata appellauisset, idem frater Provinciali tali appellatione prægnatum ostendit. Quare mimando, prædicto Fratri Macrobo dixit, ut suam exequereur sententiam, quòdque, si eum amplius de huiusmodi appellatione loquentem audiret, carceribus præcipere mancipandum. Ea propter à prædicto Patre Provinciali Apostolos petere, nequaquam ausus est idem Macrobinus, sed instantem, non semel tantum, ac bis, ter immo, quaterque, intra tempus præfixum nobis coram testibus infra scriptis, ut sibi idem concederentur, supplicauit. Cum verò, quas idem Provincialis ministratur penas, exequi solent, ac infra petentibus non sit denegandus assensus, & uniuscuiusque sint partes efficere, ne institui impediantur, omnibusque tandem proximi cura sit à legis auctore demandata, prædicto Fratri Macrobo hoc testimoniales apostolos libenti animo concessimus. In quorum fidem, &c.

1. Nota 1. circa Apostolos in communi, quòd debent peti intra 30. dies, alioquin censetur appellatio non

renunciatum. *cap. Ab eo, de appellat. c. 1. Novendi, Cod. de appell.* Potest vero iudex terminum assignare appellanti ad petendos Apostolos, intra quem, nisi petat, appellatio renouari censetur. *Clem. Quomodo §. Item, de appell.* Potest item iudex assignare terminum appellanti ad prosequendum suam appellationem, & ad se presentandum coram iudice appellatus. *Pasor. in pract. cap. 1 §. 4. non. §. 9. Et tunc in dictis apostolis immediate ante illam clausulam c. 14. In quorum fidei, dicit: Duorum tamen mensem terminum tibi praefigendo, ad te coram iudice, ad quem appellasti, presentandum.*

2. Noto 2. quod dicti apostoli debent ab appellante instanti peti, id est, non solum semel, sed bis, & ter. *Clem. Quomodo §. fin. de appell. cap. Ab eo, de appell. in 6.* An autem sufficiat instanti petere vicia vice, pluries vno tempore, an vero necessum sit petere per plures vices diversis temporibus, difficultas est inter Doctores. Glossa in dicto cap. *Ab eo, verbo instanti*, putat necesse esse petere per plures vices, & diversis temporibus. Ego putio, quod possint vno, & eodem tempore pluries instanti peti v. g. adeo Superiorem, & rogo, ut dignetur mihi concedere apostolos, ipse negat; ego iterum insto, ut velit concedere, ipse iterum negat; tunc ego tertio insto, si seipse neget, non teneor amplius petere. Atque ita videtur colligi ex dicta *Clem. Quomodo §. fin. ibi: loco, & tempore sepius, & instanti tunc coram iudice requisisti.* Si autem Imperior non neget, sed differt, si adeat tempus Apostolos petendi, teneor iterum, atque iterum petere, quousque videam ipsum malitiose diffinire.

3. Noto 3. quod iudex a quotenetur intra terminum 30. dierum Apostolos com. d. b. t. a. instantia (ex prius petitis loco, & tempore congruo concedere) alioquin potest appellantis iuram appellationem prosequi. *dicta Clem. Quomodo §. Quid si iudex.* Et tunc quicquid fuerit à iudice appellato contra dictam appellantis tem. postestatem attentatum, *cap. Ab eo de appell. in 6.* Et adverte, quod idem est Apostolos denegare, ac frigidius, & negligenter dissimulare; unde si non neget, nec concedat, sed malitiose differt, poterit nihilominus appellans abique dictis apostolis appellationem suam prosequi, ac si fuisse ea petisse denegati. Ita expressè *dicta Clem. Quomodo §. fin.*

4. Noto 4. circa Apostolos testimoniales, quod quando Prelatus non vult dare apostolos, debet appellans illos petere coram persona fide digna, quae persona tenetur dicto appellanti praefatos Apostolos concedere, iuxta ea, quae dixi tom. 1. *Relig. q. 1. cap. 20. encl. 1. vers. Si autem Superior, & docet Sarr. tom. 4. de relig. pract. l. 1. lib. 3. cap. 1. n. 7.* Si autem dictos appellans timeat, Prelatum non solum non concessurum dictos Apostolos, led etiam impedimentum iux appellationis prosecutionem, & negotiationis efficiam, ut Prelatus, ad quem est appellatum, falsis informationibus praevaleat in praedictum sine causa; tunc poterit coram persona, vel personis fide dignis dictos Apostolos petere, iuxta dictam Synod. & Ghilg. quos hic supra citavi c. 4. n. 1. ad quam incipit Suarez *loc. cit. in fine*, & habent expressè in *cap. fin. de appell.* Adverte autem, quod haec persona honesta, à qua & coram qua petuntur apostoli, non debet esse excommunicata, vel alia indubitas; & Apostoli debent ab ea peti coram testibus, & coram illis debet causa metus explicari; & dicti Apostoli debent ab ea peti intra terminum 30. dierum, quando appellans non audet petere à iudice. Si autem petat, & iudex differt, & appellantis verbis pulsar, & vique dum transiit tempus à iure praefixum, tunc debet peti à dicta persona statim dicto tempore transacto. Hae omnia colligantur ex *cap. fin. de appell.* & dicunt expressè Riccius *4. p. encl. 1. §. 3. Barthol. ad dict. §. fin. n. 20. ubi etiam*

Tom. III.

à n. 1. docet quae sit iustus metus. Et quoque dicit de prima ne Apostolos, intelligit etiam de appellatione, de qua loquitur dictum c. fin. ita ut si non audet qui appellare à Provinciali, propter timorem carceris v. g. appellare possit etiam persona honesta, & test. bii.

CAPVT XX.

De forma recipiendi apostolas ad Religionem reuertentes.

Noto 1. quod circa modum recipiendi apostolas ad Religionem reuertentes, nihil seie reperitur in iure canonico; nos tamen esse benignè recipiendos tanquam filios prodigos in paternam domum redeuntes, docent Nan. lib. 3. *encl. de regular. conf. 7. num. 2. Mirand. tom. 1. manual. q. 3. art. 3. glossa in cap. A nobis de apost. verbo Resipiscant.* Quod etiam monuit Sacra Congreg. Concilii, ut refero tom. 2. *nostr. privileg. in consil. 10. P. 6. VIII. §. 3.*

2. Noto 2. quod in consil. 2. Pauli 1. P. eodem tom. 2. *nostr. primil.* habentur modus dictos apostolas recipiendi, quem nullo alio loco invenies; vnde Palli. in *Formulario nostr. Ordinis ex dicta consil.* format sequentem modum, quem deinde ea eo desumpsit. *Confectus in summa primil. Mendic. tit. 13. cap. 21.*

3. Primò igitur cogendi sunt rennantes omnibus, & singulis apostolicis literis contra eorum professionem impetratis; praestito etiam per eodem iuramento in manibus Superiorum eorum, quibus bi commiserint, quod talia, ac similia impetrata nunquam in posterum attentabunt. Quod si nullas literas obtinuerint tenentur intrare, se in posterum non amplius apostatas.

4. Secundò. Taliter recepti actus, & passiva votibus, & inique primogenitura, nec non publica ad populum predicatione, & confessionis (secularium auditione privati sunt, ac per nullo Superiores, nec etiam per generale, seu provinciale Capitulum rehabilitari possunt, donec ad minus per quadriennium bene, & laudabiliter vixerint; quo completo, poterit Generalis, vel Provincialis, Capitulum duorum ex tribus partium vocalium accedente consensu, rehabilitare, dummodò tempus, quo remaneret extra Religionem, intra suae professionis annos non computetur.

5. Tertiò. Absolvendi sunt ab excommunicatione; nam omnis apostata est excommunicatus, sine habitu dimittatur, iuxta non, ut probat tom. 1. *Relig. q. 1. cap. 26. encl. 1.* licet multi Doctores, quos ibi cito, ver. *Cum ea benedicant*, apostatam non esse excommunicatum nisi habitum dimittat; Sed nostra opinio est securior, & in prius sequenda.

6. Quarto. Si in dicta apostasia ordinis etiam minores exceperunt, cum sint excommunicati, sunt irregulares. *cap. Cum illorum, de sent. excom. §. Si autem, cap. Consultationi, de apostat.* Item sunt ipso iure non ordines recipiens abique licentia sui Prelati remanet suspensus. *Trid. sess. 14. de reformatione, fine.* Quia suspensione stange, si celebrat, vel alios ordines exercet, est irregularis *cap. 1 §. Sertum, de stat. & re iudic. in 6.* quare in primis sunt dispensandi (super irregularitatem) deinde absolvendi à suspensione. Vide *loc. cit. Relig.* ubi probant Prelatos regulares habere potestatem dictos apostatas absolvendi, & dispensandi.

7. Adverte autem circa irregularitatem, quod plurimi Doctores censent, poss. Prelatos Regulares cum suis subditis in vtroque foro à ea dispensare

B

Inter

Sacer quos Sigilum de elect. dab. 7.1. num. 13. Sanchez 2. in deat. cap. 11. num. 21. Aulus de censur. part. 1. disp. 10. dab. 7. Vechint de nois. disp. 9. dab. 16. num. 8. Reginald. in practi. lib. 30. traet. 2. m. 59. vers. Sextum est. Rodriguez tom. 1. q. 9. regul. q. 2. 4. m. 13. & 14. Confessio in summa practi. m. 17. cap. 7. Portel in addit. ad dab. regul. verb. Dispositio. 5. 4. Cruz de statu Relig. lib. 1. c. 6. dab. 16. canel. 2. Alponi. Leo de confis. p. 1. recoll. 1. m. 16. Henriques lib. 1. 4. cap. 7. 4. 5. Layman de irregul. traet. 5. p. 5. c. 9. m. 7. de confis. ex confis. 1. July 11. 5. 29. tom. 1. noster. practi. quæ cum simpliciter dicat, possit dictos Prælatos super omnibus irregularitatibus dispensare, in utroque foro id intelligendum est, nam beneficium Principis tantum amplianda; leg. Beneficium ff. de confis. Prælati. & verba simpliciter posita generaliter sunt intelligenda, cap. Quia circa, de priuilegiis in cap. Prælati, verb. Simpliciter, de offic. deleg. Sed quod forum exterius iudicio alter habere Syllum Romanæ Curie.

8. D. b. ne eis imponi, & intimari non solum pœne dictæ num. 4. sed etiam alia secundum vim iurisdictionis Ordinis statuta. Mihi tamen cum ijs temper agendum, & indulgendum aliquid, ne luxiori vitæ affecti, severitatem formidantes, iterum Religiosis desertores fiant.

9. Adverte, quod in Ordine nostro, transacto quadriennio dictæ num. 4. ac tehabituari per aliquod dictorum capitulum, non possunt præbici vique ad decennium, cap. Valen. tom. 55. de tempus, quo in apostasia faciunt, etiam tehabituari ad gradus, & honores nunquam in illorum professione computatur; cap. Paris. num. 17. Paris. num. 29. Apostata vero, qui auctoritate Apostolica ab Ordine exierunt, hâc minime causis impetrando aliquod apostolicum diplomam, non possunt amplius recipi, nisi per Patrem Generalem, aut de illius speciali mandato; cap. Bononia 2. num. 9. Paula num. 32. Roma 3. num. 24. Reliqui, qui abique literis Apostolicis apostatarunt, recipi poterunt à Provinciali cum ijs Collegis, Roma 3. ut. Circa verò eos, qui ordinem in apostasia luceperunt, videndum, & obsequium omnino est statutum Barchin. 1. m. 10.

10. Adverte etiam, quod apostatae sunt singulis annis à Superioribus localibus perquirendi, & eandem, ut ad Religionem revertantur; quod si non sint de plano, & amicitabiliter redire, teneantur dicti Superiores sub pœna priuilegiis omnis sui officij ipso facto, ac vocis actus, & passus, & perpetuæ inhabilitatis ad omnia officia in posterum obtinenda eos cogere. Ita statuit in consil. 10. Præbici VIII §. 7. & 9. & dicto §. 1. in specie statuit, quod: Si apostata huiusmodi intra menses infra quatuor, ultra montes verò infra octo menses à præfatis decreti publicatione vobis bonas suas fuisse ad suam quisque Religionem redierit, tam penarum summam, ipsi propter apostasiam infligendam, aut infligendam remissionem, acque impunitatem assequantur.

11. Quærit autem circa hanc remissionem duo, 1. An dictis apostatis intra dictum terminum redeuntibus remitti debeant pœne incursæ tantum propter apostasiam; an verò etiam aliæ incurse propter delicta, quæ Apostasie causam dederunt? 2. An dicta impunitate finiri possit, qui tempore illo quatuor, vel octo mensum detinebantur in carcere, seu gravi infirmitate, aut etiam in servitute ab invidelibus.

2. Ad 1. Putant aliqui ijs utraque pœnas remittendas. Nam, inquit, privilegium Principis est largi interpretandum, ut dicebam num. 7. Deinde nulla est apostasia particulæ restrictio: Si enim Papa noluisse illa remitti, nisi solas pœnas apostasie, apposuisse aliquam particulam taxativam, ut particulam, Tantum, Dimittatur. &c. Cum ergo non apposuerit, significum est, quod voluerit utraque pœnas remitti.

Quia Pontifex in hac remissione concedenda videtur intendisse salutem animarum ipsorum apostatarum; ut ergo hic finis obviatur dicendum est intendi, utraque pœnas remitti; nam alioqui certum est, quod qui propter timorem pœnarum tristem apostatavit, non est rediens ob solam remissionem pœnarum apostasie. 4. Quia qui vult consequens, vult & antecedens, cap. Prælati, cap. Prudentiam, §. Certe, rum de offic. deleg. cap. Ex parte, de sponsal. Pandem, in capis. Venerabili, de iudic. Si ergo Papa vult liberare dictos apostatas à pœnis apostasie, ergo etiam vult liberare ab illis, quæ dictæ apostasie causam dederunt. 5. Quia minus malum est remittere apostasie pœnas omnes, quam inquirere illam in statu perditionis; at minus malum ad evitandum maius quandoque sufficit, cap. Dns, d. 1. 3. ergo, &c. 6. Quia videtur Papa in hoc decreto voluisse tantum plus, & sanctus Pastor omnes dispersas omes ad omne reducere, & per hoc generalem indulgentiam, & remissionem concessit, ut violent etiam Principes seculares, qui tempore belli omnes exules, etiam capituli pœnas damnatos, remittant. Nec est mirum, quod Papa voluit tantam largam remissionem apostatis facere; nam sancta pia Mater Ecclesia, quæ gloriam suorum salutem æternam anhelat, etiam hæreticos, & à fide apostatas, cum ipse pontifex docuit, amplectitur hilariter, & suoque gremio aggregat absque ulla pœnis exterioribus, ut docet Serranus de catholicis, in fide. tit. de penit. & concess. num. 18. indicans prudenter aliquando maximam iustitiam esse, iustitiam non exercere, ut Medici etiam in curatione humani corporis, optimum medicamentum esse aient aliquando, nullum medicamentum adhibere. Aliis hæc sententia non placet, propter textum, qui solum videtur intendere remissionem penarum propter apostasiam contractarum. Prima sententia mentem magis, quam literam, respicit. Secunda à litera non dissidet. Cum ergo non in eorum, sed in medulla lex consistat, cap. Marchion. 2. q. 1. Ego primæ sententie adherendum puto. Ita tamen, ut penitentis aliquibus salutibus nun careant dicti apostatae sponte redeuntes.

12. Ad 2. puto, dictos hic impeditos posse finiri præfata remissione, etiam si per eas impedimentum non liberarentur, nisi post decem, vel amplius, annos nam impedito non currit tempus, cap. Quia diversitatem, de concess. præbici cap. fin. de elect. Caput. Tholof. dec. 90. Riccius 1. p. practi. dec. 657. m. 1. Omnes autem probandi dictum impedimentum ipsi redeuntes apostatae incumbet.

L I T E R A B.

CAPV PRIMVM.

De forma, qua declaratur, aliquem esse Ordinis Benefactorem.

RATER N. Ordinis N. m. Provincie N. Provincialis. Illustri Domino, Domino N. salutem, ac perennem benedictionem. Cum ad summa, & præstara, qua in Ordinem nostrum, acque in hoc præcipue N. Collegium verbis, ac operibus contulisti, beneficium nostræ cogitationis aciem convertimus, nullum tibi pro istis, vel minimam referre posse gratiam ingenuè confitemur.

fitemur. Si quid tamen voces possunt, quas pauperias non eripit, si quid spiritus, qui solus bonum in summam inopiam pro possessione relictus est, facere non possumus, quin aliquod saltem grati animi signum praferamus. Harum ergo literarum seris, ac una Religio nostra Benefactorum nominamus, suscipimus, & cooptamus, & libertatim declaramus. Omniaque praeter ea cum spiritualia, tum etiam (si qua possumus) temporalia bona, quibus ceteri Benefactores potantur, & gaudent, sibi pariter communicamus, concedimus, & largimur. Omnes ac singulos nostri Ordinis Superiores, & subditos quam studio possimus rogantes, ut ite tanquam nostrum eximium, singularemque Benefactorem agnoscant, & excipiant, atque animi humanitatis genere, quantum religio fert charitas, benignè complectantur. In quorum fidem, &c.

CAPVT II.

De eadem forma facta à Generali.

FRATER N. Ordinis N. Generalis indignus. Admodum Reuerendiss. PP. Provincialibus, Correctoribus, ac Vicariis, ceterisque nostri Ordinis Superioribus, & subditis salutem, paternamque benedictionem.

Illustrissimo, ac Reuerendissimo Domine, Dominus, Episcopo N. ad quadam sua diocesis negotia Romam properanti, eiusdem pietatis, deuotionisque erga Ordinem nostrum, quantum possumus, commendanda causa, huius nostras literas elargiti sumus: quibus quidem vobis praeceptum esse volumus ut ei per ciuitates, aut oppida, quae incolitis, transmitti reuerentia cultum illud tanquam singulari nostro Benefactori atque humanissimo vos huiusmodi seris, ac efficaciter exhibeat. Quod si illud apud vos fortè diuersari, adeoque vestras sua praesentia luce condecorare non pignerit, eum meritorum, generisque singularis excellentiae parem quoque exigit obsequium, atque obseruantia vniuersitatem praecipimus vobis, & mandamus, ut peregrinantes canobus cellas, lautioremque supellectilem hilaris, ac benigna fronte eidem offeratis, atque concedatis. In quorum, &c.

CAPVT III.

De forma, quae fieri potest benefactori, seu aliis amico peregrinanti, ut Fratres ei elemosynas largiantur.

FRATER, &c. (ut capite antecedenti) Religio nostra vir studiosissimus, atque olim eximius Benefactor, Dominus Dominus N. per ea, in quibus degit, oppida, ac ciuitates, proprios tenuissimos lares, pertransiit. Quare cum beneueritis vltro sit, & cum summo praestanda beneuolentia, hominem vobis in summam egestatem aduersa

fortuna redactum maxime commendandum, & nostra auctoritatis saltem iuvandum esse censuimus. His igitur literis vobis praecipimus, ut cum ad domos nostras, & Canobus diuinitatem omni liberalitatis genere, & charitatis studio stratis: nec non pro Communium facultate, elemosynis vobis à Christi fidelibus imperitiis eidem succurratis. Et Dominus vos benedicat. In quorum fidem, &c.

1. Noto 1. circa bases formas, quod praefata litterae non sunt concedendae, nisi veris Benefactoribus, & amicis Religiosis. Nam, cum Religiones mendicantium ex elemosynis viuunt cum sudore quiescentium hoc tempore, impium esset propter eandem, & sanguinem tollere pauperem filium, & dare extraneis, & de patrimonio Christi non videtur alendus nisi seruus, & amicus Christi: Et imperium est de pane pauperum pascere viros facinorosos, ac à patria exotres, ac protugos mundi cultantes.

2. Noto 2. quod forma, quae declaratur aliquis Benefactor, est valde discreta à forma participationis. Nam in participationibus applicatur Benefactoribus valor satisfactionis bonorum operum R. ligiosorum; hoc autem solam imperatoribus. Et ut p. m. m. m. illae litterae Benefactorum huiusmodi, ut illis peregrinantibus aliquod temporale subsidium à Fratribus, & Ordinis deuotus tribuatur: participationes verò solam bona spiritualia concedunt, licet deinde dictis participantibus teneantur etiam, si casus occurrat temporalis, iuxta uoluntatem pauperum, & largiri, & potiori iure. Tum ratione fraternitatis, & fraternitatis, quibus communicamus. Tum ratione maiorum beneficiorum acceptorum, ut supponitur.

3. Noto 3. quod dicti Superiores & Fratres, ad quos diuertant Benefactores cum dictis literis, teneantur eis praestare illa omnia, quae in literis continentur. Quia beneficentibus benefactorem naturae est. Et singulae Religiones, praeterim Mendicantes, & specialissime nostra, vnum corpus per se constituent, cuius membra sunt Conuentus, & Provinciae. Vnde sicut in corpore naturae, beneficium, quod vni membrorum fit, ab omnibus membris, & consequenter à toto corpore participat, ita beneficium, quod vni fit Conuentui, omnibus Conuentibus, & consequenter toti Religioni censetur esse factum. Quare quando casus occurrat, singuli Conuentus teneantur Benefactori vnius tantum Conuentus vicem rependere, alioquin peccant contra gratitudinem. Et quando litterae sunt Generalis, qui est totius Religiosis caput, & moderatur, teneant Fratres obseruare tenorem dictarum litterarum, non solam ratione gratitudinis, sed etiam ratione reuerentiae, & obediuntiae. Quando verò litterae sunt alicuius Praeui inferioris v. g. Provincialis, aut etiam Correctoris, tunc debent obseruari, tum ratione gratitudinis, tum ratione ligamini fraternitatis, quod intercedit inter singulos Fratres vnius Religiosis, tum ratione boni exempli, & nam alioqui Benefactores teandantur, videntes, quod tam mala correspondencia fit inter Fratres vnius Religiosis, & quod tam male tractentur Benefactores. Tum denique ratione boni regimini, nam videntes quod Benefactores Religiosum ubique terrarum cognoscuntur, amantur ab illis ad benefaciendum dicentes. Quis scit, an aliquando summi munda iustraturus, & Religiosorum summi necessitatem habuerunt?

L I T E R A C.

CAPVT PRIMVM.

De forma principiandi Capitulum generale.

IN nomine Domini. Amen. Incipit Capitulum generale Ordinis N. celebratum in Conuentu N. Ciuitatis N. in loco Capituli anno Domini 1634. die 1. Februarij.

Sanctima plane, ac singulari Numinis prudentia, qua cuncta moderatur, & regit, factum esse nemo non videt, ut sacrarum Ordinum Antesignani, ac Patriarchæ statim quibusdam temporibus religiosorum carum, cœnentiumque celebrationem mandarent? Vt enim celesti lumine collustratos Religionum sanctuarium insituisse credimus, ita plane Numinis eiusdem fulgore generalia Comititia in suis quemque Religionibus non ambigimus imperasse. Præclarum sane inuentum, ac sapientissimè excogitatum. Quid enim prodesse iecisse semina, nisi vigatio, qua & ipsa valeant germinare subsiquatur? Quid sacerdos inuit in Dei Ecclesia Religionem plantare, nisi opportuna Capitulum celebratione succundo velut imbri, fiant, sicut olina fructifera in domo Domini? Quid in monte Dei conglutatio, & piæque religiosæ vires conferere, nisi prouida sollicitudine, & generali præsertim Capituli sanctioribus, aqua veluti sapientia, reficiendas, insignique fructuum copia exornandas carentes selecti cultores? Quid hortos tandem Domini parare dilectissimos, si sine perito, atque industrio abscianario cultore? Hæc omnia spectasse censendum est clari illi Domitica vinea propagatores, & fidei catholica primarios duces, ac disseminatores, quibus in vnum collecti viros placuit eligere, & destinare? Hæc Tridentinam Synodum gnauiter in ea verba præcipientem. Prouincialia Concilia pro moderandis moribus, corrigendis excessibus, controuersis componendis celebrentur: Nec non si addere liceat, pro summo Religionis Assiste, ac Pastore eligendo, ex quo, tanquam ex capite, in subita membra religiosa disciplina fiant pretiosum vnguentum. Quamobrem cum astra parua Congregationis sanctissimas Patres generales conuentus ad ea, qua super recensuimus, agenda gerenda, atque exequenda sunt regularibus statutis iudicauerit: tempore itidem per proximè præteritum generale capitulum, seu per Apostolicam sedem, vel per Ordinis constitutiones præfixæ adueniente Patres, quibus id oneris incumbat, in prædictum Conuentum N. concesserunt, ubi nimirum statuta die in vnum collecti, & Spiritus Sancti Missa solemnè primò decantata, sacraque communionis refecti, in capitulo locum conuenire, inique continuatis precibus, & Commissio-

rum, Vicariorumque prouincialium testimonialibus literis adaperitis, iisque omnibus tanquam legitimis receptis, & admittis, testatorem omnibus de iure legendis decretis, factisque protestationibus, necnon à censuris, & penis ad effectum futurarum electionum data absolutione, ac de meliori eligendo sumpto iuramento, decernerunt, &c.

CAPVT II.

De forma incipiendi Capitulum prouinciale.

IN nomine Domini. Amen. Incipit Capitulum prouinciale Ordinis N. celebratum in Conuentu N. Ciuitatis N. anno Domini 1634. die, &c.

Sanctos esse, ac peratiles religiosorum carnis in nomine Domini celebratos, ea sacri eloquij verba testatur Proverb. 1. Ego sapientia habeo in consilio, & eruditus interitum cogitationibus. Enimvero cum bonorum omnium fons diuina sit sapientia, non nisi bonum profectio, ac salutare, & ad ecclesiasticam disciplinam iucundam accommodatum esse potest, quicquid consilij in religiosis comitis, ea præsidente, suscipitur. Id proprio didicerant experientia sanctissimi religionis vita institutores atque eam ob rem nil antiquius sibi, atque Religionis vtilius fore medicabantur, quam prudentem, ac opportunitatem religiosorum, conuentuum celebrationem, illamque præsertim, in qua de præcipuo agitur eligendo Pastore, à quo veluti fonte, subiectionum omnium tanquam riuulorum puritas, vel impuritas conficitur emanare. Quare cum Ordinis N. prudentissimus Pater, ac Legislator pro deligendis Pastoribus, aliisque necessariis peragendis in quacunque sua Religionis Prouincia diem Sancti Michaelis Archangelis 29. festices Septembrii cadentem præfixerit, Patres ad hoc deputati, Spiritus Sancti Missa celebrata, sacraque communionis refecti, die 28. prædicti mensis in locum capituli conuenire, ubi quidem conuuentis precibus commissumque testimonialibus literis adaperitis, iisque omnibus tanquam legitimis exceptis, & admittis, testis etiam de iure legendis decretis, factisque protestationibus, necnon à censuris, & penis ad effectum electionum impetrata absolutione, ac de meliori eligendo præfinito iuramento, decernerunt, &c.

CAPVT III.

De forma, incipiendi Capitulum definitorium.

IN nomine Domini. Amen. Incipit Capitulum definitorium Ordinis Minorum celebratum in Conuentu N. Ciuitatis N. anno Domini, &c.

Quàm efficax, ac præstans sit ad diuinum opus conficiendum

consecutionem plurimam in Domino Conuentus, ac societas, quamque ad publicam utilitatem insigniter valeat, sicut professum in Evangelio significauit diuina Veritas. Nam si dixerat: *Estis duo, vel tres meo nomine conueneritis, ac ego venio, iaceat quae eo sum.* Et si duo ex vobis consenseritis super terram de omni re, quaequamque petieritis, fiet, fiet illi in Patre meo, quanto illuc libentius se conferes, quod non duo tantum, vel tres, sed plurimi itaque proceres, & capita ad Dei gloriam, & subditorum emolumentum proficiantur? Quid est quod, vel voti petere, vel precibus ad Deo consequi non possis tanta simul grauitatorem hominum frequentia? Praclarè id docuit D. Chrysostomus. Non pariter, inquit, exoras cum solus Dominum obsecras, atque quando vnà cum fratribus tuis id facis. Est in hoc plus aliquid, videlicet concordia, conspiratio, copula amoris, clamor felici societate, ex qua orationes infirmiores se simul complexae validiores in celum euehantur. *Quin & natura, ac ratione ipsa dari videtur, ut in grauioribus rebus defendendis, alteram consilium societatemque exquiramus: vel quod cantior deliberatio emergat, si ad nostram multorum accesseris sententia, vel quia apud illos, in quibus consulere maxime capimus, maiorem auctoritatem, & pondus habens consultatio, in quam plures conuenerint. Quam obrem consulte quidem, ac consideratè, diuinit illustrati fulgorebus Maiores nostri sacrum Ordinem Corporis pro Religionis vinea diligentius excelenda Patrum Conuentus, seu Capitula instituerunt. Nouerant quippè, nil tam salutare, tamque magnificum, & gloriosum la hanc ipsam matrem reliquam posse proficisci, quam quod ex sacra Capitulorum celebratione tanquam ex peculari spiritali Saulis aura, emanaret. Cum ergo Sancti Michaelis Archangelis festo, die 29. Septembris cadente definitiorum Capitulum annuatim celebrandum statuerit Minimus Patriarcha Franciscus à Paula, N. huius Provincia Patres definitores eiusdem mensis die 28. in praefato Conuento congregati, Spiritus Sancti Missa solemnè decantata, sacraque communionem refecti in Capitali locum se contulerunt, ubi continuatis precibus, lectis de iure legendis, factis professionibus, absolutioneque ad effectum gerendorum impetrata, ac de meliori eligendo praefito iuramento, deuenerunt, &c.*

1. Noto 1. Circa has tres formas, quod in Capitalibus generalibus adest omnipotens potestas faciendi statuta in spiritualibus, & temporalibus, pro conseruatione Regular, ut concesserunt Innocentius V III Mattheus V Eugenius IV. & Leo X. apud Rodriguez *l. i. m. 1. quæst. regul. quæst. 41. art. 2.* quæ tamen statuta debent esse secundum Regulam, iuxta eam, quæ late dictum 1. *Relig. quæst. 3. cap. 3. per totum.* Est facta illud omnes nobilitas, & censuræ confirmata ab Apostolica Sede, ut encephalis Inbus II. apud Rodriguez *ibid.* & alij somni Pontifices, quot asserto *rom. 1. prinl. in expositis. Pyrrhi, num. 10.* ubi etiam habes, quomodo Capitula generalia possint facere statuta in materia, de

Tom. III.

qua disponit illos commune. Et aduerte quod licet omnes Capitulares dicti, Capitulis non inuenerint quicquid tamen à maiori parte factum fuerit, ab aliis ratum haberi debet, & ab omnibus obferri, ut conuenerunt Clemens III. & Carolus V. & Rodriquez *ibid.* In Ordine nostri non possunt h. 11 statuta nisi de consensu totius Capituli, aut saltem duorum partium ipsius, per consil. 27. *Leoni X. § 4. rom. 21. notior prinl.*

2. Noto 2. quod omnes interessentes Capituli generalibus, siue sint capitulares, siue non, & siue sint Laici, ut Ob 2. 1, siue etiam Nouitij, siue Sacerdotes aut Clerici possunt ab iocari à Confessoribus specialiter deputatis à Capitulo generalis, non solum durante dicto Capitulo generali, sed etiam 20. diebus immediate post, ab omnibus casibus, & censuris etiam sedis Apostolicæ relictis, & dispensari super omnibus, & quibuscunque irregularitatibus ex quacunque causa pronenientibus, per concessionem Eugenij IV. Sixti IV. apud Rodriguez *loc. cit. art. 4. & rom. 3. summa cap. 9. num. 1.* ubi excipit irregularitatem pronenientem ex homicidio voluntario, mutilatione membrorum, & bigamia. Quam tamen eum Sixtus IV. non excepti, videtur simplicitate dicere, quod etiam super his possunt dicti Confessarij dispensare, eum privilegium Principis fuisse interpretandum, & verba simpliciter prolata sunt simplicitate intelligenda, ut (apud dicti). Possunt item prefati Confessarij specialiter deputati, durante dicto tempore, praefatis Fratribus inuicellentibus à dicto Capitulo generalibus concedere indulgentiam plenam. Quibus encephalibus, & Indulgentiis fruuntur omnes Mendicantes, ut docet Rodriguez *loc. cit.* Sed hanc indulgentiam cum aliis similibus post consil. 8. Pauli V. quam habes *rom. 2. nestr. prinl. vacet*, quicquid in contrarium probare conetur Roderic. in *resol. regulæ resol. 77. num. 45.*

3. Noto 3. quod illa clausula *In nomine Domini*, non est de necessitate, equum tamen est, eam semper apponere, quia conuenit, omnes actus nominatos in nomine Domini inchoari cap. *In nomine Domini d. 13. cap. Non laici, 26. quæst. 5.* siue ipse enim solutus est nihil, Ioann. 1. & Omnis actus deforsum est, deforsum à Patre seminum, Iacobus. Ita Abbas in c. 1. de sede instrum. num. 3. Mandagot. de elect. cap. 1. & cap. 19. forma 1. Specul. lib. 2. de instrum. edit. § 2. num. 2.

4. Noto 4. quod illa clausula *Anno Domini*, &c. est omnino necessarius ad hoc, ut dictus Capitulis plenè adhibeatur fides. Nam registratio illa actorum capituli facta à scriba tanquam Notatio, & persona publica, est veluti instrumentum, quod secundum inueteratam consuetudinem de iure approbatum non valet, nisi illi sit additus annus, & mensis. Ita Specul. loc. cit. n. 4. Abbas cit. n. 3. & habetur in cap. *Abbate istan.*

5. Noto 5. quod illa clausula *In Communis*, &c. *Canitatis*, &c. est etiam necessaria. Sicut enim necessarium est tempus, ita & locus. Ita Abbas loc. cit. ubi etiam Addit. Boerius ad Mandagot. c. 7. § 9. *form. 1. l. G.* & habetur in cap. *Abbas*, de sent. & r. iudic. in c. 6. *Quare*, & ibi Barbosa num. 11. Et aduerte, quod non solum locus ponendus est, sed etiam locus loci, id est in loco capituli, qui est locus Conuentus. Ita Specul. loc. cit. num. 9. Non est tamen ille secundus locus ita necessarius, ut nisi apponatur, electionem viues, ut dixi *rom. 1. Relig. q. 1. cap. 31. notat. 4.*

6. Noto 6. circa illam clausulam ubi dicitur, *vel 1711* &c. quod in Evangelio Mathæi cap. 28. num. 20. Christus dixit ubi sunt duo, vel tres congregati in nomine meo, ibi sum in medio eorum, & hoc est de hâc,

B

Sed

Sed difficultas est, quid sit congregari in nomine Christi, Basil. in *regula breuiter* cap. 23. atque id est conuenire ad faciendam uoluntatem & utilit. Origin. tract. 6. in *Mattheum uersus* suum sic. Sicut in mysticis nisi fuerint conuenientes uocem, non discessit audienter sic & Ecclesia nisi conueniens habuerit, non doliatur Deum in ea, nec audit uoces eorum, conueniant ergo, ut congregatis nobis in nomine Iesu, sit Iesus in medio nostrorum. Verbum scilicet Dei, & sapientia & uirtus ipsius. Chrysostom. hom. 61. in cap. 18. *Matthæ* ait, quod congregari in nomine Christi est conuenire propter gloriam Christi, plura loca Chrysostom. exponunt dictum locum, uideri possunt apud Seruum Evangelicæ dispositionis, cap. 32. *matthæ* 6. folio mibi 643. Hieronymus autem hoc esse primum uacuum in pace, ut Christus in medio illorum sit. Item dicit Hilarius, in tantum hominum pacem & unitatem concitari, ut unitatis merito conueniat, que à Deo precanda sunt, imperantia esse constituta, & ubi duo atque tres fratres spiritus, ut uoluntate collati sunt, ibi se medium eorum pollicetur futurum. Idem sentit Theophilus & D. Thomas in *catena ad dictionem Matthei* locum, *Cæcæ* ibidem, Anselmus, *Idem* (inquit) ratio est sententia conuenientium, quia Deus habet in eorum caritate, ex planat. 18. in *Matthæ* ait: *Pro eum sunt duo & c.* congregari in nomine meo id est in eo, uidelicet in charitate, & gratia, vel secundum uoluntatem meam, san ad hoc erit, & gloriam nominis mei, ibi sum in medio eorum, id est inter eos, atque in eorum singulorum per spiritum sanctum ditionem, plam gubernationem & prout aliorum gratiam transmittendam. Euthymius in cap. suo 38. in *Matthæ*. In nomine meo id est propter me, propter præcepta mea. Abul. quæst. 12. in cap. 18. *Matthæ* ait, quod tribus modis dicuntur aliqui congregari in nomine Christi. 1. quando scitur, ad quos congregantur, expectantur à Christo, ut sint definitiones fidei, quæ sunt in Conciliis. 2. quando in operatione, quæ fieri debet, inuocatur nomen Christi, tanquam in auxilium operantis, & ita in uocandis est Christus in eorum operum notitiam, & tunc illa sunt in gloriam Christi. 3. quando congregati sunt aliqui ad faciendam aliquid, quod ad Christum pertinet, omne autem bonum ad Christum pertinet, & ideo quandoque congregantur aliqui ad faciendam aliquid bonum, & bono animo dicuntur congregati in nomine Christi, & quæst. 12. ait, quod Christus dicitur esse in medio eorum, ut in nomine eius sint congregati, eos incitando ad operandum, quia sine eius iocatione non possumus quidquam facere. Verdelai asserit, in *Euangelio totius anni* num. 100. folio mibi 146. congregari in nomine Domini, id est in charitate. Barradas tom. 2. lib. 10. cap. 3. congregari in nomine eius, est conuenire in fide, & infra ait: *Præter patrem, & sacerdotum conuenientium interesse colligit Christus adiutorum.* Si quis inter duo, vel tres est, erit & inter plures congregatus, Lucas Brogenius ita explicat, duo uel tres, multo magis si duo, uel tres multi, aut Ecclesia uniuersa. Congregati ad postulandam precibus à Deo, uel tractandam inter se rem quancumque. In nomine meo, id est propter me, mea causa, quia res facit ad bonum meum, san æquidistant me, tanquam gerentes personam meam, ibi sum in medio eorum, præsum gratia, ac fauore singulari, operari intus in eis, & extra pro eis, ibi sum, ut eorum conatus adiuuem, resque uoti compati reddam, custodiam, & actum etiam conuagans ui. Gagno. Quæritur quo, uel tres ad discendum de fide, dogmatibus, & præceptis diuini conueniant, Christus præsum semper adesset, uerum quoniam uos in se inueni, & que iussu sunt docenti, uel scribenti Christus adesset, uel tamen manifestare, quantum illis placet concitari, atque uiuacitate uos fideles. Bene. Congregari in nomine Christi, id est propter Christum ad ipsam gloriam ex Chrysost. uel in nomine Christi inuocato, uel eius auctori.

tato congregari, & uino perfumum conuenire conuenire 58. nomine ad concitandum, nunc primum pollicetur, quod est in medio eorum, Chrysost. id est propter me. Iuuen. in concordia Evangelicæ cap. 7. super illa uerba. Item dico uobis in nomine meo, inquit, id est propter me, & conueniam aliquam ad me pertinetur, ibi sum in medio illorum, quasi dicitur ab meam personam exaudiabilis parit effusio eorum Oratio. Mald. dictionis dictionis, quod sit in nomine Christi congregari, aliquid autem in nomine Christi, id est propter Christum interpretatur, ita ut qui congregantur nihil aliud quam Christum, & gloriam eius querant, ut Chrysost. & Euthymius, aliquid inuocato nomen Christi, quod & uidetur melius conuenire, quod de oratione agitur. Mihi accommodat ad id, de quo agitur, & ad conuenientiam locutionis, nomen Christi congregari, nihil aliud uideretur esse, quam eis auferre, eiusque personam gerentes conuenire. Conuenit ad uocem q. ueniam, in nomine Christi congregari, est conuenire eius auctoritate, ad eius gloriam, ut caput, & Dominum ipsum agnoscant; Perce. in *Pentateuchæ fidei* de concilio dub. 6. cap. 1. uel 1. 3. num. 33. & 34. an congregari in nomine Christi, id est congregari auctoritate Christi, Bellarm. tom. 2. contra. lib. 2. de *potestate* cap. 2. ait. Quorum uerbum hoc sententiam est, si duo, uel tres congregari in nomine meo obtineat semper, quod petunt, & Deo, tantum sapientiam, & lumen, quod sufficit eis ad cognoscenda ea, que ipsi necessaria sunt, quod magis Episcopi omnes congregari in nomine meo semper obtineant, quod illi petunt, id est sapientiam, & lumen, itaque sine pauci, sine multi, sine pauci, sine Episcopi congregantur in nomine Christi, omnes habent Episcopum præsentem, & adiutorem, & obtemperant, quod eis conuenit obtemperare. Linquo Heterodoxum expositorem, quæ est apud Maldon. Petreæ & Brogenius.

7. Cum ergo dicimus Christum interesse, speciali modo nostris Capitulis, non intelligimus quod illi interesse, auctorizando, & definiendo, ita ut omnes actus, qui in dictis capitulis fiunt sint iustitiam auctoritate, ut sunt definitiones fidei, quæ sunt in Conciliis generalibus, uel provincialibus congregatis auctoritate Papæ, & ab eo confirmari, sed intelligit, quod ibi adest Christus in medio non solum propter præsentiam suam diuinitatis, secundum quam ubique est, sed inagis ratione specialis suæ gratiæ, & assistentiæ, qua eorum operantes dirigat, & orationes Deo Patri facit acceptas, ut loquatur lætantes *loc. cit.* impetando, dirigendo, adiutando, uel, quia dicta capitula congregantur propter solam gloriam Christi, ad stabilendam nimirum uirtutem, & ad exortanda uirtus, ut dicebant Chrysost. Euthym. Carthol. Abul. Brenius, Sâ. Beugen. & alij, uel quia dicta capitula sunt prius inuocato nomine Christi, uel dicebant Abul. Brenius, & alij, uel quia denique dicta capitula in nomine Christi congregantur, tunc autem in eius nomine congregantur, ait Mald. cum eius auctoritate conueniunt, tunc, eius auctoritate conueniunt, cum Romani Pontificis eius Vicarii auctoritate conuocant, & confirmantur, sed hæc capitula congregantur auctoritate Papæ mediatur, uel immediate, ab eoque etiam quandoque, cum petunt, confirmantur, ergo auctoritate, & nomine Christi congregari dicenda sunt, & consequenter quod Christus in medio illorum sit, ipse Euangelicæ dictum, dicendum est. Nec aliter potest dici, nam aliquando ad quid inferunt illa preces, & inuocationes Spiritus sancti, quæ sunt in principio dictorum Capitulorum, non uidentur.

8. Si dicas, quod, cum ex hoc loco probetur Patres in salubilitatem Conciliorum generalium, & provincialium, ut dicunt Bellarm. Mald. Brenius, Contzen, & alij, non est ille afferendus ad stabilendam auctoritatem Capitulorum Regularium.

Respond. non illam non adducere ad stabilendam

posse lingua saculum in P. F. N. probata visa Reliquum, & laudabilis opinio: utrum acuisse, eamque apud saculares cum non modico eorum scandalo contra Regula nostra statuta diffamasse: atque adeo ob huiusmodi transgressiones delictum carceris penam incurrerit: Exapropter, ne iustitia loci desit in tanto crimine, utque vniuersi panis carceris reddat ad precandam clementiam, & quem natura ipsa retinere in officio non potuit, & maleficio merita pena subminuat, in virtute Spiritus Sancti tibi precipimus, ut his acceptis, eundem Fratrem N. prudentia sale adhibito, in tui Comacensis carcerem iussu nostro, & mandato quamprimum detrahas, ne sui Ordinis effugere valeat disciplinam. Sub eadem preterea forma precipientes, ne absque nostra in scriptis licentia, & facultate illo vquam quoquo modo extrahas, & eduas. In quorum fidem, &c.

1. Noto 1. quod tom. 1. *Relig. quest.* 1. cap. 1. de carceribus dicit multa, & quomodo, & quando Religiosis debet incarcerari.

2. Noto 2. quod carceres in Ordine nostro debent esse fortes, sed humani, & sufficienter illustrati. Ita habetur in Constitutione tom. 1. 2. atque ita, prout fidem custodiam, nihil aliud debent habere tormenti, ut princeps Constituitur Imperator reference Grasso per 1. de iur. lib. 3. cap. 5. num. 128. & Fatinnac. 1. part. praxi, lib. 2. quest. 17. num. 97. Vbi etiam addit, quod carceres non debent esse tenebri, obscuri, atque subterranei: & quod Prepositus, qui delinquentem in tetro carcere claudit, efficitur irregularis, & reputatur homicida. Sed tam Regula nostra, quam Constitutiones, & Fas loquuntur de carcere ad custodiam dato, de quo loquitur lex 1. Cod. de custodia rerum; & si cum apud Regulares carceres etiam adhibeantur ad afflictionem corporis, & in pœnam delictorum, id est possunt carceres esse a iugando obsecutores, atque terribiliores, modo ab humanitate omnino non discedant, prout quando crimina sunt graviora, & sola carceris pœna puniuntur. Quod in sententia, quam profertor, pœna in tenebris in exilium esse: apud Regulares committenda non est, omnino necessarium: cum enim pœna tenebrum solum fit Religiosis infligenda propter delicta, quæ in seculo pœnam mortis merentur, si pœna tenebrum est in pœnam carceris committenda, & commensuratio debet iuxta proportionem fieri, ad hoc, ut inter has pœnas sit aliquando interpositio, debet carcer dari pro critico esse hominis, & austerus: carcer namque debet dari secundum qualitatem delicti, ac personæ, ut habetur l. 1. C. de custodia rer. & leg. fin. Cod. de accus. Atque ita docent Gomez tom. 1. varior. cap. 9. n. 6. Iulius Clarus in præl. crim. lib. 3. §. fin. quest. 46. num. 1. Roderic. in res. fol. res. fol. 4. num. 1. Fatinnac. part. 1. praxi crim. lib. 2. quest. 17. num. 104. & num. 99. Quare conuoluo, ut in Censuribus, in quibus de ordinario fiunt iudicia, sint duo carceres, vnus ad custodiam, qui fit clausus, humilis, non subterraneus, & alter ad pœnam, qui fit durus, atque, austerus, & acer, & possit pro delictis, & personæ qualitate reddi durior, & temperatior.

3. Noto 3. quod quando quis se videt incarcerari, si appellat, ista appellatio non suspendit incarcerationem. Quia, si suspenderet omnes carcerandi appellantes, ad fugiendum carcerem. Ita Clarus loc. cit. num. 1. vers. Sed quid, ubi Balaz. tom. 6. & num. 5. ait, quod iudicium carceratus potest semper appellare, etiam post

decem dies a tempore capturæ, quia gravamen est continuum, & incessans.

4. Noto 4. quod huiusmodi carceratus malitia custodiam carceris, seu commentariis, aut quædam eadem panem panem veniunt custos, qui punit debet carceratus: si vero non malitia, sed negligentia, non ita tamen crassa, quæ respectu malitia, ut si carcerem apertum relinquit, tunc arbitrio iudicis, pro modo culpe erit puniendus. Ita Fatinnac. 1. part. praxi, quest. 31. num. 1. §. 8. & 13. Menoch. de arbit. lib. 3. cap. 302. num. 1. 7. & 11. quem vide toto illo casu, quia declarat, in quibus casibus excusetur custos, si carcerem aufugiat. Et aduertit Fatinnac. loc. cit. num. 14. quod custos carcerum tenetur non solum de dolo, & lata culpa, sed etiam de leui, & tenuissima, iel Regularis, qui pro carcerum custodia mercedem non recipiunt, sed solum ad id obedientiam Prælati assignantur, non puro tenet de culpa leuissima, sed solum de lata, & leui, atque ita solum puro propter hanc culpam posse a Prælato puniri: Et solum puro dictos custodes mortaliter peccare, quando ipsorum malitia, vel lata culpa, seu crassa negligentia tenet aufugiat. Et num. 26. notat Fatinnac. quod in specie tunc custos dicitur fuisse negligens culpa lata, quando carceratus per ostium, quod reperit apertum, aufugit, & quod non est sine culpa, quando crispando clauem ab ostio, non prœnder, an licet reuerentem, vel apertum. Aduerte etiam, quod si custos carceris committit alicui carcerem custodiam, si culpa, si in subcustodiam ab ipso electi reus fugit, teneatur de culpa illius custos ipse principalem, nam tunc, quia multa electio est in culpa, ideo ipse tenetur de culpa sui subcustodi, & scit autem, si subcustodius fuisse electus ad iudice, nam tunc cessat tunc malæ electionis. Ita Fatinnac. loc. cit. num. 49. & 57. Quare conueniens est, ut custodes carcerum, quando non possunt propter aliquod impedimentum, aliorum curam habere, seu non possunt carceris solum refectionem peti, se ipsos deferre, ut petant a Superiore, cuiusmodi refectionem sine clauis carceris, aut per quoniam illis deferendum sit, quod committant. Et de iure num. 1. §. 1. dicte ubi Fatinnac. quod custos carcerum tenetur a culpa, & negligentia, quando facit id in carceribus custodiendis, quod huiusmodi solent per alios custodes.

5. Noto 5. quod custos carceris non debet permittere, quod aliquis carceratum alloquatur, vel ad eum afficiat licet, vel nuntio, quod si permittat, quando carceratus denunciet propter aliquod graue delictum, aut quando Superior ad illa vertit, omnino peccat mortaliter, & potest puniri arbitrio Superioris; & idem est, si ipse per se amicorum precibus, vel monebus corripuit, dictas licet, vel nuntio deferat. Ita Fatinnac. 1. part. praxi, lib. 3. cap. 31. num. 104. & 105. ubi id probat ex quidam constitutione Pij V. & ad id facit Clarus 1. §. Perit, de heret. Et pote etiam, mortaliter peccare dictum custodem, quando non defuit fideliter dictis carceratis illa, & sola ferula, que iubet Prælati v. g. Prælati iubent, quod solum illis fiat panem, & aquam, ipse autem per compulsionem ferat etiam puluerem, & pitantiam; nam tunc impedit, vel iustam torturam, vel iustam pœnam, & facit contra obedientiam Prælati in te grani, & impellit iustitiam, & facit contra commune bonum Religionis, cuius multum interest, ne delicta impunita remaneant. Ita Roderic. tom. 2. quest. regul. quest. 4. art. 2. ubi ait, summum genus pietatis esse in hac re esse clementer, & in fine dicti articuli concludit, quod quando dictis carceratis est in pœnam iustam impositionem, quod bis in hebdomada v. g. comedant panem, & aquam, peccant, & puro mortaliter, non solum custos, sed etiam alij quicunque Fratres, qui his diebus alios cibos ministrant. Et aduerte, quod non est custodiam

custodit carcerem, vel aliteris cuiuscunque subditi, declarare, quod carceratus illi inuile detinetur. sed ad hoc, vt legitime dicendum sit carceratus inuile detineri, debet id euidenter constare, ita vt nulla tergellatione possit dicta carceratio excusari; quod est valde difficile, et in dubijs semper presumendum est pro parte Superioris, & sic illi obediendum, nisi etiam manifeste constaret de inimicitia illius cum carcerato; nam tunc facilius constare posset de euidentia inuile carcerationis.

6. Noto 6. quod in omnibus Conuentibus debent constitui carceres, aut saltem in qualibet Provincia ad castigandos reos; & sunt pessimi regimini rei illi Superiores qui id negligunt, immo mortaliter peccati puto, arg. cap. abbates, 18. quæst. 1. cap. si clerici de sens. excomm. in 6. & docet Aldrete de discipl. eund. lib. 1. cap. 1. o. num. 1. & statim expressit in decretis sacre Congregat. Censuræ de apostatis, & excommunicatis, que testetur tom. 1. nostrum primus in consuet. 10. Fratri V. l. l. §. 1. ubi dicitur. Vnquaque Religio priuatus habeat carceres in qualibet saltem Provincia.

CAPVT V.

De forma ferendi censuras.

Fratres Iustas, &c. Ordinis N. & in Provincia N. minimis Correcor Provinciali. Cum Fratrum Obsequium de Rebellibus Ordinis nostri Sacratatem primò, iterum, tertio, ac etiam quater ad conuincendum malitiam legitime mouerim, vt ad rationem de quibusdam, qua nos cognoscere oportebat, coram nobis reddendam compaceret, seu, vt ab ingressu domus Margarita de Senis discesseret, seu, vt paulum Fratris Homoboni de Canutis resistenter, ipse verò huiusmodi nostram contempteris explere mandatum. Idcirco, ne parum humiliter prodesse videatur obedientia, si contumacibus nihil obstitit præceptorum contemptus, auctoritate Dei Omnipotentis Patris, Filij, & Spiritus Sancti, necnon Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, omniumque Sanctorum auctoritate, eundem Fratrem N. eius sic exigente contumacia, si scriptis excommunicamus i nob officio, seu beneficio suspendimus, seu interdicimus, tandèque (si excommunicauit) ipsum vitandum denuntiamus, quousque nostram perceptoris mandatum, vt Spiritus eius in districto iudicio die saluus esse mereatur. In quorum fidem, &c. Datum, &c. Frater Iustus, &c.

1. Noto 1. quod antequam feratur censura, debet necessario præcedere monitio; cap. sacra. cap. Cœnogen. et 2. de sens. excomm. cap. Romana, cap. Sententiam. eund. in 6. cap. Reprehensibilis, de appell. cap. Indignus, 1. quæst. 1. ubi Doctores communiter, Suarez tom. 5. in 1. part. disp. 1. §. 1. num. 2. Coninch de cens. disp. 1. §. 1. dub. 9. num. 79. Sayrus de cens. lib. 1. cap. 12. num. 1. Cochier de Censur. eccl. part. 1. quæst. 79. num. 2. Et ratio est. Quia census solum feruntur ad inobedientes reducendum; cap. Com mediocritas, de sens. excomm. in 6. Quare si infirmus potest leuioribus remedijs curari, non est cur adhibere grauiora. Vnde inferunt Soc. in 4. d. 21. quæst. 1. art. 1. concl. 1. Nazae. in manual. c. 27. m. 8. Azila de censur. part. 1. c. 5. d. 1. dub. 7. concl. 4. & 5. quod omnino dictarum monitionum est peccatum mortale, contra Canones in materia graui.

2. Noto 2. quod in censuris, quæ feruntur à iure, aut per statum, seu ordinationem Prælati pro peccatis futuris, non est nec. ill. quod præcedat monitio. Nam statuta ipsa, seu ordinationes, aut leges per se continent omnes moneant, vt metu penæ cauere peccata illa prohibita. Suarez cit. d. n. 3. Coninch n. 79. Sayrus num. 6. Angel. verb. Excomm. 2. §. 1. Sylu. eund. 1. x. 1. Azila loc. cit. dub. 6. vers. Et dictum facili.

3. Noto 3. quod ad hoc, vt illa monitio sit a iudice debet esse triua, Barbosa cap. Sacra, de sens. excomm. num. 6. vers. Tertium quando. Nau. loc. cit. num. 10. Mit. tom. 2. Man. quæst. 3. §. 1. concl. 4. cap. Romana, cap. Constitucionem, de sens. excomm. in 6. Et in hac triua monitione reus debet nominatim exprimi. Et debet fieri, aut tribus vicibus diuersis, aut vna vice pro tribus cum aliquoquin dicerem competens intervallo iudicio præteritis. Cochier cit. d. n. 3. Coninch n. 79. Sayrus num. 1. Suarez scilicet. num. 1. & habetur in dicto cap. Constitucionem.

4. Noto 4. quod hæc monitio debet fieri nominis iudicis; nam debet esse talis, quod si reus non pareat contumacia, & inobedientia existat, quod illi non potest, nisi admonitio Superioris audierit sit facta. Ita Suarez tom. 5. in 3. disp. 1. §. 1. m. 1. Coninch loc. cit. vers. Secundo. Ite debet fieri immediate ipsi reo; id reus non potest dici contumax, nisi personaliter admonuerit. Ita Henriquez lib. 1. cap. 17. §. 3. Conitio in cap. Alma mater. part. 1. §. 9. num. 4. Saez. loc. cit. m. 4. Quod si fieri illi immediate non possit, quia latrat, fiat in publico loco v. g. in choro, vel in capitulo, aut refectorio. Et ratio est. Quia hæc admonitio tendit ad correctionem, quam, si quis nolit audire, iam pro contumacia habetur ac prout iusta in illam fieri potest cuncta. Ita Sayrus de cens. lib. 1. c. 12. num. 10. Suarez loc. cit. Cochier de Censur. eccl. part. 1. quæst. 79. num. 4. Item debet hæc monitio fieri contra personam idoneam, per quas possit probari, si necesse fuerit; cap. Sacra, de sens. excomm. Petrus Greg. lib. 4. decret. tit. 16. de sens. excomm. cap. 6. Filliuc. tom. 1. art. 1. §. 1. cap. 4. num. 101. Non est tamen necesse, quod hæc monitio in scriptis fiat, quia læta id non dicit, sed sufficit, quod fiat coram testibus, ad hoc, vt probati possit, vt dixi. Ita Suarez loc. cit. num. 1. Sylu. verb. Excomm. 1. num. 12. Filliuc. cit. Item debet fieri sub comminatione censura, quia est ferendus monitus, si non comparcat nam alioquin non poterit iudicari contumax; qui enim simplici monitione non mouetur, mouetur audita comminatione grauissima penæ. Atque ita colligitur ex Trident. sess. 15. cap. 5. de reform. & ex cap. Nemo Episcoporum, §. 1. quæst. 1. Coninch de cens. disp. 1. §. 1. dub. 9. num. 80. vers. Quæritur delicti. Vide pro hic dicta Palad. in 4. d. 18. quæst. 3. art. 7.

5. Noto 5. quod, quando contumacia est mortua, canonica monitio non est necessaria, iuxta gloss. in cap. Manifesta, 1. q. 1. Llamas part. 1. meth. c. 9. §. 1. Coar. cap. Alma mater, p. 1. §. 9. num. 6. & probant ex cap. d. lnd. de clerice. excomm. in 6. Secus tameo est, si solum mortuorum sit peccatum, non contumacia, quia tunc præcedere debet monitio, vt Coar. loc. cit. & Henriquez lib. 3. cap. 17. §. 1.

6. Noto 6. quod dicta monitio non est essentialis, vt si omittatur, censura sit nulla, vt probat sufficiens cap. Romana de sens. excomm. in 6. de docent Soc. in 4. d. 12. §. 1. art. 1. concl. 3. vers. Quod si scierimus, Coninch de censuris disp. 1. §. 1. dub. 3. num. 81. Filliucius in 2. d. 1. art. 1. cap. 4. n. 104. Suarez de cens. disp. 1. §. 1. 12. num. 1. Henriquez loc. cit. Sylu. de censur. part. 1. cap. 3. §. 1. dub. 9. Gouier. can. q. lib. 1. cap. 4. §. 1. Sayrus de cens. lib. 1. cap. 1. §. 1. num. 26. Quæst. loc. cit. num. 7. Barbosa in cap. Romana cit. num. 1. & in cap. Sacra, num. 1.

7. Noto 7. quod ad dictas monitiones faciendas

fratricida, cum Datan, & Abiron, cum Avaria, & Saphira, cum Simone Mago, & Iuda proditore, & cum eis qui dixerunt Deo: Recede à nobis, semitam viarum tuarum nolumus. Pereat in die iudicii, deuoret eum ignis perpetuus cum Diabolo, & Angelis eius, nisi resisteris, & ad emendationem veneris. Omnes respondent. Fiat, Fiat, Fiat.

Nota, quòd cum supradicta forma vsus fuisset aliquando quidam Prælatus regularis pro enormissimo furto, itatim fuit apparuit, & fartum fuit restitutum.

CAPVT VII.

De forma Citationis.

FRATER N. Ordinis N. in Prouincia N. Prouincialis. Dilecto nobis in Christo F. N. salutem in Domino. Etsi regulares persona sub altissimo paupertatis voto Domino famulantes nihil proprium, sed omnia in communi, tanquam nihil habentes, & solo Pastoris nutu, arbitrioque relinquenda, in terris possideant, non inde tamen cuiusvis esse putamus, quæ à Superiore alicui in usum concessa sunt, sua quasi sponte, ac voluntate in totius communis prauitium, ac perturbationem, quoquo modo distrabere ac usurpare. Quin verò, si secus à quoquam attentari contingat, Prælati eiusdem, qui Reipublica tutor, & procurator habetur, manus esse censemus, nihil non agere, & tentare, quo omnium, singulorumque indemnitas, ac saluti, prout in Domino conspici salubriter expedire, opportunè prouideatur. Cum igitur superioribus diebus Fr. Simplicius de Ignauis coram nobis exposulauerit librum sibi ad usum concessum, ex industria te suffuratum esse, nec sæpius obnixque roganti reddere voluisse. Nos, qui indecens valde, & contra naturam esse perspicimus, alterius incommodo suum commodum quemquam augere, ac locupletari, districte tibi precipimus ac mandamus, vis, his nostris acceptis intra quindecim dierum spatium sublatum librum præsato Simplicio reddas, ac remittas. Quòd si eiusmodi librum in rem tuam, vel usum conuerti iure potuisse confidis, die 16. Martij huius anni, quam tibi peremptoriam assignamus, in hoc nostro N. Conuentu sue per te, sue per idoneum Procuratorem, causa sufficienter instructum, coram nobis volumus, ut compareas, ac te sistas eidem Simplicio de iniuria responsurus. Sin autem ad praximum terminum comparere, atque adesse neglexeris, nos in prætacta causa, ac negotio, quantum de iure concessum fuerit, procedemus. In quorum fidem, &c. Datum N. die 15. Februarij 1634.

CAPVT VIII.

De eadem forma, quando iudex est delegatus.

FRATER N. Ordinis N. in Conuentu N. sacra Theologia Lector, & in causa, de qua infra, iudex delegatus. F. N. &c. salutem in Domino. Reuerendi admodum Patris Fratri N. huius prouincie N. Prouincialis eiusmodi exemplo literas noueris nos recepisse. Hic ponitur per extensum dictarum literarum tenor. Deinde subditur. Iussu ergo præsati adm. R. P. humiliter, ut scis est, obtemperare volentes tibi supradicto auctoritate nobis hac in parte concessa, ac demandata precipimus, ut eidem F. Simplicio (hic est pars officia propter iniuriam, &c. ad cuius instantiam facta est delegatio, qui supponitur nominatus in literis legationis) intra decem dies ab his nostris acceptis iussu, ac legitime pro sublatofatisfacias. Quòd si eiusmodi librum, &c. ut in supradicta forma, vsque ad finem.

CAPVT IX.

De eadem forma, quando reus se absentauit.

FRATER N. &c. Pastoralis officij debitum nos admonet, & inducit, ut ad eorum Religiosorum, qui Dei timore postposito, præcipuus Sanctæ Ecclesiæ gemmas, sacerdotis nimirum, ea, quæ conueniunt, reuerentia obseruare contemnunt, & in eos manus violentas ausu sacrilego iniicere non verentur, effrenatam libidinem, atque audaciam, ne longius prorepas, comprimendam nostra potestatis gladium exeramus. Cum naper igitur Frater Simplicius de Finali nostri Ordinis Sacerdos, ac in N. Collegio Conuentualis, coram nobis conquestrus fuerit vulnus sibi in capite à Fratre Ardente de Iracundis Oblato die 18. Februarij anni 1634, in choro superiori, præsentibus Fratre A. & Fratre B. pugione inflictum, instantique à nobis eiusmodi vulnus spectantibus, & contumaciter petierit, ut sibi de iniuria prouideremus. Nos, qui cunctis ius, & iustitiam, ut decet ministrare cupimus, neminemque suis iuribus priuare, aut aliàs indebitè molestandum F. Ardensem illud per P. F. N. præacti Collegij Correctorem iussimus inquirendum: ipse autem nobis renuntiavit omnibus à se perspectis eiusdem Collegij cellis, atque officinis, inueniri minime potuisse. Cum autem iussu nostro à P. F. N. præsati Collegij Procuratore per ciuitatem, & loca quibus cum immorari credi posset, iterum perquisitus nequaquam inueniens sit, edito hoc nostro, seu literis, quæ in publico eiusdem Collegij respectorio coram omnibus Fratribus legendas mandauimus, eiusdemque vulnus trium dierum

spatio assignandus, prænominatum Fratrem Ardecentem citandum esse decreverimus, ut de facto citamus, ad personaliter in eodem Jesu Maria Collegio intra dies triginta (quos illi pro termino peremptorio assignamus) à die prefata citationis incumbens, coram nobis comparendum in pratella causa de iustitia responsurum. Quod si intra prefatum terminum comparere contempserit, contra illum, tanquam contumacem, & confessum, prout de iure procedimus. In quorum fidem, &c. Datum, &c.

CAPVT X.

De eadem forma breviori, quando res ansumit.

A Noe Domini 1634. die 18. Februarij. Fuit in publico refectorio hora prandij Fratres discumbentibus iussu, ac mandato R. Adam. P. F. N. Provincialis, &c. citatur F. N. ad se coram eodem Patre Provinciali intra dies triginta, à presensu die computando personaliter comparendum, ac presentandum, ut de quibus interrogatus fuerit legitime responsurus. Aliis omnihus notum sit contra ipsum, tanquam contumacem, & confessum, prout iuris fuerit, pradiatum Patrem Provinciale processurum. In quorum, &c.

1. Noto 1. quod citationis forma, quæ posita est cap. 7. ponitur à Specul. lib. 2. part. 1. de cit. §. 5. num. 4. & deservit ex cap. Tum ex literis, §. fin. de in integrum rest. & ex cap. Venerabilis, de delo, & contum.

2. Noto 2. quod citatio per literas debet continere nomen, cognomen, & officium citantis; nomen, & cognomen citati; causam, propter quam citatur; locum, ad quem citatur; diem, ad quem citatur; & nomen illius, ad cuius instantiam citatur, & quod per se, vel legitimam personalem, idoneam ad causam sufficienter instructam compareat, & si non peremptorie, vel non, fiat citatio. Ita Specul. loc. cit. num. 1. Et adverte; quod citatio etiam in notis, & probatis criminibus est facienda; nam est de iure naturæ; Clem. Pastoralis, §. Caterum, de re iud. cap. Deum Omnipotens, a. quæst. 1. Roderie. in resol. 44. num. 1. Glossa in extra. Rem non nomen, de delo, & contum. verb. Qui, quid, ubi. Et addit, quod Paps aliter procedere non potest. Adverte etiam, quod non valet citatio, si non assignetur terminus competens citatio ad comparendum; sicut enim citatio est de iure naturæ, ita etiam competens tempus ad respondendum, ut Potell. in dub. reg. verb. Citatio a. §. 7. neque item, valet citatio, si quis cietur ad locum, sibi non tantum, &c. Ex parte, de appell.

3. Noto 3. quando index non est ordinatus, sed delegatus, debet in citatione inferre de verbo ad verbum tenorem summi commissionis. Specul. loc. cit. num. 4. Vide plura num. 10.

4. Noto 4. quod si reus sit absens, ita ut non possit seui, ubi sit, tunc non est citari per edictum. Specul. loc. cit. §. 4. n. 1. Menoch. de recuper. possess. rem. d. 2. a. num. 101. Riccius part. 1. collect. 177. B. 11. in cap. fidei delo & contum. num. 3. Gratian. de reproc. forens. rem. 3. cap. 194. num. 9. Guazet. præd. quæst. lib. 1. quæst. 133. num. 4. si vero reus vocatus sit per litteras nobiles, registratas citatione in processu, & noticiatam di-

ligentia censoris, habebitur tanquam confessus, leg. Eius qui delatorem, §. si de iur. iur. vnde potest à iudice ex officio procedente puniri, cap. 3. de confes. Ita Aretin. in præd. crim. part. 3. cap. 3.

5. Noto 5. quod licet citatio rei sit de essentia iudicii, ut constat, modus tamen citandi videtur illi accidentaliter. Vnde in hoc, dummodò essentia servetur citationis, sunt servandæ consuetudines singulorum Religionum. In nostris, & credo etiam servatis in multis aliis, si reus sit absens, scribitur illi epistola per aliquem confidentem Superiorem, propriis manibus tradenda, quæ ei præcipit per obedientiam, nulla intimata causa specialiter contenta in processu contra illum, ut ad præsentiam Provincialis v. g. veniat, quia habet tractare cum illo de aliquibus causis specialibus. Si vero reus sit pensens in eodem Convento per quemlibet Fratrem vocatur: ut veniat ad præsentiam Patris Provincialis. Qui modus etiam servatur in Religione Minorum, ut docet Spathar. de mod. corrig. regul. reat. 9. cap. 3. num. 1. Rodriez. rem. 1. q. 9. regul. quæst. 17. art. 1. Roderie. resol. 44. num. 1. Azeleus in præd. crim. de re, cap. 2. vers. Observandum est tamen. Nonquam tamen potest reus haberi pro contumaci, & confessio, si illi reus peremptorios assignetur, cum comminatione delicti confessi, ut in simili de cens. dixi hic supra, cap. 4. num. 4.

6. Noto 6. quod si quis delinquentis ante formatam inquisitionem, vel assumptas in formationes probat semper, & facit indicium ad torturam; nam arguit conscientiam delicti commissi. Fuga vero delinquentis post transmissam inquisitionem, vel in formationes assumptas per officium iudicis non est sufficiens indicium ad torturam, quando causa est capitalis; scilicet autem, si causa non sit capitalis: nam tunc, si cum fuga adsit fama publica, facit indicium ad torturam. Galinus in compend. practicae criminis. Iulij Clari, q. 2. 1. vers. Secundo apponitur.

CAPVT XI.

De forma instituendi Confessores Regularium

Frater N. &c. Dilecto nobis in Christo P. F. N. Ordinis nostri Sacerdote salutem. Vbi presentium tibi per examinatos nostros ad hoc specialiter deputatos idoneo reperto, & per nos approbato, Fratrum nostrorum confessores audiendo, ac penitentes, praterquam à casibus, & censuris nobis reservatis absolendi concedimus facultatem. Te in Domino admonentes ut, quæ pro recta huius sacramenti administratione per sacros Canones sancita fuerint, attentè perlegas, accuratèque observes. In quorum fidem, &c.

1. Noto 1. quod confessorius electus à Provinciali ad confessiones audiendas in vna Provincia, non potest confessiones audire in alia: nam Provincialis solum habet iurisdictionem in sua Provincia, & hoc redundaret in præiudicium Provincialium aliarum Provinciarum; & sic practicum in nostra Religione. Ita ex Tabiena notat noster P. Vega 1. part. sum. edit. ital. cap. 6. casu 3.

2. Noto 2. quod Clerici, qui habent proprium confessorium assignatum, non possunt confiteri de mortalibus aliis Confessoribus assignatis committere pro Fratribus: nam assignationi illi generali pro omnibus derogatur per assignationem illam speciem Confessoris Clericorum, iuxta reg. 34. de reg. iur. in 6. quæ

que habet, quod *Generi per speciem derogatur*. Deinde, quid faceret illa specialis assignatio, si possent omnibus confiteri? 3. quia contraria opinio, quam tenet Diana 3. *part. resol. ar. 2. res. 5.* multum relaxat disciplinam regularem. Vnde puto, quod confessarius audiens confessionem Clericorum, seu Oblatorum habentium confessionem assignatam, peccet mortaliter; & quod confessiones sint omnes defectu iurisdictionis, & quod possit puniri tanquam confessionea audiens sine licentia. Atque ita semper praticari vidi in Religione nostra, & constat ex Context. *num. 99.* quoad notationem, & quoad alios patet ex Reg. *num. 18.* Et audio etiam id esse indubium in Religionibus obsecrantibus. Atque ita tenet Portel. in *dub. regul. verb. Novit absolutionem*, *num. 16.* Innuit Soar. *tom. 4. de relig. lib. 3. cap. 15. num. 7.* Concedendi tamen sunt alij confessarij tempore reconciliationum, vt Patet in Ordine nostro servato. Legendus est Peregrinus in *additione. 9. quæst. 8. & 9.* ubi omnis argumenta Diane reicit, & pluribus nostram confirmat sententiam.

CAPVT XII.

De forma, qua Prælati regularis præsentat subditum Episcopo, ad hoc vt eum approbet ad confessiones secularium exsurgendas.

FRATER N. &c. Præsentium tenore, ac vi te præstatum per nostros Examinatores idoneum repertum ad utriusque sexus secularium confessiones in Diocesi N. audiendas, obtempera prius ab Ordinario approbatione, a dismissis, ac deputatis: eundem Ordinarium humiliter, obnixque rogantes, vt te præstatâ approbatione pro nostra Ecclesiæ necessitate dignari non dedigneris. In quorum fidem, &c.

CAPVT XIII.

De eadem forma.

FRATER N. &c. Christiana vita disciplina moribusque probatis Sacerdotes, qui sua scientes curare vulnere, aliena non detegant, medendis Christianorum omnium morbis præstendos esse, tum communis salutis cura, tum verò pastoralis officij debitum mouet, atque hortatur. Cum igitur te præstatum Patrem honestis moribus, pietate, scientiaque florere satis noscimus, idoneumque propterea censuimus, cui id munus demandetur, illustrissimo Archiepiscopo N. his nostris litteris præsentamus, humiliter, obnixque rogantes, vt te examinatorum eius testimonio, ac calculo dignum, idoneumque existimatum, ad utriusque sexus fidelium confessiones exsurgendas, penitentesque absolueas, ab Christianorum hominum Ecclesiis nostras frequentantium consolationem, in sua Diocesi approbet, atque admittat, in quorum fidem, &c.

1. Queritur. An Parochus electus à Prælatu regulari, vt inferius Parochia annexæ monasterio, ad-

missus ab Episcopo præmio examine ad curam dictæ Parochiæ iuxta formam traditam in Concilio Trid. *sess. 25. de regul. cap. 11.* possit à successore illius, qui eum admisit, & de nouo pro administratione dictæ Parochiæ, examinari? quando scilicet professio sua sue conscientie examinari alios simplices confessoria? Respondetur non posse, quia videtur, *sess. 25. cap. 15. de reform.* expressè decretum, quòd habentes parochiale beneficium debent reputari idonei ad audiendas à secularium confessiones, sed dictum Patrochus habet parochiale beneficium, ergo per Concilium debet reputari idoneus, nec consequenter potest à successore Episcopo examinari, maior est certa, & eam docet Coniunct. *de Sacramentis dist. 8. dub. 7. num. 49.* Suarez *tom. 4. in 3. p. dist. 28. sect. 4. num. 1.* Layman. *lib. 3. tract. 6. cap. 11. num. 1. vers. Secundum quod*, Fagundes in 2. *præcep. Ecclesiæ lib. 7. cap. 2. num. 1.* Et ratio est, quia hoc ipso, quòd iudicatur idoneus ad curam animarum exercendam, censetur approbatus.

2. Aduertendum autem est, quòd Concilium loquitur ibi vniuersaliter de omnibus habentibus parochiale beneficium, sine iij sine clericis secularibus, sine regularibus, sit enim generaliter, *Nulloque etiam regulari possit confessiones secularium, etiam sacerdotum, audire, nec ad id idoneum reputari, nisi aut parochiale beneficium, &c.* Cum enim supra neglet vltimum Sacerdotem, etiam regularem, possit confessiones audire volens hoc dictum limitare ait, *visi &c. D. Q. 1. utem nisi*, vt declarat Barb. *de dictum. dist. 217. n. 5. & 6.* quando oratio negatiua præcedit, vt h. confirmat, & includit id omne, quòd est negatum, vnde Concilium in sensu formali dicere, nullum Sacerdotem, neque regularem, neque secularium possit confessiones quoruncunque secularium, etiam sacerdotum, audire. Habentem autem Parochiale beneficium, sine is secularis, sine regularis sit, possit quoruncunque, etiam Sacerdotum, confessiones audire.

3. Quod verò, qui beneficium Parochiale obtinuit, non sit amplius examinandus à successore docet Patet. in *cap. Accipimus, de elec. & quæst. 1. n. 3. & 6.* Riccius 3. *p. praxi res. 19. n. 5.* & habetur expr. *in id dicto cap. Accipimus ibi. Quos à te, vel prædictis litteris tuis mandatis fuisse constituit.* Et ratio est, quia parochiale beneficium obtinuit, habet ordinariam potestatem à Summo Pontifice. Ita Barbof. *de offic. Parochi cap. 19. num. 1.* Layman *lib. 3. tract. 6. cap. 10. n. 3.* & habetur expresse in *Clem. Dudum, de sepel. 5. Peram*, ubi dicitur, & quòd Parochus de iure competet predicare, & confessiones audire.

4. Quòd autem Parochus ille regularis parochiale beneficium habeat, constat, quia habet curam animarum, hoc est ius, & potestatem confertendi Sacramenta in populo certis limitibus distincto, & ipsi commissio; Parochialem habentem, ius canonicum appetit beneficium appellat. *cap. Exspandam sine, cap. De multis, §. 1. de preb. cap. Cum in causis §. Inferiora, de elec. Ita Azor. instit. moral. p. 2. lib. 3. cap. 1. §. 3. vers. Nescio equidem in med. Fagundes in 2. *præcep. Ecclesiæ lib. 7. cap. 1. num. 40.**

5. Obiicitur 1. Concilium solum loqui de Parochis, qui habent Ecclesiam in rituali, quam tamen non habet ille Parochus regularis.

2. Quia illa Cura animarum, quam habet dictus regularis, non potest vocari beneficium, cum de ratione beneficii ecclesiastici sit perpetuitas, iste autem regularis est amouibilis ad nutum superioris.

3. Quia congregatio Concilij, quam refert Fagundes in 2. *præcep. Ecclesiæ lib. 7. cap. 2. n. 26.* habet, quòd confessores semel ab Episcopo præmio examine approbati, non possint ab eodem iterum examinari, possint tamen à successore.

4. Quia Capellani, & conditores parochorum, vi videmus esse ille regularis, examinator.

5. Quia si confectio aliqui obvenit, quod dicti Parochi regulares examinentur, examinari possunt.

6. Quia Sacra Congregatio Concilii die 18. Augusti 1618. declaravit Parochos approbatos ab antecessoribus tempore provisionis Parochialium posse ab Episcopo iterum examinari, tam in visitatione quam extra.

7. Ad 3. Dico, illum Parochum habere illam Parochialem in titulum, quia habet ius visitandi Sacramenta in illo populo, & exigendi fructus tali administrationis redditus. Ita Azot. *instit. moral. p. 2. lib. 1. cap. 16. q. 2.* dicitur tamen non administrare, non habere illam in titulum, sed solum ius administrationis, & Commende, quia cum proprium habere non possit, non facit fructus suos, sed quod recipit, vel exigit ratione dicti beneficii, nec tenet tradere tamen loci titulum. Conceditur, quia illi alit, quod tamen non impedit, quominus dicatur habere illud beneficium in titulum, ut innuit Trid. sess. 4. cap. 10. *de reformatione*. Colligitur ex Azotio loc. cit. *verf. Sed sciendum est*. Et Gate. *de benef. p. 7. c. 10. m. 40.*

Ad 2. Verum quidem est, quod ille Parochus non habet illud beneficium perpetuum, sed hoc non obstat. Nam ius est, quod habeat eo modo perpetuum, quod ad rationem beneficii sufficit, bene siq. auctori ratio non postulat, si vi a iuramento, & si iuramentum non conferatur. Quia verum beneficium dicitur ad tempus inceptum, & inhiatum, scilicet, quod illud revoceatur superius, rationem beneficii non tollit, aut minuit; nam si superior voluerit, poterit illum Parochum per totam vitam in beneficium retinere. Huc accedit, quod perpetuum dicitur in iure, quod est potestate, & habito perpetuum, et docent Innoc. Hostiensis, Abbas, & Gilula in cap. Clerici de cohabit. clericis, & mulier. verb. Perpetuum. Adde, quod perpetuum iura vocat, quod certo tempore non finitur, ac terminatur, etiam si dicitur ad annum, & voluntatem superioris. *L. i. in p. ff. de excep. lit.* Ita videtur verbum Azot. p. 3. lib. 3. cap. 16. q. 1. sed hoc beneficium non est ad certum tempus, nec certo tempore finitur, & est potestate perpetuum, quia potest superior illud in perpetuum inhibere, ergo est perpetuum eo modo, qui satis est ad constituendum beneficium Ecclesiasticum. Et quod de essentia beneficii Ecclesiastici non sit esse perpetuum, Gate. *de benef. p. 1. cap. 2. num. 66.* Quia, inquit, beneficia regularia de sui natura sunt manualia, & ad notum amonibilia; & quod beneficia manualia sunt vere beneficia, Azot. loc. cit. & Gate. loc. cit. num. 69. Adde, quod sacra Congreg. Rit. 9. Aprilis 1617. declaravit, quod Parochi amonibiles Cathedralis in processibus debet incedere cum capitulo dictæ Cathedralis supra Priores, & Plebanos, & Curatos perpetuos beneficiarios. Ita refert Barbo. in *colle. lib. 4. verb. Parochus in fine*. Ex quo colligo, quod amonibiles nihil officit, quo ad dignitatem dicti Parochi.

Ad 3. Respondeo. Illum Parochum non esse simplicem confessorum, sed esse Parochum habentem, prout examine Episcopi, facultatem ordinaria auctoritate ministrandi, non solum Sacramentum penitentiae, sed alia omnia Sacramenta. Vnde non valet arguenter ad simplicibus confessoribus ad ipsum. Tum quod isti Parochi solent accuratius examinari ab Episcopis, cum examinentur ad curam animarum, & eodem rigore examinantur, quam alij Parochi, cum quod habent maiorem præsentiam, quam simplices confectores, & à minori ad maius non valet argumentum. Videatur Rodriguez tom. 1. *quæst. reg.*

quæst. 36. art. 4. vbi habet, quod ille Parochus habet beneficium Curatum.

Ad 4. Respondeo. Capellanum, seu Conditorum Parochi non esse beneficium. Tum quia non habet neque ius, neque titulum beneficii, sed solum functionem, & ministerium. Ita Abbas in *De Rebus, de Clericis, apud num. 4. Annot. p. 3. lib. 3. c. 2. quæst. 4.* Qui addit, quod neque etiam dicitur habere beneficium, etiam si adiutor curat, & auctoritate succedens, quia tunc solum habet ius ad beneficium, non autem est in b. n. facto. Vnde non est mitum, cum beneficium Parochiale nō habeat, quod traxerit examini le subicere.

Ad 5. Dico, quod confectio, vi habet vim, debet esse legitime principia, & contra regulares non præscribitur, nisi per ipsorum 40. vel eorum annorum, ut dicit Rodriq. tom. 1. *qq. regul. q. 36. art. 3. dicit. & proinde*. Et data dicta prescriptione solum cum promissum incumbit affectum, ut probat Mazar. *de prob. cunct. 1. 18. c. in specie n. 6.* Et insuper debet probare titulum, & bonam fidem, & possessionem dictorum annorum, ut habet Rodriq. loc. cit. vbi similes fecit casum decidit. Nec obstat, quod dicti Parochi sponte se subiecerint dicto examini; nam præterquam quod non est verisimile, quod scilicet non teneret ad eam, voluerint illi se sponte subicere, cum de nemine præsumendum sit, quod sua iura laqueare velit, cap. Super hoc, cap. Sollicitus, de renunt. spul. dicta spontanea exhibitio examini, non potest nisi publico dictorum parochorum derogare, cap. Si diligenti, de foro comp. Adde quod Rounz adest confectio, quod dicti Parochi semel admitti, non amplius examinentur, etiam si viderentur Pontifices, & non eorum Vicarij.

Ad 6. Dico, illam declarationem non officere, nam vel intelligitur, quod quando Episcopus promittit aliqui Ecclesie vacanti de aliquo Parocho in interim, qui illi proprijs Pastor assignatur iste sit pro interim provisorie decedente Episcopo, possit à successoribus iterum examinari, & est conformis a teri declarationi, de qua in argumento contrario §. loc. proposito, & rationis quia cum non habeat neque beneficium, neque titulum, nullum in habet non se dicto examini, subiacendi, & videtur, quod ita debet dicta declaratio intelligi, nam aliqui possit Episcopus succedere omnibus Parochos examine contra Concilium Trid. & DD. citum §. quod licet aliqui concedant prius Concilium solum debere intelligi quod dicti Parochi non possint examinari ab eodem Episcopo, non autem, quod non possint à successoribus, cum tamen consuetudo, quæ est optima legum interpret, caput. Cum dilato, §. Dilatus de consuetudine, semper sit interpretata, lectum locum Concilij, quod dicti Parochi non possint, nec ab eodem, nec à successoribus examinari consuetudini standum est. Vel intelligitur, quod possit Episcopus omnes Parochos tempore visitationis, vel extra examine, & cum non faciat differentiationem inter Parochos regulares, & seculares, non debet ordinarius successores eam differentiationem facere, quod si faciat, regulares grauat contra Clem. Dudum, de sepul. §. per huiusmodi.

CAPVT XIV.

De forma restituti Confessariorum Ordinariorum Memorialium.

FRATER N. &c. dilecto nobis in Christo Patri F. N. &c. Etsi Religiosi omnibus, ac Christi serviti cura nostra demandatis pastoralis officij debito consulere, ac providere in Domino tenemur

mau pra ceteris tamen omnibus impolluta tem-
pli vasa, pretiosaque margaritae nostri Ordinis
scilicet sanctissimales, ac puras, quae ne profano
quoquam susciuerentur obitu, ardari, se
se, ab historicis custodia manciparunt, singula
quodam nostra circumfessibus auxilio, ac solli-
cita praesertim spirituali Paris, seu Confessarii
deputatione in via Domini decet conseruari, quo
feruentius saluari penitentia pharmaco spiri-
tualibus suis medentes languoribus, celestium
contemplationi, ac purioris vita studio sine inter-
missione valeant desudare. Te igitur praefatum,
de cuius vita, morumque integritate, prudentia
itaque scientia, atque pietatis satis docti sumus,
cuique propterea spiritualis Christi sponsam car-
nem merito posse commendari, ordinarium Monia-
lium nostrarum Conuentus Sancti N. Civitatis
N. Confessarium eligimus, & constituimus: con-
cedimus Monialium, necnon secularium, si qua
in praedicto Monasterio extiterint, confessiones
excipiendi, casque ab omnibus casibus, etiam no-
bis specialiter reservatis, absolendi, praefati in-
super Monasterij clasuram, ad sacramenta illis
in casibus urgentis necessitatis ministranda, ser-
vatis servandis, ingrediendi facultatem tibi
concedentes. In quorum fidem, &c.

CAPVT XV.

De forma instituendi Confessarium extraor-
dinarium Monialium.

Frater N. Inter ceteras pastoralis officij nostri
curas, illa nos precipue urget, ac fatigat, per
quam infirmioris sexus, gregisq; tenerioris,
sanctissimorum, inquam, virginum perpetua
custodiam laqueolam sub Religiosis nostra Ingo, al-
tissime famularum, salubri, spiritualique conso-
latione prospicitur, ac penitentia omni, in quo
hominum conscientia religuntur, suavit, & le-
nitius reddi posse arbitramur. Cum igitur ex Sacri
Tridentini Concilij decreto idoneum Confesse-
rem extraordinarium Monialibus nobis subie-
ctis quotannis offerre, atque exhibere teneamur,
quo eadem Christi sponsa Sacramentali peni-
tentia medicina indigentes liberius malis suis
mederi, ac Diabolo laqueos valens emicare, i-
deoque te praememoratum Patrem, cuius iam pri-
dem honestos mores, praedictum, atque doctri-
nam experti sumus, extraordinarium Confesse-
rem Monialium N. Civitatis N. facultatem quo-
que eisdem ab omnibus casibus, & censuris nobis
reservatis absolendi tibi concedentes, eligimus,
ac deputamus. In quorum fidem, &c.

1. Noto 1. quod in qualibet Provincia debent con-
stitui per Capitulum provinciale ad minus tres Patres
genuales, & periti, quorum officium sit examinare Pra-
dicatores, Lectores, Confessores, ac etiam promoven-
dos ad quoscunque ordines, prout quum à Praelatis
approbentur ad praefata munera exercenda. Ita sta-
uitur in *const. 10. Pribm VIII §. 4. tom. 2. nostr. prim.*

2. Noto 2. quod Episcopi proprio non dant licen-
tiam Regularibus confessiones audire, sed solum

approbare personam, & iudicare, quid talis persona
regularis, quae illis praesentetur, est idonea ad Sacra-
mentum penitentiae ministrandum, quia approbatio-
ne stante, illud Papa illis facultatem facit dictum
Sacramentum ministrandi. Ita colligitur ex Trident.
*sess. 23. de reform. cap. 1. ibidemque indicatur, & appro-
bationem, &c. non dicit Concilium, quod debeant ob-
tinere licentiam, sed solum approbationem, & latè
probo tom. 1. nostr. prim. in const. 2. Sicuti IV n. 44. & in
addis. ad dicta privilegia, cap. 1. n. 2.*

3. Noto 3. quod in Clem. Dudum, de sepeli. §. Sta-
tuimus decernitur, quod Regulares approbandi ab
Episcopis ad confessiones excipiendas, debent à suis
Praelatis illis praesentari per se, vel per idoneos Fideles,
scilicet, seu etiam per licitos testimoniales dictorum Prae-
latorum (ut modum est in usu) humiliterque ab eis pe-
tere, ut dictos se praesentatos ad dictas confessiones
excipiendas admittant. Quare ante omnia debent
Episcopi à regularibus se exponentes pro appro-
batione ad confessiones, petere dictas licitas testimo-
niales praesentationis, quando personaliter non praes-
sentantur per suos Superiores, vel per alios Freres
idoneos de eorumdem Superiorum commissione.
Cum enim Regulares non possint examinari ab Episcopis,
visi super insufficienti literaturā, vel dixi tom. 1.
*prim. in const. 26. Leonis X. m. 8. & indicatur mortum
potissime requiritur in his, qui debent munus con-
fessarii obire, primum probat Episcopus per examen
secundum supponitis literis testimonialibus Praelati,
vel praesentatione petitionali. Quare inspectanda om-
nino est illa peaxis aliquorum Episcoporum, qui
absque dictis literis, vel praesentatione Regulares
idoneos repetitos quoad literaturam approbant ad
dictas confessiones excipiendas, nec ego non absolvo
à peccato mortali, faciant enim contra dictam Clem.
in re graui.*

4. Noto 4. quod Confessores Monialium, tam
ordinarii quam extraordinarii post *const. Gregorij XV.
§. 4. quum habes tom. 2. nostr. prim. in constitutis 2.*
non sufficit, quod solum sint approbati à Praelatis
regulatis quibus dictae Moniales subiectae sunt, sed
praeterea debent approbati, & idonei iudicari ab Episcopis,
in quorum dioeceseos dictae Moniales exis-
tunt. Possuntque Episcopi monere Praelatos regula-
res, ut dictos Confessarios Monialium approbatores,
ex causa rationabili ipsis Episcopis bene nota am-
oveant. Et in casu, quo non amoverent, possunt Episcopis,
quoties, & quando opus esse iudicaverint, per se
iplos amovere. Et adverte, quod super dicta constituta
factae sunt à sacra Cong. Concilij diversae declaratio-
nes quoad hanc pontum, quas habes *loc. cit.* post
dictam constitutionem. Et in primis, quod Regulares
ab Episcopo generaliter approbati ad excipiendas
confessiones Monialium, sed ad hoc indigent specialia
approbatione. Nec approbati ad audiendas confessiones
Monialium viuis Monasterij, possunt audire con-
fessiones Monialium alienis Monasterij, licet sint
eiusdem Ordinis. Similiter Confessores extraordinarii
pro una vice ab Episcopo approbati, non possunt
pluries in vim dictae approbationis huiusmodi Mon-
ialium confessiones audire, sed toties approbati de-
bent, quoties casus approbationis contigerit. Dicit
tamen *in tom. 3. j. prim. regul. 2. n. 4. quod* secundum
probabilem opinionem tempore inhiat Confessari-
us approbatus ad confessiones facilius audiendas,
potest Monialium confessiones audire, etique
munus absolutionis impendere, licet non sit specia-
liter deputatus.

5. Et adverte etiam, quod ad Confessorem extra-
ordinarium, qui ex decreto Concilij Tri. Monialibus
assignatur, tenetur qualibet Monialis accedere, & con-
tamen

tamen liberam est illi sua peccata confiteri, vel non confiteri. Ita ordinatum est in quibusdam ordinationibus factis à congreg. Regul. anno 1589. & anno 1592. vt refert Pialecius in praxi Episc. p. 2. cap. 3. pag. mibi 207.

6 Aduerte etiam, quodd dicitur Confessarius extra ordinarius potest ab Episcopo deputari. Monialibus Regularibus subiectis, vigore Trid. sess. 24. de regul. ca. 10. etiam si sit aliterius Ordinis, vt resoluit Barbosa de pœst. Episcopi. p. 2. alleg. 25. n. 48. Quod tamen intelligi, si præfatus Moniales petant, vel quia nollet carum Prælatus talem Confessarium deputare, vel quia deputato ipsæ nolint confiteri; nam hoc est priuilegium, quod inuitum non confertur, & expressè habet Trid. loc. cit. ibi. *Bis aut ter in anno offeratur.*

7. Noto 5. quodd per illam clausulam positam in ca. 13. *Seruius seruandus*, intelligitur; quodd prædictus Confessarius tenetur seruare omnes constitutiones Episcopi, & etiam Conuentus, si quæ sint institutæ pro rectæ administrationis sui muneris.

CAPVT XVI.

De forma confirmandi Vicarium electum loco Correctoris defuncti.

FRATER N. Ordinis in Provincia N. Prouinciali. Dilectis nobis in Christo Patribus, & Fratribus nostri Conuentus S. N. de Sathana salutem, ac perennem benedictionem. Ad excolendam Christi Domini vineam, meritis licet imparibus, vocatis, is libenter annuimus, ac nostra potestatis robur propensius adicimus, per qua adsciti nobis eiusdem vineæ operari, & consules in suscepta cultura officio magis, magisque valeant stabiliri, & conseruari. Cum propter obitum igitur veneranda memoria P. F. N. Conuentus vestri olim Correctoris, eiusdem Conuentus Correctoriatus vacante, vos Fratres locales inibi, & vocales, ad quos præfata electio, iuxta nostras constitutiones, pertinebat, legitime, vt per vestra singulorum syngraphis ob signatas literas nobis innotuit, congregati, in præfati Conuentus Vicarium P. F. N. virum pietate non minus, quam literis conspiciam elegeritis, necnon, vt electionem huiusmodi confirmaremus humiliter, obnixque à nobis petieritis. Nos attendentes omnia in præfata electione requisita iuxta Canones, & Constitutiones, seruata fuisse, eandem, nostrorum Collegarum accedente consensu, duximus esse confirmandam, & de facto his nostris literis laudamus, approbamus, & confirmamus. Prædicto insuper sic per vos electo Vicario omnem in spiritualibus, & temporalibus auctoritatem largientes, quas huiusmodi Vicarij solent, ac debent perfrui, atque gaudere. Omnibus itidem, ac singulis eiusdem Conuentus Patribus, & Fratribus inibi, tam in presentiarum commorantibus, quam impofterum, eius durante officio, commoraturis, in virtute Sanctæ obediencie præcipientes, vt debitum illi honorem, atque obedienciam, tanquam suis legitimo Superiori præstent, ac exhibeant. In quorum fidem, &c.

CAPVT XVII.

De forma confirmationis Correctoris Romani.

FRATER N. Ordinis Minorum Generalis. Veneranda Patribus, & Fratribus nostri Conuentus S. Andrea de Frattis sal. Ex vestris literis singulorum subscriptis chirographo cognouimus die 29. Septembris anni præsentis in capitulo locum, vt mos est, pro præfati Conuentus Correctore eligendo vos conuenisse, necnon, seruatis seruandis venerabilem P. F. N. virum sanè literarum non minus splendore, quam morum probitate illustrem vnanimi consensu elegisse. Quam porro electionem, vt confirmaremus, instanter, atque humiliter poposcistis. Nos attendentes omnia, qua de iure, & more fieri, & seruari debent, in præfata electione gesta, ac seruata fuisse, eam de nostrorum Collegarum consilio, & assensu confirmamus libenter, & approbamus, prædictumque Patrem à vobis electum in præfati vestri Conuentus Correctorem vobis damus, & concedimus, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti Amen. Omnem præterea auctoritatem, tam in spiritualibus, quam in temporalibus super eiusdem Conuentus personis, ac bonis, quam alij Correctores sic electi, & confirmati, tam de iure, quam de approbata consuetudine habere consueuerunt, eidem largimur; omnibus, & singulis in præfato Conuentu consiliariis, & consiliandis Patribus, ac Fratribus in virtute Spiritus Sancti præcipientes, vt prædicto Correctori à nobis sic confirmato, in omnibus, qua Dei cultum, & Regula obseruantiam concernunt promptè obediant, illique debitum honorem, & reuerentiam exhibeant, ac persoluant. In quorum fidem, &c. Datum &c.

CAPVT XVIII.

De forma confirmationis Prouincialium.

FRATER N. Ordinis N. Generalis indignus. Charissimis in Christo Patribus, & Fratribus Prouincia nostra N. salutem, atque Spiritus Sancti benedictionem. Vestra proxime super canonica vestri Prouincialis, suorumque Collegarum à singulis præfatis, capitulantibus vnanimiter, seu canonicè, (si non fuerunt vnanimis) legitime, ac pro more, loco, & tempore die penultima Septembris proximè præteritis, in prouinciali vestro celebrato capitulo, habita electione, proprio singulorum capitulantium chirographo ob signatas literas, accepimus; maximeque sumus letitia affecti, quodd communi bono, diuini cultus incremento, necnon regulari obseruantia tam

egregiè

egregie per vos consultum fuerit. ac proutsum, nostraque tandem expectatione, atque desiderio commutissimè satisfactum. Quandoquidem R. A. P. F. N. virum eximia pietate, eximia prudentia, ac doctrina, praclaris, ingenisque moribus colutentem, in tractandis rebus versatum, et administrandis solertem, omnique tandem virtutum genere coruscantem in benemeritum provinciale consensum, ac electum. Cuius quidem electionem, ut nos, tanquam sublimiores potestates, quibus inferiores ordinis subdantur hierarchico, benedictione nostra, atque auctoritate confirmare, approbareque dignemur, obnixè postulasti. Non igitur ascendentes, quidquid iuris humana potest condidit, tam exactè in ea observatum fuisse, ut quid electioni obesse queat, nec in ipsa electione, nec ineligentibus, seu electoribus adhaerere quidquam posuerimus, de auctoritatis, ac potestatis nostra plenitudine, necnon de venerabilium nostrorum Collegarum consilio, & assensu, harum serie, ac tenore electionem praefatam approbamus, & confirmamus, ac benemeritum Provinciale R. A. P. F. N. eiusque Collegas venerabiles Patres Fratres N. N. N. quos pariter confirmamus, vobis damus ac concedimus. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, Amen. Prædictis omnibus, ac singulis omnimodum officij sui, iuxta Regula nostra constitutionum, privilegiorumque indulta, & præcepta, liberè exercendi facultatem tribuimus. Univerfis præterea ac singulis praefata nostra Provincia Patribus, & Fratribus nunc, & pro tempore existentibus in virtute sancta obedientia, ac sub excommunicationis maiori lata sententia pena precipientes, ut eidem Patri Provinciali in omnibus ad Dei honorem, eorumque professionis institutionum pertinentibus humiliter promptèque obediunt, ac subiciantur. In quorum omnium fidem, & robur praesentes, nostra, collegarumque nostrorum manibus subscriptas, materisque officij nostri sigillo munitas de dimittimus. Roma in Conventu, &c.

1. Notò 1. quod ad confirmationem non requiritur certa forma, sed sufficit quodcumque dictum, aut factum, quo Superior, ad quem pertinet confirmare, declarat voluntatem suam confirmandi. Vnde si Superior sit praesens electionis, & eam facta voce approbet, nulla alia scriptura requiritur; similiter, si electus ad confirmationem accedat, & hic illi dicit, Gaudio ideo electione, vel illi ampliat, seu benedicit, vel ei det locum illius Superioritatis, seu faciat, ut subditi illi manuum deosolatione obedientiam promittant, nihil aliud requiritur, cum tunc confirmatio censetur. Vbi enim verba non sunt de substantia, non minus valet factum, quàm verba, ut docet Panor. in cap. Ecclesia vtriusq. c. 1. de elect. cum. 3. Aque ita docet Sigill. de elect. dub. 46. cum. 3. Laot. de elect. tit. 4. cap. 13. cum. 63.

2. Notò 2. quod Generales omnium ferè Religionum statim ac electi sunt, censentur confirmari per privilegia illis concessa, ut dicit Sigill. loc. cit. dub. 46. cum. 3. & de nostro Generali constat ex consil. 2. July 11. §. 1. & habetur in cap. Paula cum. 23. vnde statim summum officium exercet, verum quidem est, quod si ex-
tra Romanam hac electio, consuetum est, ut antequam

incipiat Religionem visitare, accedat ad desolandum pedes Sanctissimi, ab eoque benedictionem petat. Idem fit cum electio celebratur Romae, sed tunc accedunt ad dictum Papam omnes capitulares procellionaliter cum omnibus aliis Fratribus, qui tunc Romae conpntent, quasi illi praesentantes electionem factam, inamque benedictionem & approbationem petentes; quae petitis servantur etiam ab aliis Religionibus, praeterquam quando Capitulum celebratur Romae. Si tamen electio fiat in Hispania v. g. & quavisquam Romanæ petat, vel alius Provincialis visitare, bene potestique, ut distiam est confirmatus. De Provincialibus autem maior est difficultas, an statim electi habeant administrationem. Singularum Religionum constitutiones sunt inspicuendae. In nostra habent statim administrationem, per cap. Paula cit. & per distiam consil. 2. July 11. §. 4. sed non per hoc censentur statim confirmati, sed tenentur confirmationem petere à Generali intra tres menses, propterea ut ne in cap. Quomodo sit de elect. in 6. & colligitur ex dicto cap. Paula. Idem dicendum est de correctoribus Romanis nam licet statim electi habeant adm. ult. rationem, teneantur nihilominus intra dictum tempus confirmationem petere à Gen. rati. Quod si tamen Provinciales quidam dicit. Contr. electores intra dictum tempus confirmationem non petierint, eorum tunc & de electione nulla ipso iure censetur, distiam cap. Quomodo sit. 3. Canonum de elect. in 6. Et ratio horum est: quia si alius exercitium non est p. r. cum, nisi post confirmationem, ut dicitur Laot. de elect. tit. 4. cap. 13. cum. 66. §. 1. de elect. dub. 46. cum. 7. Vnde ut tempus auct. confirmationem potest contra dictam electionem opponi, non obstante praefato exercitio, ut Laot. ibidem. 6. Quarta illud exercitium non est absolutum, sed conditum, donec confirmatio accedat: nec per id potest absolute dei traditum esse Praeterea possessionem, sed solum commodatam ad tempus, ne Provincia sine capite remaneat.

3. Notò 3. quod ad confirmationem pertinet diligenter examinare electionem & personas eligentis, & electorum, prout quidam ad confirmationem procedunt, cap. 6. de elect. in 6. cap. Cum nobis. cap. Prohibet. cap. Nihil. de elect. Dixi tam. 1. Religio, q. 1. cap. 33. §. 11. conclus. 2. Et docet communiter Doctores Laotius de elect. tit. 4. cap. 13. cum. 52. Sigill. de elect. dub. 36. cum. 7. Castell. de elect. cap. 14. cum. 6. Et hoc etiam nihil contra electum opponatur, cap. Cum nobis, §. Huiusmodi, cap. Nihil. de elect. vbi Gloss. verb. Examinari. Castell. n. 6. Laot. cum. 3. Verum dixi locat. Relig. quod erat tota, & iudicia illa praesens, & consuetudo, quae obstant omnes ferè Religionis, confirmandi electiones Provinciales, nullo praecedente iudicio examine, & adhibendi fidem fidei, & licetis testimonialibus capitulationum. Quod etiam probat Sigill. de elect. dub. 46. cum. 1. Laot. loc. cit. n. 60. Colligitur ex dist. Exco. §. Demum de verbi significat. exceptionem, vbi Gloss. cum. 3. quae textus licet loquantur solum de ordine Minorum, & corroborant tamen consuetudinem aliorum Ordinum.

4. Notò 4. quod praedicta confirmatio potest dupliciter fieri, in forma combinata, & est quando fit condicionaliter, nō cognito de causis, ut si dicatur, Confirmo si in Provincia si legitime electi fuisset, seu si ea se habet, ut nobis scripsistis, seu simpliciter confirmet, absque ulla cognitione causae, sed hac confirmationem nullum ius tribuit, & ea non obstante, potest quilibet contra electionem sic confirmatam opponere, vult autem, si electio sit legitima, & nihil contra illam opponatur, immo tunc ea electio nulla vltioris confirmatione indiget, & de hac confirmatione est textus in cap. Quia diversitatem, de concess. prob. & ibi Gloss. in verb. 1. una cum. cum. 2. fit confirmatio ex certa scientia, & est, quando

confirmator est plenè informatas de toto negotio electionis, & in confirmatione apponit clausulam, *Confirmamus ex certa scientia*, seu aliam æquivalentem, v.g. *Nos attendentes*, dictam electionem esse legitimam; seu *in ea fuisse omnia, que iura requirunt, observata*; vel *Cum nobis confiteri electionem fuisse canonicam, &c.* Hæc confirmatio ius tribuit, actus confirmat, & consolidat, unde contra eam non potest amplius opponi *cap. 1. de translat.* Quod si hæc confirmatio fiat à Papa, vel eius Legato cum clausula, *Supplices de plenitudine potestatis omnem defectum*, talis confirmatio operatur, ut electio alias invalida esse tunc videtur, ut probat Panor. in *cap. 1. de confir. quib. vel in iusl. num. 6. & 7. Baysius de elect. part. 3. cap. 43. num. 1. 1.* Et quod Legatus de latere, seu Nuntius Apostolicus, habens auctoritatem Legati de latere, possit confirmare Provinciales electos, docent Baysius *loc. cit. numer. 4.* Boërius ad Mandagoc. *de elect. cap. 56. lit. X. versu Co-ram Papa*; qui tamen limitat, nisi fuerit ad Papam appellatum.

5. Adverte autem, quod dicta clausula, *Supplices omnem defectum*, non supplet defectus substantialia, v.g. si electus esset excommunicatus, &c. sed solum defectus solemnitatis, v.g. absentiam electoris, omissionem missæ de Spiritu Sancto, &c. de quibus defectibus dixi *tom. 1. Relig. quest. 1. cap. 31.* atque ira docet Redondas de *alien. rubric. 21. num. 75. tom. 1. 5. tract. part. 2.* Quod tamen limitandum est, nisi confirmator haberet certam scientiam dicti defectus substantialis; nam tunc Papa, aut Legatus confirmans cum tali noticia, consecratur etiam, dicto defectu substantiali, non obstante, confirmare. De hac autem certa scientia debet consistere in literis confirmationis, per clausulam specialem significativam defectus, aut generale, quæ diceret, *Supplices omnem defectum etiam substantialium*, Atque ita docent expresse Felin. in *c. p. Ex parte, el. 1. de rescrip. numer. 42.* Baysius *loc. cit.* Melchior Palaez in *quest. feudal. p. 4. quest. 2. num. 6. tom. 10. tract. p. 1.* Lauer. *de elect. cap. 25. num. 72.* qui bene addit, quod Papa potest supplere defectus quidem substantialia, sed illos tantum; super quibus potest dispensare, illos scilicet, qui sunt de iure positivo, non autem illos, qui sunt de iure naturali, ut defectus omnimode scientie, vel si electus esset ita vitiosus, ut præbiturus esset scandalum, & ruinam civitati, esse enim defectus esse de iure naturali, & divino, quod dicitur, vitiosus non esse Reipublicæ administrationem committendam, vtprope qui eam suis malis exemplis sunt perdituri, & Paulus aiebat, Prælatum debere sine crimine esse. Et quod dicta clausula *Supplices omnem defectum* non suppleat defectus naturales, docet Barbosa de *clausulis, class. 104. numer. 3.*

6. Noto 5. quod electio illius, qui est granatus in fama apud viros bonos, non est confirmanda, vtprope si fuit accusatus de aliquo graui delicto. Ita habetur expresse in *c. Omnipotens Deus, de accusat.* & ibi Gloss. & in *cap. Tantis Daniel, d. 81. Gloss. in cap. vii. de rescrip. attest. verb. Pendente*, ad quod facit doctrina Aret. in *præf. crim. de num. test. cap. 2. vers. Testes itaque*, Thomæ à Iesu *tract. 3. de visit. regul. cap. 7. numer. 10.* attententium, *Quinque, aut sex testes singulares*, quomvis nihil præbent ad infingendas penas ordinarias, & positivas, sufficere tamen ad excludendum aliquem electum à *Definitoriato*, vel Provincialatu, &c. & id colligit ex Iulio Claro in *præf. crim. question. 53. vers. Dixi etiam*, Nec est confirmanda illa electio, ex qua timetur futurum aliquod scandalum, etiamsi electus nullum defectum pariat. Ita Panor. in *cap. 1. de elect. num. 3.* Turretrem. in *cap. Si forte, d. 63. & in cap. Si duo, d. 79. numer. 1. P. Greg. de elect. cap. 5. n. 22.* Felin. in *cap. 2. de præscrip. num. 2. vers. Decimo*

tertio; Rota coram Scraph. *decis. 156. num. 4.* Sigism. *de elect. dub. 45. num. 7.* nam iura licita sunt dimittenda (scandali virandi causa) iuxta ea, quæ dixi *tom. 1. Relig. quest. 1. cap. 7. conclus. 4. vers. Admittendum*. Putant etiam aliqui, quod electio facta in magna discordia, & sine magno excelsu vororum possit à confirmatore callari, ad evitandas futuras discordias, religiofam tranquillitatem euertentes, præsertim quando electus est vir coelestis, & iniuriarum memor, ac vindictæ animus. Ita Castell. *de elect. cap. 1. 4. num. 58. vers. Et pariter*; Azor. *to. 2. insir. moral. lib. 6. cap. 1. 4. quest. 11.* pro quo facit cap. *Nihil, d. 81. Ceterum, de elect. ibi, in concordia*. Quod dictum tamen limitandum est, nisi post electionem conveniant, & tepacificentur, vt solet. Aliqui etiam censent, liberum esse confirmatori, confirmare, vel callare electionem, provt sibi secundum scientiam proutam, vel publicam videbitur bono communi expedire, & etiam posse electionem canonicam, & in persona benemerita factam callare. Ita Bannes *1. 2. quest. 67. art. 2. in respon. ad 2.* quem tamen Castell. *loc. cit. numer. 56.* & Lauer. *de elect. tit. 4. c. 25. num. 59.* intelligunt, supposita semper causa rationabili, quæ apta fit iuridice probariis fuerit necesse, & cum hac limitatione subicbo. Et adverte bene, quod Superior confirmans electionem illius, quem scit esse negligentem, & remissum in observantijs regularibus, peccat mortaliter, licet alias nullum defectum patiant. Ita Megal. in *promptuario, verb. Corroliio fraterna, numer. 13. vers. Ex quibus.*

7. Sed hic quæres; an causa rationalis, quam prætendit confirmator habere non confirmandi, debeat iuridice probari verò ius facti, cum probare extrajudicialiter? Responleo quod confirmator non tenetur dictam causam iuridice probare, sed sufficit, quod eam probet extrajudicialiter absque examinatione iuridice testium, & instrumenti, ad solam famam attendendo. Ita Iunoc. in *cap. Postquam, de electione, lo. Andreas ibid. num. 6. & in cap. 1. de postul. Pralat. n. 4.* & Burius in *cap. 1. de postul. Pral. num. 50.* Anehar. in *dist. cap. Postquam, num. 3.* Lauer. *de elect. tit. 4. cap. 25.* Abbas in *dist. cap. Postquam, Castell. de elect. cap. 14. num. 47.* Et est textus expresse in *Clem. Eximi, 5. Demum, de verb. signific. circa fin. & in cap. Indemnisationibus, de elect. in 6.* Et ita seruatur in Religione Minorum, ut probat dicta Clem. cit. & dicit Sigis. *de elect. dub. 46. num. 9.* Et de Religione Prædicatorum idem dicit Castell. *loc. cit. num. 12.* Et in Ordine nostro ita etiam semper seruatum fuit. Cum enim anno 1611. in Provincia Paula electus fuisset in Provincialem P. F. Gregorius Baronas, ea electio absque processu, & iuridica informatione, cum solo consilio, & consensu Collegatum fuit à P. Generali tunc temporis Didaco Arias callata, & eius loco electus Pater F. Ioannes de Paula. Quod eodem tempore ab eodem Generali factum est in Provincia Tulcie: cum enim ibi fuisset electus P. F. Ilidorus de Mayda, eam electionem dictus Generalis cassauit, & eius loco elegit Paterm Fiacrem Marcellum à Paula. Idem contigit anno 1633. in Provincia Neapolis: cum enim in ea fuisset electus Provincialis P. Petrus à Neapoli. R. P. F. Franciscus à Longobardis dictam electionem cassauit modo dicto, & eius loco elegit Paterm Fratem Chrylostomum à Neapoli, & idem euenit in Provincia Gitanensi anno 1634. vbi idem Generalis cassauit electionem Provincialis factam in personam P. Petri de Cuenças & Cardenas, & eius loco fuisset P. Thomam Campofano; & eodem anno cassauit idem P. Generalis in Provincia Hispaniensi electionem Provincialis in personam P. Petri Veicrano, & eius loco elegit P. Petrum Vasquez, & supponitur in *capit. generali Aneion. 2. numer. 14.* Et hoc angulus apud seruatur

feruatur in capitalis deficiat, ubi electiones Correc-
torum iusta interueniente causa, approbantur,
& reproban- tur, abique figura iudicii. Probat hoc
alij ex eo, quod Provincialium abique iudica infor-
matione confirmantur cum sola consultatione Col-
legatorum, & Generalis, & cum contrarietate eadem
debeat esse disciplina, *cap. Translatio, de confirmat. cap.
In electionibus de uincit. Anstet. 7. sup. cap. 1. eodem modo*
potest Provincialium electio infirmari, abique scilicet
iuridice informationibus. Sed huc ratio non
probat: nam illud axioma, Contrarium, &c. intelli-
gitur procedere, quando militat eadem ratio, non ve-
ro quando dirigitur, ut laice probat Telchus lib. C.
concl. 11. 3. per seiam. Hic autem militat directio ratio,
nam iura promptiora sunt ad sciendum, leg. Fauro-
abiliter, ff. de regul. iuris, leg. Absentem, ff. de penus.
Et adverte, quod quando electio cassatur, propter
formam non seruatum, aut defectum electionis,
nullum praeiudicium fit fame, & honori electi. Ita
expresse in *capit. Considerandum, de elect.* Adverte
etiam, quod ubi electio confectio, ut causa non con-
firmata in iuridice probatur, et scienda est, ut con-
stat ex his, quae habet Gonzal. *ad regul. 8. concl. 11. in*
num. 8. Gloss. 9. num. 43. & Sigismund. de elect. dub. 46.
num. 8. & cum etiam tenet esse iuridice probantiam,
quando confirmatio esset inimica electi. Insuper
quod semper sit iuridice probanda, probat Portel
part. 1. casu 4. num. 3. de capibus consensu, quod est
valde rationabile, & ad obtinendum fructibus opti-
imum remedium.

8. Sed potest, quod in aliqua Provincia sint electi
duo Provinciales, qui nam eorum esse confirmandi?
Respondet nullum esse confirmandum quando ele-
ctorum malo scio, & temeritate certantem sic elegerunt.
Ita habetur expresse in *cap. Si duo, d. 79. preter-*
quam, quando id iactum est cum scandalo, Gloss. in cap.
Considerandum, verb. Ordinationem, de elect. Si autem
bono zelo ducte partes ita se disceptant, tunc iudicio
Prælati, qui habet confirmare, ille præferendus est,
qui maioribus meritis inuatur, & qui magis à Provin-
cia appetitur. Ita habetur expresse in *c. Si forte, d. 6. 3.*
c. Nec nouum, in illa gloss. margin. 8. q. 1. potest verò
Prælatum confirmari, dictis electionibus cassatis,
quod uoluerit à duobus de stono eligere, cap. Con-
siderandum, de elect. ubi id docent Anchar. & Ioan.
Andr. *num. 7.*

9. Sed pone casum, quod Superior, qui habet con-
firmare Provincialium v. g. casset electionem digni,
& nouam electionem in personam alterius faciat, il-
leque possit suum tradat, si primò electus appellet
de dicta cassatione ad Superiorem illum, qui habet
confirmare, & obtrineat sententiam fauorabilem,
sequitur suam electionem fuisse canon-icam, & ideo
malè fuisse cassatam, quoniam e contra duobus erit, in
Provincialiute sustentendus? Respondet, o, uideri posse
alibi secundam electionem esse substantiam,

10. Quia, primò electus per electionem ante con-
firmationem non acquirit, nisi ius ad rem quod est
valde reuoc. *cap. Quoniam sit, de elect. in 6. & reuocabile,*
nam ille electus non dicitur assumptus, aut promouus,
cap. Super his de accusat. & nullam tribuit actionem
in rem, sed tantum in personam, ut docet DD. etiam.
Ac verò secundò electus ab habente potestatem
confirmandi, cum censetur electus, & confirmatus.
acquirit ius perfectum, id est ius in re, quod omnino
est irrevocabile. Ita docent Lessius lib. 1. *de inst. cap. 2.*
dub. 2. num. 10. Azor tom. 2. lib. 6. cap. 1. 6. quest. 3. & cap.
24. quest. 4. Nauar. in man. cap. 17. num. 69. Castell. de
elect. c. 1. num. 17. facit Felin in cap. Cum Beroldus, de
sent. & re iudic. c. 3. quatenus ait, quod beneficium per
solum electionem non dicitur esse Clerici. Facit no-
strum Corrector. 101. quatenus solis Provincialibus

electis, & confirmatis tribuit liberum exercitium sui
officij.

11. Quia si Titius vendat equum Caio, & antequam
eum illi tradat, vendat Maxio, prior emptor, id est
Caius, habet quidem actionem contra Titium, & potest
eum cogere ad restitutionem pretij, & interelice,
sed non potest sibi vendicare equum, quia primus
emptor per solam venditionem acquisit solum ius
ad rem, ad secundus per venditionem, & traditionem
acquisit ius in re. Ita Lessius loc. cit. *Communi. lib. 1.*
variar. cap. 1. num. 4. Rebelle de oblig. inst. p. a. lib. 1.
quest. 7. f. 7. 2. num. 1. 3. Molin. tom. 1. de inst. ar. 2. d. 1.
put. 2. vers. Sicut autem, Gomezus variet. 2. cap. 2.
num. 28. Ita dicendum est in presenti caso, cum eadem
ratio militet in utroque.

12. Quia si Petrus contrahat sponsalia cum Anto-
nia, & deinde Antonia etiam sine ulla legitima causa
contrahat matrimonio de presenti cum Paulo, tene-
bit matrimonium de presenti, cum sit indissolubile
contractum cum Paulo, nec poterit Petrus se petere
ab eo sponsam, sed solum agere contra sponsam, &
alios, qui cum ea promiserunt actione iniuriarum, ut
habetur in *cap. Si inter de sponsal. & cap. 1. de sponsa-*
litiis, & docet Sanchez lib. 1. de sponsal. disp. 48.
num. 1. Ac electio comparatur sponsalibus, & confir-
matio matrimonio de presenti, quoniam per electionem
inchoatur spirituale coniugium inter Prælatum,
& Ecclesiam, quod per confirmationem perficitur,
in cap. Inter corporalia, de translat. Episc. de ubi Barbola
c. 4. ubi assert innumeros Doctores docentes, vale-
re argumentum de matrimonio carnali ad spirituale,
sed in matrimonio carnali matrimonium de pre-
senti præfertur matrimonio de futuro contracto per
sponsalia, ergo, & in spirituali debet præferri.

13. His tamen non obstantibus, potest, quod casu
sustentendus 1. electus. Tum quia iure suo, ininitè
priuatus, est restituendus *cap. Consequenter de res. spo-*
litas, sed iste fuit priuatus iure suo per electionem ac-
quisito, quod enim electio ius tribuit electo, probò
tom. 1. Relig. quest. 1. cap. 3. 1. 6. concl. 1. c. & etiam in
Ordine nostro, ut probò, *ibid. 5. per totum. Nec quid-*
quam facit, quod hoc ius teneat fit, si enim vitum-
que teneat, ius tamen est, quo electus abique ratio-
nabili causa priuari non potest, ut iidem locis pro-
bati, Tum quia *leg. In apria, ff. locati, disponitur,*
quod si quis locatur rem duobus, tenetur solvere utri-
mò, & ille præferat 1. conductori, etiam si hinc res
locata sit tradita, & id expresse tenet. *Idem in leg.*
Quoniam, Codic. de reuendic. col. 8. vers. 13. dicens,
quod is est frequens, & quotidianus casus: ergo pa-
et modo, si illa Provincia esse locata duobus (non
enim potest dici manata, quia non est verè con-
natum, cum sit temporale, sed congruentius dicitur, lo-
catur ad tempus) 1. primus electi secundum præferendus.
Tum quia, si qui à me auferat iniuste pallium, &
alieri vendat, illudque illi tradat, postquam ego illud
reperire, & ab emptore etiam bonæ fidei recuperare,
immo iste emptor bonæ fidei, statim ac scierit pal-
lium esse meum, tenetur illud mihi restituere, ut di-
cunt omnes Doctores de hoc agenter, in specie Say-
rus in *claus. reg. lib. 10. ar. 2. cap. 2. num. 1. quare et*
ego non potero recuperare: Provincialium à me ini-
uste ablatum, etiam ab eo, qui bona fide possidet
Neque valet, quod iste secundus electus, fuerit elec-
tus à Superiore habente potestatem, nam cum Su-
perior non habeat talem facultatem, nisi in casu ille-
gitime electionis, cum electio in casu nostro fuerit
legitima, ut suppono, tunc fuit, et non competit.
Neque item valet dicere, quod is, à quo ablatum est
pallium habebat ius in re in illo pallio, & ideo antequam
ante confirmationem habet solum ius ad rem, nam
sicut ille, à quo ablatum est pallium non habet ampli-
us

plius in eo luti re, cum illud non possideat, habet tamen ius ad rem, quia habet ius ad illud recuperandum, ita illi, qui solum habebat ius ad electionem, eò illo fuerit priuatus inuicem remanet aliquid ius ad illud recuperandum. Tam denique quia, et contraria doctrina admittitur in Religiosis, omnia breui tempore ad dominium despoliuntur, & tyrannicum receduntur: non enim omnes superiores sancti, neque omnes iusti, ac pii. Atque ita multis probat Potest. 1. *part. cap. 4. cap. 4. num. 9.* Nec est nouum in iure, quòd electio iam confirmata cassetur, *cap. Quod siue, cap. Cum dilectus, cap. Cum inter Canonicos, de elect.*

11. Ad 1. ergo in contrariis. Respondeo quòd licet ius per electionem acquisitum imperfectum sit, ius tamen est, quò electus inuicem priuari non potest, nec potest absolute dici ius ad rem, cum tribuatur illud ius cum traditione expressis offici, & illius exercitio, unde post acceptationem videtur potius ius in re, sed adhuc imperfectum, ante confirmationem; pro quo facit *cap. Si tibi abfuit, de prob. in 6.* Deinde licet irregulariter sit verum, quòd qui habet solum ius ad rem, non habeat actionem realem, sed solum personalem, id tamen fallit in duobus casibus, 1. quando res est tradita alicui titulo gratuito: 2. quando ille, cui est tradita, eam mala fide accepit, idest, sciens iam fuisse alteri traditam, vt explicat Conarr. lib. 2. *variar. cap. 19. num. 5.* Atque ita limitat Lessius lib. 2. *de iust. cap. 3. dub. 3. num. 13.* Cum ergo in casu nostro Provincialis titulo gratuito traditus sit illi, qui crebet, iam illius per electionem fuisse collatum alteri, certum est, quòd hic habet ius, & actionem etiam realem ad recuperandum dictum Provincialium sibi inuicem ablatum. Adde, quòd licet ad rem sit tenore, non est tamen ita tenue, quò Doctores dicant, enim, qui inuicem impedit aliquem à consecratione alium dignitatis, ad quam tenore fuisse electus, tenetur ad restitutionem damnorum, quæ ob id passus est eligendus, vt bene probat Sayrus in clari reg. lib. 1. *cap. 3. num. 18.*

12. Ad 2. Illa doctrina non admittitur in venditore ecclesiastico, in quo maxime reprobata est variatio, & illatio, *cap. Quod autem, de iure patron. Clem. Cum istius, de rescriptis.* Et probant Roman. Alex. Hippolyt. apud Conar. loc. cit. n. 4. Sed cillo, quòd etiam in hoc admittetur, vt probat Conarr. ibi, ea tamen non habet locum in eo, qui citatus fuisse alteri venditam, vt limitat ibid. Conarr. n. 4. *Leiloco cit. & Gomczius* tem ex professo tractans tem. 2. *variar. cap. 2. num. 10. vers. Secunda principaliter limita.* In casu autem nostro, qui secundo Prouincia latum accepit, sciebat illum iam fuisse alteri per electionem collatum; unde, qui illo fuit inuicem priuatus habet ius reale ad illum recuperandum.

13. Ad 3. concedo totam vim argumenti. Sed dico, illud habere solum locum in beneficiis Ecclesiasticis, in quibus beneficiarius maritæ vt vinculo indissolubili, ac perpetuo Ecclesie sibi traditur. Sed dignitates regulares non sunt propriæ beneficia Ecclesiastica, vt probat cum multis tem. 1. *Religijs, g. 1. c. 31. §. 9. sub encl. 2.* nec illas habent maritæ vt Ecclesie vinculo perpetuo, sed solum temporali, nec illas amat, vt ipsoniam, sed vt concubinas ad tempus, vt loquitur Sanch. lib. 2. *conf. cap. 1. dub. 3. num. 8.* quare non est mirum, si dignitas alteri collata, & tradita per Superiorem, quò eligendo confirmatur, possit recuperari ab eo, qui locum ad illam fuerat electus.

14. Ad vltimum. Attende 1. pro practica, quòd Prouincialis electus à Capitulo, cuius electio fuisse esset à Generali, & alius eius loco electus, possit, lubita nouitate de noua electione, inuicem tempus congruum appellare ad Superiorem, & interim se manuteneat in possessione officii, & alter electus à Gene-

rali teneatur habere patientiam, & quousque per Superiorem, ad quem fuit appellatus, declaratur, electionem primam fuisse bene, vel male cassam. Puto enim, quòd appellatio executionem retardat, vt probatur tem. 3. *primulogul. cap. 4. num. 17.* Et ita etiam tenet P. Trismarchi nos. Et licet hic electus à Generali sit electus, & confirmatus, cum tamen non adhuc habeat possessionem officii, quæ est essentia illius, potest ille, qui est in tali possessione, à presentio grammine appellare, & in dicta possessione se manuteneat, cum melior tempore sit conditio possidentis.

15. Aduerte a. quòd quando electus dubitaret de cassatione electionis ab ipso factæ, petendo confirmationem, possit addere clausulam. *Quam confirmationem sperant à benignitate P. P. R. obtinere, quod si fecum fiat, protestantur velle audiri, & ex tunc appellare ad Sedem Apostolicam.* Sic enim ligantur manus confirmationis, vt licet cassare possit, non possit tamen nouam electionem facere. Nam, appellatione interposita, non potest fieri noua electio, quòd si fiat, est ipso iure nulla, vt statuitur in *cap. Considerandum, de elect.* Unde electus facilius suam electionem defendit, cum ius querendum facilius impediatur, quàm quòd tollatur ius iam acquisitum, vt probat Barbosa in *arimot. iur. iur. 135. num. 2.* & facilius est vnum confirmatorem superare, quàm confirmatores, & de nouo electum. Nec debent confirmatores tali clausula designari, nam qui ius suum querit, nemini facit iniuriam, vt probat idem Barbosa.

CAPVT XIX.

De forma erigendis Confraternitatibus.

FRATER N. &c. Ordinis P. adicaturum Vicarius Generalis. Veneris præsentis litterarum inspecturis salutem in Domino sempiternam.

Cum inter alia privilegia quibus à Sancta Sede Apostolica Religio nostra decorata est, Sacrarum Confraternitates sub invocatione Sanctissimi Rosary erigendi, eisque spirituales gratias privilegia, & indulgentias communicande habeat facultatem in huiusmodi Confraternitatibus constituendis si ad Christi fidelium salutem promouendam expedire animaduertit, liberalem se se præbere consuevit. Nos igitur, qui generalem totius Ordinis curam gerimus, sperantes fore, vt ex hac spiritualium gratiarum participatione Christi fideles ad deuotionem, & pietatem magis excitentur, auctoritate nobis à Summis Pontificibus concessa, Confraternitatem Sanctissimi Rosary in Ecclesia Sancta Margarita loci N. Diocesis N. de consensu Illustrissimi Archiepiscopi Diocesis præfati, qui eiusdem Confraternitatis institutum, pietatem, ac religionem literis patentibus nobis super exhibitis, commendant, dummodò tamen alia similis in ipso, vel alio ad tria miliaria propinquo loco, habuerint ecclesia non fuerit præsentis nostras litteras insitimus; illique, & pro tempore existentibus utriusque sexus Confratribus elargimur, & communicamus indulgentias privilegia, & spirituales gratias sigillatim inferius descripiat, nostraque primaria Confraternitati Sancta Maria super Materiam nominatim, expressè, & practice

per Breue S. D. N. Pauli Papa V. tenoris sequentis concessus. Hic ponitur per extensum totum Breue Sanctissimi Papæ, qui indulgentias instituendæ Confraternitatis concessit. Deinde subditur. *Quibus omnibus indulgentiis, & spiritualibus gratis singulis descripsi, Confraternitatem ipsam nunc etiam cunctasque confratres potui, & gaudere posse decernimus, iuxta felici record. Clement. P. III. constitutionem sequentem.* Hic ponitur totus tenor constitutionis Clementis VIII. quæ incipit, *Quæcumque* quam habes apud Quarum. in sum. verb. *Confraternitates, pag. mibi 271. & apud Cherub. tom. 3. lib. consil. 119. Clement. VIII. pag. mibi 164.* Deinde subditur. *In quorum fidem, &c.*

1. Noto 1. quod illa forma desumpta est ex summa bullarum Quædam. *loc. cit.* & aliam similem formam pro Confratribus habentibus facultatem aggregandi, affert Flavius Cherub. in compend. bullarum. in consil. 111. Clem. VIII. quam consil. Clement. declarat ad longum Franciscus Leo in thes. sac. eccles. p. 4. cap. 9. num. 78. tom. 1. præterquam illam affert in summa cum nonnullis declarationibus circa eam factis à sacra Congreg. Indulg.

2. Noto 2. quod non servata forma instituendi, vel aggregandi Confraternitates datur à Clem. VIII. supra dicta consil. Confraternitas illius, vel aggregata nullum habet privilegium, neque indulgentiam, sed est nullius roboris, & momenti. cap. Cum dilecti. de rescript. cap. fin. de rescriptis. Franciscus Leo *loc. cit.* num. 104.

CAPUT XX.

De forma eligendi Conseruatorem in aliqua Provincia, vel Conuentu.

Fater N. Ordinis N. Generalis, illustrissimum Domino N. Episcopo N. salutem in Domino. Sedes Apostolica regularium personarum, quæ relicto seculo, Dei se obsequio manciparunt, quieti, ac tranquillitati consulere cupiens, ad ea, quæ religiosum earundem propositum impedire possunt remouenda, solliciti semper, ac paternè intendit. Conuenit igitur, refrigerante caritate, sic complarum iniquitatem abundare, ut succensa, velut ignis eorum impietas contra ecclesias, ac regulares personas, cò valde inflammaretur quo eas infirmiores esse, vel, qui eadem tueantur, rariore cernit comperriri huiusmodi molestioribus, presumptioribus, atque iniurijs hominibus se se opponere, eorundemque temeritate compescere quam maximè cupiens, viros gravitate, auctoritateque præcellentes, necnon in ecclesiastica dignitate constitutos, qui eas ab apertis iniurijs, & vexationibus tuerentur in Provinciales, Conseruatoresque eligendi facultatem gratis concessit, ac liberaliter imperpetuum. Quo sanè beneficio nostra Provincia N. Patres sui preoptantes in suo Provinciali Capitulo nuper in Conuentu S. N. civitatis N. die 29. Sep-

tembris anno 1634. celebrato illustrissima vestra dominationis pietati, virtuti, & ceteris, ac zelo necnon in agendis prudentia summopere fidentes, unanimes voce, ac suffragio eam pro futuro duntaxat quinquennio in Conuentu N. Conseruatorem libensimè elegerunt: quatenus, videlicet iuxta canonicas sanctiones, sibi ab Apostolica Sede concessa privilegia, efficacies suas defensionis præstent, ut res postulaverit eidem præstare, ac exhibere non dedignetur. Nos prout deussum, doctrinamque vestram religiosas virtutes, ac regimini experientiam probè cognoscit, maxima sumus ob huiusmodi electionem affertis incunctis, vestri muniminis obsequio, consilio itidem beneficio, ac virtute non parum sperantes impiorum, perditionemque hominum molestias, vexationes, atque iniurias facillimè delaturos. Quamobrem presentium tenore, ac vi præfatum Dominatum vestra electionem usum facimus, eandemque, quantum officij nostri ratio postulat laudamus, approbamus, & confirmamus cum omni ea auctoritate, & potestate, quæ iuxta canonicas sanctiones, & nostri Ordinis privilegia regularium Ordinum conseruatores fieri valent, ac gaudere. Quod præter officium, & munus, ut a laetiori promptiorque animo illustrissima Dominatio vestra suscipiat, ac exequatur eam ad omnium spiritualium bonorum, quæ per cunctos nostri Ordinis Fratres ac sorores aucter bonorum Deus sua misericordia fieri donauerit, communionem, participationemque libentissimè admittimus, in quorum fidem, &c.

1. Noto 1. quod Gregorius XV. fecit de conseruatoribus ynam constitutionem, quam affert, & declarat, quæ loco tom. 1. prin. in qua statuit, quod eligendi in conseruatores, debeant esse indices synodales, & semel electi debeant dotari ad minus per quinquennium; & quod habentes facultatem eligendi Conseruatorem, postquam illum elegerint, debeant notificare Ordinatij locum.

2. Noto 2. quod illa clausula, *Pro futuro duntaxat quinquennio*, significat, quod iurisdictione isto tempore elapso finitur etiam quoad negotia inchoata. lo. Andreat in cap. fin. de offi. de leg. in 6. Mandol. de signat. gratia, nu. Conseruatoria pers. Adde debet, alioquin enim omni eiusmodi clausula quoad negotia istem ex ipso perpetuo durabit irrita. v. sit Mandol. & Chokier de excep. p. 1. q. 39. nu. 8. Vnde consilio, ut semper dicta clausula in Conseruatoris apponatur, propter inconstantiam humanæ vitæ: tum, eo tempore finito, in libertate eligentium esset etiam iurisdictionem prorogata. Cochiet de Conser. p. 1. q. 4. num. 7. Plura de Conser. dico ad dictam consil. 5. Gregorius XV. & ad cap. 1. tom. 1. prin. regul.

3. Queritur tamen Conseruator possit sibi assanere ad placitum notarium, quo viatur in suis negotijs, & causis expediendis. 1. Et quid si Episcopus præcepit in synodo de cetera ut conseruatores vocantur notarijs Episcopaliibus. 1. Quid etiam si constituto obtinuerit, ut dicti solum notarij viantur. 4. Quid si, stante dicto statuto, & consuetudine, Episcopus suis notarijs inhibeat, ne quoquam pro conseruatore stantur.

Ad 1. & 2. affirmatiue per sextum clarum in cap. Statutum 5. Notarium de rescriptis. in 6. & c. Notarium 5. Statutum

Statutum de probat. Baldus leg. 2. C. de sportulis &c. et in cap. Quoniam de probat. non. 9. Addit Panor. in d. l. l. cap. Quoniam de probat. verb. Alii naturam, & Panor. n. 3. Baldus d. l. l. cap. Quoniam nam. 4. & semel electus non potest, nec debet remoueri, nisi ex causa superueniente, per quam metueatur remoueri. Item addit Panor. loc. cit. & Bartholæum cit. fuit cap. Statutum. 4. Notarium de rescriptis. in 6. ibi Notarius, & ubi id notat autem Panor. cit. n. 4. & dicitur d. l. l. cap. Quoniam contra, quod acta debent remanere penes Notarium, quia si de his seipsum ducit, daretur periculum lumen, unde sua interest, ut penes eum remaneant; potest tamen Index velle sibi dari copiam authenticam ipsorum actuum, ut ait Panor. ibid. qui etiam notat, quod dictus notarius tenetur dare exempla actuum partibus petentibus, & habetur in d. l. l. cap. Quoniam, notat etiam Anchar. in d. l. l. c. Statutum. 5. Notarium, quod potest Conseruator cogere partes ad satisfaciendum allestribus, si quos assumptis, & Notario.

Ad 2. dico Episcopum non posse precipere Conseruatori, ut utatur notariis Episcopaliibus, cum quia, ut modo probauimus, iura, & DD. volum, ut deputati, & electi Notarii ad conseruatoreum spectet. Tum quia Conseruator est delegatus Papæ cap. 1. & 2. cap. huius de iud. deleg. in 6. & Papæ iurisdictione utitur, non propria. Sales. ff. de iurisd. am. iud. & conseq. tenet sorp. quod hoc Ordinarius, unde potest etiam Ordinarium punire, si illi non obediatur in his, quæ ad eius iurisdictionem spectant, ut in cap. San. cap. Pastoralis de iud. deleg. & cap. Quia Pontificati eodem tit. in 6. sed inferior inspectionis non dicit, cap. Inferior d. 21.

Ad 3. in primis potest esse difficultas, an hæc consuetudo adit, cum ante constitutionem Greg. XV. de Conseruatoribus, non solum iudices synodales possent esse Conseruatores, sed etiam quicumque in ecclesiastica dignitate constituti, ut Abbates, Superiores regulares, &c. qui cum essent omnino exempti à iurisdictione Ordinarii; nec ipsos statui tenentores, verisimile est, quod alij notariis à notariis Episcopis vi fuerint; Sed etiam, quod ista consuetudo esset, non posset tamen impedire, quin Conseruator possit sibi ad libitum notarium eligere, nam facultas quam habet Conseruator eligendi notarium, est ad placitum suum; licet enim teneatur notarium eligere, ut constat ex cap. Quoniam contra, 6. Statutum, de probat. quod tamen eligat hunc, vel illum suæ voluntati remittitur, cum legislator de hoc nihil statuat, cap. De causis. 5. huius de offic. deleg. sed privilegium aliquid facienti est de sui natura perpetuum, reg. Dico. de regul. iuris in 6. & iuri, seu facultati aliquid faciendi prescriptum non potest, leg. Plam publicam ff. de via publicis, Antonius Gabriel commun. opinion. lib. 5. consue. 10. nom. 1. ubi plures Doctores, & textus ad id adducit, & libero arbitrio non prescribitur Gloss. in leg. Vnica, verb. Pro socio, C. de anul. excep. Anton. Gabriel ibid. consue. 1. a. nom. 1. cum tualis: Plura ad hoc probandum afferit Moneta de Conser. c. 10. d. n. 417. ubi id laxissime probat, & de optione canonica cap. 8. q. 2. in nom. 10. Castro Palao tract. 3. de primis. disp. 4. par. 2. l. 1. nom. 5.

Ad 4. Dico 1. quod Conseruator non obstante inhibitione Episcopi, potest assumere sibi alium uotarium habentem facultatem acta scribendi in causis Ecclesiasticis, iuxta dicta ad primum, quod si etiam potestas secularis suis notariis inhibeat, tunc potest Conseruator vtrumque eas communicare, tanquam suam iurisdictionem impediens; nam iudici permititur iurisdictionem suam defendere, cap. Dilecto de sent. exco. cap. Ex parte de verbis signific. Cullinor de consue. Burgund. rubric. 1. §. 1. a. nom. 8. In hoc in

cap. Olim al. 3. de rescriptis. spoliis. nom. 8. & in cap. Dilecto de penitentis, nom. 1. nam, eoexcepta iurisdictione, conceduntur ea omnia, sine quibus dicta iurisdictione exerceri non potest, cap. Pastoralis in prior. cap. Præterea de offic. deleg. leg. 2. ff. de iurisd. omnia iudic. Dico 2. quod si Conseruator notarium habere non potest, non per hoc potest eius officium impediri, nam tunc potest vocare duos viros idoneos, qui fideliter vnumque iudicij acta conscribant, videbunt citationes, &c. ita huiusmodi verba habetur in cap. Quoniam contra de probat. ubi aduertit Glossa verb. Duos viros, in fin. quod licet textus non dicat, quod isti duo viros debeant dicta acta scribere in presentia testium, tamen tutius est, quod dicti testes adhibeantur, si adhiberi possunt.

CAPVT XXI.

De forma providendi de Correctore, quando electio propter aliquam causam ad Provinciale est deuoluta.

FRATER N. Provincialis, Ordinis N. in Penin-
cia N. Venerandi Patris conventus Sancti
N. Civitatis N. Salutem. Animarum eegimini,
meritis licet imparibus, annuente Domino pro-
fidentes, cum in omnibus, qua commissi gregis sa-
lutem, ac pacem fouere, tum veri in eis, qua ma-
ximum religiosi status detrimentum auertere
possunt, atque ad religiosi pastores electionem
pertinere miserrant, decet per nostri officij vigi-
lantiam, ac sollicitudinem salubriter provideri.
Cum propter obitum igitur bona mem. P. F. N.
præfati Conuentus olim Correctoris, eiusdem Ca-
nobij Correctoriatus vacante intra tempus vobis
per constitutiones nostras ad eligendum consue-
tum, seu ob discordias vestras, vel Fratrum
vocalium penuriam, alium successorem eligere
neglexeritis, vel propter discordiam, aut pe-
nuriam nequaueritis. Atque adeo ob huiusmodi
vestram negligentiam, seu discordiam, aut pe-
nuriam à vestris pariter eligendi iure cecideritis,
& ad nos, nostrosque Collegas præfatum Cor-
rectorem eligendi potestas ipso iure fuerit deu-
oluta, vestram in hac parte negligentiam, vel
impotentiam, supplere cupientes, per discor-
diam vestram committerentes, ne deficiente
Pastore damnum aliquod temporale, vel spiri-
tuale præfatis Conuentibus subire cogatur, vnde
cum collegis nostris via sententij, seruatis ser-
uandis. P. F. N. magna virtute, ac prudentia vi-
rum, eiusmodi eegimini aptum, atque idoneum
eiusdem Conuentus Correctorem elegimus, ac
designauimus 1. eundemque sic electum præfatum
tenore, ac vi vobis damus, & concedimus.
Omniem illi, cum in temporalibus, tum spiri-
tualibus, qua ceteri frui debent, ac solent correcto-
res, auctoritatem conferentes. Vobis omnibus
præceca, ac singulari sancta obedientia merito
precipientis, ut de bitum ei honorem, reueren-
tiam, atque obedientiam humiliter exhibean-
tis. In quorum fidem, &c.

1. Noto 1. quod tempus, intra quod debet fieri electio in calu mortis, de iure communi est trium mensium. Ita habetur in *cap. Ne pro defuncto, de elect.* quo tempore durante, si non fiat ab electoribus, deponitur ad Praetorem maiorem, qui intra dictum trium mensium ipsorum providere tenetur; quod si non providat, deponitur ad eum superiorem. Ita in *eadem cap. Ne pro defuncto*. In Ordine nostro idem servatur in omnibus electionibus, per *cap. Roman 6. num. 14. dub. 1.* excepto in calu mortis Provincialis, nam tunc electio successiva debet fieri intra mensem per statutum *cap. Berthoum. 3. num. 1.*

2. Noto 2. quod in Ordine nostro Praelectus, qui habet providere de aliquo superiore per demolitionem, debet procedere eligendo via cruciatim vni cum suis Collegis, quod colligitur ex *cap. Auenion. 2. num. 14.* & vbi tot annotum comprobatur; & dixi *tom. 3. prim. regul. c. 13. n. 24.*

CAPVT XXII.

De forma dicendi culpam in capitulis culparym.

Pater, dico meam culpam de divino officio, male, & negligenter persulto; de silentio non bene custodito; de reuerentia tibi; & aliis materibus meis non legitime exhibitis; de officiis mihi commissis negligenter, & non charitativè persalto; de modestia in omnibus actionibus meis non rectè servata; de scandaloso foras dato, tam secularibus, quam Fratribus; de inobsequantia Regulae nostrae de torpedine in acquirenda perfectione. De his, ac aliis omnibus transgressionibus meis, quas quomodocumque offendi Deum, te, proximum, ac Regulam nostram, dico meam culpam, & humiliter deprecor. ut amore IESU CHRISTI mihi penitentiam ad beneplacitum tuum imponere digneris.

1. Noto 1. quod capitula culparym in Ordine nostro sunt singulis secundis, quartis, & sextis feriis, festo duplex non impeditur, per statutum Correctorii, *num. 18.* quibus interesse debent omnes Fratres locales, quantumcumque privilegiiati, ut Lectores, & ceteri, enim ibi nullum excusatur. In Collegio Provinciali teneantur interesse dictis capitulis, quando celebrantur à Correctore, *dixi tom. 3. prim. cap. 12. num. 10.* Et quod omnes teneantur ad penitentias ibi impositas à Correctore, *dixi tom. 3. Religiosi, quest. 1. cap. 5. notat 7. vers. At inquit.* Et notat, quod in dictis capitulis dicitur non solum culpa de praedicta transgressionibus generalibus, sed etiam de aliis particularibus in publico, vel in privato commissis, v.g. de velle aliquo fracto, de te ad proprium vinum concessa non diligenter custodia, de errore in choro, vel alibi commissio.

2. Noto 2. quod illa capitula culparym sunt praecipue ordinata à Legislatoribus propriis quatuor, t. vi in eis tractatur de observantia Regulae, de disciplina custodienda, retinenda, amplianda; de abusibus extirpandis, & inobstantibus tollendis; quae, quia fragilitate nostrae naturae ad malum prone, facile introducuntur, ideo tam frequenter dicunt capitula celebrari mandatur, 1. ut Praelectus in his agit de salute animarum, quod tibi debent subditi in via Dei progredi, secundum directum vniuersaeque statum, inquit, vel profectum in comunem, aut in particu-

lari. 2. ut Fratres ibi suas culpas spontaneè confiteantur. 4. ut in his fratres recommendationes pro Papa, Cardinalibus, Protectoribus Rege, & aliis benefactoribus; quod in Ordine nostro praecipitur in Correctorio, *num. 29.* Ita Thomas à lein in *expof. sua regul. par. 3. cap. 10. dub. 1. vers. Quid auiem.*

3. Noto 3. quod Sanctissimus Patriarcha noster in dicto Correctorio, *num. 32.* praecipit Correctoribus, ut in dictis capitulis diu non detineant Fratres. Quod non ita intelligendum est, ut quidam parum dyuot falsò putant, ut ita breuitate studeant, quod officio suo non satisfaciunt, sed quod inanibus & inutilibus verbis, dictis, aut hectoris nihil proficientibus, capitulum non detineant. Possunt itaque, & debent Correctores in dictis capitulis de observantia Regulae, & animatum saltem tractare, breuiter, ac discorde omnes ad observantiam hortando, & ad salutem animae propriae consulendum.

4. Noto 4. quod nemo tenetur in dictis capitulis culpam dicere de culpis interioribus, licet fieri cum laude possit, ut ait Basil. *form. 4. exercit. in fine.* Et in *regul. super. interrog. 47.* Neque etiam tenetur quis culpam dicere in capitulis de peccatis exterioribus secretis, si gratia sint, cum nemo se infamare teneatur, quod docuit S. Hieronymus, in *reg. monach. cap. 9.* Si verò peccata grauius publica sint, non est dubium, quin possint, & debeant in capitulis accusari, cum per hanc accusationem reus nullum incurat fore suum detrimentum. Solum ergo in his capitulis dicenda est culpa de peccatis, & negligentis lapsaditis in forma, & de aliis humilidum leuioribus, ex quorum manifestatione non solum fama non amittitur, sed multum augetur, cum scriptes in die cadat iustus. Atque ita docet Cassianus *lib. 4. apof. cap. 16.* dicens: Siquis igitur gloriæ siltitum casu aliquo frigerit, non aliter negligentiam suam, quam publica diluas permissio, condisque in sinu Fratrum congregat, tandem prostratus in terra veniam postulat, donec orationum confusumque solennitas, impetraturus eam, cum iussus fuerit Abbatis iudicio de solo surgere. Eodem modo satisfaciunt quisque ad opus aliquod acceptum, vel si ad congregationem saluam tardius occurrerit, aut si decus aut plurimum, vel modicum turbauerit. Similiter si superbi, si duris, si contumacibus responderit, &c. quae ibi habent Cassianus. Et similia praecipit D. Bened. in *sua regula, cap. 46.* & docet D. Thom. 2. 2. q. 13. art. 7. ad 4.

5. Noto 5. quod difficultari potest, 2o in dictis capitulis teneantur solum dicere communes illas culpas in forma positas, an verò alias huiusmodi quotidie occurrentes? Ad quam difficultatem respondendo, nullum esse generale praecipitum, quod ad id obliget Regulares, solum videndum sunt constitutiones singularem. In ordine nostro nihil certissimum est, quod teneantur etiam dicere alias quotidie occurrentes. Ait enim Legislator in *Correct. m. 30. Primus distillum suus infimus proferat, deinde, qui specialiter culpat habuerint, illas inibi particulariter dicant.* Et ita semper oblectari vidi in isto Conuento lesu Mariae. Quare reprehendendi sunt actives, praesertim iuuenes, & senes castigandi, quando frangunt aliquod vas, &c. etiam in occulto, si culpam publice in resectorio, vel capitulo non dicant; & seipsum ad huiusmodi observantiam sunt hortandi. Et quod sine seueritis castigandi, quando culpa aliae leuitur, de quo ipse non dicent culpam, praecipit expressè D. Bened. *et in sua regula, cap. 43.* & 46. nam, *apud indi. cum bonum confissum mater est indulgentia, ut ait Chrysost. homil. 20. de confess.*

6. Noto 6. circa ordinem dicendi culpam 3. Fratribus in dictis capitulis, quod 1. noster Legislator, qui nihil intactum reliquit, in *Correct. m. 30.* hoc ordine tam dici iubet, scilicet, ut primò eam dicant omnes

notand.

venit; deinde oblati professi: quibus omnibus excois, singulis Fratres professi. Et iubet. Quibus singulis calaver finis, aliqui lesi in presensia Correllorū idē, & in resessorū calaver rescur, quid semel singulis tribus mensibus semper integre legatur. Et illud, quod hic præcipitur de Argendo Correllorū, statim est in Clem. 1. de statu Adonabur & Sme; ubi dicitur, quod lēa Regna, debet à Superiore Capituli vulguitur exponi propter immutā, idē, propter eos, qui uacues sunt in obsequia Regie, etiam si odogē narij sint in Religione, seu non callent linguā latinā, qui nunquam desint, saltem Conuerti.

7. Hoc potest esse difficultas, an Clerici recenter professi manentes in nominatu cum aliis nominis sub cura Magistri, teneantur dicere culpam cum nominis, & recedere, nonnisi recedentibus; an verò debeant eam dicere cum aliis professis. Ego pro, quod debeant dicere culpam cum nominis, & his excentibus, exire. Cum enim habeantur, & tractentur tanquam nominis eodem modo ipsi se gerere, & ab aliis tractari tanquam nominis debent. Et hoc est conforme decretis Clem. VIII. confirmatis ab Urbano VIII. tom. 2. *miss. prius in cons. tom. 10. §. 107.* Neque oblat Regula nostra hic, quando dicit, quod professi dicant culpam excois nominis; nam loquitur de professis amicus, qui iam eierunt à nominatu, & in negotiis, & tractatibus Monasterii cum aliis professis interfunt, vt constat ex eodem num. 30. ubi Legulator ait, quod completo culpam in capitulo se qua pte tractanda fuerit, breuiter accussat illi omnes tractentur, idē, in presensia eundorū Fratrum professorum. Papa autem non vult, quod hi professi manentes in nominatu in negotiis Conuentus se intromittant, nec commutari tractatibus interfunt.

8. Circa modum, quo sunt celebranda à Correllor: hæc capitula culpam, vide formā ad vngā dictā præam in nostro Rituali p. 1. cap. 11. & plura de istis capitulis vide apud Hembertum spec. par. 3. lib. 4. cap. 3. & Thom. à Iclis in expost. sua regula p. 3. cap. 10. dab. 1. 2. & 3. Et aduerte, quod in Ordine nostro non est in vfu officium particulare delictorū seu correllorū culpam in capitulo, sed hoc officium facit Correllor Conuentus, qui sapet hoc specialiter inuigilat, & in capitulis, dictis communibus culpis, si aliquam ipse tetat ex his, quæ illi diei possunt, videat, quod, qui eam commisit, non accuset, ipse Correllor eam accuset, & seueriori poit pœna, quam si ipse delinquens ipse accuset. Hoc autem officium Patres nostri antequam voluerunt esse officio Correllorū, propter multa. Et 1. Quia odiosum est, ad vitandas discordias inter subditos, tolerant enim facilius subditi accusari à Prælato, quam ab alio. 2. Ad resiliendū passionibus, quod cum quæ est in maiori confusio dignitate, eo minores habeat passiones. 3. Vt eum maiori libertate heret; nulli enim est dubium, quod Prælati, cum habet iurisdictionem, potest illud facere maiori cum libertate, neque tantum timet minas, aut mormora subditorum. 4. Vt maiori cum charitate heret, cum enim pater fit subditorum, ex poto inuandū filios, & subditos amore id facere præsumendum est. 5. Vt maiori cum prudentia heret; opponitur enim de Prælato, quod fit prædictor cœteri, Neque oblat, quod quis non possit esse accusator, & iudex cap. 1. & 2. 4. 9. nam culpe, quæ hic accusantur, sunt leues, & publicæ, quæ nullam infamiam, neque taceorem important, & leuissima dilauant pœna, vnde parum ferret, quod idem se accusator, & iudex. Adde, quod hoc est in fauorem delinquentis, propter dicta. Et sic non est inconueniens, quod in sacramento penitentia idem penitens sit actor, reus, & testis, quia hoc cedit in bonam animæ ipsius; ita neque hoc est inconueniens in his capitulis,

eum id cedit in bonum transgressoris, & ipse transgressor hoc maxime contentus sit.

9. Noto 7. quod penitentia imponitur à Prælati in capitulo, non remittitur per indulgentiam; nam indulgentia solum remittitur inter partem penitentia; idē, satisfactionem penitentialem, quæ est Deo debita pro peccatis, non autem remitti pœnam indicalem debitam hominibus, aut Ecclesiæ aut in foro contentio. Ita Corduba in q. theolog. lib. 3. quæst. 3. vers. Sequitur alia particula. De debito.

10. Noto 8. quod fructus illorum capitulorum culpam sunt, & expurgatio propriorum defectuum, imata illud Prou. 18. *super accusator est fas.* 1. quia Religiosis regulando defectus suorum, abnegat semetipsum, quod est totius perfectionis luminatum, iuxta illud Matth. 16. *si quis vult venire post me, abneget semetipsum.* & c. 3. quia sic odit animam, & corpus suum, dum animam suam subiecit confusioni, & corpus pœnis iniungendis, iuxta illud Ioan. 12. *Qui odit animam suam in hoc mundo, in vitam æternam custodit eam.* 4. quia amore propiū desinit per illam sui confusionem, & contemptum. 5. Quia humilitatem acquirit, iuxta illud Gregori 32. moral. c. 14. *Humilitatis indicium est peccatum suum accusare, & accusantibus non negare.* 6. quia illa penitentia omni regularium accusatio, facit accusantem regulæ obliuiscens, iuxta illud Bern. de dispens. & præcep. *Illum dico secutum, qui etiam si interdam obediens iuramentum præterit, consilium tamen non respicit penitentia, Regulares utique terminos se ipsi deliquere, non edunt tamen, qui censura, quæ est regula est, disciplinam non subterfugit.* Pars sequens regula est regularium correllio, & in ea reperitur non solum bona vicia infra, sed & emendatio praua; 7. denique, quia accusatione illa delectantur peccata venialia, etiam quoad culpam, in quantum scribet Religiosis libenter se accusat, & patienter fert penitentiam impostam; & potest accusatio fieri cum tanta derelictione, vt etiam delect culpam peccati mortalis, si adit propitiū confessionem. Hoc enim habet contritum. Atque ita docet Serrus, in catechismo noui tom. 2. lib. 2. vers. Offensum.

11. Noto 9. quod Paulus V. concessit dicentibus culpas in capitulo corde contrito indulgentiam trium annorum, & totidem quado genatum, vt constat ex eius cons. 3. tom. 2. nostre primil. §. 15. Vbi aduerte, quod ad hanc indulgentiam lucrandum, non est necessitas spiritualiter communicare, aut aliud vitium exercitum facere; nam particula, & in d. 10. §. postea, stat diffinietur. Vnde iussit, ad hanc indulgentiam lucrandam, vnum ex illis tribus membris verificari. Quare satis erit, dictas culpas quod dicit in capitulo vte penitens, & corde contrito.

12. Noto 10. circa modum dicendi culpam, quod illum docet Bonus in specul. discipl. 1. cap. 10. his verbis. *Postremo vt disciplinatus, & debito modo fiat inuasi, modi confisio, debent circa cum honestate, cautela, & humilitatem firmari.* Honestatem, vt culpa narrationem modo capite, & non ridendo, non circumferendo, aut eam membra faciendo, sed iustis manibus perit, vel aliter honeste dispositis, exequantur. Cautelam in hoc præcipiū habeant, vt se pauci verbis expediant, & in culpa sua nullum alium, quam ipso vniat, quod & cautelam, & puritatem concernit. Humilitatem habere debent in gestu corporis, & in verbis. In gestu quidem, vt ad terram; iuxta Fratrum consuetudinem, se prosternentes humiliter. In verbis autem vt verba subiectionis, & penitentia nullam sint quædam notam superbie, vel impudentia, continentia.

LITERA D.

CAPVT PRIMVM.

De forma denuntiationis iudicialis.

REVERENDE admodum Pater. Insistia zelo iustitiae, ne delicta in publicam Religionis dampnum mancant impunita, tibi tanquam iudici per denuntiationis modum expono, his praeteritis diebus in Ecclesia S. Sylvestri Pisci vidi cum Fratre N. me commemorantem à quodam Ordinis nostri deuto sacralari, N. nuncupato, accepisse, parum beneficia conditioni, & fama mulieris, nomine N. in vice Sancti Domitii degenatis domam à Fratre Improbato Scandalosus adiri, ac frequentari, ut tota propterea huius loci vicina ob huiusmodi frequentationem offensa sit valde, atque scandalizata. Quamobrem cum hic, ac ter, iuxta Evangelium, praeterea Fratrem Improbum monuissim obnoxieque rogassim, ut ab ea domo frequentanda desisteret, nihilque me, ut praeterea nostri Ordinis denotat heri coram Fratre N. meo socio testatus est, professus cognoverim, tuam idcirco paternitatem conveniendam existimavi, ut ex pastoralis officij debito huic tam gravi scandalo quovis meliori modo consulat, ac provideat, prout in Domino iudicaveris salubriter expedire. In quorum fidem, &c. Datum in hoc Conventu N. die 24. Martij anno 1634. Frater Iustus de bonis affirmo, ut supra.

CAPVT II.

De forma denuntiationis Evangelica.

RAC proximum charitatis officia permittis, tanquam Patri denuntio, lineam camissas contra Regula nostra praescriptum, cumque aliam Fratrum scandalo F. N. deferre, de quo quidem cum frustra fuerit à me iterque, quaterque monitus, ut se emendaret, ac resipisceret nec quidquam me professus profecerim, tuam idcirco paternitatem conveniendam existimavi, iudiciumque rogandam, ut ex pastoralis officij debito eiusdem soluti, aliorumque offendicula, omni meliori modo, quo tua prudentia expedire iudicaveris, consulere velis, ac provideat. In quorum fidem, &c.

c. Noto 1. quòd denuntiatio est duplex; evangelica, quae fit Superiori ut patri; & iudicialis, quae fit Superiori ut iudici. Haec autem denuntiationis modum inter se differunt; nam prima ex solo charitatis fonte promanans secunda vero ex zelo iustitiae. A prima nullus excusari potest, quia vnicuique mandavit Deus de proximo suo, à secunda excusantur omnes illi, ad quos iure aliquo id non pertinet. Prima semper

tribuit monitionem praetereunt iuxta illud Evangelij, Si peccaveris in te frater tuum, corripe eum, &c. Secunda licet communiter dictas monitiones praetereant, cap. Qualiter, & Quando, et 2. 6. penultima, de accusat. cap. Cum delictum eodem 12. vel taliter dicit, ut vult Abbas in cap. Nemo, num. 57. de iudic. aliquando tamen sine illis fieri potest, quando scilicet delictum est notorium, seu fieri debet de proximo notorium, quia non potest fieri secretum; aut etiam quando licet delictum sit occultum, est tamen contra bonum commune vel privatum iuxta illa, quae dicit Aldrete de disciplina torada, lib. 1. cap. 5. à num. 15. qui numerum 31. limitat in quocunque peccato secreto, etiam contra bonum commune, vel privatum, si quis peccatum tale novit, voluit etiam peccatorem per fratrem correctionem emendandum. In prima nunquam datur locus iudiciali processui, sed ad summum, ut aliqui praecedunt, aperitur via iudicii, ut per famam, vel aliud æquivalentem, index novum in iudicium procedendum modum per viam inquisitionis ex maneat. In secunda Praelatus si expedire videbitur, potest iudicialiter procedere. In prima non exigitur de iure communis à denuntiatore, vel testibus iuramentum. In secunda vero maxime, & à reo, & à testibus, & à denuntiatore. In 1. non omnia substantialia iudicii servari debent. In 2. maxime. Prior putam delinquentis emendam petit. 2. etiam aliquam poenam. 3. in scriptis necesse non est, sed tamen modò fieri potest ad aures Praelati. 4. in processu registrari debet. 5. soli Praelato communiter fit, etiam eius Socii. Vide pro his Tolichum verb. Denuntiatio, cunct. 196. Manum de mod. proced. in cons. reg. 2. n. 4. & cap. 13. à n. 1. Thom. à lefu de visis regul. tract. 3. 2. à n. 4. quem vide à cap. 9. vigne ad 35. si capis scire, quae delicta manifestanda sint Praelato, ut patri; pro quo puncto vide etiam Aldr. loc. cit. cap. 6.

a. Noto 2. quòd peccata, quae communiter estimantur in Religiosis esse contra bonum commune sunt infractiones. Haecque, blasphemia, machinatio gravium offensarum contra Superiores; si quis esset proditor Religionis, eam notabili infamia, siue ca. unius in conspectu (æ. 2. arii afficiens) qui pacem inter Superiores inique turbaret; qui ariania inter Superiores, & subditos, hoc inter subditos ipsos seminare; qui Religionis secreta in dampnum commune, vel privatum alicui revelaret; qui literas & sigilla Superiorum falsificaret; edentes libellos famosos; subornatores electionum ad malum finem; dissipatores bonorum Monasterij; publici scandalosi, praecipue coram secularibus; Superiores relaxare viuentes, insurrectores & maculatorum confederarios; aliaque nonnulla, quae referunt Thom. à lefu de visis regul. tract. 1. c. 12. à n. 4. Aldrete loc. cit. n. 28. cum Miranda de ordine iudic. sum. 1. q. 1. art. 2. cunctis 2. in princip. Sanchez lib. 6. resp. cap. 3. dub. 2. num. 2. Peccata autem, quae sunt in dampnum privatum alienius Fratris, sunt machinatio mortis, vel gravis valetudinis, aut etiam machinatio contra famam alicuius viri gravis, & de Religione benemeriti. Haec inquam omnia peccata abique correctione fratrum remanda sunt Praelato per denuntiationem, nisi qui scit peccata, scilicet etiam cum peccatore fore emendandum per fratrem correctionem; eam tunc hac omnino esse adhibenda, nec possit sine peccato mortali omitti. Atque ita tenet Aldrete loc. cit. num. 31. Thom. à lefu loc. cit. num. 1. 2. Sayrus in clari reg. lib. 11. c. 42. num. 4. Sed non parum esse necessarium scire, etiam in iis casibus peccatorem fore emendandum, sed potius sciri esse, quòd corrigens habeat spem probabilem emendationis, sicut in aliis peccatis cum ista certitudo possit vix haberi, vis potest dum casus in hac materia, in quo dicta correctio fit adhibenda;

cum tamen sæpius probaverim, omnem casum, etiam hereticis, admittere ante denuntiationem correctionis fratrum.

3. Adverte autem differentiam, quæ est inter peccata, quæ sunt in damnum communis, aut gravis alicuius privati, & peccata, quæ sunt in damnum solius committentis, quoad denuntiationem, nam peccata in damnum communis, & privati alicuius tenentur solum corrigere ante denuntiationem, quando certo scimus, per nostram correctionem peccatorem forte emendandum secundum aliquos: peccata autem in solius committentis damnum tenentur corrigere, etiam si solum probabiliter spectemus emendam. Vt utique peccata in damnum communis tenentur solum vna vice corrigere modo dicto; peccata autem in damnum solius committentis tenentur semper corrigere ante denuntiationem etiam paternam, quovis non amittamus spem lucrandi salutem, ut docet Sanchez lib. 6. consil. cap. 1. dub. 6. num. 11. Tertio, quando peccata sunt contra bonum commune, potest iudex procedere per viam inquisitionis contra delinquentem, etiam cum ipsium non sit probata infamia; secus autem, quando peccata sunt solum contra delinquentem. Vide Spothar. de modo corrig. regul. tract. 3. cap. 8. & num. 1.

4. Sed quaeres, an peccata carnis sint censenda in damnum communis? Respondetur. Aliquis absolute ultimam. Aldrete de discipl. monach. lib. 1. cap. 1. §. 4. numer. 13. & 19. Miranda de ordine iudic. tom. 1. quæstion. 21. articol. 1. resol. 3. Ioseph. à S. Maria in tribus. relig. tract. 2. cap. 3. §. 1. Diana per. 3. tract. 1. resol. 69. Alij absolute negant; Rodriguez de ord. iud. cap. 1. numer. 4. Spothar. de modo corrig. regul. tract. 3. cap. 8. num. 9. Vtrot, Manlius de modo proced. in causis regul. cap. 9. numer. 4. Alij distinguunt; nam si adeit periculum publicationis; putant, quod sint in publicum periculum; secus, si non adeit. Ita Ioan. Valerius in differ. iur. verb. Inquisitio, differentia 1. numer. 6. Thom. à lein de visit. regul. tract. 1. cap. 12. numer. 6. In omnium sententia vna, aut duplex actus fornicationis non silet censendus in damnum publicum, nec similiter unus, aut duplex actus criminis pessimi, secundum Dianam loc. cit. qui id refert ex Pirg. auct. Mihi dicendum videtur cum Idrefert ex Pirg. iur. hæc peccata non esse de se ex natura sua contra bonum publicum; quia non tendunt directe in publicam perniciem, nec habent pro obiecto proximo malum publicum, nec apte sunt ex se coram iurib. publicis, aut communis: contemnere, si secretò & cum cautela sapienter hiant, maxime tamen inper illis est Prælati Religioforum inquirendum; nam quovisque quod ex natura sua aptum non est aliquid facere, id ex accidenti, & in aliquibus circumstantiis facere potest. Sanchez lib. 6. consil. cap. 3. dub. 2. §. 2. i. quod peccatum, solum x non est contra tempus publicum, nisi quodammodo faceret professionem magna iudiciali quovisque potest nec vitio corrumpere.

5. Nota 1. quod licet delictum gravis sit, & probum possit per denuntiationem iudiciali, si tamen sit occultum, & tunc illud agnoscat, & fateatur, paratque sit poenitentiam agere, non potest Prælati tunc tram iudiciali punire, sed debet ei aliquam imponere poenitentiam, ut precaveat in futurum. Ita Aldrete de discipl. monach. lib. 1. cap. 6. num. 8. Thom. à lein de visit. regul. tract. 1. cap. 12. num. 12. Si vero delinquent neget delictum, vel nolit poenitentiam convenientem recipere, tunc ad diversa remedia secundum delicti qualitatem recurrentium; & si delictum probati iudicialiter possit, probandum est, ne subditi ex sua oblatione impunitas commo-

dum teporet. Si vero probati non possit, oburgandus est subditus, & minus terendus, ut causis viam abstinentium tamen hoc casu a processu formando ne, cum delictum probati non possit, incutiat Prælati in odium subditi, & hic pleneatur de eius evasione. Vide etiam si Prælati certo sciat subditum tale peccatum commisisse, cum tamen de eo nihil foras appareat, tolerandum est, & rogandus Deus pro ipso peccatore, & in primis emendandus est ab oburgatione publica, ex qua delinquentis scandalizet apud fratres; ut sancte monet Bonan. de sex alie Seraph. cap. 7. S. Anton. 3. per. cap. 7. §. 7. Aufertur tamen sunt occasiones, & diligentis cura cum inquirandum, sed cum maxima prudentia, & charitate, nam fama subditorum à viciis Prælati non minus debet estimari, quam propria.

6. Nota 4. quid quando denuntiator expressè protestatur, quod denuntiat Prælati, ut patri, non potest Prælati iudici partes agere, cum eo casu ipse solum delictum sciat, ut personæ privata, non in publica, qualis est iudex. Vide si velis punire ut iudex, reus est famæ proximi, & ex solum potest remedia adhibere, quæ bonis adhiberi poterant, nisi bonum commune, aut proximi detrimentum aliud suadeat. Ita Aldrete loc. cit. cap. 6. num. 12. & in primis tenetur Prælati si denuntiationem à delicto scierit, solumque occulte fratrem corrigere, cap. Si peccaverit, 1. §. 1. nam de iure naturæ proximi famam lernare tenemur. Vide si dubitet, quod Prælati debeat occultum fratris delictum propagare, et denuntiationem non est. Ita Aldrete loc. cit. §. 1. num. 19. Quod adeo verum est, ut ne propterea illud possit etiam de denuntiationis licentia, qui dominus famæ sui proximi non est. Vide illud, quod dicitur Thom. à lein de visit. regul. tract. 1. cap. 1. §. 1. num. 3. & Sanchez lib. 6. consil. cap. 3. dub. 1. §. 1. num. 4. quod potest Prælati subditum corrigere coram aliquo, vel aliquibus Patribus prudentibus, non est admittendum, nisi ad summum in casu, quo subditi obnoxii delictum negaret, & non esset parati correctionem admittere, & cum aliis fuisset de tali errore sic à Prælati paternè monitus, ut docet Bannes 2. 2. q. 3. §. 1. dub. 4. consil. 3. Tales tandem vellem extra suos subditos se exhibere Prælati, quales, si essent subditi vellem sibi exhiberi præpositos, ut dicitur in cap. Quoniam, d. 74.

7. Nota 5. quod quando delictum denuntiat Prælati, ut iudici debet hic omnes indicis partes assumere, præsertim in delictis gravis, & criminibus. Unde neminem debet in iudicium condemnare, nisi facile subditi incutere, præsertim si personæ graves sint; neque delicta non plene probata sententiare; in dubiis reus semper suere, reclusus non respicere; & cum agitur de Prælatorum poenitione tenetur dare teo nomina testium, quod habetur in cap. penultimo, in ista glossa, verb. Copiam, de accus. & expressis in cap. Qualiter, & quando, c. 2. eodem tit. §. Debet igitur, & ita sentit stylus Curie Romanæ, & in Ordine nostro est sine controversia per cap. Genui, 6. num. 12. confirmatum in cap. Beron. 2. num. 13. & docent Aldrete de discipl. relig. tract. lib. 1. cap. 14. & num. 6. Roderic. in resp. regul. resol. 42. num. 35. ubi multos citat; Arccon. in precii de reorum defen. cap. 2. Manlius de modo proced. in causis regul. cap. 7. num. 8. Dixi tom. 1. Relig. quæst. 1. cap. 2. §. vnic. in fine; & declarat Bonif. VIII. in quadam consil. quam refert Thom. à lein de visit. regul. tract. 3. cap. 1. & in hoc casu specialis de poenitione Prælati, appellatio legitima sententiam fulpendit, ut probatur tom. 1. prius regul. cap. 4. num. 17. Parum itaque subditorum correctionem intendat Prælati; & quæ moris possunt corrigere, non corrigant poenit; & quæ

sected

secrētū emendare possint non emendat in publicis neque vnuquam quēpiam in publico poniari, quem prius monendo non cutauerat secrētū corrigere; & quē bonis artibus obnere possint, non tenent obtinere malis; & quē consequi possunt de bono, & amicaliter, non circū obnere iniuriis irati non possunt vnuquam; & sciunt quōd Prelatorum secretas ab eis subditorum animos alienat, recordantur sipe illius dicti, *Summa in summa vniuersis*, & meminere, quōd rigorosa leges potius ad terrorem, quam ad obsequium suum inducunt, & quōd omnia eis qualem scire licitum est, non tamen omnia perscrutari; vnde quando punire coguntur, misericordia iustitiam temperant, vt patres potius, quam iudices appareant, qui pepercisse gaudent, non gaudent puniuisse.

8. Noto 6. quōd Prelatus antequam denuntiationem iuridicam admittat, à quacunque persona alia fiat, debet denuntiantem interrogare, an correctionem fratrem per se, vel per interpositum personam adhibuerit. Quōd si dictam correctionem indebitè omiserit, non debet iuridicam denuntiationem admittit, sed solum euangelicam. Ita Thom. à Iesu de *visu. regul. trail. c. cap. 17. num. 5.* Immo ut Ghiliū de *inde. regul. cap. 6. num. 68.* quōd debet denuntiantem interrogare paterislo iuramento. Quam doctrinam hauserunt ex Cai. 2.1. *quasi. 33. art. 7. in respons. ad 5.* & ego ei libenter subscribo, nam decet in religionibus omnia per charitatem gubernari, & malignis pro posse esse relictis. Vnde quando Prelatus olet, denuntiantem esse malignum, quantecunque sit auctoritas, non debet eius denuntiationem admittit, neque etiam audire debet denuntiantem, qui denuntiat virum eximium, ac probatū virū, & peripatitissimos animos in Religione laudabiliter conuersatum; & hoc quauis denuntians sit vir eminentissimus, & alibi paucissimus; nam aliquando etiam isti tales (vafa enim laeta lumen omnes) te precipitant in proximi oppressionem, & deperditionem; quod legendum quidem est, sed comparandum humane nostre fragilitati. Ita Thom. à Iesu *loc. cit. n. 1.* & habetur expressè in *cap. Qualiter, & quando, d. 2. §. fin. & in cap. cum dilectus, de accus.*

9. Noto 7. quōd in denuntiatione iudiciali denuntians potest assumi in testem, secundum Sotum *lib. 5. de iust. q. 6. ars. 2. conclus. 4. & memb. 2. q. 4. de iur. fecr. conclus. 8. vers. Sed dubium igitur est;* quod sequuntur Thom. à Iesu de *visu. regul. trail. c. cap. 4. num. 3. & cap. 19. n. 5.* Aretin. in *pract. cap. 2. de num. test. vers. Nec etiam iure diuino*, Spuzhat. de *modo corrig. regul. trail. 7. cap. 12. num. 1. a. Trinit. de modo proced. in causis crim. cap. 7. num. 3.* Aldret. de *discipline quendi, lib. 2. cap. 3. num. 10.* Rodricus *tom. 2. quasi. regul. q. 13. art. 6. Banno. 2.1. q. 33. ars. 3. dub. 3. vers. Pro explicatone*, Lessius *lib. 2. de iust. cap. 30. num. 30.* Malcard. de *prob. conclus. 107. num. 9.* Nauarr. in *man. cap. 25. num. 53.* Sanchez *lib. 6. consil. cap. 2. dub. 13.* Et probat ex *cap. In omni de test.* Sed quōd denuntiator non possit esse testis, docent Cai. 2.2. *q. 63. ars. 2. vers. Ad secundum docetur*, Val. *tom. 1. diff. 3. quasi. 13 p. 2. col. 4. vers. Causam vero*, Abbas *cap. In omni de test. num. 4.* Aragon. 2.2. *quasi. 13 art. 8. col. 4. ver. Sed est aliud dubium*, Maldrus 2.2. *q. 33. art. 8. dub. 3. dicto 3.* Et ratio est. Tum quia idem non debet esse actor, & testis, *cap. 1. n. 4. q. 4. cap. Fornis, §. Iurgium de verb. signif. cap. In primo, §. quia rege a. q. 1. vbi glossa verbo Accusatorum*. Habetur etiam in *cap. Cum P. de accusat.* Tum quia prescriptio est contra illum, qui iustas, vt dicitur, seu pena alteri infligitur, *cap. Si quis, 2. quasi. 7.* Tum quia advocatus, seu procurator in causa principali non admittitur in testem in causa appellationis, propter affectionem, quam habet ad

causam, *cap. fin. de appell. l. 6.* ergo fortitū denuntiatur non debet admitti in testem, cum, si non probetur possit timere, vel pernam, vel dedecus. Tum quia ad iudicium testium quatuor personas requiruntur *c. 1. & a. 4. q. 4.* actor scilicet iudex, testis, & reus; neque vllus horum potest ab omni peritiam agere, vt ibid. dicitur. Tum quia Iuuius *lib. 1. in consil. dno 28. §. 10.* In rebus apud Ciceronem. *lib. 1. de iust. 7. 15.* habet, quōd in peccato blasphemiz denuntians cum iuramento possit haberi loco testis, cum ergo id ipse licet concedat in blasphemia in alius negare videtur, quōd absque speciali iudicio non licet. *Ad cap. de num. 1.* dico quōd intelligitur in lenibus delictis, & vbi non agitur de pena grati. Ita Abbas *loc. cit.* Farin. *lib. 3. pract. crim. q. 108. num. 151.* Malcard. *loc. cit. num. 15.* Vel intellige dictum testem in denunciatione facta Prelato, vt patri. Ita Val. *loc. cit. vers. Scilicet autem est*, Malcard. *ex. num. 12.* Lessius *loc. cit.* Thom. à Iesu *loc. cit. cap. 8. num. 3.* Quare contraria sententia non est tuta, neque in Religionibus vllō modo praticanda in causis gravioribus propter dictas rationes. Et Sot. *loc. cit. de secretis reg.* cum respiciens admittit, dicens, *Hoc dixerim probabitur, vt ostendat saltem in criminis promissis hereticis nihil fieri contra nos, si denuntians recipitur in testem: quauis in aliis primariis delictis non esset forte adeo consilandum.* Et quōd hæretici, & reliqua delicta contra communiam cum Soto sentit Malcard. *loc. cit. conclus. 1.* Et Aldret. ad hoc, vt denuntiator possit recipi in testem, requirit, quōd propriis oculis delictum viderit, quōd ad propriam vindictam non agat, neque suam, aut suorum persequatur iniuriam, neque eius interit, quōd reus puniatur; quōd si aliquid horum in eo concurrat, reus debet tanquam omnino suspectus. Prima itaque sententia potest amplecti in denuntiatione euangelica; vel etiam in denuntiatione iuridica in causis lenibus, in quibus neque dedecus, neque grauis pena timetur, sed solum agitur de penis lenitibus.

10. Et Admette, quōd DD. pro hac vltima sententia citant prædictum Aragon. voluit, vt denuntiator admittatur in testem, cum aliā via, qua ipse denuntiat, procedatur. v. g. si quis Prelato tanquam patri denuntiauit delictum aliquod, quōd quidem delictum deinde sit ab alio eidem Prelato tanquam iudici denuntiatum, non potest in hoc secundo iudicio examinari tanquam testis, qui Prelato tanquam patri illud idem delictum denuntiauit; quia semper habetur inquam suspensus, & sicut iudex se omnia pelle lupus rapax. Vnde, cum non possit intellectus noster voraces humane mentis penetrare, tunc est, vt prudens, & charitativus Prelatus non examinet denuntiantem patetne tanquam testem in foro iudiciali cum periculo damnificandi proximum in re grani.

CAPVT III.

De forma definitionis, seu decisionis alicuius casus specialiter commissi.

Fater N. à Reuerendissimo P. F. N. specialiter deputatus, cognitor, & decisor causa, & causam inter R. P. F. N. Provincialium Mediolanensem ex vna, & R. P. F. N. Provincialium Bononiæ ex altera partibus vertentem, & vertentem de, & super obligatione, vel non, soluentem quendam pecuniam, quas prædicti Provinciali

*Mediolanensis à Provinciali Bononia prætende-
bat, visi allegatiombus, iuribus, replicationibus
hinc inde, verbo, & scripto factis. etiam super
dubitis à nobis in utramque partem excitatis: visi
videndi, & considerandi mature consideran-
tis, dictum, declaramus, decernimus, & defen-
dimus, Bononia Provincialis esse, ac fore conde-
mandam, ut de facto condemnamus ad soluen-
dum Provinciali Mediolanensi sentia quingenta
auri in auro sique præstata prout sunt ac præ-
tensionibus perpetuum silentium fore, & esse im-
ponendum, ut de facto imponimus, omni meliori
modo, via, & forma, quibus de iure possumus, ac
debemus. Datum, &c. Ita declaravi, decidi, dis-
posui, scripsi, & subscripsi. Ego Frater N.*

1. Noto 1. quid delegatus ad aliquam particula-
rem causam, debet in primis diligenter attendere ad
litteras sue delegationis; nam primum est quicquid
agit, excedens sibi traditam potestatem, cap. Cum de
lib. 1. de iur. de resp. cap. Præteritum, & Porro, de iur.
deleg. Specul. lib. 1. parit. 1. de iur. deleg. §. 3. n. 1.
Barbosa in cap. Cum de lib. 1. cit. n. 2. & 3. Goff. in sum-
ma de offic. deleg. §. Officium delegati. Nam quicquid agi-
tur, non servata forma mandati, coartat, ut multis
probat Barb. loc. cit. num. 8.

2. Noto 2. quid quando delegatus est persona parti-
cularis, v. g. quando Generalis vel Provincialis
committit aliquam causam alicui Fratri particulari
debet hæc litteras sue delegationis ostendere, vel Pro-
vinciali, si sit de parci à Generali, vel Correctori, si
sit delegatus à Provinciali, ad hoc, ut Ordinarius
permittat ipsam pacifice vel iustitiatione in loco ter-
ritorio, & cum in casibus occurrentibus adiaceat; col-
ligitur ex cap. Cum in iure, de offic. iud. deleg.

3. Noto 3. quid delegatus in citatione partium de-
bet inferre formam sue delegationis, alioquin cita-
tio non valet. Ita Barbosa in cap. Cum in iure cit. n. 3.

4. Noto 4. quid delegatus debet diligenter de
partium iuribus cognoscere, etque in privato, & in
publico audire, ad hoc, ut possit secundum sententiam
causam diffinire, & hoc etiam in commissione deci-
sionis causæ nulli sit mentio de cognitione, nam
qui vult consequens, intelligitur etiam velle neces-
sarium antecedens ad illud, cap. Prudentiam §. Cate-
rum, de off. iud. del. fin. cap. Præterea §. Hoc tibi, eod. tit.
Mariz. Socin. in cap. Præteritum, de iur. in prin.
Goffred. loc. cit. §. Item officium.

5. Noto 5. quid licet Ordinarius iudex sciat, de-
legatus tulisse sententiam iniustam, si tamen illi exe-
cutioni committatur, si iam exequi debet, quis delegatus
est supra ipsum, & Ordinarius hoc talo est iudex
executor, cap. Passivum §. Qui vult, de offic. deleg.
Veneris in ex. am. lib. 7. cap. 1. §. 1. Sed tunc dic, quod
si Ordinarius evidenter conflet de iniustitia senten-
tiæ, non debet illam villo modo exequi, ne cooperari
videatur delegati iniquitati. Ita D. Thom. 1. 2. q. 64.
art. 6. ad 3. Barb. in dilo cap. Passivum, num. 1. q. 64.
ubi quædam citat; quod ita verum est, ut si executor
tentaretur dissimulare iniustitiam sententiæ exequi, potest
illi imponere resisti, perinde ac privato vim inferenti;
leg. Prohibendum. Cod. de iure fisci, lib. 2. Barb. loc.
cit. tit. verò textus cap. Passivum, intelligitur in
censibus, & ubi non agitur de magno præiudicio
pæris; sed quando non constat evidenter de iniustitia
sententiæ, sed solum dubitare; et tunc de iure intelligitur de
delegato Principis. Quare non habet villo modo locum
in delegato Superiorum regularium; unde si
ille iniustam sententiam ferat, non tenetur Ordina-
rius eam exequi. Immo potest, quod delegatus comitit

idem iniustam sententiam exequi tenetur Ordinarius
sine resistere, cum ad ipsum pertineat omnes omnes ab in-
iustitia reprobis defendere, & suorum subditorum
incommodum consulere, non obstantibus textu in cap. Si
quando, de iud. deleg. ubi dicitur quod Ordinarius non
debet iudicis delegati mandato resistere violentes,
sed apud ipsum tollere, ut deficit excommunicatione, quo-
visque maior Superior factus informatur, nam ille
tenetur intelligere de delegato Principis Imperii, &
in causis civilibus; sed quando sententia non est
evidenter iniusta.

6. Noto 6. quid iustitiam iudicis delegati expleat
morte delegatus, nisi negotium prius fuerit ince-
ptum, ut dicitur in §. prius regul. cap. 4. n. 1. c. Veneris in
ex. am. lib. 7. cap. 1. §. 1. num. 18.

7. Noto 7. quid delegatus potest recusari, cap.
Consensum quando iudex delegatus ante, quam post ince-
ptum negotium, seu iura contestationem, cap. Insi-
stente, de iud. deleg. Recusatio autem iudicis delegati,
eius debent arbitri ad decidendum executionis cau-
sam, cap. Suspensio, de iud. deleg. Plura de iud. deleg.
vide apud Veneris in ex. lib. 7. cap. 1. §. 1. c. Veneris in
sum. de iud. deleg. Specul. lib. 1. parit. 1. de iud. deleg.

CAPVT IV.

*De forma distinctionis generalis à Visitatori,
bus faciendæ.*

Frater N. &c. Ordinarius noster N. Generalis vniuersis,
& singulis Promoteis nostris N. Patribus, ac
Fratribus salutem, & morum reformationem.

Religionis nostræ speculatoris, quævis im-
meritis, diuina providentia constituiti, deman-
data nobis dispensationis officio, Christianis eba-
rurate vigemus, ut ministerium nostrum veri-
que speculatoris pensa exsoluere studeamus. Inter
qua quidem, cum à sacris Canonibus, ut-
que à nostris præsertim regularibus statuti,
opportuna subditorum visitatio iure optimo com-
mendatur, qua veluti spiritalis quadam est
Religiosorum cultura, qua diuinum ritum
veneratio, regularisque disciplina insinuat
& compluri alia ex visitantium zelo, ac pru-
dentia ad Dei gloriam, Religionisque commo-
dam, ac utilitatem consequuntur. Eam ad
causam in hanc nostram Provinciam N. de-
fendere visum est, ut consilio ne erga filios
nostros sint prospera, & salua cernerentur.
Cumque omnia accuratè rimari, sedulè
explorare studissemus, non sine iustissimo
sensu in huius Provincia barba rixantia
non pauci exercensse conspeximus, & dum modis
Domini tolerantiæ optimo sanctæ conuersatio-
nis viro, gratissimæque religiosæ disciplina
oleo redundare existimamus, acerbissimas pa-
rum honestæ vitæ labrascas, & sedulissimam
irregularitatis amorem animadversionibus effu-
xisse. Quare huiusmodi vitiorum rixantia
ac steriles anem ex agro Domini radicibus
excullendas, uberrimæque pro iis virtutum, be-
nignæque operum semina, iuxta nostrarum vi-
rium imbecillitatem, statim carissimum in-
cunde

tienda: Ac praterea, ne mala hac iterum prodirent, salutaria non parca, ac praesertim medicamina, & non vulgaria statutorum antidota promulgauimus. Denumq; verò, ne quid, quod pium, verumque pastorem, ac patrem deceat, in nobis desideraretur, euangelica correctioni operam dedimus non ignauam, & quantum, honesti habita ratione, licuit, misericordiam, pietatem, ac decorem virginum medullitis exhibuimus. Quoniam verò nouissima iuris ordine seruato, tanquam indices cognouimus, quae sine animaduersione aliqua, seu pena nequeunt praeteriri, oleum semper cum manna miscetis, Denumq; pra oculis habentes, ac promissi de iure promittendis, nec quoniam ex illis, quae iurum dispositiones exigunt, praetermissis, Collegarum nostrorum accedente consilio, atque assensu Christi nomine inuocato, ad infra scriptam diffinitionem duximus denuciandum, ut per praesentes in Conuentu S. N. de N. ad hoc per nos specialiter electo coram toto eiusdem capitulo, ac praedicta Provincia Patro Provinciali de facto, ac re ipsa denuciamus.

Atque iam primis cum nobis legitime constituit, Fratrem Delicatum contra Regula nostra tenorem lutea camisiae absque Medici, & Correctoris licentia aulla necessitate pressum detulisse, cum propterea in penas contra huiusmodi offensas in nostra Correctoria num. 19. instillas, incidisse, atque adeò sibi quinque dierum spatio vino, & pitantia abstinendum fore declarauimus.

Et quia Frater Indenotus, absque legitima causa, diebus, & festis Communioni deputatis, ipsum sacram Communionem recipere emisit, eadem declarauimus in penas contra tales in Correctorio num. 27. instillas incidisse, atque ita sibi domitico die proxime venturo silentium seruandum, panemque, & aquam duntaxat in terra sedendo pariter comedendum. Et sic de reliquis. Sic dicimus, diffinimus, pronuntiamus sententiamus, non solum hoc, sed & omni alio meliori modo, via, & forma, quibus de iure possumus, & valeamus. In quorum fidem subscripsimus, nostrisque officij sigillo communiuimus. Hic omnes subscribunt, Generalis scilicet, & Collegæ, & apponitur suo loco sigillum. Deinde Notarius, seu Scriba publicat coram capitulo praefatam diffinitionem hoc pacto. Lecta, lata, & publicata sunt praefata diffinitio per me Fratrem N. Notarium, seu Scribam dicta visitationis, de mandato Reuerendissimi Patris Generalis, coram eodem, & praefati Conuentus Sancti N. de N. capitulo, necnon praedicta Provincia Provinciali. Et in fidem dicti Pater Provincialis, ac Pater Corrector se subscripserunt die 14. Aprilis, 1634.

LITERA E.

CAPVT PRIMVM.

De forma monendi aliquem, ut ab ebrietate desistat.

PATER N. Ordinis N. in Provincia N. Provincialis. Praeualatum onere infirmitati nostrae à Domino, nullis nostris executionibus meritis, imposito admonemur, sedulo nobis inagilandum esse, ut quae quotidie in agro Domini ex veteri maledicto vitiorum spina, ac arboris ascantur, officij nostri ministerio, ac altius exerceant radicibus extirpentur. Et sane, si ad vitium aliquod excelsam deum mandati muneris sollicitudo nos extimulat, ad abominabilem porro ebrietatis turpitudinem, multorum maleorum, ingenuumque flagitiorum fontem, ac seauriginem totis viribus extirpandam quam maxime urget, atque inducit. Cum itaque, sicut non sanè maxima animi nostri molestia per se accepimus, P. F. N. in huiusmodi ebrietatis vitium cum multorum scandale, atque offendiculo prolatur, & plures sabinde murmuraciones, detractaciones, calumnias, aliaque nefaria verba in Dei proximique bonis maximum detrimentum euomat. Nos perpendentes animo, quam tetrum, ac turpe vitium sit, cum in praesentia, tum verò maxime in Sacerdotibus ebrietas, quamque periculosas ea propter huiusmodi feditatis, ac longis serpar, occurrere cupientes his nostris litteris (quas P. Correctorem Conuentus nostrus N. in quo praefatus N. localiter degit, eidem patre legendas, ac intimandas curare volumus ac mandamus) ipsum monemus, atque hortamur, ut nimium vini potationem, quae huiusmodi ebrietatis, ac tumultus est causa deuicit. Sine verò pudendo huiusmodi flagitio, & dista pariter, ac visu feditissimo vltius inhaerens, secundum inuictas illius contra ebriosos canonicas sanctiones, ac iura, à nobis se sciat, iuxta delicti magnitudinem, atque feditatem, merita pena coercendum. In quorum fidem, &c.

Nota pro modo procedendi contra ebriosos, quae dixi num. 2. Praefati, quod 1. c. 3. num. 66. & de ebrietate dixi multa ibid. a. 3. 8. vbi ad 71. & cap. 3. a. 3. 14.

CAPVT II.

De forma iuramenti praestandi ab electoribus ante electionem de meliori eligendo.

Ego Pater Noster, & promitto Deo Omnipotenti, ac B. Patri nostro Fructuoso de Paulo, illum eligere, quem eradam secundum meam conscientiam futurum huiusmodi Ordinis, vel huius Provinciae, vel huius Conuentus in spiritualibus, & temporalibus utilitatem, & proberem.

1. Notu 1. quod electores in Capitulo congregati, antequam ad actum electionis decurrant, tenentur sub dicta forma iurare, per decretum Clementis VIII. quod habes *rem. 2. in primis. cap. 10. Urbanus VIII. § 1.* ubi dicitur, *Iurent electores secundum veritatem cuiusque confessionis, &c.* quod iuramentum exigunt etiam ex decretis Concilii Basiliensis, *sess. 20. c. 38.* & ex Concilio 3. Coloniensi *cap. 1. cap. 7. c. 3.* & consensu Concilio Tridentini, *sess. 24. de reform. cap. 1. c. 12.*

2. Notu 2. circa illam clausulam requisiuam in hoc iuramento à Papa 2. *Secundum veritatem cuiusque confessionis*, quod electores debent eligere illum quem probiterem indicant secundum id, quod cum scientia propria illis dicitur. Sicut autem conscientia actus intellectus prædicat, in indiduum dicitur aliquid esse faciendum, vel fugiendum. Ita D. Thom. 1. 2. q. 19. art. 5. iuncta doctrina Malderi *ibid. tract. de confes. disp. 3. 2.* Ad id illam particulam *in indiduum*, ut scilicet differentem inter conscientiam, & lyndetelium, nam hic in genere indicat, omne malum esse fugiendum, & omne bonum sequendum; conscientia autem dicit, hoc malum in indiduo est vitandum. v. g. Fornicatio huius syllogismus. Omne malum est vitandum, Ergo: Indignum est malum, cum quia est contra vii naturæ dicitur à Deo, cum quia ex parte communitatis, quæ in te consistit in hoc electionis articulo, tale, & tantum damnari iussit, Ergo vitandum est. Sed Petrus indignus est; Ergo non est illi suffragandus. Minor huius syllogismi dicitur à lyndetel. Minor est dicta à ratione superiori, quæ secundum Augusti de *Trinitate. 12. cap. 7.* inferenda rebus æternis conspicienda, aut consuetudine, Sublimem vii dicitur à ratione inferiori, quæ secundum eandem Augusti. *ibid.* inferenda rebus temporalibus. Quam doctrinam approbat Valenti. *rem. 2. disp. 6. q. 3. c. 1. § 3. verf. Ratio superior.* Consequenter autem iuncta cum sublimi pro, cuiusque conclusionis dicitur à conscientia, est autem conscientia duplex. Alia recta, seu vera quæ ex lyndeteli, veroque sublimi pro verum iudicium inferit. Alia verò est erronea, quæ ex lyndeteli, falsoque sublimi pro falsum iudicium inferit. Quando ergo Papa dicit, quod iurent electores secundum veritatem cuiusque conscientia, etiam est, quod non loquitur de conscientia erronea, quæ legibus diuinis, & humanis aduersatur, sed de conscientia recta, quæ illis est conformis. Quod si quis habet conscientiam iniuriabiliter erroneam de aliquo, quod sit indignus, qui tamen in rei veritate dignus sit, dicunt communiter Doctores, quod teneatur secundum illam operari, si eam deponere non poterit, nam facere contra dictamen rationis, malum est. Ego puto, quod priusquam ad operandum decurrat, teneatur facere quantum potest, ut veritas illi aperiat, aperietur autem, si consulat viros doctos, prudentes, & pios de idoneitate eligendi eligendus sit propolitus à Superiore, qui non sit solitus indignum proponere, si maior pars eligendum sit parata concurrere, & inter hos sint aliqui viri pii, & prudentes. Quibus diligenter factis, si adhuc conscientia in sui erit unitate pœterire, sequenda est. Neque in hoc casu est procedendum secundum propriam voluntatem, cum conscientia sit actus intellectus, ut dicitur probat Cord. in *quæst. 1. in 2. lib. 3. q. 1. p. 3.* intellectus autem est idem cum ratione, unde libertas, quæ est de essentia electionis, non est libertas immunitatis, quæ alius in publico foro creditur, sed rationalitatis, quæ homo ad imaginem, & similitudinem Dei factus, in se Dei quendam principia operandi habens, secundum illa operatur. Quare tunc dicitur homo libere operari, & eligere, dum operatur secundum rectam rationem. Ita quidem.

3. Colligitur 1. quod si determinandum sit aliquod negotium per insignia publica, insi illa danda sunt libera, non quidem secundum simplicem arbitrium voluntatis, sed secundum rationem, quæque pœter elector, seu insignians debet posse dare rationem soli iustis, & cuiusque petenti. Si autem quis suffragetur secundum propriam voluntatem, ratione non regulatus, potest à Superiore puniri; nam in Rebus publicis, maxime politicis, & rationabiliter videntibus, quales sunt Religionis, non secundum voluntatem consulti, sed procedendum est, sed secundum s. rationem totam. Adde, quod communiter dant facultatem electionibus eligendi, & vocandi, tam illis tribuit in definitionem, non in destructionem, cum exterminandum sit, quod ratione euet, *cap. Chrysostomi. dist. 68.* Et propterea non omnibus talis facultas datur, sed totum ætatis aliquibus generibus personarum, quæ prodentiores æstimator.

4. Colligitur 2. quod dant suffragium, & eligens etiam secretò, non debet eligere secundum propriam passionem, aut interdictum in primis, & non hic peccaret contra dictum iuramentum, quod debet illi non secundum propriam passionem, ne interfecit, sed secundum propriam conscientiam ratione regulatam, quia pacto conscientia dicitur ab Origene *lib. 1. in epist. ad Rom. Padagogus abbas, & à Bilio lib. prout. vii. Naturalis iudex æternus, & à D. musci. lib. 1. de fide archid. cap. 2. 2. Lax intelligi non iussit.*

5. Colligitur 3. quod elector, quando fecit quantum potuit, ut leuitatem, & veritatem attingeret, cetera qualitates personæ eligendæ, si tamen adhuc id non assequatur, potest lib. te suffragari, & debet seipso consulens, quod conscientia dicitur e, cum suffragia danda sint, non secundum veritatem in te, sed secundum veritatem, quam conscientia cuiusque veram existimat, modo conscientia regularis sit à ratione, non absolutè à voluntate, sed à voluntate illuminata, & docta ab intellectu, seu ratione. Sed propter dicti diffusus explicandas, vide Sayram in *eloni reg. lib. 1. cap. 2. c. 3.* Malderi. 1. 2. *quæst. 1. quæst. 5. c. 6. tract. de confes. disp. 3. c. 1. in fine. c. 1. Cordus. in q. 1. lib. 3. q. 1. Rodrig. in sum. rem. 1. cap. 71.* Quæ dante libuit ad consulationem letipulorum, & ad consulationem aliorum.

6. Notu 3. quod electores debent iurare, se probiores electuros; probiores autem intelligit, non in ordine ad terrios, sed in ordine ad alios. Vnde, si sit aliquis valde sanctus, regimini tamen ineptus, ille minus dignus censendus est, quam minus sanctus, sed regimini aptus, ut docent D. Tho. 2. 2. *quæst. 13. art. 2. c. 13. art. 3. & dicitur 1. Relig. q. 1. cap. 3. 1. 2. 1. 3. 1. 4. 1. 5. 1. 6. 1. 7. 1. 8. 1. 9. 1. 10. 1. 11. 1. 12. 1. 13. 1. 14. 1. 15. 1. 16. 1. 17. 1. 18. 1. 19. 1. 20. 1. 21. 1. 22. 1. 23. 1. 24. 1. 25. 1. 26. 1. 27. 1. 28. 1. 29. 1. 30. 1. 31. 1. 32. 1. 33. 1. 34. 1. 35. 1. 36. 1. 37. 1. 38. 1. 39. 1. 40. 1. 41. 1. 42. 1. 43. 1. 44. 1. 45. 1. 46. 1. 47. 1. 48. 1. 49. 1. 50. 1. 51. 1. 52. 1. 53. 1. 54. 1. 55. 1. 56. 1. 57. 1. 58. 1. 59. 1. 60. 1. 61. 1. 62. 1. 63. 1. 64. 1. 65. 1. 66. 1. 67. 1. 68. 1. 69. 1. 70. 1. 71. 1. 72. 1. 73. 1. 74. 1. 75. 1. 76. 1. 77. 1. 78. 1. 79. 1. 80. 1. 81. 1. 82. 1. 83. 1. 84. 1. 85. 1. 86. 1. 87. 1. 88. 1. 89. 1. 90. 1. 91. 1. 92. 1. 93. 1. 94. 1. 95. 1. 96. 1. 97. 1. 98. 1. 99. 1. 100. 1. 101. 1. 102. 1. 103. 1. 104. 1. 105. 1. 106. 1. 107. 1. 108. 1. 109. 1. 110. 1. 111. 1. 112. 1. 113. 1. 114. 1. 115. 1. 116. 1. 117. 1. 118. 1. 119. 1. 120. 1. 121. 1. 122. 1. 123. 1. 124. 1. 125. 1. 126. 1. 127. 1. 128. 1. 129. 1. 130. 1. 131. 1. 132. 1. 133. 1. 134. 1. 135. 1. 136. 1. 137. 1. 138. 1. 139. 1. 140. 1. 141. 1. 142. 1. 143. 1. 144. 1. 145. 1. 146. 1. 147. 1. 148. 1. 149. 1. 150. 1. 151. 1. 152. 1. 153. 1. 154. 1. 155. 1. 156. 1. 157. 1. 158. 1. 159. 1. 160. 1. 161. 1. 162. 1. 163. 1. 164. 1. 165. 1. 166. 1. 167. 1. 168. 1. 169. 1. 170. 1. 171. 1. 172. 1. 173. 1. 174. 1. 175. 1. 176. 1. 177. 1. 178. 1. 179. 1. 180. 1. 181. 1. 182. 1. 183. 1. 184. 1. 185. 1. 186. 1. 187. 1. 188. 1. 189. 1. 190. 1. 191. 1. 192. 1. 193. 1. 194. 1. 195. 1. 196. 1. 197. 1. 198. 1. 199. 1. 200. 1. 201. 1. 202. 1. 203. 1. 204. 1. 205. 1. 206. 1. 207. 1. 208. 1. 209. 1. 210. 1. 211. 1. 212. 1. 213. 1. 214. 1. 215. 1. 216. 1. 217. 1. 218. 1. 219. 1. 220. 1. 221. 1. 222. 1. 223. 1. 224. 1. 225. 1. 226. 1. 227. 1. 228. 1. 229. 1. 230. 1. 231. 1. 232. 1. 233. 1. 234. 1. 235. 1. 236. 1. 237. 1. 238. 1. 239. 1. 240. 1. 241. 1. 242. 1. 243. 1. 244. 1. 245. 1. 246. 1. 247. 1. 248. 1. 249. 1. 250. 1. 251. 1. 252. 1. 253. 1. 254. 1. 255. 1. 256. 1. 257. 1. 258. 1. 259. 1. 260. 1. 261. 1. 262. 1. 263. 1. 264. 1. 265. 1. 266. 1. 267. 1. 268. 1. 269. 1. 270. 1. 271. 1. 272. 1. 273. 1. 274. 1. 275. 1. 276. 1. 277. 1. 278. 1. 279. 1. 280. 1. 281. 1. 282. 1. 283. 1. 284. 1. 285. 1. 286. 1. 287. 1. 288. 1. 289. 1. 290. 1. 291. 1. 292. 1. 293. 1. 294. 1. 295. 1. 296. 1. 297. 1. 298. 1. 299. 1. 300. 1. 301. 1. 302. 1. 303. 1. 304. 1. 305. 1. 306. 1. 307. 1. 308. 1. 309. 1. 310. 1. 311. 1. 312. 1. 313. 1. 314. 1. 315. 1. 316. 1. 317. 1. 318. 1. 319. 1. 320. 1. 321. 1. 322. 1. 323. 1. 324. 1. 325. 1. 326. 1. 327. 1. 328. 1. 329. 1. 330. 1. 331. 1. 332. 1. 333. 1. 334. 1. 335. 1. 336. 1. 337. 1. 338. 1. 339. 1. 340. 1. 341. 1. 342. 1. 343. 1. 344. 1. 345. 1. 346. 1. 347. 1. 348. 1. 349. 1. 350. 1. 351. 1. 352. 1. 353. 1. 354. 1. 355. 1. 356. 1. 357. 1. 358. 1. 359. 1. 360. 1. 361. 1. 362. 1. 363. 1. 364. 1. 365. 1. 366. 1. 367. 1. 368. 1. 369. 1. 370. 1. 371. 1. 372. 1. 373. 1. 374. 1. 375. 1. 376. 1. 377. 1. 378. 1. 379. 1. 380. 1. 381. 1. 382. 1. 383. 1. 384. 1. 385. 1. 386. 1. 387. 1. 388. 1. 389. 1. 390. 1. 391. 1. 392. 1. 393. 1. 394. 1. 395. 1. 396. 1. 397. 1. 398. 1. 399. 1. 400. 1. 401. 1. 402. 1. 403. 1. 404. 1. 405. 1. 406. 1. 407. 1. 408. 1. 409. 1. 410. 1. 411. 1. 412. 1. 413. 1. 414. 1. 415. 1. 416. 1. 417. 1. 418. 1. 419. 1. 420. 1. 421. 1. 422. 1. 423. 1. 424. 1. 425. 1. 426. 1. 427. 1. 428. 1. 429. 1. 430. 1. 431. 1. 432. 1. 433. 1. 434. 1. 435. 1. 436. 1. 437. 1. 438. 1. 439. 1. 440. 1. 441. 1. 442. 1. 443. 1. 444. 1. 445. 1. 446. 1. 447. 1. 448. 1. 449. 1. 450. 1. 451. 1. 452. 1. 453. 1. 454. 1. 455. 1. 456. 1. 457. 1. 458. 1. 459. 1. 460. 1. 461. 1. 462. 1. 463. 1. 464. 1. 465. 1. 466. 1. 467. 1. 468. 1. 469. 1. 470. 1. 471. 1. 472. 1. 473. 1. 474. 1. 475. 1. 476. 1. 477. 1. 478. 1. 479. 1. 480. 1. 481. 1. 482. 1. 483. 1. 484. 1. 485. 1. 486. 1. 487. 1. 488. 1. 489. 1. 490. 1. 491. 1. 492. 1. 493. 1. 494. 1. 495. 1. 496. 1. 497. 1. 498. 1. 499. 1. 500. 1. 501. 1. 502. 1. 503. 1. 504. 1. 505. 1. 506. 1. 507. 1. 508. 1. 509. 1. 510. 1. 511. 1. 512. 1. 513. 1. 514. 1. 515. 1. 516. 1. 517. 1. 518. 1. 519. 1. 520. 1. 521. 1. 522. 1. 523. 1. 524. 1. 525. 1. 526. 1. 527. 1. 528. 1. 529. 1. 530. 1. 531. 1. 532. 1. 533. 1. 534. 1. 535. 1. 536. 1. 537. 1. 538. 1. 539. 1. 540. 1. 541. 1. 542. 1. 543. 1. 544. 1. 545. 1. 546. 1. 547. 1. 548. 1. 549. 1. 550. 1. 551. 1. 552. 1. 553. 1. 554. 1. 555. 1. 556. 1. 557. 1. 558. 1. 559. 1. 560. 1. 561. 1. 562. 1. 563. 1. 564. 1. 565. 1. 566. 1. 567. 1. 568. 1. 569. 1. 570. 1. 571. 1. 572. 1. 573. 1. 574. 1. 575. 1. 576. 1. 577. 1. 578. 1. 579. 1. 580. 1. 581. 1. 582. 1. 583. 1. 584. 1. 585. 1. 586. 1. 587. 1. 588. 1. 589. 1. 590. 1. 591. 1. 592. 1. 593. 1. 594. 1. 595. 1. 596. 1. 597. 1. 598. 1. 599. 1. 600. 1. 601. 1. 602. 1. 603. 1. 604. 1. 605. 1. 606. 1. 607. 1. 608. 1. 609. 1. 610. 1. 611. 1. 612. 1. 613. 1. 614. 1. 615. 1. 616. 1. 617. 1. 618. 1. 619. 1. 620. 1. 621. 1. 622. 1. 623. 1. 624. 1. 625. 1. 626. 1. 627. 1. 628. 1. 629. 1. 630. 1. 631. 1. 632. 1. 633. 1. 634. 1. 635. 1. 636. 1. 637. 1. 638. 1. 639. 1. 640. 1. 641. 1. 642. 1. 643. 1. 644. 1. 645. 1. 646. 1. 647. 1. 648. 1. 649. 1. 650. 1. 651. 1. 652. 1. 653. 1. 654. 1. 655. 1. 656. 1. 657. 1. 658. 1. 659. 1. 660. 1. 661. 1. 662. 1. 663. 1. 664. 1. 665. 1. 666. 1. 667. 1. 668. 1. 669. 1. 670. 1. 671. 1. 672. 1. 673. 1. 674. 1. 675. 1. 676. 1. 677. 1. 678. 1. 679. 1. 680. 1. 681. 1. 682. 1. 683. 1. 684. 1. 685. 1. 686. 1. 687. 1. 688. 1. 689. 1. 690. 1. 691. 1. 692. 1. 693. 1. 694. 1. 695. 1. 696. 1. 697. 1. 698. 1. 699. 1. 700. 1. 701. 1. 702. 1. 703. 1. 704. 1. 705. 1. 706. 1. 707. 1. 708. 1. 709. 1. 710. 1. 711. 1. 712. 1. 713. 1. 714. 1. 715. 1. 716. 1. 717. 1. 718. 1. 719. 1. 720. 1. 721. 1. 722. 1. 723. 1. 724. 1. 725. 1. 726. 1. 727. 1. 728. 1. 729. 1. 730. 1. 731. 1. 732. 1. 733. 1. 734. 1. 735. 1. 736. 1. 737. 1. 738. 1. 739. 1. 740. 1. 741. 1. 742. 1. 743. 1. 744. 1. 745. 1. 746. 1. 747. 1. 748. 1. 749. 1. 750. 1. 751. 1. 752. 1. 753. 1. 754. 1. 755. 1. 756. 1. 757. 1. 758. 1. 759. 1. 760. 1. 761. 1. 762. 1. 763. 1. 764. 1. 765. 1. 766. 1. 767. 1. 768. 1. 769. 1. 770. 1. 771. 1. 772. 1. 773. 1. 774. 1. 775. 1. 776. 1. 777. 1. 778. 1. 779. 1. 780. 1. 781. 1. 782. 1. 783. 1. 784. 1. 785. 1. 786. 1. 787. 1. 788. 1. 789. 1. 790. 1. 791. 1. 792. 1. 793. 1. 794. 1. 795. 1. 796. 1. 797. 1. 798. 1. 799. 1. 800. 1. 801. 1. 802. 1. 803. 1. 804. 1. 805. 1. 806. 1. 807. 1. 808. 1. 809. 1. 810. 1. 811. 1. 812. 1. 813. 1. 814. 1. 815. 1. 816. 1. 817. 1. 818. 1. 819. 1. 820. 1. 821. 1. 822. 1. 823. 1. 824. 1. 825. 1. 826. 1. 827. 1. 828. 1. 829. 1. 830. 1. 831. 1. 832. 1. 833. 1. 834. 1. 835. 1. 836. 1. 837. 1. 838. 1. 839. 1. 840. 1. 841. 1. 842. 1. 843. 1. 844. 1. 845. 1. 846. 1. 847. 1. 848. 1. 849. 1. 850. 1. 851. 1. 852. 1. 853. 1. 854. 1. 855. 1. 856. 1. 857. 1. 858. 1. 859. 1. 860. 1. 861. 1. 862. 1. 863. 1. 864. 1. 865. 1. 866. 1. 867. 1. 868. 1. 869. 1. 870. 1. 871. 1. 872. 1. 873. 1. 874. 1. 875. 1. 876. 1. 877. 1. 878. 1. 879. 1. 880. 1. 881. 1. 882. 1. 883. 1. 884. 1. 885. 1. 886. 1. 887. 1. 888. 1. 889. 1. 890. 1. 891. 1. 892. 1. 893. 1. 894. 1. 895. 1. 896. 1. 897. 1. 898. 1. 899. 1. 900. 1. 901. 1. 902. 1. 903. 1. 904. 1. 905. 1. 906. 1. 907. 1. 908. 1. 909. 1. 910. 1. 911. 1. 912. 1. 913. 1. 914. 1. 915. 1. 916. 1. 917. 1. 918. 1. 919. 1. 920. 1. 921. 1. 922. 1. 923. 1. 924. 1. 925. 1. 926. 1. 927. 1. 928. 1. 929. 1. 930. 1. 931. 1. 932. 1. 933. 1. 934. 1. 935. 1. 936. 1. 937. 1. 938. 1. 939. 1. 940. 1. 941. 1. 942. 1. 943. 1. 944. 1. 945. 1. 946. 1. 947. 1. 948. 1. 949. 1. 950. 1. 951. 1. 952. 1. 953. 1. 954. 1. 955. 1. 956. 1. 957. 1. 958. 1. 959. 1. 960. 1. 961. 1. 962. 1. 963. 1. 964. 1. 965. 1. 966. 1. 967. 1. 968. 1. 969. 1. 970. 1. 971. 1. 972. 1. 973. 1. 974. 1. 975. 1. 976. 1. 977. 1. 978. 1. 979. 1. 980. 1. 981. 1. 982. 1. 983. 1. 984. 1. 985. 1. 986. 1. 987. 1. 988. 1. 989. 1. 990. 1. 991. 1. 992. 1. 993. 1. 994. 1. 995. 1. 996. 1. 997. 1. 998. 1. 999. 1. 1000. 1.*

7. Quæret 1. An illud iuramentum sit de substantia electionis, siave electionem inualidat, si non prececllet? Respondetur, quod aliqui putant, non esse de substantia, si simpliciter consideretur, esse tamen de substantia, si respiciamus ad dictum decretum Clementis VIII. quod fuit confirmatum ab omnibus subsequens, & ad Concilium Basiliense, & Coloniense. Ita Petrus Greg. de *elect. cap. 1. num. 4. Locus de elect. cap. 1. num. 10. Perez. in addit. ad confes. Cleric. regul. p. 2. dub. 3. putat, quod electio non est quidem ipso iure nulla tamen quod potest annullari. Sed nolo modo puto pertinere ad substantiam electionis, sed tantum ad bene esse; non enim puto, omnia illa decreta esse præceptiva, sed quæ plura florentium solùm esse directiva, inter quæ est illud. Non obstat regula. Quæ contra, quæ est 6. de reg. iur. in 6. c. 1. Non dubium, C. de leg. ubi dicitur, quod: Quæ contra sunt, debent pro inuicem haberi: nam intelligitur de lege prohibitiva, ut clarè constat ex dicta 1. Non dubium, non autem de lege ordinativa, quæ sit illa. Concilia autem illa non sunt fidei inuolabilis. An autem electio*

tes non iurantes possint ponitur Pater, quod sic. Quia contrasacramentum decretis Papae & habetur expresse in *dicto statuto Clem. VIII. c. 57.*

8. Quærit 2. An sit necesse, quod illud iuramentum præstetur ad latria Dei Evangelica / Respondeo. Iustificare, quod iuramentum tangendo prædictum more sacerdotali, cum nihil exprimitur in dictis decretis. Et ita vult obtinere nostra Religio. Ita Sig. *de elect. d. 16. num. 1. Lator. loc. cit. num. 1. apud quos alii.*

9. Quærit 3. An Vicarius nullus ad eligendum loco Peneclialis, v. g. possit hoc iuramentum præstare, cum non sit per se primarius elector / Et an debeat iurare in animam propriam, vel in animam ipsum constitutus / Respondeo. quod, cum iuramentum debeat præstari a Vicario in ordine ad actum ab ipso exercendum secundum iudicium propriæ conscientie, potest & debet ab ipso metum / cum præstetur Vicarij huiusmodi sicut cum generali mandato ad eligendum. Acque ita iurant in animam propriam, non constitutum. Ita Sig. *de elect. loc. cit. n. 7. & 8. Lator. cit. num. 1. Sed de isto iuramento vide infra l. 1. cap. 6.*

10. Quærit 4. An statum prædicto iuramento, possit quis adhuc minus dignum eligere / Respondeo. posse, quando maior pars electorum vult eligere minus dignum, tunc enim minor pars potest concurrere cum maiori parte / & etiam ipsa minus dignum eligere, præstentur quando in dicta maiori parte adfuerit aliqui videri doctissime, & p. 1. atque prudenter secundum statum reum, in quibus iure, nec tene censenda est minor pars facere contra iuramentum: nam eo casu ille minus dignus censetur magis dignus, quia est magis acceptus. Et vniuersaliter in Capitulis quibuscunque ille censendus est magis, qui est magis acceptus electoribus, & ille est magis acceptus electoribus, cum quo maior illorum pars concurret, experientia enim constat, quod magis gratus electoribus suumque gubernat, & melius, ac promptius illi obediunt. Et cum suum gubernatio sit utilior, tum spirituali, tum temporali bono Religionis, sequitur quod hic, & nunc ille sit prohibitor alius, & consequenter minor pars non solum potest se maiori parti conformare, sed etiam debet, & aliqui non consilium boni communi. Atque ita docent Syluest. verb. *Electio. l. 1. quest. 2. Calet. in sum. verb. Electio. vers. Et scito hoc, Salom. 2. 2. quest. 63. art. 2. contram. 4. vers. In hoc partem Thomia. l. 10. Valerius in contram. iuris, verb. Electio, contram. num. 2. vers. Quarto quando videt, 2. 2. quest. 63. art. 2. d. 3. concil. 3. Vega 1. part. sum. cap. 97. c. 1. Diana tom. 3. tract. 5. res. 110. Sanchez. lib. 2. confil. cap. 1. d. 4. num. 6.*

11. Quærit 5. An electores Definitorum, Collegarum, Communiarum, Discretorum teneantur iurare / Respondetur affirmatiue. Tum quod dicti omnes habent iurisdictionem, & magnam auctoritatem ad condendas leges, definiendas causas tam temporales, quam spirituales, vel in Capitulo generali, vel in provinciali, aut definitorio, vel cum Prælatu, cuius officij participes sunt. Tum quod ita expresse habetur in *dicto decreto Clem. VIII. num. 11.* ubi dicitur, *In Superiorum, & Officialium omnium electionibus, & iuramentis electores, &c.*

12. Adverte hic, quod quando fit iuramentum de eligendo meliori, intelligitur de possibilibus haberi, non de meliori simpliciter. Ita Caiet. 2. 2. q. 6 p. art. 2. *scilicet.* Item intelligitur iuramentum de meliori eligendo secundum statum Religionis v. g. in Ordine nostro Commissus ad Capitulum Provinciale debet esse vnus ex electoribus, & Correctores debent eligi de corpore Provincie. Quando ergo iuro, me electurum Commissum, quem indicauero probiorem, intelligitur, quod eligam ex illis, qui secundum statum pos-

sunt eligi non de melioribus simpliciter. Et sic de Correctoribus. Ita Aragon 2. 2. q. 6 p. art. 2. Sanchez lib. 2. confil. cap. 1. d. 1. 2. num. 3.

13. Adverte etiam, quod quando elector habet amicum, quem certissime scit esse dignum, potest ligere illum, quando non videt certum, & emiserit, alium esse digniorem, sed probabiliter. Quia tunc, nam ea certitudo, quæ mouet, solum amicum, esse dignum, habita longa experientia, præstenda est opinioni, quæ habetur de maiori alterius dignitate, & cum certitudo opinionis præualeat, in illo casu amicus de quo sum certus, quod est dignus, censetur dignior illo, de quo solum opinionem habeo, quod sit dignior, iuxta illud. *Tene certum, & dimitte incertum.* Ita Sanchez. loc. cit. num. 4.

14. Adverte etiam, quod electores teneantur adhibere mediocrem diligentiam ad inquirendum digniorem, idest, eam diligentiam adhibere teneantur, quam viri diligentes adhibent in curandis rebus propriis, non quam adhibent diligentissimi. Vnde non debent esse contenti generali, & superficiali diligentia, sed debent adhibere diligentiam particularem, & ex professo: nam qui tenetur ad finem, tenetur etiam adhibere media necessaria ad illum finem obtinendum, sed electores teneantur eligere digniorem, tum ex officio, tum ex præstito iuramento. Ergo ex eisdem moribus (qui enim vult consequens, vult etiam, & antecedens, docens ad illud) tenentur adhibere mediocrem diligentiam. Ita Sanchez loc. cit. num. 2. ubi citat Caiet. Sorum, Aragon. Salom. Nam, & alios.

CAPVT III.

De forma, qua Scriba in Capitulo electus, illi fidelitatem promittit.

Ego Frater N. electus in Scribam huius Capituli, iuro, & promitto Deo Omnipotenti, & vobis Patribus, vt singulis, & vniuersis, quod ero fidelis in hoc munere exercendo.

1. Noto 1. quod hoc iuramentum sumitur talio peccatore, more sacerdotali; estque introductum in nostra Religione ab anno 1300 die 16. Martij, quo Patris celebratum est Capitulum generale, in quo, vt patet ex nam. 5. Patres illius Capituli desiderant eligere quatuor illos Secretarios, qui singula Patrum vota audirent, & secretarent, & solum decreuerunt, dicta vota audiri, & secretari per Scribam capitulariter electum, consensu de illius fidelitate. Vide factum esse, vt in sequentibus capitalis semper Scriba electus iuret, & promittat Capitulo fidelitatem.

2. Noto 2. quod licet in Ordine nostro Secretarios non teneantur singulorum vota, vt videtur velle cap. *Quia propter, de elect. non tamen per hoc potest dici, quod electiones in Ordine nostro non sint canonice, vt quidam ignorantes nimis audacter antea sunt dicere / nam in primis reliqua omnia requisita in dicto cap. obliuiscuntur ad vnguem, vt probatur tom. 1. Reliq. quest. 1. cap. 3. num. 6. de denominatione sumitur a maiori, & digniori parte / Barb. de arum. iuris. arum. 69. num. 1. Deinde Glossa in dicto. c. *Quiapropter, verb. Sanior,* ait hunc numerum Secretariorum non esse de substantia electionis, ait enim, *quid vres tantum debent esse inquisitores, non eruditi esse de substantia, amodoque sit sint, quod frater fieri non possit / Sed, secretante solo Scriba in ordine posset, maior fieri non potest, quam fieret, secretantibus. Et sic de dicta Glossa videatur dicere, non esse de substantia, quod**

quod tantum sunt tres, annuus possit esse plures, non vero plures; non videri tamen, quare possint esse plures, quam tres, & non pauciores, cum textus tres requiratur. Unde concludo, quod, si non est de substantia, quod sint tantum tres, qui possint esse quatuor v. g. neque sit de substantia, quod sint tantum tres, qui possint esse duo, vel unus tantum, & sic Mirand. 10. 2. manual. q. 2. 1. art. 29. ver. Tercio est, ait, quod secundum opinionem multorum Doctorum, non est de substantia electionis, quod Scrutatores debeant esse tres. Tercio. Quia numerus ille Scruatorum in favorum electionis, ne scilicet in ea frangatur, introductus est. Ergo, si cum minori electorum incommodo, & cum eadem exclusionis frangendi, fieri possit electio cum uno solo Scrutatores non est contra mentem Canonis, vnum solum adhibere, sed hoc obtinetur cum solo illo Scrutatores in Ordine nostro; sic enim cum maiori libertate dant sua vota electores, nec vili maior frangitur in electione tali fieri, quam si adhiberentur tres; Ergo. Quarto. Quia ille numerus trium Scruatorum tollit multum de libertate electoribus, quod fuit motum nostri Capituli generalis; non enim omnes sunt gigantes, sed libertas est maxime essentialis electioni, & ita ut, etiam politica, cesset omnino electio, ut dicitur in cap. Periculum. 5. Carorum de elect. in 6. Ergo invenire modum, quo electiones fiant cum libertate maiori, non est facere contra mentem Canonis; immo est Canonem adjuvare, quod est concessum in cap. 1. de mun. ap. nuntiat. non enim potuit Canonum auctor fraudibus omnibus obviare. Quinto. Quia dato, quod ille nostris modis eligendi per vnum solum Scrutatores esset contra illud 1. Quia propter, de elect. quoad illud punctum de tribus Scruatoribus, quod non concedo; tamen potest dici, quod longa, ac prescripta consuetudo centum, & plus annorum adrogaverit illum Canonem quoad hoc punctum. Sexto. Quia Summi Pontifices ab illo anno 1520. confirmaverunt omnes electiones nostrorum Generalium, tanquam tunc, & canonice factas. Ergo signum est, quod non censuerint, esse factas contra Canonem quod licentiauerit; cum nihilominus confirmaverint, & plerumque causa cognita dicendum est, quod dictos canones abrogaverint. Septimo. Quia cum fuisset recursum aliquando ad factam Congreg. Regularium, ut dignaretur declarare, an hic modus eligendi, qui servatur in nostra Religione, esset contra Canones, facta Congregatio, re mature discussa, declaravit, quod Religio continuaret in dicto modo eligendi, & consequenter quod non erat ille modus contra Canones. Octavo. Quia iste punctus de tribus Scruatoribus videtur abrogatus per Concilium Trident. sess. 25. de Regul. 6. quatenus summam requirit in electionibus secretariem; Et ita censuit Mir. tom. 2. manual. quest. 3. art. 29. ver. septimo. Nono. Quia licet tres isti Scrutatores non electentur singulorum vota, quando dantur ab electoribus, secretantur tamen ea, quando iam data sunt, & electione secuta. Et tandem, quod hic modus eligendi in Ordine nostro non sit contra Canones, docuit doctissimus Pafstel in sol. super capitulum Avenion. 1. num. 2.

CAPVT IV.

De forma communis electionis, qua fieri debet electione secuta.

Ego Frater N. nomine meo, & nomine eorum, qui mecum consenserunt, eligo in Genera-

lem Ordinis N. vel in Provinciale Provinciam N. &c. P. F. N. in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.

1. Noto, quod ista communis electio, electione secuta facienda est per Scribam; ut sit ordinare in Ordine nostro, vel per alium à Capitulo deputatum, in casu, quo forte ipse Scriba in praetium egerit. Ex pro hac electione videnda sunt, quae dicuntur. 1. Religiosi, q. 3. cap. 31. notab. 2. & quomodo ordinandum sit negotium electionis à principio vique ad finem, vide in 1. parte nostri Rituale c. 14.

CAPVT V.

De forma literarum electionis Correctoris locales mittendarum ad Capitulum diffinitorium, vel Provinciale pro confirmatione.

IN Nomine Domini Amen. Reuerendi admodum Patres. Cum ad nos Conuentus huius N. locales Fratres, & vocales de iure pertinentes eiusdem Conuentus Correctoris electi, die ad hoc per regularia signata praefixo, qui est 15. Septembris, ad praedictum munus obendum, sollemni prius Spiritus Sancti missa decantata sacra communione refecti in Capituli locum processionally concessimus: ubi quidem diuino Numinis iterum inuocato, Capituli per Patrem Correctorem reuoluitur, factis protestationibus, ceterisque peractis, qua de iure, & more fieri solent, & debent, ad electionem tandem eiusdem Conuentus Correctoris decernimus; ac per viam scrutiny electus est R. P. F. N. ut hic per presentes inclusas schedulas videre licet; qua petro electo tanquam canonice, & viri de Religione benemerit, ut à R. R. adm. Paternitatibus VV. pro nostra consolatione, & huiusce Conuentus, tum Spirituali, tum temporalis profectu confirmetur, humiliter deprecamus in quorum fidem, &c.

CAPVT VI.

De eadem forma in casu electionis non secuta propter discordiam.

IN nomine Domini. Amen. Reuerendi admodum Patres, Sancta, atque catholica Ecclesia filios dissensionis interduco, atque discordia densa caligine circumdauit, est inuicendum, nec nouum tamen, nec graue, nec reprehensibile indicatur. Est enim fragilitatis medum humanae, verum etiam sanctorum hominum purissimumque spirituum naturalis ad dissensionem procliuat; & inclinat. Nonne in faciem se Petro reuoluisse gloriatur quodammodo vos electionis? Et cuius mens in legendo non erecta, longe regni Persuasi Principis, alteriusque Angelis dissidio retinetur? ut mirum propterea videri nequaquam debeat si nos humi repentes, lutoque

uasa circumferentes, in huiusce nostri Conuentus N. Correctoris electione, ob quam in capituli locum die praefixa conueneramus, peractis peragendis, minime concordis, in varias conſiſiſimus abire, ſententias, nec opus uobis conſeſſum ſi paſtorem eligere, & cooptare. Quamobrem, uenia in primis petita, Reuerendas admodum Paternitates ueſtras obnixè rogamus, ut bonum nobis, prudentemque Correctorem; qui non Dominus ſit, ſed pater, non lupus, ſed paſtor, non timorem inueniat, ſed amorem preſerat, pro hoc noſtro Conuentu dignentur providere. Quod quidem breui fore ſperantes, Deum interim precabimur, ut Reuerendas admodum Paternitates ueſtras in cunctis ſalubriter dirigat, illiſque efficaciſ gratia luce praſti, & aſſiſtat. In quorum fidem, &c.

CAPVT VII.

De eadem forma in caſu electionis non ſecuta propter penuriam Fratrum uocalium.

IN nomine Domini, Amen, Reuerendi admodum Patres. Nos huius Conuentus N. Corrector, & Fratres locales, ac uocales; notum uobis facimus, quod habenda electionis Correctoris praſati Conuentus inſtante die, peractis ſecundum iura peragendis, Capituli locum ingreſſi, hand poſſe nos ob Fratrum uocalium penuriam, electionem praediſtam, iuxta noſtra ſtatuta, celebrare comperimus. Quamobrem R.R. admodum Paternitates ueſtras obnixè rogamus, ut inopia, miſericordiae noſtra commiſerantes, idoneum Correctorem, qui praſtato Conſentui, cum in temporalibus, ſum uerè ſpiritualibus prodeſſe queat, ac uelit, dignentur providere. Et Dominus ſit illis propitiuſ. In quorum fidem, &c.

1. Noto 1. circa haſ tres formas; quòd in omni electione per ſerutinium debet praecedere tractatus conſultorius, ut dico ſem. 3. prinil. cap. 9. num. 7. In Ordine noſtro iſte tractatus in Capitulis generalibus, & provincialibus incipit à die, quo aperitur Capitulum, ideſt, quo primò electores capitulariter conueniunt. In Capitulis uerò localibus, in quibus eliguntur Superiores locales incipit ab horis 24. ante praefatam electionem, & hoc de more Religionis, idque intelligitur, etiamſ Superiores nihil dicant electoribus. Nec eſt neceſſe, quòd iſte tractatus ſit in comuni, ideſt, omnibus capitularibus congregatis, & conſultibus, ſed ſufficit quòd electores duo, uel plures inter ſe tractent de perſona eligenda, & ita ſemper ſeruari uidi. Cui praedictum ſtandum eſt, cum nihil clatè habeamus de iure circa hoc ſtatutum. Tractatio autem iſta, quam facere debent inter ſe electores, poteſt eſſe de perſona eligenda in comuni, v. g. ſi electores dicant inter ſe, volumus eligere perſonam idoneam, quae poſſit, & ualeat neceſſitatibus Religionis ſubuenire? Sen etiam poteſt eſſe in particulari de tali perſona eligenda, v. g. Pater tali mihi uideretur eſſe bonus pro tali dignitate, nam uir eſt ualde pius, prudens, ac doctus, &c.

2. Noto 2. quòd electio Superiorum localium in Ordine noſtro ad Fratres locales pertinet per Regulam n. 49. & eſt conforme iuri communi, cap. 1. de elect. ſit autem die 15. Septembris, per determinationem cap. Romani 6. num. 16.

3. Noto 3. quòd ante quamlibet electionem canonicam decet cantari miſſa Spiritus Sancti, qui debent intereſſe omnes electores, quique debent eo die ante electionem conſiteri, & communicare, & cantata miſſa, debent, profeſſionaliter cantando, Veni creator Spiritus, procedere ad locum Capituli. Quae omnia eſſe de ſubſtantia electionis poſt Concilium Baſilienſe, docet Bayſius in direct. el. ſ. p. 3. c. 13. num. 2. & 3. & fuerunt ſeruata in 1. Capitulo generalis noſtri Ordinis Romae celebrato n. 15. & in Capitulo Pariſienſi, n. 5. & in cap. Romano 3. n. 8. & in e. Val. a. n. 1. & in Cap. Malachiiano, n. 1. licet poteſt, quòd non ſit de ſubſtantia, ut dixi ſem. 1. Relig. e. 3. notat. 4. conuenientiſſime tamen ſtatuta exiſtimo, atque ita debere omnino ſeruari, ut in forma praeripſi. Ecce eſt miſſa Spiritus Sancti eſt ita in conſuetudine, ut ſine mortali eam non poſſe omitti putem. Conſeſſio, & cõmunio uidentur etiam neceſſaria; cum enim in nouiſſa ſit Spiritus Sancti gratia ad eſſe dñi bonae electionis, & haec omnimodam puritatem requirit, conſonum uidetur, ut dictis ſacramentis anima purificetur, ad hoc, ut inuocantibus Spiritus Sanctus aſſiſtat. Qui autem omittunt haec facere, non eſt mitium, ſi quandoque abortum faciant, & monſtra Praelatorum gignant; nam cum non debita puritate aſſiſtentiam Spiritus Sancti poſtulent, hie tales electiones contemnit, & ignorat, iuxta illud Oſe 8. Iſſiſ regnauerunt, & non ex me Principes exiſterunt, & non cognoui.

4. Noto 4. quòd poſt ingreſſum Capituli, & notuam intocationem diuini Numinis legitur Capitulum hoc modo, ſcilicet. In Capitulo generali, & provinciali leguntur literae patentes Commiſſionum, & Vicariorum, ſi qui adſint, interimque ipſi reſpectu Capituli exeunt, quòd ſi contra dictas literas, aut dictos Commiſſos nihil opponatur, ſingulorum publicis uocis admittuntur. Ita ſtatuunt pro Ordine noſtro in e. Roma. n. 4. In Capitulis localibus exeunt extra Capitulum ſinguli electores, unus poſt alium, & deinde uotis remanentium, ſi nihil opponatur, admittuntur. Sed hic exitus non uidetur neceſſarius in iſto Capitulo locali, cum nullus ſit de nouo admitterendus, qui de Capitulo non ſit, & ſi aliquid contra quenguam de dicto Capitulo opponendum ſit, poſſit, & debeat opponi, ipſo praſente, ut ſe deſcendere poſſit. Quare hic Genus ſeruatur, quòd congregatis in Capitulo omnibus uocalibus Corrector dicit. Eſtne aliquis, qui habeat aliquid opponere contra quenguam ex Patribus hic praſentibus, propter quòd non poſſit habere uocem in iſta electione? Si aliquis dicat, Ego habeo opponere contra P. F. N. hic F. N. iubetur exire de Capitulo, & audiuntur oppoſitiones, ſi opponat aliquid fruſtrum, non admittitur, ſi opponat aliquid ſubſtantiale, uocatur ille, contra quem oppoſitum eſt, & manifeſtatur illi oppoſitum, ad hoc, ut ſe deſendat. Auditis utriuſque rationibus, Capitulum iudicat. Si uerò, dicente Correctore, an aliquis habeat quidquam opponere, nullus reſpondeat, uel ſinguli dicant, ego nihil habeo, Corrector dicit, Sit nomen Domini benediſtum, & procedit ad uirtutiora.

5. Noto 5. quòd, praediſtis finitis ſunt per Praſiſ dentem Capituli preſtationes de non admittendo excludendum, & de non excludendo admittendum. Deinde datur abſolutio à cõſiſis ad eſſe dñi electionis. Atque ita ſtatutum eſt pro Ordine noſtro in cap. Barcin. 1. num. 2. & in German. 5. num. 2. Quid autem iuuat

iment dictæ protestationes, vide Mandagor. *de elect.* p. 1. c. 20. Et scias, quod iurane ad laicandam electionem in casu, quo tibi esset aliquis, qui vocem non haberet per quemcumque defectum, non protestatio hæc valet ad probandum, quod non fuit scienter admissus. Quod autem inest dicta absolutio, dixi *supra* lib. 4. cap. 7.

6. Noto 6. quod in Ordine nostro non possunt Provinciales non solum præsidere in Capitulo locali congregato pro electione Correctoris faciendâ, sed nec etiam illi interesse. Quod statum est ad saluandam libertatem electionis, in *cap. vel. 4. num. 26.* Possunt tamen Generales in dictis Capitulis localibus præsidere, vt ibidem dicitur.

7. Noto 7. quod electiones Correctorum in Ordine nostro non publicantur, nisi in Capitulis districtioribus, aut Provincialibus. In Capitulis verò localibus, fuit scrutinio Scriba dicte, *Adel. elect.* Et ita diffinitum est in *1. Paler. 4. n. 26.* Vide quæ dico *sum. 1. Religiosi q. 3. cap. 11. §. 7.*

8. Noto 8. quod numerus sufficiens pro faciendâ electione Correctoris sunt duo Fratres locales, & vocales, quia, cum possint eligere eam Consensum de corpore Provincie, manet in illi duobus vera libertas. Ita Passar. in *Schol. ex Auerion. ad dub. 12. de canonica electio.* Et fuit ita declaratum à Sacra Congreg. anno Domini 1628. vt refert *sum. 2. Religiosi q. 1. cap. 4. num. 11. §. 1.* Et habetur in *cap. Nullus de elect.* Si autem electio faciendâ sit de corpore Capituli, duo non sufficiunt, neque tres, sed ad minus requiruntur quatuor, vt electores liberi sint, aliquem electio nulla est, cum libertas sit de illius essentia, vt bene aduertit Passar. *ibidem.*

9. Noto 9. quod dubitant Doctores an sit simonia penurare res spirituales v. g. orabo pro te Deum, si tu oraueris pro me eundem, si mihi conferas aures datus, ego tibi conferam aures dabo, ego baptizabo te, si tu baptizaueris me. Ricardus in *4. d. 25. art. 3. q. 1. ad 1. Sylva. verba Simonia q. 16. in fine.* Accurrit *sum. 41. Petrus Nauas de rescript. lib. 2. cap. 2. num. 186.* affirmant, quia in *cap. Quæstio de verborum pœnitent. dicitur*, quod datus rei spiritualis pro alia spirituali, interueniente pacto, est simonica. Negant verò esse simoniam Aragon. *2. d. q. 100. art. 1. c. 8.* Sotus *lib. 9. de iust. q. 5. art. 2. ad 3. Victoria relect. de simonia num. 17. Rodriq. tom. 2. sum. cap. 66. num. 2.* Sanchez *sum. 1. opuscul. lib. 2. cap. 3. dub. 44. num. 3.* quia, inquit, ea solum simonia prohibetur, quæ aliquid spirituale temporali pretio emittit. *Alar. lib. 8. colligitur ex cap. 1. Matthæi, & ad cap. Quæstio* dicunt, quod solum loquitur de beneficiis.

10. Hinc deducit Sanchez, quod exstantur à simonia monachi conuentuales inter se hoc pacto, elige me in Provinciam, & ego te eligam in Pileorem, quia licet hæc officia sint spiritualia, non sunt tamen beneficia, & sic ita sentire doctores iuniores, hæc refert etiam Diana *4. parte suarum rescript. tract. 4. miscel. rescript. 130.*

11. Sed hæc deductio mihi non videtur legitima, quia etiam probata sedula sententia, & probato, quod officia regularia non sint beneficia, vt docet *sum. 1. relig. q. 1. cap. 31. §. 9. dist. 21. versu N. auerion.* illa exempla, quæ ponunt Doctores 1. sententia, sunt purè spiritualia, officia autem ista non sunt purè spiritualia, nam, vel docent ex æquo spiritualitatem, & temporalitatem, vel saltem vnum altero solum principaliter, vt dixi *sum. 1. relig. quest. 3. cap. 7. num. 1. & fusi. cap. 5. num. 61.* vnde non valet deductio à purè spiritualibus ad principalem, & temporalem mixtum, 2. quia in *cap. De hoc de simonia ex preli. declarant* simoniacum esse talis modo pacifici, dabo tibi suffragium in hac electione, si mihi dabis in illa, &c.

præter Doctores, quos ad illi adduxi *sum. 1. relig. q. 1. cap. 31. §. 9. dist. 21. ad docet* Arzo *usque moral. part. 3. lib. 1. cap. 7. q. 1. versu Et rescript.* Diana *1. parti. tract. 2. rescript. 125.* Suarez *tom. 1. de iust. lib. 4. de sum. cap. 49. num. 13. & 14.* quem videris pro excusatione huius difficultatis *ibidem cap. 51. a num. 1. & num. 20. & sequentibus.* Et adverte temper, quod ideo iste modus procedendi in electionibus dicitur, & censetur, simoniacus, quia lege ecclesiastica est prohibitus, *dist. 2. cap. De hoc de simonia*, vt innuit Suarez *dist. 2. cap. 39. num. 14.* vbi addit, quod quidam illi officii esse semper aliquod temporale annexum, si tales pœnitent tunc propter illud temporale principaliter, est etiam simonia contra latus naturale. Quare non video, quomodo illa doctrina Sanchez posset saluari, nisi diceretur, quod taliter pacifici non est simoniacus, quatenus simonia est iure naturali prohibita, vt loquuntur multi Doctores pro 2. opinione citati, & in specie Victoria. Et si ad *dist. 2. cap. De hoc*, respondet Sanchez, quod loquitur de beneficiis. Dico 1. quod Papa ibi damnat tanquam simoniacum modum illum procedendi in electionibus, dabo tibi priorem, si tu conferas mecum in provincialatu. 2. Dico quod licet officia regularia non sint beneficia, sunt tamen illis multum similia, vnde debent eodem iure censeri, præsertim in fauorem animarum. Dico, quod nemo ista Sanchez nullo modo esse prohibita, quia ipse primus eam aduenit, & non latius probatur, imò etiam si eam probaret, esset adhuc mihi improbabilis, quia viam aperiret multis negotiationibus illicitis, & inordinatis. Verum quidem est, multos Doctores, quos citat Diana *4. parti. tract. 4. rescript. 155. versu Verum huius*, esse, vt simoniam solo iure ecclesiastico prohibitam non subiacere pœnit simoniacæ, nec aulicæ inducere, nec excommunicationem, vnde hic electi peccant quidem mortaliter, tamen non tenentur pœnitentia, licet obtineat tennentia, nec excommunicati sunt secundum istos, sed his non adhiærit *sum. 1. relig. subd. cap. 31. §. 9. conclus. 2. vers. Tertio probatur* cum doctoribus, quos refert idem Diana in principio dictæ resolutionis.

CAPVT VIII.

De forma literarum electionis Correctoris per mortem prædecessoris, mittendæ cum ad Provinciales, & collegas pro confirmatione.

In nomine Domini. Auen. Reuerendi admodum Patres. Notum sit PP. VV. anno Domini 1634. die 24. Apellis bona memoria F. N. huiusmodi nosse Conuentus N. olim Correctore defuncto, eiusque corpore ecclesiasticè tradito sepulturo, Nos P. F. N. ab eodem defuncto, infirmitate durante, Vicarium institutum, vnde cum Fratribus localibus, & vocalibus pœnitenti Conuentus die 26. Apellis Capituli locum ingressos, diligenter inter nos deliberatione premissa electionem Correctoris loco defuncti, quod Fratres omnes vocales, ad quos spectabat adesse conuenire, die 27. Apellis celebrandum statuisse. Atque ita diem vigesimum septimum huius mane consensu ad huiusmodi electionem faciendam prefatum, & destinatum. Quo sanctè adueniente, Spiritus Sancti Missa primam celebra-

ta, in Capituli locum conuenimus, ac pramissis de iure pramittendis, ad prelati Correctoris electionem pariter diuenimus, factoque sermone, Patrem Fratrem N. Scriba attestante, electum fuisse, ut ex inclusis schedulis inuotescit, competum est. Quae porro electio tanquam canonica, Patriſque de Religione bene meriti, ut à R.R. admodum Paternis. VV. confirmetur obnoxie deposcimus, ac poscimus. In quorum fidem, &c.

1. Noto 1. quod innot, & dies mortis Praelati debent poni in praefatis literis, ut sciantur, quando Ecclesia coepit vacare Mandagor de elect. p. a. forma 1. Item debet expressum nomē Praelati defuncti ut sciantur per cuiusquam mortem vacauerit Ecclesia, cap. Bonae. 1. & 2. de postul. Prael. Item non debet fieri electio, priusquam defuncti corpus Ecclesiastica sepultura tradatur, sed hoc solū est de honestate, ut Mandagor de elect. p. a. cap. 1.

2. Noto 2. quod in casu mortis correctoris localis in Ordine nostro Vicarius ab eo ante mortem sua infirmitate durante, constitutus remanet Vicarius, quouque alter de nouo eligatur à Capitulo locali; praeterque in omnibus, etiam in electione noui Vicarii loco defuncti. Sic statum est in cap. Barbin. 3. elect. 4. num. 4. Quod si Corrector subitaneus & improbitate morte decedat, tunc primus in officio, si adit, vel primus senior antiquitate Religionis, si non adit, sint Seniores, Capitulum congregabit, ad determinandum diem electionis, ceteraque facienda; quae necessitas fieri debent, argum. cap. Volumus, in ista Glossa verb. Clerici, d. 89.

3. Sed quid, si moriatur Corrector ex morte subita, & Seniores sint extra Conuentum, quando reuertentur, erit-ne primus Senior vicarius? Dissingendum puto. Vel eodem die sunt reuertiri vel non. Si primum, prior quod tunc Vicarius pertineat ad primum seniores; illa enim breui absentia est omnino per accidens; deinde non potest dici absens, qui est in loco, vel ciuitate, cum commodè possit vocari; argumento eorum, quae dicitur tom. 1. Relig. p. 1. c. 31. §. 6. conclus. 1. quod ad electionem vocandi sunt, qui sunt in ciuitate, vel loco; Si verò seniores non sunt eodem die reuersi, tunc subdistingui. Vel sunt absentes propter negotia Conuentus, vel propter negotia propria. Si primum, quando reuertuntur, primus senior sumit officium; nam qui reipublice causa abelli adesse videtur, & absens non nocet illi, qui propter negotia Conuentus abest, cap. Expedit, de dilat. Barr. ad leg. Testamentum, ff. de alim. & ribor. legat. nu. vnc. Et habetur expresse in regulis Casari 183. quae dicitur, Quod absentia tua, qui reipublica causa abest, negat, neque alius damosa esse debet. Quae ratio valet etiam ad probandum, quod quando in Conuentu essent duo seniores, & tertius antiquior fuisset missus ad aliqua negotia Conuentus, breui reuertens cum hic reuertitur debet exercere officium Vicarii. Si verò sunt absentes propter negotia propria, tunc Vicarius illi non debetur, sed antiquiori, qui erat in conuentu tempore mortis, nam quando abest ob propria commoda, les illi non suffragatur; unde vere abesse dicendus est. Et eodem modo philosophandum puto de Collegis Generalis, quando hic moreretur, & primus abisset propter negotia Religionis, breui tamen rediret.

4. Noto 3. quod in huiusmodi electione Vicarii loco correctoris defuncti vocem habent, qui locales in dicto Conuentu erant ante, vel in principio infirmis, etiam si non fuerint in eodem conuentu per triemstre ante locales; cum constitutio Clem. VIII.

intelligenda sit de electionibus, quae annuatim fiunt mense Septembri, & non de aliis. Ita statuitur in cap. Barbin. 3. §. 4. num. 5. Quod si eo tempore non fuerint Fratres vocales in praefato Conuentu in sufficienti numero pro tali electione celebranda, scribendum est Province illi, qui providebit, ut in cap. Valenz. 4. num. 10. in quo statuitur, quod in casu mortis possit Provincialis propria auctoritate promittere per aliquos dies de Vicario, quouque electio Vicarii ordinatur; fiat ab electoribus. Quod tamen post dictam statutam Barchin. non videtur habere locum, nisi in casu mortis reuertit, & defuncti Fratrum vocallium, ubi Provincialis esset praesens, vel parum distans.

5. Noto 4. quod electio Correctoris facta causa mortis non debet publicari, sed statim ad facta locum claudi debet, & mihi ad Pattern Provinciale, & colligas, qui cum conuenient. Ita statuitur in dicto cap. Barbin. 3. §. 6.

CAPVT IX.

De forma literarum electionis Correctorum Romanorum mittendarum ad Patrem Generalem pro Confirmatione.

IN nomine Domini, Amen. Reuerendissime Patris. Nos Corrector, & Fratres in Constantia S. N. de Vibe locales, & vocales R. P. V. significamus, acui Corrector praefati Conuentus electionis habenda, instante termino, die videlicet 29. mensis Septembris, hora mane confecta Spiritus Sancti missa prius decantata, sacra recessus synaxi, campanula sono, ut moris est, in Capituli locum conuasse; ubi quidem, pramissis de iure pramittendis, ad electionem Correctoris diuenimus. Atque ita via sermone electus est P. F. N. singulari pietate vir, & literarum scientia ap-pri-me condecoratus, quem itidem in ecclesiam, Te Deum laudamus decantando, hilarē atque inuicē comitatus humili, ac religioſa manuū deſoluatione venerabundi excepimus, eius sanguinem Patri, ac Pastori debitam praestitimus obedientiam. Cum huiusmodi igitur nostra electio rite, & canonice facta sit, virumque praefatū tanto muneri idoneum, R. P. V. obnoxie rogamus; ut eam pro nostra consolatione, vestrigue Conuentus utilitate confirmare dignetur, Deum illi propitium interim exoptantes. In quorum fidem, &c.

1. Noto, quod electiones Correctorum Urbis in Ordine nostro sunt in die 5. Michaelis Archangeli die 29. Sept. & statim electi publicantur, & exercere officium, ita conſecratione approbante, videtur tom. 2. Relig. p. 1. cap. 4. n. 9. immo per privilegium Iulij II. quod habetur tom. 1. nostr. prim. in cons. 2. Iulij II. §. 4. Tenentur tamen confirmationem petere à Generali, ut decantat cap. Ponto num. 23. & Valz. 3. num. 9. & de illis Correctoribus dixi tom. 2. nostr. prim. in cons. 7. Pauli V. à tom. 18.

CAPVT X.

De forma electionis Discreti destinandi ad Capitulum Provinciale.

IN nomine Domini. Amen. Nos Fr. in Conventu N. Civitatis N. locales, pariter ac vagales, vobis R.R. admodum Patribus Provinciale Capitulum in Conventu N. celebrantibus notum facimus, ac declaramus, die 15. Septembris à nobis unanimiter in Capitulo, ob huius nostri Conventus Discretum, destinandum ad provinciale Capitulum pro electione Provincialis celebranda, interiusque tendens, ac eiusdem Conventus necessariis rebus proponendis ceterisque peragendis, qua eiusmodi alij Discreti in provincialibus Capitulis de iure facere possunt, eligendum congregati, promissi de iure, & consuetudine promittendis, una sententiis, ac canonice ad id munus assumptum P. F. N. virum non minus pium, quam doctum, & in agendis maxime versatum. Quem quidem sic electum hisce testimonialibus literis proprio singularum eborographo subscriptis munitum, vobis destinamus. Regantes humiliter R.R. admodum P.P. VV. ut cum gratia suscipere velint, ac dignentur. In quarum fidem, &c.

2. Noto 1. quod in Ordine nostro eligere Provinciale spectat ad Provinciale finientem officium, illius Collegas, Cortesores cuiuslibet Conventus Provinciae, & ad Discretos in quolibet Conventu eligendos. Ita statuit in nostro Constituto, num. 101.

3. Noto 2. quod isti Discreti debent eligi de corpore Capituli localis, à quo mittantur. Ita statuit in cap. Val. 1. num. 15.

3. Noto 3. quod isti Discreti debent habere licentia testimonialia suarum commissionum, alioquin non recipiuntur, per statum cap. Genes. 1. num. 16. cum enim sint veluti Procuratores suorum Conventuum, merito obique mandato suorum Conventuum reiciuntur, iuxta c. 5. de procurator. cap. Lellius, d. 63. cap. Nobilissimi d. 77.

4. Noto 4. quod si propter penuriam Fratrum, vel discordiam, dictos Discretos in aliquo Conventu fieri non possit, tunc Capitulum locale teneris scribere Capitulo provinciali, notificando illi impotentiam, vel penuriam, quæ licet poterunt formati, moris motibus, admittit similibus licetiarum prolixum huc supra, cap. 6. n. 7. Adnotet autem, quod si in electione Discreti suffragia sunt paria, & electiones ter repetita, adhuc perlitit dicta paritas, tunc potest solus Cortesor nominare ad tale munus, quem de duobus habentibus dicta paria suffragia maluerit. Ita statuit in c. Gen. 6. n. 16. Si vero vota non fuerint paria, tunc in Discretum eligendus est à Cortesore, qui plura suffragia habuit, iuxta determinationem c. Barbois, §. §. 5. n. 1.

CAPVT XI.

De forma electionis Commissi ad Capitulum Generale destinandi.

IN Nomine Domini Amen. Reverendi admodum Patres. Nos Fratres Provincialis, ac Designatores Provincia N. Ordinis N. die 29. Septemb. anni 1632. iuxta Ordinis nostri constitutiones in Conventu N. pro celebratione capituli intermedij unanimiter congregati, servasti de iure servandis, iuxta Concilij Tridentini decreta, summorum Pontificum constitutiones, & regularia statuta, omnibusque, in singulis huius Provincia Conventibus habitis electionibus Commissi ad proximum Capitulum generale destinandi, vix perspecti, in cunctis eisdem Conventibus P. F. N. ad eiusmodi munus electum destinatumque fuisse comperimus. Quem quidem sic electum nos etiam confirmamus, & eundemque sic electum, & confirmatum, ad vos Reverendos admodum Patres, generale Capitulum celebrantes dirigimus, & ad eligendum una vobiscum generale, ac supremum totius Ordinis caput ceterisque Officiali, & ad omnia, & singula qua in eodem Capitulo peragi necesse fuerit, peragenda, passissimum vero ad totius Religiosi negotia, & in specie istius nostra Provincia bonum, & commodum concernentia diligenter, & efficaciter proponenda, gerenda, & pertractanda. Pro quibus sane (cui prudentia maxime fidentis) generale mandatum pro casu quocunque necessario, etiam expressè exprimebimus, speciale quoque expressum immo specialissimum, & expressissimum mandatum requirere eidem concedimus. & imperimus R.R. admodum P.P. VV. maturi, quo possunt studio regentes, vi illam benigne, & perhauriant exipere non dedignantur. In quarum fidem subscripsimus, & nostra Provincia sigillo communivimus. Datum, &c.

1. Noto 1. quod ad Capitulum generale Ordinis nostri secundum Cortes. num. 93. debent accedere omnes Provinciales Religiosi, & præterea duo Commissi ex vnaqueque Provincia eligendi in Capitulo provinciali ex omnibus Commissis ad illud destinatis ea singulis Conventibus pro celebrando Capitulo provinciali. Sed modo post. 1. cons. P. P. tom. 1. nostr. privi. ad dictum Capitulum non accedit nisi unus Commissus ex vnaqueque Provincia, qui eligitur in cap. ultimo de finitio ex omnibus Commissis electis in singulis Conventibus cuiuslibet Provinciae, prout statuit in Cap. Valens, 4. num. 22.

2. Noto 2. quod hæc forma procedit, quando unus solus fuit in Commissionem electus ab omnibus Conventibus; si vero plures fuerint electi, tunc mandanda est illa clausula, omnibusque in singulis, &c. in hanc omnibusque in singulis Conventibus habitis Commissis ad electionem adeptis, ex his via servanti P. F. N. ad huiusmodi munus elegimus, ac destinamus.

3. Noto 3. quod debet Commissus portare licentia sui Commissarii, vel Capitulum, in quo susceletus, authenticatum, cap. Rom. 3. n. 4. cap. 1. Genes. n. 16.

n. 16. cap. Pauli, n. 35. pntper rationem dictam cap. preced. rub. 3.

4. Noto 4. quod Commissus non potest proponere in Capitulo, nisi quatenus continetur expresse in literis sue commissiois; cap. 1. *Aurion. num. 22.* Si tamen in dictis literis apponatur illa clausula, *Pro casu quocunque*, quoniam in hac forma potius, poterit quocunque negotio proponere; valet enim illa clausula perinde, ac si negotia ipsa exprimerentur. *Barbula de clausula clausula. 102. n. num. 8.*

5. Noto 5. quod si dictus Commissus electus, ante Capitulum decederet, vel suis exigentibus, vel defectu electionis, vel alia iusta causa depareretur, tunc pntet eligi alter per eisdem Provinciales, & Definitores determinata die, per eos statueretur, facta prius in quolibet Conventu ipsius electione. Ita statuitur in cap. *Val. 4. num. 2. & in cap. Barbin. 3. siff. 5. verbi form.* ad dicitur duobus dictis casibus alia tertia, nimirum pntet infirmitatis, cum particula taxativa excludente omnes alias causas. Et adverte, quod ad Commissum ipsum spectat dictam suam infirmitatem, vel aliud impedimentum, si quod haberet, quod illi impediret accessum ad dictum Capitulum generale, pntare, & consistat ex l. *Altor. C. de probat.*

CAPVT XII

De forma literarum electionis commissi facite in singulis Conuentibus, mittendarum ad Capitulum Provinciale pro confirmatione.

IN nomine Domini, Amen. Reuer. adu. Patres Cum in sacro Pentecostes die anni proximi venturi Capitulum generale celebrandum sit, ad quod Pater aliquis solertius, prudenter, & consilio polens. Commissi nomine insignitus ab unaquaque Provincia esse dirigendus, ac destinandus, ut autem in singulis cuiusque Provincia Conuentibus prius eligi debeas, tum vero deum in hoc definitorio Capitulo eodem confirmari, seu ex multis eligi oporteat. Nos propterea huius Conuentus N. locales Fratres, ac vocales pro praesata electione celebranda die 15. Septembris in Capitulo locum conuenimus ubi quidem solemnibus peractis, ac Spiritus Sancti Numine invocato, legitimo Capitulo, omnibusque tandem, qua de iure secundum Canones, Pontificum decreta, regularesque constitutiones complenda sunt, exactis, ac completis, ad praedictam electionem via serotinijs deuenimus. Atque ita P. F. N. ut ex hoc inclusis schedulis innotescit, electus fuit. Qua quidem electio tamquam canonica, ac patris de Religione benemeriti, ut a vobis confirmetur, studiose poscimus, atque humiliter efflagitamus. In quorum fidem, &c.

1. Noto, quod electus Commissi prius Capitulo generali in Ordine nostro non publicetur statim facta, sed mittitur secreta ad Capitulum definitorium, ut dixi hac supra, cap. 7. notab. 7. de elect. Correcorrem.

CAPVT XIII

De forma literarum electionis Provincialium, mittendarum ad Patrem Generalem pro confirmatione.

IN nomine Domini, Amen. Reuerendissime Pater. Nos infra scripti in hoc provinciali Capitulo Provincia N. Ordinis N. vocem habentes, R. P. V. en qua decet, reuerentia, his literis adveniens decemus, & commendamus, nos die 29. Septemb. quo festum cadit S. Michaelis Archangelus, Conuentu N. per proximè praeteritum definitorium Capitulum destinato, pro nostra Provincia capite, ac Pastore, qui elementa pietate, & li rectitudine, harmonique mediocris discretione praeditus foret, quique diligit potius fructus, quam timori, nec amore suum pro se, sed pro omnibus quaeriret, diligendo, conuenisse, ac omnibus, qua de more & iure peragi, & consummari solent, ac debent, adamussim peractis, & consummatis, unanimes consensu, ac voluntate (si autem electio non sic facta concordaret, dicatur maioris suffragiorum parte) R. adu. P. F. N. virtutis fecunda claritate fulgentem, moribus, & exemplo illustrem, primum, iustum, prudentem, & vigilantem omnium calculo existimatum, via serotinijs ad praedictam munus elegisse, illique praeterea dedisse in Collegas Venerabiles Patres N. N. N. viros illo praeditos, ac pietate nobiliterque confluantes. Cumque huiusmodi electiones canonicae sint, ac Patrum de Religione praeclare meritorum, ut à R. P. V. confirmetur, humiliter, ac studiose deprecamur, quo valeas vobis, ac Provincia nostra fructe Deo, praesse sanctissimè, & praestantissimè prodesse. In quorum fidem praesens electionis nostra decretum Reuerendissime P. V. propriis manibus subscriptum, & Provincia nostra studiose monitum dirigimus, ac transmittimus. Datum, &c.

CAPVT XIV.

De eadem forma in casu mortis Provincialis.

IN nomine Domini, Amen. Reuerendissime Pater, cum deficiente Pastore, ob longam, diuturnamque vacationem, quodiamvis destituta solatus, graui in spiritualibus, ac temporalibus dispendia patiantur Ecclesia, maioreque nostri propterea maiora praemissa de liberatione, ultra mensum Provincialis dignitatem vacare nequaquam debere censuerint. Ea propter in Genuesi testis Maria Conuentu die 20. Octobris anno 1632. bona memoria R. adu. P. F. Decado Lomellino huius Genuesis Provincia quondam Provinciali defuncto, ipsiusque corpore ceremonialiter, ac reuerenter in eiusdem Conuentus ecclesia ecclesiastica tradito sepultura, ne viduitatis sua incommoda provincia ipsa diutius de-

pluribus, pro suis Pastoris electione celebranda nobis electoribus, per nostras constitutiones deputatis, primis suis N. mensibus dies unanimes consensu assensu. Quo quidem aducente, in Capituli locum sono campana omnes convenimus, solemnique Spiritui Sancti missa, cunctis assistentibus, sacraque refectio Eucharistia, prius decantata, atque iterum Nominis ejusdem implorato, ad electionem Prescriba decernimus; atque ita votorum omnium vi P. F. N. electus fuit, tam veri ad Scriba electionem via servituz progressi eundem P. F. N. electum pariter fuisse persequimur. Eadem autem forma videtur, ad electionem Provincialis processimus, & nemine discrepante, seu, si non fuerunt unanimes decem votorum & quidem vigore, ac vi R. P. F. N. Virum utique providum, & discretum literarum scientia, vita, & moribus meritis commendandum, in astate legitima constitutum, ex legitimo matrimonio procreatum, in spiritualibus, ac temporalibus valde circumscriptum elegimus. Quam quidem electionem mandato nostro per Scribam solemniter, ac communiter celebratam omnes approbamus, gratam habuimus, & acceptavimus. Postmodum autem eandem prefato N. absentem intra tempus à iure statutum presentavimus, obnixè rogantes, instantesque flagitantes, ut suum illi a quo atque libenter animo præsaret assensum. Qui demum divina hand capies resistere voluntati, votis nostris intra tempus à iure statutum obsecundans, electionis de se facta humiliter consentiendo. Ea propter à R. P. V. tam deuotè, quam demissè unanimi studio deprecimus, ut electionem præsatum sic solemniter, canonicèque celebratam confirmare dignetur, quo nobis, & Provincia nostra, auctoritate Dei, veluti Pastor idoneus, præsente quacumque, & prodesse, asque, & alij eiusdem subditi sub ipsius regimine, ac dultu coram Deo salubriter militare valeamus. Ceterum, ut R. P. V. cognoscat evidentius nostrum omnium votum in prædictis omnibus, & singulis conspiciat, atque in huiusmodi petitione unanimiter existere, ac concordare, præsens electionis nostra decretum Reverendiss. P. V. nostris iuxta canonica statuta propriis, roboratum eburceraphis, & subscriptum, & nostraque Provincia, sigillo communitatum transmissimus. Datum, &c.

CAPVT XV.

De eadem forma facta à Capitulo definitorio usque ad quod tantum durans electiones Provincialis facta causa mortis.

IN nomine Domini, Amen. Reverendissime Pater. Nos infra scripti Provincia N. Definitores fidem facimus, ac attestamus Reverendiss. P. V. quod Septembris die 29. anni 1633. mane hora confecta in Conventu S. N. de N. per proximè præteritum provinciale Capitulum definitori

Capitulum celebrationi destinato convenientes, vicariatus provincialis officio, propter obitum R. adm. Patris F. N. collato, expirante, ad eiusdem Provincia Provincialis electionem decernimus; atque ita unanimi omnium consensu prædicti P. F. N. vir sanctè de Religione nostra benemeritus, ut alias P. V. Reverendiss. nostris literis declaravimus, electus est. Quam quidem electionem, ut Reverendiss. P. V. confirmare dignetur, humiliter obnixèque deprecimus; eandem namque Patrem in regimini solio constitutum non parum favente Deo, cum in spiritualibus, tam temporalibus hinc minima nostra Provincia præstaram speramus. In quorum fidem, &c.

1. Noto 1. quod Capitulum provinciale in Ordine nostro, ac etiam Capitulum generale celebrari debent in Conventu proximè præteritum Capitulum provinciale, vel generale decernimus. Ita statutum in nostra Regula, num. 48. & in Correctorio, num. 101. & congruit cap. In singulis, §. Huiusmodi, de statu Monachorum, in casu vero mortis Provincialis debet celebrari Capitulum in Conventu, ubi defunctus decessit, quia Corrector dicti Conventus et interesse debet, per statutum Cap. Pauli, num. 38. qui tamem locus mutari potest, si aliqua vigens ratio suadeat, de consensu tamem maioris partis electorum. Item si extra Conventum decedat Provincialis, debet Capitulum novæ electionis celebrari in Conventu proximiori loco, in quo decessit; per dictum statutum Pauli. Item quod Collegii Generalis, vel Zelosi in casu mortis si debet in ea Provincia, in qua habitus est nuntius de morte, Cap. Pauli, §. m. et quod 4. & in eo Conventu, quem eligendum duxerit Generalis, ut ibidem statuitur.

2. Noto 2. quod secundum Canones electio celebrari debet intra tres menses à die mortis Prælati præteriti; cap. Ne prædesse, de elect. & ita generaliter in Ordine nostro fuit de quacunque electione conclusum in Cap. Rom. 6. n. 14. dñb. 2. Sed hoc tempus quoad Provinciales duxerit in cap. Barthelemy, §. f. 4. fuit constitutum ad terminum vnius mensis.

3. Noto 3. quod eligendus in Prælatum debet esse vir bonæ vitæ, constitutus in sacris legitimo matrimonio natus, in astate legitime constitutus, in generalibus circumscriptus, & etiam in spiritualibus, qui possit iura ecclesie iure, prudens, docilis, temperatus, castus, sobrius, castus, humilis, assidulus, misericors, in lege Dei instructus, in Scripturarum sensibus acutus, in dogmatibus ecclesiasticis exercitatus, doctus, providus, maturus & qui sepehendi non possit. Deo, & hominibus placens, hospitalis, bonis moribus ornatus, ac mansuetus. Quæ omnia probantur ex cap. Ad Episcopum, §. d. 61. cap. Cum in conventu, de elect. cap. Nisi cum pridem, de reuot. & ex his, quæ ducuntur. 2. Relig. tota q. 2.

4. Noto 4. quod quando electus commendatur apud confirmationem per illas clausulas, prout, & discretum, literarum scientia, &c. debet à fieri secundum veritatem, & secundum iudicium conscientie propriæ, huius in facto ita sit, vel saltem sentiat esse, sicut scribit ille, qui commendat; nam alioquin peccat, si scribat id, quod non sentit esse verum, nam qui contra conscientiam facit, addicit sibi ad gehennam, videtur in c. Literarum, §. Porro, de res. sp. l. ita Boet. ad p. 2. Mand. de elect. forma 1. vers. Provinciam.

5. Noto 5. quod, electione facta, si electus sit prudens, deducitur ad ecclesiam, eundem, Te Deum Laudamus, & & iohannatur idem, illi sedenti in cathedra

cat hedra ad hoc parata, per manum deofcalationem obediunt a cecidit. Hæc autem nullo iure itantur, nec iure de substantia electionis; unde si omittantur, non per hoc potest eadem electio, quia tamen sunt de substantia, & antiquissima consuetudine introducta, idcirco omitti non debent. Ita Mand. de elect. p. 1. cap. 33.

6. Noto 6. quod, electione secuta, tenentur electores tam electo præsentare, si non sit præsens, intra octo dies à die electionis, c. Capientes. §. Caterum, de elect. in 6. electus vero tenetur consentire intra mensum à die præsentationis, cap. Quam sit, cap. Si Religiosus, de elect. in 6.

7. Noto 7. quod in subscriptionibus, quæ fiunt à singulis capitulis, debet exprimi dignitas, tam præsentis, quam præsentis, hoc pacto, videlicet. Ita est Frater N. de N. Corredor præteritus Iesu Minz Genæ, nunc in Collegam adm. R. P. Provincialis assensum: nam magis præsentatur per his, qui sunt in maioribus dignitatibus, cap. Ecclesia, cl. 2. de elect. §. Tandem ibi, Cardinalis alius, meritis, & auctoritate. Buerus ad Mand. p. 2. cap. 39 forma 14. verò. Ego G. Se ad maiorem capitulum scribere non potui, & propter infirmitatem chiragra v. g. &c. tunc debet subscribere per alium, hoc modo, Ego Frater N. Corredor præteritus Iesu Maria Genæ, nunc in Collegam adm. R. P. Provincialis assensum universi omnibus prædictis, & per P. F. N. Corredorem Samam subscriptionis, quia propter infirmitatem chiragra scribere non potui. Ita Mand. loc. cit. in fine. Et ratio est, quia qui facit per alium, est perinde, ac si faciat per se reg. Qui facit, quæ est 7. de reg. iur. in 6.

8. Noto 8. quod electiones Vicariorum, à quoquoque fiant, in Ordine nostro non durant nisi vlt. que ad Capitulum d. huiusmodi, nisi Capitulum generale citius foret celebrandum. Ita statutum est in c. 1. Forp. l. 19. & congruit. Ea quæ de sta. Minz. §. Quid si Absens. Quod intelligendum est includit, ut declarat cap. Val. in 10.

9. Noto 9. quod, mortui Provinciali, in Ordine nostro electio inaccessio spectat ad Corredorem Conventus, in quo mortuus est, & ad Collegas Provinciales defuncti; vel, si mortuus sit extra Conventum, ad Corredorem proximioris Conventus, per statuta Cap. Genuf. l. 1. nam. 19. & Paula num. 38. Et de ista electione abundè dixi toto cap. 1. §. tam. 1. prim. regul. Quid si dicta morti contingit eo tempore, quo Generalis fuerit præsens in dicta Provincia, tunc præfata electio spectat ad dictum Generalem cum suis Collegis, & ad lapradictos cum latine. Ita statutum in Cap. Rom. 6. num. 14. ad 10. dubium. Quid si contingat in dicta electione vora esse aequalis liberum est Generali ex illis sic in paritate electis, seu ex aliis quibuscunque, iis exclusis, quem voluerit eligere, per dictum statutum Roman. 6.

CAPVT XVI.

De forma præsentandi electionem electo absenti.

Frater N. Corredor Conventus N. & Collega Provincialis Provincia N. R. adm. P. F. N. salutem. Nonnulli P. F. adm. R. ob decessum & vni bonæ memoria adm. R. P. F. N. huius Provincia alim Provincialis, Passere sus. Deo sic disponente, nostrum bonæ. pa. animum gregem caruisse: neque ad nosmetipsos, ad quos de iure in eo casu pertinebat electio, die 1. Nouemb. anni 1631. in Con-

Tona. 171.

uentu N. conuenisse, ubi præfatus N. decesserat, & omnibus, quæ de iure complenda sunt, exaltis, & completis, via seruitus procederet P. F. adm. R. in nostrum Provinciale, ac Passerem tandem elegisse, ac designasse. Cui quidem electioni, ut P. F. nam præbeat assensum instanter petimus: ac suppliciter exoramus. In quorum fidem, &c.

1. Noto 1. quod dicta notificatio electionis absenti debet præsentari authentica, id est, subscripta ab omnibus electoribus, seu à solo Scribe de mandatorum electorum; & habita tali notificatione, non debet electus statim consentire, ne præsumatur ambiguitas, cap. Sicut u. l. 9. 6. sed debet respondere, quod accipit tempus ad deliberandum de ea; & de liberatione habita, respondet, pro se libi Dominus inipræsentem tempore enim indigimus: ut aliquod maturius peragamus, cap. Ponderet, d. 30.

2. Noto 2. quod hæc eadem forma poterit fieri quando fuerit electus quis in absentia tempore ordinatur electionis, hoc pacto. Nominis P. F. adm. R. huius nostra Provincia N. electionis Provincialis celebranda instante tempore, nos, ad quos huiusmodi spectabat electio, in Conuentu Sancti N. die 29. Septembris anni 1631. legitime congregati, præfatus de iure peragendi via seruitus procedentes, P. F. adm. R. elegisse. Cui quidem electioni, &c.

CAPVT XVII.

De forma, qua absens electus præstat electioni consensum.

Frater, &c. Ordinarius N. Provincialis, RR. PP. Definitoribus, seu Capitulis Provincialis Provincia N. salutem. Vestras legitimas literas quibus nobis declaratum est, vos omnes per eligenda Provincia vestra Passere in Capitulo congregatos, Spiritus Sancti instigati in personam nostram vniuersi consensu conuenisse, nosque tandem in vestrum Provinciale electos fuisse, ac designatos. Matura equidem deliberatione præuoluta, tenuitatem nostram, infirmitatemque pendentes, accipitis: cara diu distrahitis, diuino Spiritu demum inflammatis, supernæ Dei voluntati nequaquam duximas obsequendum. Atque ita ad honorem summæ, ac indidua Trinitatis, B. M. V. nec non Sanctissimi Patriarchæ nostri Francisci, sub cuius vniuersis summatu, prædicta electioni annuimus, & consensimus. In quorum fidem, &c.

1. Noto 1. quod electus tenetur electioni consentire intra mensum à die præsentationis, intra quem nisi consenserit, cadit à iure per electionem acquisito, cap. Quam sit, de elect. in 6.

2. Noto 2. quod si is, qui valet omnipotentis Dei omnes pascere, capax pro sua quiete, & commodis querendis, ostendit se Pastorem summum minime amari. Si enim Vigenitus Patris pro expleta vltimate omnium, de secesso Patrii egressus est, ad publicum bonum nostrum querendum, nos quid dicitur sumas, si secretum nostrum preposuimus vilitati proximi; Ita Greg. lib. 6. reg. off. p. 1. & c. referat cap. in scripturis, §. 1. & Aug. relatus in cap. Olum, ead. causa, §. 4. in. Qui electus ab Ecclesia, in infirmitatem evangelizandi remittit, ab Ecclesia ipsa merito dignetur non recipi.

CAPVT XVIII

De forma constituendi Procuratorem ad petendam confirmationem Generalis, vel Provincialis electi, in casu, quo altera pars alium elegerit, si in dicta electioni se opposuerit.

In nomine Domini, Amen. F. N. Ordinis N. Generalis, vel Provincialis electi nominatum fecit, & constituit P. F. Georgium Lupum, & P. F. Anselmum Guidum, ac eorum quolibet in solidum, ita ut occupantis conditio melior nequaquam sit, sed quicquid caperit unus, alter perficere queat, ceterosque Procuratores, ac Speciales Nuntios ad comprehendendum, & sequi presentiam eorum S. Dominus D. noster Urbanus Papa VIII. sedesam Reuerendissimi P. F. N. nostri Ordinis, Generalis, iuxta sacros Canones, ad Dominum Papam, seu Reuerend. P. Generalem de toto electionis successu instruendum; & ad Generalatus, vel Provincialatus in persona N. salta electionis confirmationem petendum; temerique prater contra Regulam, & constitutiones attentum P. F. N. electionem impugnandum, & ad appellationem ab eodem contra predictum N. ne electores eius interpositam proseguendam, nominatum fecit, & constituit, Eisdem Procuratoribus, adhuc eorum libitis super predictis omnibus, & predictorum quolibet agendi, & defendendi libellum, & libellos offerendi, & recipiendi de causa, & vertute dicendi, in animam illius inuincatum prestandi, excipiendi, replicandi, trimum, & defectus opponendi, ac probandi testes, & instrumenta producendi, sententiam, & sententias audiendi, quotiesque necesse fuerit appellandi, & appellationem ipsam, vel appellationem ipsam proseguendi; unum vel plures Procuratores substituendi, eosque, quotiescunque, vel eorum alteri expedire visum fuerit, revocandi; ac Procuratoris officium, quandoque placuerit, resumendi; aliaque omnia, & singula, quae in predictis, aut circa predicta necessaria fuerint, vel etiam opportuna, faciendi, plenam, generalem, ac liberam tribuens potestatem. Mihi iudici Notario infra scripto auctor omnium; quantum interest, aut intererit in futurum, solemniter stipulanti, spondenti, ac promittenti, quicquid per eosdem Procuratores, vel eorum alteram, seu per substitutum, vel ab eis, aut eorum altero substitutos, in praemisso, & praemissum quolibet actum, seu actum fuerit, ratum se, ac firmo perpetuo habiturum. In quorum fidem, &c.

1. Notum est, quod ista forma procedit, quando in aliquo Capitulo electi duo Generales, vel Provinciales, & tunc unusquisque electus per se solus, vel simul cum suis sequacibus, potest unum, vel duos expensis propriis Procuratores constituere, ad suam confirmationem petendam, seu potius informandum Papam de toto electionis negotio. Ita statuit in c.

Capientes, §. Si vero, de elect. in 6. Potest etiam non solum electus confirmationem suae electionis petere, cap. Cum dilectus, de consuetud. Item etiam eandem possunt petere ipsi eligentes eam per se sibi, abique interuentu electi, ut ait Boetius ad cap. 19. Monachus, form. 17. liter. E. & Glossa in cap. Quam sit, per Boetium, de elect. in 6. Si vero solum unus electus iudicet, cui aliqui de Capitulo se opposuerint, tunc illa electio, temerique prater electionem impugnandam, est omittenda. Et adhibere, quod isti Procuratores possunt esse de numero ipsorum eligentium, ita idem Boetius, loc. cit. B. Adverte etiam, quod ipsi oppositores, quando una solum electio est celebrata, possunt unum, aut plures ex ipsis Procuratores constituere sub predicta forma, ad impugnandam electionem N. & opponendum, &c. Ita habetur in cap. Capientes, §. Si vero, de elect. in 6. Quod seruatum est in nostro Ordine in c. Rectoribus, 3. ubi illi, qui se oppositione electioni Generalis in dicto Capitulo electi, constituerunt Procuratores ad comprehendendum, &c.

2. Notum est, quod ista forma facienda est per Notarium publicum, cum enim debeant isti Procuratores in iudicio comparere, non admerentur, nisi essent publicis instrumentis laborati, &c. de Procure. Unde quis subrepticiis electionum non possit esse cognitus iudici, & facilis possint falsificari publicis. Notarius est necessarius. Puto tamen, quod non sit necesse, quod isti Notarii sit secularis imperatoria auctoritate electus, sed quod iusticiarius, sit electus a Provinciali, vel Generali; virtute constit. Pij V. de qua sum. 2. infra, prius in constit. in 9. & tom. 3. prael. reg. c. 6. n. 13. Sed Baschinone ubi iuratus Notarius iurauit, & puto toties ad tollendum istum periculum. Pro declaratione singularium clausularum istius forme vide Boetium ad cap. 59. Mendag. form. 17. Vide etiam Sigism. de elect. dub. 48. n. 12.

CAPVT XIX.

De forma, qua appellatur, ne quis in Prælatus eligatur.

R. admodum Patres. Cum iam querendum, quam quapsum facilius abdicetur, & incipienti malo, re integra satius sit obstruere vitam, ac si semel radices egerit, & inueterata fuerit multum, nunquam congenita egritudo difficultus extingatur. En propter ego F. N. Provincialis attendens, multorum huius Capituli partem, seu complures ex his Patribus electis, Generalem eligere meditari, ac velle P. F. N. in scientia, auctoritate, ac ordinibus deservientem patientem, ualensque prater excommunicationis vinculo, quod in Fratrem Presumptum Clericū manus intulerit violentiam, inuolutum irregularitatem, quod sic excommunicatus existens diuina se se immiscere ausus fuerit. Considerans super eadem ipsos, qui eligere contendunt, maioris excommunicationis vinculo purget irretitos, quod simoniaci predicti N. seu ad Regis Cochim instantiam, qui in hac super re literas dedit, cupiunt eligere, huiusmodi autem si haberetur electio, tam grue mihi, quam toti Religiosis obtruncaret incommodum, nec modicum inde emergeret prauidetur, nam ob rem pro mihi etiam adhaerentibus, seu in futurum adhaerentibus, his scriptis manus mea obfigatur, eorum se libris infra scriptis, ad Sedem Apostolicam appello

appello, ne per praelatos, vel quoscumque alios praefatos N. eligatur. Super hac praeterea sancta Dei Evangelia corporaliter a me tacta, in- ro & confirmo, omnia, & singula, quae per me superius expressa sunt, vera esse me credere, ac existimare, eandemque tueri me posse, acque probare. In quarum fidem, &c.

1. Noto 1. quod omnis appellatio in electionibus debet necessario continere tria, vt valeat. I. vt in literis appellationis omnia, & singula exprimantur, quae appellantes possunt obicere, vel in formam electionis, vel in personam electi, aut electorum. 2. vt id fiat coram personis auctoritatibus, vel coram personis, quae iuxta hoc pertineat testimonium veritatis, vt coram Notario, vel Praesente Capite, aut coram toto Capitulo, semper aliquorum testimonio. 3. vt ipsi appellantes praestent corporaliter iuramentum, quod credunt ea, quae sic exprimunt, esse vera, & posse probare. Ita habetur in cap. *Vi circa, de elect.* in 6. & declarat Boetius ad Mand. *de elect.* p. 3. ap. 60. forma 1. 2. & 3. Et pro declaratione istius decretalis, *De circa, vide Sigism. de elect. dub. 48. a. num. 11.* Vide etiam, quae dico *tom. 1. Relig. quest. 1. cap. 3. §. 1.*

2. Noto 2. quod post appellationem illi, quoniam interelli, possunt appellanti adherere, & non alij, cap. *Cum inter R. 5. Nos ascendentes, de elect.* cap. *Non saltem* 2. q. 6. Illi autem sunt non solum electores, sed omnes ij, qui debent esse subditi, vt cum multis probat Sigism. *loc. cit. num. 7.* & Barb. in cap. *Vi circa, num. 12.* *de elect.* in 6. debent tamen id facere intra decem dies postquam incitum appellatum esse, vt docet Boetius ad cap. 60. Mand. forma 1. verb. *Adhærere*. Forma autem adhaerendi erit inscribere appellationem hoc pacto, Ego F. N. Provincialis N. suprascripta appositioni adherere.

3. Noto 3. quod opposuit alicuius electioni notitiam defectum, vel quod ipsi per sufficientes testes notitiam possunt facere, non possunt postea desistere a tali oppositione, alioquin poni debent, cap. *Ad ea, de elect.* in 6. Sigism. *loc. cit. n. 6.*

4. Noto 4. quod Paulus V. prohibuit dignitates Regularium dari ad instantiam cuiuscunque personae extra Ordinem existentis, quatenus sint excellentiae, vt habes *tom. 2. nostr. prim. in cons. 5.* quam nunc declaro *tom. 3. dist. 1. prim. cap. 10. a. n. 1.*

CAPVT XX.

De forma appellationis contra personam iam electam.

R E. admodum Patres. Cum in oppressorum subsidium appellationis remedium sit adtunc a. tum. Ea propter ego F. N. Provincialis N. attendens P. N. a maiori capituli parte Religionis nostra Generalem electionem, etiam si modo, ac tanto scientia, doctrinaque defectum subesse, cui a Generalitate fastigio iure merito sit excurbandas. Cernens insidem, electi omni sua tempore maiori excommunicationis vinculo immodatam existisse, ob usurpatam contra haereticam praerogativam inquisitionis iurisdictionem, in Provincia N. Fratrem N. qui in incantato magister mulieris ad se pertraherebat, puniendo. Considerans quoque electionis sua tempore maiori excommunicationis irretitos electores, ipsum per librem simoniacum eligendo. Animad-

Tom. 111.

veritas praeterea, in electione ipsa collusionem, quae secundum Canones fieri debebat, praetermissam, necnon eandem electionem, cui me adesse oportebat, me contempto, in carcere quatuordecim, ne interesset, detracto, fuisse celebratam, ab ipsa electione sceleret, & contra statum canonice, in grave meum, Religionisque nostra praesidium attentata, pro me, mihiq; adhaerentibus, seu adhaerere in futurum omnibus, scriptis huiusmodi mea obsequiis, coram testibus infra scriptis, ad Sedem apostolicam appello, & super hac sancta Dei Evangelia, quae corporaliter tangam, omnia, & singula, quae per me superius expressa sunt, vera esse, meque credere, probare, iurare posse, omnia iuro, & confirmo. In quarum fidem, &c.

1. Noto 1. quod istae formae possunt fieri in quibuscunque appellationibus circa electiones, siue appellatio fiat ad Papam, siue ad Generalem siue ad Provinciales, aut quocunque alium Superiorem, iuratis mutandis, modo semper sit tenetur illa tria quae dixi cap. *praed. num. 1.* quae tamen solum locum habent, quando a dictis electionibus appellatur extra iudicium, v. g. in Capitulo: nam quando in iudicio appellari contingit, v. g. coram confirmatore, tunc non est necesse servare dictam formam, vt habetur in cap. *Constitutio de elect.* in 6. dicit Sig. *de elect. dub. 48. n. 19.* Vide Boet. ad Mand. p. 3. de elect. c. 60. forma 1. verb. *Appello*, ubi etiam notat quod quando appellatio fit in iudicio coram iudice, petendi sunt Apostoli, cap. *Vi debemus, de appell.* qui tamen non sunt necessarii petendi, quando appellatur extra iudicium, si tamen petantur, nullo modo male erit.

2. Noto 2. quod Paulus V. prohibuit Prelatis regularibus cognoscere causas ad Inquisitores pertinentes, vt habetur *tom. 2. nostr. prim. in cons. 9. Pauli V.* Pro huius formae explicatione, vide Boetium ad cap. 60. Mand. forma 1.

CAPVT XXI.

De forma, quae debent testes fidem facere de appellatione facta.

F RATER N. Provincialis N. & E. N. Commissus N. Vniuersis praesentes literas inspecturis salutem in Domino. Praesentium infinitumque consensuum volumus innovescere, R. adm. P. F. N. Provinciale N. coram nobis constitutum anno 1634. die 2. Maij, ab electione in persona N. habitae ac celebratae, suprascriptae tenore ad apostolicam Sedem appellasse, iactisque ab eodem corporaliter sacrosanctis Dei Evangelii praestitum iuramentum, omnia, & singula, in appellatione ipsa expressa, vera esse se credere, ac posse probare. In quorum quidem testimonium praesentes literas conscribendas curavimus, nostrisque syngraphis subscripsimus, ac nostro etiam sigillo communimus. Datum, &c.

1. Noto quod hoc testimonium potest fieri immutatum sub eadem appellatione à duobus testibus in dignitate constitutis, si fiat appellatio in Capitulo generali, vel provinciali, vel ab aliis Fratribus, si fiat in Capitulo locali. Potest etiam fieri à Notario publico, vel Capitulo Praesente, si coram us dicta appellatio fiat.

E 3. fiat.

sist. Potest item fieri separatim ab appellamine; & tunc mutanda erit clausula posita cap. 10. *Coram scribis infra scriptis, in aliam hoc pacto. Coram vobis Patribus, quos in testam. nam huiusmodi appellamine adducit. Et tunc iustitiae, ut iudicabatur tunc, aut quatuor. Si autem fiat coram Presidente, dicitur. Coram Illustrissima Dominatione vestra, cui humiliter supplico, ut de hac appellatione testimonium facere dignetur.*

CAPVT XXII.

De forma mouendi electores de morte Generalis, ut electioni interesse possint.

Fratres N. Collega Generalis antiquior, atque Ordinis totidem N. Vicarius pariter Generalis. Cum resoluenda sit morte R. P. N. huiusmodi Religiosis meritissimus olim Generalis Corretor die 1. Ianuarij anni 1634. in nostro S. N. de N. Conuentu (quid non sine maximo luctu, atque dolore commemorandi) natura debitum soluerit, spiritum suum reddiderit Creatori. Nos, in quorum manus Religionis signa iure ipso deuenerunt, & Vicarij Generalis vicem gerimus, munus nostri pariter exequi volentes, ea de re votis certiores facientes existimamus, cum ut eidem Patri parentate, tum verò, ut nos iuuari pro succedere in Conuentu N. die 1. Iunij eiusdem anni eligendo attingere valeatis. Quo quidem die hora consueti, si in praedicto Conuentu nequaquam adfueritis, nos cum illis, qui ibi interfuerint, vobis distans non expectatis, ad electionem Vicarij generalis, absentia vestra nullatenus obstant, procedamus. In quorum fidem, &c.

1. Notum 1. quod in Ordine nostro per mortem Generalis suprema Religio (que potius dici debent sacratissima Religio, cum sint illa eadem, quibus utebar B. Pater noster Franciscus) remanent penes antiquiorem collegam, id est mortui presentem, qui quidem Collega gerit vicem Vicarij Generalis usque ad illius electionem, quae debet fieri intra quinque menses computandos a die mortis patris Generalis. Qui quidem Collega tenetur monere omnes Provinciales Religionis, ut dicto defuncto parentaliter faciant; tenetur etiam monere specialiter Provinciales, qui debent electioni interesse, & etiam eos, qui debent Communi ad dictam electionem mittere. Ita habetur in constit. 1. Vbi VIII. quam habet tom. 3. primi, reg. cap. 12.

2. Notum 2. quod quando dictus antiquior Collega scribit Provinciali, cuius Provincia habet mittere Commissum, scribit sub eadem forma, qua Provincialibus, mutata illa clausula, tum verò, ut nos iuuari &c. in hanc, tum verò ut de Commisso ad praestitam electionem in Conuentum N. distans pro die prima Iunij eiusdem anni providere valeatis.

CAPVT XXIII.

De forma mouendi Religionem de morte Generalis, ut ei parentet.

Fratres N. &c. Vniuersi Religioſi N. Fratres, tam Superiores, quam subditi salutem. Jam vocatis a mundana curia Reuerendi

admodum Patres, Fratresque charissimi, Reuerendissimus P. F. N. vester olim Generalis, & communis pater. Tum sibi traditam de posuisti, fideliterque semper custodisti, nunquam secessisti, parentis. & Salvatori Deo reddidisti immaculatam, & candidam. Deploranda est quidem nobis de tuo optimo integritatque parente sollicitudo, deplorandum tam istarum ornamentum, & decus amississe deplorandum, & meliam nostram Religionem spirituali quodam perfugio, & salubri animarum medicamento dolenter orbatam; sed etiam gratulandum felicitati ipsius, ac propter detrimentum nostram illudque breue, & perexiguum, illi gloriam, ac felicissimum cum Deo anum videamur inuidisse. Gaudentiam ipsius tandem concupiscentia, & expectanda dissolutione, vixit cui immateribilis successerit corona gloria. Latendum quod in amplexibus Christi sui temporis quiescat, fruatur aeterna gloria dulcedine, fructu suorum laborum. Deceat utaque seras sua sueta lacrymis. Ratis verò, Aucte dicunt, dulces exuvia, & ut se requiescentia sanctissima. Et charitas vestra parentum non desinat parenti optimo. Deumque ob hoc rogare, ut dignus tanto parente successor eligatur. Valete, Roma.

CAPVT XXIV.

De forma, qua Generalis mones Religionem de morte alicuius Collega, & de noua electione.

Fratres N. &c. Vniuersi, &c. ut hic supra. Nihil in terra sine causa fit, & de homo non egreditur dolor, ait S. Ioh. nos verò causae rerum, qua in iustissima Dei mente sunt, ignorantes, dolorem, & laborem concipimus, & parturimus usque adhuc, cum quadam nobis occurrant prae cordis nostri propositum. Certe id hinc nostro Ordini, nobisque accidit ex inopinato, in tempestuque morte R. P. N. Collega nostri Italici, cuius virtutes, pietas, ingenium animi symmetria, cum insigni eruditione, rerum agenda non perit, atque insuperabili scientia communita, sicut maximum Ordini nostro decus, laboribusque nostris non exiguum lenamen afferebant, ita illius ad nobis ad altam vitam transitum summam tristitiam edidit. Desit vivere Catania die 27. Martij anno 1624. dum instaret meridies, sancto quidem fine, & ut decebat Altissimum. Cuius obitus cum ad aures nostras in visitationis nostrae Panormitanae Provinciae decursu peruenisset, lenanimus oculos ad caelum, ut ad patrem luminum recurreremus, à quo omne datum optimum, donumque perfectum descendit, sanctique affectu sacris, de subrogando alio Collega loco defuncti serio cogitamus, tandemque, servatis de iure seruandis, una cum R. P. Provinciali Panormitano, eiusque Collegis, atque R. P. Provinciali

*Pauernitiano, eiusque Collegio, atque P. Corre-
dore Conuentus S. Oliva, quem eo absentiam
R. P. nostri Collega Hispani ad effectum electionis
assumpsimus iuxta statuta Ordinis nostri, die
13. Aprilis huius anni presentis 1624. vniuersi
consensu in Collegam nostrum generalem Italiam
delegamus R. P. N. virum probam virtutis,
ac doctrina, & interius Religionis exercitatum,
cuius electionem volumus vobis amicus esse
cognitam, ut simul cum orationibus, quas omnes
fundere debetis pro anima dicti defuncti Colle-
ga nostri, Deo etiam illum commendatis, qui ad
id officij, eius loco assumptus est, laborisque no-
stras frequentis sacrificiorum, & meditationum
obsequio inuenit. In quorum fidem nos vna cum
reliquis Patribus subscripsimus, & sigillo, &c.*

1. Nota t. quod in Cap. generali Ordinis nostri
Romæ 7. celebrato. *sess. 8. vltissima sim*, statutum
est, quod quando continget fieri de nouo aliquam
electionem alicuius Collegæ Generalis, vel Zelosi,
mittatur statum de noua electione in quolibet
Prouinciam. Qui casus cum contigerit tempore R.
P. Agidi, Camar, ipse primus prædicta forma usus
est, quam hic ad verbum posui, vt esset ornameto
huic opella.

2. Nota 2. quod Generalis in Ordine nostro,
accepto nuntio de morte alienius ipsius Collegæ, in
ea prouincia, in qua dictam nuntium accipit, facit
electionem iuxta Collegæ. Ad quam electionem in-
terueniunt reliqui Collegæ ipsius Generalis, & Prouin-
cialis illius Prouincie, cum suis Collegis Verum si
aliquis Collegarum dicti Generalis tunc temporis
in remotis agat, ita vt difficultis sit eius accessus, tunc po-
test P. Generalis assumere eius loco Correctorẽ illius
Conuentus, quem dictus Reverendissimus elegit,
pro dicta electione celebranda. Quod si defuerit
duo Collegæ, assumendus erit primus senior dictis
Correctoris, & si tres, assumendus erit secundus Se-
nior. Ita statuitur in *Cap. Genæ. s. numer. 18. & in
Cap. Paul. numer. 37. & in cap. Valent. s. numer. 19. ad 4.*
Et aduerte, quod assumptio Correctoris, & Seniorum
fit solum loco Collegarum Generalis, non autem lo-
co Collegarum Prouincialis in casu absentie, vt con-
stat clare ex dicto statuto *Pal in fine*, vbi dicitur, *Et sit
cum his electoribus sint vniuersi duorum, vel trium electi.*
Electiones vero Collegarum Prouincialis loco de-
functorum non sunt à Generali. Deinde statutum il-
lud loquitur de electione Collegarum Generalis. Si
autem Collega moritur in præsentia P. Generalis,
tunc electio in successores fieri debet à Generali cum re-
liquis Collegis, & Correctore illius Conuentus, in
quo talis mors contigerit, seu cum Correctore proxi-
mioris Conuentus, si contingat dictum Collegæ extra
Conuentum mori. Quod si in illo Conuentu, in quo
Collegæ moritur, vel qui est proximior morti, repe-
riatur Prouincialis illius Prouincie, tunc, relicto
Correctore, electio fit à præfatis cum dicto Prouin-
ciali. Ita statuitur in *cap. Tolos. numer. 12. & Rom. 2.*
numer. 19.

3. Aduerte item, quod electio omninò cele-
branda est in ea Prouincia, in qua certus nuntius de
morte accipitur, liberum tamen est Generali eligere,
quem Conuentum illius Prouincie videret pro dic-
ta electione. Quod si mors succedat in aliquo Con-
uentu, præfente Generali, tunc electio in dicto Con-
uentu celebranda est, nec potest P. Generalis Con-
uentum mutare. Ita aperte colligitur ex dicto statuto
cap. Pal. s. numer. 19.

4. Aduerte etiam, quod si aliquis Collega Prouin-
cialis agat in remotis paribus, itaque eius accessus
sit difficultis, vel cum impio, expectari non debet,
neque vocari, vt colligitur ex dicto statuto *Valen. &
ex Capitulo Genæ. 1. numer. 18. & congruit cap. Cum
inter, et. s. de electi.* Quod autem sit valde distans, de-
clarat Glossa ibi, *ver. Remoti*, vt nuntius sit ille,
qui est extra Prouinciam, in qua facienda est electio,
nisi contracto maiorem distantiam requirit. Sed si
commodè vocari potest, vocandus, & expectandus
est, arg. dictorum statutorum, & dicti *cap. Cum inter*,
quæ cum statant, non esse vocandum, qui com-
modè vocari, & venire non potest, simul statuit,
quod si commodè venire potest, vocandus, & ex-
pectandus est. Et idem dicit de Collega generali, quando
commodè vocari potest.

5. Sed tunc remanet difficultas, an loco illius
Collegæ Prouincialis, qui commodè vocari non po-
test, sit alius substituendus? Puto quod non. Tum
quia nulla sedit necessitas talis substitutionis, cum
electio æque bene fieri possit per præfentes, & deli-
natos à prædictis statutis. Tum quia hoc non dicit
præfata statuta, quæ cum id dicant, cum absit Cole-
gæ Generalis si voluerint, vt aliquis loco absentis
Collegæ Prouincialis substitueretur, id etiam dixi-
sent. Tum quia talis suppositio est prohibita, vbi aliud
non est per statuta Ordinis definitum, per Concilium
Trid. sess. 23. de Regul. cap. 6.

6. Aduerte tandem, quod assumptio Correcto-
ris, & Seniorum loco Collegarum absentium, non
est contra Correctorẽ *numer. 113.* vt perperam putat
Ista. *verb. Electio Collegarum*, interdu omnino se-
cundum illud. Requirit enim Correctoriam, vt loco
Collegæ absentis substituantur alius per reliquos So-
cios, & Capitulum locale, & nemo vero dubitat,
quod vtem Capituli localis implere possit Capitulum
generale. Cum ergo hoc determinat, ad tollendam
lites, vt illo casu Generalis assumat Correctorem,
non est dicendum Generalis assumere Correctorem
loco Collegæ absentis, sed Capitulum generale cum
Generali ipso, & alia Collega. Quod est omnino
conforme Correctorio, & Capitulum generale pro-
uidet pro omnibus casibus.

CAPVT XXV.

De forma monendi electores, vt ad sint ele-
ctioni in casu mortis Prouincialis.

Fater N. antiquior Prouincialis Collegæ, &
Vicarij Prouincialis vices gerens R. P. F. N.
salutem. Cum in Conuentu N. die 4. Ianuarij an-
ni 1634. admodum R. Pater F. N. huius Prouin-
cia quondam Prouincialis de vita cessisset, illius
corpore Ecclesiæ concredito sepultura. Nos,
quibus sigilla Prouincia remanserunt, cum aliis,
quos Vicarij Prouincialis electioni interesse opor-
erat, in vnum congregati, ne nostra Prouincia
diu viduata maneret, pro futuri Vicarij prouin-
cialis electione habenda, caterisque, quæ ad
hunc suum piragi contigerit, peragendis, diem
28. eiusdem mensis, eundemque Conuentum,
iuxta nostra statuta, designauimus. Quod tibi
quidem significandum esse censuimus, ne igno-
rantiam pretendere queas. Mandantes, vt præ-
dictæ hoc hora confecta ad Capitulum in præfa-
to

tem *Consentum* accedat, ut vñd nobiscum de electione future Provincialis agatur, ac pertineat: Alioquin, te non expectans, nec ulterius vocato, etiamsi prædictum terminum per nos, qui sumus in minori parte, in hoc Capitulo vocem habentes, contingeret prerogari, ou huiusmodi electionum negotio omnino procedemus, tui absentia nequaquam obstant. Ad huiusmodi autem literas tibi præsentandas, atque intimandas dilectum F.N. specialiter constituimus, ac deputamus. In quorum fidem omnes subscripsimus, & Provincia sigillo hac nostris communisimus. Dat. &c.

CAPVT XXVI.

De forma, qua deputatus ad vocandum absentem, se illam dotalisse fidem facit.

EGO F.N. Procurator Consensus N. Civitatis N. & ad infra-scripta specialiter deputatus, his literis fidem facit, meoque iuramento omnibus, & quibuscunque attestor, die 20. Ianuarij anni 1634. vna voce ex parte, & de mandato Patrum electorum Vicarij provincialis huius N. Provincie Ordinis N.R. P.F.N. Collegam provincialem in inferiori claustra Consensus S.N. mand post Tertiam existentem monitum à me fuisse, ut die 28. prædicti mensis hora mane consuetæ ad Vicarij Provincialis electionem, quod ea diei præfixum esset terminus, accederet: reliquos aliquos Patres electores civis minimè obstantes absentia, ad electionem celebrandam progressuros. Fidem insuper facto, iuro, & ut supra, attestor, quod præfatus N. Collega præsentat in proprijs manibus authenticum exemplar ab alijs electoribus subscripsum, ac sigillatum, necnon de verbo ad verbum, nullo vel verbo, aut syllaba à decreto hic supra contento, subscripto, ac sigillato penitus immutatus. Quæ quidem omnia coram P.F.N. & P.F.N. testibus à me vocatis gessi, ac peregi. In quorum fidem propria manu subscripsi, &c. Subscribunt etiam testes.

1. Noto 1. quod in Ordine nostro per statutum cap. Barcin. §. 1. §. 4. rescriptum, num. 3. in casu mortis Provincialis sigilla provincie tenement proes antiquitatem Collegam, qui cum alijs debet statuere terminum, quo in voluerit, intra meosum ad eligendum Vicarium provincialem, & monere electores absentes de morte dicti provincialis, ad hoc ut possint electioni interesse. Ita Mandagor. de elect. cap. 4. & cap. 5. à forma 1. vsque ad 6. ubi semper Boëtius. Sed pro hac electione vide ad longam, quæ dixi tom. 1. primil. Regul. cap. 1. §. 1. ubi ex professo hanc materiam tractant.

2. Noto 2. quod citare absentes, & assignare terminum ad eligendum ad præfentes, pertinet cap. Cum inter al. 2. & cap. Roma. si. 2. de elect. Et hoc etiam non esset præfens, nisi unus solus, cap. 3. foris. d. 6. Boëtius ad cap. 4. Mandagor. p. 1. verb. Præfentes.

3. Noto 3. quod citatio absentium debet fieri per specialem agnitionem, seu per alium quemcumque, ita quatenus, ut dicta citatio dictis absentibus sigillatim in-

tinetur ne possint negare se citatos si non comparuerint, & sic electionem annullare. Et omnino debet coram scribis hâc digiti dictam intimationem absenti facere, ut in quocunque casu probari possit; nam non præsumitur quis citatus, nisi probetur. cap. Proposuit, d. 1. 3. An autem nuntio iuvanti se casus credendum sit. Dic, quod non, si sumitur ille qui dicitur citatus coartatione suo iuramento probet. Ita Boëtius ad cap. 4. Mandagor. loc. cit. verb. Citatus.

4. Noto 4. quod citatio absentium nullo modo debet fieri, quando Prælati est in extremis, & de eius salute desperatur; nam vivente Prælati, tractatus de electione est illius. Ita Panor. in cap. Bone, et. 2. de elect. num. 2. & num. 1. 2. Petrus Greg. de elect. cap. 1. §. 1. num. 4. Labor de elect. si. 4. cap. 18. num. 19.

5. Noto 5. quod electio non debet fieri antequam corpus defuncti sepelitur: sit traditum, cap. Bone. et. 2. §. Electionem, de elect. ubi Panor. num. 11. 2. quod si hæc electio ante sepulchrum, non per hoc cassanda est. Vide Specul. lib. 4. de elect. §. 1.

6. Noto 6. quod ante mortem Prælati electores sub pœna peccati mortalis non possunt alicui promittere de illo eligendo, c. 2. de consens. prob. Quod si promittant, promissio nullam obligatorem inducit, cap. Relatum, eodem tit.

CAPVT XXVII.

De forma providendi de Provinciali, quando electio ad Generalem propter discordiam est deinceps.

FRATRES N. Generales, &c. Vniuersi, ac singuli Provincia nostra N.P.P. & FF. salutem. Ex literis electorum Provincialium huius vestra Provincia nobis immortis, cor statuta die in Capituli locum pro eiusdem Provinciali Provinciali eligendo convocatos, inter ipsos abortu disensione, ac discordia, in nullam personam concurrene potuisse. Quamobrem cum elapsus terminus, præfata electio fuerit ad nos deuoluta, ne quidquam dimittimus Pastoris, seu Provincialis defectu, vestra Provincia in temporalibus, ac spiritualibus dispendium subeundum sit, diuino prius Nomine implorato, consummatisque de iure consummandis, scrutinijs vna cum Collegi nostri P. F.N. vram cum literis, tam verò moribus præclaram Provincialem vobis, & Patrem elegimus, ac destinamus. Quem porro sic electionis præsentium tenore vobis damus. Omnem illi tam in spiritualibus, tam temporalibus, quæ ceteri Provinciales perficere debent, ac solent, nullatenus impertientes. Vobis præterea, non solum ut vniuersi, sed etiam ut singulis, sub excommunicationis maioris lata sententia parati precipientes, ut ei tanquam legitimo vestro Prælati, ac Provinciali in euentibus, quæ nec contra Deum, nec Regulam vestram fuerint, obediat, & cique debium honorem, & reuerentiam exhibeat. Et Dominus vos benedicat. In quorum fidem, &c.

CAPVT XXXI.

De forma literarum, quibus animatur quis ad retinendam dignitatem, quam renuntiare intendit.

FRATER N. Ordinis N. Generalis. Reuerendo admodum P. F. N. nostræ Provincia R. Provinciali salutem. Ex tui literis intelleximus, agere te multum ferre, supra modumque vexari, quid à Patribus istius Provincia fuerit in Provinciale electus, ut qui quietem potius, quam Superioris locum oculinam sollicitudinem, & periculum plenum semper optare & parere, quam imperare semper maluisti. Id si à te sit vis primatum, honoremque refugias, latamur equidem modestam esse hanc tibi mentem, ambitionemque vacantiem at id pertinet non est expetendum, sed voluntati Dei per electores declinata, perque nos approbata humiliter acquiescendum. Si oueris, curamque molestia habescis, ac triumphis, & sic Deo relicta, non relictis facis: nam praterquam quod non tibi soli uatus es, Deum non amare conuincis, cum pro illius grege laborare refuses, si gregis malum, quoniam curare desperas id sentas, haud equidem bene facis, nam, te saltem Rectore, non tunc, sique gratum Deo opus efficeret illum comprimendo, Medicus enim agrotum curare non ualeas, maxime curas sanctorum, & oleo curando, ne perat. Cum quod in te est peregeris reliquum Deo commenda, cui sua omnis, aut fiat, aut eras cremina. Si corporis debilitate moueris, quæ te impotentem omnino reddis sine spe sanitatis recuperanda, audienduses, sed in animam inducere nequaquam possumus. Patres istos adus imprudentes consilium expertes fuisse, ut omnes euidenter importabile humeris tuis tentauerint superimponere. Si eiusmodi non est debilitas tua cum viribus mentis potius, quam corporis, Prælati regimen inuitatur, gloriari potius debes in infirmitate tua cum Apostolo, quam languescere in inaniquam enim corporis, infirmitas fortitudinem cordis augmentat. Si scientiam te ad id habere non confidis necessarium. Hac licet sit in Prælati eminentis desideranda, modo tamen sit compertus, toleranda: ut enim inquit Apostolus scientia inflat, charitas autem ædificat, atque ad id imperfectum scientia potest supplere perfectio charitatis. Prudentis itaque, & sapientis cum sit Religiosi, dignitates ne querere, ne nare, cum tamen ex præcepto, ac Dei voluntate subiectionis, atque capessere, non consulas, & alienato, sed sincero, atque sollicito tractanda ingenio. Tu prudentem hinc uide, & sapientiam scellare, ne Religiosi nomen apud Religiosos immarcescibilem uero apud Deum, Prælatibusque debitam felicitatis laudatam amittas. Vale.

CAPVT XXXII.

De forma dandi licentiam Religioso, ut possit esse executor alicuius testamenti.

FRATER N. Provincialis, &c. R. P. F. N. Salutem. Etsi per apostolicum præceptum à secularibus negotiis Deo in Religionibus famulantibus sit penitus abstinendum: ea tamen, quæ pietatem redolent, & charitatem, eisdem non solum concessu Apostolorum, uerum etiam discretis uerbis impertiantur. Tu uero inquit scilicet pietatem, & charitatem. Quod nobis præsertim charitatis insignia gestantibus, illaque calum scandere contentendentibus præscriptum fuisse non ambigimus. Quare nos, qui in spiritali militia hinc religiosam familiam, indigne licet præsidemus, ea omnia, quæ pietatem, charitatemque sapiunt, ardenti, quam ceteris, tenore exultare. Cum ergo condito per nobilem N. testamentum executor fueris institutus, nec id inueniri ualeas absque nostra obtenta licentia suscipere. Nos qui de tua conscientia puritate, & in rebus agendis dexterritate, atque prudentia satis, superque edocti sumus presentium tenore liberam tibi executionis munus in testamentum prædicto, atque codicillis, si ad sint, secundum Deum, regulamque instituta, ut ab eodem N. dispositam, ordinatamque fueris, suscipi, exercendi licentiam concedimus, & facultatem. In cuius licentia præterea, & executionis robur, ac testimonium, presentes hæc literas exorandis curauimus, manumque nostra subscriptas officij effij noster sigillo communiuimus. Datum, &c.

1. Noto 1. pro hac forma, quæ dico in 1. Prælati g. cap. 5. à rum. 12. & attende ad doctrinam D. Th. 2. 1. q. 137. art. 2. in corpore, ubi docet, non licere Religiosis negotia secularia tractare causa cupiditatis, bene tamen causa charitatis: nam hoc ipso, quod proximo seruimus propter Deum, dilectioni diuini obsequimur. Et probat ex 4. Regum 4. ubi Elisabetha dixit ad mulierem. Nuncquid habes negotium, & uis ui loqueri Regi uel Principi militia? Et habetur expressè in cap. 1. d. 33.

2. Noto a. quod in ordine nostro in cap. Bartholom. 1. non 1. præcipitur, ut quis prius suscipere commissio- nis causam, arbitrio, sine iudicio, sine executione testamenti, neque dispensatione aliorum rerum, sub penis suspensionis per sex menses Superioribus, subditis, uero prauis uariisque uocis per biennium. Et ratio huius prohibitionis est. Quia ex talibus sequi solent odia, damna, & scandala Ordini, & Fratribus. Cetera quod statutum.

3. Aduerte 1. quod intelligitur de non admittendis arbitris, & iudicibus personarum secularium, ut patet ex titulu, qui est, De non accipiendis iudiciis secularium, non uero de non accipiendis arbitris, de iudiciis personarum religiosarum. Quare licet non possint Minimi esse iudices de arbitri personarum secularium, possunt tamen esse iudices de arbitri personarum religiosarum, quia à diuersis non sit illatio, & habet satis clarè Glossæ summa cap. 1. d. 33.

4. Aduerte

4. Aduerte 1. quod dictum statutum intelligitur iuxta doctrinam D. Thom. *et. non. preced.* quod scilicet non possint recipi iudicia secularium causa cupiditatis, non verò, quod non possint recipi causa charitatis, pro consanguineis, pupillis, viduis, amicis, beneficiis, &c. præterea si non habent alias personas magis idoneas; nam tunc videretur pugna- re cum recta ratione. Atque ita hoc statutum intel- ligit. *Palladius in sol ad dilectum statum, & innotuit in cap. Episcopalis, et. a. in illa Gloss. d. 83.*

5. Aduerte 4. quod non obligatur Religiosus ad dicta iudicia suscipienda, nisi in casu grauis, & mule- to magis grauius, vel extrema necessitatis. Nam non tenentur Religiosi optima quæque charitatis opera extra eorum necessitatem exercere.

6. Aduerte etiam, quod Regulares quando de- bent eligere arbitrios, in causa suspicionis non tenentur illos eligere. Nullum enim habemus ius in contrarium. Et ita practicitur. Limita tamen nisi aliud per constitutiones particulares Religionis sit statutum.

CAPVT XXXIII.

*De forma eximendi aliquem ab officiis
Ordinis.*

FRATER N. Ordinis N. Generalis R. P. F. N. salu- tem. Praelatorum munus, & agnitas premia pro meritis compensantur flagitis, ac exposcit, ut p. qui pro Religione honore, & augmento grauiora sollicitudinis studia subire, quique, re- spersa haud obscure testante, maiora quoque ser- uarent deuotionis obsequia eidem studiosius im- pensus dignoscuntur, posterioribus gratis, & fauo- ribus cumulatur, ut & illorum studium exinde cunctis plenius innotescat, & eorum exemplo ad similia ceteri propensius excitentur. Hinc ad assidue quos studiorum, concionum, regiminum- que causa in Religione labores perpassus fuisti, nostra mentis aciem dirigentes, ad humiles etiam preces attendentes super hoc nuper nobis porcellas, atati, ac agnitudinibus tuis benignè compatiētes, ut cō seruentis diuinis valeas in- sistere, te ad cuiuscunque Superioratus nostri Or- dinis cura eximendum esse decreuimus, prout praefatum in reuere officij nostri auctoritate exi- mimus, ac penitus liberamus. Omnibus, & sin- gulis eiusdem nostri Ordinis Superioribus, sub quorum regimine pro tempore deges, in virtute Spiritus Sancti precipientes, ut se super prae- fata exemptione moriturum tuorum intatu tibi concessa, molestare, contraque eandem exemp- tionem ad cuiuscunque Superioratus officium, & munus suscipiendum cogere, & impellere nequa- quam audeat. In contrarium non obstantibus quibuscunque. In quorum fidem, &c.

CAPVT XXXIV.

*De eadem forma concedentes exemptionem
ab oneribus Communitatis.*

FRATER &c. ut cap. p. preced. Buni Pastoris est lassus, & agros ones opportuna reficere quicere, tenerioribus heribilibus refocillare, salubrioribus confortare cibariis, clarioribus refrigerare fontibus, dulcioribus consolari sermonibus, illarumque imbecillitati amantius compati, eisdemque tan- dem communibus defatigationibus misericorditer relaxare. Ne ergo ueri, probeque Pastoris offi- cia, & partes in nobis desiderari videantur, te praefatum Patrem, qui te Ordinis nostro ab inuen- te ante deuotiss, eidemque opportunis, religio- sisque iam assibus, gestis, ac praclaris magno fructu, & commodo, popularumque laudabili adificatione insignem exhibuisti famulatum, quique modo ad sentiem redactus atatem tanta praeuaris imbecillitate, ut inueniens amplius labores nequeas sustinere, te ab oneribus propie- rea Communitatis, in qua degis, & pro tempo- re degere contigerit, nosse scilicet ad matuti- num surgendi, ad processiones, defunctorumque sepulturas aduendi, refectorium, &c. frequen- tandi, harum literarum serie, ac uicximimus, & absoluiamus, exemptionisque pariter, ac abso- lutem esse volumus, & iubemus. Pro tua praetera voluntatis libito, ac precipi, si casus omnino in- terit, in cella horis tibi percommodis comedendi lineisque rudisus, Medici tamen adhibito consilio utendi, eaque itidem, qua imbecillitati, ac senectuti tua secundum Deum, rellamque prudentiam conducere uidebuntur, efficiendi li- centiam, & facultatem concedentes. Superiori- bus etiam, in quorum Conuentibus immorari contigerit in uirtute Spiritus Sancti precipientes, ut praefatis te exemptionibus, meritorum ergo tibi concessis pacifice frui sinant, ac gaudent, nec in iis quoquomodo vexare audeant, vel prae- sumant. In contrarium non obstantibus quibuscunque. In quorum fidem, &c.

CAPVT XXXV.

*De forma eximendi aliquem in casu particu-
lari a iurisdictione Superioris ordinarij.*

FRATER &c. ut cap. XXXIII. Qui inferiorum Praelatorum, cum in suscepti ministerio non excedant, iura tuentur, subditorum quoque no- strorum, cum eis ad inferioribus Pastorum pra- uariari contingit, nequaquam obliuisci debe- mus. Quare cum fide digno testimonio nobis in- notuerit P. F. N. Prouincia N. Prouincialium esse tibi ualde inensum, nec te, nec tua in multo tempore benignis oculis aspicere, ut dubitari

propterea

propterea iure merito possis, ne in causa inter te, & Fratrem N. contra ipsos veniente, affectu potius, quam ratione ducatur. Ea propter quoniam sub nostro regimine iniussu vexari nolentes, prædictam causam ab illius tribunali submoventes, ad nos advocamus, & ne in ea immiscere amplius valeas, districte inhibemus; reque tandem in præfata causa ab eis iurisdictione omnino eximimus, exemplumque esse volumus, & pronuntiamus, Censum insuper nullum, ac invalidum declarantes, quicquid in ea ab illo post præsentium notitiam conigeris attentari. Mandantes nihilominus in virtute Spiritus sancti prædicti N. Provincialis; ne te in posterum quoad præfatam causam villatenus audeat molestare, in contrarium non obstantibus quibuscunque. In quorum fidem, &c.

1. Noto 1. quod possunt Generales eximere aliquem ab officio publici gerendis, & ab omnibus communitatis, & idem hoc proportionaliter de Provincialibus. Tum ratione generalis illius auctoritatis, quam habent, sicut puniendi delicta, ita premiandi virtutes. Tum quia licet privilegium concedere, qui potest legem ferre, ut dixi cum multis *primul. in consil. Pyrrii. num. 6.* ac dicti prælati possunt legem ferre, quia habent potestatem quasi Episcopalem. Tum quia ita habet communis prædicti omnium Religio. Nec refert, quod dicitur exemptiones, v.g. quod quis non teneatur recipere dignitates, sint contra Regulam; nam licet verum sit, quod non potest Prælati quicquam contra Regulam suis subditis concedere, posset tamen in aliquo casu iusta interveniente causa, cum aliquo dispensare, etiam super Regulam, ut probatur *tom. 1. Relig. q. 1. cap. 8. §. 5. consil. 10.* Adde, quod talis exemptio causa remunerationis concessa, cum sit potius beneficium, quam privilegium, non dicitur esse contra Regulam, sed potius secundum illam, & secundum ius naturæ, quod benemeritis sæmia elargitur, iuxta illud, *Stant sua premia laudi, id est virtuti.* Ita Tuli. *verb. Exemptio, consil. 567. num. 7. & 8.*

2. Noto 2. quod dicta exemptio concessa propter causam si similitatis, aut propter benemerita, non potest revocari, nec à Superiore qui illam concessit, nec à successore suo, etiam causa ingratitudinis. Est etiam exemptio onerosa, id est, causa remunerationis concessa, quæ transit in naturam contractus, de cuius substantia est, ut revocari non possit, ut probatur Tuliensis *loco cit. num. 1.* Quod intelligi, etiam si immineret necessitas, vel vultus publica, ut probatur idem Tuli. *ibid. consil. 570. num. 5.* Sed hoc casu tamen exemptionem revocare pertinet ad supremum Prælatum, puta Papam, seu in Religionibus ad minus ad Capitulum generale. Consultandum tamen esset in tali casu necessitatis sic privilegiato, ut communitatem reuelaret, nec per hoc perderet privilegium exemptionis, cum solum in illo casu necessitatis publicæ utilitati consulens, dicto privilegio cederet.

3. Noto 3. quod eximere subditum à totali obedientia sui Prælati ordinarij non potest Generalis respectu Provincialium, neque provincialis respectu Conventuum, ut dicit à S. Faustino in *Thesoro Relig. lib. 6. quest. 146.* & dixi cum multis *tom. 1. primul. in consil. July 1. num. 6. & in consil. 15.* eiusdem Papæ *num. 1. sine*, potest tamen in aliquo casu particulari illum eximere, & causam aliquam ad se advocare. Sicut enim potest Superius Prælati causa interveniente, infectionem totali iurisdictione privare, ita eadem

causa interveniente, potest eandem iurisdictionem limitare, & aliquam cum privare. Quod docet M. nodol. de inhibitis *q. 4. num. 2. & q. 100. n. 2. tom. 3. itali. Roman. consil. 37. in princ.* Tuliensis *verb. Exemptio, consil. 554. n. 7.* & habetur in leg. 1. ff. *De his qui sunt sui, vel alieni iuris & Instit. eadem tit. 9. Sed hoc tempore.* Et adverte, quod inhibito, & avocato in hoc casu iurisdictionem, ut probatur Mandol. *loco cit. q. 100. num. 10.* Adverte etiam, quod si occurrat aliqua dubietas circa inhibitionem, ea declaranda est per iudicem inhibentem, utpote Superiorem. Ita Mandol. *loco cit. q. 94.* Adverte hic demum, quod dato, quod in aliqua Religione sint concessæ aliquæ exemptiones Provincialibus v.g. aut Definitoribus, aut lectoribus, &c. non potest Generalis dictas exemptiones concedere illis, qui dicta officia non exercuerunt. Ita Vibanus VIII. sub pœna excommunicationis maioris lætæ sententiæ, & privationis vocis actus, & passus, ac suspensionis ab officio prohibuit Generalibus, ut constaret *ex eius consil. 99. tom. 4. Bnkary.* Unde collige, quod non possunt dicti Generales concedere exemptiones intuitu meritum his, qui merita non habent. Et pto istis exemptionibus, an, & quæ, & quomodo, & à quo concedi possint vide *tom. 3. primul. mende. in consil. 15. alias 25. Vibanus VIII.*

CAPVT XXXVI.

De forma concedendi licentiam alicui Religioso exorcizandi.

Frater N. Generalis R. P. F. N. nostri Ordinis Sacerdoti salutem. Exorcizandi munus, fili charissime arduum valde, & difficile est; requirit enim in exorcizante maximam conscientiam puritatem, prædictam in idem, sagacitatem, & experientiam haud sanè minorem. Quibus præfatis virtutibus præfulgere cum fide digno testimonio apud nos commendaris; nos tibi præfato præsentium literarum tenore prædictum exorcizandi munus cum arreptis quibuscunque, & à demone oppressis exercendi concedimus facultatem: immò id ad maiorem demonum confusionem, in virtute Spiritus sancti tibi præcipimus, ac mandamus. Serio monentes, ut à disputatione cum demone, vana, ac futili rerum interrogatione omnino abstineas; icinijs potius, orationibusque eos vincere, & ab oppressorum corporibus eicere satagendo. Quod præciter munus, ut in ecclesiis tantum, privative quoad quæcunque alia loca, exercere valeas, iniungimus, pariter ac mandamus, & Dominus te benedicat. In quorum fidem, &c.

1. Noto 1. quod in ordine nostro dare licentiam munus Exorcizandi exercendi, pertinet ad Generalem per statutum *cap. Avenion. 2. num. 13.* Potest etiam talem licentiam dare Vicarius generalis, habens generale mandatum faciendi etiam ea, quæ speciale mandatum requirerent.

2. Noto 2. quod potestas exorcizandi ex officio solis Sacerdotibus, vel ordinem Exorcistas habentibus competit, ut probatur Valent. *tom. 2. disp. 6. qua. 8. p. 2. col. penult. vers. Jam ad primm. Sanch. 2. in decal. cap. 4. n. 18.* Thyrsus de demoniacis, *cap. 1. n. 303.* & probatur ex illa *Alf. 19.* ubi demon obiectis illis Secuz inique huiusmodi potestatem viurpantibus,

Iesum

Cap. XXXVII. & XXXVIII. Litera E. 61

Idem orat. & Psalmum fecit, uti autem qui est in i. & in. filius in eis. &c.

4. Noto 4. quod si pater manne Exorcistæ recedat exercitum, quia pater per S. Carolus in luit Sy. nodi proav. ab eo. Et pater, quod duo obiecti. si tunc non ex. & aut in Syn. do provincia. H. 4. Syn. cum, quod mulieres non tangant ab Exorcistis. & ceteris. Testim. quod exorcismi sunt tantum in Ecclesia (quod etiam præcepit R. P. F. Franc. O. a Long. huius nostri ordinis Genera. lis. panes præfatus, & vno taltem Ecl. fuisse. Et hoc neque ante ortum, neque post solis occa. sum.

4. Noto 4. quod si sit exorcizanda Monialis, d. bet id fieri a confessorio Monialis ipsius (habita prius li. centia à Sede Apostolic.) in Ecclesia exteriori, tana s. elatis, & præfatis iuribus honestis. vel alius vici. prom. & xianis. Ita d. claretur Sac. Congreg. Regula. tionis 1. Jul. anno 1676. v. i. f. ceteri. Gaudet. in ma. nual. Episcop. verb. Monialis cura spiritualis, num. 10. Puto tamen, quod confessorius talis artis non expet. tus, possit hanc curam alteri capere demandare, modo ipse impet. exorcizanti assiluit: nam non eret, vno il. faciam Cong. g. in expet. tantum munus dem. dar. Et puto etiam non i. quod licentiam Sed. tis Apostolicæ, neque alia cond. tamen requiritur in dicta declaratione, quando monialis exorcizatur ad expet. tum, in ut ob. li. à De. mone. Quo casu posset etiam legaliter, d. quo dubitat, exorcizari in dno prop. i. nam à iud. est exorcizare approp. sium à De. mone, & aliud probare, aut si aliquis op. pressus.

5. Noto 5. quod si Episcopi mandent, ut nulli in suis Episcopatus munus Exorcistæ exerceat sine ipsorum licentia, Regulari, vtque qui ab ipsorum int. id. claretur, non teneant illo præcep. to, sed possint abique dicta Episcoporum licentia exorcizari. Potest in addit. ad. dub. reg. verb. Exor. cismi, D. m. com. i. r. a. d. i. r. e. s. d. 36. Noto lib. 1. conf. de offic. iudic. ord. conf. 6. num. 4. qui alit, quod nec Papa, saltem sine iusta causa, id potest interdici, cum sit præceptum diuinum. Miter vlt. In omnia nota demonia exorcizari. Quod tamen intelligit Suarez tom. 2. de relig. lib. 4. de adiutor. cap. 1. num. 10. & 11. de adiutorio priuato, non de publico, & solemoni, que solum comperit ministris Ecclesie ad ordinem Exorcistæ promissis. Prioraque, post quemlibet Christia. num in casu repentino, & improp. i. ubi minister nullus ad. f. i. t. Ecclesie, & demon vexatet oblectum, illius adiutoriat. Christi adiutoriat, vt desinere ob. lectum molestare.

6. Noto 6. quod si Exorcista antequam hoc munus exercendum attingat, his armis debet se munire 1. per sacramentalem confessionem debet puritate consentiente præcurare. 2. debet prius multum oratio. ni instare. 3. cuius corpus affligere. 4. magnam ani. mi submissionem illi homini inducere. 5. diuino amore flagitare. 6. bene de Dei adiutorio sperare. Quas con. ditiones instillamus eis, vt de quibus multum inui. fas, & magnam robur habere ad dem. num vires frangendas, operaque ipsorum dissoluenda, tum exemplis, tum rationibus: tum etiam Christi aucto. ritate probat Thyrus de demoniacu, cap. 38. à num. 507.

7. Noto 7. quod si quinq. præcipuè modis, quos lre prosequitur Thyrus loc. cit. cap. 41. à num. 541. & capitibus sequens, repellunt demones ab humanis corporibus Exorcistæ. 1. est per invocationem nomi. nis Ies. a. per vsum reliquiarum. 3. per impressio. nem sanctæ Crucis. 4. per vsum certum consecra. tum, & bened. cturam. 5. per adiutorium exorcisi. morum. Tandem, à, & quomodo, & quando di.

Tom. 111.

Obi obiectis à demone, & quibus factis d. i. i. a. sacra communio. v. vide apud Ximenes nostrum an. eruditus. Evangelicæ, lib. 2. exortatione, g. 5. 1. per. monum.

CAPVT XXXVII.

De forma literarum concedendarum
expulsi ab Ordine.

Fater N. Generalis, & c. Omnibus præfatis
literas inscripturas, pariter ac lecturas salutem.
Noverint cuncti qualiter in provincia nostra N.
visitanda inter alia compertimus F. N. Ordinis no. stri Sacerdotem professum ab annis decem sua professiones immemorem, ea perpetrasse delicta, & eque scandalum Fratribus, & secularibus dedisse, tamque multas arripuisse facas, votorumque om. nium publicarum transgressorem, & constitutionum regularium contemptorem existisse adeo impu. denter, & inuerecundè, vt quoties nostra habemus aures sine ingenti dolore, ac luctu vix querunt excedere. Quia quidem irreligijs hominis vitiis, & scelera cum iusta animaduersione, pauciores veluti medicamento, ex eius animo conellere sapissime studuerimus, proximè eadem ob cri. mina carceribus, vt ex processibus contra ipsum ad sacrorum Canonum, nostrarumque constituc. tionum præscriptum formam liquet, per annum de. centum, nullatenus resposerit, aut vllam profite. ris emendationis spem, obdurato quia potius ani. mo in sua adhuc persistere pernicia, ne con. tione pessima plurimum perderet, ac insuere, seu periculis moribundam, putresque membram, tan. quam incorrigibilem, ad forum decreti sacra Congregationis Concilij de apostatis, & eiectis eorum, ad quos pertinet consilio, & consensu de. cedente, iuxta præfatam constitutionem tandem N. per defussum sententiam à nostra Religio. ne eiecimus, nostrique ordinis habitu spoliavimus, vt hanc literarum serie, & tenore, eicellam pariter ac spoliavimus declaramus. In quorum omnium fidem præfentes literas iusto nostro cu. scriptas, sigilloque munitas, præfatto N. pro sua conscientia securitate tradidimus, & con. cessimus. Datum, & c.

CAPVT XXXVIII.

De eadem forma, absque expressione
causæ.

Fater, & c. vt cap. præced. Reuerentis qua. liter iussu de causis animum nostrum mouen. tibus considerantes causam, & causas, de quib. in processu per nos ann. Domini 1644. à die 8. Maij contra P. F. N. nostri Ordinis Sacerdo. tem professum in saculo nominatum N. de N. cum consilio, & consensu eorum, ad quos prelati

F

fabricate, maximo animi nostri dolore, ac necessitate fere compulsi, omnibus de iure requisitis tentatis, ac peractis, prædictum N. à nostra Religione expulsimus, ac dimissimus expulsisque, & dimissum his literis declaramus. In quarum fidem, &c.

CAPVT XXXIX.

De forma, qua Generalis debet monere Episcopum de supradicta expulsionem.

FRATER, &c. Illustrissimo Domino Episcopo N. salutem in Domino. Illustrissima Dominationi vestra notum sit, qualiter nos ad Canonum, & apostolicorum institutionum formam, & decreti, præsertim Congreg. Concilii de apostatis, & eisdem, procedentes, per nostram definitam sententiam quam in scriptis tulimus hoc anno 1634. sub die 8. Maij à nostra Religione tanquam incorrigibilem P. F. N. de N. Religione præfata professum, & ad sacrum Pænitentiarum ordinem promotum, dimissimus, & excommunicamus. Quod illustrissima vestra Dominationi significandum esse censuimus, ut & nos apostolice obtemperantes mandatis, & precibus suis vultum agnosceret Dominatio vestra, eaque etiam circa præfatum N. exequi valeatis, quæ in præfato decreto peragenda iussu eadem sacra Congregatio. Et Dominus sit Illustrissima Dominationi vestra propitijs. In quarum fidem, &c.

1. Noto 1. quod circa eisdem adeit decretum Congreg. Concilii, quod testetur tem. 1. nostr. prim. in cap. 10. *Præfati Ill. g.* in quo placet statuere. Et primò quod nullus possit à Religione eici, nisi iura eaque de iure communi requiruntur ad hoc ut quis inco. rigibilis censetur: fuerit per annum in ceteris probatus in termino, & poenitentia, sublatis in hac parte cõsuetudinibus Religionem, etiam ab apostolica Sede approbatam. De iure autem communi is censetur incorrigibilis, qui reuertitur ad priora delicta, & maiora, ac in eis perseverat post tertium monitionem, vel differt inuincibilis poenitentiam facere, aut fugam capie, & occultare se, ex non petita. Ita Altitudo de discip. rursus lib. 3. cap. 66. num. 1. Barb. in cap. Cum non ab homin. de ind. num. 7. & colligitur ex dictis cap. Vide quoque dixi circa hoc tem. 1. *Relig. g. 1. cap. 65. sub censuris*. Et aduerte hic, quod ille, qui iussu detinetur in carcere ad hoc, ut probetur per annum in reuocato, & poenitentia, si aufugiat, præsumitur incorrigibilis, & potest ubique alia difficultate à religione eici, ac si omnino in carcere integrum annum complexerit, qui recusat emendare vitam suam, & consequenter iam videtur satisfactum iuranti Pontifici. Nec est opus cum lectum ad religionem reuocari, sed potest tanquam contumax abiens haberi spolari.

2. Secundò statuitur, quod quando, concurrentibus prædictis conditionibus, aliquis erit ciuendus, non possit eici à Provincialibus, sed à Generali duntaxat, seu etiam Visi tori generalis, de consilio, & assensu seu Patrum & grauioribus Religionis eligendorum in Capitulo generali: & tunc non nisi plena probatio, eadem expulsionem ad formam Canonum. Nunc autem circa dictos lex Patris aliud da-

ct cum Cong. quod testetur ad dictam cong. 12. P. A. Illi num. 1. in quo habetur, quod si quis in quocumque loco, possit & uelut statueret, a hoc autem sex Decretorum Pionum in qua rubrica sit quodam erit. Et in Ordine nostro in cap. 8. ubi 3. & 4. videretur, nam 1. statueretur, scilicet hoc: ita de quo supplicaret Pontifici. Sed meo iudicio nulla ad illa necessitas supplicandi Pontifici, cum nulli a alijs difficultas ad sapienti mentem sacra Congreg. Potest enim in quolibet Capitulo generali decerni ut dictum uim ius sex Patrum, quoniam tunc potest esse tres Collegii Patris Generales, & alij tres P. Provinciales, cum duobus primis Collegiis Provincialibus, in qua hoc indicium erit faciendum. Quod si decerni tandem factum est in Cap. generali Altitudo 3. celebrato n. 3.

3. Tertio statuitur, quod eici, quando non redierit ad Religionem, in locum ciuicium incedant, eadem loci, & Obis sint, aut etiam Clerici, nondum in sacris ordinati, & iurisdictione obediunt Ordinarij loci, in quo sunt naturales, si non uiuunt, subint.

4. Quarto, quod Generi 1. statim lita expulsio nis tentetur, teneatur etiam dicto Ordinario notificare, ut uisum p. cap. sui diligenter agnoscat. Et dato casu, quod Generali non solum euerit, sed etiam propter rationabiles causas per aliquod tempus à loco, ubi prædictus eicius habebat, cum uulere exulare, tunc Generalis tenebitur in dicta lita expulsio nis dictam clausulam apponere, apponere etiam grauiori adhuc per tota in casu inobediens: & non solum Episcopo loco eandem in ite facere, sed etiam Episcopo, in cuius diocesi eicius iussu est exulare.

5. Quintò statuitur, quod Generi 1. non concedat eicius lita testimonialis eum ad Sedem Apostolicam teneantur, vel ad aliam Religionem ingreditur mouentes. Et ratio potest esse, quia hi eicius iam Religionem non conuertit, possunt tamen, uelint, aliam Religionem ingredi, de licentia tamen præfati propriæ Religionis, & cum alijs cond. quibus, ad transitum requiritur in eodem decreto Congreg. ut aduenit Letano in q. regul. cap. 83. num. 8.

6. Sextò statuitur, quod dicti eici, quando à extra Religionem digerint, sint per pendi iussu ab exercitio Ordinum, sublata Ordinibus, locorum facultate dictam suspensionem tractandi, aut moderandi si autem dictos Ordines exerceant sunt irregulares suspensionem enim, si exerceat Ordines, sit irregularis B. Joac. de censur. in particulari, disp. 3. quest. 3. part. 12. num. 5. qui addit n. 6. & de clauis, quest. 1. part. 12. §. 6. per totum, quod illa suspensio eici reuocata summo Pontifici, neque possunt dicti eici maiores Ordines assumere, si qui eis deficiat est enim ridiculum eum, qui minoribus Ordinibus pœne causam prohibita est, ad maiores aspirare, ut dicitur in leg. *Religionum, §. fin. ff. de interd.* & qui est indignus Ordine inferiori, indignior multo est superiore, ergo lig. Qui indignus, ff. de Senator. cap. Cum illorum de sent. excom. §. Primum, ubi Glof. verb. *Adiutor*.

7. Septimò statuitur, quod Superiores, idest, Provinciales, vel Generales, seu etiam locales Regularem, singulis annis sollicitè requirant dictos eici, & eos euerit ad Religionem reuocare, dormiendū adit euidens in eis emendationis spes, quæ spes haberi debet ex literis testimonialibus Episcoporum (oncta dictorum Episcoporum in his literis concedendis conscientia) in quorum dicitur eicius emendationis commotari. Aduerte, quod dicti Episcopi emendationis ad hoc, ut cogatur Religio eiciem querere, & de nono recipere, non est aus, quod sit probabilis, sed debet esse eueniens: unde non sufficit, quod Episcopos

copni dicat, se credere, talem eiectionem esse emendatum, sed debet dicere, sibi constare ex prioribus actibus virtutum, dictum eiectionem esse emendatum, & ideo esse dignum, ut ad Religionem denuo admittatur. Qui id testimonium sibi dedit, ferat Episcopus, nulli dubium est, quod moraliter peccet, cum Congregatio suae concordiae, id testatur: & est peccatum contra iustitiam, Religionem laesens in re gravissima. Unde etiam patet, quod dictus Episcopus teneatur ad unum denuo, quae per tale falsum testimonium passa fuerit dicta Religio. Adverte etiam, quod dicti Superiores quando censent, aliquem eiectionem bene, & cum exemplo, ac virtute vivere in saeculo, teneantur sub poena peccati mortalis, & sub poena privationis suorum officiorum ipso facto incurrenda, ac voeis actum, & passum, & perpetuo inhabilitatis ad illa in posterum obtinenda, singulis annis quætere, & procurare, ut ad Religionem teneantur. Ita Bonae. de Claustra, q. 1. p. 1. c. 5. a. 1. et illae quæ sunt referuntur in iuramento Pontifici, interdicta potestate Generalibus, & Procectoribus illas moderandi, ac relaxandi, ut ex eodem decreto constat. Reliqua de eiectione vide tom. 1. Relig. q. 5. cap. 5. per unum.

LITERA F.

CAPVT PRIMVM.

De forma professionis fidei faciendæ à
Prælatu regularibus.

G O F. N. Ordinis N. Generalis, si mea fide credo, & profiteor omnia, & singula, quæ continentur in symbolo fidei, quo sancta Romana Ecclesia utitur, videlicet. Credo in unum Deum, Patrem omnipotentem, factorem celi, & terra, visibilium omnium, & invisibilium. Et in unum Dominum Iesum Christum, Filium Dei unigenitum. Et ex Patre natum ante omnia secula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero. Genitum, non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de calu. Et incarnatus est de Spiritu sancto ex Maria Virgine, & homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis, sub Pontio Pilato passus, & sepultus est. Et resurrexisset tertia die secundum Scripturas. Et ascendit in calum, sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturum est cum gloria iudicare vivos, & mortuos, cuius regni non erit finis. Et in Spiritum sanctum Dominum, & vivificantem, qui ex Patre, Filioque procedit. Qui cum Patre, & Filio simul adoratur, & conglorificatur, qui locutus est per Prophetas. Et unam sanctam catholicam, & apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum baptismum in remissionem peccatorum. Et expecto resurrectionem mortuorum. Et vitam venturi saeculi. Amen.

Apostolicas, & Ecclesiasticas traditiones, reliquasque eiusdem Ecclesiae observationes, & constitutiones firmiter admitto, & amplector. Item sacra, & scripturam iuxta consensum, quem te-

nuis, & tenes Sancta mater Ecclesia, iuxta est indicare de vero sensu, & interpretatione sacramentorum scripturarum, admitto, nec cum unquam, nisi iuxta unanimum consensum Patrum accipiam, & interpretabor.

Profiteor quoque, septem esse verè, & propriè sacramenta non legi, à Iesu Christo Dominique nostro instituta, atque ad salutem humani generis, licet non omnia singulis necessaria, scilicet, Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Penitentiam, Extremam unctionem, Ordinem, & Matrimonium, illaque gratiam conferre, & ex his Baptismum, Confirmationem, & Ordinem sine sacrilegio reiterari non posse. Receptos quoque, & approbatos Ecclesia catholica ritus in sacramentorum omnium solemnè administratione recipio, & admitto. Omnia, & singula, quæ de peccato originali, & de iustificazione in sacrosancta Tridentina Synodo definita, & declarata fuerint, amplector, & recipio. Profiteor pariter, in Missa offerri Deum verum, proprium, & propriatum sacrificium pro vivis, & defunctis, atque in sacrosancto Eucharistia sacramento esse verè, realiter, & substantialiter corpus, & sanguinem, unà cum anima, & divinitate Domini nostri Iesu Christi: perique conversionem totius substantia panis in corpus, & totius substantia vini in sanguinem, & quam conversionem catholicæ Ecclesiae inassubstantiationem appellat. Fateor etiam sub altera tantum specie totum, atque integrum Christum, veramque sacramentum sumi.

Constanter tenes, purgatorium esse, animasque ibi decedens fidelium suffragium inuari. Similiter, & Sanctos unà cum Christo regnantes, venerandos, atque invocandos esse, & eosque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum reliquias esse venerandas, si firmè affore, imagines Christi, ac Dei-para semper Virgines, necum aliorum Sanctorum habendas, & reuendas esse, atque eis debitum honorem ac venerationem impertendum. Indulgentiarum etiam potestatem à Christo in Ecclesia relictam fuisse, illarumque usum Christiano populo maxime salutarem esse affirmo. Sanctam, Catholicam, & Apostolicam Romanam Ecclesiam omniam Ecclesiarum Patrem, & magistrum agnosco. Romanique Pontifici B. Petri Apostolorum Principis successori, ac Iesu Christi Vicario veram obedientiam habendo, ac iura.

Ceteraque item omnia à sacris Canonibus, & Oecumenicis Conciliis, ac præcipue à sacrosancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata indubitanter recipio atque profiteor. Simulque contraria omnia, atque hæreses quasunque ab Ecclesia damnatas, & reiectas, & anathematizantur, ego pariter damno, reicio, anathematizo. Hanc verè Catholicam fidem, extraquam nemo saluus esse potest, quam in præsentis huius profiteor, & veraciter teneo, eandem in terram, & in solam, & ad extremam vitam spiritum sustinuisse, Deo adiuvante, retinere, & confiteri, atque à meis subditis, vel illis, quorum cura ad me in-

munere meo spectabit, securi, doceri, & predicari, quantum in me erit, curaturum. Potest hæc alia clausula addi ex consuet. Fratrum Minorum Conuent. In correctionibus iudicialibus grauium criminum, & in promotionibus, promotionibus, confirmationibus, destitutionibus, & repulsionibus faciendis de personis dicti Ordinis fideliter secundum Deum, & Regulam B. F. patramque, & velleam conscientiam me habebō, ac sicut mea gubernationis tempore, quantum in me fuerit, adnitari studiosissime, ut Regula, & constitutionum nostrarum obseruantia in Religione exquisitè vigent, iuxta de cultu diuino, & de regulari disciplina, si quid ad meliorem formam redigendum comperio, non patiar, ut cura mea, labor, industria, studium desideretur. Sic, qui supra, F. N. spondet, vooce, ac iuro. Ego, qui supra, F. N. spondet, vooce, ac iuro. Sic me Deus adiuet, & hæc sancta Dei Evangelia.

Not. circa hanc fidei professionem, quæ dicitur iom. 2. Religiosi, q. 2. cap. 6. ubi concludo, quod in illis Religionibus, in quibus non est in vfu, non obligat.

CAPVT II.

De forma, qua declaratur, aliquem fuisse in numerum Fundatorum, à Capitulo generali receptum.

Frater N. Ordinis N. Generalis. Omnibus, & quibuscumque presentes literas inspecturis salutē. Vniuersis, ac singulis presentes literas inspecturis, patet, & lecturis notum si, quæ generalis Capitulum Ordinis N. anno Dñi 1634. sub die 12. Maij Roma celebrato, Illustrissimam Dominam, D. N. Comissam de N. amplum, ac per-magnificum in Civitate N. extrinsecam, fundatumque canonicum, Religionique nostra competētibz annuis redditibus ad duodecim religiosos viros attendos assignauit dono datum, in Fundatricium album ascriptum, cooptatumque fuisse. Quocirca illam ad omnium gratiarum, & privilegiorum quibus cetera Ordinis nostri Fundatrici persunt, & gaudere solent, participationem communioneque admittendum, presentium literarum serie, ac tenore declaramus, ut de facto admittimus, & excipimus omnibus, & singulis eiusdem Ordinis Superioribus praeiudicantibus, ut eam praestitis privilegiis pacifice frui sinant, atque permittant. In quorum fidem, &c.

CAPVT III.

De eadem forma faciendâ à Prouinciali, seu Corde, quando contingeret Fundatorem peregrinari.

Frater N. Ordinis N. in Prouincia N. Prouincialis. Vniuersis eiusdem Ordinis Patribus, ac Fratribz salutem in Domino. Religio nostra,

eius præsens, Deo nullum, decor, atque utilitas maximè postulat, ut illi libenter inuigilemus, eaque omnia propensius exequamur, per quæ hospitalitas, ac beneficentia, cum in omnes, tum verò in eos, quorum opera, subsidio, ac labore religiosi loca cernisse cernimus efficiunt exhibeantur. Cum enim quidquid Religiosi possident, pauperum sit, atque à patris, deuotisque Christi fidelibus in eos liberalissimè efflunt, erubescendum nobis esset, si eunctis domus nostra ianna non puteretur, si Christus bona, Christi bonitate surgit soli decuraremus: si beneficentissimos nostros Ordines deuotos perhumaniter excipere, & beneficis affectibus vicem rendere, gratumque apud nos florentem custodire negligere. Cum per illud sit igitur D. D. N. cui has nostras decimus, Conuentus nostri N. Fundator extitit, ac in numerum prouide Fundatorum in Genesali Capitulo N. relatus sit, in hacque nostram Prouinciâ N. opibus, studio, fuisse, mente denique beneficentissimus in dies se se ostendit, hac omnia vobis presentium literarum serie, ac tenore significanda esse censuimus, eo sane consilio, ut omnium singulorumque eiusdem Instituti Superiorum, Religiosorumque ad quos eum diuertete contigerit, benignitatem, gratiamque animi voluntatem excitemus, ad eam omnia liberalitatis, humanitatis, ac hospitalitatis officia, hilariter ac benigna fronte eidem exsoluenda, quæ in ceteris Ordinibus nostri Fundatore, Benefactoresque conferri solent, quaque ut praestanda serui mouit sanctissimus noster Patriarcha. Quod quidem si à vobis, ut ceteris præsens, & summopere cupimus, per actum fuerit, quam erga cum grati animi significatiorem dederitis, nulla vquam nostram obscurandum polleat, obliuioni. Quin verò, si meritis agere, vel recere gratias non valebimus, immortales tamen erimus habitori. In quorum fidem, &c.

1. Noto quod privilegia Fundatorum nostri Ordinis sunt in triplici differentia. Alia enim sunt illis concessa iure communi. Alia iure privilegiorum. Et alia iure Regulae nostrae, aut constitutionum. Iure communi Fundatoribus competens erit huius. I. est ius onerosum, per quod ipse Fundator tenetur Monasterium defendere, & protegere. 2. est ius utile, per quod Fratres tenentur Fundatorem ad pauperum redactionem alere. 3. est ius honorificum, per quod Fundatores debent in Ecclesia, quam fundauerint, in omnibus prae ceteris honorari. Sed de his dixi plenius iom. 3. priuileg. regul. cap. 3. à n. 15.

2. Iure privilegiorum habent maxima privilegia nostri Fundatores. Et 1. ipsi, & eorum liberi vtriusque sexus, tam procerum tempore foundationis, quam in posterum procreandi gaudent omnibus, & singulis privilegiis, immunitatibus, gratiis, libertatibus, exemptionibus, indultis, concessionibus, & indulgentiis, quibus fruuntur Fratres ipsi. Ita concessit Io. huius 11. ut constat, ac eum consensit. 1. §. 24. tom. 1. nostr. priuileg. circa quem §. Vide quæ ibi dico, numer. 52. ubi in specie noto, quod fruuntur omnibus gratiis spiritualibus, quibus Fratres ipsi, v.g. possunt absolui ab his casibus, à quibus possunt absolui Fratres. Fruuntur omnibus indulgentiis, quibus fruuntur Religiosi, etiam post confessionem Pauli V. de indulgentiis. Possunt adesse diuinis tempore inter-

dicti,

dicti, modo interdicto causam non dederint. i. gaudent omnibus bonis spiritibus, ieiuniis, orationibus, &c. quæ per vniuersum Ordinem tam à Fratribus, quam à Monialibus fiunt; & hoc, etiam si literas participationum non habeant; & eni in ipso quod Fundatores declinantur, illis censentur dictæ participationes concessæ. Ita concessit idem Iulius *loc. cit. in consuet. 4. §. 5. 3.* eo ipso quod sunt in Fundatores recepti, habent facultatem lucrandi indulgentiam plenariam semel in vita ad suum beneplacitum, & etiam in morte. Ita concessit idem Iulius *loc. cit. in consuet. 1. §. 39. 4.* dicendo quinquies orationem dominicam, & toties salutationem angelicam in Ecclesiis, vel in oratorio, aut domo propria, vel alibi, temporibus stationum, lucrantur omnes indulgentias, quas lucrantur illi, qui dictis temporibus personaliter visitant Ecclesias tam intra, quam extra Urbem. Ita concessit Iulius II. *loc. cit.*

3. Iure verò regulæ nostræ. i. possunt Fundatrices ingredi cum sua comitissa in omnes Conventus nostræ Religionis. Ita statuitur in Regula. n. 23. *Correll. num. 39.* cum declaratione cap. *Tolosani, num. 21.* Et habetur etiam in *Consl. 7. Clementis VII. §. 2. tom. 1. nostr. priuil.* ubi etiam §. 3. declaratur, quæ sint Fundatrices. Quod priuilegium est in viridi obseruantia, vt probetur. *tom. 1. priuil. in consuet. 6. l. 1. §. 2. 4.*

4. De filiabus, & neptibus Fundatricum, an possint similiter ingredi dicta Monasteria, dubitari potest, cum priuilegium patrum ad heredes transeat. Circa hoc punctum in Capitulo nostro generali Romæ 7. celebrato, *num. 19.* statuatur, quod filia Fundatricum possint ingredi nostros Conventus, non tamen filia filiarum, seu neptes dictarum Fundatricum, & in *Cap. Massili. 2. num. 4. 2.* statuatur, quod filia Fundatricum possint, viuentis matre etiam abiente, Conuentus nostros ingredi: & declaratur non licere filiabus naturalibus Fundatorum, siue Fundat cum defectu legitimitatis Conuentus nostros intrare. Sed non apparent neptes excluduntur à materno iure. Addito, quod Iulius II. *tom. 1. nostr. priuil. in consuet. 1. §. 2. 4.* concedit quod filiarum Fundatrices, & earum filiarum procreatæ, & procreandæ fruantur priuilegiis Fundatricum. Quare *loc. cit. in consuet. 7. Clem. VII. n. 3.* dixi, quod Fundatricibus succedunt omnes filia per capita, filia verò filiarum succedunt per stirpes. Atque ita prima filia filiarum Fundatricis, aliis filiabus exclusis, seu prima neptis Fundatricis, potest hoc priuilegium vti. Quod collegi ex arbore iuris patronatus. Et nunc etiam confirmo, nam non video, cur neptes (nisi aliud pactum intercedat) debeant hoc priuilegio priuari. Quare illud statutum Capituli Romani intelligendum est iuxta dicta, quod scilicet prohibeat omnes filias filiarum, seu omnes neptes Fundatricum ingredi in nostros Conuentus; non tamen quod prohibeat, primas neptes per stirpes ingredi: nam alioquin priuaret illas neptes iure, quod illis competit per ius commune, & damificaret Religionem; posset enim ex hoc aliqua ratio retardari munere Fundatricum recipiendo. Et denique cum ius commune id illis concedat, & Papa nulli prohibeat, non est credendum velle Religionem sibi, & suis Fundatricibus preiudicare, cap. *Solicitude de resit. spol.*

5. Secundò. Possint nostri Fundatores cum suis famulis nostrorum Conuentuum infirmariis carnes comedere, ita statutum est in *Cap. Massili. 2. n. 36.* quantumvis aliis sine D. eni apostolico non concedatur ex cap. *Genuensi 1. n. 32.*

LITERA G.

CAPVT PRIMVM.

De forma, qua Generalis declarat, aliquem Capitulo generali electum fuisse Patronum, ac protectorem alicuius Prouincia.

Excellentissimo D. D. N. Principi, &c.

PRATER N. Ordinis N. Generalis indignus P. P. P. Religionis nostræ minimè vitis in excelso plantata charitatis monte principes viros, ac operatorios, qui ad eam, vel sepiendam, vel excolendam non nihil opis contulerint, prasupis quibusdam titulis, ac nominibus consuevit venerari. Cur inter plurimos igitur, nec ignobiles vitis eiusdem colono, Excellentiam tuam, gloriosissime Principes, peculiari quadam existimauerit obseruantia dignam generalis Patrum nostrorum confessus facere non potuit, quin, vt florescentem apud se gratiam custodires, Fundatorem prius, dein verò, Prouincia N. votis respondens, protectorem, ac Patronum acclamaret. Nec eos sanè secessit opinio. Id namque, & commemorabilis in omnes annos beneuolentia exposcebat, qua nascentem olim Prouinciam N. totamque nostram Religionem in suam fidem, & clientelam susceperunt maiores tui. Id & maxima beneficia, quibus nos eorumque obstrinxit, & cumulauit Domus tua, vt Principis N. Fratres, vel ab ipso iam tum surgentis Ordinis exordio, Parentum dignatione, vocarentur nostri Religiosi. Id tandem quotidiana illa efflagitare videbatur pietatis, ac liberalitatis officia, quibus nos Excellentia tua dedistissimos veluti filios nunquam desinis consecrare. Quamobrem cum eorum, qua in generalibus Comitibus sancita esse noscuntur executio ad nos, tanquam precipuos vitis eiusdem custodes, maximè pertineat, Excellentiss. Dominationem tuam in benemeritum Prouincia nostra N. Patronum, ac Protectorem assumptum, & cum gratiarum actione exceptum fuisse, omnibusque proinde gratiis, fauoribus, ac indulgentiis, qua cæteris aliis Protectoribus, ac Patronis impertita sunt, frui, & gaudere merito posse, ac valere, haram serie, & vbi decernimus, ac declaramus. Denum verò, temporalibus hisce titulis spirituales etiam, in maius propensa voluntatis argumentum, diuitias adiungere cupientes, eam quoque ad omnium Misarum, orationum, suffragiorum, meditationum, predicationum, peregrinationum, abstinentiarum, omniumque bonorum, qua per vniuersos nostri Ordinis Fratres, ac Sorores fieri donauerit auctor bonorum Iesus Christus, earundem presentium tenore participationem, communionemque venerabili suscipimus. Quos

scilicet spiritualibus illis salta subfidiis, sempiternam gloriam facilius consequantur. In quorum fidem, &c.

CAPVT II.

De forma, quæ Generalis scribit, hortando iuuenes ad studendum.

Frater N. Ordinũ N. Generalis. Vniuersis in Christo filiis charissimis Collegij nostri N. studentibus salutem. Quod ad literarum studia non remisistis, sed alacriter capessenda vos interpellat, veretandis inest, ac pene Religio. Vosne ergo ad id quod natura ipsa impellit, spiritus prouocat, profectusque cogit adhorter. Omnes homines natura scire desiderant, dixit Philosophus. Scientia verò haud sine labore paritur, & studio (si labor tamena tu descendit est, nimis magis voluptas) Et cum Religiosorum omnium statum, ac ratio in diuinorum contemplatione maxime consistat, hac autem non nisi in sacrarum literarum studio repetitur, quid aliud sanè ex instituti vestri ratione exaspique videtur, quàm ut totis vos animis litteris deditis, ausibus effusis dies, in quo vel aliquoties moras, in eis non impendatis. Cumque vestram haud tantum, (nec enim vobis solum nati) sed & proximorum, publicè, priuatimque decedat, curare salutem præsicamini literarum scientiam negligentes, quid alios docebitis? legi doctrinam à vobis, quo pacto exquiret valguè impetitur, & qui parvulorum mentes illustrabit, in tenebris ambulando? Atagni Gregorius exopte verba. Quæ ad officium prædicationis excurbant, à sacrae lectionis studio non recedant: Studus ergo vobis totis intendite religiosis iuuenes, filitque charissimis ad studia non seguit anhelat animas, sedulum illis insadere ingenium; hoc præsertim atatis flore latoris accommodatissimo. Patet in iuuentute, quo vti valeatis in seculo. Adolescentia astate colligit, quod opportune deinceps in vestrum, aliorumque commodum differgat. Nullam est, mihi credite, ornamentum, quod vestram magis decent, & decoret astatem, nulla ratio, qua sustinere melius, tæcique possitis expectationem quam non exigam de vobis sibi tota promittit Religio: nihil, quod ad excellendum animum, & rectè, sanèque viuendum plus offerat momenti. Hinc enim certam vestram facietis vocationem; hinc vires sumctis ad extendendam immortalitatem, & honestissimam nominis gloriam propagandam; hinc denique (quod omnium potissimum queritur) facilius itor vobis struere poteritis ad beatam cal: peregrinationem. Sic tamen adhibendum scientiam, sit suscipiendam doctrinam existimate, ut memineritis, siue vera pietas, & Deique timore esse vanam omnem, quod discimus; & illud verissimè scriptum, Scientia inflat, Charitas autem edificat. Sic in amore viuite literarum, ut nullis voluptatibus, nullis decerebri abducamini. Ita scientiarum

studis vacate, ut deuotionis tamen feruor, & disciplinae censu a minime remittatur. Illud veteranda memoria Rector. Patris Camari Ordinis Admiratorum Generalis illustre dilectum animo itentidem reuolueret, Maledictum flunum, quod impedit deuotionis feruorem. Contra vero cogitate, scientiam, ex bonaventura semetista, quæ pro virtute despiciatur, per virtutè postmodum melius inueniri. Nihil proferat, mihi credite, siue pietas litera, aut siue deuotio scientia. Scientiam Christi soli Christi sequaces, & mundi contemptores assequantur: ac ad scientia lumen procedat, nisi germen iustitia precedat in anima. Ea quæ animi vestri nunquam extendant beatissimi Patris Francisci à Paula Doctrinam hominum studentium ad laudem. Quæ autem aurea vtrius. Sic, namque aiebat, lucis defudandum, ut carum nihilominus pie voluntatis, sinèque operationis feruor comes effecti indiduis: sic doctrinæ studium amplectendum, ut bonorum tamen operum exemplo cæcieis quilibet prodicere valeat. Partis itaque gressu in hoc itinere incedendum: Nam & sanctitudo siue scientia plerumque errat, vel non plene clarescit, & scientia siue sanctitudo vittorum sciet verimibus, ac serdesit: Cum verè ea constet veluti indidua copala cernente nihil vtilius, nihil honestius tu humana vtila potest excogitari. Vos beator, qui primos at attamini litteris dedicastis iacta in vobis sunt semina, de quibus vberissimi fructus sunt nascituri, quos facile dabit si iam pietate, Deique timore in studiis vixeritis literarum. Valete & vestras prece pro nobis ad Deum funderet peccet, cuius benedictio sit super vos semper in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, Amen. Datum, &c.

Noto, quod in his adnotationibus debens Prælati esse multum solliciti, nam studia literarum vteruntur multum, & ad flabitudinem catholicam Ecclesiam, & ad honorandam, & augendam religionem, & quamplurimum ad disciplinam regularem introducendum, & conseruandam: Ana enim, inquit Hieronymus, studia literarum, & carnis lasciuia non amib; Ad hoc fixi symbolum illud, quod asserit Syluester Petrosanctus, vix in omni lucratum genere equidius de symbolis Hetericis lib. 9. cap. i. vbi pido Heliconis colle, addit Lemma, Admum nra pascua vix; nam licet illius collis pascua colobis venenum mungant, ut aioni; ita etiam literarum studij vim habens ad mentium vitia perturbanda, & ad permoiones premas animi sedandas.

CAPVT III.

De forma literarum pastoralium, quas solent Generales ad subditos scribere.

S. I. Frater Egidius Camari, Reuelatiss, totius Ordinis Minimorum S. Francisci de Paula Correitor Generalis licet immeritis. Omnibus Reuerendis Patribus Præfatiis, Correitoribus, Vicariis, & aliis Fratribus in eodem Ordine Domini famulantibus sibi dilectis filijs

in Christo Iesu salutem in eo, qui mandat salutes Iacob. Primum ad nostra Minimitana familia regimini, Domino ita disponente, assumpti sumus. In id tota mentis nos intendimus, ut quam ad Dei obsequium, Religionis nostra augmentum, Fratrumque in ea degentium quietem pertinet, omni conatu prosequeremur. Cui sint consequendo tam impares in nobis animi, corporisque vires, nulla merita variis defectus notamdueremus, innasit nos sollicitudo non modica, ne deus, perfectique regimini administratio, quam ab omni capitis electione omnes vindique Fratres sperabant, aliquam ex nostra insufficienscia remoueri pateretur. Nec vana timoris causa si in humana tantum ope, nostrisque omnino viribus consequendum foret. Tot enim sunt, & tam multiplices miserum nostrarum, atque defectuum acervi, ut facili negotio nullo nostro diffidere possumus, nisi aliunde subleuetur. Itaque ad montes eternorum aciem conuertere necessarium fuit honorumque omnium largitor Deo, a quo omne datum optimum, & omne donum perfectum descendit, toto cordis affectu conueniens, quatenus ab illius immensa liberalitate eas omnes animi dotes, quae ad Generalitatis omnis integrè sustinendum desiderantur, exceptamus. Vestra omnino interest, dilectissimi filij, qui in Beati Patris Nostri Francisci de Paula celsis sub Chbriutatis vexillo dimicaturusque communis omnium salute agitur, cum de periti Praesoris, qui pro universa grege excubias ngat, iusta, ne sancto regimine agitur, ha omium partes sunt, atque ideo intus animi desiderii, ne sufficit, frequentique oratione Deum pulsare conuenit, ut pro infinita sua liberalitate ex abundantibus misericordiis sua thesauris in vobis Spiritus sancti charismata effundere dignetur, quae ad legitimam concedit vobis officij administrationem pro omnium Fratrum salute sunt necessaria. Facet quidem nostris desideria communique Ordinis visitari illustrissimi, ac Reuerendissimi Principis, ne D. Cardinalis Aldobrandinus totius Minimitana familia Sanctissimi infignis in Deum pietas, in rebus agendis prudentia, in Religiosis negotiis administrandis Chbriutatis, in Fratres omnes beneuolentia, ut merito sperare possumus sub tanti Protektoris moderantione primum Ordinis florem redire posse, quem certe non solum tanquam ad Sanctissimo Domino Gregorio Papa nobis donatum, sed caelesti Namine bene nobis volente, demissum suscipere, ac venerari debemus, ob singulares tanti Principis virtutes. Ille tamen, ut est in Deum vehementer affectus, diuinam etiam nobis opem adesse desiderat. Hoc igitur primum à vobis postulamus dilectissimi filij, ut per singulas Ordinis nostri Praeuidetias quilibet Praeuidet in praecipuis Conuentibus quadragesimae horarum Orationem instituat, in aliis vero, ubi exigunt Fratrum numerus est, specialium quadam exercitationem genera maxime vero in augustissimo Missae Sacrificio iudicare

satagat, quatenus Minimitana nostra familia sub Dei tutela nouis virtutum incrementis adgentur, regularis obseruantia vigor reserent, sic in ea vultorum Deo uncapitiorum integra persoluta Chbriutatis nexi feliciter asstringatur, vigeat vnanimitas simul in Dei obsequio consensui, pacti diuini fœdera singulas ad invicem conseruiant, & (quod maxime necessarium est) humilitatem nostram misericordiam suam oculis intuentur, virtute muniat, veritatis sensu protegat, donis caelestibus ad commune totius Religionis bonum exornet, illique Spiritus sui splendore superinduat, qui Ordini nostro regendo, vobisque, omnibus in ea, quam professi estis, viuendi ratione obseruandis necessarius est.

§. 2. Porro orationum nostrarum incensum in Dei conspectu dirigetur, atque inde fructus non vulgaris exurret, si quae sunt diuini seruitus, diuinum videlicet, nostrarumque officium sedulo exhibeamus. Quid enim aliud vnumqueque nostram ab vberibus mundi in sacculi delictis auulsi, atque in hanc Minimitana Religiois cremam sub sanctis Patru Francisci de Paula vexillo euocant, nisi diuinitatis inspirata Chbriutatis, seruentque diuini honoris Zelus? Videte ergo, ne opus Dei frauduleris fiat inter vos, sed iuxta Regula praescriptum horis affectus cum timore, & reuerentia diuinum officium persolvere iuretur. Nec quisquam temere, nisi sine legitima, eaque non vulgari causa horum sua praesentia fraudet, sed omnes ubique vnanimes vno ore Dei laudes recitent.

§. 3. Adhibenda quoque vobis est diligentia, ne omitatur meditationis ordinaria studium, sed statis horis in Ecclesiis condonari debetis, ut ibi dem orationis mentalis adipe corda Fratrum saugmentur. Diffusant igitur Patres Praeuidetiales commodum aliquod tempus, quo in commune conuenientes, caelesti huius exercitio vacare possitis. Ad quod certe vehementer nos hortatur sanctissimus Patriarcha noster.

§. 4. Quia verò sacra Religionis corpus non ex solo capite constat, sed etiam varia membrorum compage, quorum vnumquodque, iuxta sibi conuenientem qualitatem, nutriti adimendum praebeat, ea ratione commendatam vobis habemus electionem superiorum omnium, qui nobis veluti vna, & sana membra cooperari debent. Quos verò maxime desideremus, paucis accipite.

§. 5. Primum eligantur à vobis in Praeuidetiales, & Correctores, qui zelum Dei habeant: Patres prudentia maturi, in oratione seruent, & assidui, qui spiritualis discretione polleant: qui regularis obseruantia sint tenaces, & deinde sint immunes ab omni auaritia, quae idololatriam obseruatiuique manus exentiant à manerum acceptione, qui in religiosa paupertate quiescant: decess enim, qui ad Religiois modestiam vocantur, commune Religionis bonum sibi praecurrere,

Fratrumque suorum consolationem: non autem propria, priusquamque visitati deseruere.

§. 6. Certe, si qui poterimus suorum favore, aut fortius maiorem, donorumque pollicitationibus ad aliquem Superioritatis gradum ascendisse, vix et committendum iudicabimus, vel unicam domibus gregis oviculam, qui in illis non Christum, sed exteriora quaesierit. Porro nobiscum pendere, quantum mali ex hoc corrupto fonte oriatur. Hinc enim profuit peractis, ac contagiosi exempli labes, si fieri enim nequit, ut inferviat Officialium, quorum plurimi in singulis Conventibus degunt, manus ad huiusmodi largitionibus sunt immixtæ, cum viderint Superiores in consimili cumo volitari: at qui mundi manibus addiderit fortitudinem, ipsos etiam radicibus carceret, qui quovis prætextu propriis committi inhiunt.

§. 7. Bonum Superiorum electionem proximè comitatur religiosa novitiorum informatio: sunt enim tenella Ordinis planta, novella germina, ex quibus oriuntur præclara Patrum propagines, sin tenella aetate bonis moribus, religiosa vita exerceantur, ac vera, solidaque pietatis studio afcuerint. Nostros constitutiones, scilicet mem. Clementis VIII. qua si ad amissionem succurrant, maxime vero in tyronibus, & novitiis erudiendis, non vulgaris Ordini nostro gloriam afferent. Satagite ergo, ut in qualibet Provincia seminario tamen ad Ordinem nostrum maxima cum discretione admittendorum erigantur, illisque præstentur, optimi quoque Informatores viri in spirituali vita exerceantur, regulari observantia temperet, discretionis spiritus imbuti, & qui ex intimis animæ praeordinis charitatis celum hausierint, ut eundem in concedentes sibi tyrones feliciter infundant.

§. 8. Porro qui in tyronibus, ne novitatu bene fuerint imbuti, haud dubie suam obedientiam in se, suaeque omnia subiacent, cum obedientia inter cetera vota, qua Deo nuncupamus, primum teneat. Illarum, dilectissimi filij, quam precipue colere debemus, nec facile illius vinculum dissolvi potest, quin continuò totius Religiois machina disparet, Sedit ex divina Scriptura testimonio, quàm severe calcissi ultio in rebelles atque inobedientes animaduertat, & quanta malorum congeries ex obedientia contemptu mortali oppressit. Nostri minoris est, unumquemque vestrum in Domino coherere, ut sanctam hanc, & religiosam virtutem sicutam tectam custodiant. Discant subditi maiorem imperium non relaxari, sed humiliter parere, discant maiores Regula insistitis, & legibus obsequi: nec tolerandos sibi patere rebelles, sed severissimè in aliorum exemplum castigandos.

§. 9. Ad quoniam fieri nequit, ut perfecta obedientia senior illibatus permaneat, nisi prius corda ab omni terrena: ut verum ambitu, ac desideria penitus evincantur, hoc in animo sibi quisque proponat, suam exteriorum quandam obedientiam

faciem ostentat, nisi interiori solidam, ac veram radices in mente egerint, non est enim evicta, aut violenta Religiois observantia, sed spontanea, ac voluntarie assumpta. Qui vero se Domino voluntariè sacrificaturum in humilitatis subiectione speret, nisi renuntiaturum perfectæ spiritum, id est, paupertatis amorem, inducit? Sic enim legimus, sanctissimum Patriarcham nostrum mundi blandimenta contempsisse, hostemque superbum fortiter dimicantem superasse, dum pauper, & humilis perseverat. Atque est ab obedientiam cum cupiditate possidendi sociare. Prius agnus iungitur lupi, aut columba milui, quam obedientiam cum peccato, seu proprietate. Scitò, dilectissimi filij, quantum in dissolutis, ac dissipatis Regularium domibus (viximus ne, & in nostris) ediderit stragem proprietarium ille spiritus, qui tanquam singulari ferus obedientia, consistat, aliorumque observantiarum vincum transferre de capitis est. Gemunt sub tanti criminis tyrannide non singulares tantum personae, sed multae domus, sed integra Provincia, ut nisi diligenter secutim ad infelicitis huius arboris radicem admoveamus, nullum sit de Regula nostra observantia, nullum de communis, aut cenobitica vita ratione. Erant Aemasteria ipsa, non quidem rationis domos, sed spelunca latronum: ille furiet, alter celeriter erit iste in miseria, ac indigentia facibus voluntabitur, alij vero superfluis abundabit. Porro tria apud nos vixit ex animo custodiri pro sancta paupertatis observantia, & illa quidem non nova, aut insolita, sed iuxta Regula praescriptum.

§. 10. Primum, ne qui villo prætextu pecuniam apud se detineat, sine ex conventibus, sine ex confessionum auditione, sacris, elemosinis, aut alio quovis modo: sed quicquid dono datum, aut quavis ratione parum fuerit, in communis Conventus arario ad omnium utilitatem Superioris arbitrio subleuandam recedatur.

§. 11. Alterum, ut quae ad victum, & vestitum, aliasque corporis necessitates pertinent, iuxta Regula nostra tenorem, singulis dividantur. Communis omnium victus in refectorio, mensa eadem, ciborum eorumdem distributio: vestimentorum autem partitio non in pecunia, sed in panis, prout cuiusque Fratris necessitas postulabit.

§. 12. Tertium, ut maxima viget inter nos charitas pro infirmorum subleuatione hanc enim precipue commendavit beatissimus Pater noster S. Franciscus. Nec dubium, quia firmissima pax, & divina quaedam concordia, seu potius Paradisus terrestris apud nos erit, si in hac communis vivendi ratione permanserimus.

§. 13. Qui pro meritis exposuerit, quàm invidendum, quam suavis sit eorum conversatio, qui tantumquam nihil habentes, & omnia possidentes, ex sui Superioris mandato, velut ex Dei manu omnium, qua sibi necessaria sunt, copiam excipiunt: qui ad hunc boni communis finem, labores, vigiliis, elemosinas, ceteraque omnia referunt,

nihil

nihil aliud sibi proponentes, quam ut nudi nudum Crucifixum amplectantur? Hæc pro meritis exponi nequeunt; cogitari ne quidem sine ingentis cordis iubilo possum; exerceri vero cum diuino quodam seruire solent.

§. 14. Ex hoc paupertatis religiosa spiritus nascitur incorruptæ castitatis amor, atque inter varios, & sanuescentes illius flores deliciatur, hinc oritur obedientiæ cura, neque enim extra Monasterij cancellos egredi volens, qui nihil in mundo concupiscit. Germano sanè, ac insolubili fraternitatis vinculo sociantur paupertas, castitas, & obedientia, se se mutuo producant, mutuo conservant.

§. 15. Nec præterenda quadragesimalis vita observatio, quæ nobis omnimodè necessaria est: ea enim austerioris viæ disciplina flos est nostri germinis; est specialissimum Minimitana familiae symbolum: hæc nostra militiæ tessera, quæ nos inuicem compaginat, quæ ab aliis Ordinibus fecernitur, ut meritiò, debeamus in una hac gemma securè custodienda impendere quicquid in nobis strictioris penitentia positum est. Ardua quidem res; sed magni meriti, in cuius observatione honor nostra Religionis quodammodo situs est; maxima autem in illius neglectu, ac fractione contumelia.

§. 16. Sequitur assidua Philosophicæ, Theologicæ, ac quæ disciplinarum meditatio. Estque operæ pretium, ut in hisce studiis iuniorum Fratrum animi exerceantur. Certum enim est, duplici veluti fundamento Religiosorum omnium perfectionem inniti, eximia scilicet in Deum pietate, quæ meritiò Paradisi fons est, vniuersam animarum nostrarum faciem irrigans: Deinde scientiarum humanarum, diuinarumque professione, quæ secundas post deuotionis spiritum partes obtinet, ut iure sit sensus ille, & cisterna Bethlehem, cuius aquam omnes sitire debent.

§. 17. Satagant ergo Patres Prouinciales, ut in suis quisque Prouinciis studia ordinatissima erigant, tum ad excolendas iuuenum mentes, tum ad vitandam inertiam, ad incuriosum otium, quod omnium pene vitiorum seminarium est. Meminerimus, quæ fideliter sanctissimus Patriarcha noster Lectores, ac discipulos monuerit, ut omnia ad eam finem dirigant, nimirum ad adficatoriè prædicandum, & confessoris audiendum. Quæ res maxime cordi nobis est; illique præ cæteris magnum apud nos meritum habebunt, qui in erigendis studiis prudentiores, ac vigilantes existunt.

§. 18. Hæc sunt dilectissimi filij, quæ vobis in initio nostri Generalatus præcipuè commendata volumus, ex quibus tot reliquarum observationum, quæ in Regula nostra est, seges exurgit. Hæc depositum velut fideles ministri seruare, quantum accedentibus nobis ad vos pro visitandis Prouinciis, omnia ordinata, quæta, iusta, & pacifica occurrant. Agite ut iam nunc priores nostri maneris partes, quæ in euellendis, destruendis,

dispergè, & eruendis nostrarum imperfectionum radicibus versantur, felicem effectum habeant: postmodum verò, purgatæ mentium nostrarum area, regularis obseruantie germen, quod ex diuina agricultura penit, atque sanctissimi Patri nostri Francisci de Paula Regula procedit, uberiori fruge ad Ordini nostri decorem redandam detur. In nostro sanctissima Trinitatis Conuentu de Vrbe Noui Iulij 1633.

CAPVT IV.

De eadem forma.

FRATER FRANCISCUS à Longobardis totius sacri Ordinis Minorum Vicarius Generalis Apostolicus. Dilectis in Christo Patribus, & Fratribus eiusdem Ordinis salutem, & pacem. Verè, dilectissimi Patres, ac Fratres, & non sine causa, nec sine dolore, ac tremore vereor, ne iustissimus Dominus, nostris peccatis iratus, hæc tempestate Ordinem nostrum malo illo puniat, atque flagellet, de quo scriptum est. Est malum, quod vidi sub sole, quali per errorem egrediens à facie principis, positum stultum in dignitate sublimi, & diuites sedere deorsum: Vidi seruos in equis, & Principes ambulantes super terram, quali seruos. Possum sum ego custos in vineis, qui vineam meam non custodiu, nec colui, & idcirco repleuerunt eam vitice, & spina, & maceria lapidum destructa est. Tantarum procellarum tempore, inter tot, impotentes, tum latentes pupulos, magna nauis undique rimis fatiscens gubernaculum regere iubeor, qui nullis nauicula remum & iudicium tenere. Orationes ergo, dilectissimi, fiant siue intermissione ad Deum, ut quod, illius iustitia permisit in penam, misericordia conuertat in auxilium: tantum gratia, & spiritus mihi exorantes, ut de non idoneo, idoneus minister effectus, regularem disciplinam in nostra Religione propè collapsam restituere, ut debeo, & cupio, possim. Sicut autem nouas ordinationes inculcare superuacaneum, ita ad illius exercitacionem paterno affectu, & hortatione impellere operæ pretium existimaui. Omnes igitur, per lacrymas, & sanguinem quem B. Pater noster Franciscus profudit in fundatione huius Minimæ Religionis, rogo, atque obtestor, ut quæ in nostra Regula, & statuti, pontificisque constitutionibus sancita sunt, ea adimplere seruare studeatis. Equidem in futura visitatione, sicut præter illa, nihil aliud omnino exigam, ita illorum exactor ero diligentissimus. Exigam autem duriter, non ut duriter exigam, sed ut efficaciter consulam: consulam conscientiam meam, consulam, & animabus vestris, quarum rationem redditurus sum in die iudicii, & quarum sanguis de manibus meis requiritur. Et enim sine prædictorum obseruantia nemo: nostrum, qui huic Ordini nomen dedimus, nemini proptus vitam ingredi licebit æternam.

Subiant

Subeant animam nostram, dilectissimi. subeant, quasi verba illa professionis nostræ. Voueo, & promitto Deo omnipotenti, Beatæ Mariæ Virgini, ac toti curiæ celesti, & tibi Pater, huicque sacro Ordini stare, & perdurare toto tempore vite mee, sub vita, & Regula Fratrum Ordinis Minutorum S. Francisci de Paula. Si noluisse mihi polliceri, absque peccato fuissetis, quod autem simul egressum est de labiis nostris, sub altera summationis penna seruare tenemur. displicet enim Deo infidelis, & stulta promissio. Ate minime perfecti sunt statum nri esse professi ac propterea ad perfectionem tendere omnino debere. Qui autem non tendit, in via Dei, reuerti cernitur; reuerti vero audiet à Domino. Vinam frigidus es, aut calidus, sed quia tepidus es, incipiam te euomere ex ore meo. Audiet à Petro. Cuius reuertis, ad suum vomitum, & sus loti in voluabro luti: Audiet ab Augustino. Ex quo Deo seruuie cepti, quomodo difficile sum expertus meliores, quam qui in Monasterio profecerunt, ita non sum expertus peiores, quam qui in Monasterio ceciderunt. Audiet à Bernardo. Multo facilius repetes multos scilicet conuerti ad bonum, quam vnumquempiam de Religiosis transire ad melius. Video equidem, & non sine intimo dolore, & lacrymis cordis, sacre prorsus obseruantiam regularem, & mihi vires non suppetere ad erigendum. Sed aduersi Dei bona voluntati, adinabuit vestrum consilia, cooperabitur filiorum docilitas, perficiet denique ad fauores pro officiis, aut gratis recurrerit, praterquam quod, in excommunicationem, aliasque pontificias penas inuicibiliter irremissibiliter declinabit, vultis eccle frustrabitur, apud me psumme semper audiet, inexorabilem iudicem nunquam non experitur. Id ipsum munus largiretis sibi pollicentur, quo ad penas sibi debitas, Valer. Roma pridie Kal. Aprilis. MDCXXX.

1. Notum est quod formæ positæ cap. 3. auctori suis doctissimis P. F. Agidius Camar, Ordinis nostri Generalis, qui scriptis huiusmodi Ehar Propheta. Formæ autem positæ cap. 4. auctori suis plurimus P. F. Franciscus à Longobardis Ordinis nostri zelantissimus Generalis.

2. Notum est quod ad scribendas literas positas his tribus capitibus tenentur omnino Generales, qui volenti prout moneri, & propriæ conscientie satisfacere non solum exemplo Apostolorum, aliorumque sanctorum, Patriarcharum, ac passim Superiorem omnium, qui consimiles literas tunc semper scripserunt, & scribunt, sed etiam, quia cum & bque per corporalem presentiam esse non possunt, ut omnibus possint prodesse, debent facere quantum possunt, hoc autem fit dictas literas communiter scribendo, quibus representantur ipsius Superiorem presentiam, zelus, & caræ bonæ communis. Hæc exortatio iustitiam Superiorem iurisdictionis, subditorum sensus dormientes expergunt, ad sua munia alacrius exequenda. Præterea hæc literæ conciliant Prælati subditorum animos, ac beneuolentiam; quibus namque non zelum zelantium, sed disciplinam necem regularem

conferunt; vigilantia nemque Pastoris oves curam reddit. Corrigit iuuuente subditorum deprauatos mores; & omnes denique retinent in officio. Eas autem nolent, nec multum frequentes, nec salubres; nec alperas, aut amaras, vel minaces, nec bilem, & choleram excitant, sed dulces, adfables, ac dilectio- nelo plenas; nam generosus animus hominum non vult nisi amore trahi: & dulcia sunt amica nature; & cum vultis, qui vete vult, plus proficiunt verba, quam verbera. Nec item perlegentes, aut politas, sed faciles, ac familiares, non tamen barbaras, siccæ & substantias potius plenas, quàm verbis abstractis, & reconditis. Tum quia anima elegantia in litera est variola, resque Tulio. Tum quia est incredibile quantum possit Superiorum familiaritas ad captandas subditorum voluntates. Tum quia, quod difficile intelligitur, non parci contentum.

CAPVT V.

De forma literarum, quibus solet Generalis tempore Capituli generalis scribere ad omnes Provincias, ut quis ad dictum Capitulum accedat, qui vocem in eo non habeat.

Frater N. &c. Vniuersi Ordinis nostri Superioribus, & subditis in generali Capitulo in Civitate N. proxime celebrando vocem de iure non habentibus salutem, ac perennem benedictionem. Pastoris est presentiam non tantum mala à sibi commissa gregem depellere, sed imminentia quoque, immo & futura quocunque, ut humana patitur imbecillitas, ne ei obesse queant, prout circumspicientis oculo, ac supercilio perficere. Super specula ergo nostra Religionis, Altissimo sic disponente, viribus licet exigui, constitui, ad ea nostra mentis aciem dirigere, eaque propulsare tenemur, quia ipsius alumnus vexare aliquatenus valent, ac descendere. Cum vero consensum prout multitudo, & scissuras, litæque gignat stridula turba ne mala huc passim gregem nostrum innadant, solliciti pro viribus admittunt, & vocem, quam possumus opem, operam exhibemus. Experientia itaque doce, cognoscentes, quas lites ac dissidia, tumultus, confusiones, scissurasque alias in generalibus Capitulis inotilis Fratrum, vanti ad ea, & consilia praeceptisq; conuolantium multitudo pepererit; quantum praeiura detrimenti, ac damni omni bonorum genere illis intulerit, in virtute ideo Spiritus sancti, ac sub prinationis vocis actua, & passiva prout per triennium, omnibus, & quibuscunque tam Superioribus, quàm subditis, qui in Capitulo generali N. hoc anno celebrando vocem non habent, distulisse precipimus, & mandamus, ac absque nostra in scriptis licentia quocumque modo ad praesentem Capitulum accedere audeant, & præsintant. Quod si negotia ibidem necessaria tractanda quis habeat, suis vel Provinciali, aut Commissario respectu committat, vel nobis etiam cernatis, fides omnino non nisi, ne pro merito

merito expendenda, ne expendenda maximè ca-
vete. In quorum, &c.

1. Noto, quod in Ordine nostro Cap. Generis 4.
num. 33. adell statutum, quo prohibetur, ne qui ad
Capitulum generale accedat absque licentia Genera-
lis, & qui aliter fecerit, ad arbitrium Generalis pu-
nietur. Quod statutum sanctissimum est, tollit enim
statum vagationis, relaxationis, & libertatis, vitat
quamplicitas expensas, aufert consuetudinem per
quos transiunt, & in quo celebrantur Capitula ge-
neralia; & ante omnia impedit discordias, lites, &
confusiones quas illi gignunt in dicto Capitulo.

CAPVT VI.

De forma, qua Generalis potest dare licen-
tiam alicui ex suis Fratribus Episco-
patum acceptandi.

Frater N. O. dñis N. Generalis. Reuerendissi-
mo Domini D. N. electo Episcopo N. saltem.
Eterna Dei Sapientia Christus sicut vñdem
Patre & Spiritu Sancto disparibus gradibus, &
officiis in humane corpore membra distinxit, ita
in mystici Ecclesie ob eiusdem integritatem,
membrorumque, ex quibus compactum est, utili-
tatem, pedum quosdam, vel manuum vicem ge-
rere, quosdam verò quasi oculos esse destinavit.
Et illi quidem necessarii licet magis sint, nec oculi
manui dicere queat, Opera tua non indigeas
aut iterum capis pedibus, Non esis mihi neces-
sarij acquiescant tamen dimittant lege factam
est, ut in mystici corporis fastigio oculi constituti
ceteris membris praesent, & eaque dirigere, ac
illumineant. Eiusmodi siquidem fuisse primum
Apostoli, postque ipsos nunc extant Ecclesie filij,
sen Episcopi, populi Praefati, orbisque Principes,
quos mundi lumina, sal terra, Civitates in su-
blimi positi Domini appellavit. Ad horum nu-
per consortium, ac certum, tuis ita meritis effla-
gantibus cunctis summus Pastor, & Pontifex,
Praefatum te nimirum, atque Antistitem Civi-
tati N. praefecit. Atque quippe arduum, nec
sarcina levis, & vel ipsi angelis humeris fer-
mandam. Quam quidem (qui tua est modestia)
sponte fugiens, & declinans, ad nostrum, quam
professus es, obedientiam confregisti, eo vel sal-
tem consilio, ut communis Ordinis nostri suffragia
nequaquam amitteres. Quin verò etiam (si iugo
solum subdere oporteat) ad illud sapienter, forti-
terque ferendum per illa inuenis. Nos igitur pru-
dentiam tuam, doctrinam, religiosamque mores,
& regiminis experientiam probe agnoscentes,
quoniam modestiam tuam laudamus, & sus-
picimus, summi tamen P. nifici propositum, &
consilium magis offerimus, & excipimus, eccle-
siaque N. de huiusmodi tua promotione, gratula-
mur. Ac praeterea, ne mirabilem hierarchie Or-
dinis, mysticeque corporis structuram, varietate-
temque, vel leniter immutemus, inconueniam
quoniam pro viribus incamur praefatum sibi

Episcopatum (quod ex nobis est) acceptandi li-
centiam, & facultatem, praefatum tenere con-
cedimus, & impartimur. Suffragia, decerni, ve-
ritas ac Ordinis nostri beneficium ita non modo, ut
que integra tibi mansura, maiori quam potius cu-
mulo, si fieri potest, exhibenda esse volumus, ad
decerimus, in quorum fidem, &c.

1. Noto 1. quòd hae forma delinpra est in
Formulario Praedicatorum, & solius necessaria est,
et clausus in Episcopum non desinit pariter suffra-
gia Ordinis, & ad ostendendam humilitatem reli-
gionis, nam, cum certum sit de iure communi,
cap. Si Religiosus, de elect. in 6. quòd nullus Religio-
sus potest consentire electioni de se factae extra Reli-
gionem, sine in Caratum sine in Episcopum & sine
hierarchy sui Superioris, scilicet Generalis, ut dicit Vi-
laluobus, par. 2. sum. tract. 23. diffin. 40. num. 2. vel
Provincialis, ut dicit Rodriguez tom. 1. pp. reg. 4. 14.
art. 1. & tom. 2. q. 58. art. 1. seu etiam Superioris localis,
ut Sanchez 7. in de elec. cap. 29. num. 63. nunquam fuit
necessaria dicta licentia, quando beneficium impetra-
tur a summo Pontifice, qui est supremus Religio-
rum Praelatus, ut dixi num. 1. prael. in cons. Perrii,
num. 9. Ita Sanch. loc. cit. num. 17. petico tamen in his
summae humilitatis est, & de hac praes. omnium
religionum reformatum, praeterea nostrae.

2. Noto 2. quòd statum se ab his Religiosis est
in Episcopum creatus, vel confirmatus a Papa, &
consecratus, est exemptus a iurisdictione P. xistorum
regularium, unde non potest amplitus frui Religiosis
privilegiis. Quare potest cellam, in qua habitabat, prae-
sidi, & i. Conventui dimitti: cum enim sit effectus aliter
loris, non debet privilegium, & commodis, solis
Fratribus concessis, frui. Ita Rodriguez tom. 2. pp. reg. 4.
q. 58. art. 4. & tom. 4. sum. cap. 68. num. 10. Pote-
rit addit, ad dub. regul. verb. Episcopus, num. 15. Sanchez
6. in decal. cap. 6. n. 32. & 33. Dicitur t. prael. in con-
f. 4. Si ad IV. num. 4. q. ubi ad probandum addit
privilegium clarum Pauli IV. Ex quo colligit, quòd
ante consecrationem, licet sit nominatus, & electus,
quovlque non sit confirmatus a Papa, vel consecra-
tus, est subiectus Regni, quam professus est. Unde
potest suam cellam tenere in Conventum suae loca-
litatis comedite, vocem in Capitulis dare, & deni-
que habet omnia privilegia, & ita, quae antea habebat.
Ita colligitur ex dictis Doctoribus, & dicto pri-
vilegio Pauli IV. & dicit in specie Portel. loc. cit. Et
ita video leruari in praxi. De his autem, qui nomi-
nantur a Papa, quia non egent confirmatione, intel-
lige eos non esse exemptos, nisi postquam monis
consecrationis obnoctant, ut dicitur in premissis bulla
Pauli IV. Quare licet sint nominati, si delinquentes
possint a suis Praelatis puniri.

3. Noto 3. quòd Episcopos regularis sit, Episco-
patum tenentis, aut etiam rectoris, seu cum solo cru-
ce, impetret a Papa privilegium, ut possit habere cel-
lam, & victum in sua Religione, & frui omnibus
gratiis, & privilegiis illius, non potest tamen prae-
dicta impetratione frui sine licentia Praelatorum dictae
Religionis. Ita Rodriguez in sum. tom. 4. cap. 68. num.
10. Portel loc. cit. Et habetur expressè in cons. 4. Si ad
IV. q. 12. com. 1. mss. prael. Praelatis suum, qui debent
hanc licentiam concedere, vñz loci Generales. Ita Ita-
tus Callistus III. ut Rodriguez tom. 1. pp. regul. 4. 14.
art. 1. ubi addit, quòd, si dicti Episcopi absque prae-
dicta licentia se immiscuerint Capitulis generalibus, aut
provincialibus, seu aliis negotijs, vel administrationi-
bus Ordinis, sunt ipso facto excommunicati, tam
ipsi admitti, quam ipsi admittentes.

4. Et adverte etiam, quòd post obitum dictam
gratiam

gratiam à Papa remanendi in R. ligatione, & post obedientiam prefatam licentiam à G. neta, non possunt tamen in Religione h. nitates consequi, & eis suffragantes sunt perpetuo p. nati v. actua, & p. s. ita dicitur in c. 1. §. 4. Pauli IV. in Bullar. R. d. quare. Vbi nota, quatenus dicit, quod non possunt admitti ad dignitates, & etiam obuii sicut ad hoc facultatem à Sede Apostolica, quod loquitur de his, qui dictam facultatem eo tempore iam obtinuerant, ac proinde dictas facultates casu. Nam alioquin certum est, quod Papa possit dictam facultatem concedere, & non potest dictus Paulus ligare manus iurorum successorum, in dicta interpretatione tamen de novo facienda, d. bet li in mentio de prefata Bulla Pauli IV. capite, vel acquiescenter.

5. Noto 4. quod, si aliqui Prælatus regularis eligatur in Episcopum, post ipsius consecrationem iura praelatura vacat, quamvis Villalobos 2. part. sum. tract. 33. diffinit. 4. §. 1. dicit, quod vacat illam post consecrationem. Sed tunc, quod non vacat, nisi post consecrationem, & habetur in c. 1. §. 1. cum in c. 1. §. 1. cum verò, de elect. vbi glo. verb. Ad quem, & Abbas nam 3. Et electio pertinet ad illos electores, ad quos pertinet, si electio mortuus (nisi ad id per summum Pontificem prout dicitur) est enim illam primam beneficium Religiosis, & exemplum à iugo monachali ex decipiat, cap. 1. §. 1. t. unde non potest esse Religiosis caput, cum in dictis conditionibus, elem. 2. de elect. Quare in Ordine nostro cum fuisse in Episcopum promouens Reverendissimus Pater F. Franciscus de Moya Generalis, summus Pontifex Gregorius XV. ipsam eum concessit, ut posset Episcopatum non oblatum, continuare in officio Generalis, vique ad Capitulum generale, ut videtur potest in consil. quod super hoc emanavit, quam refero tom. 3. præl. regul. cap. 1. §. 1. cum in c. 1. §. 1. Unde colligit, quod, si Papa non concessisset continuare, non continuasset. Et idem servatum est in promotione ad Episcopatum Patris Fructus Ludovici Domi Galli, Provincialis Burgundiae Ducatus, nam electio successoris actus est à deputatis secundum constitutiones in casu mortis, in qua intervenire non potuit dictus Episcopus, quia iam erat extra Religionem. Atque ita habetur expressè in dicto cap. cum in c. 1. §. 1. cum verò.

6. Noto 5. quod, si in aliqua Religione esset statutum hoc pena excommunicationis maioris ipso facto, ne quis consentiret in Episcopatum sine licentia sui Superioris, si aliquis de ea Religione pronuntiaretur Episcopus, & ille, auditis iam pronuntiatione, statim consentiret abique prefata licentia, esset excommunicatus, praesertim si illud statutum esset confirmatum à Papa: nam per votum professionis est obligatus ad servandam statuta suae Religionis. Atque ita fuisse decisum in Rota Romana, refert Thomas Filistolus Rotae auditor in c. 1. de consil. d. 1. §. 1. Si autem summus Pontifex acceptare praecipiat, vel concedat, ut possit consentire abique dicta licentia, clarum est, quod non erit excommunicatus, cum Papa sit supremus Religiois Praelatus.

7. Noto 6. Quod Episcopus regularis renuntians Episcopatu, vel si deponatur abique degradatione, non tenetur ad Religionem redire, nec Religio eum tenetur recipere, qui retinet adhuc dignitatem, & eminentiam Episcopalem, quae est casu, saltem partialis, ob quam à Religione fuit exemptus. Ita Rodriguez tom. 3. §. 1. regul. §. 1. art. 26. Sa verb. Episcopus, num. 11. Sanchez lib. 6. de decal. c. 6. n. 29. Layman lib. 4. tract. 5. cap. 1. de stat. relig. n. 9. Villalobos 2. part. sum. tract. 33. diffinit. 4. §. 1. nam 2. A. 1) tamen apud eundem Villalobum num. 1. dicitur, quod ipse tenetur eum recipere, quia tenetur Religio, nam non est exemptus à Religione ratione Episcopalis, sed ratio-

ne vinculi matrimonij, quod contrahit cum suo Ecclesia, à quo vinculo cum tali lic. natus, tenetur ad propriam Religionem re-

CAPVT VII.

De forma, qua Generalis dat licentiam re-
cto in Episcopum, ut possit in Conventu
habere cellam, & aliis privilegiis
Religionis frui.

FRATER N. Ordinis N. Generalis. R. Domini D. Episcopo N. ex Ordine assumpto salutem. Apostolica Sedes visa privilegio, quo R. D. n. natus, tua, in Conventibus n. sibi cellam habere queas, ceterisque aliis Religiosis nostris concessis privilegiis ut & gaudere, nec id tamen, eadem Sede sic disponente, alique nostra expressa licentia assignari valeat, nobis insisteret supplicasti, ut prefatam tibi impervis facultatem dignaremur. Nos eiusdem Sedis diplomata, ea, qua decet, reverentia venerantes, primum decautionis studium considerantes, quod à te Episcopatu renuntiando, ut infra pauperes Religiosorum cellas latitantes, erga Minimum hanc Religionem, cuius vbera à parvulis amari soxisti, egregie satis significatum est: Tibi, ut in Conventu nostro S. N. de N. cellam habere possis, viliusque communem, necnon ut Capitulis omnibus praeiis Conventus tam eulparum, quam aliorum negotiorum, interesse, & in electionibus, ut ceteris quicunque alij Religiosi votare valeant, licentiam, & facultatem concedimus, acimptur. In quorum fidem, &c.

1. Noto, quod assignare Conventum dictis Episcopis pertinet ad Provinciales, assignare autem illis Provinciam, in qua debeant degerere, ad Generalem spectat. Ita colligitur ex consil. 4. S. 1. §. 1. cum in c. 1. §. 1. cum verò.

2. Adverte etiam, quod dicti Episcopi possunt etiam admitti ad vocem passivam, sed non debent inniti; nec etiam volentes decet ipsos descendere, nisi forte ex humilitate.

CAPVT VIII.

De forma, qua Generalis hortatur Pronun-
tiales ad suum officium recte ex-
ecutendum.

Hinc parvula Congregationis regimen ut primum, inscrutabilis Dei providentia, suscepimus, illud in primis muneris nostri debuit exigere visum est, ut qui mercedem nimis, de vobis impar, omni subfide certaminis, compasseret, cooperareturque nostros, ad eum, in quam vocati sumus, nostra sollicitudinis partem diligentius pertractandam inciteretur. Animum namque Rectores amplissimum illud Angelorum nomen habent, quorum est, iuxta altissimum D. Dionysij Theologiam, purgare inferos, et, aquae illami-

nare. Quid quidem si à nobis detrallaretur, ignoret omnino videremus quam ardua, & periculosa provincia sit gregi dominici cura, ubi-que aliud foret. Pastorum munus suscipere, quam in pium templi erigi, ut cum maiori inde ignominia, & grauiori lapsu tueremur. Quamobrem te R. adm. Patrem N. in quandam nostra cura portionem unā cum tuo Collegii ascitum per Christi viscera monendum cohortandum, obsecrandumque censuimus, ut diuina quædamdā placuit voluntati, huius tibi Provincia curam demandare, ita quoque concreditis tibi gregi tui virtutum laude, sed charitate præsertim, exemplo, ac vigilantia studeas præluere. Charitate, inquam; nam etsi omnium sis, proximos charitatis, ac pietatis studio complecti, præcipue verò ad sacros populi moderatores hoc spectat, quorum est Dominici ouibus ita præesse, ut se tamē ex amore ad Pastorum dignitatem vocatos fuisse recorderentur iuxta illud, si diligis me pascue oves meas. Charitate ergo R. A. P. ante omnia opus est, ut Christi videlicet amore gregem pascas, amorem erga omnes geras, amorem de cubedra doceas, amoris, charitatisque vexillum in omnibus studiis tuis erigas, vitæ denique magis, quam amore cuius prior ducis gloriosum; divina memora sententia. Bonus Pastor animam suam ponit pro ouibus suis. Charitatem scito dilectissimē, & nihil ignorabis. Sic in te charitas, verè dixit Augustinus, & nec esse est plenitudo scientiæ consequatur. Quid enim nescit, qui charitatem scit? Hæc docet te, ut sementia, & oleum magis, quam ignem, & ferrum tuorum vulneribus admoveas; hæc ut flammam de celo descendere nequaquam ficias super oves; nec ad quomvis videremque quæsum colorem gladium exeras potestatis. Hæc ita scies, ut potestatem ab Agno calescit ad adificationem animarum accipiam, ut tyrannidem minime conuertras; ut amari magis, quam timeri, ut ministrare, quam ministrari, ut pastor denique omnium, quam tensor, & delegatus auctus nuncupari. Exemplo autem subditis ita præcitas, ut sis bonus odor Christi in omni loco, & quantum in te est, odor vitæ in vitam, non mortis in mortem; quatenus scilicet quicquid ad ex. tiam regularis obsequantia formam, utrumque ordinatam correctionem spectat in te ipso prius, tanquam in aliorum prototypo, describis, ut facies plantæ, ut qui in via Dei non sapiunt, exemplo tuo sapiant, & qui sapiunt non desipiant; & qui desipiunt, resipiscant. Vigilantiam præterea in te summopere optamus, qua super custodias gregis omni tempore vigiles, nec earum molestia hebescent; ne, te somno oppresso, in agro tibi colendo à Domino dispensato inimicus homo supersemnet Zizaniam, ne oculo tuo conui-acente agni ab oculo maligno susciuntur; ne oves à lupo dispergantur, rapiuntur, mactentur, denerentur. Te tandem quā maxime commuemus, ut in nulla saculi huius voluptate eundem recedant, in solo lesu Christi pastore, hoc est oratione,

ac meditatione, qua illius purissimum, & candidissimum pectus referunt quæque videntur, & maximum suus Prælatorum solatium, quasi in totissimō ardo, & tranquillissimo porto cinguntur. Ab eo enim uno pietatis, & charitatis fomentum, sancta vita exemplum, atque odorem, nec uis gregis custodiam, & constantem puticandū robur exhariscenda tibi fore poscitur. Quæ quidem omnia Pater laniamus, à quo omne bonum, & datum optimum descendit, præstare tibi gentitū dignetur, benigneque impetiri. Datum, &c.

LITERA I.

Cap. vnicum.

De forma dispensandi illegitimo.

PATER N. Ordinis N. Generalis Patris F. N. Salutem. Capientes, ut Religiosi cura nostra commissi virritum Domino, sueque simul instituto, quibus addesti sunt, in omnibus, ad qua Spiritus sanctus eos euocauit, liberi valeant deservire; tecum propterea R. P. quem religiosam vitam spectabiles mores, catholica doctrina in agendis prudentia, & honesti labores commendabilem reddunt, super irregulartate, quam ex defectu naturalium, seu quouis nefario cotraixerit, nullitate apostolica, tenore presentium dispensamus; ad quascumque Ordinis nostri administrationes, officia, dignitates, gradus, & honores, etiam Generalatus, pariter habitantes, quatenus ad eas ei gi, & assumi, illique gerere, & exercere liceat; & liberè valeat, ac possit, in contrarium non obstantibus quibuscumque.

1. Nunc quod Generalis, etiam absque Capitalo, potest per se solus Legitimus habitare, ut dixi tom. 1. R. ig. Præf. q. 1. cap. 5. num. 143. Item non est necesse nominare in ipso, ex quo contra sit natus illegitimus, docet Rodriguez quem citi ibid. num. 143. Illa etenim nominatio, cum præcedat meritis illegitimi, & voluntas officas dispensandi ex quocumque defectu, in habente potestatem id faciendi, ad nihil ferat, nisi ad iniciendum in roborem ipsi illegitimo.

2. Acerte autem, quod dispensatus ad dignitates minores, non censetur dispensatus ad maiores. Unde si dispensatus noster illegitimus habitare ad Generalatum, illa etiam, etiam Generalatus, tacenda est. Atque ita probat in loc. cit. Relig. Præf. num. 146. Ex pro hac materia illegitimitatis, vide que dico loco cit. ad num. 103. usque ad 121.

L I T E R A L.

CAPVT PRIMVM.

De forma instituendi Lectores.

PRÆLATER N. Ordinis Generalis R. P. F. N. salutem. Vt primum ad Generalatus fastigium, superna Dei providentia sic disponente, euecti sumus, in eam cura, ac sollicitudine ingi meditatione versamur: atque ad illud precipue nostra mentis intentio ardentius incitatur, ut quanto nimirum studio, ac desiderio minimam nostram Religionem post nos superstitem relinquit, & sartam tellam seruari satagimus tanto etiam conatu ad studiorum institutionem, conseruationem, innovationemque (unde vita huius bene, beatèque transigenda facultas omnis emanat) ad quicquid veluti iucunda Religionis præsidium antiqui nostri propensam voluntatem libenter assiciamus. Quod sane cum per providam non nisi, ac circumspiciam Doctorum, Magistrorumque designationem assequi posse videamur, gratum propterea Deo, Religionique nostra obsequium exhibiturus nos fore conspicimus, si in iis locis, quæ multiplicanda doctrina semina, & germina salutaria producenda percommoda esse dignoscuntur, habiles atque idoneos scientiarum Doctores, Præceptoresque constituamus, qui discipulorum, auditorumque suorum mentibus, Dei timorem, morumque ordinem compositionem, regularem obseruantiam, ac disciplinam vnde cum literis ingenerarent. Ea propter cum Provincia nostra N. diuina fauente gratia, eiusque moderatorum laudabili opitulante consilio, ac prudentia, in rebus literariis multis abhinc annis profecisse, & scientiarum muneribus facundam incrementum, ut ex ea viri scientia pollentes in dies magis, ac magis, iuuante Deo, exurgant, qui in catholica Ecclesia, velut splendor fulgeant firmiter, & tanquam stelle in perpetuas æternitates mansuri, ad iustitiam valeant plurimos erudire; eandem in tam egregio, ac laudabili cepto confirmandam, omni que nostra, qua possumus, opera, atque industria promouendam existimauimus. Cum igitur linguarum cognitione, Hebraice præsertim, Græcæ, atque Arabicæ plurimum se indigere cognoscant, in iisque præterea edoctum, ac versatum exposcat Lectorem, idcirco te venerandum P. F. N. cuius doctrina, docendi facilitas, dissendi elegantia, & in præfatis linguis peritia, nec non probitas, & religiosi mores apud nos fide digni testimoniis maxime commendantur, ad eiusmodi munus in aliorum commodum, & præsertim, tuæque obedientie insignis meritis, ac lucrum obeundum specialiter delegimus, ac destinamus. Ap. sollicita auctoritate,

qua in hac parte fungimur, prædictarum linguarum Lectorem in Conuentu nostro N. cum omnibus gratis, & priuilegiis, ac exemptionibus, quibus alij Lectores, iuxta nostri Ordinis præscripta, potiri, & gaudere possunt, ac solent, harum serie te dantes, instituentes, ac designantes, in virtute sanctæ obedientie itidem præcipiendo, ut prædictum Lectorem officium statim suscipias, & ad illius executionem, quam citius commode poteris, te accingas. Illud te quoque paterno affectu commoneantes, tuas nimirum sic formare studeas lectiones, ut audiores vite tue odore, ac exemplo ad edificatorie conuerfandum, & prædicandum idoneos, & aptos efficias. Sicque doceas in cathedra, ut ex te tamen discipuli, tanquam ex crucis suggestio viuæ virtutum simulacra exhauriant, ad qua vitam suam erigere queant, & componere. Ita enim, sue natura, siue moribus comparatum esse optime, ut non tam facile verba eius, cui se totum quis credit, quàm facta amulari contendant. Quo sis, ut si ij, qui alios instruunt, perperam agant, fiant ipsis subditi quam simillimi, nec quicquam eo in genere Gregoriano verbo verius sit, qua ait, Gregem ferri in præcep, si per prærupta vitiorum pastor gradiatur. Quod quidem ab animi tui candore, ac puritate Deus optimus maximus auertat, suamque tibi ad id munus exequendum perennem largitur benedictionem. In quorum fidem, &c.

1. Noto 1. quod tom. 2. nostr. priuile. in const. 2. Clem. VIII. num. 22. probauit, quod ad R. ligiones reformandas studia literarum etiam in primis necessaria.

2. Noto 2. quod Regulares tenentur studijs linguarum Græcarum, &c. incumbere, per constitutionem Pauli V. quam refero tom. 1. dictorum priuile. in const. 2. Iulij II. num. 19. quæ in nouauit, & ampliavit Urbanus VIII. provi. refero tom. 3. dictorum priuile. cap. 3. num. 11.

3. Noto 3. quod priuilegia Lectorum sunt varia, secundum varietatem Religionum. Vnde vnaqueque Religio potest sua videre. De priuilegiis Lectorum in iure canonico agitur cap. Quia nonnulli, & cap. Super specula, de Magist. In quibus cap. statuitur, quod Magistris assignetur aliqua specialis præbenda ratione Magisterij, ad suas subleuandas necessitates; quæ præbenda, cessante Magisterio, cessat. Ex quo colligit, applicando Religionibus, quod Magistri, seu Lectores plus indigent, quàm alij Religiosi; & quod istud plus, mandantibus lacticæ Canonibus, est illi dandum de publico ætatio, seu peni communi. Ex quo iustificatur illa praxis, quæ seruatur in aliquibus Regularium Collegijs, in quibus Lectoribus datur ex qualibet comestione duplex pittance, & pro illis specialiter expenduntur singulis annis duodecim scuta ad subleuandas ipsorum proprias necessitates. Quæ quidem sentia possunt ab ipsis Lectoribus exigi de iustitia, & ad ea soluenda pollent compelli, qui secundum ipsorum statuta tenentur, vt docet Gloss. in dicta cap. Super specula, vbi b. Prædicti. Et potest fieri statutum, quod ad dicta scuta soluenda teneantur singuli Provincie Conuentus, ne tantum grauetur Conuentus, in quo sunt studia, vt colligitur ex dicto cap. Quia nonnulli, vbi dicitur, quod si Metropolitana Ecclesia non sufficit ad alendum

dom Magister necessarius, debet Episcopus cum Capitulo, alteri ipsorum facere promitteri ab alia, seu alius Ecclesie lux Diocesis. Scitur etiam in dicto cap. *Super specula*, §. *Docentes*, & in cap. *Relatum*, de Clerico non resid. & in cap. 2. de prim. in 6. quod Lectores etiam in suis beneficiis non resistant, possunt tamen recipere fructus, quovis in docendo fuerint occupati. Ex quo etiam tolli licet illud privilegium, quod Lectores non teneantur ire ad chorum, & que de die, neque de nocte, provi etiam declarata Greg. XIII. refert Gózalad regul. 8. can. 57. prom. n. 180. & confirmant Clemen. VIII. in decretis editis pro rector. regul. quæ habes tom. 2. *instr. prim. in cons. 1. 10. Prob. Phil.* Et circa hoc prin. vide Cnnezen. 4. *post. cap. 1. 4. §. 8.* Quæ omnia fuerunt confirmata, & amplata *Trid. sess. 7. cap. 1. de rector.* Ex quo etiam colligitur, quod in Regularibus locum habent; nam p. ipse finem dicitur, quod Episcopus debet, penitentiâ aliquam ad Magistrum admittat, illum examine de vita, moribus, & scientia, quod tamen non intelligitur de Lecturibus legentibus in claustris *Monachorum*. Quæ clausula exceptiva, cum solum ponatur in hoc puncto de examinatione, denotat, quod alia ibi disposita secundum proportionem applicari debent ad Lectores regulares, de quibus etiam loquitur illud cap. nam ex. cepto firmat regnum in contrarium. Sunt etiam Lectores p. alius honorandi, ut proba cum multis tom. 2. *Relig. q. 1. cap. 1. num. 74.* De privilegiis Lectorum, & Studentium agit ad longum Rebuff. ex quo Conz. loco cit. cap. 15. collegit centum octoginta privilegia. Et de his ego etiam multa dial. loc. cit. *Relig. Prælat. ad dicta n. 74.* Quales autem deb. esse Lectores, dixi ibidem, num. 76. scilicet probi, & docti, & fuisse tracta Conz. loc. cit. cap. 6. Et quem modum tenere debent in docendo, docet Sna. tom. 4. de *relig. tract. 5. lib. 5. cap. 3.* Et denique, quod Scholares teneant, quantum p. hant, defendere opinionem suam auct. in Magistri, docet Abbas in cap. *Super specula*, de *Ad. g. lru. num. 3. p. leg. Duce*, §. *Vnde videndum*, ff. de arb. v. b. *Butol. num. 2.* Quod in tantum est verum, ut si lectionis finis valeat in iudicando sequatur aplianum sui Magistri, non teneat in synodum, & exculat: a condemnatione expensarum. Ita Addit. Panor. ad dictum locum. Qui tamen limitat, modò Magister sit insignis.

4. Notò 4. quod in Ordine nostro Lectores tenent locum lux professionis; Cor. & n. m. 75. & si laudabiles, ac communem modum legendi excedant, non corriguntur p. Correctorem, sed per aliquem superiorem P. iatorem, ibidem. Et ita debent suas formare lectiones, ut eorum auctores ad edificatorie prædicandum, & confessiones audiendum aptos, & idoneos efficiant; *Regul. num. 41.* Vnde colligitur, quod Lectores p. sunt etiam tuos Scholares corrigere, & si delinquant in scholis, vel etiam alibi, dñ. & vel in dñ. & panis, non ubi tamen, quod morum Magistri habent: nam cum debeant Scholares aptos reddere ad edificatorie prædicandum, dñ. ab illis panis, si ea percipere, quæ dicta in edificatam prædicam inem impedire possunt, nam aliquam frusta illis mandaret, si rebelles cogere non possent; frusta est enim illa iurisdic. quæ in coactis car. & vidualibus præcipui connectit mutalem impossibilitatem, & sic esset impetioens, quod non est dñ. tam. Nec in hoc possunt impedi a Correctoribus, ne ab aliis Superioribus, etiam maioribus, cum sit p. pandis Reg. & super quon. Prælati non habent facultatem. Possunt itaque Lectores Scholares immodestos, loquaces, &c. disciplinare non solum in scholis, sed etiam alibi, in refectorio scilicet, seu Capitulo, &c.

Tom. III.

que inhere, ut culpas suas coram Communitate dicant, seu etiam quod comedant panem, & aquam dumtaxat, quæ penitentibus non possunt Superiores ibi condonare abique consensu Lectorum, ut dñ. tom. 2. *Rel. q. 1. num. 17.*

5. Notò 5. quod congruenter etiam in Collegiis Regularibus deputantur studiorum Regentes ad modum Rectorum Vniuersitatum licet aliorum, ad quos Regentes dñ. ruitur causæ omnes ad studium pertinentes, & eorum determinationi statut. Hoc etiam Regens potest Scholares, ac etiam Lectores circa studium delinquentes punire, & est rationi valde consonum, ne omnia circa studium occurrentia ad Superiorem deferantur. S. d. de hoc *infra infra R. cap. 4. vide Contac. 4. p. ultimum, cap. 14. §. 7.*

CAPUT II.

De forma dandi licentiam Religiosis, ut legatione fungantur.

FRATER N. & C. Tibi, & C. Esi sub ingi meditationis studii, imprimis itaque vita secessu altissimo famulantes Religiosos, secularibus negotiis, iuxta Apostolum implicari debent, ne aliqua mundialis turba occasione depræditi, ab eius quàm semel aggressi sunt, sanctitatis fastigio deprimentur, ea tamen, quæ pietatem, charitatemque redeunt, quæque ad maxima humani generis concilianda bona, ac non mediocriter Religioni decet, & ornatum inquirendum accommodata ascendant, non remissæ, ac frastillæ sed propensius, ex instanti pastoralis officij debito, illis sunt concedenda, eadem hæc Apostolo verbis illi fauente, Tu verò f. c. pietatem, & charitatem. Quo quidem in genere cum prælato, atque honorificum Legatorum munus habeatur, dissimulatum professio, aut alienum a sacra institutione nequaquam censendum, si ad res gravissimas in populi pertractandas, si ad legationes apud Principes, ac Magnates obeundas assumantur viri religiosi. Cum enim Legati partes sint, lecti in f. f. & que publico, publicum negotium, non militari munus, sed ingenij viribus exantillare sacri porro viri, quibus hæc animi non desunt ornamenta, minus prohibendi, quin tam grani, ac p. tamque honesto munere persurgantur. Quare cum ex tuis, quas nuper dedisti, literis cognovimus, Serenissimo Dñi N. in optatis esse, ad Christianissimum Gallia Regem pro publicis, gravissimisque negotiis, Legatum te destinare, nec minus hoc absque nostra licentia, & facultate subire, & ex quo valeas obnixè, humiliterque rogasti, ut eandem tibi facultatem impertiri dignemur. Non attendentes, non exiguum legationem istam, cum Republica, tum Religioni commodum, dignitatemque conferre, cum quam petis, facultatem harum serie, ac vi libentis t. elegimus. Illud seriò mouentes, ut in eiusmodi munere exequendo, prudeniam, modestiam, ac fidelitatem, ut Religiosum decet exhibeas, ne dum proprium

G 2

vitiatum

utilitatem parare Heras, exitum inferas, &
quam de tuis meritis apud Severissimum Ducem
existimationem concitasti, sedulissimo nomine de-
turbes, ac dehonestes. Dominus te benedicat.
In quorum fidem, &c.

1. Noto s. quòd it. 1. Relig. p. s. cap. 3. ann. 7. probant, quòd Religiosi poterat esse legati ad quoscunque Principes, Reges, ac Imperatores. Tum quòd illi status dicit perrogatiua, et cunctis in superiorem saeculum, cum sit peritioribus, et religionis, vnde nullo Principum designante Religiosos Legatos recipere, quoniam prius Religiosos, et designantes tamen omnes personas priuilegiatas admittere. Tum quòd Religiosi, qui committuntur ad hoc munus eliguntur, sunt literati, potentes, ac modici. Et in factis ibi duos ex nostris immittit ex immittit, qui hoc b. gionis munere fundit facient. Puit quos etiam nunc placet de duobus aliis, in gratiam P. Trimarchi nostra, mentione facere. Et primus ipse P. F. Idoror a M-llana, qui eo tempore, quo Des Maquede erat Sicula Prorex intendebatque Cismare Catta Grouenem, propter praesentiam rebellionem desolare, dictus P. Idoror fuit illius Legatus à dicta Citate ad dictum Proregem, qui ex pudentia, et maiestate negotii nam gesserat, placuit Prorex, abhinc inde à declaratione rebellionis, et consequenter à de'clat one dictae Cuitatis. Pto quoque benedictus à dicta Citaas dedit pro fabricando in ea Conuentu à ueris viribus locumum deoem m. l. a, et se obligauit dare in perpetuum pro redemptione fratru in centum viginti vicibus illius regionis, qui fere attingunt summam sciorum aureorum ducentorum quòdargina. Sed mea clementia de b. b. et erga status dicto Aitium monachum crepiterum talis, et ceteri beneficii. Haec mihi retulit P. Trimarchi interius qui addit, quòd tunc ibi captus amore dictos Prorex d: Miquide erga dictum P. Idoror, quòd, vacante Ecclesia Syracana, pro Episcopo illius nominatus aut Regem Catholicum dictum P. Idoror. Eandemque nominationem, et pro Episcopatu Syracano, et pro Archiepiscopatu Mellanenfi in personam eiusdem Patris fecit Comes Casti, nunc Comes de Lenos, quando in eadem Illud fuit Prorex. At his non immensabilem amaritudinem illam erga inam K. ligationem Idoror, p. b. malens cum H. eonnyto epik. 99. ad Aitellam, f. b. in ea implere votum, quam extra illam Aitellam non milare, et de consensu ipsius fieri gloriar. Secundus fuit P. F. Franciscus à Sancto D. rotheo. Et decem, et septem legationibus functus est ad uerios mundi Potentatus. Et testatur eis mihi idem P. Trimarchi authenticis se literas Martii super his vidisse anno 1633. et confut ex literis d. p. ex de Tentacionem die 30. Decembris 1633. ibi quòd impeditis ab ipso Dorothaeo ad Comitum de Oli-

a. Noto a. Legatus est, quicunque ab alio ad alium missus est, pro aliquo negotio tractando. Collegit ex cap. *Presbyterum* d. 50. Is ante omnia debet timere Deum, veritatem, & minime auarus, vt collegit ex cap. *Et ad*. Interstitit amicus, fidelis, vt sic ante negotium fideliter gerat; illi, ad quem mittitur, amicus, vel saltem non odiosus, quia dum is, qui dupliat, ad intercolendum mittitur, iacti animos ad deteriora promouat, vt dicitur in cap. *Legatus*, i. q. 7. & talis debet esse, qualem cum de punga Villadiego in *tratt. de Legatis*, q. 2. vt scilicet sit, cuius ingressus pacificus, molestus exitus, cum sermo edificatius, cuius vita iusta, resiliis paucis, gratia cuius memoria in benedictione, qui se amantem prestat, non verbo, sed opere, recordandum

talibus, sed acta, non facta, qui humilem cum la-
milibus, & innocentem cum innocentibus, & pau-
perem cum duri ubi late ratione, prebere se dicit.
Si doctus, ac eruditus, sit in promptu propter repon-
de re iustitiae, ac solute: ut sit peritona graui, & qua-
libet, ut sit magis charus, & magis inter ab illo,
ad quem mutatur, ite eloquent, ut bene possit
& abique difficultate suos conceptus exprimere.
Quare etiam latine Ostor dicitur i vnde Cicero
de lened. Legati, ait, verbi apposte collocati,
ac doli edicti, & verba dicam orationis harmonia, am-
nosum dactylis frangitur, ut a iustitiae, nuda pectus
deponatur, clementia perfundatur, voluntas et resistit
inter expugnatur. Vnde Hieronymus Epist. lib. 1.
epist. 10. 23. & 61. apud Paschalium c. 15. Rides
inquit, Legatum, qui parum egat. Sit prudens,
vel tacit tacenda tacere, loquenda eloqui pro tempore,
et occasionaliter variate. De hac prudentia ait Bra-
gaccia lib. 1. de Legat. cap. 4. Hec autem prudentia
peruenit acquiri vnde Dionys. Halic. orationis.
Rem lib. 10. acribus, Nec aliorum milium confusa preuen-
tione, qui in futurum profect, quam a praeteritis non verum
exemplis Sit ante omnia modestus in verbis, gellos,
& incerta. Pro quo puncto vnde Bragaccia de lega-
tis, lib. 1. cap. 1. Et de quatuorbus legatorum d. thoma
tradit Carolus Paschalius in suo libro de legatis, c. 2.
15. 16. & 17. Principis tamen debet legatus: ille fide-
lis, ut possit in illo quiescere, qui multo citius. Vnde
Salomon Proverb. 25. ait, Sicut frigus vultu in die
mellis, & legatus fidelis sit, qui multo idem, autem non
requiritur facit, Elegans item comparat. O specu-
men porci nioe fecit genatus illius tempore iusta
commemorem vnde loquens, animam aditit con-
cupis sellitit, ita acribus, & turbulenta puz negos
itit animam militibus legatorum quorem, & pacifi-
cum abique vlla dubietate reddidit etiam legat. co-
gnita habetis. De hac fideitate apud Bragaccia lib. 6.
de leg. cap. 1. Marquez in suo puzer. scribit lib. 2. c. 3.

3. Nunc 3. quod persona legati est infirmitas, & inuolabilis, & qui illam tangit, inuicem tangit, & qui illi iniuriam inferit, inuicem infert, ita huc gentium disponit, vi habetur in cap. *bus gentium* dall. 1. & in cap. *Si quis dicit* 29. excommunicantur qui legatum violantur. Et si h. legatum inuoluntate tradant l. *Gieg. de reprob. lib. 1. cap. 16. n. 4.* Alex. ab Alex. lib. 1. cap. 4. ubi multa conuenit Tuauelli. Fractura in *scop. iuramentis. de iur. f. 4. f. 2. in prin.* Palchidius de legatis. cap. 3. Geomintius de legatis. lib. 3. cap. 1. num. 7. & 8. Amatus in lib. 1. 5. Taciti. cap. 4. num. 4. Chausilias de vera prud. lib. 1. cap. 6. 5. Bragecia de legatis. lib. 1. cap. 1. vbi d. d. q. 3. Ratio huius inuolabitutis est, tum necessitas communicationis, qui indigent omnes nationes, quæ communicatio non adimplet, nisi per legatos. Tum quod, ut ait Plut. 2. de legib. *Com peregrinis legi (Legatos) differre ad amicitia, & affinitate dignum est apud homines, & Deo, qui à quocumq; oratione redimatur.*

4. Sed hic quæres, an si Legatus iniuriel illum, ad quem missus est, possit hic, absque offensa eorum militum, dictum Legatum seimari?

j. Respondens, possit. Tum quia tunc non induit amplius periculum Legati, cum id non habet in mandatis ab eo, qui missus illius, ut insonperat, sed periculum privatum; unde qui illum offendit offendit, non censetur offendere matrem, neque Legatum illius, sed periculum privatam, quae primo legatione fugebat, quae matrem non potest lusse conquiri, immo potius debet vindictam probare, & aliunde abtinentem legationem punit, ut ait P. Greg. de reprob. lib. i. cap. 6. §. 6. Tum quia Legatum ininviolabilem dicitur genus pendet, quod tamen, im-

[illegible]

6. Consultit tamen P. Geog. lib. 1. *de repub. cap. 6.*
 www. 9. quod si furie melius esset, si Princeps iniuria-
 tas simularet injuriam, & illam adhiberet mitemgi

Time, I I I.

Legatum, vel si peteret vindictam ab illo, qui Legatum misit, vel etiam timet Legatum inuitum, & illum excedere iubet; quod intelligo, modò inuicem legatū partem aliam, non suam, talis in totum populum, aut communitatem; nam tunc, vti inquit, iacobus, eam diffundere non potest Princeps. Subdit v. 10 P. Greg. *Postum, & vire, in salus, Legatus iunior afflicto- rum praei iudicatus tueretur Principes, vel inter eos ex- pectans a misericordibus responsum, nonnulla fides, aut dicti, quae fides, dicti videri, nonnulla tueretur, quod si melius non habuerat, libertas relinquere, & in iunior pueri ipsi possunt, quae tunc non est Legatus, sed v. 11 Primum, & delin- quentes, per iustitiam iudicium, in quo quodammodo, com- plices possunt, immo si non probentur a suis possunt, ne- cessitas vire, necesse.*

7. Vnde colligitur, quod si Legatus iniuriæ illam, ad quem missus est, de mandato illius, qui misit illum, tunc officium non potest licet reinvincere Legatum, qui solus iure iurisdictionis executor fuit, sed debet vindictam summam de mercede. Dicit tamen aliqui requiruntur conditiones in Legato habente tal. in communiis illam ad hoc, ut licet pollicetur eandem, & vitare foretorem titius, ad quem missus est. 1. ut prot. fletor, se illi dicere, omnino de mandato in tentis illum, a. ut illi faciat testificum, & modestissimis verbis, & iustissime, quantum illi potest. Arguitur ita Germanus in de Legato lib. 1. cap. 5. nam 10. & cap. 6. n. 2. Hoc tamen adhuc periculosum est Legato, si agendum sit inter Principe cholericum. Sed quod, si Legatus in urget non totum illum, ad quem missus est, sed totum ipsum communitatem, v. g. si missus ad Ducem aliquem Coricæ, dicitur non est eorum, Carlos gentem esse ibi vrbani, potestorem, ingratum; & tunc etiam ad alium Religiosum missus dicit, Religionem esse ingratam, libenter ne erit Ducis illi Legatum reinvincere, vel dimittere, ut hocque dicitur est, an vero tenebitur insinuat copellere? Ego in hoc pando puto, quod tenebitur in conscientia dicitur Duci, seu Religiosis insinuat expellere. Constat, quia tunc insinuat facta est communitas, quæ sine officio Dei tolerari non potest, cum hoc etiam tendat in offensum Dei, iuxta doctrinam D. Thome quodlib. 4. art. 26. & expressum 2. a. q. 138. art. 4. ad 2. vbi ait. Dicitur, quod male toleratur a bonis in hoc, quod ad eis propriam iniuriam patienter sustinent, secundum quod eis oportet, non autem tolerant eos, ut sustinent iniurias Dei. & proximiorum; dicit enim Chrysostomus, 3. in Math. ap. inquit, si proprii iniuriæ esse quoniam patienter, laudabile est; iniuriæ autem Dei diffimulare, nimium est impium. Et ad 4. ait: Dicitur, quod iniuria, quæ versus personæ facit, quandoque redatur in Deum, & in Ecclesiam, & tunc debet aliquis propriam iniuriam vel seipsum, si facit pacem de Hæliis, qui facit versus defendere super eos, qui venerunt ad ipsum expiandum, ut legitur in Regum 1. Et similiter Elias iuxta malitiam pueri cum irridensibus 4. Regum 2. In quantum vero iniuria in aliquid vult, ad ipsam personam pertinet, debet eam tolerare patienter, si expiatur. Et opac. 9. contra impium. Rel. g. c. 14. probat, quod Apostolus vii maledictionibus resiliere possunt, eosque expellere. non amore primæ gloriæ, sed comuni vii xpi. Sed si quis publicè dicit, quod aliqua communis talis Religio sit contra gratia v. g. illi redundat in maximum iniuriam Dei, cuius ab equis illa communis est specialiter mancipata, quia Deus tolerat fidei seruin ad personam ingrat reduci nota vocatis & eo mo, to, iniuria fieret Principi, de quo diceretur, quod toleraret in sua sola seruos Ecclesiæ. Et Trinitas q. 2. in cap. 4. Genes. ait: Si autem iniuria facta sit illi communitati non debet aliquis male remitti sine congrua satisfactione, & poenitentia. Illicque c. n. et illi iniuria facta sit personæ alicui communi. Et quibus

concedo, quod interiori factæ alicui communitati à quacunque persona factæ sint, tolerari non debent nisi forte prudenter tolleretur ad tempus in aliquo casu speciali.

CAPVT III.

De forma dandi alieni licentiam libros imprimendi.

Fater N. Ordinis N. Generalis R. P. F. N. salutem. In quandam militauisti Ecclesiam eorum, sollicitudinemque, meritis licet imparibus, quocumque sedulo iungere te amatur, ut quos in Domino filios quæstionibus amicis, doloribusque in vitam calestem pariter mater Religio, cultusque non defuit tenerioris scientiæ lucis rescire, nobilitatis autem solidioris doctrina cibo emittis, emitti quoque cum Religiosis, tum Ecclesiæ alumnus conquisita sapientia communicatione, verba, vel scripto nunquam non profuse. Sapientia enim abscondita, & thesaurus inuisus, quæ utilitas in vtriusque verè, granteque dixit Sapientis. Quid quidem si à nobis pauperenderetur, muneri nostro desce videretur, & scientia domum per sterilitatem euerteretur Religiosi, velut infæcunda arbores cultori suo fructum denegantes, & vitta mereretur excidia. Quamobrem cum ex licentia tua, quas nuper misisti, nobis inuenerit, maxime ingenio, siudique in sacrum Genesim commentaria perperisse, quæ lucem publicam nescire exoptas, obsecroque rogaui, ut nostræ tibi per eisdem prælo subuectas, licentiam, ne facultatem impertiri dignaremur. Nos attendentes, eum, qui Dei beneficio rectè aliquid fecerit, cæteris quoque iuxta D. Basilij sententiam, notum facere à bere: Atque firmiterque esse habens à Deo gratiam intellectus posteris suis, id est, studiis, nihil scriptum dimittere: præ altam tibi licentiam, ne facultatem harum serie concedimus, & elargimur: modo tamen duo ex Ordine nostro Theologi, à P. F. N. huius Prouincie Prouinciali deligendi hæc, quæ in sacrum Genesim scripto persecutus es, accuratè nō modum viderint, & perlegerint, neque ad maiorem Deo gloriam, Religioni decus, proximoque utilitatem conueniendam opportuna existimaueris. In quorum fidem, &c.

1. Noto 1. quod antequam libri edantur, tre a requiruntur scientiæ. 1. enim requiritur Superioris religionis licentia. Et hoc præto, ne aliquid inordinati, inordinati, & obsceni in illis continetur, quod possit librum, & Religionem simul deturpare, obsecrare, & denigrare, sunt enim tam acuti hominis ætatis librorum feracissimi critici, ut liberos libere non sint contenti, sed eos velint erubescere, & recitare accurate non solum, sed & immisericorditer: nam plerumque in libris nitentia licet tepere, in oculis tamen quibusdam, quas aut iniuria fudit, aut humana patum canit natata, offenduntur, balque memorie diligenter mandant, ut possit in completis, & cunctis cunctis propalens. Miserissima gens, quæ putat, ex aliorum quicquid sit nitore sibi comparari, a requiruntur li-

centiæ inquisitorum, &c. Et hoc præto, ne impia subdoli melle venena latent, in pura enim lectio maximum ex vitiatorum irritamentum, & ad contumpe-
centis animos potentissime valet: à vnde merito aucter-
simis Theologis, itique peritacissimis prohibendi, antequam edantur, libri traduntur, qui in hoc mune-
re tenentur ille exquisitissimè, ne, si rectores irre-
panti, prohibeantur, cum auctororum damno, & v. tu-
peru, ac intanti, & imp. tui vaigi detrimendo, quod
fugientes, & prohibitos libros viderique venator, quæ
in illis sapientiz absconclit thesauri recludantur, & in
concessis vulgaris solum discipulis continetur. Plects
curiosorum fantasæ, quæ in pulchre aurum quærit, ac
si sancta mater Ecclesia Catholica, simulque pia, quan-
do in aliquo scriptore rectores irreptent, si doctrina aliis
si furata veritas Christi-
populo, et ceteris relectis, liberos non concederet. Scien-
tiam rectis polita libris sua examinat trinitate, ne
quod licet in illis contra statum Reipublicæ dogma, quod
populi constantiam enect, pascere publi-
cam tu. bet, docetur, sicut enim cudente monita se-
necias leges fecit, & tuerat, ita etiam de libris idem
sibi statuendum, tuendumque esse opinat, & me-
tito, nam plus est animos, quàm silem commercio-
turo contumpe. Et denique omnes eo tenent, ut si-
cut non temere quævis ciculenta circa delectum pa-
lato alimenda centemus, nulli anice simos per omnia
certi de eorum salubritate, si quæque, immo
multo diligentius curandum est, ne quæzibet quo-
tombet nugæ quibulibet legi permittantur. Plo li-
brorum improissione vide, quæ dico tam. 1. Relig.
quæ. 3. cap. 9.

CAPVT IV.

De forma approbationis librorum.

Incalimabilis scientia gemm pulchrior videretur, si videatur, & gloriosior, si se in eius aspe-
ctu detinent mens hominum. Beatior quidem, felicio-
reque doctrina res pulcherrima si in angusto memoriam suam collectum decus in libris
ostentat, & quæ sibi decori, cæteris etiam si vo-
luptatis odorem spirant. Quid enim sui max-
imæ præstet esse partem si librorum obliuiscatur, nec
scriptum quid posteritatis commodo trans-
mittit vir doctus, ac sapiens? Haud sanè gra-
tum se Deo putet, si quæ ab eo capto hæc haust
ornamenta, per steriles, neque inopes nullus euer-
tat, nec in niois effundat, sibi soli non intus ho-
mo. Audiendum ergo, communique peragendum
negotium librorum parit in inuicem, ne sci-
tum illud inane videntur Hebraeorum Sapientia
illustre prouinciatum. Faciendi plures libros
nullus est finis. Quam eximie, quàm appositè
publico studentem dono cernimus libri huius nu-
torem R. adm. P. F. N. quæ quæquid in nobis
est, totum illud reipublica deberi intelli-
gens, nec quæquam magnificentiæ, quam om-
nibus prodesse, post aliquos secundissima men-
tis labores in lacem elinot post eum & nterum
moralis Theologia volumen posteris compatiunt,
tertium itidem inscriptum N. quod reliquis perfi-
ceret, nūc ferat edem? Cui quid? librum appro-
bandoque, cum ego inscripsi R. P. F. N. Genera-
lis, insinuat mandata, à R. adm. P. F. N. Prouincia
N. Pro

N. Provinciali delectus fuerim, in eo attentè per-
lectis, ac examinatis ut à catholica fidei regula,
bonisque moribus alienum spondere me reperis-
se. Sacri quidem Theologi patres, tam pie pro mo-
ribus, tam doctè pro veritate tuas confectis, ut
ad veram mortalium intelligentiam lumen afferat
non exiguum. Elasculis etiam scholasticis tam
varius, ac misceis, tamque singularibus, ac per-
politis librum confregisti. Et quod mirabilis est,
prædictis questionibus læ leges attexit, atque in-
duxit, ut multi licet laboris negotium sis libris
scribere, eamque ob causam sacratissimo exultis,
qui de ipso dominici pectoris fonte potueras di-
ctum sis, ac sapienter repetitum scribere, nil amplius
tamen ad cumulatifsimam veri Scriptoris lau-
dem hic exportari posse videatur. Quid styli per-
sequar elegantiam, ac pulchritudinem? quid
salubrium sententiarum pondus, ac varietatem,
quibus sic capis, detinet, atque delectat, ut illu-
stre fideribus caelum, deipsum floribus pratum,
concinnum figuris aulaum, illuminatum gemmis
amiculam eius dixeris lacubrationes? Mandare
enim quicquam, acuat Cicero, literis cogita-
tiones suas que eas nec ipsone, nec illustra-
re possit, nec delectatione aliqui allicere lecto-
rem, hominis est intemperanter abutentis, &
otio, & literis.

Si semper viximus plus micat artis opus,
Nam quancumque solent per se perpensa placere.
Alterna potius vixit decore placent
Doctrina necesse videtur, ac sacunditas, ut qua
non de areferentibus vultis, sed de ipso rerum,
graviorumque Scripturam fonte sensim potata
egregiam illam Tullium prætoris vocem non igno-
rans. Tardi ingenij est titulus confectari, fon-
tes rerum non videre. Quod causa fuisse dixe-
rim, ut tamdiu conceptum solum citius edere
non potuerit ad illud Hieronymi. Nec ac scri-
bendum citò prolixi & leui ducatur infania,
multo tempore discat, quod doceas. Quis eius
in scribende facilitatem, brevitatemque, non di-
cam exprimere vlla ex parte, sed vel leniter
adumbrare sermone possit? ut si in ceteris paucos
admodum sibi pares, eo in genere, vix quocumque
habeat superiorem. Tantam enim rebus obscuris-
simis lucem affert, ut legentium labor in eo solum
sis positus, ab eo scilicet inuenta, ac disposita sum-
ma cum voluptate intueri. Quid obscurissimum
exequat rerum transitionem? Ita namque se ge-
rit, ut vix instat aliquid, vel vllam confusi-
simam studiorum segetem posteritas relinquunt:
difficultatibus siquidem omnibus penè exhaustis,
vel non parum emoluit, ac mitigatis, præstantis-
simis cuiusdam ingenij aciem, iudicetque demon-
strat, ut maiorem pudoris, quam industria ma-
gisteriam sapientiam studiosis transmittere iudice-
tur. Modellum eius atterere supernatancum.
Prudentem enim, consuleteque se gerit, suaque
firmat assertionem, nec aduersariorum animos
asperitate exacerbat, nec sermone potenter ite-
rerrimum illum quorundam morem desectat,

qui non cum dogmate, sed dogmatibus assertoribus
confingentes, non aliter ac sepius astramentum vor-
munt, ut eos effugiant. Ingenij tamen simplicitatem,
magnanimitatemque non possum quam maxime
non mirari: A cognito errore, & qui in tam eduis
codicibus irrepserit, levitate aut putans discere
simplicem lapsus consequam astuendo, inge-
nue facit, aliud putans, decepti sum: more
scilicet magnorum virorum, qui multa volu-
tatis habentes, vel habituri, aliqui sibi detra-
here non erubescunt. Fidelitatem denique, inge-
niamque auctorum pudorem, quid commemorem,
ut si quis ad scripta firmenda Doctores vocet,
inoffenso pede possum decurrere & si quidquam ex
aliena doctrina penam in sua opera deprimat, in-
genio sit nequaquam ingrato, vel impudenti, sed
per quos profecerit ostendendo, in aru alieni cum-
ulo creditoris nomen libentissimè proficitur.
Qua quidem omnia animo renoluit, tam pra-
clarum, atque egregium Scriptoris opus prae com-
mittendam fore existimo, indubieque conficere,
ut copiosissimi nimirum scientia fructus ingenij
fidelitate polluerent, ab omnibus colligantur, &
qua spiritualibus angustiis capere non potest ampla
superlex, in aperto orbis theatro perspicua, sapien-
tium oculis pascas; ac probatissimi demum, letis-
simique auctoris labores, in quibus humana exal-
tauit industria, ex accua mentis custodia eme-
gentes in omnem posteritatem memoriam conse-
rentur. In quorum fidem, &c. Datum, &c. Fra-
ter N. &c.

Nota, quod ista forma comprehendit omnia scilicet
motiva, propter quae libri placere solent; unde non
est necesse in cuiusque libelli approbatione, immo ne-
que doceret aliquando eam ad verbum transcribere;
sed poterit quilibet suum motum aliis relictis de-
cernere, suoque ingenio, & libro approbando ac-
commodare.

LITERA M.

CAPVT PRIMVM.

De forma instituenti magistrum Ca-
remoniarum.

R. N. &c. Super muros Ecclesiastio-
nium à Deo custodit religiois viri,
sic divina laudis officia, ritibus, ac
ceremoniis debent esse intenti, ut ca-
lestes veluti milites, instructi celsi acies imi-
tentur. & choras, in quibus Dei Verbum se-
quentibus, nil confusum appareat, vel inconueni-
entum. Quod quidem si ab eis detrahetur, ve-
rendum profecto, ne à præscriptis sacrorum ri-
tuum documentis resiliens acceperit tandem ac-
porum, quia beati expellant, diuinari mentium ha-
monia probabantur. Id enim & supremum illis status

Angelici Ceryphas nominat contigisse, qui cum in laetibus aequilous Regis magnificentiæ, ubi decies centena milia Deum laudantes affluerant, non stare, ut ceteri, sed impudentissime sedere, sociamque Dei laudationem eorum. monarum neglectu despicere presumpsisset, audire meruit. Quomodo credidit de celo Lucifer, qui mane orcharis? Hanc auertere à multis suis irreparabilem caluitum saluantes Ecclesia Duce, ut ingentium corporibus, animisque torporem depellerent præcipuat demandati muneri partes eas esse censerunt, aptos nimirum, atque edoces quovis tempore Cavementarios præstare, à quorum nutu, ac imperio ceteri, tanquam multitudo cælestis militia à Archangelo Gabriele, pendentes rectam psallendi rationem, sacramque caeremoniarum formulam discerent, ac felicitas exornarent. In eundem quoque cogitationem rapit sollicitudo nostra erga rei sacras, pro quibus potissimum turnati pastoralis ingenii humeris nostris impositum cogitamus, quibusque neglectis, vel ipsum Religiosum vocabulum negligi necesse est, ac promissi transgredere. Quamobrem cum te suprascriptum in divinis cultus ministerium, proutque ritibus, ac caeremoniis longè versatissimum, severitatem istidem, honestique moribus, ac modestia præsertim commendabilem esse sciamus, te proinde, Conventui nostri N. Cavementarum, & sacrorum rituum veluti moderatorem, ac ducem, hanc serie, ac velleligimus, & desce amur. Veneris, & singulis sinidem Conventus Patribus, ac Religiosis præcipuimus, ut tibi vni, quo ad rem divinam, officium, ac reliqua omnia, tam Ecclesia, quam Canonici generales, & peculiares, cum publicis, tam primatis, ac domesticis caeremoniarum, sine rituum exercitationes, promptè ad unum, alacritateque parant, optineant, ab obsequantur. Eiusmodi autem manus, ut vigilantis, expeditisque obire valeant, ab omnibus etiam, qui in eo exequendo exturbare vellent possunt, eandem nostrarum serie profuse eximimus, ac liberamus. Sciam quoque tibi iungentes P. N. qui vices tuas, rex, regerit, obire, nec alias, quam à te probatis functiones edoceat teneatur. Illud vero monemus in primis, quin & distictè præcipimus, ut semel saltem quolibet mense, in Ecclesiam, vel alio, stata die Religiosi omnibus convocatis Breuarij, Missalsque Romani, nec non Ritualis nostri formular, & rubricas per te explicatas, in præxium curet ab aliquibus deducendas. Ac præterea ne S. Patri Institutoris caeremonialia monumenta, divino quodam editu artificio obsolescant, eadem ipsa, qua ad fieri poterit, tam in Ecclesia, quam in cunaculo, atque alibi observanda, & in prædictis caeremoniarum convocationibus cunctandam esse, pariter iubemus. Porro si quidquam in cit à Breuarij, Missalsque Romani regalis, ac vultu discere, vel ipsi manu congruere animadvertit, illud

vel apta, ac opportuna conciliare expositione, vel modesto saltem, & quod venerationem præstat, silentio sindebit tanolare. Hac tibi demum concedere officij summa, dilecte Fili, vixisti videlicet sedulo intendas, & totum incumbas studium, ac viribus, nec quidquam minutum esse scias, quod Dei causa suscipitur. In te vno nititur religiosi cultus observatio, quoniam si per steriles, ac imanes oculos currit contingat, tibi vni potes tribuendum. Exere igitur vires, & cura, ut Ecclesiastica officia religioni persolvantur. Ita enim fiet, ut ad altura perfectissimi culmina sublevari se sinant caeremonias instruit Religiosi, & copis omnibus vix necessariis, valem Maiores nostri, à liberalissima Dei manu communi mercantur. In quorum fidem, &c. Datum, &c.

1. Noto quod vlos caeremonialium præceptos est nobis in scriptura pluribus locis Deuter. 16. ver. 17. Dominum eligisti hodie, ut sis tibi Deus, & ambules in vultu eius, & iussitque caeremonias dñi, & mandata, atque iudicia, & obediatis tunc imperio Et L. i. i. ver. 15. Anima, si praevaricatur caeremonias peccatum, offras, &c. Et Leviticus libet totos est in præceptis caeremonialibus. Est autem caeremonia iterandum Abulentiem 9.6. ad firmam in cap. 17. Et 2.odi specialis, & externus ritus colendi D. vni. in quo culto considerari possunt, & ipse actus colendi, qui debet esse humilis, gravis, modestus, & ipse colentes, qui debent esse ad cultum Dei specialitate inliciti per consecrationem legitimam, & singularem connotatione, ac in habitu, &c. à secularibus distincti, & instrumenta dicti cultus, ut vasa, vestes, &c. ut ex D. Thom. 1.2. q. 101. docet Carthusianus in L. i. i. 1. Porro propter tria caeremonias innotant sunt. 1. ad excitandum hilem devotionem facta mysteria. 2. ad illorum introductionem, quia solent simplices erudiri per signa lenibilia, & radiorum mens sine elevati ad sublimiora præcipienda, unde dum solemnes illos ritus intuentur, vel eroduntur, vel saltem extimulantur ad inquirendum quid per illos significet, 3. ad adomandam Ecclesiam triumphantem, unde per illa, quod in celebratione militum, & officiorum geruntur, monemur ad perfectionem illam solemnitatem aspirare. Ita Mathematicus in virga Aaroni leli. 18. Adde ut sint ornamentum Ecclesiae, ut asserit Martinus in cap. 4. Deuter. Ad illa verba, quæ scriptum alia gens &c. Videtur potest D. Thomas 1.2. q. 101. & 103. Huius in 9. & 10. præcept. decalog. in cap. 86. Lorinos præstat in L. i. i. cap. 7. & Trid. sess. 22. de sacrificiis. missæ cap. 5. De rectoris nollet in cap. 1. Zambaria vers. 6. quæ 1.2. num. 5. & 6.

2. Noto quod in quilibet bene ordinata Republica tria debent esse genera præceptorum, moralium nimirum, iudicialium, & caeremonialium, sic Deus in Republica iudeorum, ab ipso instituta, hæc præcepta innotant, ut constat ex multis locis Deuteronomi præsertim cap. 4. ubi ait. Quæ est enim alia gens sic inclita, ut habeat caeremonias, iussuque iudicia, & universam legem. Custodia autem horum præceptorum superioribus Reipub. demandatur, & hoc ad ipsius Republicæ perfectionem, necessitatem, & decorem pertinet, ut D. Thomas probat 1.2. q. 83. art. 1. Quia autem hæc præcepta duæ ad actiones dicunt, quæ per vnum solum hominem rectè adimpleri non possunt Ideo oportet, ut adiuvetur actione diversis homines deputentur, ut probat D. Thome. cit. Et sic Christus in christiana Reipub. ut ait Apollolus ad Ephesios 4.

*Ad id quodam quidem Apostolos quosdam autem prophetas, alios vero Evangelistas, alios autem Pastores, & Doctores, Sic in rebus publicis laicis habuerunt locum unum moderatores. Indices, ministrantes iustitiam, & alij divergentes ea, quæ ad Republicam pertinebant, & de eorum faciente. Sic etiam in quibusvis particularibus Ecclesiis, quæ etiam pariter Republice sunt, habetur unum moderatorem Episcopus, Vicarius, seu alij indices caritatis, & magister ceremoniarum dirigens eas, quæ ad exteriorem cultum Dei pertinent. Indices nostri legislatorum imitatione Dei illarum præceptorum gentis instituit in sua religione, unum Regulam, in qua moralia præcepta continentur, Correctorium, in quo iudicialia, & Ceremoniale, in quo ceremoniarum, quod nullus legislatorum fecit, quod sciam, consequenter merito vocatur religio nostra inclyta, magistrica, insignis, & super omnes perfecta, ut probò diffusiè *diff. 1. Præcedit commentarius in regulam nostram*, completens totius religionis perfectionem, ut canit Ecclesia in responsionibus B. P. Quæ quidem præcepta cum per unum hominem rectè cæteri non possint, ideo oportet, ut cura saluæ ceremoniarum alicui Patri particulari tradatur, relicta cetera aliorum sapientibus ordinariis. Quod mihi videtur sine difficultate in ordine nostro, eo enim ipso quod ceremonias instituit, videtur etiam demandare curam illarum alicui fratri particulari, qui illas dirigeret, doceret, explicaret, prædicaret, est enim vltus ceremoniarum in perdis fidei, cum ad multitudinem dēcedat, unde diligenti direktione indiget eius pax. Nec potest in prior his vacare, cum multis alijs curis distrahatur. Unde in religione nostra in Commentibus principibus huius semper adfuit d. d. magister ceremoniarum, qui quidem in Hispania vocatur magister Chori. In Italia vero magister ceremoniarum. Et cum d. d. magister malum confectus ad diuinum cultum augendum, ad adiuvandum studium religiosorum circa diuina officia, & ad excitandum populi deuotionem, deest illi in omnibus Ecclesiis præceptor collegiaris, & regulæ principalibus insinuere, qui sit ut probus, in dignitate sacerdotali constitutus bonis moribus ornatus, alios gratiet, doctrina prædicens, & deo precellens, in Ecclesiis cum ministris sufficienter instructus, sacrosanctum titulum, ac ceremoniarum studiosus.*

3. Nota 3. quod de magistro ceremoniarum tradit Ceremoniale Episcoporum lib. 1. c. 5. Castilanus in *praxi cerem. Sell. 1. per totam*, Ceremoniale minorem cap. 1. Eius officium rectè constituta mōnera Ecclesiastica præcipere, & providere præsertim in diebus solemnioribus, ut tempore seicet, & loco omnia sint in Ecclesia rectè disposita. Item in vigilia cuiusque diei festi solemnioris debet affigere tabellam, in qua ministri officia illius diei completuri designent omnes; eoque de particularibus ceremoniis illius diei insinuere, sacrarumque monere, ut præparat, que in particulari diebus sunt præparanda. Attendereque eam debet diligenter, an omnes, deuote, & gratiet, ac humiliter edocet ceremonias seicet, negligentes, illius mōneris edocet, ritibus monere, ut diligenter sint, & per hoc uicissitè est, ut superiores mandent, ut illi omnes simpliciter parent, ut obsequia repugnantia, ac dispositione faciant, que ab illo mandantur. Quod si ipse in aliquo defecerit à lapetore dūtaxat monetur, seu à Superioribus sentitur, & grauius adhuc, ut consilio victur.

4. Nota 4. quod nuper in dubium versum est, an Ceremoniale nostrum fuerit, à B. P. immutatum compositum, an vero solum de illius in honore, & ab ipso approbatum. Ego puto, quod facit ab ipso immutatum

te compositum, & probat mihi euidenter titulus dicti ceremonialis, qui talis est. *Ceremonia observantissimi Ordinis fratrum minorum à Beatissimo Francisco de Paula prædicti ordinis præcipuo instituta diuina quodam artificio edita, Quæ titulus est antiquissimus, habet enim cerimoniam ac impellum Pauli 1. anni 1523. in quo talis titulus habetur, & fuit semper huiusmodi d. d. ceremonialis præpositus in omnibus, impressionibus, que de illo sunt factæ ab illo tempore, id est anno 21. post mortem B. P. vique ad præteritum diem, & dictum ceremoniale semper fuit semper inter opera B. P. & semper fuit ab illo vique ad hæc tempora dictus B. P. præfatis ceremonialis existimari abque vili habitatione auctor, quod etiam sentit P. P. Michel in *Indice regula, & consuetudinum verbo, cerimoniam P. nostri S. Francisco observanda*.*

5. Verum quidem est, quod in capitulo generalis Turon. n. 46. & in Tolosano n. 28. & Romano n. 17. id est 3. & 4. religionis dicunt, quod dictum nostrum ceremoniale fuit factum tempore B. P. & de cernitur in dictis capitulis, quod dictum ceremoniale seruatur, & legatur quovisq; in prologo generalis capitulo de eorum taliter concludatur, ad hoc ut vnaqueque provincia possit se in eo conformare. In quanto vero capitulo generalis, quod fuit celebratum Parisiis n. 19. & in 6. quod fuit celebratum Romæ per rectam vice *nom. 16. debetatur* est, quod omnes provincie se in eo conformet, cum enim in prædictis capitulis 3. & 4. rectis fuisset decisio difficultatis, an Ceremoniale à B. P. compositum esset vbiq; seruandum propter multas, & varias difficultates, que ex eius obseruatione relucere videbantur, ut regionum varietatem, in quantum capitulum generale proximum, quod deinde fuit celebratum Parisiis, hoc capitulum n. 19. præcepit, ut dictum Ceremoniale ab omnibus vbiq; seruaretur, sui verbi *Præcipiantur omnibus, & singulis nostre religionis fratribus, quod in ceremoniarum obseruatione se studeant conformare*, quod decretum fuit confirmatum deinde in e. sequenti Romæ 3. celebrato n. 16. sub illis verbis, *Ad hoc solum, quod ad illius obseruationem existeret omnes fratres, inuicemque gratias, conditionis, & status fuerint, quod ad vnguem fuit obseruatum* vique ad annum 1574. cum enim per illa tempora fuisset reformatum B. P. vltimum Romanum, religio nostra, que nec latere vnguem deferere proficere à ritibus Romane Ecclesie iuxta legislatoris præceptum in t. 4. *Regula n. 18. congregata in c. generalis Genou. 4. n. 35. statuendo mandant, quod omnes se conformarent in persolendis horis canonis, & celebratione militatam Beuolino reformatam ab Ecclesia consilio nostro Ceremonialis in his, quæ illi sunt positæ contraria, id est in his, in quibus Ceremoniale Romanum aliquid fieri mandat, vel non fieri prohibet, non accedat in his, quæ sunt solum illi contraria negant, id est, in quibus Ceremoniale Romanum concedit aliquid id fieri iuxta doctrinam, quam tradidit *nom. 1. prim. c. 1. n. 1. quod est multum aduertendum alijs vero seruaretur Ceremoniale nostrum, quod decretum fuit confirmatum in cap. Barcinon. 1. n. 5. & M. J. li. 1. n. 1. ubi 63. Itaque Ceremoniale nostrum seruandum omnino est sub grau culpa* id est cum in prædictis capitulis præceptum de illius obseruatione in his omnibus, in quibus Ceremoniale Romanum capessit contrarium positum non præcipit, si autem Romanum tantummodo concedat aliquid tali modo fieri, & nostrum aliter fieri mandat, nostrum seruandum est. Et similiter seruandum est in his, quæ sunt supra, & præter Ceremoniale Romanum, id est in his, & quibus dictum Romanum Ceremoniale nihil disponit, vel ad illud nullo modo pertinent iuxta ea que in simili dixi t. 1. *Relig. sub d. q. 1. c. 8. in p. nam hoc quod fuit**

contra dictum Cer. moniale Romanum per doctrinam D. Thomæ 3. contra gentes cap. 500. Cum ergo religio nostra tunc quædam non foret obiectantur dicti nostri caeremoniales, ne illud viquam reliquum nunc putentur, nihil in his prætere, quæ dixi certum est, quod aequi lu partes, et quæ clauam notitiam habebant de rebus B. P. virore eius contempnari poterant dictum nostrum Ceremoniale fuisse completum à B. P.

6. Ad illud quod dicunt dicta duo capitula Ceremoniale fuisse completum tempore B. P. Respondendum dicta capitula non negare, quod fuerit à B. P. compositum, sed tantum velle, quod post compositionem fuit traditum aliquibus patribus literatis, ut illud recitarent, cum enim B. P. humillimus esset, parum sibi eundem: et nihil adhibebat propria, immo ex indolentia edidit ad gloriosam vitam, et propterea non propria redierunt. Et licet decreuerim, quod fuit inuicemmodum factum de illius iussione, & ab eis illius approbationem, non per hoc tamen desinere debet B. P. nam ea nostra facimus, quæ recondimus, ut hic auctoritate nostra approbamus l. 1. C. de iur. verborum. Et cap. Si Apostolica, de prob. in 6. Secundo dicendum, verum meo videtur, quod fuit error, vel impressio, vel scriba Caput Turonensis, quem deinde errorem fecit ita inuicemmodum caput Tolosanum 4. c. i. c. de Rm. 1. quoniam quidem errorem sic relictum, Ceremonia à bona memoria legistis nostris comperta, & illius erroris causa fuit dictum Capitulum Turonense quod sic habet; Ceremonia bona memoria legistis nostris comperta, quod cum vellet corrigere Cap. Tolosanumque dixit illam particulam, semper, & sic restituit. Ceremonia tempore bonæ memoria patris, & legistis nostris comperta. Puto tamen quod illa particula, tempore, superabundet, & quod sit legendum, ut dixi, aliqui casidius est etiam antiquissimus dicti caeremonialis, quod nulli sacrilegum est.

7. His propositis mirari non desino temeritatem illorum, qui dictum Ceremoniale nostrum imprimi curarunt Passus anno 1596. & anno 1631. fuit etiam in illis duobus impressibus temeritatem, & adulterationem, ita ut tam Cer. moniale B. P. dici non possit. Quia autem auctoritate id fieri penitus ignotum. Nam dicta Capitula Generalia Gemma. 4. Barenonen. primum, & Massiliense primum præceperant quædam caeremonias nostras reformari ad formam Missal. 1. & Bucerij non, sed id intelligendum est, quod ad formam secundam, & in adnexa cetero, non autem præceptione, quod reformaretur liber caeremoniarum à B. P. compositus, & cum illo nouæ caeremonie proleberet, quasi essent B. P. inuicemmodum, quæ ad hoc sacris Capituli generalis non se extendebat, unde eam semper dicitur in dictis Capitulis, quod reformaretur caeremonie non liber Ceremoniarum, aut Ceremoniale, & voluit dicta capitula dicere, quod si aliqua caeremonia sit præcepta modo dicto à Ceremoniali Romano, notetur ad nostrum Ceremoniale, ne situtes caeremonia nostri Ceremonialis amplius vitentur. Quare magna temeritas fuit illud ita adulterare, licet enim in illo essent in vna, non per hoc tamen debebat Ceremoniale à B. P. compositum calari, aut augeri, nam multa hodie non placent, quæ placent aliquando, & sic videmus multas antiquas caeremonias nunc renouari, & multas antiquas constitutiones iam antiquitas in dies remittere, bene enim Honoratus.

Multa remanent, quæ iam crediderunt cadentque, Quæ nunc sunt in honore vocabula, si vides vsus. Quare existamus quod etiam omnia in eo contenta, non essent amplius in vsu, quod tamen falsissimum est, nam si auctore considerentur fere omnia sunt

conformia Missali, & Ceremoniali Romano, vel si bene probaturum multis ipsi iei Timatchi nostri, non potest tamen hinc magna temeritas à iussione, vel adulteratione est. Sed tenet id bene in honorem B. P. ad exemplum pollicentis, & ad tenendum, qui antiquitas seruaretur caeremonia. Forte non potuerunt eide graue delictum, qui se adulterare, audiant quid de talibus additamentis sentiat Scriptura sacra Deuter. 4. Non addidisti ad verbum, quod vobis loquar, nec auferetis ex eo, hæc verba ponit dixit B. P. & non vult dicere, non lertus dias caeremonias, quam illas, quas nunc vobis præcipio, sed tenere vobis vult omnes eas, quas Romana per tempore præcepit Ecclesia; Quod præcipio est; ut meis mihi addatis, vel minuas tanquam mecum, vel à me dictum, aut iussum iuxta expositionem D. Thomæ 3. q. 90. art. 8. ad 1. nam nemini concessum est præcepta sua pro præceptis legislatoris venditare, iuxta illud Apocalyp. vii. Conuersor enim audient vobis prophetia libri huius, si quis appuerit ad hoc, apponet Deus super illam plagam scriptas in libro isto. Itaque non est prohibitum commentatori addere explicationes, dilucidationes facientes ad faciliorem intelligentiam tractat, quem explicat, sed est prohibitum addere tanquam propriis auctoribus, textum, & doctrinam augendo minuendo, mutando, ut factum est in casu nostro. Si intellige prohibitionem esse, quod nemo addat propria auctoritate, ut explicat illum locum Paulus Bigenis apud Lortum dist. 16. Lancelus in promer. b. p. hinc illud 30. vers. 5. Nec addas quidem verbum illius, & arguas, merdaque inuicem, ut Com interpretas explanant verba Dei, nihil addunt verba Dei, cum suis explanationibus nolum recipi pro verba Dei, nisi quatenus cum verba Dei constant, argue conuincunt, nec sua addunt quasi verba Dei non sufficiant, sed quia non ab omnibus intelligentur. Ne, inquit, arguas, qui significat cum granitæ a Deo arguendum, quoniam verba quidam suam addiderunt, tanquam qui mendaces, & falsarios sic deprehensos, sint enim falsarium deprehendunt, qui Principia mentis suam aduersionem aduersit, & canonicis, & ob id granitæ pauer tanquam reus lese manifestat, & reus respicit, ha qui pro verba Dei iussu obediunt doctrinam tanquam falsarium nominatis regis granitæ vindictam. Et Chrysost. hom. 20. v. Adhibeam super dictis verbis prouerb. ait, non addas verba Dei, &c. Qui autem hoc ausus fuerit facere, se separatim potest esse quam Deum, & incipit esse falsus testis. Similia habet idem Chrysost. hom. 1. in epist. ad Titum col. 3. ad illa verba in pradiatione. Quare cunctis dicta caeremonialia Patris impetia anno 1596. & anno 1631. esse publicè comburenda, & auctores leuere castigandos.

CAPVT II.

De forma instituendi Gubernatorem Monialium.

Fater N. Ordinis N. Provincialis. Dilecto nobis in Christo P. F. N. saltem. Inter ceteras mentis nostræ curas, ac desideria, in quibus ex iniunctis diuinitus Provincialatus officio ingi meditatione versamus, ad illa præcipue affectus nosser dirigunt, nostræque mentis intentio ardentius incitant, per quæ vigilantia nostra commissæ Moniales nullum in spiritibus, ac corporalibus sobere valeant detrimentum. Cum Monialium igitur Monasterio S. N. Crucis et No-

admonens

idoneus Gubernator, qui vires nostras (cum ubique esse non possumus) vigente necessitate supplicat in praesentiarum a nobis fuit perscrutandus, tibi praefato, cuius tampridem honestos mores, vitaeque probitatem, habitumque experti sumus, eiusdem Monasterij Monialium gubernationem committimus, harumque literarum, quas nostra manu subscripsimus, officium nostri sigilli communimus, serie, ac vigore te ipsum eandem Gubernatorem ad beneplacitum nostrum eligimus, declaramus, ac destinamus. Rationabili de causa, debitisque modis, ac formis elausuram ingrediendi, Moniales alloquendi earumque negotia peragendi, iura seruandi, lites incipiendi, ac proseguendi, necnon coram quocumque iudice tam ecclesiastico, quam seculari comparendi, etque omnia demum praestandi, quae temporali earum gubernationi, regularis observationis incrementis, ac earundem puritati, & honestati in dies expedire videbuntur, in omnibus tamen, ac singulis seruatis seruandis, facultatem concedentes. Illud unum in Domino et commoneantes, vt hac omnia eo charitatis zelo, qui Christi spem suam custodit, gubernationique debetur, tanquam zelotypo spemso in districto vltimi iudicii die rationem reddituram sollicitè exequaris. In quorum fidem, &c.

1. Nota pro ista forma, quae dico tom. 2. priuileg. in cons. 6. P. 4. a. num. 19.

CAPVT III.

De forma, qua Praelatus dei facultatem alicui visitandi Monasteria Monialium.

FRATER N. Ordinis N. Generali R. P. F. N. salutem. Florido, atque amano huius nostrae Religionis hortulo excolendo, Deo auctore, constituti, muneris nostri esse putamus, sedulo, ac diligenter curare, vt sacri eiusdem Religionis flores, & candida praesentis litia, Sanctimoniales videlicet, impoluta seruentur, ac illibata. Quod quidem cum per sollicitum, atque opportunam earundem visitationem, quae alia veluti sepes hortulam munis, consequi posse videamur, ad idoneos ea propter visitatores, qui vires nostras obeant, cum ipsi adesse non valeant, destinandos inducimus, prout suadet utilitas, & necessitas exigit, atque in Domino conspiciamus salubriter expedire. Harum igitur literarum serie, ac vi, tibi praefato, cum prudentia, scientia, ac vita probis nos minime lateat, auctoritatem facultatemque concedimus Monialium nostri Ordinis Monasterium N. Cuiusvis N. visitandi, nostram te eiusdem Monasterij Visitatorem dantes, eligentes, & constituentes, vt auctoritate nostra, & quauis alia nobis quomodocumque legitime competentem, Regulam nostram, generalia, ac promissalia statuta, necnon Sacrosancti Concilij Tridentinae Congreg. Cardinalium praefati Concilij

interpretum, ac Regularium negotiis praepositorum, decreta, & mandata, quascumque eiusdem Monasterij personas, quae secundum Deum, & iustitiam monitione, correptione, poenitione muneris indigere mouendo, corrigendo, ac puniendo, abusus quoque, si quos forsan damus asse, vel quatuorcuque personarum fraudibus ercepisse compertes, funditus euellendo, laudabiles etiam quoscumque ritus canonicis sanctionibus disciplinae regulari conformes, pie, prudenterque inuehebando, exacte pro viribus obseruanda curis, ac curatis. Quod si ad absolutam praedictorum omnium executionem, in eiusdem Monasterij septa opus fueris te introire, liberam etiam, vt res tuleris, & necessitas postulaueris, P. F. N. quem etiam praefata visitationis Collegium tibi assignamus, in socium assumpto, ingrediendi facultatem concedimus, & elargimur. In quorum fidem, &c.

1. Nota 1. quod visitatores Ordinis nostri, nec superiores Praelati possunt Monasteria Monialium nobis subiecta ingredi, iuxta ea, quae dixi tom. 2. nostr. priuileg. in cons. 4. Pauli III. rom. 2. & habetur expresse in nostro Contr. n. 38.

2. Nota 2. quod Visitatores Monialium debent omnino videte ordinationes quas fecerunt Cardinalis Congreg. Regularium, & eas reseruat Praefatus in sua praesentia, part. 2. cap. 3. tit. de visit. Sanctimonialium, pag. mibi 204. & Quaranta in summ. Bull. verb. Monasteria Monialium, pag. mibi 45.

3. Nota 3. quod concedere facultatem ingredi septa Monasterij Monialium in casibus necessitatis spectat ad Superiores regulares, vt declarant sacra Congreg. Concilij, quam declarationem dixit se vidisse authenticam Barbol. de potest. Episc. part. 2. alleg. tom. 4. & dixi tom. 2. priuileg. in cons. 6. P. 4. n. 29. Quae facultate non sunt priuati Praelati Ordinis nostri, licet pro se ipsis ea vi non possint. Quia est expresse prohibitum in Regula Monialium, vt dixi. In casu autem dicte necessitatis, si non possit facile obtineri licentia Praelati, posse Praefectam Monasterij dictam licentiam concedere, docent Rodriguez tom. 1. regul. 4. 6. art. 1. sine. Barbol. in Trid. sess. 25. cap. 5. de reg. n. 67. Campanil. in diuers. iur. rubr. 2. a. cap. 16. num. 25. & est valde rationale, nam necessitas facit licitum, quod alias licitum non est. Et aduerte, quod necessitas attendenda est non solum ex parte Monasterij, sed etiam ex parte ingrediente, vt notat Suarez tom. 4. de relig. trall. 1. lib. 1. cap. 10. n. 22.

4. Nota 4. quod extra casus necessitatis dare licentiam alicui ingrediendi Monasteria Monialium ad solum Papam pertinet. Colligitur ex Trid. sess. 25. de Regul. cap. 5. Sed pone casum, quod aliqua nobilissima femina obtinuerit à Summo Pontifice priuilegium ingrediendi aliquod Monasterium Monialium, applicata à tribus aliis feminis ab ipsiusmet eligendis, cum ea conditione, quod semel electas socias non possit amplius mutare, si eo tempore, quo femina priuilegiata vult Monasterium ingredi, sit absens una ex illis feminis ab ipsa electis pro tali ingresso, poterit necesse priuilegiata ingredi. Hic casus cum contigisset Meliano in persona Illustrissimae Dom. ae Victoriae de Tassis, aliqui Theologi, & Canonici, inter quo: Doct. Albertus Picoletus, & Vincentius Raymundus prepositus Societatis Iesu, responderunt affirmatiue, eo quia per legem inuocabile latet interpretandum, cum tertertia sit dicta Domina priuilegiata, & cum consensu Quatuor ingressa

ingressa est Monasterium S. Mar. de Basico. Alij negant inter quos P. F. Hieronymus Timarchi noster qui nisi hunc casum retulisset, quod dispositio conditionalis, conditione non posita, et nullum sortitur effectum. Mihi in hoc casu dicendum videtur, non potuisse dictam quidem feminam ingredi absque illis tribus conditionibus, ut dicitur P. Timarchi; attamen potuisse dictam privilegia loco feminæ electæ abstinere aliam eligere. Neque per hoc fecisset contra privilegium, quod semel electas tres feminas non poterat mutare. Nam aliud est, semel electas, vnam, vel plures mutare, & aliud est pro vna ex electis absente aliam supplere, nam primum est libere voluntatis actus; secundum est meræ necessitatis, primum vetabatur in dicta concessione, non verò secundum, nam aliqui facile potuissent dictum privilegium reddi vanum, tum per abstinendum vnius ex electis studiosè assertam, tum per mortem, tum per infirmitatem, tum per citationem, aut mulierem invidiam, quod tamen credendum non est.

3. Sed tunc insurgunt sex difficultates. Et 1. an, posito tali privilegio, possint dictæ mulieres ingredi Monasterium absque consensu Monialium? 2. An, posito quod consensus requiratur, sufficiat consensus Abbatissæ, an verò requiratur consensus omnium Monialium? 3. An, posito quod requiratur consensus Monialium, iis debeat præstari ab iis capitulariter congregatis, an verò sufficiat præstari ab iis singulis? 4. Posito quod debeat præstari dictus consensus à Monialibus capitulariter congregatis, an præstari debeat per vota laica, an per publica? 5. An consensus Superiorum Monialium requiratur? 6. An ille consensus debeat præstari ab omnibus Monialibus, ita ut, vna deficiente, non valeat, an verò sufficiat, si præstetur à maiori parte? Ad quinque primas difficultates respondit Urbanus VIII. per suam constitutionem *Sacrosanctum* quæ est 29. 10. 4. Bullæ. his verbis. *Mulieres in vim licentiarum obierunt à Romanis Pontificibus ingrediendi aliquod Monasterium Monialium, non nisi de expresso earundem Monialium, & illarum Superiorum consensu illud ingredi possint aut debeat. De cetero autem, consensum dictarum Monialium de cetero per easdem Moniales capitulariter, & per secreta suffragia præstandum est. & præstari debere, aliter licentia huiusmodi mulieribus, quibus concessa fuerint, nullatenus suffragetur. Et quia Sanctimonialium Monasteria vigere licentiarum prædictarum absque consensu capitulariter, ut præstatur, præstato, ingredi præsumpserint, sententias, censuras, & poenas contra clausuras Monasteriorum Monialium violantes, infestas, se non erunt in usus. Ad hæc, quod incursio dictæ tum poenarum in hoc casu non est ipso facto, sed requiritur iudicis sententia; per illam enim in clausulam, *se noverint incursum*, docent aliqui Doctores non significari excommunicationem ipso facto, sed tantum comminatoriam. Idè Medices in *sum. de peccatis cap. quæst. 42. in regul. cognoscendi canones sententiarum ferend. vers. Septimo*. Qui fauente regula, quæ traduntur à Doctores ab cognoscendum, an censura sit ferenda, *ver. Sylva. verb. excommunicatio 1. num. 22. Tole. in sum. lib. 1. cap. 5. num. 2. Bonac. de cens. d. 1. p. 1. qu. 1. part. 1. num. 6. vers. Secunda regula est. Filliuc. tom. 1. tract. 1. cap. 1. num. 1. qui num. 18. ait, probabile esse, quod dicta clausula solum significet sententiam fecit dam. Icti contentiarum dicat esse probabile; quod sentit Syrus de censur. lib. cap. 1. num. 1. dicens, excommunicationem latam sub his verbis esse latam sententiam. Et cum in doctis, an excommunicatio sit lata, vel ferenda, iudicandum sit, eam esse ferendam, cum sit poena, *ve docet Atila de censur. par. 2. d. 1. cap. 2. dub. 2. in fine. Bonac. loc. cit. Idem non incongrue quæst. 0. dato quod sit ferenda, cuiusnam iudicis erit, declarare dictas censuras fuisse incursum***

in casu transgressionis. Puto, quod si Monasterium sit subiectum Ordinario, ad ipsum pertineat; si verò sit subiectum Regularibus, ad Superiores regulares pertineat; cum enim ad illos pertineat dare licentiam in casibus necessitatis ingrediendi Monasteria sibi subiecta, ad ipsos etiam pertinebit decernere, an vigore privilegij dictus ingressus extra necessitatem fuerit legitimus. Adde, quod, cum non possit pertinere ad Ordinarium, qui non est Monasterij Superior, non potest pertinere nisi ad Superiorem regularem, cum exemptus non subdatur Ordinario, nisi in casibus expressis. Ad 6. difficultatem Respondere sufficere, quod dictus consensus sit præstatur à maiori parte Monialium capitulariter congregatarum, iuxta decretum *c. 1. de his, quæ sunt à maiori parte cap. Cum enim Papa hoc punctum non determinet, censendum est, illud reliquij dispositioni iuris communis, i. Commodissimè. ff. de lib. & posthum.*

CAPVT IV.

De forma dandi licentiam Medico, &c. ingrediendi Monasteria Monialium.

F RATER N. Ordinij N. Provincialis. Et si pro nitidis pretiosisque catholica Ecclesia Margaris, Sanctimonialibus videlicet, in castitatis fulgore cor Domini vulnerantibus super arctiori clausura à Romanis Pontificibus edita decreta, inuolabiliter observari, atque, ubi necessitas non est, inconueritibilia manere expedit, iustissimum tamen esse liquet, ob pias, ac rationabiles causas, quæ corporis precipue sanguinis incolumitatem, ubi expedire videbatur, non nunquam intermitantur, ne illa, quæ pro sola charitate inuenta, ac statuta esse dignoscuntur, contra charitatem teneantur. Cum Pastoralis igitur officij debitum, nature, ac charitatis lex exspectat, ut Sanctimonialium Monasterio N. Civitatis N. idoneum Medicum conquiramus, cuius opera, atque industria sanitatis beneficio possit, incunctius valeant Altissimo deferre. Harum ideo nostrarum literarum serie, ac ut tibi perillustri. Domino N. Medico Monasterij N. Civitatis N. septa, præstato tamen prius iuramento, ingrediendi, ad eisdem Sanctimonialium, qui in infirmaria communi lecto detenta, ad crates se transferre nequeunt, agriandines, infirmitatesque curandas, ad annum duraturam licentiam, ac facultatem concedimus. Iureiurando obstringentes, ne ullis aliis in rebus te ingeras, ac iniectas quam in iis, quæ honestatis ratione, artisque tue præscripto exiguntur; minusque cum aliis Monialibus, domicellis, ac feminis in Monasterio degentibus agas, vel colloquaris: sed duabus ætate prouectioribus, grauioribusque Monialibus ab Abbatissa deputandis comitatus, campanula signo procedente, orique non nisi Sole, ingrediaris, & ante Solis occasum pariter egrediaris, penes contra eos, qui Monialium Monasteria absque licentia ingrediuntur, infestas, si secus attentaueris, omnino subiicientus. In quorum fidem, &c.

CAPVT V.

De forma iuramenti prestandi ab admittenda intra clausuram Monialium.

Ego N. Medius electus, & deputatus Monasterij N. polliceor, & iuro eu tantum ob casus Monasterij iuramentum me ingressurum, quot ugens necessitas, informarum uidelicet Monialium curato inuenerit. Aliam quidem sic me habiturum spondeo, ut clauo non nisi die ingrediar, antequam Solis occasum ceciderit. Nilque praetera in Monasterio agam a monachis meo, quo rite pro viribus persuar, alienam, nec colloqui uiridem misceam, ac sermone. Alios autem Medicos aduocandos, agitando si tuleris, eos non nisi duam, qui aliis etiam Monasterij mediantur, facultateque in scriptis denotat, non nisi me pariter accedere, nullamque tandem mea vice dirigam, nisi obtenta in scriptis a Superioribus licentia, & facultate. Ita me Deas adiuuet, & hac sacrosancta Dei Euangelia, qua corporaliter tangam.

1. Noto 1. quod iste due formae sunt desumptae ex Formulario Episcoporum composito à Barbosa forme 4. & 5. Et possunt, mutatis mutandis, delectari pro omnibus, sine baculis, sine fabricatoribus. Sec. qui necesse est debeant ingredi in dicta Monasteria. Et pro illis declarandis vide Mit. de monialibus quæst. 2. art. 17. & 20.

2. Noto 2. quod in Trid. sess. 4. de regul. cap. 1. in cap. Periculosa (quod à dicto Trid. innovatur) de statu regul. 6. sic præcipitur sub obsecratione diuini iudicii, & in terminatione multationis æternæ Episcopis, & aliis curam Monialium habentibus, ut inter alia procurant, quod in Monasterij sibi subiectis clausura strictissima letetur. Ex quo patet introductum, quod in formis concedendis licentias ingrediendi in Monasteria Monistum propter causas necessarias, apponatur illa clausula, *prestato iuramento*; nam alioquin non incipio in bullis Pontificum, quas vidi, quod talis clausula requiratur.

CAPVT VI.

De forma dandi licentiam Corredricæ recipiendi aliquam puellam ad habitum Religionis.

Easter N. Ordinis N. Provincialis R. Matris Corredricæ, cæterisque Monialibus Monasterij N. salutem. Pastoralis sollicitudo ac cura qua huius nostra Prouincia N. praesidemus exigit, ac requirit, ut uoti illi, per qua animarum Christi fidelium, praesertim puellarum, Christo Saluatori sub Religionis iugo in castitatis uolucastio famulari cupientiam saluti consalutur, paterno affectu, & charitate amemus. Cum nobilis itaque puella N. perfectioris uita zelo ducta, Religiosorum N. instituta

sum suscipere, beatique P. N. Regulam quam maxime uocat proficere. Nos attendentes, eam in astate legitima constitutam, sufficienterque doctam cæterisque à sacris Canonibus, & Regula nostra requisitis conditionibus minime careere, ipsam prout ad Religionis habitum recipiendi, & ad professionem tempore prescripto admittendi (monitis tamen primis ante mensem per matrem Corredricam Episcopo, ut iuxta sacri Tridentini Concilij decretum puella mentem explorare ualeat) licentiam uobis concedimus, & impertimur. In quorum fidem, &c.

1. Noto 1. quod Praefata Monasterij Monialium, etiam de consensu dictarum Monialium, non potest puellam ad habitum recipere absque licentia suorum Praetorum. Quod concessit Nicolaus V. Fratibus Minoribus pro Monialibus 3. Clara, ut refert Calat. in comp. verb. Moniales, num. 10. Quod patet ad alias omnes Religiones extendi, cum sit fauorabile. Atque ita tenent Rodrig. tom. 1. quæst. reg. quæst. 9. art. 2. & eius compendiosius resp. 101. num. 2. Mit. Monial. quæst. 3. art. 1. qui dicunt, ita obtineri apud omnes Religiones, cum Moniales iurisdictioni Praetorum subdantur. In Ordine tamen nostro uideretur dicendum, quod talis receptio pertinet ad Matrem Corredricam, in mon. sine 3. Regulæ Suorum dicitur, Ad hanc Ordinem Matrem non quod a gestum uita 10. & maioris parentis iuramentum migrare cupientes per Matrem Corredricam recipiant in Sorores, uel Oblatas, &c. Sed non patet, mentem legislatoris fuisse, negotium tantæ qualitatis solum dispositioni Corredricæ remittere. Quare testum illam Regulæ intelligo, quod possit mater Corredricæ cum suo capitulo de licentia Superioris puellam ad habitum recipere.

2. Noto 2. quod in Trid. sess. 4. de regul. cap. 17. præcipitur, quod puellæ ante ingressum Monasterij, & ante professionem examinentur, an statum illam libere elegerint. Et præcipitur Praefata Conuentus sub poenæ suspensionis ab officio quantum Episcopo uidebitur, ut ante mentem professionis eallesi bet Monialis, moueat Episcopum, id hoc, ut possit tale examen facere, uel per se, uel per suum Vicarium, uel per alium quemcumque ad suum beneplacitum. Dicunt tamen Rodriquez tom. 3. q. 9. regul. quæst. 12. art. 2. Sanch. 5. in decal. 4. Mit. de Monial. q. 8. art. 4. quod usu iam receptum est, saltem in Hispania, semel tantum, id est ante professionem, dictas puellas examinare. Et addit Sanch. quod omisso talis examinationis est quidem peccatum mortale et genere suo, cum ex parte puellæ proficiat, & quam ex parte Abbatissæ recipientis t. nam contrariatur Concilio generali in re graui, qualis censetur à Concilio esse illa, ut patet ex appositione poenæ suspensionis, quæ res grauis est, peccatum mortale est; uon tamen professionem irritat, quia Conuentum illi uoti dicit, & cum firmis in odio, uon debet hanc extenuari. Dicunt etiam prædicti Rodriquez, loc. cit. Mit. art. 2. Sanch. 4. in decalog. cap. 1. num. 33. quod possint puellæ ante annum duodecimum recipi la Conuentibus ad habitum Religionis, ut sint nouitiae, licet pro prias nouitias non incipiat nisi in anno 15. (ut colligitur ex Trid. sess. 15. de regul. cap. 15. seu ut alij. post annum 12. de quo non disputo) & hoc probant explicando Concilium Tridentinum loc. cit. cap. 17.

CAPVT VII.

De forma dandi licentiam Monialibus recipiendi puellam in Monasterium causa educationis.

Fater N. &c. R.D. Abbatisſa, &c. Tameſi cum pſalterio cytharar. ſaculares videlicet faminas, cum candida religioſiſſimali ſpenſis, poſt Chriſtum ſponſum die, ac nocte, hymnos, & laudes perſonando, curſantibus conſtes minime conuenire, ubi tamen de proba famine ſexus educatione, inſtitutioneque agitur, unde omnis vita conſequentis honeſtas, ac diſciplina emanat, incongruum nequaquam videtur, ſi eas, ob Eccleſia catholica commune bonum, domus una, teſtumque excipiat, atque una viuere concedatur. Salutis enim portus cum ſint Monasteria, & amariſſimum veluti pratum, ubi tanquam lilia candens affectiones caſtitaſis, velut roſa rubens patientia, ac pietatis exercitamenta, ut viola reſolens humilitatis exempla, ubi diuina ſpei laurus perpetuo virens iucundum præſtat umbraculum, ubi tandem celeſtis doctрина imber copioſiſſime decidit, nihil ſane ad laudatiſſimam illam chriſtiana vita rationem in ſeniori ſexu retinendum, maiorem vim habere dignoſcitur, quàm earundem ſecularium perſonarum cum Sanctimonialibus in claſtro ſocietas, & contubernium. Quin verò, cum hæ ipſa puella, ac famina ſæculi pompas relinquunt, eoque veſtitu inſtrumentantur, qui virginali pudori, modeſtiæque conueniat, eandemque ſeruiens claſura legem, quam Moniales, Religioſe quodammodo cenſetur, ut ſub eodem proinde Monasterij iugo colla ſubdere valeat merito ſuſtineri. Cum nobilis itaque puella N. educationis cauſa, vique iuuentutis ſtorem illibatum Dom. no ſacres, atque ab omnibus mundi contagiis ſeruetur immunis, in Sanctimonialium Monasterio N. permanere exoptet, ac expoſcat. Nos attendentes, quantum ad rectam inſtitutionem maximè valeat ſocietas, ſi bona ſit. & quicquid extrà Canobij paradifum reperitur, ſollicitudinis, periculi, atque doloris plenum eſſe, harum ſerie, ac viriſſi præſata Abbatiſſe nobilem puellam N. in eodem Monasterio educandam, modò in habitu virginali pudori conueniente incedat, nullamque ſecum famulam adducat, eidemque ſubſit claſura legi, cui cætera Moniales, earundem maioris partis accedente conſenſu, recipiendi facultatem concedimus, & imparſimur, Decernentes, ſemel egreſſam in præmemoratam Monasterium reuerti amplius non poſſe, nec eam iterum admittendi ullam vobis conceſſam intelligi facultatem. Mandantes præterea, ut, exacto atatis anno vige-

ſimo-quinto, eam vſterius retinere non poſſitis, ab eodem quiniſmo monaſterio ſtatim dimittatis. In quorum fidem, &c.

1. Notò 1. quòd prædictæ omnes conditiones requiruntur ad hoc, ut puellæ recipi poſſint educandæ in Monasteriis Monialium, prout conſtat ex declaratione Concilij, quam aſſecro ſom. 2. noſtr. in præſul. conſt. 6. Ep. V. num. 10. Dicit autem Zerola in præſul. parti. 1. verb. Moniales ad 10. quòd ſi puella egredietur cum licentia Prælati, & conſenſu Abbatiſſæ, & Conuentus cauſa ægritudinis curandæ, poſſet iterum admitti, ſi de nouo accedat licentia Prælati, & conſenſus Abbatiſſæ, ac Conuentus.

2. Notò 2. quòd in Ordine noſtro hæc non valent, cõſtante Regula Sororum, num. 17. Vnde Patres Capitali generalis Bonon. 1. num. 6. noluerunt concedere Monialibus. S. Heliz viſus Melianæ, ut poſſent intra ſeptem recipere puellam decem annorum pro tangendis pecuniis, quia dixerunt, eſſe contrarium Regule. Quòd etiam fatetur Pallarel. in ſcholiis ex Genueſi num. 21. qui tamen bene addit, quòd recipi poterunt, modo habeant intentionem ſui temporis proficiendi.

3. Ad vltimum hic notò, quòd religioſi noſtri Ordinis non poſſunt aſſumere onus audiendi confeſſiones Monialium alterius Ordinis à noſtro, niſi cogantur à Sancta Sede Apoſtolica: Ita ſtatutum eſt in cap. 1. Forulij n. 8. quòd decretum dicitur fuiſſe confirmatum à Sede Apoſtolica in cap. 1. Forulij num. 5.

CAPVT VIII.

De modo ſcribendi alicui, ut mulierum familiaritatem vitet.

Fater N. Ordinis N. Provincialis R. P. F. N. ſalutem. Dam mentis cogitatione reuoluimus, quam impenſe ſacrarum literarum Doctores, ac Sancti Patres mulierum cum vilis commercia inſeſcuntur, exinde ſtatim, inſanabile virus, mentes hominum, & corpora natum inſicere, ſub iſdem latitare conſueſcimus, nec temere quidem. Eſt enim mulier naufragium ſuper terram, fons nequitiæ, theſaurus immunditiæ, ut merito exclames Sapient, Melior eſt iniquitas viri, quam mulier benefaciens. Quod ſacra Scriptura teſtimonium ſic lubet accipere, ut minus neciprus dicatur vir ſanè nequum, quàm mulier etiam Sancta, ſi utrique ſapè communices. Hac namque inter ſe ubi conſpirant, virtus, & forma, ſupor, & ſexus, appetendi irritamenta congeminant, ac vehementius afficiunt, quam ſimpliciter vnum. Quin & ſpirituſualis amor affectiones quandoque, & ſenſuum motus mollius rapit, & tandem improvidos ſteſſit ad neſas. Nec, ut graniter niebat Hieronymus, viro credendum, qui à ſpectaculis mulierum illaſum ſe dicat cauſiſſe, quando David Sanctiſſimus Regum viſa Beſſabæ ſe lauante, raptus ſit ad libidinoſum incendium. Quare rectè, ac ſapienter conſulebat Bonauentura, non eſſe viris cum muliere, quantum vis honeſta, religioſa

religiosa, ac sancta, familiaritatem contrahendam, quod exceptio videlicet periculo carnalis tentationis qua ex tali familiaritate semper incurritur, dum malum, quod sub specie boni latet, non timeatur: exceptio etiam infamiae, & suffocationis macula, quam alii ob hoc faspe concipiunt, magnum cordis generant inquietum circumdantur pruritu affectu, dum qua erga eam affectus, semper cupit ostendere dilectionem, atque nos sibi notum fieri concupiscit. Et tandem, mihi crede, exclamavit Hieronymus, non potest corde cum Domino habitare, qui seminarum accessibus delectatur. Si sanctissimi igitur viri virtutum muneri praediti, sanctarum etiam seminarum commercia tam anxie fugienda deprecantur, quid homini, quaso, de terra terreno, si cum in-bonesta religioſi, ac sanctiſſi ſeminis colloquantur affluunt, inuſet ſepe, illarumque frequentes domos, crebra munuscula, blandaſque, & dulces ſeruitutes dæ, ac recipiat, qua ſanctus amor non habet? Hac porro ſunt parum honeſta conſuetudines, ac conuerſationis argumenta. Quare cum tu ſili chariſſime, qui tua cauſam non dum in poteſtate temes, nec es, ut conſiliamus, impoſſibilitate adeptus ſapias, ut ſide digno teſtimonio renuntiationi noſtri eſt, cum N. mundana, & vana ſatis muliere familiariter aimis ac in modoſe conuerſari. conſuetudine acciſſibus ſitis domum frequenterare, ubique per multas horas in ſecreti colloctionibus permanere uſus ſacris, ne in exequendo officio noſtri paribus perniciſa negligentia delinquamus, te his litteris l. 2. ac ſ. mouemus, & in uirtute Spiritus Sancti, ac ſub excommunicationis maioris lata ſententia, nec non in Regula noſtra, & conſtitutionibus contentis parui praeſcriptum, & mandamus, ut à praefata muliere conſuetudine, ac familiaritate, praeſiſtis, ſed aliis conſimilibus modi omnino abſtineas. Quod ſi ſiccuſ agere, atque attendere praſumpſeris i ex nunc, prout ex tunc in praefata parua te incurſiſſe declaramus. In quorum fidem etc.

c. Notat. quod in sacris Canonibus cap. Clericum, cap. Valentinum, cap. In omnibus, cap. Clerici, d. 81. cap. Perennis, et l. c. in decima, 13. quæst. a. prohibetur Religiosis collocatio solitaria, & familiaritas cum mulieribus, accessus ad earum domos, datio, & acceptio timorem, nam talis familiaritas facile, & quasi ex se præstat occasionem incontinentiæ, & Religiosi, qui sunt in aliorum exemplum debent abstinere non solum à malis, leuiusiam ab his, quæ habent speciem mali, cap. Cum ab omni, de viro, & honestate Clerici. Nec Talem est illis prohibita conuersatio, & familiaritas cum mulieribus male famæ, leuiusiam cum aliis honestis; nam semper talis familiaritas mali aliquos sollicitudinem ingenerat, cap. In omnibus, d. 3. Et præstat sæpè à licitis abstinere, si horum occasione timetur, ne gradus fidei ad infirmitatem, argum. cap. Lepidus, d. 81. vbi Turrescimus. item. 1.

4. Et adverte, quòd si monitus præcedat se purgare, & probare, quòd illa fœmina, cum qua habet familiaritatem, est honesta, & deuota, & ipse non versetur cum ea, nisi de rebus ad salutem pertinentibus, non debet Prelatus talem purgationem admitti.

Tem. 14 L.

re, sed debet eam cogere ad obediendam, & in casu
continuatae punire. nam Canonici erant fundantur
super presumptione, quod talis conuictio indi-
cens sit, unde, etiam alia sit honesta, habenti locum,
cum flantur, puzilipposita presumptione. Et haec
claret in cap. *florum*, d. 30. ubi facta presumptio-
nem, quod Prælati & Clerici malos populi peccata
penitentiam sit bonis, flatur, quod omnis homo,
& reuerentia illi sit adhibenda, unde, licet hic adhuc
in sua malitia permaneret, nihilominus per illu-
Canonem esset honorandus. Ita in presenti casu, licet
conuictio sit honesta, quia tamen Canonici eam in-
honestam fingunt, & ea ventres puni-
sunt, etiam si honesta sit, unde talis probatio ad nihil
valet. Alique sua tenent Atchidi in cap. *Clericus*, d. 8.
notum. a. ubi Torreyensis notum. a.

Tertio Notandum quod Pizani regulares debent maxime vigilare super gregem suum, ne lapsus moribus, id est diaboli timore, lanceus, ut dicitur in *cap. Operis* d. 1. verum, cum habent auxilium de aliquo subdolo, quod nimium habet familiaritatem cum femina, non debent statim cum amovete ab illo loco, sed alias quomodolibet punire, ut multi in hoc faciente, cum illo cum semper monito Canonica precequantur, & puerere ille fabrianz, & inprovisae amotiones, & extra tempora confusa, quasi semper scandala, & rumores generant, praeteritum cum personis amota est grauis, & auctoritatis: vnde debent cum potius monere d. 1. & 1. ut sufficiat tali conuersione, quod his moribus permixtis, non abstinent amovendus, & puniendi est, atque aliis penitus in monitorijs rominatis afficiendus. Ita definitur in *cap. Si quisquam*, *dist. 81.* & in *cap. 1. de cohabit. Cleric. & mulier.* Et colligitur ex *cap. Tertio*, *3. q. 4.* & ex *Trid. sess. 25. cap. 1. de reform.* Vide Barboi. in *cap. 1. & 4. de cohabit. Cleric. & mulier.* Et in *Regula novissima* num. 21. talia suspensa confortia prohibentur, & praeteritis monitoriis peractis, puniuntur in *Catech. num. 12.*

LITERA N.

CAPVT PRIMVM

De forma creandi Notarios:

RATER N. Ordinis N. Provincialis,
 &c. *Qua* facri Andum Religioſorum
 ſentus ab apoſtolica Sede ſubſiſta, at-
 que ornamento pro ſuis ſanctis ſtudiis, honeſtiſſi-
 que laboribus contra praeſentium hominum mali-
 tiam, ac temeritatem ſunt conſecti, ne vacua
 remaneant, debitoque careant effectu, per infe-
 riores Eccleſiae Prælatos deſect maxime promi-
 dendi. Quocirca cum ad retinendam inobedi-
 entiam quorundam Notariorum audaciam
 qui in non medicum Religioſorum Or-
 dinem, ac detrimentum, & ſcandalum, qui-
 aliſque reſcripta Apoſtolica, ſive inſi-
 gnata opus eras, intinere, ibi, reſcubant, ſu-
 nuare, variis conſiliis, ſive reſpectu Ordinis
 unum, aut plureſque Notarios creando, conſi-
 Religioſis begnandi facultatem Regularium
 tuncdi. H 2 Superiorum

Superioribus olim concessit Romanus Pontifex. Nos, qui peculiari quodam officio nosstrare ea exequi tenemur, & curare qui Religionis nostre conservationi, eiusdemque professorum quieti, ac tranquillitati conferre maxime videntur, auctoritate S. D. Papa Pij V. per suas litteras datas Romæ die 21. Martij, anni 1571. quæ incipiunt, Debitum Pastoralis, P.F.N. virum (sane probatum, moribusque insignem, fide quoque, doctrina ac virtute idoneum, ad mandata quacunque privilegia, concessiones, gratias, & indulta Apostolica, aliisque tam universalia, quam particularia rescripta, tam publica, quam privata eiusdem nostre Religionis, ac Provincia negotia, committimus, visitatoremque tam quoad Fratres, quam quoad moniales quomodolibet concernentia, quibuscumque Regibus, Ducibus, Principibus, Marchionibus personisque Ecclesiasticis, ac secularibus, ubi, & quousque opus fuerit, intimanda, & notificanda, cum facultate etiam prædictes monendi, & requirendi, utique omnia, singula opportuna, ac necessaria iuxta eorumdem privilegiorum, ac rescriptorum tenorem, peragendi, exequendi, & exequendi, in præfata nostra Provincia N. Notarium creamus, constituimus, ac deputamus. Necnon præcæm ad faciendam, & stipulanda, ac de eisdem omnibus, & singulis publicis, & publicis, actibus, & instrumentis eorum testibus ad hoc requisitis in nostram redigendam, & semel, vel pluries, prout ad id requisitis fuerit, unum, vel plures, ac plura, publicis, & publicis, actibus, & instrumentis exinde transcribenda, & debitis signis, & characteribus subscribenda, publicanda, & authenticanda (quibus quidem ab eo confectis, & authenticatis actibus, ac instrumentis eadem Apostolicam auctoritatem cum omni in iudicio, & extra fidem habendam esse decernimus, quæ vis habeatur, si per publicos Notarios essent stipulata) huius serie, ac vi, eademque nobis concessa Romanus Pontifex auctoritate (ab eo tamen prius coram nobis genuflexo, corporali fidelitatis iuramento ad sacra Dei Evangelia coram testibus infra scriptis recepto) similiter elegimus, constituitur, & destinavimus. In quorum fidem, &c. Ita est, Frater N. 11. 11. &c.

1. Notæ quod Pius V. concessit privilegium Regularibus etiam dictos Notarios cum iurisdictione auctoritate, ut constat ex eum cons. 9. tom. 8. nostr. princ. ubi multa dicit circa hoc privilegium, & aliqua addidit tom. 1. princ. regul. cap. 6. num. 15. & dicto tom. 1. princ. num. 9. potius formam iuramentum præstandi à dicto Notario, quæ ibi videtur potest.

2. Notæ 2. quod ultra casus positos hoc. cit. in quibus possunt procedere dicti Notarii, possunt etiam intimare, & exequi mandata Apostolica, ab Auditore Cameræ Apostolicæ, aliisque Apostolicis iudicibus emanata, quando concernent interesse Regularium. Sunt enim hæc eodem modo mandata Apostolica, ac si fierent immediate à Papa. Et hoc privilegium concessum est Regularibus, ad eos liberandum

ab obsequiis, quæ illos aliquando obsequantur Notarii publici, ne in eodem potentius sacrilegium incederent. Quare est multum æstimandum.

3. Adverte autem hic, quod leges, & privilegia multis modis ampliantur, & limitantur, ut dixi tom. 1. princ. cap. 1. num. 6. & sequ. Unde non debet aliquid videri mutum, si ego tom. 2. princ. hoc. cit. hanc constitutionem interpretando ampliatum ex fine illius ad plures casus, qui expressè in ea non continentur, v.g. in dicta constituitur potestas creandi illos Notarios Generales, Vicarios, & Provinciales. Ego autem eam etiam ampliam ad Superiores locales. Tum quia in dicta constituitur nulla adeit restrictiva particula, ex qua colligi possit, mentem Papæ huiusmodi dictam potestatem præfatis concedere privative quod ab omnibus aliis; unde clare constat, remanere regulis iuris communis extensionem huius constitutionis. Tum quia, cum dicta constitutio sit emanata pro intimandis indultis Apostolicis concernentibus interesse Superiorum localium, vel Monasterium, pondus quod Provinciales, aut Generales dictum Notarium non etiam erant, & quod Provincialis sit in partibus longinquis, si casus occurrat, in quo pro interesse alicuius Conventus Monasterium debeat aliquod indultum Apostolicum impetrari, nec possit cap. dicti creatio Notarii faciendi à Provinciali, quis dicit, esse contra mentem Papæ, quod Superior localis possit eo casu Notarium creare simpliciter potest, quod est contra mentem illius, si non crearet; mens enim Papæ fuit obistere, ne Regularium iuribus impediret defectu Notarii. Dicendum igitur est, quod nominavit solum Generales, Vicarios, ac Provinciales, quia voluit ad istos ordinari pertinere dictorum Notariorum creationem, & quod in presentia istorum non possint dicti Superiores locales Notarios creare, non autem quod non possint in dicto casu regere. Dixi etiam in dictis locis, quibus de his Notariis tractavi, quod poterant creari Notarii pro sumendis informationibus notitiorum, & pro subsecutis procedibus, pro facienda fide de aliquo defuncto, &c. Tum quia potest contingere, quod hæc aliquando sunt aliquibus iudicibus extra Religionem, mandantibus Superioribus ostendenda, & intimanda. Tum quia possunt esse connexa dictis indultis Apostolicis. Unde cum de annexis, & connexis idem sit iudicium, non est mirum, quod etiam ad hæc extenderem dictorum Notariorum facultatem, quod etiam innuitur in dicta constit. §. 1. ubi, aliisque omnibus, & singula circa ea requisita, &c. Tum quia verba legis sunt interpretanda secundum subiectam materiam, cap. intelligentia, de verb. signifi. Ita Rodriquez tom. 1. q. 9. reg. quæst. 12. art. 6. reg. 12. qui exemplum addit in Notario eligendo pro sumendis informationibus volentium Religionem ingredi, qui non est necesse, quod sit Imperialis, vel Apostolica, sed sufficit electum esse à Generali, vel Provinciali. Quare doctrinam probat Causa Palata sum. primo episcopi. moral. tract. 3. diff. 5. §. 3. num. 8.

Tum quia si possint facere id quod est plus, intimare aliterum, & authenticare privilegia Apostolica, cur non poterant facere informationes, procedus, &c. quod est multo minus. Argumentum autem à maiori ad minus validum est, ut multis probat Barbosa in loc. comm. argum. loc. 67. num. 1. Hæc dixi pro aliquibus, qui licet multum proficerent alienis locis, eos impugnavit audacter plerumque doctores. Placet etiam hac occasione hic notare, quod Leta in quæst. regul. cap. 14. num. 21. in fine, ait, quod ego tom. 1. princ. in cons. 1. fol. 11. §. 6. num. 15. citam non fideliter aliquos auctores. Verè hic auctor hanc immerito notam multo innot. Tum quod, cum ipse in dicto iuo opere passim mea citatur,

doctrina,

doctrina, videtur etiam suo operi interrogare initium, cum natus in illotam frequentatur, si fideliter, ut ipse ait, Doctores meam doctrinam confirmantes non affert. Tum quia (si ipsius bona verba dicam) potam attentè legit, quæ ibidem dico num. 36. Cum enim attualiter privilegia, & Doctores quibus videbatur probari, quod poterant Prælati regulares abluere suos subditos à suspensione deducta ad forum contentuorum, dicitur num. 36. dico, quod, cum dicta privilegia non determinent, an solum in foro contentuorum id sit intelligendum, an verò etiam in foro fidei, cum fautores sint ampliandi, de utroque foro intelligenda sunt. Si ergo propter dictam rationem intelligi privilegia de utroque foro, cui non possunt intelligi de utroque foro Doctores dictis privilegia inhærentes, nec forum specificantes, Verè verum est illud. *Ad reprehendenda abana dicta, vel falsa ardet omnium animus.* Ingentè fatetur, quamplurimos auctores reperi (quos est enim, qui non laborat aliquando?) in hoc genere inopulentes, nolunt tamen, ut res me scriptis apparet, publicari. Hæc piecuncte non potui, ne fidelitas, quam profuse in auditoribus referendis temeraretur.

CAPVT II.

De forma committendi alieni Nouitiorum receptionum.

Fater N. Ordinū N. Provincialis P. F. N. salutem Religiosa vinca custodes à Domino constituti in illud principè die, nollaque mens nostra erigitur, ut palmetis, ex quibus plantanda est, eligendos quam maximè curemus. Nihil enim ad Religionis vineam dissipandam, regularemque disciplinam penitus labefactandam maiores vires habere, experientia teste, didicimus, quam si nouella in domo Domini plantationes, Religionis propagandis inconsideratè scilicet. Quot namque ex recipientium incuria ad alterius palmetis insulas, quoties non quidem virtutum delectabiles gemmas excreuisse, sed iniuste tantummodo vitiorum articulos in sterili fœmento vidimus relictos? quoties frondosos tantum luxuriantis animi colliculos, pampinosque sine purpureo charitatis racemo, expululasse confestim? quoties, inquam, monstro mirabilis, sub religiosa veste homines vidimus seculares, filios dissidentia, fractus tantiles, ac acerbos, facivimus onus, & scandalum. Informatorisque confusorem? Quantos initio quidem oves, & agnos, modico tamen elapso temporis intervallo, lapsos evasisse compertimus? Quot deorum de excelso in abyssum, de pascimento in sterquilinum, de solo in clancum, de celo in carum de claustrum in saculum, de Paradisum in infernum vidimus corruisse? Hæc, & alia id genus Religionis damna, & mala animo nostro identidem revolventes, non alia sanè ratione religiosa vinca indemonstrati, ne propagationi consilare posse existimamus, quam sollicitos, lyneos, atque prudentes viros constituendo, qui vires nostras obcutes, in hoc vnum opus vergeant. Et quo spiritu, ac mente, num melioris videlicet frugis, & perfectioris vitæ zelo, Deoque

Tom. III.

liberius infernandi cupiditate Religiosa vitæ genus elegitne, monti diligenter exquirant. Cum nobilis itaque adolescens N. filius N. eius N. Institutis nostris suscipiendi desiderio maxime tentatur, idque à Patribus non semel obnoxè postulaverit. Nos attendentes, novus adolescentium palmetis futuram vitiis fecunditatem initia præstiterit ab agro Religionis nequaquam esse abimigendos, haram serie, ac vitiis præmemorato facultatem damus, & concedimus, ut eundem N. diligenter tamen, ac iuridico de necessariis conditionibus, iuxta constitutiones Pontificias, Regulam, & statuta nostra, præmissis examine, valeam admittere. Illud se serò commoneat, ut in tanti ponderis negotio à perfido, & proditore assumendo magnopere caueat, ne per viam, tanquam per ladam, plurimi fluctemus in nemicula. Et qua propriis meritis firma est, alienis Religio conturbetur. Quamvis autem præclaris, honestisque moribus tuis, virtutis, de prudentia non parum fidamus, æquum tamen esse censuimus, immo precipimus, ut rem hanc totius Ordinis fundamentum, absque R. P. F. N. Conventus nostri N. Correlatoris, eiusque Seniorum, sine Sociorum consilio, & assensu nullatenus aggrediaris, ac perficias. Sicut verò attendendo, receptionem huiusmodi nullam ex nunc, teque itidem pro tali temeraria ausu nequaquam impune abiturum declaramus, ac promittimus. In quarum fidem, &c.

1. Noto 1. quod meo videtur maximum omnium negotiorum, quæ Prælati Regularibus quotidie occurrunt, est receptio novitiorum, ex ea enim pendet totale Religionis bonum, sicut ex bonitum palmetum (ut Humberti similis aline vixit. par. 2. specul. lib. 3. cap. 1.) plantatione totalis vini perfectio. Vnde amantes iux Religionis Prælati in hac re deliberanda plumbæ incedant pede, emantisque naibus lyneæ superponant perisclipta. Ego in receptione novitiorum, ut, quantum possem, pro bamili intellectu mei caput Religionis meæ consulerem, semper adorti, ultra ea, quæ debent adveni in iuridico eorum informatione, à quo spiritu ad Religionem doceretur novitius. Quatuor enim genera peritorum Religionis ingreditur, & vnanquodque à suo spiritu trahitur.

2. Alij enim trahuntur à spiritu carnis, quæ cum ali non possit in mundo, vel ut vellet, vel ut doceret, suam incolamatem querens, in portum Religionis, in quo panis nunquam dicitur deficere, ingrediti omni diligentia satagit. Alii non sunt Religiosi propter Christum, sed propter panem Christi. Quare si aliquando pauper Christus illis panem denegat, & ipsitiam illi vale dicunt, idest, si quandoque Prælati, qui in Religionibus est ludo Christi, illis præ Religionis paupertate non ministrat abundantem omnem, quæ ad carnem molietur curandam ipsi petopant, illic moribus, & libidinis Conventum iniquitanti, auaritie, vel scilicet in prudentie Prælatum acculant, audaces etiam tyrannum nominant, & obediunt seculari, missisque, si facientes sint, pro se, non pro Cōvento, qui illis, ut aint, non providet celebrare prædicationis non sicut Sacerdotes, vel choram petere, vel pro Cōvento laborare nolunt, sed potius otiosi, seu pro sibi ipsis laborare. Quod si Prælati ad eos querunt illis ostendit suam

H J Conventus

Conuentus, demonstretque non posse præ temporum angustis aliter facere, videre seuerant, solum querentes, quæ ad cæcæ impingendam indicant necessitas; vnde autem ea sunt habenda probeturat se nolle scire. Isti ascendi omnino iuxta ad pauperum Christi commercio, & societate, vt potius carnem, quæ in Religionibus miscetur, quam spiritum, quod est Religiosorum proprium, impinguare contendunt. Cognoscuntur autem vel ex eo principaliter, quod æternis, illique importunis fauoribus Religiosum ingrediantur, non fidentes meritis, quibus carent; vel ex eo, quod nulli Religiosi assenti, per omnes discursus, quousque inueniant, que eos recipere velint.

3. Alij docentur à Spiritu Diaboli, qui cum videat, Religiosos totis viribus, diu, nocturne studere quomodo placeant cæcis simulati se non cupant, tali operi impie inuadens curat pro posse, illud vel dissolvere omnino, vel saltem perturbare; & cum per se ipsum id obtinere desuper, cum in hoc incumbant specialiter Religiosi, vt illi resistant, & technas bene norint, ingreditur aliquibus eisdem fatine viris, vt Religiosum ingrediantur, quibus tanquam media efficacissimum, videtur ad sua opera complenda. Isti zizania semper seminant inter fratres, puerilem semper Religionis statum nascuntur, nouitates amant, iuxta sunt Religiosis flores aliam semper ludam canunt, sunt in iactis, alieni Religiosis semper inuadent, non amore virtutis, sed odio quietis, vt mentes aliorum in fluctibus conferant. Primi isti sunt ad iniquitates potantia, ad hoc vt aliorum exemplo facilius sequantur, resistentes impolitum coheritationibus, quibus si non obtemperant, vtuntur insidiis, aliquando insidias necessitant. Ad istos iudicio multo plus esse cauendum, quia à Diabolo ipso, Diabolus enim suggit, thore, & desolatione non ad peccatum inducit, isti autem non solum illis modis, sed etiam iuxta mala exempla ad peccatum trahunt; efficaciter autem sunt exempla, quàm iuggerunt pietatem in iunioribus, & plus persuadet vnam malum exemplum, quàm omnes orationes Ciceronis, & Demosthenis. Isti difficile cognoscuntur in principio; non enim desunt aliorum doctores aut, quibus eorum tegat artes; lumen tamen aliquod habere poterit prudens Prælati, frequenter cum eis colloquendo, eorum spiritum subtiliter examinando, motus oculorum, & facies accutate notando, eorum amicos, & consanguineos diligenter, sed quasi videatur aliud agens, examinando.

4. Alij trahuntur à spiritibus mundi, qui totos in maligno potius est, id est, in spiritum vitiorum. Cum enim videant aliqui non posse se suis cupiditatibus, avaritiis, gula, superbia, ambitione, luxuria fatuari, dispetat mundum relinquunt, quasi non dantem illius, quod cupiunt, & ad Religionem pergunt, non amore virtutis, sed potius quadam desperatione. Isti, cum non amore à Religiosis trahantur, ferè semper remanent in vitiis, & peccatis, & nihil de Religio habent, nisi habitum, cum mundum affectu non deserunt. Isti sapientes sunt in oculis suis, vnde, etsi per iuniorum recepti essent, ex hoc solum debent elici, iuxta illud Bernardi, *Novum sapientem non admittunt puerantia vitiis medicamentis*, antidota præterea dant, & respondent medicamina conferentia ad virtutes consequendas, cuiusmodi sunt humilitas cordis, puritas operis, innocentia vite, abstinentia, mortificationes, &c. Quod si statione statim cogantur aliquando carere, blasphemando id faciunt, in mundum semper cum Hebreis reuertere student, Religionem detrahunt, eius infirmitates propalant. Isti mundo relinquendi sunt, vt illius corno bene volutanti lapidam buccellam lo fua-

no detrahendam suo tempore offerant. Cognoscuntur facili ex colloquione, ex ante illa vita, ex gestu, incessu, & ex eo pietatem, quod nunquam sunt resoluti, volunt, & non volunt; volunt munum delerere propter diuersitates, led dubitant de Religiosis successu, vnde semper procrastinant; & si eis, aspera, & dura prædicent, vt si scilicet, & debet, propositum sapè mutant, vel saltem multum tepescunt.

5. Alij docentur à Spiritu Sancto. Cupientes enim toto affectu Deo inferius, conspicientes id non facile se cõsequi posse in saculo, ad Religionem confugunt. *Adversus est enim confidentia, vt loquitur Cyprinus de lingul. Cleric. Quæ periculis vitam suam pro certo commendat, & lubrica quæ est, quæ inter fomenta peccati saluari se posse sperat; incerta est viuentis inter hostilia arma pericula; & impossibilis liberatio est flammis circumdari, & non ardere. Perendum est dormienti in ripa, ne cada. Quare, vt idem ait lib. 1. Epist. 11. Liberatio est viri, ante de periculis locis natis, ne inter suspensa, & saxa frangatur; eximenda est velociter de incendio sacra, quinquam, flammis supernamentibus concrematur, nam nemo diu intus est in periculo proximus.* Isti ex puro corde sunt suæ Religionis amantes, eius semper prædicant laudem, cantant iubilo, loquuntur, & sapientur in eam, si quando aliquod egregerunt, & laude dignissimum à suis Confratribus fuerit exaltatum, illud gustantes omnibus narrat, ad sidera usque tollunt, lingua sunt, vt omnibus id innotescat. Infirmitates Religionis occultant; si non possunt, pro viribus defendunt; si scilicet aliquod sui Confratris parum Religiosum audient, excruciantur, vt occultetur cum secularibus, cum iunioribus Fratribus satagunt, curant tamen, vt à Prælati corrigatur, vt alius talis castigatio proficiat, ad publica scandala exarscenscunt impunita remanere non permittunt, immo vt seuerissimè puniantur instant. Isti sunt, qui Religiones conferant, ampliant, exaltant; nihil stultius, nisi quomodo Deo, & suæ Religionis placeant; isti rixantes inter se Fratres concordare procitant, virtutes amplectantur, adominantur vitia, virtuosos Fratres adolant, in vitis obstinatos odunt ad mortem. O vti nam talibus essent Religiones plenæ. Non tam nauicæ aut aliquibus Religionis statum. Sed quid? non in mundo, sed in Paradiso delictum esse. Vnicuique illi cognoscuntur signo, quando scilicet dilatio receptionis, eorum intrandi desiderium augeat necesse enim tarda molimina Spiritui Sancti gratia. Austeritatem Religionis prædicatio feruorem augmentat magnitudo namque bonæ voluntatis in recipiendum signum est Spiritui Sancti inhabitantis, & in eo operantis, vt ait Gregorius apud Humbertum in *speculo part. 1. lib. 5. cap. 1*. Qui adit, quod ex duobus generibus hominum domus Religionis tependa est; vel de simplicibus, qui sensu, & voluntate ad aliquendam Religionem prudentiam feruorem appropinquat, & habiles; vel de prudentibus, quos Religio, & sanctæ simplicitatis constituit esse amatores.

6. Et aduertit ibidem Humbertus, quod tribus de causis recipiuntur aliquando ad Religionem non idonei. t. Ex cupiditate recipiuntur, non timendum aliquos ad Religionem recipere, vel propter bona ipsorum temporalia, vel vt gratum faciant altiori Magnati seculari, à quo aliquem fauorem ex petant pro suo interesse particulari, quod tamen neque pro generali est faciendum; nam infecta pecora totum coramipit ouile, & vna ex his bestis sufficit ad totam Religionem subvertendam, inquietandam, & scandalizandam. Vnde præstat amicum, & benefactorem perdere, quam talia monstra recipere. Quæ enim societas vitiis cum mortuis Mortui sunt Religiosi,

Religiosi, & in claustrorum sepulchris sepulti; isti viuunt mundo, & propriis passionibus; unde non moriuntur, si, quando in Religionibus recipiuntur, eas subuertunt. 2. Accidit ex casualitate eorumdem recipientium, quicum Dei oratione filios non habent, Diaboli proocatione nepotulos sibi aggregant, quos in Religionem recipi faciunt, non ut saluentur, sed ut dificent, & per eos fortiores efficantur, qui sicut carnaliter ingreditur, sic post regressum carnaliter conuertantur. *Quod enim natum est ex carne, caro est, & quod natum est ex Spiritu, Spiritus est.* Ioan. 3. Tertio hoc accidit ex ignorantum carnalium improbitate, qui filios, quos inceptos, & stolidos nolunt, vel quos præ multitudine, iuxta eorum statum, non possunt gubernare, in Religione ponunt, ut ab eis se expediant, potius intendentes eorum corporalem provisionem, quam eorum salutem.

7. Noto 1. quod est tantæ importantiæ nouitiorum receptio, ut in generalis commissionis non veniat, sed requiritur expressa commissio, quod pro Ordine nostro doctæ collegæ Vallæ in *libel. ex Barch. numero 52. in princip. ex cap. 1. Corred.* num. 16. Vnde quando Generales vel Provinciales faciunt aliquem Vicarium eum omni potestate sua (nisi ponant clausulam, *Ne possit recipere novitios*, vel saltem, posito aliquo casu speciale mandatum requirere, iuxta illam clausulam, *Ne possit omnia facere, quæ per nos facere possent, etiam si nostrum speciale mandatum requireretur*) non potest novitios recipere. Quæ utem sint illa, quæ requirunt speciale mandatum, & de vigore illius clausulæ, *Etiam si nostrum speciale*, &c. Vide Vallæ in *fine Formul. Ordin. de intellectu Vicarii auctoritatis*.

CAPVT III.

De forma committendi alicui, ut informationes sumat de nouitio ad Religionem recipiendo.

Frater N. Provincialis N. R. P. F. N. salutem. Ad nostrum Cenobium N. Civitatis N. non paucis abhinc mensibus ineffanter accedis N. filius N. civis N. Instituti nostri suscipiendi cupiditate summopere incensus. Quoniam verò, iuxta Summorum Pontificum constitutiones, nostrique Ordinis statuta, de recipiendi, ac professuri, vita, & moribus, aliisque ad id requisitis qualitatibus informationes precedere opus est. Tibi propterea pramemorato, cuius fidelitatis, ac prudentiæ non parum fidimus, harum litterarum serie, ac vicommissimus, ut prædictas informationes coram publico aliquo Notario, seu alio eiusdem nostri Ordinis fide digno Religioso, ad arbitrium tuum deputando nostro nomine sumas, duos, aut tres, vel etiam plures testes, sumpto tamen prius per eosdem iuramento, iuxta interrogatorum tenorem, quem hic allegatum recipies, examinando, omnem tibi plenariam ad hoc potestatem, quæ de iure requiritur, impertientes. In quorum fidem, &c.

1. Noto 1. quod eadem forma potest fieri, mutatis mutandis, quando novitius est iam receptus in novitium, seu quando informatio est facienda in eodem Conventu, in quo novitius receptus est. Inter-

rogatoria autem, quæ debet fieri testibus, sunt hæc. 1. An cognoscant, cognoverintque patrem, & matrem, atque avos dicti N. & an sciant ipsos, vel fuisse ex bono genere natos, non descendentes ex Iudeis, vel Mahometanis, qui post baptismum receptum iterum à fide Catholica testificantur, ac in foro Ecclesiastico fuerint per hoc damnati, seu ab hæreticis item relapsi, & similiter condemnati, vel an sciant, ipsius patris, aut matris, atque avi, siue paterni, siue materni ossa, vel statum legile combussas. 2. An sciant dictum N. esse filium legitimum præfixorum, atque ut talem ab ipsis fuisse habitum, & repositum. 3. An sciant dictum N. esse liberum, id est, non aliquo matrimonio rati, vel con uncti vinculo ligatum. 4. An sciant, dictum N. esse virum probum, & bonis moribus imbutum, & an sciant, eum perpetrasse aliquod delictum, vel futurum, vel leticium, aut homicidium, quod fuerit deinde in iudicium, aut inquisitio fuerit facta inquisitio. 5. An sciant, dictum N. esse debitis suis facultatibus onustum, quæ perfolvere non possit. 6. An sciant, eum habuisse aliquam administrationem publicam, vel privatam, & esse rationis obligatum, atque obnoxium, ita quod super illis ei aliqua molestia illata sit, vel timeunda sit, ne inferatur. 7. An sciant, ipsum N. velle in Religionem ingredi sponte, & Religionis, ac pactus servare, an verò aliqua humana ratione ductum. Cunctas istas interrogationes vnde M. 303. tom. 1. man. quæst. 21. art. 5. & quæ dico tom. 2. Relig. quæst. 3. cap. 1. a num. 33. Et adnectit quod informationis iudicium non est necesse, quod hanc de omnibus dictis interrogationibus, sed iustitiam, quod hanc de vicinis quæstionibus, ut dico loc. cit. Immo putant aliqui, quod possit etiam omitti 7. ut ibidem dico, num. 35.

2. Noto 2. quod, si timeatur, ne induendus novitius, vel precibus à iuramento propolito remoueretur, poterunt à dictis informationibus omitti vbi ad tempus professurus, & novitius poterit habere Religionis indultum, prædicto iuramento coram eis, ad quos spectat eum recipere, vel coram Superiore Conventus, quod nullum habet impedimentum ex contentis in Bulla Six. V. vel in alio statuto Regule, ut dico loc. cit. num. 32. Sed quia de prædicta sumptione iuramenti debet illud recipientes testimonium ferre, ut possint se tueri, si super hoc aliquis eis moneatur, ideo suba prelo dicti testimonij fortiam.

CAPVT IV.

De forma, qua potest ferri testimonium, novitium sumpsisse iuramentum, nullum se impedimentum habere ex prohibentibus Religionis ingressum.

Ego Frater N. Corredtor Conventus N. Ordinis N. vñ cum vicis Senioribus infra scriptis, presentium litterarum tenore fidem facio, & omnibus, & quibuscunque, ad quos spectabit hæc videre, & examinare, verbo veritatis attestor, die 2. Augusti, anni 1634. coram me, & Senioribus infra scriptis, N. etiam numerum 18. Religionem nostram ingredi exoptantem, à me vocatum, ab eoque (cum ob timorem, ne ab eiusmodi sacro proposito dimoveretur, informationes de eodem fieri commode non posuerim) iuramentum desumptum, ad prædictum, qui post susceptum baptismum

baptisma à fide recesserint, vel quorum ossa combussimus, ortum ducat, an suorum parentum legitimus filius semper sit habitus, an vñm iuribus matrimonium, vñamque eisdem commiserit delictum, quod sit ad iudicium de delicto, an vñm debites, aut ratiocinatus christi fuit, amore ne tandem virtutis, an posius passione aliquamundialia, Ordini nostro se addiscere concupiscens. Quibus quidem omnibus iure iurando adstrictus, cum vera se tulerit sacris, dicturum spontidisset nullo se ex pradiis capitibus, vel vinculis teneri, vel comprehendi, neque ad ipsum quoniam modo ea perscrutari respondit, ac in fidem se subserpsit. In quorum fidem, &c.

1. Notò, quod non est necesse de omnibus iuramentum sumere, sed solum de his, quæ dixi cap. 1. num. 1. sine; & quod hoc iuramentum debet sumi etiam ab his, qui non sunt maiores 16. annis, vt dixi tom. 2. Relig. quest. 1. cap. 1. num. 10. & quod de his, qui noti sunt, non est necesse fieri informationes, neque dictum iuramentum sumere, vt dixi loc. cit. num. 26.

CAPVT V.

De forma ferendi testimonium de informationibus sumptis circa eum, qui vult Religionem ingredi.

Fater N. Ordinis N. à R. P. F. N. ad infrascriptam informationem sumendam specialiter deputatus, fidem facio, ac omnibus, & quibuscumque iustis, & N. de N. filium, atatis annorum decem, & octo, ex relapsis hæreticis, ac Auentis, alijsque infidelibus, qui post susceptum baptisma à fide recesserint, nequaquam deservere legitimam præterea, ac naturalem, ex legitimo matrimonio à pradiis N. eiusdem legitimam uxore, catholicis quidem, honestis, ac pia hominibus procreantem, nec vñm de presenti, aut de futuro matrimonio impletum, vel obligatum, nec banatum itidem, aut homicidium, vel furti criminum necessarium, alijsque crimine damnatum esse confirmo. Ad hæc, nec arc alienum granitum, aut reddendis rationibus, sine negociandi, sine alia de causa obnoxium esse, testor pariter, & affirmo. Religionem tandem N. non fore exitandi causa, aut humana aliqua ratione ductum, sed diuino tantum Spiritu afflatum ingredi exoptare, ingenuè ac summe pollicor, prius N. quondam N. suber lignariis, atatis annorum 60. & N. filius N. fabricator, atatis annorum 40. testes nostri, & fide digni, plenum, & sufficientem scientiam causam reddentes, sunt attestati. In quorum fidem, &c.

1. Notò, quod hæc forma potest fieri à Notario Religioso electo ad formam Bullæ Pij V. vt dixi tom. 1. priuileg. in cons. 9. Pij P. num. 4. & potest etiam fieri à Notario seculari, vt habet consuetudo hic Genue.

LITERA O.

CAPVT PRIMVM.

De forma simplicis obedientie.

Fater N. Ordinis N. dilecto nobis in Christo Fratri N. salutem. P. præsentium confirmamus te locum in nostra Prouincia N. sub obedientia Superioris illam moderantis. In quorum fidem, &c.

CAPVT II.

De obedientia ad petitionem, cum commendatione personæ.

Fater N. Ordinis N. Generalis R. P. F. N. salutem. Honestis, ac pijs petitionibus tuis annuere cupientes, in nostra te Prouincia N. locum constitimus. R. ad eiusdem Prouincia Prouinciali præsentium tenore significantes, id præcipue à nobis exoptari, vt se perhumiliter, ac latissima fronte suscipias, atque omni charitatis affectu benigne complectantur id enim, & tua in Religionem merita virtutisque præmia expescunt, & singularia erga nos studia, officiaque quamplurima, quibus nosram apud præfatum Prouincialem commendationem promereris, non parum exigunt, ne requirunt. Quæ quidem humanitatis obsequia si tibi exhibita fuisse intresigemus, erit profecto cur gaudeamus nec nosram vulgarem fuisse commendationem, & digno te laborum tuorum præmio ab omnibus spondari. In quorum fidem, &c.

CAPVT III.

De forma obedientie visitandi domum Sanctæ Mariæ Lauretane.

Fater, &c. Etsi Religiosus vir, qui se sub Religionis iugo claustris addixeris discurrere, ac pernegari non licent, & in Canobus degentes Angelici Doctoris testimonio amplius mereantur, quam alio ad iterandas indulgentias, vel orbis Ecclesiæ sub Sanctorum fundatas vocabulis, passim visitandas peregrinando; eam men, quæ in Lauretana Ciuitate ad Beatissimam Virginis honorem, & singulari quodam celestis dispensatione consilij dedicata est, quamque celebriori memoria conuenit venerari, quominus quandoque visitans, ac pia deuotione colant, prohibendum nequaquam videtur. Cum, & præmissa eadem, augustissimæque culti Regina eorum

dem Religioſorum in caſtitati baldeauſo Aliiſſimo ſamulantiū vota perfectius ac citius, quam ceteri Sancti dirigere, & ad gratiam exauſitatis propenſas admittere dignoſcatur. Quamobrem cum tu, chariſſime in Domino fili, à nobis inſtanter, obuiſque petieris, ut Lau- retanam, Sacraſſimam Virginiſ domum inuenſendi facultatem tibi impertiremus, nos id non modicam animo ſuo inſanditatem, ſpiritualique ſolacium, atque vilitatem paritarum fideiſci, eandem, quam petis, licentiam, ac facultatem præſentium tenorem libenter concedimus, & elargimur. Omnibus te, ac ſingulis Religionis noſtræ Prouinciis Correfloribus, ac Fratribus, ceteriſque etiam aliorum Ordinum Superiſoribus, ac ſubdiſtis necnon, & reuerendis Eccleſiarum Caritiſ, ac Reſtoribus, ad quos diuerſe contigerit, maiori, quo poſſumus, ſtudio commendantes, eoſdemque in Domino rogantes, ut vultu hilari, fronteque benigna te excipere, hoſpitique colligere, ac bonis diuinis temporalibus, qua à Domino conſecuti ſunt ad itineris labores perferendos, alere, ac reficere non dedignantur. Nos enim ex parte noſtra hoc eis volumus eſſe poſſeſſum, conſtantiſſimæque obſeruatam, quod nullus vngnam abiturus ſis dies, quo non preces noſtras tante libentius vniuerſim Domino pro ipſis offeramus, quanto in te beneficentiores no- uerimus exiſtiſſe. In quorum fidem, &c.

1. Noto, quod dicit Superiores eſſe multum parcos in hiſ obedientiis concedendis, quæ ſciſtram diſciſciſ inuoluntate, et emittunt monachis extra Conuentum velot equos efficiens, qui cum ſicco ſit af- ſectus, eum ab eo te liberum ſentit, quaſi ſui toris ſactis, hoc tunc illic abique regula; & neceſſitate diſciſciſ, etiam cum periculo præcipit. Eſt item, Monachum velot pileis extra aquam, videriſciſ pa- triſ, & ſcui piſciſ extra aquam moritur, hiſ mille moribus animæ eſt expoſitus Monachus extra Mo- naſterium. Nec quidquam ſaciſ, quod obedientia concedatur ad viſitanda limina Apoſtolorum, ut Sanctam Mariam Lauretanam ſicut Sacroſanctum Domini ſepulchrum, nam quantumvis peregrinatio ſic pia, longa, & ædua, plus ſemper meretur Mona- chus manens in Monafterio ſub obedientia ingo, et- que regulari diſciſciſ, quam ſi dicta loca nudis pe- dibus inuſeret, illæ enim peregrinaſciſ ſunt volun- tatiſ, ut ſuppono, & in hiſ aſſiglit tantum cau- ſas, mens autem, cum ſic in libertate exultaret, ac Monachus manens in Monafterio aſſiglit animam per ſui ipſius abnegationem, & mortificationem pro- prie voluntatiſ, vnde tantum præſtat illa ſui abne- gatio dictæ peregrinationi quantum corpori præſtat anima, quæ dicebat D. Thomas apud Calarubium in Compendio poſt verbum. Indulgencia quo ad ſeculares ſtat, notabili & verſa. Item notandum. Quod Religioſi exiſtiſciſ in ſui Monafterio promouent amplius, quam diſciſciſcundo, nos peregrinando ad lucrandum in- dulgencia. Conſilio itaque, ut Superiores ſint parci in dictis obedientiis concedendis, præſertim in ordi- ne noſtro, in quo votum vite quadrageſimalis diſ- ficiliſſimum redditur iſciſ, quod ſi quandoque pietas, ne- ceſſitas, aut alia rationabilis cauſa ſuadeat dictas obe- dientias concedere, Id non ſit niſi aſſignato ſocio ad libitum Superiſor, & determinato tempore ad eundem, & redeundum, & deſignato itinere, per quod monachis extra tranſeundum ſit.

CAPVT IV.

De obedientia per modum tranſitus, tam commendatione.

Frater, &c. Tameſciſcantiſ Religionis noſtræ alimmoſ tam ſpiritualiſ, quam temporaliſ, bus ſubſidiu, atque ornamentoſ pro viribus con- ſovere paternæ charitatiſ aſſectū compellimur, ſacere tamen non poſſumus, quin eoſ peculiari- bus gratiſ, & ſanctoribus cumulemos, quorum præſtara in Religionem ſtudiū, & merita id exigere nouimus, ac poſtulare. Cum itaque ſicet nobis expoſuiſſi in Hiſpaniam pro quibſdam tui expediendis negotiſ contedere exopteſ, eamque ob rem noſtram tibi ſuper hoc licentiam, & facultatem aueriſ impertiri. Nos attendentes hoſceſ labores, ſanctæque tuæ officiū, quibus totum Ordinem illuſtraſ, hac, & ampliora quide- dem promereri, votis tuiſ, quod ad eandem religio- ſaſ ſua officiū perſoluenda promptuſ ſiaſ, & alac- rior, annuere libentiſſimè cupientes tenore præ- ſentium, noſtrique auctoritate officiū in Hiſpa- niam, cum tibi opportunoſ viſum fuerit, præſe- ſcendiſ, ipſuſque etiam partes, Prouinciaſ, & Ciuitateſ, ad quæ pro iſciſ, qua nobis ſignificatiſ, peragendiſ negotiſ perſeſcendum eſſe exiſtiſmauerit, aduendiſ licentiam tibi concedimus, & elar- gimur. Omnibus, ac ſingulis Religionis noſtræ Eratribus, & Superiſoribus poſſimum præcipien- tes, ut in iſciſdem tractandis, atque abſolucandiſ opem tibi omnem, operamque ſuam, ſanctorum, auxilium, commoditateſque ſuppeditent, ac omni- ſi te humanitatiſ genere, atque officiū benignè in Domino compellantur. Cæterum veriſ, ſi im- muneſ expleſtiſ, & conſummatiſ, ad hunc tuæ aſſi- gnationiſ Conuentum quamprimū euaſ, ut re- uertariſ. Et angelico te comitatu inuolucum dan- tat, ac reducat ſalutiſ aucter. In quorum fi- dem, &c.

1. Noto 1. quod obedientiarum infinite ſunt forme pro multitudine negotiorum, quæ quotidiè occurrunt hiſ ſolū poſui, quæ frequentiores.

2. Noto 2. quod Correfloriſ tenentur ea debito iſciſtitiſ recipere, & benignè uſitate Fratreſ hoſpiceſ per ſuoſ Conuentuſ tranſeuntes, ita ut mortaliſce peccent, ſi in hoc deliquant. Tum quod ſacri Ca- non. id expreſſè præcipiunt, cap. Hoſpitaleſ, c. 42. cap. 1. de emptione, & vend. cap. Monachi de prob. & digniſ. Tr. d. ſeſ. 15. c. 8. de reform. Sacriſ autem Ca- nonibus contraſciſcitur in re grauiſ, mortale eſt. Tum quod noſtra Regula id expreſſè præcipit num. 34. & ſupponitur in Cap. Valen. 4. n. 47. Tum quod ſacri Ca- non. id expreſſè præcipiunt, cap. Hoſpitaleſ, c. 42. cap. 1. de emptione, & vend. cap. Monachi de prob. & digniſ. Tr. d. ſeſ. 15. c. 8. de reform. Sacriſ autem Ca- nonibus contraſciſcitur in re grauiſ, mortale eſt. Tum quod noſtra Regula id expreſſè præcipit num. 34. & ſupponitur in Cap. Valen. 4. n. 47. Tum quod ſacri Ca- non. id expreſſè præcipiunt, cap. Hoſpitaleſ, c. 42. cap. 1. de emptione, & vend. cap. Monachi de prob. & digniſ. Tr. d. ſeſ. 15. c. 8. de reform. Nec minus hiſ habent ad bona Prouinciaſ, in qua habitum ſemperunt, quam illiſ, in qua viuunt, (quando in illiſ non ſunt illationeſ) cum

cam obedientia docentur modo in hanc, modo in illam Provinciam. Et cum quando proficiunt, ut non se obligant solum ad interueniendum illi Conuentui, seu Provincie, in qua proficiunt, sed tota Religio in communi, ita e converso tota Religio in communi se obligat ad illum alendum ubiqueque residat cum Superioris licentia. Quare Religiosi peregrinantes, seu itinerantes cum licentia tuorum Prælatorum non debent recipi proprie tanquam hospites, sed tanquam Fratres ius habentes ad viuendum cibis, qui comedunt in illa Communitate, in qua degunt, eodem prius modo, ac Fratres in illa residentes de familia. Attento etiam de paucis quodam hospitibus sunt subditi illorum Superiorum in quorum Conuentibus degunt, tum secundum ius commune, tum secundum nostras constitutiones, ut probatur *tom. 1. Religiosi, q. 1. cap. 3. num. 21. Vide quoque dico tom. 2. prim. in conf. 6. Vbi not. VIII. num. 1.*

3. Ex quibus collige, quod meo videti, Conuentus tenetur Fratri hospiti venienti cum sua obedientia, & non habenti pecuniis, vel quocumque amiserit, vel conuulsum, vel quia ei fuerit sublatæ, solvere modicum, & Religiosum paupertatem olentem nauum, & ei prouidere usque ad alium eiusdem Religionis Conuentum, ut possit suam obedientiam complere. Ex quo enim incedit cum obedientia sui Superioris, habet ius, ut vascatur bonis sive Religionis, & videtur, quod possit obligare Religionem tanquam procuratorem, ut negotium sive Religionis videtur gerat, alioquin si pecuniam sibi in viaticum datam amiserit, non possit pedibus mendicando incedere, cogitur permanere in Conuentu, ad quem directus, & sic non poterit obedientiam sui Superioris complere.

4. An autem Conuentus hospiti possit deinde ei arguam pecuniam repetere à Conueto Provincie, ex qua hospes discessit, potest esse dubium. Sed quicquid sit de iure, vellem, ut possit repetere, nam sic faciliores essent Superiores Conuentuales, qui communiter solent esse avari, ad prouidendum hospitibus de necessariis.

5. Not. 3. quod si aliquis Frater hospes infirmus in aliquo Conuentu, non tenetur Conuentus, à quo discessit, quicquam reficere Conuentui, in quo infirmus est. Ita pro Ordine nostro statutum est in *cap. Tolosan. num. 30 in cap. 2. Rom. num. 18 in cap. 1. Genuens. num. 21. & in cap. Paula num. 19. vbi sic habetur. Sed quantum ad Fratres de Conuentu in Conuentum per obedientiam transiunt, & in aliquo Conuentu egrotantes, desinunt, quod iuxta facultates talis Conuentus, ubi eos infirmari contigerit, iuxta Regula nostra tenorem, charitativè trahuntur. Nec propter hoc Fratres alterius Conuentus Conuentui, ubi cum infirmari contigerit, aliquid, reficere, seu restituere tenentur.*

6. Ex quibus collige, quod si aliquis Frater hospes propter aliquod delictum detineatur in carceribus Episcopali, vel Inquisitoris, tenetur Conuentus cum ibi alere, nec possit per hoc quicquam pretendere ab ea Provincia, à qua hospes ille discessit, seu in qua hospes ille moratur, vel sumptus habitum, & valere enim argumentum ab infirmitate corporis ad infirmitatem animi, ut notat Barbosa in *locis ammalibus, lit. A. n. 104.*

7. Sed quæritur, an Correctores locales tenentur recipere, & alere Fratres fugitivos, & sine obedientia ambulantes, ac, si infirmantur, curare? Respondeo quod de iuribus non tenetur, cum sint extra obedientiam. Et colligitur ex nostro statuto citato n. 3. ubi per obedientiam, ubi inuenitur, quod si transierint sine obedientia, non tenetur Religio eos alere. Attamen pro Ordine nostro in *cap. Romano 6. monere 13.*

Concedunt Patres, quod, si sint infirmi ipsi fugitivi, possint retineri usque ad sanitatem, & alii etiam per tres dies, secundum primum Religionis morem retineantur. & statim postea remittantur ad suos legitimos Superiores. Vbi nota illa verba, possint retineri, & c. 1. secundum primum Religionis morem, & quæ innuunt, non tenetur ex iustitia Correctores fugitivos infirmos curare, & illos recipere, sed solum ex charitate. Quod statutum sanctum, & laudabile est.

8. Secundo autem, quod aliqui intentantur, ut fugitivi statim ac aliquem Conuentum appulerint, in carcerentur, habui in solentur, & in carceribus detineantur, quovisque fugitivorum Superior Provincialis admonitus fuerit, & de tali fugitivo, quid faciendum fuerit, respondetur. Zelanti quidem Regularis obedientia, & fugitivorum fratrius pietatis videretur, sed non secundum scientiam: nam moraliter est impossibile servari, & valeret contra charitatem, & Religioni damnosum, 1. probatur, nam ponitur, quod aliqui fugitivi ex Provincia Germaniæ, vel Poloniæ veniant ad hunc Conuentum Genuensem, v. g. si debeant detineri in carceribus, quovisque veniat responsum à Provinciali Germaniæ, detinebatur per duos, aut tres menses cum dispendio Conuentus. Et pone, quod Provincialis ille sit nimis idoli fugitivi, cum Provincialis sciet, ipsum fugitivum esse carceratum, non respondere nisi post multum temporis: Sed pone, quod respondeat, quod dicit fugitivus perperat aliquod delictum, & quod detineatur in carceribus, quovisque proculsum mutaretur ne expectandus dictus processus? Certe hæc tempus requiritur, pendenda causant, & nullum remedium adhibetur fugitivis, & cum fugiat aliquando cum cunctis ex levitate, supra merita quæ puniuntur per plarium, & deinde cum propter hoc non possit terminari sine reo, qui dandæ sunt defensiones, à quo poterit excipi super depositis omne testium? Si super his omnibus scribendum sit Provinciali Germaniæ, quantum temporis requiritur? Tandem pone, quod Provincialis Germaniæ ream condemnent ad carcerem per annum; ista poenitentia vel esset implenda in loco delicti, ut de iure videtur, & tunc licentia fugitivo est carceribus, quos illum ducit ad Provinciam Germaniæ? Vel est implenda in Conventu Genuensi, & non videtur, cur debeat ista gravari. Alia multa incommoda in hoc sunt, quæ aut consideranda reliquo, & quod statutum illud rediit moraliter impossibile. 2. Scilicet quod sit contra charitatem, constat. Tum quia fraterna charitas postulat, ut indigenti, quamvis peccatori, subueniamus: ac indigentia non est peccatorum Fratri carceribus detinere, habituque spoliare, & quæ charitas est, fugientem ex levitate ita crudeliter recipere? Tum quia hominis animus precibus facilius trahitur, quam baculo, unde facilius suaderet alicui benignitate, ut ad propria reverteretur, quam carceribus. Tum quia pone, quod aliquis sit gravatus à suo Superiore, & ut talis recurrat ad maiorem Prælatum, iste certe sine obedientia ambulabit, quis enim cum illi dabit? Et autem si transierit per aliquem Conuentum, secundum illud statutum esset in carceribus, sed cur? cum assiduis non sit affligendus? Quod autem transierit futurum esset Religioni damnosum, patet. Nam nullus fugitivus Conuentus pœtet, sed omnes in casibus per Civitates remanebunt, cum scandalo sit mixtum, scandalizantem enim fratrelem videtur Religiosa componam petere in locis, in quibus alium Conuentus eiusdem Religionis, & ex hoc Religio malem perdit; putant enim seculares, quod Conventus nolit dictos hospites recipere, & ipsi fugitivi ad se exco-sandum id dicunt. Adde, quod, siante rigore huius statuti, moles, ut habent quod recurrant, talibus bonis

hant obedientiam, ex quarum falsificatione quantum damnum proveniat Religioni, nemo non novit. Tolerabilius ergo est, fugitivos Fratres hospitio recipere, charitativèque tractare, hortarique, ut ad propria redeant, illos cum literis commendaticijs, & venas impetratorias dimittere, quam ipsos carceribus detinere. Concludo itaque, quod Superiores locales tenentur ex iustitia Fratres hospites recipere, ac benignè tractare: ad hospitandum inuitare, infirmos curare, quod si non faciunt, peccant mortaliter, & possunt ex hoc solum officijs suis privari. Quod mihi sacra probat *cap. Archidiaconum*, d. 85. in quo inhospitalis promitteri vetatur, sed illud crimen, quod impedit promouendum, deicit promouendum, quando est ex sua natura malum. Ergo.

9. Noto ultimo, quod qui habent obedientiam à Reuerendiss. P. Generali non possunt à Provinciis, seu Consentibus, in quibus degenant discedere, nisi prius originale ipsius obedientie monstrentur P. Provinciali Provincie, à qua discedunt. Ita statim est in *cap. Rem 7. sess. 10. mariana* decreto penultimo, & est rationis valde consonum: tum quia ipsi cura incumbit omnium Consentium, & Fratrum sine Provinciis, vnde debet scire quidquid in illa Provincia agitur, ut regimen ipsius fit Religiosum, & rationabile: tum quia ita dicitur ratio ipsa naturalitatis, & veritatis: tum quia contrarium eadem est disciplina, ut dicunt Philosophi, & Iuriste, sed quando quis accedit ad aliquam Provinciam ante omnia literas obedientias ostende Patri Provinciali illius Provincie, ergo debet eas literas ostendere, ut verificetur doctrina Philosophi, Patri Provinciali Provincie, quando à Provincia discedit: tum quia ita habet innotetura, & legitime præscripta consuetudo Religionis: vnde si aliquis sine ostensione dictæ originalis obedientie facta Provinciali Provincie, ut dictum discedentem panis tanquam fugitivum. Nec sufficit dictas obedientias ostendere Correctori Consensus, à quo discedit propter dictas, quinimo posset Corrector, qui id permitteret tanquam viupator abenz iurisdictionis à Provincie panis.

CAPVT V.

De forma mittendi Fratres ad sumendos ordines.

FRATER N. Ordinis Provincialis. Dilecto nobis in Christo, &c. Presertim vi, ac tenore tibi præfate præcipimus, ac mandamus, ut ad Subdiaconatus Ordinem te conferas suscipiendum; Perillustrem, Reuerendissimumque D. D. Episcopum N. in cuius Diocesi localiter commoraris, seu alium quemcumque, ipsiusque R. ordinationes non celebrant, obnoxie rogantes, ut eodem te ordine insignire, ac super interstitijs, Ecclesia nostra visitate, vel necessitate sic postulante, dispensare dignetur. Nos enim de tua eidem sufficientia, tum quod ad mores, scientiam, & aetatem, iam quod ad reliquas à sacris Canonibus, & Tridentino præfatum Concilio requisitas conditiones fidem facimus, atque attestamus. Denum verò huiusmodi benevolentiam quam remitteri nulla alia ratione possumus, nisi in templis, nisi in medijs religionibus, careremurque altarium, nullam profecto diem lapsurum sperdemus, quo non sua

Perillustres, ac Reuerendiss. Dominationis intermariorum deferendo sacrificio excitemus, ubi Patri Filius immolatur. In quorum, &c.

CAPVT VI.

De eadem forma sub amplioribus verbis.

QUA ad Sacrosancti Altaris ministerium, diuini cultus honorificentiam, Catholicaque Ecclesia utilitatem, atque incrementum condacere videntur, ea nobis quibus alios regendi cura, meritis licet imparibus, est commissa, verbis illis Apostoli diserte præscribi pensamus. Tu verò vigila, in omnibus labora, opus fac Evangelizæ, ministerium tuum imple. Atque ita cum ex ministrorum Ecclesia depauperata ne ea omnia proficere quotidianò discamus experimento, ad eiusmodi sane ministros (si quos idoneos reperimus) prouideri, ac sollicitè cooperandos maxima incendimus cupiditate. Vobis igitur, pramemoratis eiusdem nostri Ordinis Clericis præfatis, atque in moribus ordinatis, probis, honestisque moribus, ac literaria disciplina fassus imbutis, in aetate legitima constitutis, nec non in susceptis ordinibus exercitatis, omnibusque tandem, iuxta Tridentini Concilij sanctiones, Summorumque Pontificum decreta, instructis, ac exornatis, in virtute S. Obedientia præcipimas, ac mandamus, ut ad sacrum Subdiaconatus ordinem suscipiendum vos conferatis Perillustrem, ac Reuerendissimum D. D. Episcopum N. in cuius Diocesi localiter immoramini, seu aliam quemcumque Perillustrem, ac Reuerendissimum Antistitem, ad quem, ipso N. Ordinationes non celebrant, diuertere contigerit, exorantes, ut præfate vos ordine insignire, ac super interstitijs quobuscumque si opus est dispensare dignetur, Ecclesia nostra necessitate, vel utilitate sic suadente. Cuius quidem sua Perillustres, ac Reuerendissima Dominationis præfari erga nos meriti memoriam nulla vquam delectis obliuio. Et Deum vos benedicat. In quorum fidem, &c.

1. Noto 1. quod pro declaratione clausularum italicarum formatum videnda sunt que dico rem. 1. *Relig. cap. 7.*

2. Noto 2. quod Urbanus VIII. per suam constitutionem 44. quam habet no. 1. *Bullar. fol. 119.* concessit Fratribus S. Francisci de Obierantia, in partibus indiarum Occidentium commorantibus, ut possint ordinari à quocumque catholico Episcopo, ad omnes, etiam presbyteratus ordines, etiam extra tempora, & non obseruatis interstitijs, & ordine ante suscepto non exercitico. Quod tamen privilegium non valet extra illas partes Indiarum, propter illam particulam taxatam *sanctum*, que in dicto privilegio habetur. Possunt tamen alij Mendicantes cum dictis Minoribus in peiilegis pauperibus, habitantes in dictis partibus Indiarum, eodem privilegio ibidem uti, quia in eo, quoad hoc, nulla adeest particula restrictiva.

3. Noto

3. Noto 3. quod in Clericis secularibus communior opinio tenet, literas dimissoriales ad ordines valere etiam post mortem Episcopi, qui eas concessit, & conseqenter post multum temporis, ut videri potest apud Burbol. *de potest. Episc. par. 2. alleg. 7. m. 23.* licet alij contrarium sentiant, ut Rebuffus in *praxi, tit. Formula dimissor. liter. num. 40. & 41.* Sanctus Carolus Borromeus *part. 3. altorum Ecclesie Mediol. tit. Edictum de sacra ordin. vers. Litera vero*, ita statuit. *Litera vero dimissoria de ordine suscipiendo ne vetustiores sint duobus, vel tribus mensibus, a die sacra ordinationis supputandi.* Et huic opinioni fauet multum Nauarr. *lib. 1. consil. de Cleric. peregrin. cons. unic. n. 6.* Apud Regulares tamen, & preterim apud Ministros, dicendum est, dictas literas dimissoriales non valere nisi post duos, aut tres menses, seu ab vna ordinatione ad aliam. Ita tenui, sola consuetudine nostrae Religionis fundatus, *tom. 1. primleg. in consil. 2. July 11. num. 23.* Quod nunc consilio, & proba 3. auctoritate B. Caroli *loc. cit. vers. Afferant literas*, ubi loquendo de Regularibus, ait. *Afferant literas dimissorias a Superiori de ordine suscipiendo, quo eorum quipsam iniuriandum est; qua litera ne vetustiores sint, duobus, vel tribus mensibus, a die sacra ordinationis supputandus 2.* Probat. Quia in decreto Sacrae Congregat. Concilij *de anno 1596. sub die 15. Marty.* facto de mandato Clem. VIII. precipitur Superioribus, ne mittant Fratres sibi libidinis ad suscipiendos ordines, nisi ad Episcopos, in quorum Diocesis ordinandi de familia commorantur. Quod si dicti Episcopi ordinationes non celebrant, conceditur, ut possint mittere ad alios quoscunque, *Ado non distulerim de industria concessionem dimissorialem in id tempus, quo Episcopus Diocesanus, vel absurus, vel nullas habiturus esset ordinationes.* Sed hoc decreto stante in viridi obsequia, ut nunc est, non possunt valere literae dimissoriales ad ordines, nisi ab vna ordinatione ad aliam. Quod proba, quia aliquando sequeretur, quod posset Praeaus dicti s. literas testimoniales concedere alicui subditi, & hic posset dict. re executionem illam in id tempus, quo Diocesanus ordinationes non celebraret; & sic Praeaus effugeret praenas in dicto decreto insinatas, & subditi haberet intentum suum, & eleganter deladeretur dictum Congreg. decretum. 3. Quia in Conc. Trident. *sess. 23. cap. 8. de reformat. praecepit Episcopis, quod nullum ordinem sine literis testimonialibus facientibus fidem de vita, & moribus ordinandi, & cum qui hodie bonus est, oras possit esse malus, excommunicatus, & cetera.* stante fragilitate nostrae naturae, non videntur dimissoriales facientes fidem de moribus posse valere post triennium, neque etiam post trimestre, ad faciendam fidem de moribus praesentibus, quae est ratio Nauarr. *loc. cit. de Clericis peregrinis.* 4. Quia aperiretur ianua fraudibus, & vagationibus. Possent enim quilibet post semel obtentas literas dimissoriales, illarum praetextu per multum temporis vagari, ac etiam meritis praenas impunè effugere. At fraudibus via apertenda non est: Clem. 1. *de usuris, leg. In fundo, ff. de re vendic.* Idem possent superiores parum timorati relicturi sibi aliquas similes literas in alba papyro cum officij sigillo, dandas post suorum officiorum terminationem cuiusque voluerint, sub datis temporum, quibus officiis fungebantur, quod in gravissimum relundaret Religionis damnum. 5. Quia in nostro Ordine ita habet consuetudo, quam ego ab anno 34. quod indignè in Religione viuo, ita semper obseruari vidi; & sic semper fuisse in Religione obseruatum audiui a nostris senioribus. At à dignis, & laudabilibus consuetudinibus est recedendum, cum patrem habeant vim cum legibus; *leg. De quibus, ff. de legib. §. Ex non scripse,*

Barb. *de axiom. iurid. verbo Consuetudo, num. 5.*

4. Noto 4. quod d. licet dimissoriales in Ordine nostro morte concedentis, seu officio finito, expirant. Probat. 1. ex d. 3. quando mors secuta est post tres, aut quatuor menses, & praeterim id probat 3. ratio. 2. Quia aliquando maxima irrogaretur iniuria successoris, siue enim eius voluntate, immò cetera eius voluntatem posset illius subditi ordinari, contra *cap. Eos, qui, & cap. final. de tempor. ordin.* Et cum superiores soleant in termino sui officij esse liberales in gratiis concedendis, maximè quando sunt parum timorati conuenienter, posset alicui indigno dictas literas concedere, quod graue multum esset successoris. 3. Quia nullus ad visitandam aliquam Prouinciam re integra, morte mittentis, non potest tam amplius visitare, *cap. Relatum, cap. Gratum, de offic. delegat.* Ergo pari modo nullus ad ordines suscipiendos, morte, siue naturali, siue ciuili mittentis, non potest eos amplius suscipere. 4. Quia licentia, quae non potest concedi sine causae cognitione, expirat morte concedentis. Ita Panor. in *cap. Neminus, num. 9. de offic. Legat.* qui exemplificat in eo, qui habet licentiam generalem ab Episcopo, ut cum voluerit consecratur, & ait, quod haec licentia simpliciter, mortuo, vel reuocato Episcopo, expirat, quia Episcopus non potest dare istam licentiam cuni praedicio Ecclesiae parochialis sine causae cognitione, & consilio sui Capituli, quia hoc esset irrogare praedictum Ecclesiae Parochiali, quam doctrinam sequuntur Syluest. *verb. Consignor. i. qua. ff. 7. & Antonius 3. parte, titulo 17. cap. nono §. Sextum officij est*, ubi ait, quod qui habet licentiam absoluenti à resecratis, mortuo Episcopo, vel transato, ea amplius vti non potest, Ergo pari modo, qui habet licentiam suscipiendi ordines mortuo, vel sancto officio concedente, ea amplius vti non potest, quia est praedictum successoris. 5. Quia in Ordine nostro obedientia datur à Praealatis subditi, siue gratiosi sint, siue odioxi, reinte-gratis, morte politica, vel naturali concedentis, expirant; sic semper obseruatum est in Religione, ut audiui à leniotibus. Ergo etiam cessare debent licentiae ad ordines. 6. Quia licentia de non r. lidendo alicui concessi expirat morte concedentis, ut docet Gloss. in *capite, Cum ad hoc, de Clerico non resid. verb. Et praedecessorum suorum*, quia est in praedictum successoris. ad *cap. Si ens, de probat. 6. & cap. Si super gratia, de offic. deleg. eod. lib. Et ad Doctores, dando dicunt, quod grati non concedentis non expirat, reponendo, quod intelliguntur de gratia, quae successoris non praedictum, seu de gratia, quae iam sortita est suum effectum.*

Quinto. Noto quinto pro Oblatis, qui obtineant licentiam transeundi ad ordinem Clericorum, quod die 18. Nouemb. 1633. exiit decretum S. Congreg. Regul. sub hac forma. *In causa Fratris Ludonici Piccinini Ordinis Minimorum, qui obtenta facultate per literas in forma breuiss. transendi à statu Laicali ad Clericalem, & se promoueri facienda ad omnes sacros, etiam presbyteratus ordines, de licentia tamen suorum superiorum, se promoueri fecit ad dictos ordines ab Episcopo Caprarum, non solum absque licentia Patris Generalis, verum ipso contradicente, licet Episcopus praedictus asseruerit, illum promouisse vigore dicti breuiss. ac de licentia Nuntij Apostolici Penetiarum, & Prouincialis Prouinciae dicti Fratris Ludonici, Sacra Congregatio Cardinalium, negotiis Regularium Praeposita, Eminentiſſi. Cypho referente, censuit, praenominatum Fratrem Ludonicum Piccininum suspendendum propter praesentis decreti uirtute suspendi ab executione suorum ordinum, arbitrio S. Congregationis. Roma die 18. Nouemb. 1633. F. Antonius Cardinalis S. Orphanorum, Antonius Tornellus Secretarius. Aduerte, quod clauula*

ulnula in huiusmodi becuibus apponi solita, De consensu Superiorum, intelligenda est de Generali Ordinis, & de Provinciali Oblationibus, pro ut declaravit eadem Sacra Congregatio anno Domini 1610. die 1. Augusti, quam declarationam refero tom. 1. Religiosi, quæst. 3. cap. 1. n. 249.

6. N. 106. quod in Ordine nostro fugitivi sunt inhabiles ad ordines suscipiendos quovisq; per Generale, aut Provinciale capitulum rehabilitentur per statuta capituli Tolosani ann. 12. & Genoves. a. 17. & congruit capiti Legi 6. g. 1. Verum veto dicti fugitivi possint in suleptis urdiulibus ministrare prout ex illa questione, an fugitivi sint excommunicati quæ tom. 1. Relig. sub d. g. 1. cap. 16. 4. 1. ad firm. per qua videndus Soss. tom. 4. de relit. tract. 1. lib. 3. cap. 1. n. 9. & 10. Et quod dico de fugitivis intellige multo magis de apollatis, qui nec ordinari possunt, nec ministrare in suleptis ordinibus, ut pro ordine nostro statum est in c. Romanus n. 7. & Barcinonensi 1. n. 10. est de iure, ut probatur supra li. A. c. 10. n. 6. Et quod dico de fugitivis, & Apollatis intellige etiam de his, qui propter alias causas sunt privati voce activa, & passiva, cap. fin. de temp. ordin. cap. Cum sit de atar. & qualis. ordin. nam omnes non conferuntur nisi per bonis beneficiis, ut dicitur in dicto cap. Legi, taliter autem privati non sunt beneficiarii. Deinde ordines dignitatem dicunt Ecclesiasticam, cap. Ad aures, de temporibus ordin. qua isti sunt privati. Et quod dico de privatis utraque voce, intellige etiam de privatis vna tantum: nam illa privatio deformitatem dicit, & gravem, qua ordinandos carere debet secundum prædicta iura, ordinandos autem debet laudabiliter vivere, & se ipsum privatis dignum probare, c. Quicumque, d. 77. Et si non levatur in religione nostra quoad ordinum receptionem, quoad ministracionem verò in suleptis, nisi speciales sint privati, aliter dicendum est.

LITERA P.

CAPVT PRIMVM.

De forma participationum bonorum Religiosis, qua datur deuotis amicis.

RATER, &c. Vobis &c. Tu præclara in ani ordinemque nostrum à vobis collata beneficia, quod in nobis est remeiri, nostri maxime interesse existimamus. At quid rependere igitur cogimus, qui cum Apostoli. relictis omnibus, secuti sunt Dominum? quorum possessio inopia, est & diuitia religiosa pauperi aut Quamvis autem arguto, atque auro carentes, inopes, esse videamur, referenda tamen gratia, redimendique beneficii iure omnino privati nequaquam possumus esse caelestis ille Agnoscere, cuius se obsequio deuouerunt Censura. De suis namque thesauris infinitum spirituales diuitias largiter, copioseque eisdem communiando, licet nihil in terris habentes, omnia tamen voluit possidere. Diuitia igitur liberalitatis maxime fidentes, ut omniaque præfati nostri Ordinis boni, precatibus, lectionibus, succollationibus, abstinentiis, consiliis, metanasi, chamentis, peregrinationibus, ultimis, oblationibus, suffragiis, penitentis, ac ceteris, qua ab vniuersis eiusdem Instituti Fratribus, vel Sororibus ille ipse, à quo bona cuncta procedunt, fieri largitus fuerit, omnes, ac singulis potissimum, haec ut ser uer, ac in more comedimus, & iudicemus: Quatenus scilicet spirituales hisce suffragiis, bractea hac nobis facere, vera bona amare studeamus, illisque frui, & saluari tandem cupimus, in nomine Sanctissime Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, Amen. In quorum fidem, &c.

1. Nota, quod pro declaranda ista materia participationum, videnda sunt, quæ dixi tom. 2. Relig. g. 3. cap. 6. ubi ex pteffo cam tracto. Hic totem addo: quod nimia abundantia dætarum participationum reddit illas contempnibiles, cum sint alioquin thesauri inestimabiles, unde meo videti non debent concedi, nisi vetè hanc sistoribus, & amicis, & cum capite sculo capiti localis, & i. li, quibus conueniunt debent scribi in aliquo libro particulari ad hoc ut possit elui mortem Religij illis debita officia celebrare. Adde etiam, quod participationes Generalis, qui sanctus est suo officio non valent tempore successores propter ea, quæ supra dixi de dimissis littera O cap. 6. quod etiam consuetudo approbat.

CAPVT II.

De forma instituendi Predicatorum.

RATER, &c. Ordinis N. Provincialis R. P. F. R. &c. Et vita, Religiosisque nostra scriptis, atque instituto, diuinoque contemplationis Religiosos nostros ita intentos, atque addictos esse oportere existimamus, ut gregem tamen Dominicam consilii, monitis, confessionibus, atque id genus aliis pietatis officiis, & verbis possimum diuini prædicatione innare, & pascere auilante obliuiscantur. Cum verò, qui populi euangelizant iuxta Apostoli vocem, à Pastoribus suis mittendi, harum idecirco litterarum nostrarum serie, ac tenore, se pramemoratam Patrem, cuius in conuentione sanam doctrinam, præclaras animi doctes, mures honestos: animarumque zelum satis, sapereque cognouimus, ad verbum Dei, non in nostris tantum, sed & in ceteris quibuscunque orbibus Ecclesie, cuiuslibet respectu loci Pastoris accedente licentia, diffundendum admittimus, & approbamus. Ad sancta obedientia meritum istis præcipiatis, ut à falsis scandaliis, minisue potis doctrina, qua sanctam Romanam Ecclesiam, Christi sponsam, Catholicorum matrem, unicam, ac solam Paradisum, vel eius Pastores, ac Prælatos, sine etiam bonis fidelium meritis offendere quomodo possent, prædicandi omnino abstineant. Sanctiorum quatinus Patrum, Catholicorum Doctorum vestigiis, placitissime inhaerens, callestis virtutum scintilla, Christianamque disciplinam in hominum corde ita studeas conferre, ut vult inde, atque inuoluit prona affectioni radicibus extirpat, noua in agro militantis Ecclesie plantationes, celestis agricola referenda, posses inueniri. In quorum fidem, &c.

CAPVT III.

De eadem forma ad instantiam alicuius
Prælati, vel communitalis.

Frater N. &c. Illustrissimi ac Reuerend. D.D. N. Episcopi N. incredibili beneuolentia ac humanitati, qua cunctos Instituti nostri, atque huius præcipue Prouincia N. Religiosos complectitur in dies, gratificari quam maximè cupientes. Huiusmodi serie, ac ut te prælatum Patrem, cuius scientia dignitas, morumque disciplina, necnon in dicendo faciundia, in reprehendendo modestia, in docendo facilitas, in monendo suauitas, ne dulcedo, in adhortando uia, atque arder non obsecra nobis innotescant, inter uos præcipue selegimus, per quem illustrissimi eiusdem, ac Reuerendissimi D. Episcopi, Concionatorem nostri Ordini pro hac proxima Quadragesima à nobis exposcentis petitionibus, ac uostri obsecundaremus, cuique uerbi Dei in Cuiusdam N. disseminandi munus, atque officium conuerteretur, prout huiusmodi re ipsa concedimus, ac demandamus. Præcipientes itidem, ut iduicem, atque opportunam discendi tempestatem nactus proficiscaris, ne qua interposita mora, nostrum præfatum D. Episcopo obsequendi ardentissimum studium, nostraque Religionis decus uilescat, & paruli, qui doctrina Evangelica paucum suspirant, eorumque interire, dum qui frangere debet, uitio suo negligit interesse. Illudque tandem serio te commoneamus, ut tuamquam boni agricolæ uittæ extirpare, uirtutesque conferre, & cordi potius, quam auribus, prædicare quam diligentissimè student uita enim fiet, ut concionatoris Apostolici munus absolutissimè perficias, & immarcescibilem gloria laureolam à summo omnium opifice Deo felicitè consequaris. In quorum fidem, &c.

CAPVT IV.

De eadem forma, quando aliqua Cuiusdam
Prædicatorem petis in particulari.

Frater, &c. Tibi, &c. Incundo uominis tui, tuarumque uirtutum odore, atque ex præfatum, qua in te eluces, concionandi facundia, electi cimes N. maximo se desiderio affecti uobis significarunt, ut te hac proxima Quadragesima ad uerbum Dei sibi annuntiandum constitueremus. Nos qui letam ubique ingens cui frugem atque uirtutes sacra doctrina fructus, ad laudem, & gloriam Dei in agro Dominico spargi non parum aemulæ, eorundem citius uoluit, ac propensius erga nostrum Ordinem uoluntati obsequi cupientes, itibi ut ad sacri Evangelij sēmen in

eorum cordibus fluto tempore seminandum te paret, atque accingas, huiusmodi serie præcipimus, & mandamus, quod quidem Christiani Euangelij munus ut obire queas laudabiliter, pater te, Apostolicæ uoce obsecramus, ut, persona sibi libi humana sapientia uerbis aures illustrantibus, fucusque pectorum uigis, incipis reuelis, Christum tantummodo Crucifixum à Cruce religioso uita, qua est uera docentis cubile, aptumque Euangelista suggestum, sincere studens prædicare. In quorum fidem, &c.

CAPVT V.

De forma, qua Prælatus potest se excusare,
quod non possit Prædicatorem petitem
mittere propter eius infirmitatem.

Maxima nos affecerunt latine littera uestra, summi quidem officij plena, summaque humanitas. In ea uero animi nostri incanduit hac nobis uolentem molestia fuit, quod ea præstare non possumus, qua uestra uocamus pergrata fore uoluntatis. Nostri Ordinis Concionatorem eximium P. F. N. postulatis, qui suam, ac perueniendo euangelica doctrina pabulo hac proxime futuram Quadragesimam uos recreet, ne consoletur. Nilipha, (& credite) uilique uobis antiqui, quam uobis eu in te refigurari. Nec quicquam sanè tam arduum, tamque difficile existimare, quin illud uestra causa libentissimè subuenimus, sic enim præcipitis exigit deuotionis affectus, sic maxima, prælatissimæque beneficia, quibus, & Religionem totam, atque hunc præfatum Prouinciam N. antea cumulatis, & in dies non desistitis cumulare. Sed tamen cum nossem idem Concionator exasperata cuiusdam febri purgatissimo diebus exaltis occupatis, in eam redactis sit corporis imbecillitatem, ut nulla prorsus sit spes necessarios sacra exercitacionis uires tam breuis temporis spatio reuocandi, muneri nostri esse putauimus, si uos excusationem nostram benignè suscipiendam humanitatem uestram huiusmodi litteris incitauerimus. Etsi namque spiritus in uersus carnem concupiscens, in uestra gratia officij sui conquirit plurimum sit, atque a deuotissimis, cuius tam, qua ab eodem patre suscepta, atque instituta sunt, ingens monumenta, sine corporis ope, ac subsidio perfici, ac perpoliri, memoriarque commendari, seu etiam uoce ipsa, stomacho languente, prouocari nequaquam ualeat, fieri pland non posse uobis pollicemur, ut tam graui ab ipso, laboris atque prouocia suscipiatur. Quamobrem ago animo ferendum iactura, si qua inest, diuinaque obsecrandam uoluntati: Nam neque, qui planctus, neque qui rigat, est aliquid, sed qui incrementum dat Deus, cuius inferentis consilio, ac prouidentia saltem esse putat, ut oppressus mortibus decumberet, quod alius quicquam fore uobis

præfatio

præsto esset, qui & uberiori divina sapientia aqua vos potat, & à quo felicitates evangelica doctrina manipulos incensendi referatis. Deum tamen interius exorabimur, ut piti vestris faucibus inceptis, studiisque, quo & Civitas vestra servatur, & à morbo tandem confirmatus noster Evangelistica eximeret nos beneficia verbi divini predicatione aliquid possit remitti. Quod si assequetur, nulli, credite, pro vobis studio parces, ac labori. Valete in Domino. Datum, &c.

CAPVT VI.

De forma generali predicandi, à Patre Generali concessa.

Frater, &c. Venerimus soles in dies præstare fructus vineæ Domini, si Verbo Dei, tanquam saluati pluvia sapientie irrigetur. Quod cum ab ipso Ecclesia nascens exordia, tum verò succedentium annorum curriculo ab hac usque tempora, tot gentium, ac populorum ad Christi fidem conuersio, aliisque plurimis experientis certissimus comprobatur. Quamobrem ne nos, qui in hac vinea, meritis licet imparibus potissimum adlaboramus, quibusque vniuersa Religio curæ est indulta, in muneris nostri executione sequeveres esse videamur, quos & nostris aptos cognovimus, ad Evangelicæ predicationis officium duximus deligendos. Cum itaque de tua doctrina, moribusque probis necnon exemplari vita planè sumus edocti, licentiam tibi concedimus, ut sacrosanctum Christi Evangelium ubiqueque vocis fueris iuxta Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, Summorumque Pontificum constitutiones valeas predicare, Aliisqum deprecantes, ut omne opus, & ministerium tuum ad ipsius gloriam, animarum salutem, & tui ipsius meritum à bonorum emulorum largitore dirigatur. In quorum fidem, &c.

1. Noto 1. quod præ ista materia Concoctionatorum videnda sunt, quæ dixi tom. 1. Religiosi, q. t. cap. 2. tom. 1. princ. in consil. 1. Sixti I P. in tom. 20. & tom. 3. princ. cap. 2. à tom. 8.

2. Noto 2. quod Predicatores, & Lectores non tenentur renuntiare, ut docet Tabiena, verb. Ieiunium, quæ 16. Reliquæ tom. 1. tract. 27. q. 2. cap. 6. num. 12. & alij apud Dianam tom. 1. tract. 9. resol. 10. Quod tamen limandum est, nisi possint æque bene, renuntians, suo muneri satisfacere. Quod habet verum, etiam si Lectores, & Predicatores, ratione stipendij dicta munera exerceant, ut habet Diana resol. 11. & Lessius lib. 4. cap. 2. dub. 6. ann. 44. non stipendium vitæ non arguit.

3. Noto 3. quod Regulares etiam ante Ordines sacros, modo prima tonsura sine insigni, de licentia suorum Superiorum ubique predicare possunt. Ita concessit Gregorius XIII. prout refert Cherub. tom. 1. Bullar. in consil. 91. dictis Gregor. fol. mibi 481. de qua privilegio mentionem facit Campan. in divers. iuris, Rubrica 12. cap. 1. num. 12. Immo id licetè abique privilegio, cum sola Parochorum licentia, docet Nanez. lib. 1. consil. de offic. iud. deleg. cons. 7.

Tom. III.

4. Noto 4. quod Predicatores, & Lectores si Theologie predicantes, & legentes in peccato mortali, etiam occulto, peccant mortaliter, secundum D. Thom. in 4. dist. 19. quæst. 2. art. 2. quæst. iunc. 2. ad 4. Palud. ibidem, quæst. 3. art. 3. Alij tamen dicunt, non esse mortale predicare, & legere, quando peccatum est occultum, sed tantum quando est publicum. Ita Soc. in 4. d. 1. quæst. 3. art. 6. Suarez in 3. partem, tom. 1. dist. 6. sect. 3. Val. tom. 4. dist. 1. quæst. 3. p. 2. & alij apud Dianam tom. 1. tract. 4. resol. 17. Quæ opinio aientia humana fragilitate, æquior est, nec contrarium absolute docet D. Thomas loc. cit. Nam ait, quod dupliciter potest contingere, aliquem sacram Scripturam docere. Vno modo ratione Prelatorum. Et alio modo ratione magisterij. Deinde subdit. Dicendum, quod ille, qui est in peccato mortali, peccat, si sit, sine sic doceat, id est, sine doceat ratione Prelatorum, siue ratione magisterij, si id est, qui est in peccato mortali, peccat, si primo modo doceat, non autem secundo.

CAPVT VII.

De forma, qua Prelatus Regularis potest monere Episcopum de punitione Religiosi, qui cum scandalo deliquit.

Charissimis, ac iustitia Zelo refertis accepimus Illustrissima V. Dominationis literas, quibus instabat, ut F. N. indignum Ordinis nostri Religiosum, qui seculis præteritis diebus in honestum, ac gravem virum N. in publica Civitatis huius platen, magno cum populi scandalo, manus inferre ausus est, digna eius scelere animadversione pena muldaremus deque summo supplicio Dominationem Vestram intra mensis spatium redderemus certiorum. Nos, qui Illustris Dominationem Vestram ea, qua par est observantia relinimus, ac veneramur, ad eiusmodi delicti inquisitionem, prout de notorio in via dissonant, perspectis illius literis, processimus cumque eundem N. graviter deliquisse comperivimus, ex nostrarum constitutionum præscripto carceribus per annum mancipandum fore indidimus, ac re ipsa damnavimus, actiua, & passiva vobis per hancum etiam priuantes. Cuius quidem nostra diffinitionis, ac sententia, ut Apostolicis pareremus mandatis, Illustriss. D. P. his literis censuimus commendandum. Cui etiam sancta cuncta ab eo preceamur, qui mandat salutes Incub. Datum, &c.

1. Noto 1. quod pro intelligentia huius formæ videnda sunt omnino, quæ dico tom. 1. princ. in consil. 2. Sixti I P. num. 61. & tom. 3. dist. princ. cap. 2. à tom. 30.

2. Noto 2. quod ad hoc, ut Episcopus possit Regularem punire, requiruntur quatuor. 1. quod delictum sit extra claustra commissum. 2. quod sit notorium. 3. quod sit scandalosum. 4. quod Episcopus intueretur, ut à superiore puniretur, & hic punire colexerit. Quorum conditionum si una desit, dispositio Concil. Trid. sess. 23. de Regul. cap. 4. locum non habet hæc enim natura conditionum copulatarum, ut vna deficiente, dispositio vni non habeatur, ut probat Abbe de disciplina Relig. mend. lib. 1.

8 2

cap. 31

cap. 1. num. 16. Et *num. 40.* affert declarationem Sacre Congr. in qua statuitur, quod Religiosus ab Ordinario capi non possit; quod si fuerit in ipsa delicto comprehensus, ad suum Superiorem recta via deferendus est. Quod etiam dicit Diana cum aliis *tom. 3. p. 1. resol. 132.* Vnde si Ordinarius Religiosum capiat, & directa via non deferat ad suum Superiorem, vel intra terminum saltem 10. huiusmodi. *dist. 1. 1. p. 1. resol. 132.* & 64. quod etiam excommunicatus, & præter Doctores, quos ibi ad hoc citant, id dicit Cochier de *exempt. p. 1. q. 17. numero 23. & de Confess. Eccl. p. 2. quest. 97. num. 4.* Si autem Episcopus tenet Regularem in carcerate, sed de facto non incarceret, quia aufugit, non est excommunicatus, nam potest non incurrit, nisi secro actualiter effectus. Ita idem Cochier *loc. cit. quest. 98. num. 9.* Et in huius doctrine confirmationem nota casum, quem mihi retulit P. F. Hieronymus Trimatehi ex nostris. In Provincia Mellanenſi fuerant capti à ministris Civitatis Archiepiscopalis Mellanensis aliqui eundem Religionis Religiosi in flagranti delicto homicidij, ad carceres Archiepiscopos ducti, quos cum repetitis illorum Religio, nec vellet illos Archiepiscopos remittere, pro parte illius Religionis appellatum est ad regiam Monarchiam, quæ tandem, re bene discussa, Presidente in ea Illustriſſi. Domino Petro de Neda, in suorum Religionis sententiam dictus Religiosus esse suæ Religionis restituendos, quæ eos posuit ad formam Conc. Trident. *sess. 25. de Regul. cap. 14.* & de facto fuerit restituti. Et hoc contigit anno 1630. die 18. Augusti. Et adverte, quod si illa Religio suam fuisset preiudicia iniuriam, debebat illo Archiepiscopos declarari excommunicatos.

3. Noto 3. quod si Regularis delinquit ita intra claustra, ut delictum extra claustrorum metas eiciens generet in populo scandalum, non per hoc tamen potest ab Episcopo in casu negligentie ipsius Superioris puniri, nec potest Episcopus hoc casu Prælatum inſultare, ut talem delinquentem puniat; nam hoc delictum non est commissum extra claustra, quod necessarii requiritur ad hoc, ut Episcopus possit Superiorem inſultare, ut puniat. Ita Cochier de *Confess. Eccl. p. 2. q. 102. num. 1.*

4. Noto 4. quod si Episcopus Superiorem localem minuat, aliquem Religiosum cum populi scandalo delinquit, & inſert, assignato termino, ut eum puniat, & Superiori locali non possit dictum delinquentem punire, vel defectu iurisdictionis, vel alia de causa, sed id ad Provinciale pertinet, qui tamen longe abbat, ita ut non possit intra terminum præfixum negotium expedire, tunc ad Superiorem localem pertinet petere ab Episcopo prolongationem terminum, quam Episcopus nullo modo negare potest, nam terminus competens concedi debet, *cap. 1. de del. cap. Secundo requiritur, §. 1. de applic. cap. Legimus, de appell. in 6.*

5. Si quætas, an Religiosos, qui habitu dimisso, & sine tonsura miscuit se rapinis, homicidiis, & aliis enormibus delictis capiti ad Iudice seculari, possit ab eo puniri, absque metu censuram. Respondetur, quod non, nisi prius fuerit monitus delictare, quia non perdidit privilegium. Ita Nazzari. libro 5. *caus. consil. 25. de privileg. Diana tom. primo, tract. 1. resol. 119.* ubi multos Doctores affert. Et adverte, quod possint Conſervatores Ordinis censuris Ecclesiasticis cogere Iudicem secularem, ut remittat dictum Religiosum ad suum Superiorem, non tamen teneant hoc facere. Vnde Prælati, qui nollent de tali sic capto se impedire, nullam penam incurrerent, *per cap. 1. de Appellatis.* Si autem dictus Regularis capto non fuisset capto ad Iudice seculari, sed à suo Prælati, hoc per quancumque inſtanciam sibi à dicto Iudice

seculari factam, non posset dictum seum absque consensu Romani Pontificis illi tradere. Ita Diana *loc. cit. in fine.*

CAPVT VIII.

De forma instituendi Presidentem in Capitulo Provinciali.

Fratres N. Ordinis N. Generalis, Cunctis Patribus Capitulum Provinciale in Comenta N. celebrantibus salutem. Pastoralis sollicitudinis officium, quod super omnibus Ordinis Monasteriis, ac Fratrum dispositionem divina gerimus, licet immeriti, mentem nostram ad ea cogitanda acriter urget, atque exagitat, per qua cunctarum eiusdem Provinciarum commodis secundum intendatur: atque ea, quæ ad nostrorum subditorum salutem quietem, ac disciplinam, necnon Religionis incrementum spectare videntur, quantum nobis ex alto conceditur, sollicitè foveantur. Quamobrem cum inter cætera, quibus Religio nostra in spiritualibus, ac temporalibus, feliciter efflorescit, & nobis conceditur omnes prosperè dirigitur, probi, ac diligenti Pastori electo potissimum censatur (inde enim, & totius communi gregis lumen, acque ornamentum, inde bonifica vita germinet, ac fructus, veluti ex Sole promanat.) Nos, qui hanc nostram Provinciam N. in pupilla gerimus oculorum, & commodum eius, atque incrementum medullitis, ac vehementer affeclamus, probi, ac solliciti Pastoris, qui consilia eam, prudentia, & charitate moderetur, electionem studio omni, atque industria teneamus curare. Quamobrem cum aliis detenti, Provinciali vestro Capitulo proximi celebrando per nos ipsos, ut inuncti nobis officij ratio suadebat, interesse nequaquam valeamus, eiusdem vestri Capituli Provincialis Præsidentem P. F. N. virum sanè prudentem ac probatum duximus deputandum, ac delegandum, prout harum serie, ac vi designamus, & delegamus. Plenariam nostram, quæ in hac parte fungimur, præsidentis, necnon in cunctis omnino Capitulis eiusdem alii, & gestis ab initio ad finem usque ad ultimum ipsius conclusionem assistendi auctoritatem eidem impartientes. Omninitidem, & singula acta, & gesta, quæ, ipso non presente, fieri contingerit annullantes, cassantes, atque irritantes. Omnibus denique, ac vestram iungimus ad Sancta Obedientiam meriti, & sub excommunicationis lata sententia puna precipientes, ut prædictam N. rangam nostrum legissimum Vicegerentem, debitum ei honorem, & reverentiam exhibendo, benigne suscipiatis. Et Spiritus Sancti gratia sit super vos semper, In nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Amen.

1. Noto 1. quod pro Præsidente Capituli videntur sunt omnino, quæ dixi *temo prime Religioſi, quæſt. 2. cap. 11. §. 10.*

2. Noto 2. quod in Ordine noſtro Generalis habet potestatem præſidentis in Capitulis Prouincialibus, ſeu mittendi Præsidentes, qui in eis ipſius loco præſideant, ita conceſſit Legiſlator ipſe in *Correll. num. 95.* his verbis. *Per omnem ſi aliquando Capitulum ipſum (Prouinciale) celebrare vellet, illi Generalis ſpecialis Vicegerens, &c. etiam ipſe Prouincialis præſideat, nullus ſi quis hoc impetire valeat.* Poſſunt etiam Generales præſidere in electionibus Correſtorum; *Cap. Valent. 4. num. 26.* vbi id interdicitur Prouincialibus. His poſitis.

3. Quæres 3. An Præsidentis debeat præcedere omnes Capitulares, etiam Prouinciales, non ſolum in loco Capituli fed etiam extra illud? Reſpondeo quod Præsidentis tempore Capituli præſide, id eſt poſtquam apertum eſt Capitulum, debet præcedere omnes de Capitulo, etiam Prouinciales, tam in Capitulo ipſo, quam in Refectorio, proceſſionibus, & aliis omnibus locis; quia illo tempore habet iuriſdictionem ſibi à Generali commiſſam, & illius vires gerit; vade parum refert, quod ſit in Capitulo, aut extra, modo ſit tempus Capituli, id eſt, modo Capitulares iam inceperint congregari; id enim tunc in ſua iuriſdictione. Et colligitur ex ipſa forma, vbi, *ab initio*, &c. quam clauſulam poſuit Paſſar. in *ſua ſumma. num. 15. ex Correll. num. 113. & num. 104.* Verum quædam eſt, quod Capitulum conſeſſo, ſeu licentia-to, tam Præsidentis ſuum terminauit officium, & nulla amplius pollet auctoritate, aut præſeſſentia, cum ſolum pro ipſo Capitulo iuriſdictionem habeat. Ita illud verbis eſt deciuſim in Regula, *num. 53.*

4. Quæres 4. An congregare Capitulum, & illud aperire, ad Præsidentem pertineat, an verò ad Prouincialem? Reſpondeo quod congregare Capitulum in iure, eſt vocare omnes electores ad electionem, & hoc ad præſidentem pertinet, iuxta Mandatum de electione, *p. 2. cap. 19. Sylu. verb. Electio. 2. num. 12.* Sed quando tempus electionis eſt iure præſcriptum, vt in Ordine noſtro, tunc talis vocatio, neque eſt neceſſaria, neque in uſu, imò ſtatuta de non venientes caſtigantur. Si autem Præsidentis ſit datus ad præſidentem Capitulo, cuius celebrationis terminus non ſit iure aſſignatus, ad ipſum pertinet Capitulum congregare pro die celebrationis Capituli ſtatenda, vt dico *num. 3. privileg. cap. 9. num. 11. & cap. 13. n. 12.* An autem Præsidentis Capitulum Prouinciale in Ordine noſtro poſſint aperire Capitulum. Dico, quod ſic per textum expreſſum Correſtori, *num. 91.* vbi dicitur, quod ſi Præsidentis Capituli à Generali miſiſus, voluerit Capitulum Prouinciale celebrare, etiam in ipſius Prouincialis præſentia, nemo poteſt illud imp. d. d. Ergo, ſi poteſt Capitulum celebrare, poteſt illud aperire, id eſt, pulſare ad Capitulum. Frates congregare, mandare alius, vt legat, quæ aut Capitulum legendo ſunt Capituli iam habitare, protectiones facere, à cenſuris, & penis Capitalantes abſolueret. Quæ omnia vbi obſeruaſſentur Capitulis Generalibus, quibus interſui, nimirum Romano 6. vbi præſuit Cardinalis Aſſaret Ordinis Sancti Dominici, Vicepæſcedor, Romano 7. vbi præſuit Cardinalis Alobrandinus Protector, & Barcelona 3. vbi præſuit Ioannes Sancti Episcopos Bucinonenti. Et ita etiam obſeruaſſentur eſt in Capis Prouinciali Martuſenſi, in quo præſuit Hiſpaniarum Nunus Ceſar Monialis Patriarcha Antiochenus *anno. 1632.* vt patet ex actibus ipſius Capituli. Et ratio eſt, quia præſcripta facere ſpectat ad ſuperiorem Capituli, cum ſingula illa dicant actum iuriſdictionis, & ſuperio-

ritatis; Superior autem Capituli in illo caſu eſt ſolus Præsident. Neque his obſtat Correſtorium noſtrum *n. 101.* vbi dicitur, quod Prouincialis in præſentia Generalis, vel ipſius Vicegerentis, ſui Prouincialis officium liberè poterit exercere, & ſua annua Capitula prouincialia celebrare. Nam verum eſt, quod poſt Prouincialis, etiam in præſentia Generalis liberè ſua annua Capitula celebrare, quædo Generalis non ſe declarauerit velle, vel per ſe ipſum perſonaliter, vel per ſuum Vicegerentem dictis Capitulis interſeſſe, vel autem ſe declarauerit velle interſeſſe, tunc non poterit dictus Prouincialis abſque illius interſeſſu dicta Capitula celebrare, prout declaratur in Correſtoria *num. 93.* Cuius rei habemus bonum argumentum in *conſul. 2. Greg. XV. §. 14.* quam reſero *ita. 2. primul. Vol ad dubium, An Episcopu poſſit punire Regulares, qui procedunt ad electionem Abbatissæ ante tempus ipſi Episcopo ſignificatum.* Sacra Congregat. reſpondit, teneri Regulares ſignificare Episcopu dum electionis Abbatissæ, tuncque ipſus ad præſentiam tempus expellere, ſi ante ipſa expreſſi declarauerit, ſe velle facultate ſibi in hac parte attributa, Abbatissamque electionibus per ſe, vel per alium interſeſſe, ac præſidere, Quod idem contingit in noſtro caſu.

5. Quæres 5. An Præsidentis poſſit in dubio declarare aliquem Capitularem eſſe legiſimum, vel non legiſimum. Reſpondeo certum eſſe, quod non poteſt Præsidentis priuare vxo capitulares fratres de Capitulo per quacunque quæſelas contra ipſos allatas, vt dixi *tem. 1. Regul. q. 1. cap. 31. §. 10. conſul. 3.* & docet præterea cum multis Caſtellum de elect. *cap. 13. à num. 10.* Quando ergo dubitatur de aliquo, an poſſit legitime vocare in illo cap. v. g. quia electio non fuit legitima reſpectu formæ, &c. tunc deſiſſio huius dubij pertinet ad maiorem, & ſaniorum partem Capituli. De qua re habemus textum expreſſum in Correſtorio, *num. 101.* vbi dicitur: *Superior ad deſignandum quorumlibet reſpectus alium, tam generalis, quam Prouincialis Capitulum admittit, cuiuslibet reſpectus ſuperioris Prælati electores ſinguli.* Quod ſi Capitulum hoc decidere non poſſit, quia vox ſunt paria, vel varia, & nihil certi determinanti, tunc poteſt præſidentis declarare, quod ſibi proſenter viſum fuerit; argum. *cap. Quando ergo, 1. q. 3. Trid. ſeſſ. 24. de reſer. cap. 18.* ibi: *Quæcumque ſi par, aut ſingulariter fuerint, Quod maior pars numero al cui inſtitutum euidenter facerent, ad Cap. vxo eſſe addu, poteſt tunc Præsidentis, minori parti adhaerendo, tanquam ſaniori, dictum reſolueret, & in Cap. vxo admittere, iuxta cap. 1. *sancta Gioſſa verb. Rationabiliter, de his, qui ſunt à mai. par. Capituli, & cap. Eccleſia vſtra, el. 2. §. fin. de elect. N. m.* tunc illa minor pars dicitur maior, quatenus cum non ratione, & pietate nititur, &c. *fin. d. 9.* Immo porro, quod ſi omnes de Capitulo conueniunt ad aliquem capellendum, præter vnum, qui tamen euidenter rationes adducere, quibus probaret, illum non eſſe expellendum, poſſet Præsidentis declarare, illius rationibus ſuſtus, dictum non eſſe expellendum; & videtur id expreſſum in *cap. Nican. d. 31.* Immo addo, quod, etiamſi omnes de Capitulo conueniunt ad aliquem expellendum, ſed abſque rationabili, & iuriſdico fundamento, procederet forſan, vel ex ignorantia, vel ex paſſione, poſſet, immo teneretur tunc Præsidentis dictum admittere, non obſtante contradictione totius Capituli. Monetur. Tum quia in *cap. 1. de his, qui ſunt à mai. par. Capituli, ſi illud, quod obicitur contra aliquem, non eſt rationale, vel ſi non probetur, non poteſt illi nocere.* Ergo ſi aliquod tale totum Capitulum obicitur alicui, eſt non nocere. Tum quia Præsidentis ad hoc datur in Capitulis,*

ut iustitiam teneatur. Ergo, si hi constet, quod alicui iniuncta fuit, illi permittere non debet; nam sic in animæ suæ præiudicium iniquæ actioni consentiret. Vnde etiam colligit, quod potest Præsidens impedire, etiam si omnes alij consentiant, ne fiat aliquid statutum contra ius commune; Regulam, aut constitutiones, seu etiam, quod non sit in commune Religionis bonum. Et hæc omnia vbi practica in dictis tribus Capitulis generalibus, quibus interfuit.

6. Quæres 4. An Vicarius generalis missi à Generali, si non habent speciale mandatum, possint in Capitulis præsidere? Respondeo non posse, per text. expressum Corrector. *num. 95. vbi dicitur*, quod Præsidens debet esse specialiter institutus. Quare licet dicatur in literis parentibus, quod possint omnia facere, etiam si requirerent speciale mandatum, non tamen poterunt præsidere in dictis Capitulis. Ita habetur in *cap. 1. de offic. Vicar. in 6. si inter apponatur in literis parentibus aliquod requirens speciale mandatum, v. g. vt possit Superiores ab officio suspendere, priuare, nouitios recipere, & deinde subdatur clausula, Et cetera facere, quæ per nos ipsos facere possumus, etiam si nostrum requirerent speciale mandatum, tunc poterit autem præsidere, & cetera mandatum speciale requiritur facere, vt habetur in *cap. Qui ad agendum, de procu. in 6. & docent Glossi. in cap. 1. de offic. Vicar. in 6. verb. Committantur, Pullatelli. de iustitia Vicaria auctoritatis, Conar. lib. 1. varior. cap. 3. num. 3. Barboi. in cap. 2. de offic. Vicar. cit. num. 3. Qui hæc doctrinam temperat, quod illa clausula, Et cetera facere, etiam si requirerent speciale mandatum, solum includat similia, seu inferiora expressis, non autem maiora. Quod etiam aduertit Glossi. marginalis ad dictam glossam, verb. Committantur, Et propterea ego posui exemplum illa suspendere, priuare, &c. nam interdictum Capituli non videtur maius, immo est quid minus, quam priuare. Et hoc est valde notandum Vicariis; nam aliquin poterit illis moueri illi super aliquo puncto requirente mandatum speciale.**

7. Aduerte autem, quod si Vicarius habeat litteras patentes cum clausula, *Non possit corrigere, corrumpere, Superiores priuare, &c.* cum alia subsequenti, Et cetera facere, etiam si requirerent mandatum speciale, non per hoc poterit ad terrores, vel perpetuos claustrorum damnare, aut habito spoliare. Nam hæc sunt quid maius, quàm corrigere, & simpliciter carcerare, immo etiam, quàm priuare.

8. Aduerte etiam, quod si in literis patentibus dicatur, quod possit omnia facere, quæ potest ipsemet Generalis, præter Provinciales priuare, vel nouitios spoliare, non potest tamen Vicarius suam auctoritatem ampliare, & facere alia, quæ mandatum speciale requirerent. Ita Barboi. in *cap. Qui ad agendum, de procu. in 6. num. 4.* Contrarium tamen Sententio Tiraquel. de contrahit lignagium ad finem tit. *num. 96. Narbona de appell. à Vic. ad Episcopum part. 1. num. 25. 4. Conar. lib. 1. varior. cap. 3. num. 8.* Et si cupis scire diffusè, quæ sint, quæ speciale mandatum requirunt, adi Barboi. de claus. clausul. 15. in impress. *Lupdan. à num. 16. & in impressi. Rom. clausul. 17. à num. 7. & Narbonam lib. cap. 1. à 81.* Concluido ergo hanc materiam, quod si quandoque voluerit Generalis, seu Provincialis constituere aliquem Vicarium cum tota sua potestate, simulque voluerit tollere omnes scrupulos, debet ponere exempla ex his quæ specialius mandatum requirunt, deinde subdere clausulam generalem. Et cetera facere, quæ per nos facere possumus, etiam si speciale mandatum requirerent, potest immediate subdere hanc clausulam, Etiam si maiora essent expressis, nam sic tollitur omnis difficultas.

9. Quæres 5. An Præsidens possit eligi ad ali-

quam dignitatem ab his electioibus, quibus prædicti Respondeo neque in iure communi, neque in iure particulari nostre Religionis reperiri. Quod eligi non possit, vnde conclusio facta firmatè videtur, quod quando deputatur aliquis in Præsidendum aliquis Capituli, eo sine deponatur, vt in Prælatum eligatur. Quod id tamen non conueniat, nec fit rationi consonum, suadere videntur sequenti. 1. Quia auferretur hoc pactum libertas electioibus, hominum enim est illorum veteris quo iudicis; *cap. Pisse, 16. quæst. 2.* Sed maior pars electorum Præsidendum indiget immediate, vel saltem mediate, vt scilicet illi sanctæ apud Generalem possint, vel negatè, Ergo timeat illi contradicere, & consequenter non habere eligunt. Secundò, quia isti Præsidentes solent inducere metum cadentem in constantem vitium; cum enim sint personæ communiter potentes, & per se ipsos, & apud Generales (supponunt enim illorum amicissimi) minantur, & cum minus consequenter exequi possunt, & soleant, metum cadentem in vitium constantem inueniunt; qui metus, cum libertatem electionis tollat, eam consequenter vitiat, *cap. Cum dilectum, de consuet. si sint. Sigism. de elect. dub. 3. 2. num. 1. vide dub. 3. 4.* vbi probat, quod metus dicitur cadere in constantem vitium. Tertiò, quia solent isti Præsidentes, cum possint eligi, instantissimè, & importunè rogare electores, vt votum sibi tribuant; tales autem preces, etiam iustum metum inferant, vt probat Sanchez de iuratu. lib. 4. *piss. 7. n. 8. Sigism. loc. cit. dub. 3. 4. num. 9.* Quarto, quia licetis quicunque eligendi modus debet carere omni dolo, & fraude, ac etiam illorum suspitione, vt docet Sylu. verb. *Electio, 1. num. 10.* Sed electio, in qua Præsidens eius valet eligi, indoluit modum minimè carere omni fraude possibili. Ergo licitus non est. Minor est certa. Nam præsidentes eo sine curant ad tale officium assumi, vt in Prælatos assumunt, quod vt deinde obliueant, fauores, minas, preces, promissiones, pacta, omneque genus sordidum adhibent. Atque ita docene Mir. tom. 2. *Manuel. quæst. 2. 2. art. 7. & Castell. de elect. cap. 1. 3. num. 31.* Quare si idem Castell. num. 34. quod in Ordine Prædicatoorum dicti Præsidentes eligi non possunt. Quod etiam obliuatur in Religione Capucinorum, vt audio etiam Visitatores Provinciarum missos à Generali ad præsidendum in aliquas Provincias; & expectem vt statueretur etiam in nostra. Ex quibus liquetur, quod, cum Religiosi teneantur semper ad perfectionem tendere, & id, quod melius, & perfectius est, sequi, iuxta doctrinam D. Thomæ 1. 2. *quæst. 196. art. 1. ad 4. & art. 2. in corpore*, debent omnes Religionis statuta, vt Præsidentes eligi non possint ad vllum officium in Capitulis, quibus præsent; seu qui illos mutant, debent expressè ab his excludere.

10. Quæres 6. An Præsidents legitime missi à Generali ad præsidendum alicui electioni, possint ab electioibus regulari? Respondeo quod simpliciter Præsidents regulari non possint, cum sit legitime institutus; potest tamen regulari, si probabiliter timeatur, quod sit timorem cadentem in vitium constantem iuculorum; Nam probabilis suspicio metus habetur pro metu; Rota eorum Greg. XV. *decis. 374. num. 18. Bald. in leg. fin. num. 7. Cod. de iur. delator.* Timeatur autem probabiliter id, vt plurimum, ex terribilitate personæ, vt eadem Rota alibi. *num. 6.* Atque ita sententiam nostram tenet Panos. *1. cap. 25. n. 6. talis autem regulatio puto, quod deberet fieri à maiori parte Capituli, cap. 1. de iur. quæ sunt à maiori parte Capu.*

11. Quæres 7. An auctoritas Præsidentis largi, vel strictè sit interpretanda? Respondeo, quod meo videri est strictè interpretanda; est enim onus ordinatio impolitum. Vide cum ordinarij iurisdicção sit fauorabili, vt probat Innoc. in cap. Dudum, de priuile. & habetur in cap. Pernitit, 11. q. 1. recessus ab eius iurisdicçãoe odiosus est; cap. primo. & 1. de filiis Præsbit. in 6. Facit reg. Quæ à iure communi exorbitant, quæ est 28. de regul. iuris in 6. Atque ita docet Cochier de exemplis, part. 1. §. 4. à n. 7. Nec refert, quod illa facultas influendi præsentem sit in clausa in Regula ipsa, & quod per hoc non possit dici ipsi Regulæ contraria, vel recessus ab ipsa; Nam, cum sit exceptio à regula generali, posita in Correc. num. 101. odiosa semper censenda est; Glossa in cap. Constitutionem, de regul. in 6. verb. Prorogamus; Cochier loc. cit. n. 10. Quod etiam colligitur ex Correc. num. 95. vbi quando datur illa facultas Generali, dicitur, quod si generalis velit Capitula provincialia celebrare, nullus possit impedire, quasi diceret, Verum est, quod Provinciales possint sua Capitula provincialia celebrare, etiam præsentem Generalis in honorem tamen Generalatus concedo Generali hoc privilegium, vt quando voluerit per se, vel per alios illis interesse, Provincialis, qui habet iurisdictionem ordinariam, à Generali minimè dependentem, id impedire non possit. Quæ doctrina valdè notanda est; nam potest inferre ad multa.

CAPVT IX.

De forma incipiendi processum in visitatione generali.

IN nomine Domini nostri Iesu Christi. Incipit visitatio Provincia N. facta à R. P. F. N. Ordinis N. Generalis, vnà cum suis Collegis, nimirum P. F. N. & P. F. N. ac P. F. N. & mc F. N. Notarij vicesgerentes anno Domini 1634. Miserrimam languentis Religionis conditionem ex alto Generalatus fastigio maestissima fronte prospectans Reuerend. P. F. N. facere non potuit, quin acerbissimè doleret atque ingemisceret ob graue, & acerbum dilectissima sponsa vulnus, seuissimamque calamitatem. Nec immerito quidem. Regularis enim disciplina robur illud primæum emacuisse, religiosæque obseruantia lucem à S. Ordinis nostri Coryphæo, igneo charitatis globo, veluti Sole, condecorato, ad nos transmissam penè defectisse conspiciens, hinc verò monastica deuotionis spiritum planè extinguitum, ac languidum, illinc fraterna pacis vincula omnino dissoluta comperiens, qui non mente ipsa, atque animo concederet vir sanè prudens, & reipublica studiosus? Pz nos mirum propterea, si tam iniustato, ac omnia ferè nostra Religionis membra occupante squalore, & morbo pè commotus pastoralis officij debito minimè satisfactum putaris, ni auctoritatis sue brachiis tacenteem erigeret Congregationem, illamque di formem, ac pollutam, appposito regularium constitutionum pharmino, ceremoniarumque pigmento in pristinam restituere venastatem, & salutem. Ac quemadmodum vna, eademque visa, à vnoque Christi spiritum fruuntur religiosa membra, vna scietiam, ea-

demque iis inesse regularis disciplina formula, idemque pacis vinculum, feruorque pietatis, quo & ordinis ipsius decreta, Patrumque sanctiones ritè obseruari, & custodiri, virtutum regina charitatis diligi, ac Deus tandem Optimus Maxime congruis queat honoribus celebrari. Quæ quidem omnia mente, animoque perlastrans, muneris tamen tanti amplitudine, malorumque colluvie deterrens, vel in ipso visitationis limine consistere se posse diffideret, nisi si aliò mentem reuoluens, Deum ipsum, in cuius vnus gloriam hac ab eo susceperat moles, cogitaret, Hoc itaque sibi ante oculos proposito, diligentius examinare subinde cepit, vndenam eiusmodi visitationis opus aggrederetur. Quòd cum diu meditatus esset, Christi demum resurgentis putauit sequenda vestigia, qui pluries licet post admirabilem resurrectionis triumphum discipulos suos crudelissimè mortis opprobrio examinatos presentia sua voluerit confirmare, grauiori tamen occurrentes necessitati, eos sibi primum consensu inuiscendos, quos in Emmaus contententes magis à restia fide nouit peregrinos. Accuratissimos etiam inuitatur archiatros, prouidamque naturam, qui in corporis humani languore, atque agitudine ad earum potissimum partium opululentiam, ac subsidium se se conuertunt, quas ope sua necunt, atque auxilio magis indigere. Ab ea igitur Provincia felix ducendum erat initium, quæ præceteris pastorem sollicitudinem, ac visitationem requirebat. Eiusmodi autem esse Provinciam N. cum planè diiudicasset, in eam versùs iter arripuit. Atque ita die 29. Maij anni 1634. Conuentum N. appulit Deo dux. Vbi quidem per tres dies spiritum, ac corpore tantisper refocillato, die tandem prima Iunij, præfati conuentus Patribus, ac Fratribus, inter quos etiam aderat P. F. N. eiusdem Provincia Provincialis ad sonum campanule in Capituli locum conuocatis idem P. Reuerendiss. suis etiam presentibus Collegis, elegantem valdè, & religiosa pietate ac deuotione referunt sermonem habuit, quo cunctos ad obseruantiam regularem, morumque compositionem est cohortatus. Postmodum verò omnibus, ac singulis præfati Conuentus Patribus, ac Fratribus generaliter sub merito sanctæ obedientie formalis, & præceptis mandauit, vt sibi in omnibus, de quibus in visitatione forent interrogati, veritatem, eaque omnia itidem, quæ ad præpotentis Dei gloriam, fratrum reformationem Religionis incrementum, Provincieque tranquillitatem necessaria, & vitia iudicarent, cuncta demum, quæ generalem, seu specialem requirant prapositionem, liberè patefacere. Simpliciores etiam monuit, præceptum eiusmodi, quòd ad Fratrum speciem delicta, de iis tantum, quæ emendata non sunt, ac iuridicè & salua correctione fraterna probari queant, intelligendum. Coram se tandem Conuentus Prouisorem aduocauit, eique in virtute sanctæ obedientie, ne pro se, suisque Collegis, quid amplius quàm quinque,

argentos, seu regales diebus singulis, directè, vel indirectè, expendere districte præceptis, illud subinfernè, eo profectò cõsilio se minimè vocatum à Deo ut ab omnibus pasceretur, optimus quin verò velut pastor, ac pater anathemati à Deo contra malos pastores per ipsam fulminatio renuntians amore, pietate, iustitia, ac disciplina sibi commissas oves resciret, easque à scelerum sordibus, & legis transgressionebus purgatas ad perfectionis montem incitaret.

Hic verò peractis, augustissimum Eucharistia Sacramentum, Ecclesiam, ac aliarum, sacrarum vestes, aliaque ad cultum divinum spectantia visitavit, omnibusque ut decet, inuentis, ad Fratrum in eodem Conventu morantium visitationem in cameram sua residentia unà cum præsitis Collegis se contulit. Et primò quidem vocatus F. R. Oblatus aetatis annorum 30. Religionis verò 15. ac de veritate dicenda præstito iuramento, sacris sacris, iuravit. Et

Primò fuit Interrogatus, An in hac Provincia, & Conventu, Regula, vota scilicet, & regularia statuta, Summorumque Pontificum constitutiones nec non Superiorum ordinationes serventur?

2. An divina officia, & missa debitis horis, & modis, celebrentur? & an orationi mentali omnes assistant? An Religiosi ad perfectionem tendant? & qui in hoc diligentius incumbant?

3. An Superiores cum infirmis charitativè se gerant? & an sanis necessaria tribuant? an hostes hilari vultu, ac benignè tractent, ac excipiant?

4. An Superiores sibi, vel aliis quidquam tribuant, vel permittant, quod contra Dei honorem, disciplinamque regularem cedat?

5. An Monasterij bona in eiusdem utilitatem, de Fratrum commodum à Superioribus expendantur? an in superfluo, ac vanos usus distrahantur?

6. An Superiores & alij Fratres exemplariter vivant, non solum cum Fratribus ipsis, sed etiam cum secularibus?

7. An Religij, si adsint, qualitatibus à sacris Canonibus, & Regula nostra requisitis paleant? an ipsi à Superioribus ad Regula & Canonum præscriptum recepti? an novitiorum informator qualitates habeant requisitas, munereque suo diligenter incumbat? an optima fragis specimen pro Religione præferant novitij?

8. An Lectores, si adsint, officij sui penso satisfaciunt, suosque auditores ad edificatorie prædicandum, & confessiones audiendum idoneos, & aptos efficiant, ut Regula præscribit? An studentes suis studiis non segnerè vacent? qui sint diligentiores? qui quæ Fratres literis excellant? An Superiores studia foveant? studentibusque & Lectoribus faveant? Quibus

cum fuerit per constitutum singillatim responsum, eique omnia, quæ dixit, clara voce perlecta, dicat scriba, seu Notarius. Atque ita dimissus fuit, animo tamen eum iterum advocandi, si, & quoties opus fuerit. Lesum denique confirmavit, ac in fidem se subscripsit. Postea poterit vocari alius: & sic deinceps vsque ad ultimum.

1. Noto primò, quòd mos visitandi Ecclesias est antiquissimus in Ecclesia Dei à temporibus Apostolorum, ut probat Contenz. 6. peliti. cap. 1. §. 4. num. 2. & habetur in cap. Visitandi. 18. quest. 2. & in cap. Decrenimus, 30. quest. 1. Visitatio Diocesis præcipitur Episcopis singulis annis. Et in cap. Relata, ibid. anaritz reprehenduntur Episcopi, qui Diocesim non visitant, volunt tamen ibi dari expensas, quas fecissent, si visitasset. Per quòd cap. dixi tom. 1. Privil. consil. 1. §. Leonis X. num. 10. quòd Superioribus nostris non visitantibus non debentur rate. Quòd etiam dicit Suarez lib. 9. de leg. cap. 5. num. 5. & 6. & habetur in cap. Romana, §. Deinde, de consil. in 6. & in nostris statutis in Cap. Roman. 4. num. 1. §. ibi, postquam Provincias visitaverit, Ex quo statuto ibi, pro equo emende, etiam collige, quòd rate in ordine nostro debentur Generalibus pro expensis in itinere faciendis. Et in cap. Episcopum, 10. quest. 1. habetur, quòd si Episcopus ægrotet, debet mittere singulis annis Presbyteros probatos, qui loco ipsius Diocesim visitent; & in cap. Placuit, ibid. decernitur, quæ visitantes Episcopi à Clericis quærere debeant. Et hæc visitatio præcipitur etiam in Trident. sess. 24. cap. 3. de Reform. & in cap. Venerabilis de consensu, & quòd ad eum teneantur Prælati de iure divino, Rodricq. tom. 2. sum. de ord. iudic. cap. 1. conclus. 2. num. 3. videatur Suarez tom. 4. de relig. lib. 10. cap. 13. num. 3. tract. 3. Et adverte, quòd novissimè in cap. Massil. 2. num. 41. statutum est, quòd Rata P. Generalis saluatur à Provincia, sine P. Provinciali visitet illam, sine non, quolibet specimen tantummodo.

2. Noto 2. quòd Generalis, antequam accedat ad visitandam aliquam Provinciã, teneretur monere Provinciale illius, quòd tali die, seu quamprimum accedat ad suam Provinciã visitandam, ut possit se præparare ad illum debito modo recipiendum, & ut possit monere Correctores Conventuum, ut sint parati ad visitationem. Ita Gausanus in praxi visit. §. 4. num. 1. Piascius in praxi part. 2. cap. 3. num. 4. sine. Si tamen Generalis haberet informationes de aliquo Provinciali, seu Correctore, quòd relaxatè viveret, & cum scandalo, & quòd teneret aliqui prohibita in Conventu, tunc posset Generalis, & etiam forte aliquando deberet ex improbitate illam Provinciã, seu Conventum appellare, ut in flagranti caperet delinquentes. Nam tunc monere & elicit dare commoditatem illi auferendi ad tempus occasione scandali, & sic evitandi pœnas. Et hæc praxi visunt iter Regulares aliquando viri docti, & pii.

3. Noto tertio, quòd Generalis debet habere suum Secretarium, qui omnes actus in visitatione occurrentes fideliter scribat. Cui, ait Thomas à Jesu de visit. Regul. tract. 3. cap. 2. §. 1. num. 10. quasi iorem gentium introductum est, ut tanta fides adhibeatur intra, & extra Religionem, ac si esset Notarius publicus. Melius tamen esset, si dictus Secretarius crearetur Notarius iuxta ea, quæ dico vi supra littera N. cap. 1.

4. Noto 4. quòd quando Generalis accedit ad visitandum, debet recipi summa cum reverentia, ut præcipitur in correct. num. 61. id est, eo modo, quo ego recipiendum docui prima parte Rinaldi nostri cap. 15. qui modus habetur in Pontificali Romano, parte tertia de ordine visitandi Patrobus; & expref-

ad id docet Gabantus in *praxi visitationis* cap. 1. §. 5. nam. 10. Neque dicas, quod Pontificali Romano loquitur de receptione Episcopi, non de receptione Generalis Ministorum, cuius Religio supra fundamentum est stabilita humilitatis. Nam in primis certissimum est, quod talis receptio nihil detrahatur humilitati Praeuli, alioquin S. Pater non iussisset, ut Generalis summa cum reverentia reciperetur, honor namque ille non est personae, sed dignitati; unde non est, quod superbiat de honore, non sibi, sed uestri, quod fert, exhibito; alioquin illi dici posset, quod aliquando aino ferenti sacrosanctum Eucharistiae Sacramentum, & superbiens, quod ab omnibus salutaretur, non nisi sed Religioni. Deinde Generalis habet iustitiam quasi Episcopalem, ut certissimi iuris est. Tertio Tridentinum *sess. 13. cap. 8. de Regul.* ait, loquenda de Visitatoribus Regularium. *Teneantur observare, quae in Sacris Canonibus, & in sacro Concilio sunt decreta.* Si ergo tenentur Regulares in suis visitationibus observare, quae Summi Pontifices in sacris Canonibus sanxerunt, quare non tenebuntur observare istas ceremonias, in honorem Dei & dignitatis, ac ad populi edificationem vel ab Ecclesia Romana praescriptum quando sunt a proprio etiam Legislatore iussit Adde, quod Generalis, quando praecipue Conventus sunt intra Civitates, ubi communiter accurrunt populus, sine culpa non potest reculare, quando accedit ad visitandum, quin illi debitas honores illo nostro modo praescriptos exhibeat; Nam 1. faceret contra Correctorem, *numera 6. 1. ibi, summa cum reverentia suscipiatur.* Quibus verbis includitur omnis honor religiosus. 2. faceret contra Pontificale Romanum. 3. Praearet populum illa edificatione, quam receperit, si illa sollemnis receptio fuisset executionis mandata; immo multi ex populo scandalizantur putantes nostram Religionem non habere ceremonias, quibus suum supremum Pastorem recipiat. 4. Quia detestatus, & tacite de superbia videtur accensere B. autem Patrem, qui passus est recipi, comprimitur in Galliam concessit, tanquam Legatus de laetere summi Pontificis, ut eum narrat historia; & tamen erat omnino humilissimus, & tantum honorem vitare poterat. 5. Quia Episcopi recipiuntur illo, & magnificentiori modo, adhibetur enim etiam baldachinum; Generalis autem, vltra quod habet auctoritatem quasi Episcopalem, habet amplius iurisdictionem, quam habet quivis Episcopus. 6. Quia Generales aliarum Religionum etiam reformatum illo modo recipiuntur, ut in specie Generalis Carmelitarum discalceatorum. Tandem quia contristare proximum suum in re licita, malum est. Sed Praeulatus non recipiens illos honores, contristat subditos suos in re licita. Ergo male facit. Constat minor. Quia subditi contristantur, videntes se prius in illo honore honorandi suum Praeulatum, cum le honorem illo honore suo Praeulo exhibito; honor namque est in honorante, ut ait Aristoteles. *1. Ethic. c. 5.* Unde in *leg. 11. aliquid, ff. de offic. Praesulis. dicitur*, quod quando Praeulatus accedit ad aliquam Perveniam non gravate debet sua laudes audire, cum honori sui Praeulatus illi vendicatur.

5. Neque his obstat, quod in loc. cit. Correctorij dicitur, quod Generalis recipiatur in prima ianna civitatis Conventus processionaliter, &c. Ego vero in Rituali, non in ianna Conventus, sed in ianna Ecclesiae videtur dicere esse recipiendum; Nam neque ego sum contrarius Correctorio, neque hoc est contrarium mihi, neque ego dico, quod Generalis sit recipiendus in ianna Ecclesiae, si legor attentè. Solum dico, quod a loco, in quo recipitur Generalis, montatur processio usque ad altare maius. Potest enim Generalis recipi (nisi obstante iustitiam) Commun-

tionem, quo casu locatum loco est accommodandum) in prima ianna Conventus, & inde processionaliter duci usque ad altare maius, ante quod et manent devotione reddatur obedientia. Nam cum sit certissimum, quod in primo aduentu Superiorum maiorum ad aliquem Conventum, in primis, & ante omnia visitant Ecclesiam, adorando primum Sanctissimam Eucharistiam Sacramentum, deinde venerando imaginem B. P. Francisci, dicens Correctorium, quod Generalis suscipiatur in prima ianna Conventus, (idmeteligenendum est, & quod inde dicatur processionaliter usque ad altare maius, ut ego dicebam. Et quod sic debeat Correctorium intelligi, constat. Nam assignando modum recipiendi Vigiles, ait, quod recipiuntur in prima ianna Ecclesiae absque processione, & assignando modum recipiendi Vigiliae, ait, quod recipiantur in ianna ebori Ecclesiae absque processione. Sed nulla apparet ratio, quare vel, quod, Vigiles, & Provinciales recipiantur in Ecclesia, Generales vero in Conventu, & non in Ecclesia. Ergo dicendum est, Legislatorem voluisse, Generalem recipi in prima ianna Conventus, & inde duci processionaliter usque ad altare maius, cum sola Generalis obvia processione recipi debeat. Arque ita consuetudo, quae est optima legum interpret, semper illum locum Correctorij intellexit, & servavit, semper enim Generales recepti sunt processionaliter, & sic ducti ad Ecclesiam. Quod vero ego illos apparatus cum incenso posuerim, & processione illo modo ordinaverim, pertrahent ad illam summam reverentiam, cum qua praecipit Correctorium, ut Generales recipiantur. Et ut appareat, me non latam vnguem ad verbum Correctorij dilexisse, ea hic transcribo. *Quando Corrector generalis ad eundem Ordinem Conventum duxerit, in primis praesentet Capituli campanam, & in prima ianna civitatis Conventus summa cum reverentia, cum cruci, & aqua benedicta suscipiatur a locali Correctore, singulisque Fratrum locum ipsum pro tempore inhabitantibus, eadem illis usque processionaliter obsequium venientibus. Legantur rubricae, quas ego de hoc posui, & videbitur, quod neque in puncto dilecto ab hac dispositione. Solum declaro reatum. Quare non est, quod nullent illi qui in huius scilicet, quam ipsi putant.*

6. Noto 5. quod non deceat Visitatorem post aduentum ad aliquem Conventum, statim visitationem incipere, sed deceat expectare per duos, vel tres dies, iuxta Conventum non possibilibus, ad refocillationem mentis, & corporis, & interim mandare orationem quadraginta horarum, & celebrationem aliquot missarum Spiritus Sancti, & alias publicas, ac primas orationes pro bonis fine visitationis. Si autem Conventus sint parvuli, statim se expediat, ne vltra possibilitatem Conventum grauetur. Ita Thomas à Jesu de *visita Regulari* 1. cap. 3. num. 2.

7. Noto 6. quod Visitator, quando in Capitulo intimat visitationem, debet praecipere, ut omnes manerent, &c. propterea in forma. Et ratio huius praecipit est, ut omnes habuerint tempus cogitandi, & in dubiis peritos consulendi, quae dicere debeant, quod tacere. Ita Gabantus in *praxi visit.* §. 4. num. 2. & habetur in Pontificali Romano, *part. 3. de ordine visitandi Praeulatus.* Quod autem hoc praecceptum possit esse formale, & praecceptum, dicit Spatarinus de *ordo curiae Regulari* 1. 1. cap. 3. num. 5. Et quod illi possit annexi poena excommunicationis, Martini Anconitani Rectoris in *sua directoria Visitatorum*, parte prima, cap. 88. vers. Singulisque, &c.

8. Noto 7. quod Praeulatus teneat dictum praecceptum declarare pro simplicioribus. Nam aliqui laqueos iniicit peccatorum subditis suis, & erit causa, quod multi innoxii infamantur, & multi quoniam peccata contra conscientiam etiam committunt.

mittant. Et quanquam Caietan. *trall. 31. respons. 3. tom. 1. opuscul. dicat*, talem declarationem non esse necessariam, quia certum est Visitatores non percipere aliquid contra ius naturæ, vel diuinum, unde certum etiam est, quod nascit de occultis, & quæ nulla laborat infamia inquirere: hanc tamen lenitatem non admittit Thomas à Iesu de *visitat. Regul. trall. 1. cap. 1. num. 5.* nisi ubi omnes visitandi essent petiti. Quod quia in praxi est ferè impossibile, quia semper sunt in Conuentibus Laici, Oblati, & Clerici, & multi etiam Sacerdotes, qui hæc ignorant: ideo Caietani doctrina omnino reuocanda est, & consulendum Prælatis, ut si sibi consulere velint, dictam declarationem non omittant. Atque ita docent Naves. *in cap. Inter verba, coroll. 6. 1. num. 230. conclus. 6.* Sotus in *relat. de segred. secreto, membr. 2. q. 6. conclus. 1.* Sayrus in *clauis regia, lib. 12. cap. 1. num. 18.* Et Colligitur aperte ex *cap. Qualiter, & quando, el. 1. de accus. in fine*, ibi, *exceptis occultis criminibus.*

9. Noto 8. quod Generalis visitans non debet dare gratiam Monasterio: *cap. Visitando, 18. q. 2. cap. Cum Apostolus, de consensu, Trid. sess. 24. de reform. cap. 3.* Unde non debet sumptuosas epulas querere, vt dicitur in *dillo cap. Cum Apostolus, 5. Quæritur* & Trid. cit. ait, *Ideo modesto contenti equitatem, famulatus studium quam celerrime, debitamque cum diligencia, visitationem ipsam absoluit.* Quibus Canonibus non satisfaciunt Prælatis, qui in se ipso frugaliter est, in sua tamen comitatu prodigis. In primis refert quod ad gratiam inferendum Monasterio, quod ipse frugaliter viuat, si permittat, & velit, quod si opponat, & laurè tractetur: ubi enim commodum est, potest comedere & alius, & Trident. expressè notat *loc. cit.* subdens, *ne minus quodcumque accipiant, exceptis tantum vidualibus, que sibi, ac suis frugaliter, moderateque pro temporis tantum necessitate, & non ultra, erunt ministranda.* Et docent Palæc. *par. 2. praxi, cap. 3. num. 1. in fine*; Contzen 6. *poli. cap. 24. q. 6.* Thom. à Iesu de *visit. Regul. trall. 1. cap. 2. num. 1.* Non est tamen condemnanda illa praxis, nec contra prædictos Canones censenda, qua vocat nostra Religio, vt primis tribus diebus aduentus ipsius Visitatoris excipitur in hospitio cum sua comitatu, inibi que inata Conuentuum facultates, benignè tractetur, iuxta Correc. *num. 61.* & abundantius cibatis ordinatis delictionibus religiosus tamen, reforesceret. Nam id neque grauat Conuentum, cum fiat iuxta facultates vniuersitatis, & necessarium est ad ipsum Visitatorem continuè itinerum laboribus de-fatigatum recreandum, & exhilarandum; quibus diebus expletis, vna plus aliis refectione, seu pitantia, in refectionis donatur. Nec item satisfaciit ius inueneri Prælatis, qui, vt sibi, suæque deuotioni satisfaciunt, in longum proferit visitationem cum Conuentuum, & Provinciarum dispendio. Num meo videri tempus illud est consummandum in seruitum subditorum, & præstat ommittere audire duas, aut tres milias v. g. visitationi incumbere, quàm ius audire, & visitationem contra Canones, in Conuentuum gratiam, prolongare. Tandem circa istud gratiam, quia Conuentuum alij sunt diuitiores, alij pauperiores, nota regulam generalem, que ponitur in *dillo cap. Cum Apostolus*. Sanè quod debent Visitatores ita moderatè se gerere in singulis Conuentibus, vt *ex eorum accessu subditi moris non dolant se grauari.* Quare in Conuentibus pinguioribus poterunt aliquandò abundantius velci, diutius immorari, pinguioribus raas recipere. Astamen in his morari, utendo tempus in audiendis subditorum nrgis, & in morariis, fauolque Fratres per integros dies auscultare, in quæstionibus vtilibus discutiendis ex profecto se detinere per horas, & dies integros, non vide quæ sit prudentia, neque

que conscientia, cum ex hoc (linguo alia) Conuentus depauperentur, Prouincia caperentur, ære alieno grauentur, & longi temporis vicium breuis hora consumatur, vt dicitur in *dillo cap. Cum Apostolus, de consensu*, & est contra præceptum nostri Correc. *num. 104.*

10. Noto 9. quod Thom. à Iesu de *visit. Regul. cap. 2. num. 5. trall. 12.* & Ghillic. de *induc. regul. cap. 16. num. 8.* dicunt, quod in examinandi Fratrum debet Generalis inquirere à Priore, à quo petere debet, vt ea, que de statu Conuentus, ante de Religiosis, ante de qualitatibus eorum nouerit sibi, inuenerit refert. Sed hæc informatio est recipienda à Correctore extrajudicialiter, non in iudicio, ne forte, si Fratres aliqui leuant, malam de se dedisse Priorem informationem, peiora de illo dicant. Quare de iudiciali informatione, à quo sit prius sumenda, nihil inuenio scriptum in iure communi, neque in Regula nostra. Vnde relinquendum puro discretioni Visitatoris. In Ordine nostro communiter incipitur ab inferioribus.

11. Noto 10. quod Provinciales, seu Generales tenentur visitare omnia Monasteria sui Ordinis, etiam illud, in quo ipsi de ordinario resident, ne volentes alius medicum præbere saluti, præbeant mortis exemplum, ac vt nequeat illis illud Evangelij approbati, *Maledixit ipse.* Et præterea, cum non possint esse ubique præsentis Prælatus, vt diligens, & vigilans, multa semper illum præterierit, quæ correctione indigerent, quæ tamen non corrigat, quia ignorat, & non est, qui illi dicat: cum tamen in visitatione præcepto astricti, vel iuramento negare non possint. Ita Philosophi in *praxi, cap. 3. num. 1.* Garvanti in *praxi visit. §. 8. in auct. num. 1.* Contzen 6. *poli. cap. 14. num. 16.* qui id etiam clarum, & euidentissimum Concilij Aeglicienis; Ghilic. de *induc. Regul. cap. 16. num. 31.* Fucius de *visit. lib. 1. cap. 3. num. 7.* Colligitur etiam Trid. sess. 24. de *Regul. cap. 1. §. 8.* Et habetur expressè in *cap. Romana, de consensu 6. §. 1.* Si autem Prælatus regularis diligenter vigilet super gregem suum, non videtur necessarium visitare Conuentum, in quo ordinariè residet, cum tunc illum quotidie visitare teneatur. Prædicta autem iura loquuntur de Episcopo visitante, inter quem, & Prælatum regularem est maxima differentia; nam subditi suos Prælatus regulatis semper habet ante oculos, continuè momentis videt, alloquitur, corrigat, quod non contingit in Episcopo.

12. Noto 11. circa illam clausulam, quod Prælatus debet prius visitare illas Provincias, aut Conuentus, qui plus visitatione indigent, quod id habetur expressè in *cap. Romana, §. Ex quo, & §. Postquam in fine, de consensu 6.* Et quod prius fiat sermo bonitatis, aut perfectionis, habetur in *eadem cap. Romana §. Sanè, & in Pontif. Romano, part. 3. de ordine visitandi parochias.* Quod à visitatione sacramenti incipitur, dicit dictum Pontificale *loc. cit.* Et quod, scilicet aliquæ punda, super quibus sunt interrogationes, dicit idem Pontificale, & *dillum cap. Romana, dilo §. Sanè.* Et innuitur etiam in *cap. Eia, quæ, de statu Monach. §. Perro.* Videtur pro his omniibus Rodrig. *tom. 2. sum. de ord. indic. cap. 3. num. 1.*

13. Noto 12. quod Ghilic. de *ind. Regul. cap. 16. §. num. 76.* contendit, quod in hac inquisitione generali non exigitur iuramentum à visitatis, nisi in casu specialibus, quando super aliquo delicto per aliquem, seu plurius denuntiationem facit exorta infamia. Et ita statim in *cap. Romana §. Sanè de consensu 6.* Sed cum hoc *cap. §. fin.* dicatur, quod per dictum cap. non intelligitur derogari rationabilibus, & approbatis Regularium constitutionibus, idè in hoc standum est Regularium constitutionibus, aut consuetudinibus.

vt Innotit Aldrete de disciplinand. lib. 1. cap. 7. non. 4. Certe in nostra Religione mramentum exigitur, ultra præceptum generale obedientie factum hominibus in principio, quando visitatio intimatur; quod tamen potest omitti, quando iuramentum exigitur. De hoc præcepto loquitur Thomas à leia de visit. Regular. alt. 1. cap. 1. num. 3. Et quod iuramentum exigi possit ab inquisitis in hac generali inquisitione, docet Victorinus Manius de modo proced. in causis Regal. cap. 9. num. 1. Laxè Mjr. de ord. indic. quæst. 5. art. 5. vbi probat, multis additis testibus, & Doctoribus, quod à iudice seculari cogi possunt, & debent inquisiti ad dicenda, quæ indicant correctione digna, iuramentum à iudice vero Ecclesiastico debent cogi sub obedientia, & censuris; & num. 36. ait, quod hæc est communis praxis. Sed absolute dic, quod possunt cogi sub iuramento etiam, & censuris Ecclesiasticis omnes, ac Regulares. Ita Zerola in pract. part. 1. verb. Visitatio, §. 5. vers. Secundo; Buttoia in cap. Romana, num. 16. de consil. in 6.

14. Noto 1. quod si delicta sint emendata, nec addit amplius periculum evadens, vel probabiliter recidendi, quia proxima occasio sit sublevis, non possunt à subditis abique mortali peccato denunciari Prelato, quantumvis hic inique præcepit, ac sibi denuntiari; quinimo tenetur Prelatus ipse monere simpliciores, quod fas præceptum non intelligitur delictis iam correctis. Cum enim per denuntiationem emendam fratris, incendantur in ista iam sit habita, illa superflua est; & fama proximi apud Prelatum salvanda. Quod etiam Christus docuit illa verbit Matthe. 18. Si tu audieris, iuramentum eris fratrem tuum. Quasi dicat, non est progrediendum vtherius, scilicet ad revelandum secretum fratris testibus, vel Ecclesiæ, quando te iam audivit. Vnde si quis progrediat, reus erit fame fratris sui; peccant enim contra charitatem nocens fratris sine necessitate 1. & contra iustitiam, quia ille adhuc habet ius ad iudicium bonorem, & famam, cum sit reus electa, & emendata. Atque ita docent Miranda de ordin. indic. q. 1. art. 5. à num. 44. Cordoba in sum. q. 64. Longus de cast. refer. p. 1. cap. 5. num. 9. Salon. 1. 2. q. 68. art. 1. contrari. 2. num. 2. qui ait, item esse, si delictum non sit emendatum, sed certo emendandum. Et dicit ita. 1. Relig. q. 1. 6. 16. consil. 3. vers. Non videretur.

15. Noto 2. quod huius generalis inquisitionis finis est, inquirere, non solum de vitiis, & defectibus subditorum, sed etiam de illorum virtutibus, & scientiis. Et proba 1. Quia huiusmodi visitatio fit ad hoc, vt Prelatus cognoscat vultum pecoris sui inata illud Prenerb. 27. Diligenter agnosce vultum pecoris tui inique greges considera. Vnde debet fieri per Prelatum ipsum, non per Visitatores, vt declarat Trid. sess. 24. de reform. cap. 3. Legitimo tamen impedimento detentus potest visitare per Visitatores; Abique hoc tamen legitimo impedimento, si ex otiositate, aut negli gentia omittat per te ipsum dictam visitationem facere, puto quod mortaliter peccabit. Nam contra veniente Concilio fuerat in te gravis, mortale peccatum esse. Sed non potest cognoscere oves suas, nisi de virtutibus, & vitiis earum informetur. 2. Quia vitia aliquando compellunt possunt, & debent virtutibus, vt dicunt communiter Ignatius, & dicit hic infra, cap. 17. num. 5. Ergo necessarium debet etiam Visitator de virtutibus, inquirere, & aliquam dictam compenfationem non potest legitime facere. 3. Quia in omni bene ordinata Republica specialis providentia Gubernatoris est, poena afficere malos, & præmio bonos. Sed boni præmiari non possunt, nisi cognoscantur. Ergo vt cognoscantur, debet de eorum virtutibus inquiri. At hoc melius fieri non potest, quam in huiusmodi visitatione: Ergo. 4. Quia dicit Arist.

1 polit. 2. 9. Quod: Vbi non famulus bonus, ac super ea sequa curia virtuti tribuitur, illic optimus status non potest esse dicuntur. Sed virtus quæ Ignoratur, non potest honorari. Ergo Prelatus, qui capit statum totæ Religionis illi perpetuum, debet virtutes honorari, & consequenter cognoscere. Hoc autem commodius non fit, quam in ista visitatione. 5. Quia in Trid. sess. 24. cap. 3. de refer. dicitur, quod scopi harem visitationum est, bonos mores tuos, pravi corrigere. Ac non possunt bonos mores tuos, qui eos non agnoscunt. 6. Quia, vt audiō, dicitur sancta illima, doctissima, atque illustrissima Religio Societati Iesu, quæ potest esse regula omnis bene disciplinatae Religionis. Neque his obstat Regula nostra n. 46. in qua dicitur, quod Visitatores Fratrum iniquitates visitent. Nam per hoc non negat, quod possint, & debeant virtutes eorum etiam inquirere, cum nulla ibi apponatur particula tantum.

16. Noto 3. quod Prelatus in hac generali inquisitione non potest de delictis oculis inquirentes quod si inquirat, peccat, præbuit subdito minus prudenter occasionem revelandi peccata secreta, & infamandi, nec subditus, quantumvis admittat, teneat delictum oculum fratris revelare. Ita Nazari. cap. Inter verba, coroll. 47. num. 159. Soares tom. 4. de Relig. visit. 3. dub. 10. cap. 11. num. 7. & habetur in cap. Qualiter, & quando. cl. 1. de accus. Quod si forte aliquod delictum oculum, de quo delinquens non laborat infamia, fuerit per aliquem aut aliquos minus discretos: seu etiam mentione Prelato in tali visitatione teneatur, non potest Prelatus per hoc delinquentem punire, neque alios incurrere, neque ad speciale inquisitionem descendere, etiam si delictum probati possit, nisi prius probaverit, dictum delinquentem super hoc infamia laborare. Ita habetur in cap. Inquisitioni, §. Tertia dubitatur, verb. Ad hoc, & docent Bann. 1. 2. quæst. 69. art. 1. dub. 1. vers. Pro decisio; Sanchez lib. 6. consil. cap. 1. dub. 59. num. 9. & cap. 8. dub. 1. num. 2. Ioseph à S. Maria in tribus, relig. 17. 3. cap. 1. §. 6. Miranda de ordine indic. quæst. 11. art. 8. coroll. 1. Vbi id ex professo probat, & ignorat vocat Prelatos, qui aliter faciunt. Quod etiam sentit Rodrig. tom. 2. sum. de ordin. indic. cap. 3. num. 4. Et ratio huius doctrine est, Quia magis nocet Republicæ, qui occulta delicta revelat, quam proficiat ille, qui panitiam revelat. Nam qui revelat, deservit honorem civium, & profert in publicum malum exemplum, & per punitionem autem omnia hæc non omnino reparantur. Ergo vbi iam infamia non elapso contra aliquem, non est inquirendum contra illum, & est ratio Bannes loc. cit. Advertendum tamen, quod ista doctrina intelligitur, quando qui revelat crimen oculum, teneat solum ea simplicitate, potius esse ad id obligatum, vel ad hoc, vt Prelatus charitative delinquentem moneat; nam si delictum in iudicio denuciat, tunc Prelatus debet specialiter de hoc inquirere, vt monent Bann. & Miranda loc. cit. Et ratio est, Quia tunc non procedit amplius per inquisitionem, sed per denuntiationem, ad quam non prærequiritur infamia, sed tantum monitio 1. cap. Qualiter, & quando. cl. 2. de accus. ad corrigendum.

17. Noto 16. quod formulæ procedendi in istis Regularium visitationibus, ac etiam in aliis, variantur iuxta Provinciarum consuetudinem, vt testatur Aldrete in pract. lib. 3. de discipl. curanda. Quare licet dicesi delicta sedentur formas, non debet reprehensibile apparere, dummodo que sunt de re naturæ, gentium, sacrorum Canonum, ac propriorum statutorum serventur 1. cap. Ibid. cap. ibi, dist. 12. Varias huiusmodi formas ponit Ghisler. de indice regul. cap. 16. Thomas à Iesu de visit. Regular. 17. 3. à cap. 1. Aldrete loc. cit. summat processum eo modo, quo seculum

eundem iura formari debet. Ego amplam formam posui pro consolatione eorum, qui breuitate non gaudent. Pro illis autem, qui gaudent breuitate hanc lubuicio.

CAPVT X.

De eadem forma, sed breuiori.

IN nomine Domini, Amen. Anno à Natiuitate Domini 1634. die 2. Iunij. Sacrorum Canonum, sacræque Concilij Trid. decretis, ac nostrarum constitutionum ordinationibus de Monasteriorum Religionis visitatione obdare volens, ut par est. Reuerendiss. P. F. N. Ordinis N. Generalis vñd cum suis Collegis, scilicet P. F. N. & P. F. N. ac me Notarij vicegerente, accessit ad Conuentum N. Prouincia N. & eiusdem Conuentus Patribus visitatione intimata, exhortationeque prius habita conuenienti, Sanctissimum Eucharistia Sacramentum primo visitauit, altaria deinde, sacra vasa, vestes, atque ad diuinum cultum spectantia, omnia tandem, ut par erat, se recte habere conspiciens, ad Fratrum visitationem in cameram sua residentia se contulit, ac primo quidem vocatus est P. F. N. &c. ut cap. præcedenti.

CAPVT XI.

De forma incipiendi processum in visitatione generali, faciendâ à iudice delegato.

IN Nomine Domini, Amen. Anno Domini 1634. die 2. Iunij, cum ad Dei gloriam, Religiosisque commodum maxime spectet, bono communi consulere Superiores, aliorumque peccata, seu defectus (si qui in aliquo inuenit suis) charitate media corrigere, ac, si opus fuerit, iusta severitate coercere. Ideo R. P. F. N. Ordinis nostri Generalis meritisissimus, sui officij debite cupiens satisfacere, nec id per se ipsum, imprædienti morbo, efficere valens, prouinciam hanc P. F. N. eidem in Collegiis P. F. N. & P. F. N. & me F. N. Notarij Vicegerente assignatis; per suas literas tenoris sequentis demandauit. Hic inferendæ sunt per extensum, & de verbo ad verbum literæ commissionis. Quibus quidem literis, ut par erat, obdare volens præfatus R. P. F. N. Visitator, itinere se cum prædictis suis Collegis committens, per varios tandem casus, & varia discrimina rerum ad Conuentum N. Civitatis N. Prouincia N. ap-pulsi. Et eiusdem Conuentus Patribus conuocatis, visitationem, prævia exhortatione, intinuit, ac Sanctissimum Eucharistia Sacramentum, Ecclesia, Ecclesiasticisque indumentis visitatis, cum omnia honestè asseruari, & conseruari persequisset, ad Fratrum examinationem deuenit. Ac primo quidem vocatus fuit, &c. ut supra cap. 10.

1. Nota, quod si in hac generali inquisitione nul-

lum crimen, nullasve criminisus de aliquo crimine infamatus reperitur, dandæ sunt gratiæ Deo, & diffinitioni faciendâ, prout supra dictum est littera D. c. 4. Si verò aliquod crimen tamquam reperitur, super quo specialis inquisitionis processus formari debeat, hæc potest, ut infra.

CAPVT XII.

De forma incipiendi processum contra infamatum repertum, seu denuntiatum in visitatione generali.

IN Nomine Domini, Amen. Anno à Natiuitate Domini 1634. die 2. Iunij. Cum inter visitandam Prouinciam istam N. P. F. N. de lingua crimine malè audire, atque infamatum esse compertum sit, quod obsecra plurima, ut non paucè deposuerunt, atque tubonesia, cum non modico audientium scandalo, atque offendiculo sapientissimè essent, Reuerendiss. P. Generalis Ordinis N. vñd cum suis Collegis N. N. ac me F. N. Secretario, & Notarij Vicegerente super huiusmodi crimine contra eundem F. N. specialiter inquirere decreuerit, testes interrogando, ream constitucendo, eamque opportuna, prout de iure, peragendo. Atque ita Fratres Conuentus N. ubi ipse Frater N. diutius est immoratus, super obsecra, atque impura verborum ipsius prolatoe specialiter, ac signatè interrogandos mandauit, & ita specie quidem P. F. N. & P. F. N. saper infamatus: de dicti F. N. obsecra specialiter nominatos, iussu prius aduocari. Ac primo vocatus est P. F. N. Sacerdos, atatis annorum 40. Religionis verò 24. eque de veritate dicenda præstito iuramento, iurauit, &c. Interrogatus autem primo fuit, an F. N. infamatum cognoscit? à quo tempore? an cum ipso conuocatus sit? in quo Conuentu? & quando? cuius fama sit apud ipsum, ac alios? &c. Si autem inter visitandum aliquis iuridicè denuntiet dictum aliquem Fratrem, incipiendo processum dicat Notarius. In nomine Domini, Amen. Anno, &c. Cum inter visitandam Prouinciam N. contra P. F. N. sit denuntiatum, ut iassa. Hic apponenda est denuntiatio per extensum, quæ habet super, littera D. cap. 1. Qua finita, subdat Notarius. Quo quidem audito, præfatus Reuerendiss. P. eidem F. N. denuntianti iuramentum detulit, quod videlicet præfatum F. N. denuntiatum charitatisque meminit, non tamen eade respiciens, quodque non calumniandi voluntate, sed solo Dei zelo incitatus cum detulerit, quemadmodum, tactis sacris, iurauit. Quamobrem Reuerendiss. idem P. denuntiationem huiusmodi si, & in quantum de iure debet, ac omni meliori modo acceptauit, ipseque Frater N. denuntianti mandauit, ut se subseriberet, prout fecit. Alla sunt hæc ita Conuentus S. N. Civitatis N. in eadem solita residentia præfati Reuerendiss. P. Ex-

Ambrosius *cit. num. 5. Qui num. 10.* monet, quòd aliquando licetbit iudici in quibuscumque decessis, si timor de deliquentis fuga, illum, abique alia delicti investigatione, mittere, et, etiam adhuc iudici de delicto non conser; quod etiam legitur Basaj. ad Clarum *dilecti quæst. num. 1.*

3. Noto 3. quòd circa visitationem corpora delicti, illi fieri debet, si possibile sit, in præsentia Superioris visitantis. Si autem hac sit ita impeditur, ut adesse non possit, debet fieri per Notarium, seu scribam cum reliquis Collegiis; quæ facta debent in scriptis redigi, & in iis debent notari diligenter omnia, quæ reperta fuerint; delictum tamen principale, velius v. g. cum omnibus illis qualitatibus, & circumstantiis quo genere armorum tu factum, vel factum videretur. Ita Clarus *loc. cit. quæst. num. 4.* Ambrosius *loc. cit. num. 14.* Forma autem dicitur visitationis, quando Prælatas est præsens, potest fieri, ut notatum est hoc cap. In eius absentia sit per Notarium, hoc modo. *Anno, die, mense, &c. per me Fratrem N. Serbum de mandato Admodum Rm. P. F. N. Provincialis, & can. presbiteri R. R. PP. & F. N. N. N. Collegium eiusdem Provincialis, iussus est Frater Maledictum in cella sue solite habitationis, lecto decubens, unico valente in dextera maxilla cum maxima sanguinis effusione vulneratum, ut ex panis ipse apparebat. Quo valente per nos alius Prædictum Collegio diligenter consideratum, gladio illud infusum esse indicantem: erat autem dignus quatuor, vel euerit, oblongum. Si vero vulnere adhibita fuerint medicamenta, ita ut eius qualitas minimè videri possit, tunc dicat. Quod quidem vulnus, ut apposita medicamenta, nequaquam licet videri. Quo omnia hisce oculis regem vidi, ac assensum prædictis Collegiis, Fratre quoque N. & Fratre N. testibus, pro veritate adduxi. Præmonstratus insuper F. Maledictus de veritate dicenda tradidit iuramento, tactu sacro cum iuratis interrogam esse, quoniam passio, & à quo tempore circa sic vulneratus existat, &c. ut supra in forma. Quibus omnibus habitis, post subscriptionem vulnereati, subscriptis Notarius cum testibus.*

CAPVT XIV.

De forma incipiendi processum, quando constat de delinquentibus, sed non de delictis.

In nomine Domini, Amen. Anno à Christo nato 1614. die 1. Iulij. Cum ad R. admodum P. F. N. Ordini N. & in Provincia N. Provincialem, haud obscuri probatorum hominum voce, fideque dignorum sermone, non semel, atque iterum, immo sapientium alium sit, in Conventu S. N. Civitatis N. Frates nonnullos sceleribus plurimis, vitiis quoque sibi se inquinantes, nequiter admodum, ac dissolute contra tut, & sui vitam traducere, ad eiusmodi Conventum vni cum P. F. N. ipsius Collegii, neque Frater N. eidem Collegii, & Notarij Pices gerente, committant, ut scilicet, quæ res ita esse inspicere, ut scandalo eiusmodi, tactu rei statum, atque exigentiam pro viribus occurreret. Atque adeo præfatum Collegium adhibito consilio, de eorundem infamatorum consuetudine, ac vita ratione omni meliori modo via, & forma, quibus de iure valet, inquirere

constituis, ac indagare. Acta sunt hæc in præmonstrato Conventu, anno, die, & mense prædictis, atque à me præfato Notarij fidei calamo conscripta. Subinde vero idemmet P. Provincialis eos, qui sunt familiaritate prædictis Fratribus coniunctiores, examinandos, atque in testes adhibendos esse decrevit. Et primò quidem accersendum iussit F. N. Oblatum, atatis annorum, &c. Interrogatus autem primò fuit, an, & quomodo, atque ex quo tempore P. F. N. & P. F. N. cognoscat? cuius opinionis, & summo cum apud se, tum apud alios existant? cur eiusmodi fama laboret? & à quo tempore hæc ipsa de eius opinio circumferatur? quo itidem pacto id scias? de quibusdam delictis suis infamatis? quo itidem pacto id noris? &c. V. de Ghisil. *loc. cit. num. 37.*

CAPVT XV.

De forma incipiendi processum, quando non constat de delinquenti, neque etiam de delicto, nisi per dictum illum, qui damnatus passus est.

In nomine Domini, Amen. Anno à Christo nato 1614. die 1. Iulij. coram R. admodum P. F. N. Ordini N. in Provincia N. Provinciali, eiusque Collegiis P. F. N. & me F. N. pariter Collegii, & Notarij vice gerente, comparuit, quod cum haberet quosdam sibi à nobili viro D. N. in depositum datas pecunias in cella sua sublatis effectum tamen à se ignorari. Denuntiavit præterea, se multoties in Capitulo à viro perjurato die 29. Ianij præfati anni fuisse multè verberatum, conticere tamen minime potuisse. Religiosum, an sacerdotis esset, qui verberabat. De quibus quidem ut fieret inquisitio, obnixè, atque instanter admodum P. Provinciale postulavit, ut sceleris patris agnitus meritis luat penam, & sublata pecunia restituatur. Quod cum audisset præfatus Reverendiss. Admod. P. Provincialis eidem F. N. super veritate furti eiusmodi premiarum, ne etiam percussiois detailis iuramentum. Qui cum iurasset ad sacra Dei Evangelia, ita esse, ut dixit idem P. Provincialis nostro adhibito consilio, delictum eiusmodi inquisitionem statuit faciendam. Eam vero ut iuridicè constabilet, de fama prius, atque bona ipsius denuntiantis opinione, quo in actis legitiè esset, an illi habendo fides, statim inquirendum. Ac propterea iussit accersiri P. F. N. cuiusque iuramento præfatio, &c. interrogavit an prædictum F. N. denuntiantem cognoscat? cuiusnam apud se, atque alios sit opinionis? an mendaciarum effector? ac deum credat, ne ipsum pecunias habuisse? & quare, &c. Fumo probat, vocandus iterum denuntians, etque rursus delato

iuramento

do materia est gravis, quomodo cumque procedat, non potest omittere ea, quæ sunt de iure diuino, vel naturali. De iure autem diuino sunt, accusatio delicti, seu denuntiatio, rei elatio, æqualitas iudicis erga partes, testium pluralitas, partis auditio. De iure vero naturali sunt ista. Iudicis inimici reuocatio, appellatio, defensiones legitimæ, iuramentum de veritate dicenda, quod datæ testibus, testium secreta inuestigatio, quod de delicto facti permanentes conlter, quod inimici repellantur ab accusando, vel testificando. Quæ proleunt, & probat Ghisl. de iudic. regul. cap. 12. & Mirand. de ord. iudic. quest. 14. art. 1. conclus. 1. 3. & 4. Ita Et. Thom. 2. 2. quest. 33. art. 7. ad 4. & 5. quodlib. 1. art. 26. Mirand. loc. cit. art. 3. conclus. 1. Salon. 2. 2. quest. 67. art. 3. vers. Ad secundum dico, Natus in rubrica de iudic. num. 91. vers. Quinto: & in cap. Inter Verba, conclus. 6. per seila, coroll. 63. num. 291. Sayrus in Clauis regis, lib. 12. cap. 11. num. 20. Ghilicrius cit. cap. 1. num. 1. Mansus de modo proced. in causis Regul. cap. 7. a num. 5. Altere de disciplin. lib. 1. cap. 1. num. 12 & 13. Sylu. verb. Inquisitio 1. num. 1. dillo 11. A Sorbo in comp. priuileg. n. end. verb. Appellare, vers. Notandum quod, Rostiq. tom. 2. qq. reg. quest. 6. art. 2. Et ratio est. Quia ius diuinum, & naturale tantum foment Religiosos, quantum alios, immo plus Religiosos quia horum fama, quæ deperditur per inobseruantiam iuris, pretiosior est, vt ait Nau. loc. cit. de iud. Et ita colligunt expresse ex conf. 4. Bonif. VIII. quam refert Cherob. tom. 1. bull. fol. 140. & Thom. à Iesu de iuris. Regul. tract. 3. cap. 1.

3. Neque his obstat cap. Qualiter cl. 2. de accusat. in fine. Nam ibi solum permittitur, quod in Regularium iudiciis non ita exactè procedatur, fermatis scilicet apicibus iuris, & solemnitatibus, vt declaratis expresse Bonif. VIII. loc. citat. volens, quod loco dictarum iuris solemnitatum obseruentur consuetudines approbatæ singularium Religionum, & ipsarum statuta facta, vel facienda à Capitulis generalibus. Solemnitates vero iuris sunt, quod accusationis, seu denuntiationis libellus in serapis offeratur, quod reorum citatio realis, seu verbalis tali, vel tali modo fiat, iuris contestatio; quod partibus tale; vel talè tempus ad respondendum, seu probandum præscribatur, testium in tali delicto probando multitudo, quod admittantur doloze prorelaciones; quod citetur reus ad videndum irate resles; quod sententia non feratur, nisi tali loco, tali die, & tali modo, sedendo scilicet; quod citationes non fiant nisi per interualla; & alia prosequuntur Ghisl. de iud. Regul. cap. 11. per totum; & Mirand. de ord. iud. quest. 14. art. 2. concl. 2. Neque tamen istæ omnes omitti possunt in iudiciis Regularium, sed illæ solæ quæ ad apices iuris spectant, & pæte sunt solemnitates, qualia sunt, citatio die non ferriat, libelli portectio in scriptis, litis contestatio, testium multitudo, longæ dilationes, receptio testium post publicatas attestaciones, sententiæ sedendo prolato, & alia huiusmodi. Nam illæ solemnitates, quæ faciunt ad adiungendam essentiam iudicii, & ad conditiones, quæ de iure diuino, & naturali requiruntur, in eo etiam de necessitate seruandæ sunt; vt sunt dilationes congruæ, exceptiones legitimæ, traditiones nominum, ac dictorum testium, citatio partium ad sententiam, &c. de quibus Ghisl. loc. cit. cap. 12. à num. 18. Quæ omnia colliguntur, immo expresse habentur in Clem. Sæpe, de verb. signific.

4. Adherere autem hic obicit, quod gloss. fin. in dillo cap. Qualiter cl. 2. de accus. ex eo, quod Papa dicit, quod ordinata dicto cap. non est necesse, quod obseruentur tum accurate in iudiciis Regularium, male colligit, quod etiam Clericorum sit nobilior

cetero Monachorum. Nam id concessit Papa, tum ad magis consulendum honori Monachorum, tum ad magis consulendum statui paupertatis, quam profitterentur. Tum quia status Monachorum in sancta simplicitate fundatus, non videtur capax tot lubricitatum. Tum quia Monachi contemplationi potius, quam iuri incumbunt. Tum quia Monachorum vinculum cum Ecclesiis suis non est perpetuum, sed temporale, unde facilius dissoluitur. Quare ego ex eo textu colligo potius argumentum contrarium, scilicet, quod Ordo Monachorum est nobilior Ordine Clericali, utpote minoribus oneribus oneratus, & magis privilegiatus, & qui iure ordinario non censetur; causæ namque Magnatum simpliciter, & de plano, seruatis essentialibus, discutuntur. Est etiam nobilior ex ea parte, quia magis actiue, & contemplatiue vitæ vacat, quam Ordo Clericorum; Monachi enim prædicant, docent, libros scribunt, infideles ad fidem conuertere student, nulli parcentes labori, aut periculo; ex Clericis autem hi aliqui id faciunt, remissius tamen id agunt, quam Regulares. In leuioribus autem culpis, & quæ infamiam non gignunt, & in amotione aliorum ad officia manualibus, seu aliis, quæ à meta liberalitate Prælati pendunt, non requiritur tum exacta causæ discussio (quod fortè solum voluit Papa in illo cap. Qualiter,) sed possunt suas seruare constitutiones, quæ apud Religiosos loco iuris gentium habentur, vt dicit Mansus cap. 7. num. 4. Arque ita docent Sayrus in Clauis regis, lib. 12. cap. 11. num. 20. Quatuor itaque illa in iuris Regularium iudiciis necessariè requiruntur, quæ in omnibus aliis iudiciis iuris necessaria, nimirum accusator idoneus, seu aliquid loco filius, testes legitimi, defensiones congruæ, index electus, vt habetur in cap. 1. 4. quest. 4. alioquin, si aliquid istorum desit, non erit iudicium, sed latrocinium, & assultum, vt dicit Mansus loc. cit. num. 7. & Ghisl. cap. 12. num. 18.

5. Noto 3. Quod Religiosorum peccata grauius sunt punienda, quam peccata secularium; tum quia cum debeant esse magistri virtutum, illorum peccata alios ducunt ad interitum: cap. Qualis 8. quest. 1. Tum quia, cum meliorem vitam professi sint, tanquam Ecclesiæ Magnates honorantur, & sic peccando violentè suo exemplo culpas extendunt, cap. Nemo, dist. 83. Tum quia ipsorum peccata sunt grauiora propter vota: cap. Qui bona, 17. quest. 1. & quia ipsi habent maiorem cognitionem de lege Dei, cui autem plus datum est, plus requiritur ab eo, unde etiam seuerius à sacris Canonibus puniuntur, cap. Principè, 11. quest. 3. cap. Paulus, 2. quest. 7. cap. 7. dist. 59. Immo aliquæ leuiiores culpe, quas leges ciuiles non puniunt in suis ciuibus, in Religiosis grauius puniuntur à sacris Canonibus vt in cap. Obseruandum, 15. quest. 2. Advocato religioso nihil licet accipere sub graui pœna, cum multa tamen corradant seculares. Deponuntur Clerici frequentantes domos secularium, cap. Clerici, dist. 81. Item deponuntur alcatores, cap. Episcopus, dist. 35. Negotiator Clericus tanquam pestis fugiendus dicitur cap. Negotiorum, dist. 88. Venatio Clericis prohibetur cap. 1. & 2. de Clerico venatore; horum tamen plurima, vel mala non existimantur in secularibus, vel si mala non curantur. Ergo cum grauius puniantur in Religiosis, signum est, quod horum culpe grauius puniendæ sunt, quam secularium. Et aduertat Prælati, quod leuiiores culpe non sunt spernendæ in Religione, qui enim minima spernit, paulatim dehit: & non est charitas, sed languor, malos humores non corrigere, cap. Non putes 23. quest. 5. nam ex hoc totalis manet subditorum ruina; cap. Qui vitii, end. causæ, & quest.

6. Sed an culpe Religiosorum ceteris paribus sint graviorēs, quam secularium, est alia questio, quam diffinit D. Thomas 2. 2. *quest.* 186. *art.* 10. ubi ait, quod possunt esse graviorēs vel ratione scandalī, vel ratione voti, vel ratione contemptus, si scilicet ea contemptus, vel malicia peccent; nam videntur peculiariter tunc esse ingratū Deo, quia tamen ingratitudo non facit speciale peccatum, nisi quando peccarent formaliter, & peccet ex contemptu dinonorum beneficiorum; Sectio autem scandalo, & voto, quando Religiosus ex infirmitate, aut ignorantia peccat, ceteris paribus, minus est illius peccatum, quam laici, tunc extenuat, tunc intensat, nam peccata venialia multitudine bonorum operum obviuntur, in mortalia raro cadit, & velociter surgit, & quando cadit, non sine vehementissima tentatione demeritur, quae multum de voluntario tollit, cadere estimandas, nam persona aliquoquin carcerata charitatem erga Deum, & bonis operibus, non solet ex infirmitate, aut passione cadere, nisi illa passio sit multum vehemens. Ita Valent. *rem.* 3. *diff.* 10. *quest.* 5. *part.* 6.

7. Noto 4. Quod querelae contra Praelatos in adu, vel qui fuerunt, non debent statim recipi, nec facile debent admitti probat ones etiam videntur plenae. Nam Praelati, qui volunt suo muneri satisfacere, corrigendo, & puniendo, quae correctio, & punitione iustae dignae, facilius incurrit in subditum odium quantumvis malitiosos esse studeant, & quantumvis ceteris condignum puniant, alimant enim semper subditos, si vita condignum fuisse punire ex odio, seu alia passione Praelati. Est defectus humanitatis avaritiae, quae reprobat culpam propriam, vel avaritiae, vel in alium refundit, ut colligitur ex *cap. Non est crudelis*, 23. *quest.* 5. Quare procedit admodum in hoc puncto de genere debent iudices. Quod praecipit illis Pontifex in *cap. Qualiter*, cl. 2. de *accus.* illis verbis. *Licet hoc sit obsequendum in subditis, diligentiam tamen esse obsequendam Praelato, qui quilibet suum sunt positi ad fugiendum. Et quia non possunt omnibus complacere, cum ex officio suo teneantur non solum arguere, sed etiam increpare, quia omnia interdum suspendenda, nequaquam vero legem, frequenter adum multorum incurant, & insidias patientur. Et ideo Sancti Patres providi statuerunt, ut accusatio Praelatorum non facile admittatur, ne consensu columbae, corrumpat adflicti, nisi diligens adhibeatur cautela, per quam non falsum falsum, sed etiam maligna criminatio sanne praedatatur. Ad quem locum ait Panor. *num.* 3. Quod quanto quis est insulior, tanto minus potest omnibus complacere, cum diligenter debeat suum officium exequi sine acceptione personarum. Vnde Apollonius, *Si adhibe hominibus, placere. Christo servus* non ait; intellige tamen contra veritatem. Et *num.* 9. ait. Nota differentiam in inquisitione scienda inter subditum, & Praelatum. Nam contra subditum sufficit praecedens fama; etiam non scandalosa, sed contra Praelatum oportet quod praecedat fama, quae sine scandalum dissimulari non possit. Quare consultat Thomas de *1. 2. de offi. Regul. trad.* 1. *cap.* 18. *num.* 10. quod postquam aliquis de Regis de Praelato fuerit visitatoribus delatus, non debent isti statim querelam accipere, testes examinare, & processum formare, sed debent canere, & praedenter inquirere ab aliis, absque eo quod possint illi suspicari Praelatum de illo defectu fuisse accusatum; interrogando scilicet, quomodo de gerat Praelatus cum tali, vel tali Religioso, nominando eos, qui ut testes fuerunt vocati, an ab eo fuerint aliquando correcti, & puniti, &c. Denique in hac materia fermandum omnino potest sanctum, ac salutare consilium D. Thomae 4. *diff.* 46. *quest.* 3. *art.* 2. *quasi.* 2. ad 5. ut scilicet visitatores Praelatos, ma-*

nifeste non puniant, sed occulte, propter scandalum vitandum, licet Aaron puniens fuit, quarevis non poena manifesta, sicut populus. Quod intellige, quando id sine scandalo, & periculo temporali, vel spirituali fieri potest.

8. Noto 5. quod 2. 2. *Relig.* 2. 3. *num.* 2. 18. dixi, quod non poterat Praelatos poenas a lege laxatas minere absque iusta causa. Iude autem causae sunt, ut ait Sanchez. *lib.* 6. *conf.* 1. *deh.* 2. *num.* 11. poenitentia, paupertas, senectus, doli defectus, consensum, quando ea poenae diminutione speratur emendatio delinquentis, quando post commissum delictum magnum aliquod intervallum transijt absque delinquentis culpa, spontanea etiam cum confesso absque incussione metus, & quovis alia circumstantia, quae delictum minuat. Quibus omnibus addit delinquentis merita; nam pra ratione meritorum potest, & debet iudex poenas minuire, vel omnino terminare. Cum enim licet visitationis sit, ut definit Trident. *sess.* 24. c. 3. de *refer.* bonos mores tueri, & praevius corrigere, seu virtutem premiare, & vicia caligare, ponderanda sunt aequa laia de Visitatoribus tam merita, quam demerita, & si in aliquo reperiantur merita ut octo v. g., & demerita similiter ut octo, poenae vnum cum alio compensare, & sic reum absolvere. Atque ita docent Titac, de *poenis* *temper.* *conf.* 49. ubi id multis probat ad *num.* 1. Natus, in *remiss.* de *iudic.* *num.* 99. Rodriguez, *tom.* 2. *qq. regul.* *quest.* 42. *art.* 5. Longus de *casib.* *refer.* *part.* 2. *cap.* 1. *num.* 39. Mixand. de *ord. iudic.* *quest.* 17. *art.* 5. *conclus.* 3. *num.* 72. Et probatur ex *lege* 5. *§. Postea cum Appian.* ff. de *orig. iuris*, *leg.* 1. ad *form.* ff. de *con. stat.* *Princip.* *leg.* *Non minus*, §. *vis.* ff. de *re milit.* vnde Iulius in oratione pro Flacco: *Semper ait, graues, ac sapientes iudices, in rebus iudicandis quod vultis Cunctis, quid communis salus, quid Reipublica tempora poscerent, cogitant.*

9. Camis autem illae ita dant facultatem Indici poenas a lege laxatas minuire, ut etiam illi prohibent poenam mutare, nam tamen bis concurrentibus, possit iudex adhuc poenam mutare, nam tunc intelligitur legis prohibitio, ut non possit mutare absque causa. Contrarium tamen tenet Sanchez. *ca.* *num.* 1. 2. scilicet, quod quando les mutacionem prohibet, iudex, quacunque causa interueniente, mutari non possit. Sed tu tene, quod dixi; nam dantur aliqui casus, in quibus exequi poenam legis, ellet impium, & crudele. Ad *cap. illud superius*, de *rapturibus*, quod ad id probandum affert Sanchez, dico, quod nulla ibi adeest legitima causa, quare Sacerdos mutare possit poenam ibi rapturibus impositam; loquitur enim 4. *illud* in §. *Qui autem*, de eo raptore, quoniam iam esset sanatus, obstat illa mente non pervenit, & in morte securitatem emendandi praestare nequit, licet hunc in morte poenitentiae, carere tamen debet sepultura; quia quamvis illa poenitentia alias videatur causa iusta, ut dicitur raptore sepultura non caret, eam tamen legitimam non indicat Papa ibi. *parum professe videtur, sicut crudum*; & ideo contrarietatem Sacerdos puniunt. Solum igitur probat illud *cap.* quod causa, quae non indicat legitima a Legislatore pro minuire poenam non potest esse legitima ad hoc, ut iudex possit poenam a lege laxatas minuire. Adde, quod dicit gloss. *fin. in dist. cap.* quod hoc sit potius ad aliorum terrorentiam mortuo illa poena non nocet; & confert etiam ex *eodem* §. *Qui autem*, ibi, *sed de peccato contrarius victimam non degerat.*

10. Adverte autem, quod sicut potest iudex poenas minuire, ita propter delicti atrocitatem, potest illas augere, ut docuit Innocent. in *cap. de consensu*, loco citato, *numero* 13. & multis probat Tiraque. loco citato, *ad numero* 16. Contrarium *lib.* 2. *variar.* *cap.* 9. *num.* 8.

13. Adverte etiam, quod non licet apud Prælatum intercedere, ut poenam à lege taxatam delinquenti remittat, si nulla adeat iusta causa id faciendi quia rogare Prælatum, ut faciat id, quod licite facere non potest, est inducere illum ad peccatum; sed potius à lege taxatam sine causa Prælatus remittere non potest. Ille tamen, qui fuisse offensus, possit rogare iulicem pro suo offensore ab ipse peccato, immo cum merito, quia magnum offendere charitatis aduicem; qui suum sperat delinquentis emendam, possit intercedere apud iudicem, ut illi poena minoretur; nam tunc etiam iudex habet istam causam minuendi; secus autem, si emenda non speratur. Si denique ex mutatione, vel remissione poenæ sequatur damnum, vel iniuria parti laeae, non licet apud iudicem intercedere pro tali remissione, vel mutatione; nam procurare alicui benefacere, cum alicuius damno, malum est. Atque ita docent Rodriq. tom. 2. q. 9. regul. quæst. 3. art. 1. Sanchez lib. 6. conf. cap. 1. dub. 22. Ad que debet adverte illi, qui de misericordia sua gloriantur, ut pro omnibus intercedere indifferenter possint proferantur, maxime quando sunt persone graves, & auctoritatis, quantum apud Prælatos auctoritas multum valet.

14. Adverte etiam, quod Index post sententiam latam non potest poenam reo inflicti minuire, quia sanctus est ius etiam; leg. Quid iussit, si de re iudic. Sanchez lib. 6. conf. cap. 1. dub. 1. num. 1. Quod tamen intelligit, quando Index non potest super illo crimine dispensare, vel iure, aut consuetudine non habet, ut minuire possit, ut est apud Regulares in aliquibus criminibus specialiter non exceptis, & præsertim apud nos Minimus in materia votorum criminalium; nam super poena contra facientes impolita nullam habet Prælatus auctoritatem, ut constat ex Correc. n. 109. Atque ita docet Couar. loc. cit.

15. Noto 6. quod Prælatus regularis habet sententiam, quod aliquis sit innocens, licet alius per legitimos testes probetur nocens, non potest illum condemnare, quicquid sit de hac questione, quam fere tractant Salon. 2.2. quæst. 67. art. 1. conf. 3. Sayrus in clari regul. lib. 12. cap. 8. à num. 6. Micaud. de prob. conf. 950. Sanchez lib. 6. conf. cap. 1. dub. 17. in aliis foris. Probo t. ex illo Exod. 23. Non suscipies vocem mendacis; neque in iudicio plurimum ac quiesces sententia, ut à vero detur. 2. Quia in c. p. Canon aeterni, de sent. & re iudic. 6. puniunt iudex, qui contra conscientiam propriam, & contra iustitiam aliquem gravat. Ex quo apte colligitur, quod iudex tenetur secundum propriam conscientiam iudicare, & non secundum allegata in processu, quando sunt contra conscientiam certam. 3. Quia contra ius naturale est, innocentem condemnare; quod ius præponderat cuiusque alteri iuri. 4. Si vniuersalis populus petat aliquem occidi, qui tamen innocens sit non potest iudex populo consentire; per tex. expressum in leg. Decretum. Cad. de pœnis vbi. glossa ex hoc colligit, Pilatum malè Christum condemnasse. Cum ergo iudices regulares iustitiam quidem sequi debeant in iudicando, ipd valde misericorditer temperant, ut potè qui filios, & subditos mentè voluntarios regant, opinionem magis quam legem sequi tenentur; præsertim cum & ipsa probabili sit. Cum ergo ista opinio probabilis sit, & possit in quocunque foro impletari, ut potè cæmonibus, & auctoritatibus multum munita, ut videri potest apud dictos Auctores existimio, quod Prælatus regularis ad poenam peccati mortalis eam sequi tenetur. Neque obstat, quod sequatur scandalum in communione, si iudex non iudicat secundum processum; nam veritas scandalum nasci permittitur, quam veritas tollitur, ut dicitur in cap. Quis scandalizauerit, de regul. iur. deinde poterit

Prælatus declarare, habere se scientiam de innocentia existimati rei. Neque refert, quod tunc remaneant infamati denuntiator, & testes, nam præsertim quod illi communiter non sciunt in hoc iudicio regulari, in quo omnis secretò procedant, si fuerint in dolo, sibi debent imputare, si decepti sint, potante Petrum tale delictum commisisse, cum fuerit Paulus, caueant à deceptione in posterum.

16. Tandem tota hæc doctrina fortificatur vehementer doctrina Caiet. 2.2. quæst. 68. art. 2. vbi habet, quod iudex non debet à principio admittere denuntiationes calumniosas, admittas autem debet recondere, & exolvere. Immo ait, quod si cognoscit à principio, denuntiationes non esse legitimas, & admittat, facit iniuriam iustitiae, & similiter si prosequatur postquam cognoverit, erit enim tunc suum tribunal, non iustitiae, sed latuorum assilantium pauperes religiosos. Adde etiam, quod iuxta super lit. A. cap. 10. num. 2. accusationem à Religiosis religiosissimas, in cuius locum cum succederet denuntiatione, quæ solam sextis emendam petit, nihil scandalum nasci poterit, etiam si Prælatus innocentem existimatum nocentem absoluit. Sic enim hæc sententiam probat, ut iudex regularis teneatur iudicare secundum propriam conscientiam in absolendo, non autem in condemnando; nam secundum doctrinam Baldi conf. 115. in fine, volum. 5. nullus peccatum in absolendo, quam in condemnando. Caietani doctrinam sequuntur Aragon. 2.2. quæst. 66. art. 3. Rodriq. tom. 2. q. 9. regul. quæst. 41. art. 3.

17. Adverte hæc etiam, quod potest iudex, relictæ propria opinione iudicare secundum opinionem aliorum, quæ ibi probabilior apparet, cum forte illa sit verior, & iustior. Sicut enim potest quilibet Doctor interrogatus respondere ex auctoritate, si responsum iacet interroganti, ita iudex ex aliorum sententia iudicare. Ità Casti. Palas de conf. d. p. 2. part. 10. num. 7. cum multis, quos citat.

18. Noto 7. quod Index, qui scri sententiam iniustam, peccat mortaliter, nisi tunc ex ignorantia inuincibili id fecerit, Ghisl. de iud. reg. cap. 7. num. 13. Quod si per lodes eam fecit, idem, si mouerit ut hæc iudicandum ex pietate, seu primo, vel ex prece, seu gratia, vel ex odio, seu inimicitia, aut ex timore, ut explicat Farinacius 3. part. prax. quæst. 110. num. 161. & Menochius de arbit. c. 1. §. 2. à num. 18. incidit in poenas cap. Cum aeterni, de re iudic. 6. vbi suspenditur per annum; quod si, pendente illo anno, se immiserit diuini incurrit irregularitatem, à qua non potest absolui, nisi per Papat. Sed Barbosa in di. cap. num. 10. & Farinacius loc. cit. à num. 27. Menoch. cit. num. 3. dicunt, quod habet primari dignitatem, quam habet ita ut in futurum ad eam dignitatis gradum ascendere non possit; per leg. iudic. Cod. de dignit. lib. 2. Vide Rodriguez tom. 2. q. 9. regul. quæst. 40. art. 2. vbi ponit, quod iudex regularis malè iudicans ex negligentia culpabilis, cum dolo, vel sine dolo, & ex imperitia, poena arbitraria puniendus est. Ille autem præsumitur cum dolo procedere, qui formam sacrosancti Canonum, iuris ciuilibis, vel constitutionum Religionis transgreditur manifestè. Ille verò præsumitur procedere ex lata culpa, qui omisit facere, quæ alijs pendentes, docti, & experti indices in simili caso facere solent. Quando ergo iudex regularis malè iudicat ex dolo, vel lata culpa, deponendus est ab officio, iuxta notata in cap. Quicquid, 1. q. 1. cap. Placuit vniuersis, c. 1. §. 3. cap. si illud, d. 45. cap. Insuper, 2. §. 4. Secus autem, si ex simplicitate. Vide Rodriguez loc. cit. & eius Compendiosam verb. Index, num. 12. & 13.

19. Noto 8. quod iudex non potest procedere ad inquisitionem ex eo, quod contra aliquem sibi scripserit

scripser fuerint aliquæ litteræ orthæ, vt alius, idest, sine auctore, etiam in dictis litteris notan sunt aliqui testes informati de ipso delicto. Quia istæ litteræ nullo proles infamiam præferant, neque vilius faciant indicium contra in ipsi denotatum, vt habetur in cap. *Inquisitionis*, §. *Tertia dubitationis*, de accus. vbi Panor. num. 4. Thomas à D. de visis. Reg. 1. 1. 2. cap. 3. numer. 9. Iulius Ciacus in pract. crimin. quest. 5. num. 3. Ghilicetus de ind. regul. cap. 16. num. 65. Manius de modo procedi. in causis Regal. cap. 11. num. 5. Mirand. de ord. ind. quest. 6. art. 8. conclus. 1. Salcedo ad Diaz, cap. 4. lit. A. vers. *Omnino*, Ioseph à S. Maria in tribus. Relig. 1. 1. 2. cap. 6. §. 3. Paulus Bertus in practica crimin. tit. 8. cap. 9. num. 5. & 6. Rodriguez tom. 2. cap. 1. quest. 6. art. 10. vbi probat, quod iudea vigore dictarum, non solum non potest procedere iudicialiter contra infamatum, sed neque etiam potest contra illum procedere tanquam pater, ac si per denotationem Evangelicam fuisset monitus; quod est dicere, quod neque potest se infamatum secretò monere, vt, si vera sunt, quæ ibi scribuntur, abstineat, nam, & hoc pacto videretur aliquo modo credere, quæ, ibi dicuntur. Quod ego verissimum casuum, nisi aliunde aliquid aliud indicium habeat Prælati; nam tunc non vigore litterarum, sed vigore indicij posset Prælati infamatum monere. Et aduerte, quod processus fabricatus super huiusmodi litteris est ipso iure nullus, vt habetur in dicto cap. *Inquisitionis*, & notant in specie Salcedo, & Ghilicetus.

18. Aduertit etiam Rodriguez, quod debet Iudex inuestigare auctorem dictarum litterarum, & eum arbitratia pœna punire. Quod est æquissimum ad exterminandam malignitatem periculum naturam, & consulendum famæ bonorum Religiosorum. Quod etiam notat gloss. in dicto cap. *Inquisitionis*, verb. *In occultis*, quæ ad hoc affert cap. *Quidam maligni*, §. quest. 1. & dicit David Psalm. 19. *Intrauerunt secretis proximis suis, hunc persequeretur*.

19. Dicunt autem Salcedo, & Ioseph à Sancta Maria, quod potest Prælati his litteris reddi cautios, & secreto inquirere, an fortè vera sint, vel falsa, quæ ibi dicuntur, suspendendo interim indicium circa credulitatem. Sed puto omnino comburendas, vel lacerandas, & illis nil penitus credendum. Nam, vel qui eas scribit, est vir probus, qui fortè taliter scribit, ne in odium cadat delinquens; vel est malus. Rursum vel delictum est occultum, vel publicum: Si qui scribit, est vir probus, & delictum est notorium, non debet timere propter bonum commune odium fratris, dicente Apostolo. *Si adhuc loquimini placens, Christi seruas non esset*. Si autem delictum est occultum, iam conuenit non esse vir probus, qui illud teneat: Si autem, qui scribit malignus est, non est audiendus, immò puniendus, iuxta cap. *Qui in atriis*, & cap. *Quidam maligni*, §. quest. 1. Quare sanctum exilium stylium Curie Romanæ tales litteras, in materia perfectum Regularium, lacerantur.

20. Sed quid faciendum, si litteræ sint quidem subreptæ, sed nomine fictio, vt solent facere moderni malignantes, potentes, si delictum stylium circumuenire. Tunc suspendendum est indicium, & cautè in prius verificandum, an verè litteræ sint auctoris subscripti, an tale nomen fit in Conuento, à quo prodierant; quod si conueniat esse fictum, vel suppositum, tunc litteræ comburendæ, vt dixi, & quærendus, qui scripser, vt putaret; si autem nomen sit verum, tunc verificandum est, an ille dictas litteras scripserit, supposito quod manus non cognoscatur, quod si inueniatur verè ipsum, qui subscripser, litteras scriptis, procedendum, prout de

inter se habent enim hæ litteræ loco denotationis, vt probat Ioseph à Sancta Maria in tribus. Relig. 1. 1. 2. cap. 11. §. 5.

21. Aduerte etiam hic bonam doctrinam D. vi Thomæ 2. 2. quest. 60. art. 4. ad 3. quæ tenet: Prælati, ne errent, quando huius litteris, vel dicti in fuerit aliquid de aliquo subdito. Aut itaque ibi D. Thomas, quod iudiciorum genera sunt duo. Vnum suppositum, & aliud distributionis. Per primum semper cogitamus al, quod deterius est, siue in nostris, siue in alienis factis, vt illis securis, & efficacius remedium adhibeamus; si enim supponatur, id quod deterius est, adhibebitur efficacius remedium, quod quidem remedium deinde erit magis efficax contra minus malum v. g. video pauperem, & claudo ianuam domus, supponens quod possit aliquid auferre necessitate oppressis. Per indicium autem distributionis aliena facta in meliorem partem interpretamur. Ad nostrum igitur propositum applicandum, quando aliquid mali scribitur, aut dicitur Prælati de aliquo Religioso potest Superior supponere illud malum, quod illi dicitur, esse verum, absque eo tamen, quod illi villo modo credat, vel malam opinionem concipiat de illo, immò omnino etecere debet esse mendacium, nam alioquin faceret iniuriam suo proximo; vale tamen ei remedium adhibere eo prioris modo, ac si verum esset, promittit tamen, vt notant Casus. & Aragon. ac locum illud D. Thomæ, ne caute, aut remedium adhibuit quidquam sume proximi noceat. Si autem velit Prælati in hoc casu diffinitione, & determinatione iudicare, debet in bonam partem sumere, & excusare, quantum potest, subditum suum, vel negando delictum esse possibile tali persone; vel interpretando in bonam partem factum, si aliquo modo potest; vel (altem illi compatiendo, si nullo modo excusari possit. Exemplum sit in nouitiis Religiosis, & inueniendis. Hi magna cautela custodiuntur, non quod mali sint, vel aliquid mali de illis suspicetur, sed vt eis omnis relaxationis occasio præcludatur; si autem illis aliquid mali succedat, excusant illud, quantum potest, bonis Prælati. Hanc doctrinam illustrat mirabiliter D. Chrysostomus tom. 1. hom. de S. Sanna, §. 1. ubi e. 25. 3. dicens: *Maleuola suspiciones sunt calumniantium, beneuola suspiciones sunt gubernantium. Licet enim de filiis male suspicari, sed filio non licet calumniari. Vtique suspicio est malum, si de opere inuenire bonum. Qui beneuolè suspicatur, vincit caput, tunc enim bene latetur, quando falsum inuentum fuerit, quod male suspicabatur*. Videantur pro hac doctrina Rodriguez de ord. ind. cap. 3. conclus. 6. numero 8. Ioseph à S. Maria in tribus. Relig. 1. 1. 2. cap. 6. §. 5. Salom. ad locum D. Thomæ, propositum v. ima.

22. Noto 9. quod tom. 1. Relig. quest. 1. cap. 6. §. 4. dixi, quod Visitatores non potest visitare, nisi ab ultima visitatione. Et sic Provinciales, qui in generali visitatione reddidit rationem suæ administrationis, non potest amplius super illa visitari. Quod si Prælati iniquè velit, non teneatur illi respondere; in idipsum enim his indicati non debet. Quod si aliqui prætendant, se fecimote iudicia, qui fanebat parti, tamen illi audiendi non sunt tanquam maligni; commune est enim malignis ab loca illa topics recurrere, vt suas malignitates inueniant. Si aliqui autem dicant, fuisse de illo tempore agrotos, vel absentes, id prius probandum est. Atque in colligendis ex cap. *de his*, qui matr. accus. pass. & docent Pauli de Potero de syndicat. §. *Officialis finis*, num. 2. Rodriguez 2. 2. 99. regul. 9. 4. 2. art. 4.

23. Noto decimo, quod non rectè constituantur Indices illi, qui habent nimiam Ingenij subtilitatem, sunt enim hi ordinariè inquiri, atque inconstantes

novitatem amici, (quæ semper tristes patiuntur effectori) ambentis valde, & in extollendæ famæ sordidum. Quod probat manifeste *cap. Hinc etiam*, d. 49. vbi Gregorius hos comparat habenti grandem, vel totum nulum, qui diuina lege olim, *Leuitici* 21. prohibiti erant à factis ministris. Videatur Mirand. de ordi. ind. quæst. 3. articulo. 2. Neque rectè illi constituantur indices, de quibus D. Thomas 1. contra gentes, vt refert Capistranus in *specul. confessor. part. 1. numero 81. dicitur*: Sunt quidam hominum tantum de suo ingenio præsumentes, vt totam verum naturam se putent suo intellectu posse metiri, existimantes id solum esse verum, quod eis videtur, & esse falsum, quod eis non videtur. Ex quo tanto amore suam amploduntur sententiam, opinantur, & solent, vt de contrariis etiam nec cogitare velint, nec respicere, vel audire; da quibus Salomon *Proverb. 1. 8. dicit*: Non recipis sententia verba prudentia, nisi non dixeris, quæ versantur in corde suo. Et de istis dicit Apostolus ad Roman. 1. Dixerunt enim se sapientes, facti stulti sunt.

CAPVT XVII.

De forma incipiendi processum, quando tam delictum, quam delinquens sunt notorii.

IN nomine Domini, Amen, Anno à Christo nato 1634. die 9. Iulij Coram adm. R. P. F. N. Ordinis N. & in Provincia N. Provinciali eiusque Collegis, nimirum P. F. N. & P. F. N. in que F. N. etiam Collega, ac Notarij Vicegerente, in Conuentu N. Civitatis N. personaliter comparuit P. F. Insuper, eisque dixit Renerendus. admod. P. P. denunciatio vobis qualiter hodie præfata die, à prandio, hora fere septima decima, in publica Refectorio, presentibus omnibus Patribus & Fratribus istius Conuentus, seu ipsorum maiori parte, F. Furibundus dolose, scienter, ac temerè P. F. Mansuetum fuisse vulneratum. Id vero sic accidisse, Conuentus totus, seu maior eiusdem pars testari volebant, vt nulla proinde hoc quæstio tergiversatione calavi à contraque ipsum propter, tanquam notorium criminis, ac delinquentem, iuris ordine prætermisso, sit procedendum. Quocirca id vobis denuntio, vt de insinua provisione possitis. Quo quidem audito, præfatus P. Provincialis, cunctis eiusmodi prædicti F. Insuper cyrographo obsequanda, & subscribenda mandavit, vt re ipsa subscriptis. Actum sunt hæc in præfato Conuentu, in Camera solita habitationis eiusdem P. Provincialis qui statim admisit, seu etiam se accersendam curavit, prædictum Fratrem Mansuetum, cui vulnus impulsu fuerat. Id vero cum aduenisset, cumque acerbo vulnere ad trivm fere digressum longitudinem in dextera maxilla sanctissimum P. Provincialis vna cum Collegis propeisset, ipsum, de veritate dicenda præfatus

præfatus inamento, ab eoque factis sacris emissis, interrogavit, quisnam tam gravi cum vulnere affecisset? Sic nunc respondit. Cum post præfatum simul cum aliis in Refectorio essem, &c. Fuit verò deinde interrogatus, cur cum sic percuisset? Nescio, nisi quod diebus elapsis in claustris vixati sumus. Tum P. Provincialis Patres, qui aderant, statim examinandi. Ac primo quidem vocatus P. F. N. Correas, qui cum, de veritate dicenda præfatus inamento, inamento, interrogatus est, an sciat, Fratrem Mansuetum fuisse hodie vulneratum, & quo pacto id sciat. Respondit: Quoniam de causa vulneratus est. Et quoniam tunc ibi adesset. Quæ interrogationes faciendæ sunt omnibus testibus examinandis, ita vt testes concludant, delictum fuisse notorium ratione loci, ratione temporis, & ratione personarum.

Deinde Iudex accedere debet reum, & illum interrogare, quare sic vulneratus Fratrem Mansuetum. Qui, si confiteatur delictum, damnandus erit, nullo iuris ordine servato, si autem negaverit, & delictum sit tale, in quo nulla cadat defensio, seu excusatio, neque aliqua allegetur, etiam absque ulla dilatione ad condemnationem procedendum est, præmissa protestatione reo, quod, cum delictum sit notorium, & negari non possit, alleget quæcumque vult in sui defensionem, quia Index vult procedere ad sententiam. Si verò reus alleget excusationem, vel, si non alleget, delictum ex se possit aliquam excusationem habere, tunc reo concedenda sunt defensiones, non tamen debent ei concedi dilata, neque nomina testium, sed finito termino defensionum, statim condemnandus est per aliquod decretum receptum à Scriba. Et ab hac sententia non potest appellari, vt diffusè probat Farina. part. 1. prax. quæst. 22. num. 117. sed statim est executioni mandanda. Ita in pract. crimin. Feller. Rubrica. Item quod est notorium delinquens, à num. 15. Videatur Iulius Clarus in pract. crimin. lib. 5. §. fin. quæst. 9. num. 4. & 7.

1. Notum est, quod notorium est duplex. Vnum iuris, alterum facti. Notorium iuris est, quando aliquis in iure facit crimen, & de eo condemnatur. Notorium facti est illud crimen, in quo fama publica suum præbet adminiculum, & rei eadem protestat, ita se exhibens omnium oculis, vel conceptui maioris partis alicuius loci, vt nulla possit tergiversatione celari. Notorium facti adhuc est triplex. Facti scilicet transiens, vt si quis publicè in Refectorio coram Fratribus Deum blasphemasset, vel aliam alicui dedidit; licet enim notorium sit dictum, talia delicta committit, quia tamen non permanent, sed transiunt, ideo aliquem notoria facti transiens. Aliud est notorium facti interpositum, vt quando quis notoria domum meretricis frequentat, quia licet notoria sit hæc frequentatio, quia tamen continua non est, dicitur facti interpositum. Aliud est notorium facti permanentis, vt si

si quis notoriè vulneret aliquem in facie, quo semper remanet in facie vulneris cicatrix, ideo dicitur facti permanentis. Atque ita docet Specul. lib. 3. *de nator. crim.* §. 3. à numero 1. Fatinac. in *praxi*, quæst. 21. à num. 3. *Malcord. de prob. conclus.* 106. & 107. Notorium facti non censetur plene, & legitimè probandum esse, sicut etiam notorium facti interpolari, ut dicitur *Malcord. loc. cit. conclus.* 108. num. 7. & 14. *Specul. loc. citat. num. 1.* Fatinac. *citat. à numero 88. 89. & 99.* Notorium vero facti permanentis non est necesse, quod probetur secundum communissimam opinionem, cuius referunt *Malcord. conclus.* 108. num. 1. & *Specul. cit. num. 1.* & *Inluc. Clarius in praxi crimin.* §. 1. lib. 5. quæst. 9. num. 5. Qui tamen ait, quod in practica servandum est, ne Index moueatur quæstio in syndata, quod semper notorium etiam facti permanentis probetur, examinando meliorem partem testium communitatis, qui fuerint præcises delicto. Ita etiam docet Follet. in *pract. crimin. Rubric. Item quid sit notorium*, &c. num. 18. *Fazio. parte 1. praxi*, quæst. 21. num. 35. Nam licet verum sit, quod in notoriis non feratur iuris ordinem, est secundum iuris ordinem procedere, ut dicitur in cap. *Ad nostram*, & 3. *de iur. iur.* & plura ad id congerit Fatinac. loc. cit. num. 60. abundans tamen ciuitela nunquam nocet, item ait Fatinac. *cit. num. 85.* id esse de necessitate.

2. Notum 2. quod ad faciendum delictum notorium facti, tria requiruntur. Primum quod fiat in loco publico, in quo solent conuenire communitas. Secundum quod quando committitur delictum, adsit maior pars illius communitatis, in qua committitur, seu decem persone, aut saltem tres, ut dicunt alij. Quod vltimum admittit in Commentibus parisiis, in quibus non est magnus numerus Fratrum, nam ad faciendum delictum notorium, respiciendum est ad maiorem, vel maiorem numerum personarum in illa communitate existentium, ut docet Fatinac. *part. 1. praxi*, quæst. 21. num. 45. licet e contrarium dicat num. 49. quod licet vbi non adest numerus decem personarum non potest ibi esse notorium, sed primum dictum mihi magis placet. Tertium quod requiritur ad faciendum notorium, est, quod delictum committatur de die, nam si committatur de nocte, non possunt homines bene videre. Ita *Specul. lib. 3. de nator. crim.* §. 3. à num. 5. qui num. 6. addit, quod Index arbitrio relinquatur, quando quid dicatur notorium, cum non sit in iure expressum, quem sequuntur Fatinac. cum multis *loc. citat.* num. 48. & *Malcord. de prob. conclus.* 116. num. 18. qui Index loca facti, loci temporis, personarum interuenientium quantitate, numerum, & qualitates indicabit, delictum esse, vel non esse notorium.

3. Et aduerte, quod ad hoc, ut Index possit procedere per viam notorij, non est necesse, quod testes dicant, delictum illud nullam admittere excusationem, quia vulneratus non provocauit, neque verberis, neque facie, sed sufficit, quod notoriè couideat de ipso delicto principali, ut probat Fatinac. *loc. cit. num. 51.* Aduerte etiam, quod si reus sit absens, debet citari, & ad processum, & ad sententiam, si vero sit præsens, monendus est, ut producat quicquid habet ad sui defensionem. Ita *Clarius in pract. crimin. libro quinto*, §. final. quæst. 9. num. 4. Fatinac. *loc. citat.* num. 62. & 69. licet citationem ad processum dicant non esse necessariam. Forsec. *num. 66.* proinde declarat num. 70.

4. Notum 3. quod ad probandum notorium sufficiens duo testes, ut probant *Clarius in pract. crimin. lib. 3. §. fin.* quæst. 9. num. 6. *Specul. lib. 3. Rubric. de nator. crim.* §. 3. num. 17. & 20. Fatinac. *loc. citat.* numero 109. Qui testes debent testificari non de auditu, sed de visu, scilicet, quod erant presentes & viderunt

erimen, de quo testificantur, & quod ibi erat maior pars communitatis, que idem, quod ipsi, videret ponit; alioquin non probaret delictum esse notorium. Ita *Specul. loc. citat.* numero 17. Fatinac. *num. 109.* *Malcord. de prob. conclus.* 1106. num. 19. & 20. licet alij, quos refertur Fatinac. *num. 107.* & *Malcord. numero 21.* dicant non necesse, quod deponent, se vidisse factum, sed sufficere, quod deponent, se vidisse populum præsentem factum.

5. Notum 4. quod antequam Index procedat per modum notorij, debet declarare in processu delictum esse notorium, & per hoc quod intendit in eo procedere per viam notorij; hoc autem non potest declarare, nisi prius examine duos testes, qui de notorio deponent. Ita *Clarius lib. 3. §. fin. quæst. 9. num. 8.* Hæc tamen sententia declarationis non est necessaria in notorio facti permanentis, neque in notorio delicto totum ludex, ut cit. *Baird. ad diffin. locum Clari*, num. 8. sed tamen Fatinac. *loc. citat.* semper prout esse necessarium, & ne per totum negatur notorium, sine uno, sed præsertim quando testis notorium negat. Fatinac. *citat. quæst. 9. num. 116.* Videatur Follet. in *pract. crimin. Rubric. Item quid sit notorium delinquens*, num. 14. Villogut. in *pract. crimin. lib. 3. tit. de modo proced. in crimin. nator. cap. vni. co. conclus.* 4.

6. Notum 5. quod quando reus examinatur in delicto notorio, non debet examinari doctissime, an scilicet commiserit tale delictum, sed asserit, scilicet, Notum est, quod tale delictum, eue illud commissisti? Sic Rex Abimelech interrogauit Isaac dicens, *Genes. 6. Perficimus est, quod vixit tua filia, cur mentatus es eam fornicatorem esse.* Sic Moyses *Exod. 32.* dixit ad Aaron. *Quid fecit tibi populus hic, qui induxisti super eos peccatum magnum?* Sic Samuel 1. *Reg. 11.* dixit Saul, qui publice obolerat holocaustum. *Quid fecisti?* Sic Heli 1. *Regum 2.* filius suus dixit: *Quare facitis res huiusmodi, quoniam ego audis res pessimas ab omni populo?* Sic Lucas de Penna in *leg. Quæst. col. 8. Cod. de digni. lib. 12.* Follet. in *pract. crimin. Rubrica. Item quid caput est in flagranti*, num. 12.

CAPVT XVIII.

De forma procedendi contra reum delinquentem coram Iudice pro tribunali sedente.

IN nomine Domini, Amen. Anno à Christi nato 1634. die 10. Iulij. Coram R. admod. P. F. N. Ordinis N. Provinciali in Provincia N. pro tribunali sedente, atque vni cum suis Collegis, Fratribus Impium in, & super causa, de qua in vltis examinatione, Impius ipse, Det, ac superioris ibidem præsentis memorie possibito, Denm, & B. V. blasphemauit, seu alapam Fratri Facundo Collegæ nostro, vel eius aduersario, &c. impetgit. Super quibus idem P. Provincialis de iustitia volens providere, vocauit primò præsentem F. Impium, cum interrogauit, cur sic blasphemaueris, &c.

Sic ipse fateatur, statim condemnaretur ad poenam, & iudicium finitur. Si neget, statim examinentur testes, qui viderunt, ut audierunt cum blasphemauit, cum iuramento eorum ipso reo, & illis examinatis,

examinatis, reus condemnatur. Et testis d. bens concludit. quod videtur, vel audierunt dictum Impium blasphemam tem, vel aliam d. antem eam iudice, & eius Collegia sedentibus pro tribunali, & praesentia Iudicis, alias non potest condemnari obique citatur ad sententiam, & a tali condemnatione non potest appellari, nisi fuerit nimis levis. Atque ita docent Petrus in eum column. 3. Fili. loc. citat. Rubric. Item quod est notarius delinquens, num. 27. Paris. de Puteo de Syndicatu, verb. Notarium iudicij, num. 6, tom. 7. tract. folio 189. Farinac. part. 1. prax. 2.1. n. 159. qui num. 158. multos Doctores citat, dicentes, quod si eo casu possit Iudex absque ulla probatione procedere, & delinquentem punire, non solum quando aliquem adfici iniuria, sed etiam quando falsum testimonium testis dicit, aut aliorum folios producit testis, &c.

Si vero delinquentis coram Iudice, delinquit extra forum tribunal, tunc debet procedere secundum ordinem iuris. Farinac. loc. citato n. 161. Videtur in praxi, lib. 3. tit. de modo proced. in iudic. quando reus deprehensus est in flag. conclus. 7. Iulius Casus in praxi. crimin. lib. 5. §. fin. quest. ult. numero quinto. Dicunt tamen Clarus citat & Farinac. numero 163, quod hoc casu potest Iudex absque querela, de notatione, seu d. ratione inquirere de delicto commisso (ratione officij), & potest incipere processum hoc modo.

IN Nominis Domini, Amen. Anno, &c. Cum hodie mane coram Admod. R. P. F. N. Provinciali N. & alius Fratibus in claustra Conuentus N. Comitatus N. F. Impudens ausus sit Fratrem perire, praelatus P. Provincialis ex pastoralis officij manere de iustitia cupiens providere, P. F. N. qui aderat, coram se iussit accersendum, ac de veritate dicenda praelato inramento, &c. interrogatus est, videris ne a F. Impudens F. Bonum munus fuisse percussum. Es fidei relictus.

1. Sed pone, quod quis Deum blasphemet coram Notario, & Iudice tantum sedente pro tribunali, & non lo aditu testis, & Notarius de mandato Iudicis exibat, idem eorum se blasphemasse, poterit puniri. Negat Follet. in praxi. crim. 6. Item quod est notarius, &c. numer. 29. Affirmat vero Specul. lib. 3. Rubr. de iur. crimin. §. 8. num. 14. Paris. de Puteo de Syndicatu. §. Notarium Iudicij, numer. 6. & 14. cum turbet iste iudicium, & offendat Iudicis maiestatem, ac aures eius aggraverit; ad dicta cap. 1. de off. deleg. iustitiae glossa. Butol. 141. Si quis obrepserit, ad leg. Corn. de falsi. l. Nolumus, C. de test. Finor iudicij, vñio Iudicis, ad eum delinquentis faciunt, & putem, istam non esse sine poena dimittendum.

CAPVT XIX.

De forma incipiendi processum contra re-
pertum in flagranti.

IN nomine Domini, Amen. Anno à Christo nato 1634. die 11. Julij, Coram Admod. R. P. F. N. Ordinis N. Provinciali N. existente in sua cella in Conventu N. cum suis Collegis, scilicet P. F. N. &c. comparuit P. F. Assistenti cum P. F. N. & P. F. N. dixeruntque P. Pro-

vincialis, ac suis Collegis R. R. Admod. P. P. de unitatis vobis, qualiter hodie paulo ante Vesperam in Conventu N. in inferiori claustris parte, qua ad ianuam dicit, deambulantes Fratrem impium Oblatum vidimus, qui adlescentulam quandam affectu decorum excusulans, amplexus, & inobsequie tangens, ad nefas pertrahere satagebat, Propius animam nos accedentes, acriter eum de tam indigno scelere obiurgamus. Quod quidem crimen cum eiusmodi sit, ut nequeat impunè absque maxima Dei offensamulari, vobis istud ea propter denotamus, quò de iustitia providemus, prout vobis in Domino satis videbitur expedire. Datum, &c. in Conventu N. &c.

Quo factò audito, P. Provincialis, suorum Collegarum probabito consilio, invidias super eo delicto sumere statim informationi. Atque ita, de veritate dicendo praelato inramento, praelatus F. Assistenti interrogant, an qua deponis, vera sit. Et an alij ibi testes, praeter supradictos, adessent. Respondit, ea vera esse, ac praeter supradictos, ibi etiam N. N. adfuisse. Qui omnes vocati, ac interrogati, videris ne praelatum Fratrem impium excusulantem, &c. debent in suis responsionibus sigillatim concludere, quòd viderunt, & fuerant praesentes, quando F. Assistenti cum alio illum reprehenderunt de facto, in quo illum repererunt.

Quibus sic examinatis statim vocari debet delictus F. Impius, & praelato inramento de veritate dicenda, est interrogandus, cur tale delictum cum tanta ignominia commiserit? Si affirmaverit, scripta eius depositione ipsius munus firmata, Index statim eum condemnens, antequam ex illius confessione recedat, ut delictum est supra de delinquentis notorio, & praesente coram Iudice, & sententiam extrahatur. Si autem delictum, in quo reperiuntur, quis in flagranti, possit aliquam excusationem admittere, verò gratia, si quis vulneravit aliquem ad se defendendum, vel quia ab eo fuit graviter iniuriatus, tunc licet delictum confiteatur, antequam proferatur sententia, debent illi dari defensiones cum brevi termino ad illas producendas.

Si autem reus neget delictum, testes iam super flagrantia delicti recepti constantur cum ipso, & si Index ex eorum depositione illum committit confitatur, dato ei termino ad se defendendum, si in termino nihil reuelant adducat, condemnatur; si autem delictum non sit plene probatum, quia testes non directi, & immediati concludunt super delicto, sed super aliquo actu extraneo, poena singula, vel ligatio ne femoralium, &c. tunc reus absque alia dilatione est tortura Religiosa torturandus. Quòd si post torturam fateatur delictum, debet sequenti die ratificare, si perisset in negotiatione,

non potest ordinaria pena puniri. Si verò delictum sit plene probatum, & reus convictus, secundum aliquos potest adhuc torqueri, ad sciendam complicitem, & delicti qualitates, quando delictum est tale, quod sine complice fieri non potest, cum expressa protestatione, quod id fiat circa praedictum plena probatione. Quando autem delictum tale est, ut qualitates aggravantes in insuitum non habeat, nec complicitem necessarii admittat, iniquum est reum torturare. Sed ego puto, quod non possit convictus de crimine interrogari de complice neculso, qui non laborat infamia, nisi quando delictum persciscit aliter intelligi non potest, seu quando delictum pendet in futurum, & est in damnum communitatis, aut terti. Probatur ex cap. Cum Monasterium, de confessoribus; Cap. Veniens, de testib. cap. Nemini, 15. quast. 3. Ita Thomas à lefu de visitatione Regularium tract. 3. capite 8. numero 6. Sanchez lib. 6. consil. capit. 3. dub. 22. quem vide dub. 2. si vii seve ex eo, qua crimina sunt contra communitatem, ego dixi supra. An reus possit interrogari de complicitibus occultis, vide Salom. 2. 2. quast. 69. articulo secundo contrarius. 8. titul. An reus possit interrogari de complicitibus; P. Xanarr. lib. 2. de testib. capit. 4. num. 172.

Si verò reus ita captus in flagranti delictum negat, & allegat testes, & eos, qui cum in flagranti ceperunt, tanquam inimicos, debet causam inimicitiae asserere, & eam probare; quam si non probet, est condemnandus. Atque ita docent de huius capitis materia Follerius in pract. crimin. Rubr. Item quod captus est in flagranti, numer. 12. Clarus in pract. crimin. lib. 5. §. fia. quast. 8. à numero 2. Villagus in pract. crimin. lib. 3. de mod. proc. quando reus deprehensus est in flagranti, conclus. 2. Farin. in pract. crimin. part. 2. quast. 2. 1. à num. 149.

1. Noto 1. quod contra repertum in flagranti delicto, cum de hoc legitur constat, & reus illud suaverit, procedi potest sicut contra delinquentem notorium, nullo iuris ordine servato. Ita Farinac. loco citato num. 13. 124. & num. 155. Foller. loco citato à num. 2. Ille autem dicitur captus in flagranti, qui in ipso actu deprehensus est, vel ille, qui deprehenditur antequam veniat ad locum delictum, vel qui deprehensus est, cum latitaret, non multum longè post delictum, alio actu exstante in medio non intercurrente, verbi gratia, si quis est quis alicui plicum in sua cella, & ille itum, accepto pileo, capitur non longè à cella, in qua illum latitavit, dicitur captus in flagranti; si autem capitur longè motum à dicta cella, vel postquam plicum deposuit, & aliquid aliud fecit, tunc non dicitur captus in flagrante. Ita Foller. loco citat. num. 9. Farinac. num. 156.

2. Noto 2. quod qui capiunt delinquentem in flagranti crimine, sunt idonei testes contra eum, quando per alios probari non potest, & dictis testi-

bus aliud non obstat; Foller. loco cit. num. 7. Farinac. num. 157.

3. Noto 3. quod reum repertum in flagranti crimine potest non solum officiosus, sed quilibet privata persona capere, & vindictam ad Iudicem proprium deferre, & non solum potest Religiosus contrafratrem sic in flagranti captum ad proprium Superiorem deferre, sed etiam quilibet secularis, seu Religiosus alterius Religionis, aut Clericus secularis. Ita Foller. loco cit. num. 6. Farinac. num. 140. & 141. Abbas in cap. Cum non ab homine, de iudic. à num. 12. vbi Barbof. cum multis num. 17. Diaz in pract. crimin. cap. 125. num. 5. vbi Salzedo lib. D.

CAPVT XX.

De forma, qua redditur à Prælati testimonium professionis alicuius Fratris.

De 2. Aprilis anno 1634. Frater N. de N. Clericorum professionem in Conventu N. Ordinis N. pramantibus R. P. F. N. publicè emisit, Correllor officio fungente R. P. F. N. id. que mane solemnè missa expleta, hora et ceteris 15. in sinfiam Conventus Ecclesie antemianus Altare Fratrum affluantibus. Not infcripti Correllor, & Seniores Conventus N. Ordinis N. fidem faciunt, nec non omnibus, ac singulis attestamus, præscriptum exemplar professionis Fratris N. ex originali Codice, omnium Religiosorum huius Conventus professionis complectente, fidelè calamo extrahum, ac de promptum fuisse. In quorum fidem, &c.

1. Noto, quod Clem. VIII. prout habes à mo 2. nostr. privileg. in consil. 10. Urban VIII. §. 102. præcepit, ut Superiores cuiuslibet Conventus, in quo novitatus fuerit constitutus, habeat patricalem librum, in quo vniuersi u'que noviti professi registrerentur, illamque novitatem professus manu propria, & duo testes, qui præsentem fuerint, subscrberent. Conuersus verò scribendi ignarus, professus, in corrandum testium, qui se tenearint subscrberere præsentia, propria manu signum Crucis apponat. Quilibet debet alteruari, & custodiri in archivio, vbi scripturæ ad Conuentum pertinentes reponuntur. Vide omnino pro illa forma, que dico teno tertio privileg. capite 17. numero sexto, & capite secundo numero 33. & 34.

2. Noto 2. quod Urban VIII. fecit decretum circa eos, qui præteritum nullitatem professionis ex eo quod non fecerunt novitatum in loca designatis ab Apostolica Sede tenoris sequentis.

S. D. N. Urbanus divina Providentia Papa VIII. Ad occurrendum motibus, qui possent in Religiosis viri occasione receptionis Novitatum, & professionis per eos emissæ in Conventibus non designatis contra formam decretorum Sanctæ Mar. Clementis VIII. de novitiis ad habitum Regularem, & professionem non admittendis nisi in Conventibus designatis, auditis super hoc sententia Sac. Congregationis Concilii, declarant, ac decernunt, huiusmodi receptos, & professos contra formam dictorum

dictorum decretorum, & allegantes propterea nullitatem receptionis, & profissionis, non posse sapere huiusmodi nullitatem post lapsum quinquennij quoquo modo audiri.

Quid si aliqui contra formam prefatorum decretorum recepti, & professi, à Religione infra quinquennium exire, vel Superiores extra eam respectu illis eicere voluerint, ead. in Sac. Sanctitas sua decreuit, ut tam ipsi professi, quam Superiores respectu eorum iurarent iura, qua sibi facere visa fuerint, prius deducere coram eadem Sac. Congregatione, quæ ex specialitatem S. Sac. Sanctitatis facultate, super hoc concessa, providebit.

Inhibens propterea Primatibus, Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, & Prælatibus inferioribus iurisdictionem exercentibus, ac quibusvisque Iudicibus Ordinariis, & delegatis, etiam causarum Palatii Apostolici Auditoribus, & S. R. E. Cardinalibus etiam de Latere Legatis, Sedisque Apostolica Nuntiis, ne in posterum in hoc quiquo modo se ingerant, absque speciali eiusdem Sac. Sanctitatis Commissione sub pena ipso facto incurrenda quò ad Episcopos, Archiepiscopos, Patriarchas, & Primates, interdixit ab ingressu Ecclesie, quo ad Abbatibus, Prælatos inferiores, ac alios Indictos prædictos excommunicationis lata sententia: quò verò ad Nuntios, & S. R. E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, indignationis sua Sac. Sanctitatis, & penarum arbitrio eiusdem imponendam.

Si verò iidem ut supra recepti, & professi, iuribus suis minimè de dictis coram Sac. Congregatione, Concilio, & sine illius expressa licentia, à Religione exire, vel Superiores Religionis eos eicere ausierint, ipsi recepti, & professi tanquam Apostata puniantur, & pro talibus habeantur, nec non contra eosdem iuxta formam decreti de Regularibus Apostatis, & eicellis eiusdem Sac. Sanctitatis sua iussu ab eadem Sac. Congregatione sub die 21. Septembris 1624. editi procedatur. & Superiores, qui eicerint penam suspensionis à divinis, necnon privationis omniū officiorum, qua tunc obtineant, ac perpetua inhabilitatis ad ea in posterum obtinenda, vicique activa, & passiva ipso facto, absque alia declaratione incurrant. Datum Roma die 4. Januarii 1636. F. Cardinalis Versipus. Franciscus Paulinus Sac. Congregationis Secretarius. Quod quidem decretum R. A. P. F. Raphael Pizzurnus Ordinis nostri Zelofus misit Adm. R. P. F. Gabriel Pizzurno Provinciali nostræ Genuefse Prouincie ad hoc, ut publicari illud faceret in singulis Conuentibus suæ Prouincie, quod fecit hoc anno 1636. à die 9. Februarii.

CAPVT XXI.

De forma instituendi Proteclorism, seu Procuratorem alicuius Conuentus.

Frater N. Ordinù N. & in Prouincia N. Correclor Prouincialis. Dilecto nobis in Christo N. salutem, &c. Cultu diuino dedisti, atque in lege Domini die, ac nocte meditari debentes Religiosi claustrales, his inferioribus si vocent, ab alioribus sese, suoque status conuenientioribus agnoscentur prædixi: id enim est, quod illis præcepit Apostolus, Nemo militans Deo implicat se negotiis secularibus, ut ei placeat, cui se probauit. Quia quidem Regularis disciplina incommoda diuino afflatus spiritui presentissimi B. P. N. ne tantillam suauitatis Sectatores, ab iis, qua sunt, mentis oculis auerterent, Procuratores, seu Proteclores in singulis sui Ordinis Conuentibus per Prælatos mandauit iure optimo instituendos. Nos igitur, qui humeris licet imparibus, huius Prouincia pondus sustinemus, ut tam salutare Ordinis nostri præscriptum eo diutius vigeat, quò sapienti fuerit discretè, ac prudenter executioni mandatum, de tua erga nos beneuolentia, & ad Ordinem nostrum singulari deuotione, prudentia quoque, dexteritate, rerumque gerendarum experientia, moram etiam relictitudine adammulsum educti, hanc serie, ac ut te in nostri Conuentus N. Procuratorem, Protecloremque eligimus, constituimus, facimus, ac nominamus: plenariam tibi, huius Procuratoris, seu Protecloris officio in Religiosis nostra, & præfati potissimum Conuentus utilitatem, ac deus perfungendi auctoritatem impericantes. Quod sanè manus, ut latiori fronte suscipias, & exequaris (vltira exemplum, quod dabit iussu Index) ad omnium te privilegiorum, & gratiarum, qua nostri Ordinis Procuratoribus ab Apostolica Sede impartuntur, aliorumque itidem spiritualium bonorum, qua per vniuersos eiusdem Ordinis Fratres, ac Sorores præstari, benignè concesserit ipse Iesus, participationem, communionemque libentissimè admittimus, & acceptamus. Datum, &c.

1. Notò 1. quod Iulius II. ut habet *sem. 1. nostr. prim. in eim. consilio. 1. §. 19.* concessit Procuratoribus, & Procuratricibus nostri Ordinis, ac eorum liberis procreatis, & procreandis indulgentiam plenariam semel in vita, ac semel in morte. Item illis concessit, quòd dicendo quinquies Pater noster, ac eundem Ave Maria ante altare maius consiliet Ecclesie, consequantur omnes illas indulgentias, quas consequuntur præsentuliter v. suantes Ecclesias Vrbis, tam intus, quam extra in diebus Stationum. Martinus IV concessit dictis Procuratoribus singulis annis indulgentiam centum annorum; Casibusque in Compend. verb. Indulgentia, quò ad secularis 4. numerò tertio.

1. Noto 1. quod dicti Procuratores gaudent, & participant omoiibus bonis operibus, quæ sunt per vniuersum Ordinem nostrum. Ita concessit Iulius II. tom. 1. priuileg. c. 1. in eius consuet. 4. & hoc eo ipso, quod eliguntur à Prelatis in Procuratores, abique eo quod illis denatur participatio à Generali. Quare statutum factum pro nostro Ordine in Cap. Baria. 3. quod nulus, pater Generalis, possit libertas participationis concedere ad summam intelligitur directè. Nam procuratores constituantur à Prouincialibus, & eo ipso fruuntur singulis bonis operibus Religionis.

3. Noto 3. quod Procuratores possint in casu, quo contingeret lesus excommunicationem, vel interdictionem in tertis, in quibus resistent, non assentiantur dictis censuris, nisi illis eantem dederint, aut dantibus consilium, auxilium, vel fauorem præstiterint, iuxta moderationem priuilegii Mendicantium, factam in Concl. Lateran. à Leone X. quam habet tom. 1. nostr. priuileg. in consuet. 16. Leon. X. §. 10. vel nisi faciat specialiter excommunicari, vel interdici, vt concessit Alex. VI. tom. 1. nostr. priuileg. in consuet. c. 4. Atque ita tempore interdicti possunt dicti Procuratores admitti ad audienda diuina in nostris Ecclesiis. Neque hoc est contrarium Trid. sess. 24. de reformatione. cap. 11. Nam dicti Procuratores non per hoc desinunt Ordinatis subici, cum possint ab illa specialiter excommunicari, & interdici, si interdicti causam dederint, &c. solum non includantur in sententis generalibus. Et aduerte, quod hic non loquor de illis Procuratoribus, qui sunt continui Fratrum commensales, nam hi maiora habent priuilegia, sed de aliis quibuscunque, Conuentus, & Religionem fouentes, & alimantes.

LITERA Q.

CAPVT VNICVM.

De forma mittendi Religiosos Fratres ad quaestandum.

RATER, &c. Tibi, &c. Egentissimo Conuentui nostro N. cui licet immeriti presidemus, ex inuicibus nobis pastoralis officij debito, prouidere cupientes, tibi supradictis precipimus, vt ad conquirendas pro eodem Conuentui priuilegiis fidei elemosinas te conseruas. R. Admod. Parochialium Ecclesiarum Curatos ac Rectores, necnon consensu Ordinis Religiosos, tam Superiores, quam Subditos, quos adire contigerit, exortantes, vt se humaniter excipere, benigneque hospitari, & maiori, quo poterunt, studio suis te respicienti populo commendare dignentur, quod ipse de suis concessis à bonorum omnium largitore Deo quidquam valent erogare. Seruò namque diuinam benignitatem tui prece à nobis inuocandam poscimus. vt quorum officia, opem, liberalitatemque senseris nostra Religio, cui centuplo dicitur hac in vita, æternamque beatus futura. In quorum fidem, &c.

1. Nota pro hac forma, quæ dixi tom. 1. priuileg. in Tom. 111.

consuet. 4. Sixti IV. in sum. 4. & tom. 3. dist. priuileg. cap. 1. sum. 4. 1.

LITERA R:

CAPVT PRIMVM.

De forma recusandi Visitatorem.

ORAM R. Adm. P.F. proponit Frater N. & dicit contra personam R. Adm. P.F. quod cum F.N. aduersarius suus, vester existit consanguineus vel familiaris, &c. ex huiusmodi causa est vehementer suspectus. Cum verò periculosum sit, coram Iudice suspecto causam dicere, ratio dicit, vt P.F. vestramque iudicium recuset. Eiusmodi autem suspicionis causam coram arbitris, quos vni cum aduersario communiter eligere paratus est, offert, ac spondet se probaturum. Quod si ea in electione minime poterint conuenire, ipse nominat N. eligique pro parte sua. In quorum fidem, &c.

1. Nota, quod hæc forma procedit quando Index est ordinarius, vel delegatus sine loco, & pars habet aduersarium. Si verò est delegatus habens Collegam, & dati sunt cum clausula. Quod si ambo interesse non possunt, tunc, cum coram Collega probanda sit exceptio reculationis, dicat excipiens, Et causam suspicionis huiusmodi coram Collegis vestris legittime probaturum se offert. Si autem non habet reus partem, dicat. Coram, &c. Frater N. & dicit, quod cum P.F. sit illius inimicus, vel in alia causa ab ipsa appellauit, &c. vt probaturum se offert coram arbitris, &c.

CAPVT II.

De eadem forma, quando tota Prouincia vellet Visitatorem recusare.

CORAM R. Recend. Admodum P.F. eiusque Collegis comparent P. F. N. Prouincialis N. illius Collega, necnon eiusdem Prouincia Correctores, ac Definidores, & tam proprio, quam communi nomine tanquam totam representantes Prouinciam, ipsius etiam nomine dicunt, quod cum P.F. sit eius nationis inimicus, ex hac causa, aliisque deducendis suspectus redditus vehementissimè. Cum verò periculosum sit velle, coram suspecto Iudice causam dicere, reuera ratio dicit, vt P.F. vestramque recuset iudicium. Eiusmodi autem suspicionis causas, inimicitieque coram competentibus Iudicibus de iure eligendi, offerunt, ac spondet se probaturus. Sic dicunt, & non hoc tantum, sed & omni alio meliori modo, via, & forma, quibus de iure possunt, recusant. In quorum fidem, &c.

1

1. Nota

1. Noto 1. quod ista materia reculationis, quæ dico tem. 1. *Relig. quæst. 1. cap. 19. cum §§. sequ.* Vide etiam Ghisil. de ind. regul. cap. 14. Alit. de disciplina, lib. 2. cap. 28. num. 33. Mani. de modo proced. in causis Regul. cap. 26. num. 4. Ioseph. à S. Maria in tribus. *Relig. præf. 4. cap. 10.* Mizand. de ord. ind. quæst. 21. art. conclus. 2. Et scias, quod non est necesse reculationem fieri in scriptis, cum ius id non exprimat, cap. Cum speciali, de appell. Portet. p. 1. casum, casu 22. num. 6. debet tamen necessario in ea exprimi casus, videri tem. 1. *Relig. quæst. prima, cap. 19. §. 1.* & dicit Portet. loc. cit.

2. Noto 2. quod reculatio debet fieri antequam visitatio incipiat, cap. Quid suspecti, §. Et re vera §. quæst. 5. Si vero post causæ initium, antequam tamen conclusionem orta fuerit suspitionis causa, potest reus tunc etiam iudicem reculare, cap. Insinuant, de off. deleg. Iuno quod in omni parte causæ possit reculatio fieri, docet Comaron. præf. quæst. cap. 16. numero secundo. Quæ enim de nouo emergunt, nouo indigeat auxilio, l. De ar. et, §. Ex causa, ff. de iur. alio. Ita Ioseph. à Sancta Maria loc. cit. §. 3.

3. Noto 3. quod Episcopus in visitatione generali non potest tanquam suspectus reculari. Ita declarauit Paulus V. & Sacra Congregat. Coactij apud Barbos. de potest. Episcop. abrog. 73. num. 38. Ex quo aliqui faciunt argumentum, ut Portet p. 1. casum, casu ar. num. 4. quod neque in dicta visitatione possint reculari Generales, & Provinciales Regularium. Sed meo videri hic non valet argumentum ab Episcopo, ad Generalem: nam hæc declarationes sunt odiole, vt potest vulneratio iuris naturalis; vnde non videntur posse extendi. Et licet Generales, & Provinciales habeant auctoritatem quasi Episcopi. vnde videntur posse eodem iure censeri, illamen est verum in iis, quæ fuorem subditorum concernunt, non in iis, quæ odium. Nec obstat illa clausula posita in dicta declaratione Pauli V. quam referunt Barbos. & Portet. *Declaramus, Episcopum, vel alium, cui id legitime competit, visitantem, non posse ut suspectum reculari.* Nam per illam particulam, vel alium, potest intelligi Archidiaconus; Decanus, Legatus, &c. quibus ius visitandi competit, ut Azor. 2. p. lib. 13. c. 30. Sed dato, quod licet & argumentari ab Episcopo ad Generalem, &c. intellige tamen, quod non possunt dicti Generales, & Episcopi reculari, quando procedunt via inquisitionis, & ad motum correctionem, ac emendationem poenæ extraordinariis videntur, & abque fabricatione processum, generali sola inquisitione contenti, non tamen si procedant via denuntiationis, ac specialis inquisitionis; nam tunc mutatur forma iudicii, vnde tunc etiam mutari iura. Ita sapienter declarauit S. Congregatio apud Barbos. loc. cit. fine.

4. Noto 4. quod arbitri eligendi in causa reculationis possunt esse aliter Religiosis, vt habet communis stylus omnium sacæ Religionum. Et potest probari ex c. Pastoralis, de off. ind. ord. §. Ad quod, ibi, ipsam ad suspitionem delegationem huiusmodi competere nequis inuicem, &c. Quod tamen intellige, nisi constitutionibus Regularibus aliter eritum sit.

CAPVT III.

De forma reabilitandi Fratres priuatos.

Frater, &c. Tibi, &c. Oblata nobis nuper pro parte tua petitionis series continet, quod cum alias, humana fragilitate ductus, contra votum vita Quadragesimalis carnes comedisses, meritoque fuisses ad Regula nostra præscriptum iure primogenitura, vocisque alium, & passum perpetuo priuatus, eandemque à se humiliter suscepim panitentiam per tricanum iam a quo animo sustinueris, super ea, ut tecum per nos dispenseretur humiliter postulabas. Nos igitur satis edocli, quam te peccati, eiusmodi puniteris, quam ob illud sapius ingenueris, quamque alacriter, ac prompte imposuim penam persolueris, votis tuis annuere cupientes, Generalis Capituli N. proximè celebrari auctoritate, ad omnes te, ac singulas nostri Ordinis gratias, beneficia, prægatiuas, & suffragia, ad vitamque etiam vocem ac ius primogenitura, ad omnia alia decemum, & quacumque à quorum exercitio, ob præfatum erimen, iuxta R. P. N. Ordinis nostri olim Generalis, vel Provincialis, sententiam, ac declarationem amittis, ac prædictis fuissis, recipimus, ac restituimus, receptumque etiam, ac restitutum hanc serie te volumus, ac decernimus, in quorum fidem, &c.

CAPVT IV.

De eadem forma.

Frater, &c. Tibi, &c. Honestis petitionum precibus libenter annuimus, easque ad gratiam exauditionis admittimus, cum ob fugam igitur tam tertio arreptam alium, & passum vocibus, ac iure primogenitura priuatus fuisset. Nos humilitate, correctioneque tua, quam exhibes, attenta, quod impotenter valeas Religioni obsequia persolvere alacriter, constitutionum nostrarum, seu generalis Capituli N. proximè celebrati auctoritate, hac in parte nobis specialiter concessa ad omnes te, & quascumque nostri Ordinis gratias, vocemque aliam, & passum, ac primogenituram per præfatas restituimus, & habilitamus, sique restitutum, & habilitatum esse volumus, ac decernimus de gratia speciali. In quorum fidem, &c.

1. Noto 1. quod quando qui vult reabilitari, debet in bello sopphici, quem præcitat Prælator, exponere cum suis circumstantiis, & causam propter quam fuit priuatus; alioquin reabilitandus non est.

Ita deciditur per Ordine nostro in *cap. Barchin. t. m. m. 18. & in Val. 5. aam. 24.* In quo specialiter mandatur, quod si quis fuerit priuatus per fugam, debeat exprimitur non tamen fugatum, qui fecit. Prelatus autem non nisi causa cognita, & habita certa relatione de emendatione delinquentis, potest gratiam reabilitationis concedere, iuxta Decretum. *Trid. sess. 25. de reformatione. c. 18.* Ita statuatur per Ordine nostro in *cap. Genens. 5. n. 30.* & dicatur expresse in nostro Cortes. *nam. 36. 3. aam. 5.*

2. Noto a quo Superiores non possunt reabilitare Fratres priuatos per Regulam aut constitutiones, nisi id sibi specialiter concedatur ab ipsa Regula, aut constitutionibus: nam Prelatus supra Regulam, aut constitutiones auctoritatem non habent. Ita docent multi Doctores, quos cito *tom. 1. Relig. quæst. 1. cap. 3. §. 5.* Voco autem priuatos per Regulam, quando sunt priuati secundum penam taxatam in Regula, seu potius quando declaratum extiterit, ipsos in penam Regulæ incidisse per quoscunque tandem Superiores id iura. Dico etiam Regulam, & constitutiones specialiter concedere auctoritatem reabilitandi, quando cum conceditur Capitulis generalibus, aut Provincialibus, & quæ quidem Capitula deinde traditam sibi à legiflatore facultatem specialiter committunt aliquibus Superioribus, puta Generali, aut Provincialibus.

3. Et adverte quod in Ordine nostro Generalis habens facultatem reabilitandi Fratres, non potest eam suo Vicario generali, eum cum plenaria potestate inherente, committere; per textum expressum *cap. generalis Genens. 6. nam. 31.* Dixi, priuatos per Regulam, aut constitutiones. Nam si quis fuisset priuatus à Generali, vel Provinciali propter delictum non contentum in Regula, tunc potest Superior, qui priuauit, illam reabilitare, cum illius sit absolueret, cuius est in iudicio. *l. 3. ff. de re iudicio. l. 1. de m. ff. de reg. iur. cap. inferior. d. 1.* Et in ordine nostro in *cap. Genens. 4. nam. 11.* Sed tunc adverte, quod si priuatus factus sit à Generali, vel Provinciali cum suis Collegis, non potest ipse Generalis, vel Provincialis per se solos reabilitare absque dictorum Collegum consensu, proinde delictum est in *cap. generali Romæ 6. celebrato, me presente, licet in curia Scribe non fuerit in dicto capitulo notatum.* Sed verum est, quod dixi, & dubium fuit propositum à Patre Honorato Sigisundi collegæ generali Gallo, qui adhuc viuit in Conuentu SS. Trinitatis de Vebe. Breuiter inquit, ac ratione consonum.

4. Noto 3. circa illa clausulam, *causa cognita*, de qua n. 1. quod importat cognitionem, & forma ve importat omnes similes ablatum absoluti, ita ve reabilitatio data absque causæ cognitione, non valet. Ita habetur in *l. 1. rebus, ff. de cond. & dem. & in l. qui heredi, & l. Men. ff. de iur. test. Quia tunc Superiore accedat huius (sue commissarii) Ita Sanchez lib. 3. de matr. *cap. 5. a. 1. & lib. 3. d. 1. c. 2. 10.**

5. Sed dubitatur, an huiusmodi causæ cognitio debeat esse in iudiciali, an vero iussu, itaque à Superior extrajudicialiter, & non iussu, certiorque fiat de tali causa. Respondetur, sufficere quod superior insinuetur extrajudicialiter, absque forma, & signa iudicii, & etiam à rebus non iuribus. Tum quia sic nobiscum confensum. Tum quia in eadem dicitur à facultatem hanc Prelatus, videntur consentire de illorum consensu, & presidente in quo casu superius iudicii necesse non est, ut multis probat Sanchez. *3. de matr. disp. 8. nam. 4. & 5.*

6. Dubitatur etiam, an sit censendus reabilitatus, qui tacuit delictum, propter quod fuit priuatus. Respondetur, Si tacuit nomen fugatum, quas fecit in Ordine nostro non est censendus reabilitatus;

nam talis expressio omnino requiritur pro forma in *cap. Valent. 5. nam. 24. & Barchin. 1. aam. 28.* Sicut etiam pro forma in d. 1. d. 1. Capitulo Barch. 1. c. 1. quod dicitur quod non in terra Religiosem morari fuerint ipsi fugati, qui reabilitati pretendunt, forma autem ad viuentem est obediendum in multis; *leg. 1. & ibi Barch. ff. de liberis, & posthum.* Et colligitur ex *cap. Si monasterio proprio, de probat. in 1.* Nec refert, etiam si ignoratur delicta quas tacita fuerint. Cum enim oueritur forma, corruit actus, nec ignorantia inuitit, nisi ad reuelandum à culpa. Ita Gess. in *cap. Si monasterio proprio, de probat. in 6. vob. Talarum. M. nochi. de arbor. lib. 4. a. 50. nam. 17. Sacch. 3. de matr. disp. 21. nam. 14.* Neque etiam censendus est reabilitatus, si tacuit circumstantiam delicti, que mater speciem, nam Superior, qui procedere non potest, nisi causa cognita, ignorans delictum, neque reabilitationem concedere, neque iudicandus est velle. Ergo grana inibi omnia obediens non valet deficiat potestatis, & voluntatis in concedente. Quam doctrinam late probat Sanchez *loc. cit. n. 11.* Si vero tacuit aliquam circumstantiam non mutante speciem delicti, sed solum illud aggrauantem, puto, quod grata obediens sufficit; licet Superior difficile sit illam cancellandis, tali circumstantia cognita. Nam tunc cum reabilitatio non valet, gratia concessio est voluntaria in concedente immediate, ne etiam in causa. Vide Sanchez *loc. cit. nam. 11.* Quæ omnia bene notare debent tam Superiores, quam subditi. Nam tam qui illegitime reabilitant, quam reabilitati mortales peccant, & illi preteritum quous actum exercent prohibent; verbi gratia si eant priuati voce activa, & passiva, quoties in electione dant votum, & ingerunt enim le actibus sibi prohibitis, quos pro parte sua inualidant. Quare consulo electoribus, quod prius, quam admittant aliquem alias priuatum, & postea reabilitatum, diligenter inspiciant supplicationem datam Priuato pro reabilitatione, & examinent, an fuerit legitima, iuxta d. 1. & aliquem cum obreptitiam iudicent, & sic reabilitatum triciant, aliquem & ipsi peccant illegitimam admittendo.

CAPVT V.

De forma instituendi studiorum Regentem.

Fratres, &c. Tibi, &c. Publica salutis studii: ut demandat regimini sollicitudine possit, quam maxime accersi, in ea eam omnem, & cogitationem animi collucere debeamus, ut ad Religionem gloriam transferendam, Provinciarum decus retinendam, Collegiarumque institutum fultus amplificandas, in consilio doctrina seminaris apti, atque idonei proficiantur Moderatores, ac Regentes, qui suis integritatibus, prudentia, & sapientia, ea omnia, qua ad studiorum incrementum spectare videntur, se gerant, ac exequantur, ut ab eis sanctum à capite in cetera Collegii membra pretiosius scilicet liquor diffundatur. Quamobrem cum inter cetera totius Ordinis domicilia, velut Sol inter sidera, scientia luce maxime fulgeat nostrum Conuictus N. Lycæum; quo valeat doctrinam fulgere totius Ecclesiæ in dies magis illucere probum eidem peritum, ac prudentem literaria palatia erigantur.

duximus seligendum. Te igitur præfatum Patrem, cuius scientia dignitas, probi mores, ac prudentia satis, superque nobis innotescunt, in eiusdem Collegij Rectorem harum serie, ac vi destinamus, eligimus, & constituimus. Directivam omnem tibi, & continuam, qua ceteri nostri Ordinis studiorum Rectores fruuntur, & gaudent, auctoritatem elargientes. Per Iesum Christi viscera te quoque deprecantes, ut ea sedulitate, eaque industria, & assiduitate huic muneri ita demum incumbas, ut audiores lux sint mundi per scientiam, & sal hominum per exempla. Lectoribus etiam ita ab eis efformandas lectiones insinues, ut discipulos suos ad edificatoriè legendum, ac prædicandum reddam idoneos. Omnibus insuper, ac singulis Lectoribus, ac studentibus, præcipientes, ac mandantes, ut in his qua directè, vel indirectè studiorum causis concernunt, omnino tibi pareant, atque obediunt. Cunctos demum præfentes, ac futuros præfati Collegij Superiores monemus, ut officium tuum, quovis quæsto colore, vel diuerfio impedire, ac perturbare nullatenus præsumant, contra ipsos aliquin sciant tanquam studiorum destructores præcessuros tuos esse. In quorum fidem, &c.

1. Nota, quod institutæ Regentes in Ordine Prædicatorum, ad Capitulum Generale spectat, ut audio. In Ordine nostro nihil inuenio circa hoc statutum. In hac Provincia Genuesi instituuntur in Capitulo Provinciali, & durant per totum triennium. Puto tamen, quod in aliis locis, in quibus hoc non est determinatum, possit P. Generalis Regentes instituire. De auctoritate, & iurisdictione Regentis, vide infra, littera S. cap. 4. §. 2.

CAPVT V.

De forma renuntiandi alieni Officio.

Coram Admod. Reuer. P. F. N. Ordinis N. in Provincia N. Provincialis compares Frater N. de N. Conuentus N. Corrector, humiliterque exponit, se iustus de causis animum suum excusantibus, atque ob plurimas præfentem, nec leues officij curas evitandas, ac sollicitudines, quibus ita premittitur, ac intus diuertatur, ut divinis nequeant ritè, ac debitè operam dare exercitamentis, maxime cupere, ac R. Adm. Paternitatem vestram suppliciter exorare, ut se iam gravi præfati regimini mole absolvat, atque eximere, ipsiusque renuntiationem acceptare, & ab eiusdem tandem muneri exercitio liberum penitus ac exemptum declarare dignetur, prout per præfentes litteras ipsemet orator electionem à Capitulo eiusdem Conventus, atque ipsius confirmationem à definitorio Cap. N. anno, &c. celebrato, in personam ipsius faciam, & acquisitam, cum omnibus iuribus, ac præcipientibus, directè, tam iure communi, quam particulari, præfati dignitatem spectantibus, liberè, & spontè non vi, metu, vel dolo, una, & tot vi-

cibus, ut iura possulant, & in manibus P. F. renuntiat, ac resignat. Sicque iterum, & denud renuntiat, ac more sacerdotali tacto per flore affirmat, iurisque serò hanc suam esse prædictum officium amplius non repetendi voluntatem, nec illud se unquam posthac repetiturum, obindeque iterum Admod. R. P. F. deprecatur, ut se prædicti officij pondere absoluit, ac exoneratum declarare, hancque suam velit renuntiationem, prout petit acceptare. Sic possit, dicit, postulat, atque iurat, hoc, & omni alio meliori modo, via, & forma, quibus de iure valet, ac potest. In quorum fidem, &c.

CAPVT VI.

De forma, qua potest Provincialis dictam renuntiationem acceptare.

Frater, &c. Tibi, &c. Gravissimam pastoralis officij molem, ut primum suscepimus nil nobis antiquius fuis, nec ulla gravior menti nostra cura incedit, quam ut commissas nobis oves charissima veluti pignora in Domino complectentes, imperiubatas, atque innocuas assidue custodiremus. Cum nuper igitur, fili charissime, ut optata quieti solatio perfruereris, Correctoratus Officio Conventus S. N. de N. ad quod anno proximè praterito in definitorio capitulo Fratrum vocalium præfati Conventus, electione præmissa, assumptus fuisti, & confirmatus deuctis quidem precibus, itaque congeminationis, nec vi, dolo, vel metu, sed liberè omnino, ac spontè, ut incurrat confirmationem renuntianteris. Nos iuges, ac molestas animi sollicitudines, quibus animarum custos opprimitur, attendentes, & nuper oblatas preces ad mentis hilaritatem, ac solatium affectu beneuolo excipientes, prædictam renuntiationem acceptandam, ac te ab eiusdem officij sarcina omnino eximendum statuimus, ut per præfentes acceptamus, eximimus, & absolvimus, atque à prædicto munere exemptum, ac absolutum declaramus, & denuntiamus. In quorum fidem, &c.

CAPVT VII.

De forma, qua Provincialis monere potest Fratres alicuius Conventus de renuntiatione facta à suo alias Correctore.

Frater, &c. RR. nostri Conventus S. N. Patribus, ac fratribus salutem in Domino. Notum vobis esse volumus, quod tertio Mensis Februar. die præsentis anni P. F. N. eiusdem vestri Conventus olim Corrector, & auctor nobis insinuas, præfato Correctoratus cum

instrumento

iuramento cum amplius non rependi, in optima tunc forma renuntiavit sibi obnoxie rogans, ut eiusmodi renuntiationem suscipere, & acceptare dignemur. Nos subditorum nostrorum quieti ex pastoralis officij debito, quantum in Domino possumus, consulere, ac providere maxime cupientes consideratis considerandis, re maturè discussa, & cum Collegis nostris habito consilio, prædictam renuntiationis deferendum censuimus, ac decrevimus, ut de facto, ac re ipsa detulimus, eandem acceptando dic, &c. præamemoratumque P. N. eiusmodi officij pondere omnino absolvimus, ac exoneramus. Quocirca vos monemus, ut ad nos Correptoris eiusdem vestri Conventus electionem, prout iura nostra disponunt, deventuri. Monente etiam, ut indiguam, ac bene meritam personam conveniatis, secus agendo scientes, nullam vos à nobis obtenturos esse confirmationem. Et Dominus vos benediciat, Genua, &c.

CAPVT VIII.

De forma acceptandi renuntiationem, cum substitutione à Generali facienda.

FRATER, &c. Veneris, & singulis Provinciae nostrae N. Patribus, ac Fratribus salutem. Vobis omnibus, vestraeque singulis patent, & notum sit, quod anno 1633. die 20. Ianuar. P. F. N. animâ sua salute, mentisque paci consulere cupiens, liberè, ac sponte Collegatus Provincialis, & diffinitorius Provinciae vestrae officij, ad qua fuerat canonice electus nostris in manibus cessit, ac renuntiavit, humiliter, obnoxie supplicans, ut se quolibet huiusmodi exonerare, atque alium idoneum Patrem suo loco sufficere, ac eligere dignemur. Nos igitur spirituali eiusdem P. N. consolationi, & conscientiae quieti providere volentes, matura deliberatione præhabita, de Reverendorum Patrum nostrorum Collegarum assensu, prædictam ipsius petitionem libenter admittimus, eamque præfato pondere exoneramus, absolvimus, & liberamus, prout praesentes nostras exoneramus, absolvimus, & liberamus, ac exoneratum, absolutum & liberum declaramus. Solertia autem, morumque probitati, prudentia eisdem, Religiosisque Zelo R. P. F. N. non parum fidentes ipsam in R. P. Provincialis Collegam, eiusdemque Provinciae diffusorem loco ipsius P. N. usque ad proximum diffinitorium Capitulum elegimus deventurum, ac nominavimus. Eisdem sic substituto eandem, atque omnem concedentes auctoritatem, qua ceteri Provinciales Collegae ex Ordine nostri Regulae, & Regularibus statuti gaudent, ac perfruuntur. Vobis omnibus propterea, tam Superioribus, quam subditis, in virtute Spiritus Sancti praecipimus, ut ipsam tanquam

gitimum Collegam habeatis. Eisdem verò, ut Sancta Obedientia meritum consequi mereatur, praecipimus pariter, ac mandamus, ut omnia, atque officia prædicta, Iesu Christi amore, Iato, familiarique animo suscipiat, suoque Provinciale, iuxta Regulae nostrae praecipuum, in cunctis ad observantiam Regularum praestantibus iuvare, providendo, necnon fidei consilio, auxilioque semper assistat. In quorum fidem, &c.

t. Noto 1. quod pro ista materia renuntiationis videri possunt, quae dantur tom. 3. præf. cap. 9. num. 10. & 29. Hic autem etiam aliqui occurrunt, & in primis, quod renuntiationis, est: Dimissio spontanea, & libera dignitatis obtemperata, facta cum causa coram suo Superiore. Ita Paris. de resig. lib. 1. cap. 1. num. 34. Dicitur spontanea ad excludendam vim, dolum, metum, quod ad rem renuntiationis nullum reddere, non quidem ipso iure, sed anollendum, ut habetur in c. 2. de his, quae vi, metu, &c. Ita Paris. lib. 1. cap. 1. num. 2. qui ibid. q. 1. & 4. idem probat de dolo, & fraude.

2. Et meretur, quod Paris. lib. 1. cap. 1. num. 1. probat, quod renuntiatione metu facta est nulla etiam si fuerit iocamento vallata. Sed in Religiosis hoc non admittitur; non enim potest ibi posse talem metum esse, qui reddat renuntiationem omnino nullam, praesertim si Superiores sint temporales, nisi forte renuntians esset natura possidet. Quare existimo, quod mihi satis clare peritissimum, tum tenetur in cap. Ad aures, de his, quae vi, metu, &c. causa; tum quod iocamentum semper est servandum, cum potest sine interitu salotis aeternae, cap. Cum dilectis, de his, quae vi, &c.

3. Quomodo autem probetur metus tradit Paris. loc. cit. à num. 71. ubi ait, quod metus non praesumitur, nisi probetur; & quod testes in hoc casu non debent interrogari negatim, id est, quod non vi, vel metu renuntiavit, sed affirmativè, hoc modo; quia de causa N. renuntiavit. Unde magis creditur doctis testibus deponentibus de metu, quam decem, & mille deponentibus de spontanea voluntate, ut Paris. ibidem numero 85. Qui tamen testes deponentes de metu, debent reddere causas, & deponere de metu in specie, & non in genere; Paris. loc. cit. num. 109. & 110. quem vide pro hac materia in sequentibus.

4. Dicitur 10. definitione, dignitatis obtemperata. Nam dignitas, quae non habetur, renuntiari non potest; Paris. lib. 1. cap. 1. num. 50. Dicitur, facta cum causa. Quia haec semper requiritur, cap. Super hoc, de renuns. Dicitur, coram suo Superiore, nam illi tempore est facienda renuntiationi; Paris. num. 58. Sylvestri. verb. Renuntiatio, quæst. 3. Superioris omneque interdict, ne dimittatur dignitas sine eius licentia, nam ei præiudicatur; cap. significasti, de foro compet. cap. Clericum, c. 1. quæst. 1. cap. Non licuit, 3. quæst. 6. Vide Paris. lib. 7. de resig. quæst. 1. à num. 1. vide etiam eundem ibid. quæst. 10.

5. Si quaeras an Capitulum possit acceptare renuntiationem Correptoris. Respondetur. Quod si habet auctoritatem insinuendi, & deponendi, potest renuntiationem acceptare. Innoc. in cap. Quid in dubio, n. 3. vers. Nisi, de renuns. ubi Abbas num. 4. Paris. lib. 7. de resig. q. 2. 3. num. 5. Quod in ordine nostro est indubitatum, cum Capitulum Correptorem eligat, ut patet ex Correo. n. 103. & cum cum causa, deponat, ut patet ex eodem, n. 10. & electio noni Correptoris etiam si renuntiat fiat in manibus, Provinciale, aut etiam Generalis, ad Capitulum locale spectat, ut dixi tom. 3. præf. cap. 9. num. 20. Immo videtur, quod Capitulum locale cum Sociis Provincialis possit renuntiationem Provincialis acceptare, cum possit

cum dictis Sociis illum deponere, & loco depositi alium substitueret, ut constat ex *Corrector. num. 9.* Quo casu successoria electionem facere, ad dictum Capitulum cum dictis Sociis pertineret, eo modo, quo ad illos pertinet, in casu mortis, excepto, quod hic *Corrector*, cum sit caput Capituli localis acceptantis renuntiationem, deberet esse caput in hac electione. Sed tamen cum Capitulum locale non habet auctoritatem instantium Provincialium, videtur, quod neque etiam possit renuntiationem acceptare. Addito, quod Capitulum locale non est Superior Provincialis, nisi in casu defectu. Posset quidem talis renuntiationem acceptare Capitulum definitivum, cum totam Provinciam repræsentet, quæ Provinciali instituitur, & deponit; & posset etiam Capitulum definitivum per reliquum temporis alium substituire.

6. Quæritur etiam, an Vicarius Generalis possit admittere renuntiationem? Respondetur, quod non, nisi ei specialiter committatur, *cap. Datum, de prob. lib. 6. Paris. lib. 7. de rescriptis, quest. 24. num. 2.* Et hoc etiam si habeat potestatem deponendi. Nam renuntiationem admittit, & deponere sunt diversa. *Paris. loco citato num. 20.* Si vero habeat potestatem deponendi, & loco depositi substitue uli, potest, quod poterit renuntiationem admittere, per dicta *numera præcedentia.* Poterit etiam, si in litteris patentibus habuerit clausulam, quæ potius *supra, littera P. cap. 8. quest. 4.*

7. Notetur 2. quod renuntiatio debet fieri in scriptis: *cap. Qualiter, cap. Quæritur, 7. quest. 1. cap. Consilium, 17. quest. 2.* Cum enim renuntiatio sit iudicialis, immo strictissimè iuris, ut probat *Paris. lib. 8. de rescriptis, quest. 1. & num. 8.* ad tollendas omnes lites, debet semper de illa constare per testem irrefragabilem, ut sunt litteræ, quæ scriptæ manu propria probant plenè intentionem scribentis, *lib. Publica Manta & Titulus. 7. Depositi, vel contra.* In his vero scriptis debet primò poni nomen Prælati, cui fit renuntiatio, iuxta *cap. Ego N. de iur. iurand. cap. Innocentius Domini, d. 73.* Secundo debet exprimi nomen dignitatis eiusdem, ut constet, an sit eius Superior; *Paris. lib. 8. quest. 9. numero 3.* Tertiò ponitur nomen, & cognomen renuntiantis, ad evitanda dubia, & æquiuocationis; *l. Ad recognoscendos, Coll. de iur. & maxime.* Quarto exprimitur dignitas, quæ resignatur, ut specifice constet de resignatione; *Paris. loco citato, numero 7.* Quintò ponitur renuntiationis causa, quia hæc semper requiritur, ut dixi, & tradit *Falsus de iur. part. 2. cap. 28. in princip.* Sextò non solum renuntiator dignitas, sed omnia iura pertinentia ad ipsam quod fit ad abandonandam cautelam, ne contingat postea à eis aliquid dubitari; *Paris. loco citato, numero 9.* Septimò requiritur libertas, ut dixi. Octidò requiritur iustamentum secundum praxim, ut postea nequeat impugnari; *Paris. loco citato numero 17.* Vltimò requiritur annus, & dies de stylo ordinariæ Curie.

8. Notetur 3. Quod omnes dignitates possunt renuntiare, ut diffuse probat *Paris. lib. 2. de rescriptis, quest. 1. per totum.* Et constat, quia si potest renuntiare Papatus, *capit. 1. de renunt.* in 6. multo magis poterunt renuntiare alie dignitates inferiores. Aduerte autem, quod si quis renuntiare alicui officio, cum pacto, quod Superior illum remuneraret de alio, refertur Simonia, ut probat *Nazari. lib. 3. consil. de Simon. consil. 38. & Parisius de consil. quest. 27. num. 17.* Non esset tamen Simonia, si Superior solum diceret, Relinque hoc amote mri, & providebit tibi de alia, ut *Nazari. ibidem, num. 3.*

9. Notetur 4. Quod antequam renuntiatio sit admilla à Superiore, potest renuntiantem penitentes

postquam autem admilla fuit, penitentes non potest, quia tunc res perfectæ est; & amittit omne ius; *Paris. de rescriptis lib. 3. quest. 2. num. 2.* nec potest renuntians dignitatem renuntiatam amplius repetere; *cap. Quam periculosam, 7. quest. 1. cap. Et transmissa, de renunt. 3. Formæ.* Posset tamen repetere antequam alieni fuisset colloca, si inconsulte renuntiasset, id est, si indignatione, vel ira, ut *Parisius loco citato quest. 1. 3. num. 19.* Vel si renuntiasset dolo, ut *intus cap. Super hoc, de renuntiat.* *Paris. num. 40.* Quare providetur, & charitativè faciunt illi Prælati, qui ante acceptationem renuntiationis, concedunt renuntiantis aliquod tempus, puta duos, aut tria dies, ut natus qualicet tam dignitatis renuntiatæ, quam personæ renuntiantis, ad maturè deliberandum. Et sic præcedit via renuntians ad repetendum officium renuntiatum, nisi toto illo tempore daret vis, dolus, metus, & non sit in libertate.

CAPVT IX.

De forma examinandi reum.

De 18. mensis Septembris, anno Domini 1634. coram admod. R. P. F. N. Ordini N. in Provincia N. Provinciali, in camera sua solita habitationis personaliter constituto Frater Improbis de Sacerdotis, eiusdem Ordinis Sacerdos, ætatis annorum 40. Religiosus verò 25. principalis, & denunciatus, ut *supra*, à eisdem de veritate satenda, provi fuerit opportuno interrogatus, præstato iuramento, iuravit, & interrogatus fuit, an sciat, vel saltem presumat vacationis sue causam: ex quonam tempore in eo Communitas morietur, an fuerit vquam denunciatus, vel de quopiam crimine inquisitus. Si affirmet, dicat, de quo, quando, quomodo, quomodo iudice, quam penam retulerit. Tum de vnoquoque indicio, à temore incipiendo, & gradatim usque ad delictum ipsum prosequendo, interrogabitur. In qua porro delicti propagatione diligenter inspicat Iudex, adnotandumque curet, an reus pallescet, trepidecet, rubescat, tubor namque patrati criminis verendum, pallor vindictam, trepidatio autem pœnæ futuri metum signant, quævis hæc ipsa in aliquibus naturæ impulsu contingant, ob imminens periculum, ut dicit Aulus Gellius *noctium Atticar. lib. 19. cap. 1.* Quare rectè Follet. in *præl. crimin. Rubric. Et qui comparent ante contumaciam, num. 5.* ait, ex his non posse fieri iudicium contra reum; finitur autem examen hoc pacto scilicet. *Sic pro nunc dimissus est, animo tamen cum iterum vocandi toties, & quoties opus fuerit, usque ad causæ conclusionem.* Scilicet, *Sic animo, &c.* Ita docent Cathariæ de reor. interrog. lib. 3. cap. 3. numero 44. Triuif. de modo proced. crimin. inter Regulares, capit. 13. Ambrosius de modo form. process. lib. 2. cap. 6. Ghisil. de iudic. Regul. cap. 19. num. 7. Follet. loco citato.

7. Noto 1. quod communiter prima interrogatio, quæ fit reus, & etiam testibus, est illa, An sciant causam istæ vocacionis, seu incarcerationis, si fuerint captores; non quod illa sit de necessitate, ita vt ludæ non possit illam omittere, sed vt hinc occasio detur interrogandi; vnde iuxta responsonem formati debent interrogaciones competentes causæ principali. Et si reus causam expelleret sui examini, debent ei fieri illæ interrogaciones, ex quibus vel confessio illius, vel magna indicia extorqueantur. Et si teldat causam sui examini, ex qua delictum ab ipso fictum colligatur, debet interrogari, vt facti, iterum dicat à principio vique ad finem posset debet interrogari super his, quæ obiciunt, & non plene explicavit pro facti maiori dilucidatione. Si autem respondeat causam se nescire, nec præsumere sui examini, poterunt illi fieri dicte communiter interrogaciones postea in forma; post quas, vel etiam illis omittis, proxi Indici videbitur, ad rem ipsam descendendum est. Ita Carthar. in *pract. interrogat. lib. 3. cap. 1. à num. 40.*

2. Noto 2. quod si reus respondere recusat debet id notari in processu, & ad respondendum compelli, vel indicta multa, qua factis tribus monitionibus, sub pena ipsius multabit, & condemnabit ad penam in mandatis contentam. Vel etiam potest cogi in delictis leuioribus sub comminatione consensu in interrogatorio, in grauioribus vero delictis cogendus est pro tortura. Ita Carthar. *loc. cit. cap. 1. à num. 1.* Ambrosius. *de modo form. process. lib. 2. cap. 7. à num. 1.* Follet. in *pract. crim. rubric. 1.* *Esse compari ante excommunicationem, num. 3.* Clarus in *pract. crim. lib. 5. §. fin. quæst. 45. am. 6.* qui ait, quod hæc debent intelligi, tam si noluit respondere super delicto principali, quam super circumstantiis substantiis, de quibus veisimile est, quod potest recordari.

3. Noto 3. quod reus respondendo, debet respondere formaliter, & præcipue affirmando scilicet, vel negando, non autem dubitè, puta, Non scio, vel, Non recordor. Nam respondere hoc modo idem est, ac non respondere absolute; & sic, factis debitis monitionibus, potest cogi multa, vel pena confessi criminis, non perituri, seu sub pena excommunicationis late lententia, vel tortura ad respondendum præcise, vt dictum est *am. præced.* quæ tortura hoc casu non illi datur ad extorcendam veritatem de delicto, sed ad extorcendam responsonem, affirmatiuam, vel negatiuam. Ita idem DD. Carthar. à *num. 3.* Ambros. à *num. 4.* Follet. & Clarus *loc. cit.* Forma autem mouendi reum nolentem respondere poterit esse talis. *Es per prædictum P. Provincialem monium, vt pro veritate præcise responderet; si noluit, subditur. Interrogatum, & monitum sub pena confessi criminis, vel perituri, vt veritatem dicat; si obstitit recuset respondere, subditur. Et dicente P. Provinciali, vt se ad melius, & congruentius respondendum disponat, & excommunicatione, & oblationem recuset; si adhuc obstitit noluit, subditur. Et subiungatur P. Provinciali, vt respondeat, ac præcise, quia aliquamini excommunicatus puerus declarabitur invidiosus; si adhuc noluit, subdit Scriba. Et licet pluries, ac pluries per eamdem P. Provinciale monium fuerit ad melius, clarum magisque præcise respondendum, idem semper responsum dedit, in sua persistens oblatione. Quocirca prædictus P. Provincialis, ipsum constituit oblatione notoria, pernitentia, ac iudicetoria, necnon sibi remanentem puniam contempni a perisellit, & refractari sibi semper in re quomodocumque detinendi, ac pronuntiandi prædictum constitutum iuramentum, excommunicationem, ac iudicetorem, & tanquam talia perituri, vel confessi criminis, vel excommunicationis penam incurrisse illum pro una*

in locum suum dimissi, seu idem super aliis delictis illi terrorem. Si autem, omnia prædicta non fecerit auctoritas, vel Index reum nolentem respondere, vel non præcise, constituit ad extorcendam veritatem, quod tenet illi, tunc dicat Scriba. *Es licet pluries, & pluries per prædictum P. Provinciale monium sit, vt præcise responderet, aliud iam a melius viqueam responsum daret. Quare idem P. Provincialis de Collegium suorum consilio, & assensu, perisella ipsum constituit pernitentia respondere melius, vel præcise, & iuxta interrogata per easmodi responsones, vel pro præcise, & congrua sapra prædictis habenda, cum ab eis aliter haberi nequaquam possit, eandem constituitam capi per, manuciusq; ferreas constringendum, panemq; & aqua dimittit alendum mandant. Prædictum vero capis huiusmodi exerceatur, vt se ad respondendum, & præcise disponeret, adhortatur esse, nisi hoc exeger, monitum liberandum. Quod si post torturam etiam respondere recuset pernitentia, tunc potest sumi pro confesso, vt dicunt Thom. à leio de *visitat. regul. trall. 3. cap. 8. am. 7.* Spathar. de *modo corrig. Regul. trall. 9. cap. 10. am. 1.* Roder. in *resol. regal. resol. 43. am. 8.* Quid si reus neget respondere, quia allegat Indicem inspectum, tunc Index absque vlla alteratione debet cum reo arbitrio eligere, qui de causa suspicionis iudicet; quæ non probata inter prædictum terminum Index huiusmodi iurisdictione viatur. Si autem probata fuerit, vel Index est ordinarius, & debet causam aliter delegare) vel est delegatus, & debet omnino abstinere. Ita habetur in *cap. Cum specialis, & cap. Secundo requirit, 4. Tertio postulat, de appell. & dixi rem. 1. Relig. quæst. 5. cap. 19. §. 1.**

4. Noto quarto, quod tunc potest Index vt in prædictis remediis, & tortura, quando reus iuste, & legitime interrogatur, idest, præcedentibus indicis sufficientibus, vel diffamacione, vel semiplena probatione. Nam alioquin respondere non tenetur, vt dicunt communiter omnes; & Clarus in *pract. crim. lib. 5. quæst. 45. am. 6.* Carthar. in *pract. interrogat. lib. 3. cap. 2. à am. 18.* Bernardinus ad *cap. 1. lib. 2.* Ambros. de *modo form. process. am. 3.* Thomas à leio de *visitat. Regul. trall. 3. cap. 8. am. 3.* Et est communis sententia Theologorum cum D. Thomas 2. 2. quæst. 69. art. 1.

5. Ex his collige 1. vt bene aduertunt Caiet. ad locum cit. D. Thom. Petrus Nauar. lib. 2. de *rept. cap. 4. à am. 169.* Sotus lib. 3. de *insist. quæst. 6. concl. 5.* Thomas à leio *loc. cit. am. 1.* & 3. Salom. ad dictum leiam D. Thomæ, *centum 8.* quod non potest Index reum interrogare, nisi de delictis, de quibus accit fuit iuridice denunciatus, quia alias iudicium faceret temerarium; vnde consuevit de vno crimine non potest interrogari de aliis, nisi illa citi connexa, vel circumstantia illius, de quæ est constitutus, & multo minus potest Index de delictis, de quibus non est reus infamatus, interrogare testes, vt aduertit Salom. *loc. cit.*

6. Collige 2. quod antequam reus examinetur inter Regulares, debet informari de statu causæ, idest, contra eum est, vel infamam, vel indicia sufficientia, vel semiplenam probationem, ad hoc vt sciat, se esse in tali articulo confitentem, vt tenetur obedire Iudici præcipienti, & veritatem extorquerenti. Ita dixi in *pract. crim. cap. 129. am. 3.* vbi Salzedo *vers. Cepiam iudicium;* Thomas à leio *loc. cit. cap. 10. am. 2.* Salom. 1. 1. quæst. 69. art. 1. *centum 3.* Nauar. *cap. Iater verba, conclus. 6. am. 30. in man. cap. 18. am. 57.* Caiet. 2. 2. quæst. 69. art. 1. *vers. Terrib quod auferet;* Sotus de *insist. & iur. lib. 3. quæst. 6. concl. 3. dub. ult.* qui admonet, quod in casibus leuioribus debet subditi prælati fidem habere, illi tamen prælati, quem probum monit, pernitentem, & scientem perituri.

peritum. Mirand. de ord. indic. quæst. 19. art. 13. con-
clus. 1. Adreus de discipl. lib. 2. cap. 4. num. 7. Diana
part. 1. tract. 5. res. 91. Cotelion. de casib. reser.
part. 1. cas. 5. num. 2. Ioseph à Sancta Maria in tri-
bun. Relig. tract. 4. cap. 17. §. 1. & 4. Spathar. de modo
corrig. Regul. tract. 9. cap. 6. num. 2. Manfos de modo
procedendi. Regul. cap. 15. num. 4. Rodetic. in res. 91.
regul. res. 45. num. 5. Aretin. in prælit. crimin. de reo,
cap. 5. dicto 3. vers. Huc sequitur; Villages in prælit.
criminal. libro primo de accusat. capite quinto, conclus.
serius paulo auctorem, & conclusionis quarta. Et ratio
est. Tum quia in dubiis non tenetur obedire mandato
Superioris in sui præiudicium, donec illi constet non
esse iniquum; hoc autem constare non potest, nisi
informetur de statu causæ. Tum quia sicut nemo tenetur
dimittere propria bona, famam, vel vitam,
donec illi constet de iure illius, qui petit, sic reus
non tenetur famam propriam Iudici interroganti di-
mittere, nisi illi constet de iure, quod Iudex habet
super illa. De confessoribus tamen contrarium in-
ueniunt in omnibus Curia, docent Follet. in prælit.
criminal. causæ. cap. 12. numero nono, Rubric. Quid si
compulerint, excoimunicetur. Clar. libro quinto prælit.
criminal. §. fin. quæst. 45. numero ultimo. Carthar. in præ-
lit. reorum interrog. lib. 3. cap. 1. numero 21. in Re-
ligionibus tamen, quicquid lex de foro seculari, ex-
istimo esse obseruandum primam prælitam, quam
etiam Clarus, & Carthar. dicunt esse de iure. Hæc
autem iudicia, & cetera danda sunt reo post communes
interrogationes, & post interrogationem etiam par-
ticulari de delicto; nam si delictum fateatur, illa
exhibito indicio, & probationem non est ne-
cessitas; si autem delictum neget, tunc necessitas
vt reus videat, quod tenetur obedire. Et aduerte,
quod non est necesse, quod Iudex det copiam pro-
cessus reo, sed sufficit, quod illa in vniuersali mani-
festet statum causæ, vt notat Spathar. loc. cit. tract. 9.
cap. 10. num. 5. Sed quod ante torturam reo daret
debeat copia indiciorum, si petat, docent Nauarr.
lib. 5. consil. de accusat. consil. 8. num. 1. & 1. Clarus lib. 5.
quæst. 6. 4. vers. Sed quid, si illi. Immo alij, quos citat,
& sequitur Spathar. loc. cit. cap. 24. num. 2. & 3. di-
cunt copiam esse omnino dandam reo existimant,
etiã si ipse non petat. Sed tu tene cum Nauarro, &
in causis gravioribus.

7. Et quæ dixi de reo, intellige etiam de teste,
qui non tenetur cum periculo alienæ famæ explicare
Iudici procedenti via Inquisitionis veritatem, donec
illi certò constet, illum, de quo inquirat, esse infa-
matum. Nam Inquisitio sola nititur infamiam; cap. In-
quisitionis, de accusat. Ista Saloni. 2. 2. quæst. 69. art. 21.
extrinsecus. 1. conclus. 2. Quod si alia via procedatur, puta
denuntiationis, non tenetur cum dicto periculo
veritatem fateri, nisi delictum sit templanè probatum,
vt dixi reo primo Relig. quæst. 1. cap. 16. §. 4.
conclus. 5. Vide sciam, nullum alium posse esse
certum confitemi delicti, quia ipso solus interfuit, ne-
que aliquid æquiualeat indicium, quomodoque
procedat Iudex, testificari non teneor, immo
nec deo, vt docet Cordub. in sum. quæst. 64.
cas. 2.

8. Et aduerte hic etiam, quod reus prudenter
dubitans, vtrum Iudex illum iuridicè interroget,
non tenetur crimen manifestare, et cuius mani-
festatio grane sibi timet incommodum. Spathar.
tract. 9. cap. 7. num. 17. Thomas à Iesu de visit. Regul.
tract. 3. cap. 10. num. 3. Salazar ad Diaz, cap. 29. vers.
Nad vera seire oportet. Mæ loc. cit. Socius de iur. leg. 2.
membr. 3. quæst. 1. conclus. 2. Caiet. 2. 2. quæst. 69. art. 1.
vers. Tertiò, ubi Saloni. contrarij. 3. conclus. 1. & Aragon.
vers. sed dubitatur aliqui. ibid. Barnes dub. 2. ubi
etiam docet cum Saloni. loc. cit. conclus. 2. quod Iudex

grauissimè peccat, interrogans reum, dubitans an
possit iuridicè interrogare. Tum quia in criminali-
bus probationes debent esse luce clariore. Tum quia
in dubijs melior est conditio possidentis. Sed reus est
in possessione suæ famæ. Ergo, quomodo res est du-
bia, non est talis possessio perimenda. Adde etiam
Saloni. concl. 1. quod licet reus, aut testis opinentur,
Iudicem testè procedere, si nihilominus habeant
formam formidum, illum non procedere iussè, im-
minuatque periculum honoris gravissimè viti, non
tenetur veritatem Iudici manifestare. Nam grauis
illa formida iudicij prudentem dubietati æqua-
tatur.

9. Et aduerte hac occasione, quod dubium est,
quando animus in neutram partem contradicte
inclinet, sed ita est suspensus, vt vtramque habeat
pro incerto. Formido verò est, quando vni quidem
parti contradicte assentiamus, habemusque illam
opinionem, sed cum aliquo scrupulo, & dubitatione
alterius partis, an forsitan alia pars sit vera.

10. Et quod dixi de reo, intellige etiam de teste.
Quia nec ipse testificari debet, aut tenetur, quando
est dubius, an iussè interrogetur; vt dicunt Caietan.
Socius, Saloni. loc. cit. & dixi tam. 1. Relig. quæst. 1.
cap. 6. §. 3. conclus. 9. Et testis potest esse. Quia in du-
bis minus malum eligi debet. At minus nolum est
non obedire Prælati, quam perimere, vt iustitia
peruertatur.

11. Aduerte etiam, quod si testis contra iuræ or-
dinem interrogatus de criminibus ab eo commissis,
veritatem fateatur, mortaliter peccat. Ita N. uarr.
cap. Inter verba, conclus. 7. etiam 37. num. 20. & in su-
anal. cap. 18. num. 57. Thomas à Iesu de Visit. Regul.
tract. 3. cap. 10. num. 6. & 7. Spathar. de modo corrig.
Regul. tract. 6. cap. 7. numer. 17. Aret. in crim. de reo,
cap. 3. vers. Dico 4. Nam licet voluntarie misisse pec-
nam, quæ in damnationem spiritus tuo valet tunc po-
te illum torqueat; ubi enim quis scilicet fibulam la-
zasse delictis imponitur, tu ea se gratis omnino im-
mittit.

12. Noto 3. quod in rei examine notandum est
nomen, cognomen, ubi nomen, patria, ætas, tum la-
coli, tum Religiosis, vt prohibet Carthar. in præ-
lit. reorum interrog. lib. 3. cap. 3. a num. 6. Dandè debet illi
dare instrumentum de veritate dicenda. Quamvis enim
nemo sit cogendus ad deserendam propriam turpi-
tudinem, lib. Alius. ff. de reg. iur. communis tamen
DD. opinio, & consuetudo docet, reus instrumentum
esse præstandum. Ita Clarus in prælit. crim. lib. 3. §. fin.
quæst. 45. num. 9. Carthar. loc. cit. a num. 22. Ghisli. de
indic. Regul. cap. 9. num. 6. Si verò reus filium dicit,
non ponitur ad indicem in foro ceteri, ne ex hoc tie-
mote moueatur ad veritatem occultandam. Ita Clar.
loc. cit. num. 10. Carthar. num. 16. Follet. in prælit. crim.
Rubrica, Etsi comparet, num. 22. Si autem iuræ
noluit, habetne pro convicto; Specul. lib. 2. de iuram.
calum. §. 5. Supraest, num. 9. Quod tamen non adicte
Baard. ad quæst. 45. Clari, num. 5. sed ait, illum
esse cogendum, vt dixi supra, quando non vult re-
pondere.

13. Noto 6. quod quando reus negat delictum,
solet Iudex in delictis gravissimis confrontare testes
cum teo, quæ confrontatio habet locum reprobationis,
vt dicit Ambrosi. de modo formando processum,
lib. 2. cap. 9. num. 1. Ghisli. loc. cit. num. 9. Confronta-
tio autem fit hoc modo. Interrogatur, & mortuo, vt
veritatem fateri velit, adiungit enim testes, qui dicunt, si
negauerit, de mendacio convincitur. Interrogatur, an
cognoscas N. sit ne illius amicus, & an homo sit fidei dig-
nus. Interrogatur, quid dicit, si prædixit N. in reus
faciem dicat, quod ipse negat. Tunc P. Proverbia. vt
prostatum consilium de mendacio magis, de magis con-
vincitur.

vinceret, ipsumque ad faciendam veritatem disponeret, supradictum N. in faciem eius ad nos mandavit. Quo fit adducto, atque ambobus de veritate dicenda delato in amicum, prout tactis sacris, iuravit, mutua etiam inter eos, iuxta nomen, quam personarum scilicet recognitione, adductus idem interrogatus est, an ea, que supra anno, die, &c. in depositione sua dixit, vera fuerint, atque sint, illaque pro veritate dixerit, & in predictis consensit faciem approbare velit, ac ratificare. Respondit, Etiam. Et lecta ipsi ad verbum P. Provincialis mandato per me Scribam ad claram utrinque intelligentiam eius depositione, eaque per ambos, ut asseruerunt, bene audita, atque intellecta, prelatum Fr. N. adductus interrogatus est, an predicta per ipsum deposita, fuerint, sintque vera, illaque pro veritate dixerit, modoque probet, & ratificet. Qui quidem vera esse, &c. Respondens, tunc idem P. Provincialis ad predictionem consensum conversus, ipsum interrogavit, quid modò predictis responderet. Ipse autem ad adductum versus ita respondit. Tu es magnus mendax; replicante dicto teste adducto, quod ipse veritatem dicit, &c. Et cum uterque in suo persisteret, idem P. Provincialis prefatum testem dimissi. Cum ipso autem consensu examen continuans ipsum interrogavit, atque ut veritatem aperias, mendacique, & perinaciam, quando se de mendacio consensum iam cernit, absint, monuit, pariter, & cohortatus est. Ita Carthar, in prax. interrog. reor. lib. 3. cap. 3. num. 28. Ghisl. de iud. Regol. cap. 19. num. 17.

14. Noto 7. quod si tens sit in carcere, & in compedibus, ad hoc ut examinetur, debet, solui, & exarcerari, ut liberius possit veritatem fateri. Et sic observat totus mundus, ut dicunt Spathar. de modo corrig. Regul. tract. 9. cap. 15. numero 15. Roderic. in resol. regul. resol. 44. numero 14. Nam cum carcer mala mansio sit, adeo ut morti aequiparetur, ut dicit Carth. cit. lib. 2. cap. 1. numer. 60. confessio à carcerato extorta, metu tormentorum extorta dicitur.

15. Et aduerte, quod quando sunt duo testes, unus pro actore, alter pro reo, maior fides est adhibenda testi facienti pro reo, quam illi, qui pro actore, nisi persona ab actore faciens aliqua magna dignitate, aut auctoritate, vel probitate eluceret. Ita Mansus de modo proced. in causis Regul. cap. 15. num. 3. ex Soto.

LITERA S. CAPVT PRIMVM.

De forma sententia absolutoria.

IN Christi nomine, Amen. Frater N. Provincialis N. Visis, ac diligenter discussis omnibus, & singulis, que continentur in processu à nobis fabricato in causa, & causis, veritatis coram nobis inter Fr. Inquietum denuntiatorem ex una, & Fratrem Pacificum accusatum ex alia paribus, de, & super excessibus, ac delictis per dictum Fratrem Pacificum, ut dicebatur, perpetratis, & commissis, signanter vero s. per eo, quod predictus Pacificus in ebrietatem sapientissime incidisse visus sit, nostrorumque Collegarum prahabito consilio, & assensu, Neum pra oculis habentes, ut de illius vultu nostrum iudicium prodeat, oculique nostri videant aquitatem, per hanc nostram definitivam sententiam,

quam in his scriptis scriimus, Christi nomine repetito, dicimus, pronuntiamus, decernimus, declaramus, & definitivè sententiamus, in prefato processu à nobis fabricato nihil extare, quid dictum Fratrem Pacificum grauet, non solum de pramemorato ebrietatis, sed nec etiam de alio quocunque delicto. Quamobrem eandem Fratrem Pacificum uti innocentem omnino absolvimus, & liberamus, ac pro absoluto, & penitus liberato, ubique, ac omni loco, tempore haberi volumus, & mandamus. Insuper, quatenus opus sit, ad pristinum statum, gradum, prerogativasque honoris, ac fama, dignitates, quoque & officia, in omnibus, & per omnia restituimus, reponimus, reintegramus, & pro restituto, restituo, ac reintegro, ubique ac in omni loco, statu, tempore, ac occasione pro tali ab omnibus retineri, ac reputari, ac haberi volumus, & mandamus. Ipsum vero Fratrem Inquietum, eodem Christi nomine repetito, consuetudinem nostrarum transgressorem, detractorem, ac iniquum delatorem per hanc nostram definitivam sententiam declaramus, & in infamia quoque penam incidisse. Atque ita decernimus, ut nullis eius in posterum dictis, siue in iudicio, siue extra, vlla penitus fides habeatur. Sic dicimus, pronuntiamus, & sententiamus, non solum hoc, sed, & omni alio meliori modo, via, & forma, quibus de iure possumus, ac valemus. In quorum dem, &c. Ita pronuntiamus ego N. Provincialis. Frater N. Collega, &c.

Lata, lecta, & publicata fuit hac sententia N. in Conventu N. die, anno, &c. presentibus P.F.N. Correktore, & P.F.N. Seniore, testibus ad hoc vocatis, in camera nostram solita residentie. Ita est Frater N. Correktor testis, &c. Ita est F.N. Senior testis, &c.

1. Noto 1. quod tripliciter potest absolui reus in iudicio accusatus, vel denuntiatus, vel inquisitus. 1. Quia sit reus innocens ab ipso Iudice, qui cognovit eius innocentiam per semetipsum, abique facto prætensi rei. 2. Qui prætensus suam innocentiam manifestè probaverit. 3. Quia dictam innocentiam probaverit, purgando indicia. 1. modo id contingit, quando non solum non est aliquid probatum contra prætensum reum, sed nec adfuit indicia, quibus iuridicè possit citari, & vocari, seu examinari quia scilicet est illius innocentia ita manifesta, ut ex nullo capite possit obtineri, & hoc suè Iudex procedat ex officio, siue ad instantiam partis, & tunc Iudex, si processit ad instantiam partis per viam accusationis, debet uti supradicta forma. Si verò processit ex officio, potest etiam illa uti, mutatis mutandis. Et similiter, si processit per viam denuntiationis. 2. Potest absolui prætensus reus in iudicio, quia licet ex sufficientibus indicis fuerit citatus, & iuridicè examinatus, vel quancunque ex causa, vel occasione captus, verum tamen probat, vel ostendendo testium falsitatem, vel probando, quod non poterat facere illud, de quo fuit imputatus; & sic plenè constare facit Iudici absque vlla tortura, & ne nullatenus commississe crimen illi imputatum; & tunc tenetur Iudex illum definitivè absolovere ex capite innocentie, quicquid in processu alias processerit. Ita

Conarr. lib. 1. *variarum*, cap. 1. num. 1. Clarus in *pract. crim.* quest. 6. 2. num. 3. Spachat, de modo corrig. *Regul. tract.* 10. cap. 9. num. 2. Et poterit tunc Iudex hac vi forma. *Vise per nos fabricatus processu contra P.F.N. super ibiuratus, de qua apud nos in hac generali visitatione gravatus fueras, omnibusque contra ipsum falsis probationibus, exponere, & discutere, utraque, & similia eiusdem confessionis audire, ipsiusque etiam personam in contrarium probationibus, per hanc nostram diffinitivam sententiam, nulla ipsam nec pro hac, nec pro alia coram nobis legitime probata causa dignum esse avocandurum decretum, quinque proinde innocentem declaramus, atque ea præfata absolutum impunitum. In quorum fidem, &c.* 1. modo potest etiam absolutus, quando contra ipsum sunt tres, & talia iudicia, que ipse non potuit plene enunciare, nisi per torturam, & tunc absolutus debet, sed non diffinitivus, neque ex capite innocentie, sed appositæ clausulæ, *stantibus rebus prout sunt, seu ex balium de dubio*. Ita Spachat, *loc. cit.* num. 10. 2. Clarus *loc. cit.* & tunc potest Iudex vi forma hic immediate præcedente, mutatis motantibus.

1. Noto 1. quod quando quis est absolutus ex causa innocentie 1. vel 2. modo, non potest contra eum amplius procedi pro illo delicto, neque ex officio, neque ad instantiam partis, neque per viam accusationis, neque per viam denunciationis, quobascunque supervenientibus iudiciis. Ita habetur in *cap. De his, de accus. & in leg. Si cui, §. si iudex, ff. de accus. Ita Clarus in *pract. crim.* lib. 3. §. fin. quest. 57. num. 1. vbi Baiard, num. 1. Spachat, *tract.* 10. cap. 11. num. 1. Aldrete de *discipl. inend.* lib. 2. cap. 10. num. 9. Bartholi in *cap. De his, de accus.* num. 2. Fatim. *part. 1. praxis, quest. 1.* num. 5. & quest. 4. num. 1. vbi latè Scaccia de *sent. & re iud. gloss. 14. quest. 7.* num. 151. Ghisl. de *iud. Regul.* cap. 20. num. 17. Et ratio est. Quia illa absolutio transit in iudicium, & de re iam iudicata amplius indicari non potest; *lib. Reg. indicata, ff. de reg. iuralem, de exceptis.**

3. An autem contra absolutum tertio modo possit iterum procedi, si novæ probationes superveniant, communis opinio tenet, quod sic. Ita Covar. Scaccia, Ghisl. *loc. cit.* Spachat, *cap. 1. 2. num. 1.* Clarus *loc. cit.* num. 2. Qui tamen quest. 61. num. 2. ait, quod ille, qui pergitur iudex per torturam, esset diffinitivus absolutus. Et Spachat, *loc. cit.* num. 4. & cap. 1. 2. num. 6. absolute potest quod inter Regulares semel absolutus, etiam cum clausula, *Rebus sic stantibus*, non debet iterum accusari, etiam supervenientibus magnis iudiciis; in magnis criminibus. Et Sic ego puti, quod sic omnino à diffinitivis absolutendis, ad truncandas diffinitionem, & maligiam occationes.

4. Quando autem dubitatur, an sententia absolutoria sit à stantibus, quia reus delictum non commisit; vel rebus sic stantibus, quia pergitur iudex per torturam, cum nulla in ea appareat clausula id distinguens, tunc indicanda est diffinitiva, & consequenter quod transferitur in iudicium. Ita Covar. lib. 1. *variarum*, cap. 2. num. 3. Clarus quest. 57. *citatus*, num. 3.

infames essent, propterea quod aliis fuerint de falsitate convicti, ac penitentibus, idque nobis certè constare fecerit, ac simul infirmiter, ut infirmitatem sibi super hoc nequaquam denegarentur. Nos Frater N. Ordinis N. in Provincia N. Provincialis, attendentes, exceptiminet propositas veras esse, sufficienterque probatas, de nostrorum Collegarum assensu prædicti N. N. tanquam infames, à ferendo testimonio repellendos esse decretimus, prout præfatis decreto, seu interlocutoria sententia repellimus, atque illegitimos, & inhabiles declaramus, & consequenter præfatum Fratrem N. propter eorumdem testimonium minime fastigandum. Idque prædictum non solum, sed & omni alio meliori modo, via, & forma quibus de iure possimus, ac valeamus. In quorum fidem, &c.

1. Noto 1. quod sententia interlocutoria est, quæ aliquid ad causam pertinentem, ipsa adhuc pendente, obiter decernit. Et est duplex. Una, quæ simpliciter interlocutoria dicitur, ut cum Iudex dilationem concedit, testes ex aminati præcipit. Alia, quæ vim habet diffinitivæ; & est illa, quæ præcipiunt aliquem articulum determinat, ex quo maxime totius causæ definitio pendet, ut in forma illa. Ita Aldrete de *discipl. inenda*, lib. 2. cap. 11. num. 1. Et colligitur ex Trident. *sess. 24. cap. 20. de reform.* Forma autem sententiæ simpliciter interlocutorie potest esse talis. Cum à nobis Frater N. inflamer perierit, ut sibi longius aliquod tempus intermedium assignaretur, quo innocentem se calumniam probet, de qua apud nos dicit se accusatum. Nos attendentes, quod iusto periculis non sit denegandus assensus, iam ibi per vos concessum tempus ad aliud transire prærogamus, intra quod quidem, ut omnia, que in sua defensionem proficere possit, ac vult, producat, omnino præcipimus, ac mandamus, eo aliquo transacto, ad diffinitivam sententiam processuri. Sic interlocutoria dicitur, ac pronuntiamus omni meliori modo, &c.

2. Noto 2. quod si sententia à diffinitiva non potest fieri, nisi prius præcellerit ordo in iudiciis. Interlocutoria verò sentit non servato iuris ordine. Ita Scaccia de *sent. gloss. 14. quest. 4.* num. 30. & 31. Item sententia diffinitiva valida ab eodem Iudice renovari non potest; *lib. Index, ff. de re iudic. cap. In literis de offic. deleg.* Interlocutoria verò potest. Sanchez *lib. 6. consil. cap. 1. dub. 24.* num. 1. & 2. Item à diffinitiva appellari potest, non autem ab interlocutoria; nisi continetur gravamen, quod non possit per diffinitivam reparari. Ita Scaccia *loc. cit. quest. 4.* num. 36. Item quæ per diffinitivam præcipiuntur, non capiuntur, etiam si Iudex suum habuerit effectum; quæ citò præcipiuntur per interlocutoriam, sine causæ cognitione expiant. Aldrete de *discipl. lib. 2. cap. 27. §. 8. num. 27. & 28.* Item sententia diffinitiva debet fieri in scriptis; interlocutoria potest fieri in scriptis. Scaccia *loc. cit. gloss. 1. 2. num. 12.* & possunt in ea omitti illa verba *In nomine Domini*. Scaccia *cit. cap. 1. gloss. 1. quest. 1.* num. 168.

CAPVT II.

De forma sententiæ interlocutorie.

Cum de christiani vultu coram nobis denuntias sit P.F.N. ipse verò contra N.N. testes ad id à denuntiatore allatos excepisset, quod

CAPVT III.

De Forma sententiae diffinitivae condemnatoriae.

IN nomine Domini, Amen. Frater, &c. Vise d nobis, diligenterque discussu per nos contra Fratrem Bibacem fabricato processu, in quo idem F. Bibax de pluribus delictis, atque in specie de christiana vito notatus erat, ac inquisitionis, omnibusque in eo contentis sedulo examinatis, de Collegarum nostrorum consilio, & assensu, solum Deum pra oculis habentes, per hanc nostram diffinitivam sententiam, quam in his scriptis ferimus, Christi nomine repetito dicimus sententiamus, declaramus, pronuntiamus, ac definimus, praedictum Fratrem Bibacem fuisse de christiane consuetudine. Quia vero iniustitia partes exigant, ut merito delicta purgarent supplicia, ipsum propter ad carceres formales per tres menses damnamus. Mandantes, ut singulis quartis, & sextis feriis comedat panem, & aquam duratam. Sic dicimus, & sententiamus, non solum his, sed & omni alio meliori modo, via & forma, quibus de iure possumus, ac valeamus.

Lata, lecta, & publicata fuit supradicta sententia in Convinctu N. in camera nostra solita habitationis eorum P. F. N. Correllor eiusdem Convinctus, & P. F. N. ipsius Correllor Procuratore, testibus ad id vocatis, die 17. Julij, anno Domini 1634. Ita pronuntiamus Ego F. N. Provincialis. Ita est F. N. Correllor testis. Itaque, F. N. Procurator testis: Post Provinciale subscribuntur Collegae.

1. Noto 1. quod in sententia potest quidem iudex exprimitur causam, propter quam eo modo indicat, seu reum condemnat, vel absoluit, ad id tamen non tenetur. Ita habetur in cap. Sicut, de sentent. & ra iudic. & ibi Glossi. verb. Exprimat; Thom. à lein de visis Regul. vrad. 3. cap. 15. Aldrete de discipl. lib. 1. cap. 17. num. 6. Roder. in resol. regul. resol. 47. num. 1. Facin. part. 1. praxi, quesi. 17. num. 1. Qui tamen advenit, quod quando recedit in sententiando à pena statutaria, vel consuetudinaria, illam scilicet arguendo, debet in sententia causam aucte, vel immunitatis penae exprimitur, non quidem ad validitatem, & substantiam sententiae, sed ad calculationem ipsius iudicis. Quam tamen causam non est necesse exprimere in particulari, sed sufficit in genere, scilicet, *Invis de causis animarum nostrorum quoniamvis*. Ita dicitur Faslin. loc. cit. num. 63. & Cren. in praxi crim. lib. 5. §. fin. quesi. 83. num. 10. Mi. de ordine iudic. lib. 1. quesi. 27. art. 6. à num. 101. Aldrete de discipl. lib. 1. cap. 14. num. 11.

2. Noto 2. quod ante prolationem sententiae iudex etiam regulam debet citare, seu vocare reum, ut si quid habet, quod dicat pro suo defensione, asserat. Quia vocatio est ita de substantia, ut omnia annulet sententiam. Ita habetur in elem. Sap. §. fin. de verb. significat. Dicunt Aldrete de discipl. lib. 1. cap. 17. num. 1. Ghiliferius de Iud. Regul. cap. 10. num. 9. Clarus loc. cit. quesi. 31. num. 24. Scaccia de sent. gloss. 9. num. 36.

& num. 37. advenit, quod clausula facienda est praecerta die, & hora, alioquin dubitari potest, an valeat, & reus potest dici pro non citato, ut videtur potest apud Biliard. ad quesi. 32. Clarus num. 67. qui asserunt videtur, quod valeat. Et est ita. hinc est testimonialis, ut etiam in notariis requiritur, ut in Clarus loc. cit. quesi. 9. num. 4. & Specul. lib. 3. rubrica. de notariis crim §. 1. num. 1.

3. Noto 3. quod clausula illa, *In nomine Domini*, semper est apponenda ante sententiam. Nam quilibet minister aliquis faciens alium nomine, debet exprimitur illum, cuius nomine id facit, ut colligitur ex illo Ioan. 10. Opera, quae ego facio in nomine Patris mei, &c. Et qui non exprimit illum, cuius nomine aliquid facit, videtur facere nomine suum, quia persona carnis non intelligitur, nisi exprimat, lib. Si ita stipulatus, §. Chrysogonus, §. de verb. significat. Sed omnis iudex est minister Dei, cap. Quisquam, 23. quesi. 1. & cap. Non solum, & cap. Sunt quidem, 23. quesi. 5. & ad Rom. 13. ait Paulus, Dei enim minister estis. Si autem talis clausula non apponatur, non potest hoc videri sententiam multis probat Scaccia de sentent. cap. 3. glossa 1. à num. 52. Nam licet non exprimatur expressa, tunc tamen semper intelligitur, cum sine Deo nihil possumus facere.

4. Noto 4. quod sententia diffinitiva in scriptis ferenda est, alioquin est ipso iure nulla. Ita habetur in c. Et si sententia, de re iudic. in 6. & multis probat Scaccia loc. cit. glossa 1. à num. 1. & num. 1. ait, quod non sufficit sententiam edicti in scriptis, sed debet ferri, & recitari in scriptis.

5. Noto 5. quod penae Regularibus Iustitiae à Iudice regulari, defensionem suam ea statuta ipsius Religionis, non ea iure communi, aut aliunde. Ita Clarus in praxi crim. lib. 5. §. fin. quesi. 35. a. 5. Ghiliferius de Iud. Reg. cap. 13. à num. 11. & num. 14. ait, secundum eadem statuta debet etiam indicare Protectores, & alios ad quos iure possunt recurrere Regulares. Et hanc opinionem, quod penae statutaria tollat penam iuris communi, tunc propter innumeris DD. quos refert M. nochi. de recuper. possess. remedi. 9. num. 139. quesi. 31. bene ipse ab ea recedat, num. 156. In Regularibus autem ad difficultatem non habet, cum praeter legem Sanctorum Pontificum Bonifacii VIII. & Bonifacii IX. id expresse concedant, ut refert Calamba in compend. verb. Correllor Fratrum, num. 6. & 8. Et id etiam docent Thomas à 103 v. de visis Regul. vrad. 3. in prolog. & c. 1. num. 1. Manius de modo proced. in causis Regul. c. 19. num. 3. & est textus expresse in elem. 1. de privi. ver. Si qui vero praemissa, & in c. fin. de statu Monach. §. Perro ibi, iuxta B. Modelli Regulam, & ibi regulari consensu. Et innuitur non obesse in decreto dispositive nonnullum emanato à Congreg. Concilij de mandato V. bani VIII. quod habet in consis. 10. Frihani VIII. tom. 1. nostr. privi. §. 3. ibi, secundum regulam instituta privandi, Vbi vero regularia statuta non praesident, tunc recurrendum est ad sacros Canones. Ita Ghiliferius loc. cit. num. 13. Thom. à 103 v. loc. cit. cap. 2. num. 1. Passus. in schol. ex Gener. n. 3. Et pro Ordine nostro habetur statutum in Capitula Generis §. 1. num. 8. Et colligitur ex cap. fin. de statu Monach. c. 1. vbi postquam Papa dixit, quod Monachi puniri debent secundum Regulam B. Benedicti, subdit, & Apostolica instituta, innuens eos esse puniendos secundum statuta, cum adnot. si verò non adnot. secundum Apostolica instituta. Descendentes vero statuta, de iure canonico, recurrendum est ad ius civile, ad leges municipales, & ad consuetudines laudabiles, & legitimas. Ita Rodet. in real. v. resolut. 47. num. 3. Thom. à 103 v. loc. cit. cap. 2. n. 3. & 4. Aldrete lib. 1. cap. 14. à num. 5. Et pro hoc faciunt

cumq. cap. Sufcipiunt, & cap. Si in aduentum, d. 10. & cap. 1. de nou. oper. num.

6. Noto 6. quod in delictis notoriis non requiritur sollemnis sententia, quæ in iurisdictione formis seruata est, sed sufficit aliqualis, puta aliquod decretum, vt probat Farin. 3. præl. quæst. 21. n. 115. quæ sententia, seu decretum, etiam sufficit, quando reus caput esse in flagranti, idem Farin. euz. num. 135. Et aduerte, quod sententia ex quocunque defectu nulla, vel iniuria, non est reuocanda, si notorie constet, quod eadem esset ferenda, veritate dictæ, vt cum multis docet Scaccia de sentent. gloss. 14. quæst. 13. n. 30. & 31.

7. Noto 7. quod bonus Index, antequam sententiam ferat, debet subtiliter, & diligenter legere, & relegere procellum, & secundum illum, deponit odio, vel amore indicare, considerans illud Ambrosii, telatum in cap. Inducit, 3. quæst. 2. Bonus Index nil ex arbitrio suo facit, sed iuxta legem, & iura pronuntiat, statuit iuris obtemperat, &c. Ita tamen illi seruare debet, vt cum mansuetudine tigris, cum misericordia iudicium, cum leuitate clementia adhibeat, vt statuit Trident. sess. 13. de reform. cap. 1. Et Sanctissimus Patriarcha apostolice expulsi mandauit Superiores, vt in iudicando oculum cum manna, iudicium cum misericordia miscerent.

CAPVT IV.

De forma sententia condemnatoria, ab-
que expressione causæ.

IN Nomine Domini, Amen. Frater, &c. Vili per nos, diligenterque discussis omnibus, & singulis in causa, & causis coram nobis agitatæ contra F. N. Ordinis nostri Sacerdotem professum, grauissimum criminum reum esse eandem comperimus, vt ex testimo, & sua in specie constas depositione. Quamobrem de Collegiarum nostrorum assensu hæc nostra quam in scriptis scriimus, diffinitiuam sententiam, Christi nomine repetito, dicimus, sententiamus, declaramus, pronuntiamus, ac definimus, prædictum F. N. culpabilem esse, ac de iure punibilem, eumque propterea ad carceres per tres menses damnamus. Sic dicimus, sententiamus, & definimus, non solum hoc, sed & omni alio meliori modo, &c. vt supra hic cap. 3.

CAPVT V.

De forma assignandi aliquem in
Studentem.

Frater, &c. Religio nostra gubernatores à Deo constituti, operam, & quidem præcipuam, dare debemus, vt inter varias caliginosi mundi procellas, ac turbellas, motum, cursumque summo secundissimè teneat sacra nauis. Id verò, cum non nisi per literarum studia, quæ ardenti veluti lucerna, fides detegunt, assequi posse videntur, hinc est, vt si quos nouimus comparanda scientia cupidos, atque optima sibi

Religiosos, omne ipsi ea in re subsidium, & opem libenter impartiamur, Quamobrem cum ex istis dilectis filiis, quas nobis nuper dedisti, literis, haud obsecrare cognouerimus, te philosophicæ tam prægressum disciplinæ, subtiliores etiam, ac theologicas addiscendis cupiditate maxima succendi, eamque ob causam Collegium N. Prouincia N. ad eundem facultatem tuarum igniculos attendentes, ingenij acumen, & præstantiam, naturæque facilitatem, quibus omnium in te bincalentiam concitasti, & fide digno apud nos testimonio commendatis, progressus tuos, & commoda propensus, validiusque intendere cupientes, harum serie, ac vita cum oneribus, ac honoribus in præfato nostro Collegio sacra Theologia ad quatuor annos studentem, ac Auditorum, Deo, & Religioni sub humili Pastoris, Doctorisque obedientia famulaturam eligimus, adscribimus, & cooptamus. Seruè te, paternèque commouentes, vt præstantiorem literis virtutem præstas, & sententia oleo ignem sinceræ charitatis. Ita enim fiet, vs luminosa lucerna præsidio sacra, & cautes deuotus, industrius veluti remex, plenam callestibus diuitis nauem in æterna salutis portu felicissimè valeas collocare. Et Dominus te benedicat. In quorum fidem, &c. Datum, &c.

Leges obseruandæ à Regente, Lectoribus, & Studentibus Collegij Ordinis Minimorum Iesu Maræ Genuæ.

§. 1. De Religione erga Deum, & Sanctos in huius studij prosecutione.

Ante studium, & lectionem orationibus studentibus cum Lectoris genussit, sequens semper oratio præmittatur. Iesu dulcissime, da mihi intellectum, & scribabor legem tuam, & custodiam illam in toto corde meo. Illumina cor meum, vt sciam, velim, & faciam, quod acciperem coram te sit omni tempore. Doce me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu. Da mihi, Domine, sedium tuarum assidricem sapientiam, quæ intellectum meum illuminet, cor meum purificet, & affectum meum inflammet ad cognoscendum, & amandum te Dominum Deum meum in omnibus, & super omnia. Itē. Amen.

2. Collegij huius Tutelares sint D. Thomas, & S. Catharina Virgo, & Martyr, quorum festa sollemniter, & campanarum harmonies sono, ac tinnitu celebrentur. Cantabitur missa sollemnis, die quidem S. Thoma ab aliquo Theologia Lectore, die autem S. Catharinæ à Lectore Philosophiarum ministris verò eorum respectu Studentes, vel Lectores quid ad fieri poterit. Studentes omnes Clerici communicabunt.

13. Quomodo Superiorem omnibus caendam, ac studiorum seriore, solidam vitam, studiosaque vita amor respiciat, ita etiam caendam, ne voluntariis mortificationibus, orationibus, ac meditationibus prolixius loci multum study tempore tribuatur. Quare etiam, quantum decent, & honesta, ac Regula observantia patietur, diuinorum officiorum prolixitas fugienda.

§. 2. De regente.

4. Regem in Capitulo Provinciali eligatur ad itentum, isque sit de studijs bene meritus, & qui Lectoris scholastici officium diu obierit, virque prudens, ac discretus. Conclusionibus semper assilias, eique liberum sit in qualibet conclusionis, & argumentationis, uendum in fine, sed & in medio, ac in qualibet ipsius parte, prudenter: men, loqui, & quacunque ei dicenda uisa fuerint, ad studium, & praeferentem quaestionem pertinens, dicere, & pronuntiare. Quo quidem loquente omnes tacere, ipsique silentium indicente, cuncti pariter tam Lectores, quam studentes, silere teneantur.

5. Cum quencumque a nostris ab extraneis contigerit ad arguendum inuiri, Regenti erit quem uoluerit, sine ex Lectoribus, sine ex Studentibus ad id muneri explendum destinare.

6. Librum sit impedito Regenti vires suas Lectorum cuiuslibet, seu alteri idoneo Fratri committere: idque non ad breue tantum tempus, sed, & diutius: modò tamen super causa erigant impedimenti.

7. In casibus occurrentibus, hic non expressis, prudens Regenti arbitrio, ac dispositioni relinquitur, si quid erit faciendum: Et in hic expressis, eiusdem prudentia remittitur, si quid circa horarum dispositionem, & campanula pulsationis immutandum fore aliqua suaserit rationabilis causa.

§. 3. De Lectoribus.

8. A nequam Lectores instituantur, à Rege, aliisque Lectoribus alia legentibus examinentur, assilente P. Provinciali. Quibus quidem omnino curandum, ut py duntaxat, docti, diligentes & assilias, nec non studentium profectus cupidi, ac studiosi admittantur. Cum his tamen, qui essent notorie docti, per P. Provinciale, eiusque Collegas, ac Regentes, nemine discrepante, super dicto examini potius dispensari. Et ea in primis conditio in nostris Lectoribus requiratur, ut Philosophia scilicet, ac Theologia cursus omnino compleuerint.

9. Lectores omnes suat in primis sic forment lectissimos, ut communem, ac laudabilem mim-

mè excedant legendi modum. Suat etiam discipulos, & auditores sic erudiant, ut ad adificationem legendum, predicandum, confessionemque audientis, iuxta Beati Patris praeceptum, idoneis, & aptis efficiant. Verbo praeterea, ac exemplo eas ita instruere satagent, ut ab inuitibus, uanis, & seuerilibus praecipue inter legendum miscendis abstineant, & suat tandem sic condiant sermones, ut qua de ore eorum procedunt, sapientiam tantum redeant, ac pietatem.

10. Philosophia Lectores tribus ad summum annis totum sic absoluant cursum Philosophicum, ut primo nimirum anno Logicam perficiant, Secundo uerò Physicorum libros octo, ac de Caelo, & mundo. Tercio denique libros de Generatione, Anima, & Metaphysica.

11. Lectores Theologiae duo saltem semper sint, quorum alter mane, alter uespere legat, totumque Theologicum cursum quatuor ad summum annis absoluant: hoc pacto uidelicet. Primo anno matutinus legat de Deo trino, & uno. Vespertinus de iustitia, & iure: Secundo annus matutinus de Angelis, de Beatitudine, de uoluntario, ac de actibus humanis. Vespertinus autem de Incarnatione. Tercio anno matutinus de uitiis, & peccatis, ac de gratia: Vespertinus de sacramentis in genere, ac de Eucharistia. Quarto anno matutinus de penitentia, & reliquis sacramentis: Vespertinus de fide, spe, & charitate. Studentique praeterea ipsi Theologia Lectores Angelici Doctoris mentem, ac methodum omnino sciant.

12. Lectores morales, seu casuum conscientia, bi saltem in hebdomada, die nimirum laus, & Dominica, post mentale orationem in Choro discurrentes proponant casus, quibus Sacerdotes omnes ad Superiorem uisum interrogati, aperto capite stantes, respondero teneantur, nisi aliud Superius uisum fuerit expedire.

§. 4. De Studentibus.

13. A nequam ad studia admittantur Studentes, examinentur per Regentes super grammatica, si ad Logicam, uel super Philosophia, si ad Theologiam sint admittendi.

14. Cor purum in primis, & mundum conscientiam seruare studeant, nihilque aliud spectent in literis addiscendis, quam diuinam gloriam, animarumque salutem. Modestia religiosa in scholis, ac publicis, priuatisque disputationibus semper uiuantur, clamores praeteritis, & cachinnos fugiendo. Praesente Lectore, nullus omnino absque eius uita, & licentia loquatur: nullusque rideat, praesertim cachinnando: nemo sedeat inmodeste, nec genua superimponat, nil quisquam effugiat in scamis calamo, uel gladiolo, à Lectoribus puniendus, si secus actis.

15. *A Lectoribus in schola vocati statim assurgant, aptoque respondant capite, sicque ad finem usque permaneant. Super his tamen prudenter valebit Lector cum Sacerdotibus dispensare. Extra scholam etiam Lectores omnes singuli Studentes humilis affectu, ac reuerentiali gestu venerentur, aperto capite eos alloquendo, & capatio ad reverentem saltem capitis resistente.*

16. *Ad pralectiones recognoscendas cuncti se parent, nec vilius singularitatem pro tali lectione recognoscenda moneatur. Qui in hoc defecerit, prudenter Lectoris arbitrio puniatur.*

17. *Abque Regentis licentia nullus lectiones omittat. Qui secus egerit, Regentis arbitrio puniatur.*

18. *Extra Consuetum quavis de causa non mittantur, etiam à Correctore, absque Regentis licentia & ipsius accepta in egressu, ac regressa benedictione. Laudabile quoque, & consentaneum, ut nec Lectorum quisquam exeat insulato Regente.*

19. *Si cuiquam Studenti eam aliquam, sine extraneo, sine domestice colloquendum esset, id cum Lectoris licentia fiat, si res brevis sit expedienda; sin vero notabilem exigat temporis moram, Regentis tunc obtinenda licentia.*

20. *Ab excubitoribus existant continuo surgant, & praemissi, quoniam secundum Deum Religiosus agere par est, lectionum studio se statim tradant.*

§. 5. De Bidello.

21. **B**idelli generalis à Rege ex Studentibus ipsis seligendus, sollicitus sit ad pulsandum horis debitis pro temporum varietate mutandis campanam studij, qua quidem pulsato unius Aue Maria statum non excedat. Horum autem debitu erant huiusmodi. Pro lectione matutina post primam semper immediate pulsabitur campana, qua se studentes omnes in cellas colligeant ad lectionem rendendam per hora medietatem, qua elapsa, ad lectionem statim pulsabitur. Praelectionem autem vespertina immediate post vespertas resolutionis signum dabitur pro lectione rendenda semibora usdem spatio, quo elapsa, ad lectionem pulsabitur immediate.

22. *Horum autem pulsandi primam, & vespertas, pro quibus pulsandi dabit signum Bidellus, erant inscripta. A die 15. Octobris usque ad Sabbatum ante Septuagesimum inclusivè pulsatur ad primam hora 15. ad prandium hora 19. ad vespertas detur ultimum signum hora 10. cum dimidia; ad completorium hora 23. ad orationem mentalem hora 24. ad studium cubiculae hora 24. cum dimidia, ad cenam hora 2. noctis, ad silentium, & dormitionem hora 3. ad matutinum hora 8. A Sabbato ante primam*

Dominicam Quadragesima, usque ad diem Mercurij hebdomada sancta exclusivè pulsatur ad primam hora 13. ad prandium hora 17. sen arcuer. Ad recollectionem pro studio cubiculari hora 20. ad lectionem hora 21. ad completorium hora 23. ad orationem mentalem hora 24. ad studium cubiculae hora 24. cum dimidia; ad sententiam, seu collationem hora 1. noctis, ad silentium, & dormitionem hora 1. cum dimidia; ad matutinum hora 6. Post Dominicam in Albis usque ad primum diem Iunii, ad primam pulsatur hora 11. ad prandium hora 15. ad silentium, & dormitionem praevigilantiam hora 16. cum dimidia; ad vespertas detur ultimum signum hora 18. cum dimidia; ad lectionem hora 19. cum dimidia; ad completorium hora 21. ad cenam hora 22. cum dimidia, ad silentium, & dormitionem statim post orationem mentalem, quoniam semper hora 24. ad matutinum hora 5. vel circiter. A die 1. Iunij usque ad finem ad primam pulsatur hora 10. cum dimidia; ad prandium hora 14. cum dimidia; ad vespertas detur ultimum signum hora 18. cum dimidia; ad completorium hora 22. ad cenam hora 23. cum dimidia; ad silentium, & dormitionem statim post orationem mentalem; ad matutinum hora 5. vel circiter.

23. *Ipsius est innigilare, ne lectiones cuiusquam strepitu intarventur: quod si quisquam Bidelli moniti non desisterit, Regentis arbitrio corrigatur. Si quis insuper extraneus lectionum tempore schola ianuam pulset, aut quemquam Studentium vocet, illius schola tantum Bidelli moratus est respondere.*

24. *Ad eundem quoque spectant aptare circumam pro publicis habendis conclusionibus, locumque extraneis assignare, atque conclusiones distribuere: quem profecti adinuare teneantur Bidelli minores, singulis respectivè Lectoribus destinandi, seu alij quicumque ab ipso vocati. Ipsius tandem erit vacationis tempus indicere, ac publicare.*

25. *Cuiuslibet Schola Bidellus saltem semel in hebdomada scholam vertere non omittat.*

§. 6. De Conserentiis.

26. **C**onserentia in aula Capitali à singulis Studentibus, facti respectivè Lectoribus assistentibus, alternis diebus celebrentur; à principio quidem studij usque ad Resurrectionis Pascha post completorium immediate, à Paschate vero usque ad finem studij, media hora ante completorium immediate, usque habendis semibora tantummodo horologio athenario computanda spatium insinuantur, super quare mordicè inuigilet generalis Bidellus: nec absque Regentis scientia omitti queant; hisque conserentiis Lectores omnes intersint ne Studentes. Deservant autem

autem cathedram ascendat, eique Lector iuxta cathedram in sede peccatori assisat.

27. Sabbato vero communes omnium Scholatum conferentia in praefato Capituli loco habeantur irremissibiliter; & tunc omnes descendentes in scamno particulari sedcant, omnesque Lectores in alto scamno, scamno studentium proximo, & latere scilicet dextro, ita ut Lector quilibet Scholari suo assistere commode possit. Arguentes vero in alio scamno ex opposito descendunt. Cuius conclusum ab unoquoque studentium defendenda dimidia hora tempus destinabitur, quo clauso, statim ad aliam conclusionem decurritur, nec possit quis illud excedere in alterum prauidicium, nisi aliter Regenti visum fuerit. Nemo, sine descendendo, sine argumentando, dissolutam chlamydem sine fibula gestet: poterit tamen super, non subius brachia, quantum modestia religiosa patietur, fimbrias retorquere.

28. Dum conferentia sunt, cuncti sedcant, taceant, attendant; nemini que licet difficultates proponere, nisi ubi arguens terminauerit, Lectorique placuerit mouere, an quis difficultates habeat proponendas, & hoc dumtaxat in conferentiis quotidianis, nam in communibus hebdomada id fieri posse prohibetur, nisi, peractis omnino conferentiis, tempus superfit.

29. Cum in his conferentiis arguentes debeant esse Scholares, isti si in arguendo suo muneri satisfaciunt, id permittant omnino Lectores, & solum argumentum reassumant, cum eos desistere viderint, nec unus semper Lector reassumat, sed alternis vicibus id Lectores praestent, & in fine argumenti, seu aduentante fine conferentiarum Lector assidens doctrinam afferens, &c. argumentum respondeat magistraliter.

30. Prater supradictas priuatas conferentias, singulis etiam mensibus publica conferentia habenda, ad quas aliqui extranei invitari valebunt, fiantque in loco Capituli, & festis diebus; vespertis perfolantur.

31. Arguentes siue Scholares sint, siue Lectores, in his conferentiis prorsus non sint, vel obstricti, sed Religiosa modestia praeiudicat, id vnum contendunt, ut veritas elucescat, & studentes proficiant; suauiter semper, ac demisse loquantur, & quantum seruior patitur dissertationis, clamores vitent, fugiantque in primis scommata, inurbanos sales, & pungentia dictoria, multoque magis contumelias, nec propriam affectent vbiuendi gloriam, sed sustentantem semper, ac assidentem honorem, ament, & adiuuent quantum fas est. Quod etiam, & magis seruandum, quando ad disputandum cum extraneis eis co tingerit invitari.

32. In conclusibus, & conferentiis Lectori, in tantum praesidentis, & non alius, etiam

alii propriis Lectoribus, substantur descendentes quo ad responsiones, receptionesque argumentorum, terminorumque explanationem. Argumentis quidem terminis exponere arguentis, terminos autem conclusionis manus erit Lectoris assidentis. Circa terminorum exosam, grammaticalemque acceptionem non discipulatur, sed quomodo accipiendi sint, in aliud tempus extra conferentia, & conclusionis horum differatur, ne dissertationis cardo relinquatur.

S. 7. De tempore legendi, & vacandi.

33. Legere incipiant Lectores à die 19. Octobris, & pergant usque ad 20. Decembris inclusivae, & ab hac die usque ad 7. Ianuarius sunt vacationes. A 7. vero Ianuarii usque ad Sabbatum ante Dominicam Sexagesimam inclusivae pariter legant; vacentque deinde usque ad feriam 4. Cinerum usque ad vespertas exclusivae; à vespertis autem huiusmodi usque ad feriam 4. maioris hebdomadae exclusivae lectiones habeant, & vacent usque ad feriam 2. Dominicae in Albis exclusivae. Legant deinde usque ad finem Iunii, & vacent usque ad diem 15. Octobris exclusivae, qua subsequenti anni dabit initium.

34. Lectiones quotidiana non durent nisi per spatium vnius hora cum dimidia, ita ut media hora in repetitione praecedentis lectionis, hora vero in scriptura, & declaratione infumatur.

35. Vacationum tempore legendas Lectores praeparant lectiones, lectionesque revident descendendas. Studentes vero eo tempore in receptas lectiones diligenter incumbant, compendia forment, ad defendendum separent. Theologia praeterea vacationibus astutis concionem, qua eis forte obtigerit, in ecclesia pulpito, iannis clausis, statuit à Regente diebus coram toto Conventu habendam, sedulo componere studeant, studio insuper casuum conscientia quotidie per horam saltem operam dent. Studentibus vero Philosophia semper aliquid ex Aristotelis legatur per aliquem Lectorem ad Regentis libitum. Semihoram item singulis diebus infumant in summulis revidendis.

36. Singulis diebus Iouis cuiuslibet hebdomada à studio feriandum, & Studentes per vicinos colles, ac montes decambulandum cum suo informatore concedant, eisque per penuriam de opportunis cibariis ad animi, corporisque resuscitationem providetur. Poterit tamen Regens diem Iouis in alium mutare, si legitima ratio postulauerit. His vero recreatorem, quemadmodum etiam singulis studentium diebus Regens cures, ut Scholasticis studio non

vacant recreationis hora, & semper quantum Religionis sat est, temporis aliquod somno tribuamus. Si vero intra hebdomadam festum aliquod contingat, tum aut levis non vacetur, nisi in lesione vespertina; & tunc Lector Theologia vespertinus die Sabbati mane legat. Cum vero die Sabbati in vesperti fieri semper debeamus conferentiam prædictæ Theologia Lectores mane Sabbati per vicem legant.

§. 8. De Privilegiis Lectorum, & Studentium.

37. **A**d officio chori quotidie immunes sint Lectores, diebus feriarum exceptis, quibus interesse teneantur vesperti, & completo diebus etiam domusibus, aliisque festis, quibus tenebuntur interesse missa cantata, & vesperti in festis Domus Sabaoth, aliisque solemnioribus, quibus matutino etiam interesse, & simul saltem in mense capitulo culpam teneantur.

38. Lectoribus assignetur à Superioribus Frater Oblatus, qui circa frequens eorum ministerium, cellam scilicet verrendo, lectum parando, aquam affrendo, &c. Sollicitè sataget.

39. Detur Lectoribus ex qualibet comestione duplex pitantia diverso modo parata, & supportentur charitativè, si quando peculiare palmentum, seu insulam ad inendum, recuperandumve sanitatem sibi parari mandaverint. In cella tamen cum Studentibus, vel etiam absque eà, nullo pacto comedere audeant, infirmitatis tempore dumtaxat excepto, & tunc ad servitium tantum deputato ministrante. Nec cogantur Lectores in vespertina comestione communitatem, ac refectorium frequentare, sed ut permittatur, ut in aliquo communis loco omnes simul ad eam conveniant, ministrantibus sibi ad singulorum servitium deputatis.

40. Assignentur Lectoribus annua scuta duodecim pro expensis studiorum ergo faciendis. Qua quidem scuta ab omnibus Provincia Conventibus solvenda erunt: ea vero alicui Oblato tradantur, ad Lectorum libitum in Religiosos, ac honestos tantum usus expendenda. Hac deum scuta Lectoribus, qui in Quadragesima prædicant, nequaquam concedantur.

41. Lectoribus moralibus ex qualibet comestione duplex pitantia detur, & ab officio chori in tantum diebus, quibus legere contigerit, sint exempti, Pro ipsi autem scuta sex annis singulè expendantur.

42. In Conventus negotiis à Correctore nullatenus implicetur Studentes, & à Communitatis muneribus, lecturam præsertim tempore, sint omnino exempti. Illi etiam de necessariis omnibus, tam quo ad victum, & vestitum, quod cum alius est eis commune, quam quo ad stu-

dium, mensa scilicet, lucerna, oleo, sedili, calamis, papyro, & strumato, libris etiam, si in bibliotheca non adfuerit, per Correctorem provideantur, benigneque in Regula icenitè suppsectantur, plusquam egerit plura tribuantur, & singulis semel in hebdomada exemptio à matutinis concedatur.

43. Lectores, ac studentes in omnibus causis ad studium pertinentibus Regenti soli subdantur, prout in quo ad Correctores.

44. Lectores, & Studentes ab hospitum in propriis cellis susceptione, ac servitio immunes sint, nec in quoquam ad huiusmodi ministeria, præterquam à Provinciali, & Regente cogi valeant, ac vergeri.

§. 9. De panis, & premiis studentium.

45. **P**oenitentia à Lectoribus Studentibus imponenda erunt infra scripta. Pro leventibus defectibus osculatio terræ, genuflexio per aliquod tempus statum, eccitatio alicuius psalmi, culpa confessio eorum condiscipulis. Pro gravioribus autem defectibus, comestio panis, & aqua in refectorio, sedendo in terra, vel mensa, ut Lectori placuerit, culpa accessio in capitulo, vel in refectorio, ad Lectoris beneplacitum. Nec valeant Correctores, inconsulto Lectore, aut Regente, prædictas poenitentias relaxare, adque illas complendas omnino teneantur Studentes qui in hoc inobedientes fuerint, graviori poenitentia usque ad carceres inelossue puniantur. Sicut vero potest Lector negligentibus penas imponere, ita sunt convenienti, & diligentibus premia largiatur: Premia autem erunt: laus apud superiores, & libri aliqui religiosis per Correctorem emendi.

46. Si qui Studentes, vel immodesti in scholæ, vel negligentes in studii fuerint, post debitas correctiones illi per Regentem factas à scholæ, & studio per Regentem expelli poterunt: cui tamen licitum sit hoc casu dumtaxat ad Provinciale recurrere, qui, partibus auditis, ac servata, quantum iuris ratio patretur, Regentis auctoritate, secundum Deum, & iustitiam iudicabit.

§. 10. De Excubitore.

47. **S**tudentium excubitor diligens sit in dormiendo, studentibus, horis hic designatis, nec à cella, nisi studente quovis bene expersa, discedat. Hora autem erunt infra scripta. A die 15. Octobris usque ad Sabbatum ante Septagesimam inclusivè, excubitor hora 11. A Sabbato ante Dominicam primam Quadragesimæ usque ad diem Mercurij hebdomada Sanctæ excubitor hora 10. Post Dominicam in Albis usque ad primam diem Iugæ excubitor

excitentur hora 8. (A dormitione pomeridiana
hor tempore excitentur hora 17. cum dimidia)
A die vero prima Iunij, & infra excitentur ho-
ra 7. vel circiter.

§. 11. De Magistro Studentium.

48. **S**tatali cum suis Collegis, sitque n, qui phi-
losophicam, & theologicum cursum perfectè com-
plerent, ac defenderet, cui etiam proximè fu-
turus Philosophia cursus sit commendatus, Ma-
gisterij tempore efformandus.

49. Legat interim quempiam Philosophia
moralis tractatum semel in hebdomada, &
mane. Egrotante, vel absente Lectore, il-
lius suppleat vicem legendo. Studentium scrip-
ta perlegat, corrigat, si quid in iis eorum vitio
cernat irrepisse.

50. Post Lectores immediatè sedeat, &
in Philosophicis disputationibus argumenti fa-
cultatem habeat à tergo argumentante reassu-
mendi.

51. Ordinarium eius officium erit, curare,
ut in omnibus scholæ disciplina fructus, quid si
quid, vel in studentium, vel Lectorum sanorem
faciendum, ipsius est procurare.

52. Vocabit à matutinis ter in hebdoma-
da, ut possit se preparare, & lectionis die immu-
nus erit à prima, tanquæ daplici donabitur
portione.

§. 12. De ordine sedendi in conferentiis, &
publicis disputationibus.

Primo loco sedeat Lector conclusivibus affi-
stent. Secundo Pater Regent. Tercio Schola-
stica Theologia Lector manutinent. Quarto Le-
ctor eiusdem Vispersinas. Quinto Lector Sacra
Scriptura. Sexto Lector Moralit. Septimo Lector
Metaphysica. Octavo Lector physica. Nono Le-
ctor Logica. Decimo Lector philosophia moralis,
sen Magister Studentium. Poterunt tamen divi-
di hinc inde ad laus Cathedra, & tunc ex
una parte sedent lectores physicae, & P. Regenti,
ac alij Lectores Theologiae Scholasticae, ex alia
primo loco sedebit Lector Sacra Scriptura. Se-
cundo lctor moralis, & Lectores philosophia
dividantur hinc inde secundum ordinem dictum.
In aliis vero locis sedeat unusquisque secundum
antiquitatem Religionis.

54. Nota, quod illæ leges decretinatz sunt in
Capitulo Provinciali Genæv celebrato anno 1633.
vbi discusse, & tenentur fuisse iuxta cap. 3. dist. 4. Et
vocat sunt leges, ad eorum maiorem firmitatem
ostendendam, & ad maiorem observantiam indu-
cendam. Postea autem fuit prologus. Nam in legi-
bus condendis vitiosum est legidictorem uti prolo-
gi, ut Seneca epist. 94. Legem enim, ait, breuem esse
oportet, quæ facilius ab imperitis teneatur, vel vis emi-
sa diuinitis vox sit. Iubeat, non dispices, nihil videtur

mibi frigidius, nihil ineptius, quam lex cum prologo.
Atque, die quod me vultis scire, non discite, sed parca.
Quod tamen solum intellige de prologo, qui tan-
quam argumentum præmittitur, ut præcepti hone-
statem, vel necessitatem convincat. Cum ergo his
leges studentibus præcibamus, rationem dictarum
legum non præmittimus. Pateat tamen legibus præ-
poni prologus, seu synopsis, vel summarius, di-
cenda breuiter complectens, quæ profusa pollice eno-
danda sunt, quod lumen mentis vocat D. Thomas 31
dist. 13. quæst. 2. art. 1. ad 4. Itaque autem capitali
pronuntius est tenetis sequentis. Die vero 18. eundem
mensis in Capituli locum canonicis Patribus oblat a
suis leges, & privilegia pro lectoribus, & studentibus hu-
ius collegij Genævsi. Quæ lectæ, & audiat, vident ac-
ceptarum, laudantur, approbatur, & confirmatur, easque
quæ exalte, & inviolabiliter observandas statuerunt.

LITERA T.

CAPVT PRIMVM.

De forma, qua Prælati potest dare licen-
tiam suo subdito, ut possit testificari
in causis secularium.

Frater &c. tibi &c. Salutem ab eo, qui ve-
ritas est. Cum plurimum Republica interis
veritatem emergere, utque in lucem prodire tibi
proinde supradicto ad Sancta Obsecratia meri-
tum præcipimus, & mandamus, ut in causa vera-
tente inter N. & N. eorum D. Prætor civiliter
agitata pro pura duntaxat, ac simplici veri-
tate, qua aliter, quam per te, ut audio, sciri
non potest, coram præfato D. Prætor civiliter
examinandum te sis. In quo quidem examine
illud in primis tibi cura esse volumus, ac inbe-
mus, ut si criminaliter quissipam, vel infamato-
rias occurrat articulas, nullo te passo in eodem
implices, & somnificas, etiam si aliter, quam
per te, veritas haberi non possit, licentiam no-
stram, ac facultatem, quo ad hoc tibi minime
suffragari decernentes. Religiosi namque, &
Sacerdotis est sic alteri subvenire, ut nullas gra-
netur, & consilij obsequium nulli nocere debet,
omnibusque prodesse. Ea igitur prudentia vici-
dam monemus, ut uni videlicet sic faveas, quod
salva semper veritate, neminem laedas, nec tuò
quisquam verbo se villum arbitretur. In quorum
fidem, &c.

1. Noto 1. quod illa materia licentiandi Mona-
chos ad se examinandum in iudicio seculari vel Ec-
clesiastico, est multum scabrosa, cum vis possit
contingere absque odii vel inimicitias, & ideo vi-
tanda, quantum fieri potest. Unde Spatbur, de
modis corrig. Regul. tract. 7. cap. 3. num. 1. p. 1. quæ, quod
hæc licentia cura conscientia vix dari possit. Et con-
cedenda non est, nisi vbi aliquis magnus Princeps,
vel insignis Republica id expectet, ne iustitia
magnum detrimentum paterec et de deo testimo-
nia aliter haberi non posset, nisi per testimo-
nia Regulatium. Ita Spatbur. sed Notæ, & alij opo-
M 3 Farina

Examinatio in *praxi*, *crim.*, *per.2.*, *quæst.61.*, *num.72.* hanc limitationem intelligunt, non enim actus tantum alij testes non interueniunt, at cum ex natura negotij de cuius probatione agitur, nec alij testes interfuerint, nec interesse poterint: sequitur Examinatio *ibidem*, & merito, quia magis rationi congruum. Puto tamen, quod in causis cunctis leuissimis, si in nullis detrimentum cedat testimonium, possint Superiores hanc facultatem concedere in gratiam aliorum Prælati de Religione benemeriti, seu insignis benefactoris secularis.

2. Noto 2. quod in causa criminali, in qua agitur de penis sanguinis, non potest Superior regularis hanc licentiam suo subd. concedere, neque illam ad testificandum compellere propter peccatum irregularitatis. Et hoc, etiam si veritas aliter haberi non possit, ut cum multis probat *Farin.*, *par.2.*, *praxi*, *quæst.78.*, à *num.199.* & *quæst.60.*, *n.91.* *M. gyl.* in *propositis theologis*, *verb.* *Clericus*, *num.16.* *vers.* *Et quia distans*, *Thom.* à *1209.* de *visit.* *Regul.* *tratt.3.*, *cap.12.*, *num.10.* *Spathar.* *loc.cir.*, *num.4.* Quid si Prælati compellat, vel licentiam concedat, non est obtemperandum, ut docent *Diaz in praxi*, *cap.101.*, *num.15.* & *Addit.* *Guidonis Papæ ad quæst.65.* *Rodr.* *q.100.2.*, *quæst. regul.*, *q.11.* *art.4.* *fine.* C. *Augustinus ex cap. Testimonium* 11. *quæst.1.* Vide quæ dico *tom.1.* *prælat.* in *conf.2.* *Iulij I.* *l.2.* à *n.147.* & *tom.3.* *l.3.*, *n.34.*

3. Noto 3. quod concedere hanc facultatem Monachis se examinandi in causis criminalibus Regibus, seu etiam criminalibus ad liberandum eum à morte, in iudicio illi alius iudicanda coram Iudice seculari, vel Ecclesiastico, pertinet ad Superiores Prælatos, Generalem scilicet, & Provincialem, & penes ipsos residet potestas dictos compellendi. Ita *Rodr.* *tom.1.* *q.99.* *regul.*, *quæst.11.* *art.4.* *Spathar.* *loc.cir.*, *num.2.*, *innot.* *Diaz in praxi*, *cap.101.*, *num.13.* *Barbosi.* *cap.2.* de *curam.*, *colum.*, *num.6.* Ex quo *cap.5.* *fin.* id etiam colligitur. Nam propriè soli Generales, ac Provinciales habent auctoritatem quasi Episcopalem. Et ita in Ordine nostro habet inueterata consuetudo. Vbi tamen talis consuetudo, aut alia consuetudo contraria non adest, non est hac facultas Superioribus locahbus deneganda, cum nullibi reperitur veritum, & ipsi possint dici habere largo modo auctoritatem quasi Episcopalem, ut dixi *tom.1.* *Relig.* *q.1.* *cap.4.*, *num.76.* Et aduerto, quod quando dicitur, quod Monachus potest cogi ad testificandum coram Iudice seculari; intelligitur, quod potest cogi suo Prælato, non à Iudice seculari, seu Ecclesiastico. Nam Prælati faciunt preceptum suo subd. to, vt deposant coram Iudice seculari, non autem dat seculari licentiam ad cogendum Monachum ad testificandum coram ipso, ut notat *Farin.* *p.2.*, *praxi*, *q.61.*, *num.99.*

4. Noto 4. quod Religiosus, qui se examinaret in iudicio seculari, vel Ecclesiastico absque licentia sui Prælati, peccaret mortaliter, & esset dignus gravissima pena. Ita *Spath.* & *Diaz loc.cir.* *Abbas in cap.1.* de *inam.*, *colum.*, *num.17.* *Thomas* à *1219.* de *visit.* *Regul.*, *tratt.3.*, *c.12.*, *num.11.* Et probatur 1. ex dicto *cap.1.* *de curam.*, *colum.*, *5.* *fin.* ubi precipitur Clericis, quod in consilio suo Prælato, minimè licere debeat ut transgressio in re gravi canonice præcipienti mortale est. 2. Quia Monachus in inducendum non suum consensit, non potest 3. *cap. Si deliquit*, *cap. Significasti*, *de fore. compes.* Et est ratio gloss. *fin.* in dicto *cap.1.* quam probat *Pan.* Nam sic Prælati proprio interrogat in iura.

5. Noto 5. quod Index laicus non potest examinare Regularem in iuramentum, neque in civilibus, neque in criminalibus, pro sola veritate inuestiganda.

etiam si veritas aliter haberi non possit. Quid si cogat, incurrit 10 excommunicationem 15. bullæ Cæne contra trahentes petiones Ecclesiasticas ad suum tribunal, vt constat ex ipso bullæ contexto, & dicunt omnes illas expolitice. Multo minus potest Regularem examinare, tanquam principalem nam tunc etiam incurrit in excommunicationem 19. dictæ bullæ contra processantes petiones Ecclesiasticas, vt docent *Nauar. lib.3.* *confil.* *de finem.*, *excom.*, *conf.32.* Bonacia de *conf. in particulari*, *disp.1.*, *q.10.* *puncto 1.*, *n.10.*

6. Et aduerto quod si Index laicus examinet præcisè Regularem in causa criminali pro sola veritate scienda, non incurrit dictam excommunicationem 19. dictæ bullæ contra processantes. Nam examinate præcisè personam Ecclesiasticam quod ad alios, non est actus prohibitus illa excommunicatione 19. contra processantes, ideo non est ad illam extendenda. Ita Bonacia *loc.cir.* Alterius *tom.1.* de *conf.* *lib.5.* de *excom.*, *bulle Cæne*, *disp.20.* *c.12.* *col.2.* *vers.* *Quæritur quid*. Incurrit tamen excommunicationem 15. dictæ bullæ contra trahentes ad suum tribunal, si dictum Regularem cogat ad testificandum in suo tribunali. Dual, si cogat nam si non cogat; sed ipse Regularis sponte omnino se offert, tunc nullam censuram incurrit, ut cum multis probat *Bonac. loc.cir.* *q.16.* *part.4.*, *num.4.* Puto tamen, quod peccatum non effugiat, si sciens dictum Regularem non habere licentiam à suo Prælato se examinandi, nihilominus eum examinet; quia cooperatur peccato illius, & facit contra *cap. Testimonium*, 11. *quæst.1.* Neque peccat, aut villam censuram incurrit Index laicus, quando examinat Clericum, aut Regularem in casibus sibi à iure permixtis. De quibus agunt Vgolinius de *confar.* *Pomif. refer.* *cap.15.*, *5.* à *num.6.* Concedas ad decretum, *collet.17.* à *num.2.* *Grassius par.1.* *devis.* *lib.4.*, *cap.18.*, *num.118.* & à *num.210.* *Conart. prælat.* *quæst. cap.23.* à *num.2.* *Bonac. de conf. in partic.* *disp.1.*, *q.10.* *per.6.* *Ioan. Saarez in rebus.* *lib.6.* *tit.* *Excommunic.* *bulle Cæne*, *n.15.* *vers.* *Tibi potest.*

CAPVT II.

De forma examinandi testes circa delictum notorium.

Dile, & loco supradictis Reuerend. Admod. P. Provincialis attendens, & considerans delicta eiusmodi, absque Dei offensa, Religiosisque periculis dissimulari non posse, ac de iustitia cupiens ex pastoralis officij debito providere, coram se vocari iussit F. N. testem ex officio assumptum, a iuratis annorum 25, decem verò religionis, ac de veritate fatenda præstito iuramento Religiosorum more tacto pectore, seu tactis Sacrosanctis Dei Evangelis, iuravit. Et primò quidem interrogatus est, an delictum huiusmodi in tali Comenatu scias fuisse perpetratum. Si affirmet, interrogetur secundò, quomodo pacto id sciat. Vbi esset eo tempore, vel hora cum crimine fuisset commissum, &c. vt supra lit. P. cap.17. in principio.

CAPVT III.

De forma examinandi testes productos à denuntiatore in crimine non notorio.

Die 18. Julij eiusdem anni locutae supra dicta. Volens P. Præfatus, ut debuit sui officij postulas, de iustitia providere, iuridice super dicto delicto informationes capendas statuit, atque ad testium propter examinationem censui denunciam. Quamobrem præfata die accessit est P. F. N. testis super eo à denuntiatore productus, atatis annorum 25. Religiosis verò decem; ac de veritate dicenda præfata iuramento, iuravit, &c. Et primò quidem interrogatus est, à quam tempore in illo degat Conuictus, an N. furis accusatum v. g. sciat, & à quo tempore, cuiusnam fama tam apud alios, quàm apud se existat, sciat ne ab ipsa delictam eiusmodi perpetratum, & quomodo id sciat, &c. vi supra lit. P. à cap. 12.

1. Noto 1. quòd circa formam examinandi testes, dicti multa lapsa in singulis formis formandi processibus. Et puto non posse dari certam regulam; nam interrogatoria sunt varianda iuxta criminum varietates, & circumstantias, ac etiam iuxta responsiones ipsorum testium. Quare videtur potius temeritatem prædicte, & scientie iudicis. Pro simplicioribus tamen dixi aliqua supra loc. cit. quibus hæc pauca addidi, ut ex istis possint in casibus occurrentibus interrogatoria formare. Nam licet futuristis loqui non dedignemur, factis tamen omnino non loquimur.

2. Noto 2. quòd in testium examine debet notari nomen, & cognomen testis, atque status ipsius, & gradus, ætas faculi, & Religio, ipsorumque dicta eodem sermone, quo ab ipsi polata fuerint, eodemque pariter modo, videlicet clarè, dubiè notanda sunt, nihil addendo, vel minuendo; ac demum testi committere, ut lecto prius ipsius examine, subscriptis, & scribere nesciens, manu propria signum Crucis apponit. Ita seruatur de consuetudine in omnibus Religionibus, ut dicunt Ghisil. de iud. Reg. cap. 17. num. 102. Spatzar. de modo corrig. Reg. tract. 7. cap. 6. num. 5. Carthar. in pract. exam. rer. lib. 3. cap. 3. num. 6. Flor. in pract. crim. rubr. Capas informationem, v. 42. & 47. Trullan. de modo proced. inter Reg. c. 10. n. 3.

3. Noto 3. quòd ad hoc, ut testes in iudicio legitime probent, necesse est illos vocare, seu citare. Nam si testis voluntarie se offert non vocatus, suspectus redditur, nec probat. I. Presbyter, Cod. de Episc. & Cler. Nihil autem testis, an vocatus ex munere iudicis, an verò, quo fuisse à parte productus, modò in processu notetur, quia via sit ad iudicium inductus ad iudicis institutionem. Ita Ghisil. loc. cit. num. 92. Spatzar. cit. à num. 2. Truii. n. 10. Fatime. par. 2. praxis, q. 80. n. 1.

4. Noto 4. quòd testis, quicunque ille sit, examinatus sine iuramento de dicenda veritate, non probat, vi diffusè probat Farin. cit. q. 74. num. 1. de testib. & quæst. 69. vbi num. 72. alr. quòd de dicto iuramento debet consistere in processu. Quòd quidem iuramentum, cum sit de iure divino, non potest Princeps auferre, & rescindere, ut credatur te-

sti non iurato; Farin. loc. cit. q. 74. num. 59. Et hoc iuramentum est exigendum à teste prius, quàm examini se subiciat, nam si caput post examen non valet; Farin. num. 51. Et debet sumi ad Socr. Dei Evangelia sacrique scriptoris corporaliter tactis, alioquin non probat, Farin. num. 20. cap. Hora. mur 3. quæst. 9. cap. Ego, de iur. iur. Sed in Italia sufficit ex antiqua consuetudine ipsius Novus scripta tangere manu, Farin. dict. q. 74. num. 22. A dicte de discip. lib. 1. cap. 9. num. 9. Episcopi verò & Sacerdotes, quando recipiuntur in testes, non est necesse, quòd iurent tactis scriptoris sacris, sed sufficit, quòd propositis, & inspectis Sacrosanctis Evangelis, iurent tacto pectore, ut probat idem Farin. loc. cit. num. 82. vbi ait, sua fuisse consuetudinem firmatam, Aldrete loc. cit. num. 10. Si vero in aliqua Religione adsit consuetudo, ut omnes tam Sacerdotes, quàm non, iurent tactis sacris, ea seruari potest.

5. Noto 5. quòd testes interrogandi sunt de denuntiatori cognomine, de tempore, de delicto, & de præsentia, idest, an fuerint præsentes factis, & quo interrogantur. Item de viuis auditis, loco, & tempore, de nocte, vel de die, de mense, die, & anno, ac etiam de hora diei. Item qui, & quot interfuerint, de scientia, credulitate, & similibus. Ita Iacobus Battigarius de testib. rit. De interrog. testium, tom. 4. tract. 1. Spatzar. de modo corrig. Reg. tract. 7. cap. 6. num. 11. Ghisil. de iud. regul. cap. 17. num. 92. Follet. in pract. crim. rubric. Capas informationem, num. 42. Ambrosius de modo formando processum. lib. 3. cap. 2. à num. 12. Thom. à 125 v. de visis. Reg. tract. 3. cap. 7. à num. 1. Aldrete de discip. lib. 1. c. 9. n. 12.

6. Noto 6. quòd testis omni exceptione maior est ille, qui est inagerrime fidei, & nulla legitima exceptione repelli potest, & de facto ipso ex certa scientia deponit. Ita Farin. par. 2. praxis, q. 82. num. 1. Ghisil. de iud. regul. cap. 17. num. 85. Aldrete de discip. inend. lib. 2. cap. 3. num. 6. In casibus criminalibus ad probandum requiruntur isti testes; Farin. loc. cit. à num. 20. Et vnus testis huiusmodi facit semiplenam probationem; leg. Admendum, ff. de iur. iur. Et vnus talis facit indicium ad torturam; Clarus lib. 3. §. fin. quæst. 32. num. 2. Testes vero inhabiles sunt, qui iure à testimonio ferendo excluduntur, ut sunt infames, inimici, &c. de quibus Ghisil. loc. cit. à num. 4. Thom. à 125 v. de visis. Reg. tract. 3. cap. 7. num. 4. Aldrete loc. cit. à num. 10. Testes isti non probant, nisi hoc immunitas possint criminis, de quo agitur, vel nisi fides in casibus, in quibus veritas aliter haberi non possit; & sic in criminibus occultis, & difficultis probationis, & in quibus certum est, aut verisimile alios testes non adfuisse, recipiuntur. Et tunc intellige etiam, ut probent, non ad effectum ponendi pœna ordinata, sed ad extraordinarium tantum pœnam inflegendam, vel ad sciendum indicium ad torturam. Ita Clarus loco citat. q. 24. num. 19. Ambrosius lib. 2. de modo form. process. 2. à num. 27. Testes singulares sunt illi, qui deponunt super diuersis factis, ita ut quilibet singularis sit in suo dicto, ut v. g. si vnus deponat Petrum furum commississe, alius Iosueum percutissem, aut vnus dicat, tale delictum fuisse perpetratum domi, alter in via publica; vel vnus dicat, delictum fuisse commissum mane ante prandium, alter vero vespere post prandium; vel vnus mense Martij, alter mense Aprilis. Ita Thom. à 125 v. de visis. Reg. tract. 3. cap. 7. à num. 5. Ghisil. de iud. reg. cap. 17. à num. 41. Spatzar. de modo corrig. Reg. tract. 7. cap. 1. per totum; & plenissimè de testium singularitate Farin. 2. par. praxis, q. 64. per totum. Riccius 2. par. praxis res. 23. 181

testes singulares super diversis delictis specie, vel in actus ipsius substantia, vel in aliis circumstantiis necessarii existeres nihil probant, vt diffuse Farin. cit. à num. 31. At tamen D. Thom. 2. 2. q. 70. art. 2. ad 2. Quod si isti testes de eadem delicto iterabilis specie deponant, vt de adulterio, blasphemia, furto, &c. licet de loco, aut etiam de tempore non concordent, quamvis non probent, plinquam tamen semiplenam probationem inducunt. An autem aliquando probent, vide Tiracquell. *variis. de penis temper. causa* 51. num. 106. fol. 343. Et num. 92. ait, quod pius creditur testibus in dignitate constitutis, quam plebeis. Et an ex solis præsumptionibus quis condemnari possit in criminalibus, vide Menoch. *de præsumpt. lib. 1. quest. 97.* Tiracquell. *loc. cit. causa* 27. num. 2.

7. Adverte autem hic ad doctrinam Caiet. *loc. citat. D. Thema*, qua docet; quod inter Religiosos ad condemnandum aliquem de furto, sufficit, quod multi testes singulares singula facta testificentur; quod licet hoc non sit secundum iuris rigorem, tamen, quia in Religione proceditur non tam ad puniendum, quam ad saluam animam, & regularis obedientie fauorem, tolerabile videtur, vt talis probabilitas sufficiat ad certitudinem inter eos, qui mortui sunt mundo. Adit tamen quod reus non tenetur acceptare sententiam, & propterea procedendum erit per torquentia religiosa, vt exquiratur ab illo veritas. Quam doctrinam sequuntur Aldrete *de disciplina. lib. 2. cap. 3. num. 28.* Val. tom. 3. *disput. 5. quest. 14. part. 2. ad finem.* Eam, inquam, ita sequuntur, vt videantur velle defendere, in Religiosis omnia delicta per testes singulares probari posse. Quod tamen falsissimum est, cum de iure sit, vt nemo condemnetur, nisi de delicto convincatur, & *Nos in quinquam 2. quest. 1.* Testes autem singulares non conueniunt, vt dixi ex Farin. & multis probat Aragon. 2. 2. *quest. 76. art. 2. col. 3. vers. Illud autem, & vers. Illud quoque.* Et ratio est. Quia ad integram probationem requiritur, vt saltem duo testes sint concordēs, *cap. Licet vniuersis, de testibus, & cap. Licet et causam, de prob.* Non video autem, cur factius possint condemnari Religiosi, quam laicales, quasiliorum fama non esset tanti estimanda, quanti laicorum, quasi vilitas personarum essent Religiosi, & nihil facienda mæcipia. Nec video, cur status perfectior, in quo reperiuntur, eos facere debeat deterioris conditionis in his, quæ eorum famam concernunt. Immo ex hoc colligo, quod difficultius deberent posse puniri, quam laicales. Tum quia illis ratione status negantibus tanquam fernis Dei, plus credendum videtur, quam aliis asstantibus. Tum quia ex aliquis eorum, condemnatione derogatur opinioni multorum. Tum quia sit ad condemnandum Episcopos, & Cardinales requiruntur multo plures testes, quam duo, ratione eminentioris gradus, & perfectionis, vt constat ex *cap. Præl. 2. quest. 4.* cur ad condemnandum Religiosum debent sufficere testes singulares, qui singuli non sunt nisi vnus testis: Linq. quo, quod Caiet. loquitur multum dubitative, & non dicit, quod possit iuste condemnari, sed quod possit tolerari. Et intelligi potest in casu particulari, de furto, & de condemnatione ad poenitentias salutates, quæ Religiosis insignuntur ad sustentandam regularem obedientiam. Seu potest defendi doctrina Caiet. vi illam defendit Bannes 2. 2. *quest. 70. art. 2. sine,* quem sequitur Spach. *de mod. corrig. Regul. tract. 7. cap. 14. num. 4.* At ergo Bannes, quod dictum Caiet. quod scilicet Religiosus possit condemnari de furto per testes singulares, intelligendum est, non per sententiam absolutam, sed per

conditionalem, si ipse velit acceptare sententiam, sin autem acceptare noluerit poterit torqueri, & si negauerit, manebit liber à pœna futuri. Potest etiam defendi doctrina Caiet. vt dixi *supralit. C. cap. 17. notab. 5.* vt scilicet valeat ad excidendum atque ab officio, quod prætendit.

8. Testis varius dicitur ille, qui vel contraria deposuit, siue in eodem examine, siue in diuersis, vel primò per verbum *Credo*, deinde assertiue testificatur. Vel primò se nihil scire ait, postea de veritate facti deponit. Vel primò testimonium asserit, deinde se deposuisse negat. Vel vnum dicit extra iudicium, & aliud in iudicio. Ita Ghislierius *de iud. regul. cap. 17. num. 55.* Follet. *in præl. crimin. rubr. Cap. informat. num. 62.* Ibi autem testis non creditur, *cap. Cum Ecclesia, de caus. possess. §. Nos igitur.* Ghislierius *cit. num. 64.* Spach. *de vnda corrig. Reg. tractat. 7. cap. 17. num. 1.* Clarius lib. 5. §. fin. *quest. 24. numero 4.* qui ait, quod testis varius, seu vacillans, idest, qui dicit, Vidi hic, immo ibi, vel immo sic, nisi id dicat corrigendo, non creditur contra reum, nisi firmer dictum suum in tortura. Quem punctum de tortura late persequitur Farin. 2. *part. prælix. quest. 66. à num. 98.* quem vide à num. 317. Riccius *part. 2. prælix. resol. 205.* Villagut. *in præl. crim. lib. 8. cap. 1. de testibus, conclus. 6.*

9. Testes discordes illi sunt, qui diuersa, & contraria deponunt, quæ inter se cooperari non possunt. Si discordia est in essentialibus, vel contrariis, aut contradictoriis nihil probant, quia de inuicem collidunt, nec constare potest, quis eorum veritatem dixerit. Ita Farinac. *loc. citat. quest. 65. num. 2.* Et idem dic de testibus obicere, ambigueque loquentibus per verbum. *Videtur, Forsan, Non bene, aut, Non memini, seu, Non bene memini, Ni fallor, Salua veritate, Possibile est, Res tamen aliter potest se habere. Iudicio meo Credo, &c.* Ibi enim testes loquentes per illos modos obscuros, & ambiguos, nihil probant, vt diffuse probat Farinac. *quest. 68. à num. 1.* Thom. 2. 2. *de visitat. Regul. tract. 3. cap. 7. num. 13. & 14.* Testis falsus est ille, qui veritatem, quam scit, & scireti tenetur, aut negat, aut occultat, vel affirmat omnino contrarium eius, quod in facto esse scit, hic nihil probat. Farinac. *quest. 67. n. 58.* quem etiam vide à num. 2. vide Spach. *tract. 7. cap. 19.*

10. Noto 7. quod ad plenè probandum aliquod delictum, reumque conuincendum, & condemnandum sufficiunt duo testes, & *Quod vero 2. q. 5. c. In omni negotio, de testibus, c. cum esset, &c. Relatum, de testam. D. Thom. 2. 2. q. 70. art. 2. vbi Bannes, Aragon. & alij expolitores, Spach. loc. cit. c. 2. Villagut. in præl. lib. 8. de testib. c. 4. concl. 1.* Ad hoc tamen, vt illi duo testes plenè probent, debent esse non solum omni exceptione maiores, & fide dignissimi, sed etiam debent esse testes, ita vt iurati deponant ex certa scientia de eodem facto, loco tempore, personis, & circumstantiis ad facti substantiam attinentibus, ac necessariis. Ita Ghisli. *de iud. regul. cap. 17. num. 89.* Spach. *tract. 7. c. 2. num. 13.* Aret. *in præl. c. 2. de num. test. vers. Dico 2.* Thom. 2. 2. *de visitat. Regul. tract. 3. cap. 7. n. 17.* Triui. *de mod. crim. præf. in Reg. cap. 11. num. 1.* Et n. 2. ponit quinque conditiones, quæ requiruntur, ad hoc vt testes sint testes, quæ explicatur hoc vers. *Res, persona, gradus, hæc sunt consona tempus;* Aldrete *de discip. lib. 2. c. 3. à n. 1.* Villagut. *loc. cit. concl. 2.*

11. Quæres, an testes examinati in inquisitione generali, vel speciali, seu etiam denotatione contra aliquem, quidquam contra eum probent ante litis contestationem, id est, antequam reus citetur, & respondeat accusationi sibi datæ. Vt declarat Gloss. *c. Vico de litis contest.* Respondeo certissimi iuris esse,

fe, quod testes examinati in generali inquisitione, &c. etiam medio iuramento, nullam fidem faciunt quo ad causam decidendam, nisi de nouo, medio iuramento, examinentur, vel primam suam depositionem, etiam iuramento medio, ratificent post dictam suam contestationem, &c. rei negationem delicti, vt clare habetur in cap. 2. de testib. & in cap. V. m. i. 2. ord. iur. Et ratio est. Quia sine parua citatione, nihil in iudicio, ea absente, fieri potest, tam de iure naturali, quam diuino, vt probat Alde. de disciplina. lib. 1. cap. 9. num. 1. Et licet de communis iuris, quem totus mundus seruat, antequam reus elector examinetur testes contra ipsum, propter multas rationes, quos offert Alder. loco citat. num. 4. quam consuetudinem approbat Tridentin. sess. 25. de reformatione. cap. 6. ibi, in criminibus, illi tamen testes nihil possunt nocere reo quo ad causam principalem, sed solum quo ad ipsius incarcerationem, si timeatur de fuga. Itaque prima illa depositio testium pertinet solum ad ordinem iudicarium, & informationem Curie, non autem ad causam principalem. Ita Alder. loco citato, num. 4. & cap. 13. num. 4. Ioseph à S. Maria in trib. relig. tra. 2. cap. 11. §. 2. Betti tom. 4. quest. regul. tituli. 19. cap. 3. num. 4. & 5. Mans. de modo proced. in causis Regal. cap. 26. num. 11. Villag. in praxi. crimin. lib. 3. cap. 7. consil. 5. Spathac. de mod. corrig. Reg. tra. 9. cap. 1. num. 1. Mirand. de ord. iud. quest. 18. art. 6. qui addit, quod est tante importantis ista testium repetitio, vt neque etiam ex consensu delinquentium possint pro receptis haberi, si non enim firmatus tractu temporis, quod ab initio non subsistit, per teg. Non firmatur, que est 18. de regul. iur. in 6. Quod tamen non admittit. Quia scienti, & contententi non fit iniuria; regul. 2. eodem lib. & cum hoc sit in fauorem principaliter rei, vnicuique licitum est iuri suo renuntiare. Addit Mirand. numero 54. quod in ista testium repetitione possunt testes velle sibi exhiberi primum dictum, & illud ratificare simpliciter. Vnde etiam ait loco citato, quest. 6. art. 6. quod testes in generali inquisitione examinati, dummodo postmodum in speciali reproducantur, & in suis dictis medio iuramento, ratificentur, fidem faciunt, & probant. Si tamen Index in ista reproductione timeat de fallo, possit illis iterum ex professo examinare, ad videndum, an concordent, nec valeret testibus dicere eo casu. Ego me remitto ad id, quod dixi in prima depositione, nam possunt cogi ad iterum respondendum precise, vt Mirand. disto numero 54. Adhuc etiam Ioseph à S. Maria, quod testis examinatus post hanc contestationem, non debent iterum repeti, cum habeantur pro legitimis. Sed quid, si pars repeti insitet? Puto, quod standum sit Iudicis prudentis arbitrio, considerantis, an possit dubitari de testium sobordinatione; quæ dubitatio, si adsit, non debet Index repetitionem concedere; si non adsit, potest. Atque ita colligit ex Claro lib. 3. praxi. crim. §. fin. quest. 5. num. 15. vbi Bitand. n. 34. Tandem hic nota, quod Portel. p. 1. de casu consuet. casu 10. num. 7. probat, quod in causis Regularium non est necesse repetere testes in inquisitione generali examinatos, sed quod illa examinatio sufficit etiam ad ponendum; nam putat, quod testium repetitio solum ad apices iuris pertinet. Tu tamen doctrinam communem sequere.

22. Sed quæres, quomodo fiat hæc testium repetitio? Respondetur quod vocetur testis eorum Iudice, & Notario, eique deferatur iuramentum veritatis dicendæ, & interrogatur super eamdem aliam factis, hoc pacto, videlicet. *Dixi auo, &c. de mandato P. Provincialis F. N. testis alius fuisse hac causa examinatus, iterum vocatus est, de quo veritate scienda prestiti iuramento, iurans, &c. Ac primo quidem in-*

terrogatur an, quæ alias in presenti causa in alia examine per ipsum factis sub die, &c. in cella auo. R. P. P. Provincialis coram eo, & alii Collegii deposuit, verba ne fuerint, ac sint, illaque pro veritate dixerit, & deposuerit? Respondet, Ita est. Etque etiam per me Notarium, & Scribam, eiusdem P. Provincialis mandato, ad clarum ipsius intelligentiam, prestat is examinis peritiam, ac per ipsum, vt afferunt, bene audio, quia intellexi, & P. Provincialis interrogatus est, an ea, quæ in presenti legi audimus, & se fuerint modo, quæ locuti, dicta, ac deposita, sicut illud eius ex mea, &c. quo memini factis fuit. Si afferunt, interrogatur, an predictis intendat aliquid addere, vel demere, dictumque examen in totum, vel in partem renouare, an vero potius illud confirmare, vel ratificare pro veritate in omnibus, & per omnia. Respondet ad singula verba in interrogatorio posita. Et sic finit discussio lectum conformiter. Et in fidem hæc subiungit. Ita Ambrosi. de modo formando proces. lib. 3. cap. 2. à m. 1. Qui licet tenet, quod reus ad repetitionem, seu examen testium citari debet, & quod testis prius est examinandus super interrogatoriis datis ab ipso reo, hæc tamen non esse necessaria, affirmat Clarus; primum quidem §. fin. lib. 3. quest. 1. num. 2. hoc vltimum autem §. 13. num. 1. vbi habet, consuetudine receptum esse, vt reus interrogatori non det, sed testes examinentur à Fisco, seu Prælo, vel alio de eius mandato. Et hanc esse praxim omnium Curiarum, dicit Follet. in praxi. crim. rubr. Receptum de functionibus reorum, num. 12.

23. Addit vnde Follet. in praxi. crim. rubr. Et de eorum repetantur testes, num. 5. quod in ista repetitione possunt testes addere, vel minuire suis primis depositionibus quod aggrauet, vel relinquet eum. Et n. 13. ait, quod non valet ista repetitio, nisi formaliter sic facta, videlicet lecta eisdem eorum depositione de verbo ad verbum, & libenter manu propria, vel facto signo Crucis à ueniente scribere. Et n. 17. addit, quod si testis variat à prima depositione, tunc illa prima depositio corruat, eo quod sine repetitione non valet. Si dicat testis in hac depositione se in priori examine non ita dixisse in Regularibus, qui coram Prælatiis examinatur, tenet illis esse, vt ait Gbissi. c. 17. de iud. reg. n. 59. Si autem abique Prælo quis fuisse examinatus, de ipsius tamen mandato, tunc potius credendum esset Notario, seu Scribe, quam testi, vt ait Clarus quest. 5. num. 17. Follet. loc. cit. num. 14. Qui tamen limitant, nisi agatur de puniendo teste de falsis, nam tunc tantum credendum est testi quantum Notario.

CAPVT IV.

De forma dandi licentiam subdito transgrediendi ad arctiorem Religionem.

FRATER N. Tibi, &c. Etsi candidos Religionis cultores, sub sacris Christi Domini iugo, & regularium institutionum observatione in humilitatis spiritu Altissimo famulantes, ab ea, quam semel elegerunt, professione distcedendo, ad aliam vitam statum, ac rationem, lenitate animi, temeritateque necesse sit transulare, cum iuxta Apostolum maxime deceat, ut in uocatione, quæ vocatus est, manserit, quæque permansit ad tamen cum hand leniter, aut irrationabiliter, sed emendatiori vita, arctiori quoque

arbitrariſque Religionis octaſione ſervitur at-
tentari, nequaquam ſane videtur impedi-
dam. Cum enim ubi Spiritus Dei eſt, ibi li-
bertas, & qui Dei Spiritu agatur, non ſint
ſub lege (iuxta enim lex poſita non eſt) quid
aliud eſſet ſeius agere, quam Spiritu Sancto re-
ſpondere. & ad conſummata ſuavitate ſuſcipi-
antelanti maximam inſuriam irrogare? Quam-
obrem ſicari pium, ne religioſum decet ſubditum,
à Prælato ſuo cum humilitate, ac paritate
tranſeundi licentiam expoſcere, ne obedientia
bonum contemneret videatur, ſic plane aquum
eſt, atque conſentaneum, Prælato ipſum, qua-
vis ſemota diſtinctate, & prauitate, tranſeun-
di licentiam eidem indulgere, ne impedire, pro-
poſitum videatur divinitus inſpiratum. Cum ita-
que ſint nobis expoſuiſſi, ſtrictioris vita Zelo
ductus, ad Minorum Ordinem tranſire ſum-
mopere deſideres, ne propterea inſtanter à nobis
petteris, ut tibi ad cuiusmodi Inſtitutum diver-
tendi, licentiam, & facultatem concederemus,
Ordoque præſtat ſe recipere paratus ſi, prout
ex literis generalis Correſtoris eiſdem Religio-
nis, datis Roma die 9. May, anno 1633. no-
bis nuper oblatis innoteſcit. Nos, qui ad altio-
rem ſtatum obſurgere melioris vita migrare cu-
pientes præpedire non poſſumus, nec debemus,
quinimo pro viribus conſueamus, & iuſtitamus,
ſupplicationibus tuis in hac parte inſtinati, mu-
neris noſtri præſum adimplendo, ad præſtat
S. Franciſci de Paula Inſtitutum tranſmigrandi,
liberam tibi per præſentes literas concedimus
facultatem, atque largimur. Ad meritum
Sanctæ Obedientia præſtantes, ut reſta, atque
illius in eandem te conſerſe Religionem. Quam
quidem ſi te ad habitum, vel profeſſionem iuxta
aliqua de cauſa contigerit non admittere ad
noſtrum hunc, quem prius capſiſſi, viſa ſtatim,
non obſtantibus quibuſcumque conſeſſim redire
tenearis. Quod ſi ſeius ſuper hoc attentare præ-
ſumpſeris, ex nunc te, prout ex nunc, in apoſta-
ſiam poenæ ipſo ſaſſo incurriffe declaramus. In
quorum fidem, &c.

1. Noto 1. quod hoc anno 1636. P. Fr. Gabriel.
Lopez ex Provincia Cathellæ, qui Breui Apoſtolico
ad religionem Prædicatorem tranſicatur, indultiſſa,
de labore P. Fratriſ Raphaelis Piazziſi Zeloſi ad
noſtrum Ordinem tenetur eſt, quamvis multum
obſtiterit, & reſiſterit Ordo Prædicatorum, ut con-
ſtat ex decretis Sæcæ Congreg. regularum die 3.
May 1636. & die 21. Auguſti eodem anno. In quo
illi etiam fuit ſententia primogenitura in ordine no-
ſtro. Et adverte circa primum decretum quod con-
cordia, de qua in eo ſacta eſt ſuper hæreditate
dicti Gabrielis, non ſuper perſona ipſius, cum Reli-
gioſi nſtra filium ſuum quæret, non bona.

2. Noto 2. quod de tranſeuntibus de vna Re-
ligione ad aliam ad longum tractatum tom. 1. Relig.
quæſt. 1. cap. 24. per totum, & nunc extat decretum
Congreg. Concil. editum de mandato Vrb. VIII.
quod habes tom. 2. noſtr. priuile. in cauſa. 10. dicti
Pauſi §. 1. quo mandatur Superioribus regulatibus,
ne poſſint dare licentiam ſuis ſubditis tranſeundi ad
arctiorem Religionem, niſi prius ipſi legitime,

certoque conſiſterit, eam Religionem paratam eſ-
ſe illos recipere. Et tunc tenetur tranſire ſedea
ſe tranſerre; quod vt adimpleatur, tenetur Supe-
rior tranſeuntis omni ſtudio, ac diligentia curare.
Et eſt conforme cap. Statuimus, 19. quæſt. 3. quod eſt
Vrb. 11.

3. Noto 3. quod ſine prædicta licentia non po-
teſt villa Religio quenquam alterius Religionis
profeſſum recipere, etiam ſi zelo ſtrictiori vix le
tranſire dicat; nam ſi non licet ſine dicta licentia
tranſire, neque etiam licet ſine ea tranſeuntē reci-
pere. Quod capiteſſis verbis præcipitur in diſſeſta-
tatione, ubi dicitur, Diſcedentem vero nullus Abbatum,
vel Episcoporum, nullus Monachorum ſine communi li-
terarum ſanctione ſuſcipiat. Quare non ſolum morta-
liter peccaret Superior ſtrictioris, aliquem recipiens
ſine dictis literis, ſed etiam poſſet Superior laxioris
ſuum ſubditum iure repetere; per textum capiteſſum,
nulla gl. verb. Monachus, in c. Mandatum 19. quæſt. 3.
ubi dicitur, Quod ſi deſertio noſtra contraria profeſ-
ſioni, ad agere tranſeuntis, ad Ordinem canonicoſ præ-
cipimus vt redeat. Immo poſſet de ſacto Superior laxioris
ſuum ſubditum recipere. Non ſolum, quia que
de ſacto ſunt de ſacto reſcindere poſſunt ſed etiam
quia licitum eſt euiliter non ſuam viciniam re-
pertam propria ſibi auctoritate recipere, dummodo
publica ſeuitate illa non fuerit priuata.

4. Noto 4. quod poſtquam Religioſus facie
admiſſus à Superiore Religionis ſtrictiori, & id
conſueſcit Superiore Religionis laxioris, conſue-
ſcitque etiam huic, quod Religioſus non cauſa
licitatis, aut fugiendæ alicuius penitentia, aut
alterius mandatiſ occaſione ſtanſit, ſed ſolum
Zelo arctioris Religionis, & tenetur Superior laxio-
ris etiam poſt dictum decretum Congreg. ei licen-
tiam concedere tranſeundi. Nam quod ad hoc reman-
ent intacta antiqua iura. Quod h concedere non
loerit, illa petita, licet non obſtata, potuit tranſire.
In quo cauſa quomodo ſe petere debet Superior
ſtrictioris, dicit tom. 1. Religioſi, quæſt. 1. c. 24. totel. 1.
verſ. Vnde colligi ur.

CAPVT V.

De forma, qua Superior Religionis ſtrictio-
ris fidem facit ſe eſſe paratum reci-
pere profeſſum laxioris.

NOBIS, &c. Cum Zelo perfectioris vita apud
nos ex religione N. tranſire deſideraret N.
Nobis inſtanter ſupplicantis, vt illi hanc gra-
tiam concedere dignaremur. Nos attendentes
quod ſpiritus quocumque vult ſpirat, re man-
re diſceſſa illam ad noſtram religionem, ſerua-
tis ſeruandis, recipimus, modo dictas ſuorum
prælatorum licentias obtinent, cuius rei per præ-
ſentes teſtimonium reddimus. In quorum fi-
dem, &c.

Noto, quod in ordine noſtro recipere profeſſos
alterius Religionis ad ſolos Generales pertinet. pri-
uatiue quo ad Provinciales, eum ſpeciali aſſiſcula
ſuorum Collegiarum, ita ſtatim in Cap. Rom. 3.
nom. 24. Malschitz. nom. 9. Genio. nſi 1. anno. 1. c. Pauli.
nom. 33. Et adverte bene, quod recepti etiam à
Provincialiſ alique conſenſu Generalis eſt maſe reci-
ptus, & ſi proherant, profeſſio eſt nulla defectu
potestatis in recipiente, id enim ſignificant ea verba
poſita

posset in dicto statuto Romano, De cetero ex aliquo quovis ordine ad nostrum ordinem sine Generalis. suorumque Collegarum consilio, & speciali assensu nullas penitus assumant, & illa statuti Genue. cit. Nec cuiusvis Religionis professum ad Ordinem admittatur, nisi de solo P. Generalis consensu. Patet tamen, quod poterit P. Generalis tales receptiones à Provincia libis factas ratas habere, per textum Constitutorij man. 16.

LITERA V.

CAPVT I.

De forma instituendi Vicarium generalem in aliqua natione.

RATER &c. Gravissima pastoralis officij sollicitudo nobis desuper divina tantum dispositione commissa, movent, ac inducit, ut ad omnes illas dirigendas precipuis quibusdam studiis, ac viribus intendamus, quas ob maxima locorum intermalla iniungere statim per nos ipsos non possumus, ac paucis subsidij consolari. Hanc autem muneris sollicitudinem, cum illis, qua in Hispania Provincis immoventur, impensius, atque operosius, debere existimemus, vigilem prout de, ac circumspectum, ad eas Pastorem vice nostra destinandum censuimus, ne quosquam intem ex longius nostra absentia intaret lupi dolos, atque insidias egeantne experiri. Nostrorum ego predecessorum vestigia inhaerentes, te prout patrem Religiosis nostra Theologum doctissimum, Conventualemque extremum, in agendis versatissimum, & religiosam tandem disciplinam, prudensque conspiciendum in generalem nostrum, & ordinarium Vicarium in omnibus, & singulis Hispaniarum Provincis, eligimus, cooptamus, damus, & constituimus. Nostram omnem tibi tum in spiritualibus, quam temporalibus, precipiendis videlicet, excommunicandis, suspendendis, interdicens, absolvendis, dispensandis, commutandis, coeuvandis, excoecandis, corripiendis, puniendis, Featrisque non solum de una in alta ex eisdem Provincis, sed in eadem etiam de Conventu in Conventum transfundendi & Novitius ad habitum recipiendi, receptisque ad professorem admittendi; Provincias visitandi, processus quoque cum opus erit, formandi, etque faciendi; Superiores quoscuque legitime tamen, deponendi, aliosque de positorum loco substituendi, rebelles quosvis, implorato etiam, si res exegerit, beacheby seculari auxilio, coeuvandis; penilegia benemecitis Fratribus, Studentibus praesertim, ac Lecturibus concedendis statuta, qua nos possumus, iuridice interpretandi Conventus asinendi, Religiosisque incorporandi & contractus

quoscuque praterà incundi, passis stabilicendi, Religiosisque obligandi; Provincialibus Capitulis praesidentis, praesidentisque ad eundem Capitula destinandi, Vicarius pro particulari negotio substituendi; cetera demum, qua per nos ipsos facere possumus, etiam si nostrum requirerent speciale mandatum, maioraque expressu existerent faciendi, plenariam auctoritatem elargientes, Concedentes insuper, ut ad libitum suum, quoties opus fuerit, duos saltem, tresve Collegas assumere, assumptisque non in eadem, sed in diversa causa mutare possis, ac valeas. Omnibus, ac singulis praedictarum Provinciarum Featris, tam Superioribus, quam subditis, sub merito Sanctae Obedientiae formalis, & preceptiva, ac maioris excommunicationis lata sententia pena pacipientes, ut tibi, tanquam nostro legitimo Vicario, humiliter pareant, promptique obediant, debitamque honorem, ac reverentiam, tanquam propriam nostram personam representanti, omnino exhibeant, ac persolvant. Annulantes penitus, cassantes, irritas, ac nullius momenti esse, ac fore declinantes omnes, & quoscuque similes, vel maiores, seu etiam minores, cuiusque tenoris existant, cuiusque, seu quibusvisque aliis personis, & Featris à praedecessore nostro, aliisque quibuscuque Praelatis, ac etiam à nobis ipsis datas litteras, vel facultates. In quorum fidem, &c.

CAPVT II.

De forma constituendi aliquem Vicarium ordinarium in aliqua Provincia.

RATER, & cat. RR. PP. ac Fratribus. Desiderabilem Provincia vestra tranquillitatem, qua sola, Augustinus auctor, bonum habet, ac incundum, quamque, Deo bene inuante, ope nostra consenti estis propensiori quodam studio construere cupientes, illud nobis maxime iurandum censuimus, ut quoniam aliis ex eodem ordo ducendis omnibus dissentis, personaliter interesse nequimus, atque tamen communicata virtus nostra, & potestas non absit, qua sicut videntur in capite, in barbam Aaron descendens, & in oram vestimentis eius, se se per iacunda pacis latitiam infundit nobis eiusdem Provinciae membra, quam laud diffundat. Reverendam igitur P. F. N. cuius singulari prudentia, scientia, ac vita integritati non parum confidimus, in & super eadem praefata Provincia, ipsiusque Conventibus, ac Featris generalem nostrum, & ordinarium Vicarium praesentiam serie, ac vi eligimus, & constituimus. Nostrum omnem eadem, ac plenariam super omnes, & singulas praedictas Provincias Frates, & Conventus tam in spiritualibus,

libus, quam temporalibus præcipiendis inimicum, censuras fecerunt, ab usque absolucendi processus formandi, easque definiendi, Superiores deponendi, ac alios eorum loco ad nostram statutorum formam substituendi Fratres etiam incarcerationandi, eosdemque et carceribus liberandi, ceteraque omnia, quæ per nos ipsos facere possemus, etiam si speciale nostrum requireretur mandatum, maioremque expensis existimus, faciendi auctoritatem, ac facultatem impertientes. Eisdemque præterea Vicarium concedentes, ut duo sibi per libito Socios assignaret, & cum eis in causis procedere posset, ac valeat. Omnibus demum, ac singulis prædicta Penultima Fratribus tam Superioribus, quam subditis præcipientes, ut præfatum P. N. tanquam nostram legitimam Præcæm suscipientes, debitam illi obedientiam præstent, ac reverentiam. In quorum fidem, &c.

CAPVT III.

De forma constituendi Vicarium pro aliquo casu speciali.

Fratres, &c. luxurabili ludici, qui perditarum sanum sanguinem de manu speculatoris exquirent, rationem reddunt, sedulo inuigilare tenemur, ut ab omnibus prauis contagiis commissis nobis grex securus immunis, atque omnis scandalorum occasio præcludatur, qui saltem non occupantur, ne quod Evangelica scripta nos admonens, sale infusato, non sit, in quo saltatur, & ad nihilum proficit, nisi ut mittatur foras, & conculcetur ab hominibus. Cum tunc igitur, ac tantis susceptorum eorum queribus premiamur hoc tempore, ut singula, quæ ad eiusdem gregis consecrationem spectant, personæ exequi uergeremus, ne damnum aliquod ex nostra absentia subire cogatur, illorum aliqua persona, cuius prædicta, & integritas confidimus, necesse est, ut commendamus. Quomobrem tibi prædicto præcipimus, ac mandamus, ut, his nostris acceptis, in Conuentum nostram S. N. Civitatis R. statim te concessis ad inquirendum (iuxta informationem, quam his insectis mittimus) ac visitandam. Omnem nostram tibi quæ ad hoc tam in temporalibus, quam spiritualibus, cæceterandi, exceceterandi, præcipiendi, excommunicandi, & absolucendi, ceteraque, quæ per nos ipsos facere possemus, etiam si nostrum speciale mandatum requireretur, faciendi auctoritatem concedentes, Sociumque tibi P. F. N. assignantes. Omnibus, ac singulis prædicti Conuentus Fratribus, tam Superioribus, quam subditis sub S. Obed. merito præcipientes, ut debitum tibi honorem, ac obedientiam impendant. Et Dominus se benedicat. In quorum fidem, &c.

CAPVT IV.

De Forma instituendi Visitatorem, & Vicarium Generalem.

Fratres &c. Sacro Religioni cunctis dirigendo tanquam auriga a Domino constitutus præcipuis officii nostri partes esse dignoscimus, in ea studiosius incumbere, per quæ sacrosancta nostra Congregatio, animalia sub quatuor votorum rotis, velut suavitatis Christi iugo in via Domini succedentia, feliciter quotidie progrediantur. Ad quod certe assequendum, eum oportuna, ac salutaris cunctas Monasteriorum visitatio, quæ tanquam foris, & habens subditis continetur, ne in præceptis evangeticis, hinc est, ut ad ipsam, vel per nos, vel per alios, si grauioribus simpliciter nequeamus id agere, diligenter obcurandum incitemus, prout in Domino constitutus salubriter expedire. Cum itaque ex intuitu nobis Generalatus officio profecto, & orthodoxa stabilenda doctrina, regularique disciplina cessitanda, & conservanda boni moribus tuendis, præcipue corrigendis, aliisque, prout sanæ utilitas, ac necessitas exigat, peragendis, universam religionem visitare teneamur, nec id personarum, maiori pondere negotiis nos onerantibus, in presentiarum exequi valeamus, id muneri egimus persona prudentia, scientia, ac bonitate conspicua commendare. Cumque nobis ad votam præfati fuerit præfatus P. N. omnis securitatem splendorem, solertiam quoque, & in agendis experientiam, dexterritatemque, necnon miram probitatem, integritatem, cælestisque Zelo condecoratus, hæcum idcirco fecerit, ac vi nostrum eundem sanctorum Hispania Regnorum, eorundemque singularum nostris Ordinibus Provinciarum, Conuentuum, ac Fratrum, tam, tam subditorum, quam Superiorum, maiorum, & minorum, generalem Vicarium, ac Visitatorem eligimus, & constituimus. Nostrum omni ipse, tam in spiritualibus, quam temporalibus, præcipiendi, excommunicandi, susceperandi, interdicendi, absolucendi, dispensandi, cæceterandi, exceceterandi, processus firmandi, illoque definiendi si Superiorum quoque, etiam Provinciales, deponendi, suspendendi, alioque ipsorum loco substituendi Capitulis quibuscumque interessendi, ac, prædicandi, ceteraque omnia, maiora quamvis essent expressis, quæ per nos ipsos facere possemus, etiam si nostrum speciale mandatum requireretur, faciendi plenariam auctoritatem, potestatemque impertientes. Quam porro eandem omnino auctoritatem illi super Moniales, & Corredictas, eorumque Monasteria cura nostra commissa volumus esse concessam, prout eandem tenere cœceteramus, & impetimus. Collegas illi, de quorum consilio, & consensu iuxta Regula nostra

titulum,

tenorem, procedere scilicet, assignante, P.F.N. & P.F.N. Quod si ambo etiam intente non valuerint, loco absentis, vel impediti, alium ad suum beneplacitum eligendi, potest concedimus facultatem. Potestatem insuper eidem facientes, ut in casibus emergentibus alios similes Visitatores cum eadem, vel minori auctoritate subdelegare queat, prout melius tibi visum fuerit expedire. Omnes præterea, & quascunque similes, aut etiam minores literas patentes, cunctaque, & quibusvisque, tam à nobis quam à prædecessore nostro, tam generaliter, quam particulariter, tam ordinarias, quam pro casibus emergentibus concessas, & in specie Vicarij generalis literas à nobis datas P.F.N. cassantes, & annullantes, quasque etiam per præfentes enstatas, & annullatas sic declaramus, ut nulla amplius idcirco per illas possit harum promulgationem in aliquo prædictarum Provincialium Conventuum, prædicto Patri à nobis concessa potestas, sed communis omnino sublata intelligatur. Omnibus ita eadem Provincialibus, Correctoribus, Vicariis, ceterisque Fratribus, ac Superioribus, in prædictis Hispaniarum Provinciis, ac Regibus existentibus sub Sancta Obedientia merito, ac excommunicacionis maioris lata sententia, nec non officiorum, quæ obinent, ipso facto incurrendis penis præcipimus ac mandamus, ut præfatus noster Vicario, ac Visitatori generali, ab eodemque subdelegatis, ac institutis Vicariis, & Superioribus promptè obediant, & humiliter parent, eique & iis, etiam prædicta visitatione generali peracta, usque ad expressam præsentium literarum revocationem nos faciendam, debitum exhibeant honorem, ac reuerentiam, in quorum fidem, &c.

CAPVT V.

De forma instituendi Vicarium pro aliquo Conuentu in emergentibus.

FRATR, &c. Conuentus nostri S.N. de N. bono regimini intendentes, te supradictum pro emergentibus negotiis super Fratres, tam Superiores, quam subditos præfati Conuentus Vicarium eligimus, & constituimus. Omnem nostram tibi quod ad hoc in temporalibus, ac spiritualibus, exercendam, præcipiendi, ceteraque omnia, quæ per nos ipsos facere possemus, etiam si speciale nostrum requireretur mandatum, faciendi auctoritatem largientes. Sub S. Obed. merito eiusdem Conuentus Correctori, & Fratribus itidem præcipimus, ut promptam tibi in prædictis casibus obedientiam præstent, ac reuerentiam, in quorum fidem, &c.

1. Noto t. circa primas quatuor formas huius literæ, quod de auctoritate, quam habent Genera-

les, & Provinciales, constituendi Vicarii, & Visitatores, & de modo, quem tenere debent Visitatores in visitando, dixi multa tom. 1. *Primitiv. in cass. int. 14. Litteræ N. à tom. 4. & tom. 3. cap. 4. numer. 9. & tom. 1. Relig. quest. 1. cap. 18. § 1. & 2. & t. deus etiam multa docet. præfatis. P. cap. 9.*

2. Noto s. circa formam positam hoc cap. quod Provinciales oblique à fiscalitate in hac parte possunt Vicarios constituere super Correctores pro emergentibus negotiis, per textum expressum Correctorij, numer. 106. Sed, an possint constituere ordinarios, potest esse fiscalitas. Ergo, attente considerato dicto textu Correctorij, existimo, posse Provinciales constituere Vicarios etiam ordinarios super quovisque Correctore, ubi necessitas postulat. Dicit. 1. quod in dicto textu Correctorij nulla apparet dictio taxativa, quæ talem facultatem Provinciali tollat dicimus enim ibi *Præter Generalem, & Provinciale ad consilium sibi subditum loci Fratres in aliquo idcirco suo loco delegare, pro emergentibus ibidem negotiis debet terminari.* Ipse vero Frater taliter delegatur, quoties opus fuerit, ipsius minister Superioris plenarie, vel limitate potestatis locus fuerit potest. Et non dicit, pro emergentibus tantum, vel duntaxat. 2. Quia Correctorium in illo textu patet facti Generalium, & Provinciale in constituendis Vicariis. 3. Quis in dicto Correctorio, numer. 64. Correctores locales possunt suum ordinariam officium exercere, in quo non sibi à Superioribus, sed à com. vicegerentibus petendum fuerit. Ex quo textu colligendum. Primum, quod tota Correctoris potestas pendet à Provinciali pudentes, & rationabiliter procedunt, & ut latè probavi tom. 1. *Relig. quest. 1. cap. 4. numer. 12.* Secundum, quod hæc potestas, quam habet Provincialis super Correctores, potest ab eo tribui cuicunque voluerit. Si ergo potest Provincialis omnem potestatem, quam habet super Correctores, in Vicario tribuere, ipse vicò habet ordinariam, ergo potest suo Vicario ordinariam tribuere. 4. Quis in Capitulo Valencino 1. numer. 10. habetur hinc statutum. *Et si possint Provinciales constituere Vicarium super Correctorem rationabiliter, ubi necessitas exegerit, & per quantum tempore id expedierit, ab hoc tamen non intendunt, quin ipsi locales Correctores, in quantum sibi à suis superioribus Prælati, & etiam visitantibus potestas fuerit, suum ordinariam officium exercant, iuxta expressam Correctorij legem.* Et quod statum aperte colligitur, quod Provincialis potest non solum Vicarium super Correctores constituere pro emergentibus negotiis, sed etiam ordinarium. Qui tamen Vicarius sic constitutus non potest à dicto Correctore omnino auctoritatem auferre, ita ut non possit suum officium exercere; illam tamen modestè potest, si casus occurrerit. 5. Quia quilibet ordinarius potest suam iurisdictionem in quinque voluerit delegare, nisi expresse sit prohibita à suo Superiore 3. *cap. Cum Episcopus, de offic. ordin. in 6. cap. Quid Sedus, cap. Pastoralis, de offic. ordin. cap. Locus, de offic. Vicarij in 6. reg. Passi, quæ est 68. de regul. iur. in 6.* Sed Provincialis est ordinarius, nec reprobatur prohibitum dictum Vicarium ordinarium facere. Ergo facere illam potest. 6. Quia quæ potest Generalis in tota Religione, potest Provincialis in sua Provincia, ut constat ex dicto textu Correctorij numer. 106. & alia multis in Regula, & etiam in privilegiis Apostolicis, ubi eadem potestas, quæ datur Generali pro tota Religione, datur Provincialibus pro una Provincia. Quod si aliquam dare velit, vel Regula, vel Papa Generali, quomodo nos vult dare Provinciali, illa expresse

espressè specificasti. Pro hac opinione adduco P. Pallarellum, quatenus in margine ad dictum num. Corrector. citat sua iuribus confrontando, *cap. Licet de off. Vicar. in 6.* qui est Iudex ordinarius, constitutus ab Episcopo. Et ita feruatur in quampiumvis Provinciis Religionis, præteritum M. illar. & ut mihi retulit P. Timarchi.

3. Noto 3. quòd illa apud nos censentur, & sunt negotia emergentia, quæ urgent, & premunt, egentque maxima celebritate, nec ad Superiorem commode secuti possunt. Ita declaratum est in *Cap. Auctor. 2. num. 11.* Quæ autem ista in specie sint, declarat Pallar. in *Formul. Ordin. forma 10.* promissio scilicet circa fugitivos, & apostatas; diffidentia oritur inter subditos, & Superiores ordinarios, casus incidentes, in quibus ordinarius non prouideret, puniitio ordinarij propter sua demerita, &c.

4. Noto 4. quòd Vicarius constitutus pro emergentibus dumtaxat, non præcedit Correctorem, nisi quando cognoscit, & determinat causam emergentem; quæ determinata, sedet in loco suo, quia iam cessant iurisdictiones. Nec solum præcedit Correctorem, sed iam debet ab eo benedictionem petere cum foras egredietur, & si delinquant possit ab eo puniri, sicut alij fratres; quia tunc nullam iurisdictionem habet, ut supponit; & cum talis depuratio sit vulneraria potestatis ordinariæ, scilicet est interpretanda, iuxta regulas communes. Quando verò cognoscit de causa emergente tunc præcedit, quia vti tibi potestate tradita, & est maior ordinario, vnde illum præcedere debet. Ita magistraliter Pallar. in *schol. ex Gen. n.º. numero. 25. & in Formul. Ordin. forma 10.* & habetur expressè in *cap. Pastoralis, modo eleat.* Si vero Vicarius sit ordinarius, semper præcedit; quia semper est maior ordinario; *cap. Pastoralis 5. Præterea, de off. ord.* cum gerat vices Superioris illum delegantis, *cap. Sanè, et. 2. de off. iudic. deleg.*

5. Noto 5. quòd Vicarius Correctoris maioris in processibus, & locis publicis præcedit omnes Correctores minores; verbi gratia Vicarius Correctoris Iesu Mariæ Genue præcedit Correctorem Missali, & Netui in processibus. Ita declaratur Saeta Congreg. Regul. per suas literas datas ad Vicarium Generalem nostrum Ordinis, quæ sic habent.

AL Molto R. Padre, il Padre Vicario Generale de Minimi, Molto Reuer. in Christo Padre. Hauendo hauuto ricorso alla Sacra Congregazione il Correctore del Conuento di S. Luigi di Napoli dell'Ordine di V. P. circa la resolution pigliata sotto li 12. di Agosto proximo passato, che al Vicario da esso deputato in suo luogo douessero precedere li Correctori delli altri tre Conuenti, quando vianno intti insieme sotto l'istessa Croce, & hauendo esso mostrato (il che non fece nella prima resolutione) che tanto circa la consuetudine passata, come anco in vigore della Regola, detto Vicario doue precedere alli Correctori sudetti, come precede egli medesimo. Questi Eminentissimi mei Signori hanno stimato ragionevole di recedere da detta prima resolutione, in modo che nell'ancitare l'istesso Vicario preceda alli Correctori sudetti, sì come hà fatto su'libera. Sopra dicke in confor-

mita potrà V. P. dare gl'ordini opportuni, che con l'eminente loro mi hanno commesso di significare, & col mezzo della presente le ne danno l'autorità necessaria. Con che io alle sue orationi mi raccomando. Di Roma ad 9. Decembris 1033. Al piacere di V. P. M. R. Cardinal Giustiniani.

CAPVT VI.

De forma instituendi Vicarium mittendum ad Capitulum Generale.

R Euerendiss. in Christo Patri F. N. Ordinis N. Generali, Reuerendissimo admodum PP. Provincialibus, necnon Venerabilibus Provincialium Commissis, generalia eiusdem Ordinis Comita in Civitate N. celebrantibus, F. N. minimus in Provincia N. Corrector Provincialis cum reuerentia, atque honore tam debitum quàm deuotum humiliter obediencia, ad mortem vsque obsequium. Variis ex senectute morbis in nostro Conuentu N. implicatus, ac impeditus, generali Religionis nostræ Congregationi, aduocatur proximè Pentecostes solemnitate, per vos celebranda, ipse, ut optabam, nequaquam, valde interesse. Quo circa P. P. Reuerendiss. ceterosque eiusdem Capituli Patres maiores, quo possam studio, deuotioneque requiro, atque exoro, ut absentia mea ea de causa suscipere dignentur excusationem. Iure autem meo vices, ut per ess. R. P. F. N. harum prælatoris sententia, prudentia, pricitatque fidei non parum, ipsam in specialem meum Vicarium, & Procuratorem presentium tenore, ac serie depoto, & constituo. Plenam eidem generalem, ac liberam idoneam, iuxta Regulam nostram, Sacros Canones, Apostolicas, regularesque constitutiones, vices, ac nomine meo personas, tam in Generalem, quam ipsius Collegas, ac Zelosam, & quicumque alios, nemine dempto, Prælatos, Superiores, ac Officiales, quos in prælato Capitulo fieri contigerit nominandi, & eligendi, ceteraque omnia, & singula, quæ per me ipsam, si eisdem Generalibus Comitibus adesset, efficere, atque expedire possent, efficiendi, expediendique ac super eodem præterea, quo tenore, ipsique etiam, ut creditur, electionis tempore teneor, legitimè impedimento, in animam meam, si opus erit, ad Canonum formam, intrandi facultatem impertiendo. Ratum quoque, ac firmum perpetuo me habituram pollicendo, quicquid per huiusmodi Vicarium meum, & Procuratorem in præmissis, ac præmissis quolibet actum, dictum, gestum, factumque fuerit, vel procuratum. In quorum fidem, &c.

1. Nota 1. quod impedimenta legitima non accedendi ad Capitulum generale, sunt vocatio ad matris tribunal Papæ, Regis, & eor. infirmitas, obfidiu in aliquo caſto, ſi eſſet in aliqua Civitate impedita, ſi detineretur in carcere, ſi deberet tranſire per loca, ubi haberet inimicitias capitales, &c. de quibus *rom. 3. prelat. Regal. cap. 13. num. 5. & P. Greg. de elect. cap. 6. num. 8. Lanoz. de elect. tit. 4. cap. 14. num. 36.* ubi ait, quod impedimentum eſt expellendum in literis patenſibus, quibus conſtituitur Procurator. Quod etiam docet Bohius ad Mandag. de elect. cap. 11. verſ. *Expellendum.* Conſtituendus autem Procurator, ſecundum Canones, *cap. Quia prepter, §. illud autem, de elect. & cap. Si quis, §. fin. eodem titulo, in 6.* debet eſſe de corpore Capituli. Cum tamen per Regulam noſtram in Correct. n. 94. & 95. approbatam, & confirmatam ex certa ſcientia ab omnibus Summis Pontificibus, concedatur Provincialibus, vt quando fuerint legitime impediti poſſint omnino extraneum ad Capitula ſuas vices gerentem mittere, eſt ſine dubio derogatum præſatis Canonibus. Adde præſertim, quod id eſt conſuetudine ab initio naſcentis Religionis firmatum. Et præterea, quia *Canon. Si quis, est.* qui eſt declaratus *cap. Quia prepter,* non omnino mandatur, vt eligendus in Vicarium, & Procuratorem, ſic de corpore Capituli, ſed ſolum id facit in gratiam ipſorum Capitularium; unde concedit, quod ipſi volentes, & conſentientibus, poſſint omnino conſtitui Procurator extraneus, vt dicitur expreſſe in dicto *§. final.* Quare cum noſtri Capitulares in Regulum conſuetudine teneantur, teneant etiam dictum Procuratorem, & Vicarium extraneum admittere, ſi nihil aliud obſtet. Atque ita, multis adductis, vniuerſaliter tenet Caſtell. de elect. cap. 5. num. 102. Solum in hoc caſu facit difficultatem Tidd. ſeſſ. 15. de regul. cap. 6. ubi dicitur, *Nec in poſterum licent Provinciales, aut Abbates, Priores, aut alios qucuſque, qui titulares ad ſuffragium electionis faciunda conſueverunt, aut vocati, ſi ſuffragia abſentium ſupplere.* Sed hæc difficultas reſoluta fuit per Sacram Congregationem Concilij anno Domini 1570. iſtante P. P. ſineſſo, hoc pacto, videlicet. *Congregatio Concilij conſuevit, ſi ex iſtantiis, ſeu decretis Religionis ſue licet Superiorem abſentibus, & legitime impeditis, mittere ad Capitulum Generale alium Fratrem, qui tanquam eorum Procurator, ſuo loco, & nomine dei vocem in electione, Concilio Tridentino ad non prohibuiſſe.* Hæc declaratio eſt inſerta in Capitulo generali noſtri Ordinis Valent. 4. celebrato *num. 4.* Et illam reſert Caſtell. de elect. cap. 5. num. 98. & Sigifm. de elect. dub. 14. num. 10. Rodriguez *rom. 22. q. regul. quaſt. 51. artic. 6.* ſolum ergo intelligit Concilium, quod non licet electoribus in Capitulis conſtitutis eligere Provinciales, aut Abbates, & ceteri titulares ad electionem, immo etiamſi prius eſſent electi & non principaliter ad hanc electionem, non poſſunt dicti titulares vocem habere in dictis Capitulis, niſi ſit titulares perpetui, habentes vtiq. titulos laurum Eccleſiarum, & quarum poſſeſſione vti excluduntur, vt ſunt Provinciales Angar, Yegane, Hieroſolymæ. Et quo ad ſupplementum iſtius agorum abſentium, intelligitur, quod dicti electores præſentes non poſſint, quando aliqui ex electoribus decit, nec procuratorem iſtituat, illius ſuffragium ſupplere, vt ſcribit antiquitas in Ordine noſtro præſertim, vt conſtat ex *cap. Romæ n. 12. & ex cap. Turon. n. 8.*

2. Noto 2. quod in Ordine noſtro ille Vicarius mittendus ad Capitulum Generale, debet eſſe de corpore Provincie, quod eſt ſuſceptum ad conſueſcendum ſingularum Provinciarum honori, ne, ſi aliqua extraneum omnino mitteret exiliſſimaretur illud.

Tom. III.

neum non habere naturalem. Ita ſtatuitur in *cap. Canon. 6. num. 14.* Et ſanctiſſimum. Nam aliqui iure communi certum eſt, quod poſſit Provincialis aliquem ex alia Provincia Vicarium eligere, & hic conſentiat, ſi per *cap. Paſtoralis, de offic. ord. §. Ad quod,* modo tamen ſit eiſdem Religionis, & habitus, per *clm. 1. de elect. Pet. id.* quod dicitur, quod dictus Vicarius debet eſſe de corpore Provincie, intellige, quod debet eſſe localis in illa Provincia, cuius Vicarius mittitur ad Capitulum, non tamen eſt necelle, quod in illa permaſerit per aliquod tempus, cum ſtatim non dicat. Vnde ſi aliquis haberet, obedientiam Generalem, quæ illum conſtitueret localem in aliqua Provincia, hic etiam antequam accederet ad illam provinciam, poſſet eligi in Vicarium Provinciale illius pro Capitulo generali. Nam eo ipſo, quod eſt localis in illa Provincia, eſt de corpore illius, & ſubditus ipſius Provinciali. An verò hoc ſtatim habeat locum in alio Vicarij, ſcilicet, an Provincialis diſcedens ex Provincia cauſa eundi ad Capitulum generale, vel Romam, & ceteri poſſit relinquere ſuam Vicarium Fratrem, alterius Provincie ſibi non ſubditum. Puto, quod ſic. Tum quod id habet dictum *cap. Paſtoralis, de offic. ord.* Tum quia ſtatutum Generale loquitur ſolum de Vicarij deſtinando ad Capitulum generale, quod cum ſit teſtamentum iuris communis, & ſolius non eſt extendendum ad alios Vicarij. Tum quod ita prædicari videtur in Provincia Lombardie anno 1610. in qua ſuſcitatus Vicarius à P. F. Hieronymo Bruterio vti doctiſſimo, Provinciali dictæ Provincie per ſuam diſceſſum à dicta Provincia, cauſa eundi Romam ad aliqua negotia, P. F. Bartholomæus Olmenius Genueſis, qui erat localis in Provincia Genueſi, qui electio ludata, & approbata fuit ab illiſt. Cardinali de Camerino tunc Religionis Protectore, & quo habeo certam ſcientiam, quæ tunc etiam localis cauſa ſuam in dicta Provincia. Tum denique, quia audio alibi id etiam ſæpe ſuſcipi ſuſſe.

3. Additur vti in dicto ſtamento Genueſi 6. quod dicti Vicarij ſic conſtitui pro Capitulo generali, non debent ſedere in alienis Provinciis, per quas tranſeunt, nec in Capitulo generali, in loco debito ſuis Provincialibus, niſi approbata prius eorum commiſſione. Sed ego in tribus Capitulis Generalibus, quibus interfui tanquam Commiſſis Genueſi, nimirum *Romæ 6. & 7. & Barcin. 3. & in cap. Genueſi 8.* celebrato pro eligendo Generali per obitum Patris Camar, & in Capitulo Maſſienſi ubi interfui tanquam Vicarius Provincialis Genueſi, vidi ſeruati contrarium, ſcilicet, quod Vicarij Provinciales ſederent à principio ante approbationem ſuorum literarum in loco ſuorum Provincialium, & dant vocem cum aliis in nominatione illius, qui habet dictas potentes literas, & literas Commiſſionem legere, ac recipere vota eligendi in Scribam dicti Capituli. Quæ conſuetudo, cui ſit legitime præſcripta, habet vim legis, & ſervanda eſſe cum præſertim innotuit illi principio iuris, quod. *De proximo accingendus habere pro accedendi. Et ex tempore, ſi de teſtam. milit.* contra quod conſuetudine cum reſtaſſet in *cap. Rom 6. me præſente, P. F. Iſidorus à Mayda Commiſſus Etrurie, Eminentiſſ. D. Cardinalis Callamini Ordinis Prædicatorum in dicto Capitulo Præſidens, de mandato Sanctæ memorie Pauli V. tanquam Viceprotectore Religionis in loco Caſtaliſis Tonli, & declaravit, præſentem conſuetudinem eſſe laudabilem, & obſervandam; & ſic eam obſervari mandavit. Vnde hoc iam tranſiit in iudicatum, non obſtante dicto ſtamento Genueſi, quod poſtquam, quod hoc fuit vti receptum.*

N 3

4. P. 10

4. Principiter etiam in dicto statuto *c. Genuis* 6. num. 14. quod dicti Vicarij, petito iuxta l. gationis officio, locum obtineant iuxta privilegium; & si consuevit Regule nostræ, num. 53. quod tamen non videtur servari constanti rigore, sed potius vidi dictos Vicarios, finito Capitulo, sedere in loco suorum Provincialium in Refectorio, processionalibus, & aliis actibus publicis, se etiam audiri Vicarios nominari, quovisq; veniunt in suas Provincias; quod etiam potest habere fundamentum in iure; nam consuetum sapit naturam suæ causæ; *l. Eius, ff. de oper. liber. & probat. D. Thom. in 4. d. 20. quest. 1. art. 3. questio. 2.* & potentia causæ in fuit in causam; *l. Admuni-fones, ff. de inst. & iur.* Unde videtur dictos Vicarios honorandos, propter honorem in iis constitutum. Addito, quod Tiraquei, *in tit. de causa cessante, l. milit. 10. num. 9. probat, quod Provincialis, debet finitibus obsequi, debet in choro tenere primum locum ob memoriam habere dignitatis; num. 11. ait, quod offendens Provinciam, aut Coadiutorem, ac multo magis Generalem immediate finitio loco offit, aut inchoat precedenti officij debet puniri, ac si illos offenderit, quando actu dignitates habebunt. Et quibus colligo non repugnare iuribus dicti Vicarij etiam finito Capitulo, locum & nomen retineant, quovisq; ad suas coequantur Provincias, & consuetudinem, quæ id permittit, esse laudabilem, & obsequendum.*

5. Noto 3. quod Provincialis dictum Vicarium constituens, debet ille vero, & legitimo impedimento detentus; quia aliquis non admittitur Vicarius, ut probat etiam textus in *cap. Quia propter, §. illud, de elect. & dicti Lanor. de elect. cap. 17. n. 35.* Noto autem B. etiam ad Mandagot, *cap. 11. vers. Totum Capitulum, non elect. si Capitulum constaret, quod Provincialis non esset infirmus, ad huc possit Vicarium admittit.* Nam sicut potest admittit omnino extraneum, *cap. Causam, cum, de elect. multo fortius possit admittit hunc Vicarium, argum. cap. Pa-flores, §. Item tam totum, de offic. deleg. Et in hoc sufficit, quod maior pars conveniat, licet minor pars contradicat, & te officiat probare, quod Provincialis non sit infirmus. Ita Mandagot, *loc. cit. & Innocent. in dicto cap. Quia propter, de elect. num. 13. Castelli, de elect. cap. 5. num. 31.* Sed Panor. *in dicto cap. Quia propter, §. illud, num. 4. quem sequitur P. Greg. de elect. cap. 6. num. 8. & Lanor. loc. cit. n. 38.* putant, quod si unus contradicat, non potest maior pars admittit illum Vicarium datum à non legitime impedito. Nam sicut non possunt omnes de Capitulo, uno contradicente, admittit extraneum, *cap. Scriptum, de elect. ita, uno contradicente, non possit admittit Procuratorem non impediti, quia is pro extraneo habetur. Sed ego primæ opinioni adherco. Nam in Capitulis committit statim maiori parti; *cap. cum in consilio, de iur. quæstio. 1. maior. &c.* Nec valet ratio contraria; nam penitus extraneus debet ab omnibus admitti, quia singulorum suffragium per illum admissionem minus valet, & quod unus tangit, debet ab omnibus approbari. At falsum est, quod hic sit omnino extraneus; cum enim representet illum, qui est de corpore Capituli, non potest penitus extraneus dici. Quod autem desit legitimum impedimentum, quod est e conditione necessarii, sicut, ut Capitulum non teneatur illum admittit; quæ conditio, si adfuit non possit illum reuocare. Quæ cum prohibito, quod nullus, qui non sit legitime impeditus, possit suas vires alteri committere, sit iudicanda in fauorem Capituli, potest Capitulum, quod in maiori parte consistit, illi reuocare, & dictum Vicarium admittit, contradicente minoris partis non obstante.**

6. Noto 4. quod per dictum Vicarium, vel per Provinciale in literis patentibus debet tali impedimento iuramentum præstari, si Cap. solum illud exigat, quia non creditur propositum impedimentum. Verum quidem est, quod Cap. Capitulum, seu maior pars illius, potest dictum iuramentum remittere, & simpliciter Provincialis d. hoc credere. Quare Vicarius in Capitulo, si non exigatur, non tenetur iuramentum præstare; si autem exigatur, iurare tenetur hoc pacto, videlicet *Ita, quod Provincialis infirmitate detentus non possit ad presens Capitulum accedere.* Nec est necessarium aliud testimonium Modeli, aut Chirurgi. Nam dictum impedimentum optime per iuramentum probatur, ut *Maillard. de probat. conclus. 334. num. 1. Barb. l. cap. Quia propter, de elect. num. 37.* Atque ita Innocent. *in dicto cap. Quia propter, n. 13. Mandagot, de elect. cap. 11. vbi B. C. Lanor. de elect. c. 17. n. 37.*

7. Noto 5. quod Provincialis potest, si velit, per se iurare, quod tali est impedimento detentus, & tunc in forma ostendenda est illa clausula. *Ac super, & iurando facultatem, &c.* vique ad illam, *Regum, &c.* Et in huc clausulam licetiam post illa verba, *Ita, &c.* vel *Procuratorem*, addenda est clausula sequens: *Iuro insuper ad hoc Sanctæ Dei Evangelicæ, quæ corporaliter tangit, prædicto impedimento non astringi, neque etiam casu electio tempore detinendum.* Et tunc adverte, quod de tali iuramento debet Vicarius literas testimoniales statim ad Capitulum ferre, aliquis non tenetur Capitulum dictum Vicarium admittit, ut docet Mandagot. *de electio. part. 1. cap. 1. in fine, & Boet. cap. 9. ad dictum Mandagot, form. 6. in fine.* Hæc autem literæ possunt fieri à Coadiutore, & Scriptoribus hoc pacto, *Nos infra scripti Correlator, & Seniores Conventus S. N. de N. fidem facimus per presentes, & actus nos omnes, & quibuscunque, Adm. R. P. F. N. Provinciale N. lecto decumbentem, talis Scriptoris Secreti, iurasse, quod infirmitate detentus ad Capitulum Generale accedere nequit, quodque eadem si infirmitate credit tempore celebrationi præfati Capituli detinendum. In quorum fidem, &c.*

8. Noto 6. quod vbi Provincialis non iurat per se, necesse est, quod in literis patentibus ponat illam clausulam, *Ac super, &c.* iurando, &c. Nam alias non possit Procurator iurare, nisi haberet speciales mandatum; & sic non teneatur Capitulum illum admittit. Ita Boet. ad Mandagot, *part. 2. c. 54. form. 6. vers. Ac iurando;* Rota apud Farinac. *part. 2. decis. 196. num. 5. & 6.* Et quod quis possit per alium iurare, constat; quia qui per alium facit, per se ipsum facere videtur. Et probat multis B. et ad Mandagot, *part. 1. cap. 11. vers. Commisus, & fuit Sanchez 3. in decal. c. 13. d. n. 17.*

9. Adverte autem, quod iuramentum de meliori eligendo debet præstari à Vicario, nomine proprio. Cum enim sit datus cum generali mandato, non potest in animam Provincialis iurare, qui nescit, quis sit eligendus; & idem iurare non potest de meliorkate, nec consequenter potestatem facere suo Vicario iurandi, videtur Sanchez. *loc. cit. num. 19. & an. vbi ait, non esse licitum Provinciali dare facultatem generalem suo Vicario præstandi quodcumque iuramentum nomine suo.* Et in specie, quod dictus Vicarius teneatur hoc casu iurare nomine proprio tenet Sigism. *de elect. dub. 16. n. 7.*

10. Noto 7. quod si post prælitum iuramentum, & admissionem dicti Vicarij ad Capitulum, nemine contradicente, & etiam post secutum electionem, aliquis de Capitulo nullatenus velit impedimentum probare non est audiendus. Quia ex quo quis semel iuravit, delatus sub iuramento, non est amplius

de isto iuramento quærendus: *leg. Non eris, §. Dato, ff. de iur. iur.* nam iuramentum est finis omnis controuersie; *cap. Eius Christus, de iur. iur.* Item si dictus Vicarius abique iuramento fuit admissus, non potest post electionem secuturam, quis probare, quod Provincialis non erat impedire, nam censetur illi de Capitulo iuxta fidei testimonio, illam sine iuramento delatione admittendo; Innoc. in *cap. Quia propter, de elec. num. 12.* Lator. *de elec. cap. 17, numero 39 & 40.*

11. Noto 8. quod Vicarius electus à Provinciali legitime impediri, debet necessario à Capitulo admitti, alioquin irritanda erit electio, ipso suo iniunctum proloquente. Nam, ex quo, Provincialis interdicere non potest, de iure est, quod possit constituere Procuratorem; *cap. Quia propter, §. Illud, de elec.* Unde si Procurator non admittatur, censetur Provincialis contemptor; & tanquam talis potest electionem irritare; *cap. Quod fuit, cap. Romanus, de elec. Ita Mandagor. de elect. part. 1. cap. 10. vbi Boët. vers. Tenetur, Sigismund. de elect. dab. 14. num. 3.*

12. Et aduerte, quod Provincialis, quando facit Vicarium, non debet r. excommunicatus, suspensus, aut interdictus, nec priuatus. Nam alioquin Vicarius non esse admittendus ad Capitulum. Quia absurdum est illos Procuratores admitti, quorum repellentur auctores, si essent presentes; *cap. Liceret, de testib. in Boët. ad Mandag. cap. 10. verb. Impedire, & verb. Interfuisse. Castei. de elec. cap. 5. num. 91.* Et Mandagor. *ibid. verb. Excommunicatus* aduertit, quod eacomunicatus, suspensus, aut interdictus non potest constituere Vicarius.

13. Aduerte etiam, quod dictus Vicarius est constituendus cum generali mandato ad eligendam personam idoneam, nam cum specialia non possit esse secretum, vt requiritur in *de testib. §. 5. de Regal. cap. 6.* Et ita declarat Sacra Congr. Concilij, vt testatur Gaspar de *hæres. part. 5. cap. 4. num. 200.*

14. Noto 9. quod ubi Vicarius, seu Procurator, si habeat speciale mandatum, potest alium constituere, si ipse esse impeditur, immo etiam impeditus non est. Nam tunc intelligitur constitui à Provinciali. Ita Mandag. *de elec. part. 1. cap. 13. vbi Boët. verb. Speciali.* Et addit Mandagor. quod dictus Vicarius, etiam si non habeat speciale mandatum de substituto, si fuerit impeditus, potest adhuc substituere. Quia in Procuratore non videtur specialiter electa industria personæ, vt dicit Boëtius *loc. cit. verb. Non valet, & verb. Substituere; & Castei. de elect. cap. 5. num. 102. vers. Procurator.* Et aduerte, quod in Ordine nostro iste modus substitutio cum specialia mandato obiectatus est in *cap. 4. Relig. Turanens. num. 4.*

15. Noto 10. quod in Ordine nostro Commissi electi à Provinciali, vel Conuentibus pro Capitulo Generali, vel Provinciali, non solent alium substituere, per longam Religionis consuetudinem, quæ seruanda est, vt docet Castei. *de elec. cap. 5. num. 99.* Sigismund. *de elec. dab. 14. num. 11.*

16. Noto 11. quod si Provincialis moriatur antequam citius Vicarius sit admissus à Capitulo, non potest amplius admitti, quia illa potestas morte capitis conceditur. Possit quidem admitti à toto Capitulo, nemine discrepante, tanquam extraneus; & hoc non obstat statuto factò *cap. Romano 6. §. ff. 14. dab. t. vbi fluctuatur, quod extraneus non admittatur, nisi in casu debito.* Nam hic, cum habet mandatum Provincialis, laboreque itineris sustineret, & expensas, naturalis pietas suadere videtur, quod saltem ob gratificationem admittatur. Ad-
Tom. 177.

dito, quod Provincia, cuius est Vicarius, valeat non posse priuati iure, quod habet in electione Generali. Quare, etiam si ante dicto statuto in suo rigore, cum res videtur aliquanto dubia, videtur posse admitti. Verum quidem est, quod si Capitulum, & Vicarius ignorabant mortem Provincialis, electio inde facta valida est, vt probat Sigismund. *de elec. dab. 14. numero nono.* Si vero leuata morte Provincialis postquam Vicarius fuit admissus ad Capitulum, etiam si electio nonum sit facta, non potest amplius dictus Vicarius electi, quia res integra non est; & in ea, quæ dixi *tom. 3. privileg. Regular. cap. 4. num. 10.*

17. Noto 12. quod electus in Provinciam alienam Provincie à propria, ac naturali, in qua, & habet eam recepit, & permansit, finit Provinciali, abique vlla licentia Generalis potest ad propriam Provinciam, unde venit, redire. Tunc exemplum Zolani, Collegatum Generalis, ac Generalis ipsius, tum Visitationis, ac Vicarij Generalis. Item quia ecclesie causa, naturaliter cessat etiam effectus, *cap. Cum cessasse, de appellat.* Causa autem morte in hac Provincia est Provincialis, qui cum iam illa sit, cessat naturaliter ipsa morte. Tum quia, quod ob gratiam alienam conceditur, non est in eius de iudicio reuertendum, *regul. Quod ob gratiam, quæ est 61. de regul. iuris in 6.* Tum quia ita leuatur in Religione nostra, & in facti contingentiis, ita mihi tenet, si fecisset P. F. Ignatius Orenghus à Neapoli, cum fuisset ex Provincia propria Neapolitana assumptus in Provinciam Apuliam. Ita etiam seruauit P. F. Athanasius à S. Philippo, cum ea Provincia Panormi potius fuit vocatus ad regimen Provincie Melitane, ut mihi tenet Tymarchi. Et à me consulti Viri docti ita de iure fieri posse respondunt. Nec obstat, quod Corrector electus in alieno Conuentu ab illos in quo ordinariæ sedet, finito Correctoratu, indigeat licentia ad redeundum ad Conuentum proprium. Quia Corrector electus non vadit ad Conuentum suæ electionis abique confirmatione Provincialis cum de iudicio, & est subiectus Provincie. Et localitates in Provincia sunt singulis annis. Limita tamen prædicta, nisi Provincialis fundus officio, recepisset aliquod officium in illa Provincia, v.g. de iudicatorum, &c. nam tunc per receptionem illius officij fieret subditus Provincie, & censetur cessare iuri suo. Vt etiam consulti viri docti respondent.

CAPVT VII.

De Forma instituendi Vicarium per discessum Provincialis à Provincia causa accedendi ad Capitulum Generale, vel alias.

Frater, &c. Commissum nobis gregem, qui tenetur quotidie in variis Religiosis praeceptis meditationum de pascitur herbas, & pia vita studio bonorum operum fructu iocundanter desudas, pastoralis sollicitudinis auxilio prouide dirigere, & circumspicere deest sic custodire, ut si necessitate, ac prece, utilitate communi fundente, Pastorem ab eo iniunctum auertere contingat, vel discedere, absque fide tamen, ac sollicitudo non relinquatur custode, qui sua auctoritate, atque opera super custodiam gregis inui-

giles, ne maligno quopiam obitu fuscinentur agni, ouesque a lupo, malentur, neve arietes lateribus, ac humeris in mutuum exitum impingant. & quod descriptibilis est, minores alios Pastores cornuum rebellionem aggrediantur. Cum itaque ad generalia Comitia, in Civitate N. proximè celebranda, ex officio nostri debito nos profectio oporteat, ne cura nostra commendata grex, Pastoris absentia, dispergatur, vel infolito quopiam crucietur morbo, vires nostras alteri cogimus demandare. Quamobrem prefati Patris prudentia, morumque integritas, quam maxime fidentes, Vicarium nostrum Provinciale ipsam annuis, eligimus, & constituimus. Omnem nostram, tam in temporalibus, quam spiritualibus super Fratribus, & Sororibus, ac utrorumque Monasteriis, carcerandi, exarcerandi, processus formandi, definiendi, precipiendi, excommunicandi, absolvendi, ceteraque omnia, qua per nos ipsos facere possemus, etiam si nostrum requirerent speciale mandatum, faciendi auctoritatem eidem impertientes. Hunc nostrum praterea facultatem in casibus emergentibus in totum, vel in partem, quosvis opus fuerit, subdelegandi, ipsius facimus potestatem. Omnibus demum, ac singulis Fratribus, & Sororibus, tam Superioribus, quam subditis nostra Provincia sub Sancta Obedientia merito precipientes, ut prefato Patri, tanquam nostro Vicario, promptè obediant, humiliterque parent, ac debito quoque cum honore, ac reverentia venerentur. In quorum fidem, &c.

1. Nota circa illam clausulam. Hunc nostrum praterea facultatem, &c. subdelegandi, &c. quod ibi posita est ad abundantiotem cautulam: cum tamen non sit necessaria. Nam verissimum est, quod Provincialis est Iudex ordinatus, qui iure proprio habet potestatem suam auctoritatem delegandi; cap. Cum Episcopus, de officio ordinis, in 6. Verum etiam est, quod delegatus non potest subdelegare, leg. fin. ff. de officio iudicis, deleg. Et similiter verum est, quod si Iudex ordinatus deleget aliquem ad vniuersitatem causarum, iste sic delegatus reputatur, quasi ordinatus. Atque ita potest causam particularem sic delegare, non tamen vniuersalem iurisdictionem in alium transferre. Ita cum multis probat Sanchez libro 3. de iurisdictione diff. 31. num. 2. & 1. Barbosa in cap. Cum causam, de appellat. num. 5. Tunc autem Iudex dicitur delegatus ad vniuersitatem causarum, cum eius commissio est vniuersalis, vt Sanchez, num. 4. At in casu nostro Vicarius est delegatus ad vniuersitatem causarum. Ergo postea per hanc doctrinam in casu particulari alium delegare; non poterit tamen alium Vicarium cum totali sibi tradita auctoritate facere, & illum suo loco subrogare, si illi esset opus Provincia exire. Quare illa clausula abundat. Est tamen necessaria, si Vicarius veller Provincia egredi ad alios negotia. Nam datus cum illa clausula posset egredi, & reuertens suum resumere Vicarium.

CAPVT VIII.

De Forma instituendi Vicarium, qui praesideat in Capitulo definitorio, quando Provinciales illi adesse non potest.

Reuerendissimi Patribus Capitulum definitorium in Convento S.N. de N. die 29. Septembris celebrantibus F.N. in Provincia N. Provinciales Spiritus Sancti gratiam, & consolationem. Irreparabilis detentis negotiis, non possumus ut officij nostris exigebat, Capitulum definitorium interesse: ne illud tamen acceptionum remaneret, Venerabilem P.F.N. Conciliatorem eximium, atque in Theologiae disciplinam, negotisque Religionis versatissimum, utramque laudem, cuius prudentia, integritasque non parum fidimus, nostrum prefati Capituli Vicarium Provinciale elegimus, & constituimus: eique sic electo, & consensu dedimus, ut per praesentes literas patientes damus, omnem nostram tam in temporalibus, quam spiritualibus ea lege, ac sine auctoritatem, ut in praedicto nimirum Capitulo praedecere, precipere etiam, excommunicare, & absolueret, Correctores in super assignare, ne transferre, electosque prout de iure, cussus: & consistorum loco ulius eligere ceteraque demum, qua per nos ipsos facere possemus etiam si speciale nostrum exigeret mandatum, efficere vultet, ad possit. Omnibus, & singulis in eodem Capitulo vocem habentibus Pratribus, necnon precipientes, ut, prefato Patri, tanquam nostram personam representanti, debitum honorem impendat, ac reverentiam. Et Dominus vos benedicat, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Amen. In quorum fidem, &c.

CAPVT IX.

De Forma instituendi Vicarium Provinciale in Capitulo Provinciali, quando Provinciales illi interesse non potest.

Reuerendissimi PP. Correctoribus, & Commissis, ceterisque in Convento S.N. de N. Ordinis Minorum Provinciale Capitulum celebrantibus F.N. Minimus Provincialis, ac sermo humilis, pacem, charitatemque perpetuam, ab eo, qui charitas est. Grauius pedum doloribus confectis, praesentiam nostram, atque operam, ut pars erat, praesenti Provinciali Capitulo minimè possumus exhibere. Quo plurimum saue dalemas, ac ingemiscimus. Dei tamen, equis nam causa reguntur, nec possumus, nec volumus obistere voluntati. Ne vobis regis absentia nostra sit oneri, huicque Provincia detrimento P.F.N. xiri quidem omni scientiarum genere conspicui, rebusque gerendis instructissimi prudentia, experientia, ac doctrina fidentes, nostrum eundem Vicarium Provinciale

uinelem, & praeſati Capituli Praefidem elegimus ac deputauimus, ut hiſce noſtris eligimus, ac deputamus. Omnino noſtram illi, tam temporalem, quam ſpiritualem, Capitulum noſtrum videlicet congregandi, habilitandi, eligendi, correſpondereſque aſſignandi, ac transferendi, praeſcribendi quoque, excommunicandi, abſoluendi, ceteraque praeterea, qua per nos ipſos, ſi eſſemus praefentes, facere poſſemus, etiamſi noſtrum requirerent ſpeciale mandatum, facienda auctoritatem largientes. Quicquid etiam per eundem noſtrum Vicarium in praefenti Capitulo geſtum, factumque fuerit, ratum, ac firmum omnino habituri. Sub Sancta obedientia merito omnibus, ac ſingulis praemorati Capituli Patribus, nec non eiſdem Conuentus Superiori, ac Fratribus praecipientes, ut eundem Patrem, tanquam noſtrum Vicarium, debito honore, & reuerentia proſequantur. In quorum fide, &c.

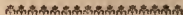
CAPVT X.

De Forma inſtituendi Vicarium Generalem in Capitulo Generali, quando Generalis ad illud accedere non poteſt.

Renerendis Admodum Patribus Provincialibus, & Commiſſis, aliſque ſingulis in Conuentu S.N. de N. Generale Ordinis N. Capitulum celebrantibus F.X. eiſdem Ordinis Generalis indigne, ac ſeruis humilis Sancti Spiritus gratiam & aſſiſtentiam. Publicam, atque communem Eccleſia Catholica utilitates, niſi uoſtra Religioſi commodis praeferenda eſſe, iuris ratio poſtulat, ac requirit. Plurimis igitur Romana Sedis, Chriſtianae Reipubl. cauſa, tam ſuſceptacum, quam inſtitutarum rerum oneribus, in aduerſa praefertim valetudine, implicatis, eo rectaſſi ſumus, ut praefentibus Comitiſ Generalibus, iuxta poſterioris officij debitum, nequaquam poſſimus intereſſe. Quamobrem, ut diſpendium aliquod ex noſtri abſentia Religioſum ſubire oportent, neue noſtrum ſine capite Cetus ſine apparat aduocum Patrem, qui vice uoſtra ibidem fungatur, cogimur deſcendere. Cum autem R. P. F. N. Provincia noſtra N. Collega Provincialis, ac Definitoris, Theologi, Concionatorique eximij, virique plane ſtellaſſimi, conſilium non ſemel, integritatem, ac fidem, & in rebus arduis, maximisque negotiis ueritatem, non ſine magno Religioſi emolumento, ac laude euerſi ſumus, eundem propterea generalem noſtrum Vicarium, ipſuſque Capituli Praefidem, ne Reſtorem eligendum, conſtituendumque exiſtimamus, ut praefentium vi eligimus, & conſtituimus. Omnino noſtram proinde, qua fungimur, tam ſu temporaliſibus, quam ſpirituſualibus, praedictum videlicet Capitulum congregandi, habilitandi, eligendi, ſuſcitandi, praeſcribendi, excommunicandi, ſuſpendendi, & abſoluendi, ceteraque etiam, qua per nos ipſos fieri poſſent, ſi praefentes eſſemus,

etiamſi noſtrum requirerent ſpeciale mandatum, ac maiora expreſſu exiſterent, ſuadendi auctoritatem, facultatemque eidem concedentes: Omnes inſuper, ne ſingulas electiones, omniaque & ſingula aſſa, & ſtatuta, quicquid etiam in praedicti Capitulo per huiusmodi noſtrum Vicarium, actum factum, deciuſum, ſtatutumque fuerit, ratum, ac firmum habituri. Cunctis praeterea, ac ſingulis Provincialibus, & Commiſſis, necnon aliis in praefato generali Capitulo exiſtentibus, omnibuſque & ſingulis praefatis Conuentus Superioribus, ac Fratribus ſub Sancta Obedientia iocito, praecipientes, ut praemorato Patri, tanquam noſtro legitimo Vicario, nos qui ipſos repraeſentant, prompte obediant, humiliter pareant, debitumque honorem impendant, ac reuerentiam. Demum vero Capitulo eiſdem Patribus vniuſuſque poeum, charitatemque, & in bono concordiam ſic commendamus, ſicque eos ad obſequium, operamque ſuam communi parenti exhibendum exhortamur, ut ſolum Deum, Religioſiſque bonum, quous ſuſſero linore ſectiſo, pure, ac ſincere ſtellant, tali ſponſo matrem ſuam in caſtodia, & ſolatio committant, qui eam, non quidem in hoſtem ipſius exidiam moliendo, vel in ſeruum, & auxilium tyrannicè opprimendo, vel in peſtem ſermonis, qua ſua ſunt tantum quarent, adhaerendo, ſed in legitimum, chariſſimamque ſponſam accipiat, debitiſ eam ſubſidiis conſentendo. Si ſecus egerint, alienis peccatis communicantes, à grauiſſima culpa ſuſaroi promittimus non immanes. In quorum fide, &c.

1. Nota, quod in iſtis titulis vltimis ſententiſ omniſi poeſtatem iurandi, quia, cum impediti ſint ſuperiorer, & capiti Capitolotum, de quibus non facile praefumitur, quod velint leui de cauſa Capitulo abſeſſe, poteſt Capitulum ſimpliciſ eorum dicto abſque iuramento credere. Si autem dubitaret, quod nollet Capitulum credere, deberet illa clauſula apponi, ut dictu eſt ſupra cap. 6. Et de hoc praefertim poteſt eſſe dubium in Capitulo generali, cui minus conſtare poteſt de impedimento. Nam in Capitulo Provinciali, aut definitorio, cum Provinciae non ſint, praefertim in Ordine noſtro, moleſtum amplius, dictis Capitolantibus facile conſtare poteſt de impedimento Provincialis & ſic poterant ſimpliciſ Provincialis dicto credere.

LITERA Z.

CAPVT PRIMVM.

De forma confirmandi Zeloſum.

RATER N. Ordinis Atinimerum Generalis Adm. R. P. F. N. eiſdem Ordinis Zeloſo ſalutem. Cum ex ſingularum Patrum, qui ad Generalia Comitia Lugduni proximè die 24. May anni 1631, celebrata conuenerunt, ſyngraphis propriis obſignatis literis cognouerimus, te in Zeloſum, ac generalem totius Religioſis Procuratorem, vniuſum plane ac ſingulariſ Patruſ aſſonſo, & gaudiuſ aſſumptum fuiſſe credere

non potuimus, quin egregiam animi tui doctri-
 tes, scientiam, prudentiam, ac eloquentiam,
 necnon in agendis peritiam, praelarique san-
 dem merita tua satis, superque agnosce-
 tes, ob tam bonam electionem sacro, ac Re-
 ligioso Senatui immortales agendo gratias,
 incredibili letitia exultaremus. Nec sane
 immeriti. Vrbem namque, & copiosum aded
 ex officio tui administratione in Religionem
 totam speramus fructum, ac decus promanatu-
 rum, ut te Zeloso, ad cumulatum ipsius vi-
 rorem, & gloriam nil amplius exoptari posse
 videatur. Quamobrem, cum ad nos tanquam
 supremos Religionis Pastores, Zelosi spectet
 confirmatio, quod validius praelatum munus ob-
 re valeat, eiusmodi assumptionem tuam, ele-
 ctionemque laudamus, approbamus, & in be-
 nemeritum Zelosum, generalitque Procura-
 torem harrum serie, ac vi confirmamus. Omni-
 bus iis gratis, & favoribus, prerogatiuis etiam,
 privilegiis, ac exemptionibus frui, & gaudere
 posse decernentes, qua per nostram dudum con-
 stitutum, & privilegia Apostolica ceteris aliis
 eiusmodi Zelosis, ac Procuratoribus concessa fuisse
 dignoscuntur. Ita scilicet, ut omnium Religio-
 nis nostra Provinciarum, Conuentuum quoque, ac
 si speciale, plenum, ac liberum ad eas mandatum
 accepisses, in Romana Curia, & ubicumque age-
 re valeas, ac expedire. Ad hac etiam conceden-
 tes, ut ad beneplacitum tuum Socium seligere
 possis, & assumere, eandemque assumptum
 pro libito mutare, qui tibi ad Religionis nego-
 tia prompti, alacri, efficaciter, ac expedite
 peragenda praeito sit, inseruiat, ac fideliter ob-
 sequatur. Quam porro Socium sic assumptum à
 Correctoris potestate praefus eximentes, tua
 diuturnas iurisdictionis in omnibus, ac per om-
 nia, in contrarium non obstantibus quibuscum-
 que, subesse volumus, ac subiacere. In quorum
 fidem, &c.

CAPVT II.

De forma instituendi Zelosum loco
desunt.

Fater N. Ordinis Minimorum Generalis.
 Cum acerbissimo, atque in opportuno obitu
 fel. mem. R. P. F. N. nostri olim Ordinis Zelo-
 si, ac Procuratoris in Generali Roma Capitulo
 die 10. Mensis Maij anni 1633. proxime ce-
 lebrato assumpti, Zelosatum officium vacauerit,
 ac successoris electio ad nos, & Collegas nostros,
 iuxta Ordinis sanctiones, pertineret, nos Lugdu-
 ni in nostro S. N. Conuentu die 10. Ianij eiusdem
 anni praelati Zelosi obitu habita notitia, ne ob-
 diuturnam praedicti officij vacantiam, detri-
 mentum aliquod, tam in temporalibus, quam
 spiritualibus Religio nostra patretur, die 24.

eiusdem mensis, praemissu de iure praestitutu,
 ad noni Zelosi electionem in aula Capitali de-
 cernentes, P. F. N. Theologum, & concionato-
 rem, plurima in agendis experientia, pruden-
 tiaque ornatum, Religiosiusque Zelo maximè
 confectum ad eiusmodi munus elegimus, &
 cooptauimus. Cui quidem sic electo quacun-
 que eiusdem Religionis negotia, tam in Roma-
 mana Curia, quam alibi, ut Regula, & Re-
 gularia statuta nostra disponent, curandi,
 ac pertractandi auctoritatem, facultatem-
 que concessimus, ut per praesentes concedi-
 mus, & impartitur. Omnes eidem praeferen-
 gratias, ac praereminias, prerogatiuas
 quoque, & privilegia largientes, qua aliis
 eiusmodi Zelosis, & generalibus Ordinis Pro-
 curatoribus concedi solent, ac impartiri. Ad
 hac etiam concedentes, &c. ut supra vs-
 que ad finem, capit. praecedentis, mutatis
 mutandis.

1. Noto 1. quod omnis electio iure communi,
 antequam electus se in administratione ingerat, est
 confirmanda scap. Qualiter, cap. Postquam, de elect.
 cap. Cum eam dudum, de proband. cap. Auctoritas, de elect.
 in 6. sed praedicta capita, & alia de hac materia
 tractantia intelligi videntur de electionibus ad digni-
 tates habentes iurisdictionem in temporalibus, &
 spiritualibus, ut constat ex citatis capitulis. Cum
 ergo officium Procuratoris generalis, & Zelosi nul-
 lam iurisdictionem habeat neque in temporalibus,
 neque in spiritualibus, ut constat ex cap. Auctoritas,
 num. 11. Sed solum habeat quoddam prerogatiuas,
 non videtur eger confirmatione, sicut de facto dicti
 Procuratores generales non confirmantur, At ubi-
 lomnis dicendum est, Zelosatum indigere confir-
 matione in Ordine nostro. Tum quia, licet iurisdic-
 tione careat, habet tamen multas, & magnas pre-
 rogatiuas, & praereminias, ut videbimus; unde
 personatum dicit; personatus autem, & dignitas
 pari passu procedunt, capite primo, §. Sed si, de elect.
 in 6. Tum quia eligitur à toto Capitulo generali,
 ut Generalis, & Collega. Et merito. Cum enim
 habeat omnium negotia tractare, conuenit, ut ab
 omnibus saltem virtualiter eligatur, iuxta regul. 29.
 de regul. iur. in sexto, ubi dicitur. Quod omnes tangit,
 debet ab omnibus approbari. Tum quia in Cap. Genera-
 li Turonensi, num. 16. Zelosus ibidem electus dicitur
 confirmatus, & in nostro Formulatio habetur for-
 ma confirmationis Zelosi, forma 16. Ex qua constat,
 quod à principio Religionis Zelosi confirmaban-
 tur. Quare officium Zelosius est officium electionum,
 nec potest à Zeloso per quemcumque amoneri sine
 gravissima, & vergentissima causa, iuxta naturam
 officiorum electionum, de quibus Gonzal. ad regu-
 gul. 8. cancelli, gloss. 19. & num. 12. & Sigismund. de
 elect. dub. 49. à num. 1. Ad id autem, quod dicitur,
 Zelosi electionem non confirmari de facto. Res-
 pondeo id non procedere, quia dicta electio confir-
 matione non eget, sed quia communiter electio
 illa fit in Capitulo generali, praesente Genetali, ad
 quem, ut ad Superiorem immediatum pertinet con-
 firmatio, ut dicitur in primo Relig. quesi. 1. c. 31.
 §. 21. Unde si eligens cum aliis, censetur eo ipso
 confirmare. Nam quando ad eligentem spectat
 electio, & confirmatio eodem iure, ut in casu de quo
 agimus, si Generalis, ut Generalis eligit, & ut Ge-
 neralis confirmat, tunc illo casu eo ipso, quod eligit,
 confirmare

confirmare videtur, ut docet Gloss. in cap. *Vi circa*, verb. *Electio*, & in cap. *i. verb. Praesentem*, de elect. in 6. P. Gregor. de elect. cap. 19. num. 5. & in causa nostra Sigismundi. de elect. dub. 116. numer. 6. Tamburini. de iure Abbatis, dist. 6. quest. 2. num. 4. & alij apud ipsos.

2. Ex quibus etiam solui posse videtur illa questio, quam, ut solvemus, me machinam Ledores nostri Collegij Iesu Mariae Genovae, nimirum, Quo iure possint tractare locales vniuersos Consuetos electionem Correctoris facere die 15. Septembris, & deinde, si aliqui, vel etiam omnes ex illis, Definiores existant, possint eandem electionem confirmare in die Sancti Michaelis die 29. Septembris, quo Capitulum definitorium celebratur. Et cur etiam Collegij Provincialis in dicta Correctoris electione non habeant votum in Consuetu, in quo localiter commorantur. Nam respondeo, quod Fratres locales iure proprio, ratione scilicet localitatis, & habitatus, eligunt Correctorem de decimaquinta Septembris, eum Superiorem localem electio ad Fratres Conventuales pertinet; cap. *Abbatem*, 1. & 2. 18. quest. 1. capite primo de elect. & in Regula nostra numero 49. & in Correct. num. 103. Iure vero delegato, scilicet D. finitiorum confirmant die 29. eiusdem mensis. Quae ita, cum sint diversa, in vno, eodemque lubido subsistunt, ut Sigismundi. de elec. dub. 119. numero 4. Collegij vero d. Provincialis, cum sint exempti a iurisdictione Correctoris, nec faciant Collegium cum ipso, nec possint proprie dici de Capitulo, nec in illo vocales, non possunt ad electionem Correctoris ingredi, quae ad solos locales, & vocales conueniales spectat. Nec refert, quod ingrediuntur alla Capitula Conuentualia, vbi tractatur de negotiis Consuetum, in quibus resident, iuxta statutum cap. *Genuen*. 3. numero 6. Nam, vel dicendum est, quod habeant in dictis Capitulis solum votum consultum, vel, si habent decussum, id est, ex speciali privilegio illius Capituli.

3. Noto 2. quod in Ordina nostro Zelofus, completo suo officio, potest deinde eligi, & confirmari, ut patet ex textu citato Regal. num. 47. vbi dicitur. *Insuper ibidem* (in capitulo generali) *eligentur*, vel *etiam electi confirmantur aliqui Fratres Zelofus*, &c. Nam illa clausula, vel *etiam electi confirmantur*, non potest referri, nisi ad praecedens Capitulum generale, eum solum in generali capitulo Zelofus eligantur.

4. Noto 3. quod Zelofus non subditur Correctori Consuetus Romanus, in quo residet. Neque Provincialis aut alius quvis, eum Generalis, potest expedire negotia in Curia Romana sine scientia, & consensu ipsius. Ita statuit in cap. *Turonensi* num. 1. *Genuen*. 1. numero 5. *Paula* numero 24. vbi declarat dictum statum Turonense, quod scilicet possit Generalis expellere quacunq; negotia in Vrbe de scientia Zelofus tantum, & consensu Collegiarum. Item potest Zelofus assumere sibi Socium, qui nulli Correctori subdit, nisi illi, & P. Generali, ibidem, numero 16. Quod tamen intellige de consensu Generalis, ut declarat in Capitulo *Paula* numero 24. Potest interire singulis Capitulis generalibus, non tamen in illis votare, & dum discedit, ab Vrbe potest ad suum beneficium alium sustinere eum eandem ipsius auctoritate. Ita in Capitulo *Turonensi*, numero 17. Et hac subditum in absentia Zelofus paudet ibidem praeminentia, & privilegium Zelofus, ita in dicto capite *Turonensi* illis verbis. *Et interim dum erit absens ab Vrbe aut suum discessum poterit sustinere vnum ad suum beneficium, quo fungatur auctoritate, & officio sui in eius absentia*. Si ergo habet eandem au-

thoritatem, habet & eandem praeminentiam, cum haec ab illa dependat, & propter illam sit concessa. Et est certum in iure, quod caplarum lap. notum suae causae, leg. *Eius* ff. de operib. liber. & potius causae insint in caplarum leg. *Mauus* ff. de insinua. & iure. Socius Zelofus, durante loc. eius, non potest eligi in Correctorem; cap. *Tolosa*, numero 3. Hic Socius, mandante Zelofus, potest toties, quoties opus fuerit, & Consuetu caire, etiam renouate Correctore, altum sibi aliquo Fratre, etiam Conuentuali, in comitibus; nec per hoc poterit Corrector eum reprehendere; cap. 3. *Romano*, num. 9. Non potest tamen Zelofus negotia conuenique personae extra Ordinem existentis facere, aut procurare, nisi de speciali, & expressa licentia Generalis. Nec etiam potest facere negotia Fratrum particularium eiusdem ordinis, nisi ad haec mandatum Provincialis illius Fratris, factum de consensu Collegium dicti Provincialis. Ita statuit in cap. *Tolosa*, numero 3. *Genuen*. 1. num. 5. & in *Paula*, num. 24. cum Capitulum generale Romae celebratur, Zelofus in eo vocem habet; cap. *Genuen*. 1. numero 3. & *Paula* cit. Habet locum, in quocunque Consuetu reperitur, immediate post correctorem localem, *Genuen*. & *Paula* ex etiam praesentibus illis correctoribus aliorum Consuetum; *Rom*. 3. num. 11. Et adducit hic quod linardus in *Codic. Myn*. verb. *Zelofus*, ait, quod Zelofus nullibi praesidere debet, praesente correctore Consuetus 55. Transitus, fallitur tamen. Quia nihil tale in Capitulis generalibus reperitur determinatum. Immo contrarium colligitur ex eo, quod in cap. *Rom*. num. 11. dicitur, quod Zelofus debet praecedere correctorem S. Andae de Fratribus existentem in Consuetu 55. Transitus; & eum dictus corrector S. Andae de Fratribus eandem omnino habeat prerogatiuam praeced. not. quam habet Corrector 55. Tenetur, ut definitur in cap. *Assum*. 2. numero 16. aperte colligitur, quod si corrector, 55. Transitus existat in Consuetu Sancti Andae de Fratribus, vel alibi, illum praecedet P. Zelofus. Quod mihi est sine ulla difficultate certum, Nam nulla apparet ratio, quare debeat praecedere alio correctores existentes extra proprium Consuetum, & non hunc. Facit officium Zelofus, quouique alia Zelofus electus, Romae fuerit personaliter; ibid. Unde collige, quod Zelofus electus non potest alium subditum, nisi personaliter Romae compareat. Sed pone, quod post electionem Zelofus noui, qui nondum Romae comparuerit, Zelofus antiqua velit Roma discedere, cumque erit alium loco Zelofus subditum i Ego puto, quod id pertinebit ad Zelofum antiquum. Nam ille per determinationem dictorum Capitularum semper est Zelofus, quouique Zelofus nouus Romae personaliter comparuerit. Finem officio, est deducendus in suam Propinciam expensis totius Religionis; cap. 7. *Roman*. numero 11. & potius votare in electione illius Consuetus, in quo post rediit in suam Propinciam fuerit in Provinciali assignatus localis, etiam ibi non fuerit localis per tres menses ante diem electionis; cap. *Romano* 7. *sessio*. 9. *metina*. Quod congruit illi imis regulae, quae dicit, quod Absentia eius, qui Republicae causa absit, neque in, neque alij damnosa esse debet. & habetur expressis in cap. *Expensis de dilat.* vbi Glossa, verb. *Prisus*, multa congit, & docet etiam Bartolus ad l. *Testamentum* ff. de alienat. & cibis. legat. num. 10. ca. Non potest esse Vicarius Generalis ordinarius cap. *Turon*. numero 17. *Tolosa*, numero 49. *Messina*, numero 37. Sed ista statuta non sunt in vna; passim enim remanent Zelofus Vicarij generales. Generalis sanctus officio immediate non potest eligi in Zelofum

Zelosum, per statum *cap. Armen. 2. numero 10.* Cui statum non est delegatum absolute per electionem P. Simonis Bachelier Galli, qui immediate antea fuit Generalis. Nam illa electio non fuit facta à Religione, sed à Papa, qui in consuet. dicit electionis, quam habet *tom. 3. privileg. cap. 11. in consuet. 2. Urbani VIII.* non delegat prædicto statuto, nisi pro illa v. ce. significans statum impolitum remanere in suo robore. Item P. Zelosus potest recipere Fratres Romani advenientes cum villa, vel sine obedientia, eoque cum Capitulo locali, vel Sanctissimæ Trinitatis, vel aliorum Conventuum punire, vel incarceratione, seu ad P. Generalem, vel etiam ad suos respectivè Provinciales remittere: Ita statuit in *Capit. Turon. numero 12. Tolosan. numero 49. Romano 2. numero 10. vbi dicitur, quod, si vult dictos punire, sed velite eos remittere ad P. Generalem, vel ad suos respectivè Provinciales; non indiget Capitulo; colligitur ex dicta cap. Roman. Adveniente etiam, quod in positione dictorum debet omnium consensu Capitulum; nam dictum, Cum, consensum, & principalitatem dicit, ut dixi *tom. 2. Relig. quæst. 1. cap. 1. numero 1.* Quis autem debeat præcedere hoc casu Corrector ne, an Zelosus, videtur Zelosus, cum sit delegatus à Capitulo Generali, & primo nominatus. Sed post Correctorem cum sit ordinatus habens dignitatem, & æque principalis in negotio, ac Zelosus. Sed iam vires obvenit, ut Zelosus ex se ipso abique Correctore, & Conventu id faciat.*

5. Noto 4. quod per privilegia Summorum Pontificum diversis Religionibus concessa, quæ referuntur in *comp. prom. Mendicant. verb. Procurator Fratrum, vers. Circa autem Procuratorem generalem, & Sigillum elect. dub. 104. num. 6.* potest Procurator Generalis cuiusque Ordinis, qui habeat communicationem privilegiorum cum locis, Prædicatoribus, Augustinianis, cum quibus sine dubio communicat nostra Religio, ut dixi *tom. 1. Prælat. in consuet. Pyren. num. 5.* agere quascunque causas, etiam mandatum speciale requirentes omnium Provinciarum, Conventuum, & personarum Ordinis, ac si plenum, liberum, & speciale mandatum ad huiusmodi causas accepisset. Ita Rota *decis. 201. num. 2. apud Fern. part. 1. decis.* His tamen privilegiis uti non potest, nisi iuxta facultatem à Generali habitam: quia ita declaravit Martin. V. & alij Summi Pontifices, qui dicta privilegia concesserunt. Ita Sigillum, & Sorb. *loc. cit.* Ex hæc privilegia erant necessaria. Nam Procurator Generalis de iure communis non est legitimus Procurator pro singulis Conventibus, nec pro singulis personis de Ordine, sed solum pro nostra Religione in communi, ut docet Rota *loco citato, & Sigillum. citat. num. 5.* Quare Zelosus, qui sapit, procurabit à Generali hanc facultatem, & addi faciet in latus suæ confirmationis ad illam clausulam, *Omnibus iis gratias, &c. gaudere posse de ceteris, quæ, &c. dignoscuntur.*

6. Noto 5. Zelosus habet locum in Capella Papæ, quæ est magna præsententia, ut ait Sigillum. *loc. citat. num. 7.* quia vias est semper felix recordi P. F. Diodatus Lomeolinus Genovensis tempore sui Zelosus sub Urbano VIII. *ab anno 1. usque ad 6.* per quas etiam semitas gradatæ præfatus Zelosus P. F. Raphael Piazzi, simul Genovensis ob præclaras animi sui dotes mihi charissimus. Et deberet uti alij Procuratores Generales in honorem Religionis.

CAPVT III.

De forma, qua Generalis declarat, aliquem fuisse in Zelosum electum.

Frater N. Ordinis Minimorum Generalis. *Fructus, & singulis huius nostræ literæ inspecturis salutem. Cunctis pateat, ac notum sit, in generali Capitulo Roma nuper in Conventu Sanctiss. Trinitatis die 6. Maij, anno 1629. nobis presentibus celebrato, P. F. N. virum quidem omni doctrinarum genere constitutum, & in ingendis versatissimum, nec non singularem prudentiam, vitæque integritate insignem, in eisdem Ordinis Zelosum, Generalemque Procuratorem assumptum fuisse. Quam sanè electionem, assumptumque, vi latenter excepimus, sic prævidi etiam, saltemque curavimus, ut minus huc, vel ab ianito, ac quantum in ipsa erat, renuente, susciperetur. Quod ubi nos assensum esse perspeximus, ut viderimus, ac diligentius id munus pertractaret, gratias omnes, & immunitates, prærogativas etiam, ac privilegia, quibus iuxta nostras constitutiones, Romanique Pontificis indulta ceteri eiusdem Ordinis Zelos, fuit, & potiri solent; ac in specie, ut Provinciarum omnium, Conventuum, necnon tam Ordinis præfati, quam ulterius cuiusque personarum, seu aliarum quarumcumque, cuiusvis conditionis, & quantitatæ existant, causas quascunque etiam speciale mandatum requirentes, ac si speciale illud plenum ac liberum ad huiusmodi causas accepisset, in Romana Curia agere quent, ac expedire, libenter eidem concessimus, ut eandem presentium tenere concedimus, & largimur. Ac præterea, ut Socium sibi pro libito assumere, eundemque assumptum semel, ac pluries mutare possit. Quem quidem Socium sic assumptum à Correctoris iurisdictione, auctoritateque amovendi eximimus, & absolvimus, ut per presentes eximimus, & absolvimus, sub nostris duximus immediate, ac eiusdem Patris Zelos protektione suscipimus, remittimus, ac constituimus. In quorum fidem, &c.*

1. Noto 1. quod quando Generalis est present electioni Zelos, non est necesse, quod illam confirmet, ut dixi hic *supra cap. 2. num. 1.* Hæc autem formula faciendæ est Zelos, ut possit ostendere Iudicibus, quibuscumque ager, se esse Procuratorem Generalem; & est veluti mandatum procuratoris.

2. Noto 2. quod officium Procuratoris generalis est magni momenti, & maximè consequentis. Hic enim semper aures, vel Pontificis, vel Cardinalium, vel Romanorum Principum, vel Summorum Ecclesiæ Prælatorum, & primarum mundi nobilitatis pollicet, ab utique ipsa pollicetur, & stimulat. Hic Romæ residet, quæ est omnium Civitatum Regna, omnium Urbium Urbs, totius mundi caput,

orbis terrarum delictum, bonarum literarum munus, communis omnium patria, Sedes Apostolorum, Pontificum habitatio, catholice fidei palamentum, & clypeus. Hic est veluti Legatus lux Religionis, & Nuntius, cuius Officium est, dictam Religionem modice propagare, pro illius honore vitam exponere, propria eiusdem iura tueri, antiqua privilegia conferuare, noua acquirere, Generis auctoritatem necnon omnibus defendere, à calumniis liberare, gratiam Papæ, & Cardinalium, maxime Protectorum, si conciliari, conciliata fouere, illius merita extollere, fragilitates tacere, seu exulare, discoloris, & discoloritibus resistere, denique verbis, & operibus Religionem ipsam, Prouincias, Conuentus, perlonas tutari, patrocinari, ne illis iniuria aliqua in bonis, personis, iuribus, & honore infligatur prohibere.

3. Ex quibus deduco, quod tria necessaria debet habere Zelofus, scilicet scientiam, prudentiam, & eloquentiam. *Non oportet enim ad Thom. 5. politic. cap. nono, quod habent scientiam; aliter enim non possunt dirigere in finem intentionem eas, quæ sunt ad finem.* Scientiam, inquam, non Philosophicam, sed scientiam moralem Canonum, & prouinciarum, ac constitutionum lux Religionis: sine hac enim non poterit Religionem, nec Religiosos, nec ipsorum iura tueri. Et in omni casu adire Causidicum, & Advocatum, turpe est, & maruptio nocuum. Et præterea isti particularum iurum cognitionem non habent, unde sapientissime canones sumus, & pro Luna placentiam, cum præsertim moris occupent negotiis, & panis luctandi necessitas illis insolitam diligentiam non concedat. Deinde, si ex improbitate respondere oporteat, non sine vercundia, & Religionis dedecore talis scientia: iniurio erit obmutescendum. *Nam tempestas imminet: aiebat Plato 4. de leg. nullum interesse arbitri gubernatoriari habere artem, necne.* Hinc fit, ut non nisi iusta, & iuste petat, atque ita tardè repulsa patiatur. At enim Petarcha dialogo 29. *Disce optate possibilia, ut indignationes fugias repulsarum. an assequi velle quicquid incensulatus, & inexplabilis aperitus optauerit, quicquid sper vana suggesterit.* Tempus autem dicta scientia vtendi à prudentia mutandum est. Nam conceptum letumoni in Curia aliquando retinere, expeditum est, & quandoque non loqui perniciosum. Quare prudentia omnino est necessaria, quæ doceat, quando loquendum sit, & quando tacendum; prædicet enim hæc, quomodo, & quo tempore quælibet actio sit intentanda. *Vnde qui non habet prudentiam, aiebat Beatus Laurentius Iustinianus in tractatu de prudent. cap. tertio. Licet sit magne Sanctitatis (& literaturæ) similis est homini in alium respicienti, & ubi ponat pedem suum non videnti, qui de facili potest rueri.* Est enim prudentia, vt dicit Chrysostomus in Psalm. 13. *Lucerna anime, regina cogitationum, magistra eorum, quæ bona sunt, & honesta.* Et præterea necessaria Zelolo eloquentia, tam in voce, quam in scriptis, vt sciat suadere, & dissuadere, & facili, & efficaciter conceptum, & intentionem suam imprimere. Verba namque viua, spiritu prolata solent læpius obliuisciorum, & irresolutionum corda mouere. Vnde Nicephorus historic. libro 6. ait: *Eloquentes esse oportet eos, qui Legati ad exteras nationes proficiscuntur, vt linguis ab omni parte instructi in quouis dissipationum genere palmam obtineant. Eloquentes autem ille est, ait Calliodorus super Psalm. 33. Qui scit parua submisit, media temperate, magna granditer dicere. Qui scit inuenire præclarè, annuntiare manifestè, disponere apertè, & figurare varie.* Non itaque eam eloquentiam peto in Zelolo, quam Rhetores affectant, quæ in scolis, & pompis, & verborum, ac affectuum apparatu consistit, hic enim non

est modus negotiandi in Curia Romana, & magis eacozellum dicit, quam eloquentiam: id scilicet homines debet esse pius, si plex, negotiis conueniens, & apertus: eam illam aitem ostentans, vt quæ dicit, efficaciter probet, & persuaseat. Si his accedat nobilitas originis, nugas æstimabitur ab omnibus Zelofus. Est enim nobilitas signum virtutis. Et si hæc nobilitas habeat annexum aliquod, quo possit Zelofus se libere ostendere, gratissimus erit, etiam Curialibus, qui semper ad manus, ad oculis respiciunt, & seruant punctum, sicut ad Naloni.

Ipsæ licet venias Musis aueratus Homere, Si nihil attuleris, ibis Honore foras.

Et facillimè obtinebit quæcumque petet. Nam paupertas apud istos ridiculos homines facit. Nam prius quid petas, quam quid petis, petitur. Et hiliter, ac alacriter recipiunt, & hilariter eum recensent; nisi forte reculent, quia paupum. Tu tamen semper oblerua Canonis illud, *Cui des, video.* Nec te demulceat suauitas verborum, nec illic maxime, ac vniuersales oblationes, quantumvis ex intus cordis penetratibus tibi promente videantur, his namque artibus viuunt Curiales, & in ipsorum pomatis nascuntur tales fructus, quos cum non emant, prodigè dispiciunt.

Appendix 1. ad ea, quæ dixi supra litera O. cap. 4. num. 2.

ROSTRUM fuerunt impressa, quæ loc. citato in titulo dixi, fortuito legi linardum nostrum in Codice minimo, verbo *hospites in fine*, ubi refert statutum Capituli Generalis Genæ 7. celebrati, ipsi num. 24. mihi 22. quod sic in meo manucripto habet. *Aditio quædam Patris Vicarij Prouincie Castellæ de quibusdam fratribus, qui pro suis negotijs petunt Conuentum Vallisolanum ad Curiam regum, vel Illustrissimum D. N. autum Apostolicum absque licentia superiorum, decernerent Patres, tales debere carceribus mancipari. Qui si habuerint licentiam, etiam si esset Eminenti Nuncijs, soluant singulis diebus quatuor argenteos. Subdit vero Imaidus, quod eadem prolixus est ratio de Conuentibus Romano, Parisiensibus, Plateæ regie, & similibus, quæ extensio, cum sit perperam facta, & contra iura mihi non placeat. Vnde, ne aliqui incaute illa decipiantur, mihi visum est impugnare, & simul de illegentia, & validitate dicti statuti dilatare.*

2. Et 1. Quod licet eadem prolixus sit ratio de aliis Conuentibus, non tamen fit in his idem ius. Probo 1. nam illud commune dicitur, quod ubi militat eadem ratio, ibi militat idem ius, tot habet limitaciones, vt ait Castr. Pal. part. 1. tract. 3. de leg. dist. 3. part. 3. §. 4. num. 2. vt potius ponendum sit pro generali regula, ob solam similitudinem, vel identitatem rationis nunquam legem esse extendendam ad alium eam, qui subiecta verborum forma non fuerit comprehensus, sicut nec illud extendit Suar. lib. 6. de legibus, cap. 3. a num. 4. & probat, quia ratio legis non est lex: ergo etiam si in alio casu eadem ratio sit adhuc non inferretur esse de illo legem, quia optime potest legislator de vno disponere, & non de alio, vel quia non vult, vel quia non excedit omnia simul prohibere, neque omnia omittit, etiam si in illis eadem ratio sit. Quod propterea dicendum est procedere in casu nostro, nam Patres dicti Capituli instantibus, ob paupertatem præfati Conuentus Vallisolanæ, Prouincialis, & Commissio Castellæ, voluerunt dictam gratiam concedere dicto conuentui in specie ob dictam

dicitur rationem, & alia, quæ præfatos Patres potuerunt motere ad concedendum, non tamen licet in alio Conventibus Parisiensibus, & Romano eodem ratio militet, potest intexti, quod videretur illis eandem gratiam concedere & tam quia, si voluissent, cum liceret, illis eadem infirmitate laborare, experire concessissent; cum ergo non concesserint, signum est noluisse concedere, & nulli determinate pro illo Conventu, & non pro aliis, quia fortè illa extensio pro aliis Conventibus non capiebat, vel propter aliam rationem nobis ignitam mouerunt illos ad concedendam dictam gratiam dicto Conventui, & non aliis, tum quia, si militasset eadem ratio. Patres Galii, vel in dicto Capitulo, vel in aliis sequentibus dictam extensionem postularent, quod cum non fecerint, dicendum etiam est, nec eandem rationem militare.

3. Secundò probant improprietatem dictæ extensionis, quia in legibus exorbitantibus à iure communi, ob aliquem specialem finem alicuius personæ, vel loco factum; non datur extensio ob similitudinem, vel identitatem rationis. Ita Casus Palanius loco citato, numero 6. Rebellen de obligat. infest. libro primo, parte 1. quæst. 6. sect. 4. numero 27. Solus de legibus disputat. 21. sect. 6. numero 34. patet, tum quia iuxta leges assimilantur dispensationibus, & privilegia autem, & dispensationes non recipiunt extensionem. I. Quid vero, ff. de legibus, cap. Saci de privileg. Tum quia ea, quæ à iure communi exoribant, non sunt in consequentiam iuxta per regulam 28. de regulis iuris in 6. Quod autem hoc statutum sit exorbitans constat, quia concedit privilegium dicto Conventui contra Regulam, & constitutiones, ut videbimus in sequentibus, ergo non potest extendi ad alios Conventus Parisiensem, & Romanum.

4. Immo idem, quod propter dictas rationes neque potest extendi ad Conventum Martensem, ut videtur ex eisdem Patres Castellæ; nam siue privilegium sit, siue dispensatio, cum sit exorbitans non extenditur: Neque obicit, quod Conventus Martensis sit Conventus eisdem Provincie cum Conventu Vallisoleto, nam ratio, quæ movet illos Patres ad dictum privilegium concedendum, petita est ex Conventu Vallisoleto. & qui insisterent pro ea obtinenda, pro dicto Conventu Vallisoleto insisterent; Vnde cum probaverimus dictum privilegium non extendi, probatum similiter remanet, quod non extendatur ad Conventum Martensem, licet sit eisdem provincie; nec vila apparet ratio, quare potius extendi debeat ad Conventum Martensem, quam ad Romanum, Parisiensem, & alios eodem morbo laborantes. Quare censeo, quod Corrector Castellæ non potest iuxta conscientiam exigere ab hospitibus in suo Conventu hospitantes cum obedientia suorum Prælatorum dictos quatuor arguentes, quod si exigat peccata, & teneor restituere: & intelligi, quod non potest exigere vigore dicti privilegii concessi dicto Conventui Vallisoleto, tum propter dictam rationem quia privilegium locale est, quod non extenditur, præsertim cum Conventus Martensis sit principalior, & diutius Conventu Vallisoleto ad dictam Thesauri verba Privilegium cancelli. 731. numero 12. item quia in dicto Conventu Martensi videtur esse causa motiva concessiois dicti privilegii, ad cap. 1. de privileg. in 6. quod si non cessant, quia & ipse prematur paupertate, debebat impetrari nova concessio: tum quia dictum privilegium in de favorable non est, quia exorbitans est, licet fauere dicto Conventui, ut patet ex l. 2. de iure, ff. de iure maritimo, & dicti Rebellen loco citato, verba, Proposita Regula.

Aique ita extendi non potest iuxta Regulam, Oñe, quæ est. 13. de regulis iuris in 6. Adde quod, ut audio, solam 25. ab hinc annis Conventus Martensis exigat dictam pensionem, & quod Illustrissimus Nuntius ad utilitatem fratrum dictum statum confirmavit, vel de novo statum, quod non scio. Scitamen, quod fratres, qui ad petierunt à Nuntio gratiam peccatorum & possunt petere ad formam Correct. num. 110. Adde denique, quod, ut audio, non est adeo magnus concursus hospitem in dicto Conventu Martensi, quin possit commodè sustentari ex elemosynis, & redditibus Conventus, quod si est verum, omnino contra mentem dicti statuti exiguntur dicti quatuor argentei. Adde etiam, quod Conventus Mellani, Neapolis, & Genæ continuè absque interruptione hospites hospitantur, & tamen nihil, vel ipsi hospites solvant, vel ab eis exigunt, nec quicquam de hoc cogit, unde constat, quod concursus hospitem cum eadem, & fortè maiori paupertate non facit, ut possit exigi ab eis quicquam.

5. Circa verò intelligentiam dicti statuti, proferat, ut sustineri possit dico, quod debet intelligi, non quod fiat, qui cum obedientia suorum Prælatorum accedunt ad dictum Conventum Vallisoleto, propter negotia Provincie, debeant solvere quatuor argenteos singulis diebus, sed quod dictos argenteos teneantur solvere Provincie, seu Conventus, qui mittunt dictos fratres ad negotiandum in Curia Catholica, vel cum Illustrissimo Nuntio, siue hoc faciunt per ipsum missum, siue per quemcumque alium, & hoc non ratione stipendiij, quæ illi, sed solum ratione elemosynæ ad sublemandam paupertatem dicti conventus. Fratres autem, qui accedunt ad dictum conventum propter negotia propria, nihil teneantur solvere. Quod si hoc modo non intelligatur, est iniquum, & iniustum, quia foret proprietatem, dæ occasionem peculij, ut magis constabit ex dicendis.

6. Circa validitatem dicti statuti. Dico, quod, nisi intelligatur, ut dixi, sed ut sonare videtur verba est iniquum, iniustumque contra ius naturale. Et proba. Quia professio Religiosa est contractus mutui inter Religiosum, & Religionem, quo ille se obligat ad inseruiendum Religioni secundum Regulam in quocunque loco cum Religio misit, Religio verò se obligat ad illum alendum infirmum, sanum, in quocunque loco ipse se per obedientiam receperit. Ita Panor. in cap. Porcellum de regul. numero 10. Vetus de novis dispat. 1. dub. 15. numero 4. Sanchez lib. 6. in de iur. cap. 9. num. 7. dicta tenet 1. Prælati religiosi quæst. 3. cap. 1. numero 160. & hic supra loco citato in ritul. numero 2. Contractum autem, seu pactum obligatur simpliciter, & absolute est de iure naturali, ut Sanchez lib. 1. de sponsalib. dispat. 7. numero 16. Sylvest. verb. Obligatio, numero 12. & alij communiter, nam ius iuraturæ fidem in contractum seruandum præscribit. Nec solum de iure naturali est obligatio pactorum, sed etiam de iure canonico, & civili cap. 1. de pactis leg. Iurisdictionum, §. Præterea, ff. de pactis, constat ex ipsa definitione contractus, quæ ponitur à Ulpiano in l. 1. de verb. signifi. quod sit, alteri circumque obligatio, ex partium voluntate, & pactione confurgens, ut subdiunt Doctores apud Rebellen loco citato numero 1. Porro obligatio est duplex, ut ait Rebellen de obligat. infl. lib. 1. part. 2. quæst. 1. sect. 1. numero 15. una naturalis, non tamen civilis, altera civilis, & naturalis simul, prima dicitur ea, quæ licet ex natura rei oritur nec à iure civili impeditur, ut eo tamen non soluetur. Secunda est, quæ licet ex natura rei oriatur, siue supposito iure positum, ab eo tamen soluitur, concedit

concedendo liberam actionem laici. Obligatio autem, quæ nascitur ex hoc contractu, seu pacto partium resultat, secundum genera est. Vnde colligitur, quod non solum tenetur in conscientia Religio tale pactum suo Religioso servare, ita vt moraliter peccent superiores non seruantes, sed etiam, quod subditus habet actionem civilem in foro externo contra dictos Superiores nolentes dictum contractum servare, vt possint illos vocare in iudicium, & facere sibi dictum pactum servare, & conuenientes habent actionem civilem non soluendi dictum pretium taxatum, & possumus superiores pretendentes illud exigere, vocare eorum iudice, & facere desistere à tali exactione, immò, & condemnare ad iam exacta restituenda.

7. Dico 2. dictum statutum intellectum, vt sonant verba, est expresse contra ius canonicum, patet. 1. quia in *cap. Non dicatis*, 11. *quod* 1. dicitur, quod inter Religiosos omnia debent esse communia, non quidem vt singulis, ita vt singuli sint Domini, & possint disponere de aliquota parte eorum, sed communia, vt vniuersis, ita vt illi quibus nullam habeat dominium super aliquo bonorum ipsius monasterii, sed solum apud Capitulum vniuersum, seu vniuersum tale domonium trident. Ita Nauarr. in *dilecto cap. Non dicatis*, num. 8. Si ergo valet dictum statutum vt sonat, oportet, quod quilibet Religiosus habeat aliquam partem bonorum sui monasterii, quod possit soluere dictam taxam quantum argentorum; cum ad prædictum Consuetum accesserit. Præterea bona dicti Consuetum non sunt omnibus Religiosis nostre Religionis communia, sed solum communia illis, qui in dicto Consuetu habitant, denique bona à particulari Religioso acquisita non possunt esse communia Religioni, neque illi incorporari, cum illa indigent pro soluenda dicta taxa, si occurrat ad dictum Consuetum pro negotiis accedente.

8. 1. Patet ex *e Monachi de stat. Monach.* vbi prohibetur Religiosis habere peculium, & in sepulchra aliorum iubetur sepeliri Religiosos, qui in extremis peculium habere inuentus fuerit. At statum dictum statuto, pecunia prohiberi non possunt à Prælati, dicit enim semper subditos indigere illa pecunia, quia indigeo ite Consuetum pro negotiis, in quo tam exordiam.

9. 3. Probatur ex *cap. Cum ad monasterium, de statu Monach.* In quo inter alia præcipitur, quod si quicquam alieni fuerit delinquant, non debet præsumere illud accipere, sed debet illud Abbati, vel Cellario consignare; quod etiam statum Trid. *sess. 25 de relig.* *cap. 2.* vt hoc statum dictum statuto, vt sonat, obseruari non potest, nam si Religiosus habeat necessarium ite Vallisoleum pro negotiis, cum teneatur ibi soluere quantum argentis quolibet die, potest recipere, quod sibi fuerit datum à quolibet seculari pro dicta taxa soluenda absque eo quod illud consignet Abbati, vel cellario; immò absque eo quod dictus Abbas id possit prohibere, si enim habet obedientiam eundem ad dictum Consuetum, & debet ibi soluere dictam taxam per statum generale, necessario debet habere, quod possit eam soluere, nec potest hoc impedire Prælati inferior, cum hic in superiori, quod est Capitulum generale, non habeat potestatem, *Cap. Inferior, cap. Deinde* d. 11.

10. Dico 3. prædictum statutum est expresse contra regulam nostram, Probatur, quia in regula n. 4. dicitur: *Præterea sub paupertate evangelica perpetuo nihil habent omnes dicti Fratres clerici, & laici pecunias nullatenus tempore, nec illas scienter deservant.* Est autem paupertas Evangelica nihil in particulari habere, vel possidere, sed de communi penia vivere, & ex illo

habere, cuiusmodi vniuersalique necessitas postulauerit, si eis necesse sit alio alio, verbi gratia. *Nec quisquam verum, qui possidet aut, aliquid suum esse dicat, si fidem erat illis inuicem commissa, neque enim, quisque neget quod inuicem illis.* Den de illi debent soluere dictos quantum argentis debent, & illos taxare, & super se portare contra taxam expellam repugnat in *Corr. n. 40.* puniuntur, qui pecunias scienter retinent, vel super se portantur, & Prælati talia facientes statim iubentur deponi.

11. Dices, regulam iam in hoc puncto de tactu, & portatione pecuniarum non obligare per consuetudinem in contrarium. Resp. falsissimum esse talem consuetudinem esse introductam huiusmodi in Ordine nostro: Tunc quis, cum de annexis, & connextis idem sit iudicium, & tactus, & portatio pecuniarum sint circumstantie annexæ voto paupertatis, conducentes maxime ad obitricandum illis, cum contra vota non possint introduci consuetudo, vt dixi *rem. 1. relig. q. 1. cap. 8. §. 4. conel. 1.* videtur, quod neque etiam possint introduci contra circumstantias annexas sed eas, quod possint introduci, cum ad legitimum consuetudinem introducendam requiruntur in primis præscripti o legitima, & scientia Prælati potens hanc legem tuocare de multis actibus in contrarium, vt dixi *rem. 1. relig. q. 1. §. 4. n. 181.* cum nullum ex his adhuc addis, cū Prælati semper vel possint, vel saltem prout arguitur pecunias publice tangentes, & nullus sit nisi sit multum impudens subditus, qui hoc ausat, non potest dici, quod contra hoc præceptum regule, sit adhuc introducta consuetudo, quæ illi præualeat. Adde quidem in hoc puncto aliqua tolerantia per negotia gentium prælatum introducta, quæ est quædam permissio siue pecunia facti non liciti, vt tam definit Tullius in *7. anti. l. 124. num. 8.* quæ tamen permissio non inducit concessionem, vel dispensationem à quod factum sit licitum, vt Tullius *ibid. n. 124* neque excusat, à pena, quia Prælati tolerantia non habet facultatem rem tunc pecuniam illam contra pecuniam tangentes abique rationabili causa, cum sit lata à iure, vt Tullius *ibid. num. 19.* Vnde superiores pecuniam tangentes punire possunt. Adde, quod illa consuetudo, seu tolerantia, cum non sit vniuersalis, sed solum apud Religiosos relaxata, non potest haberi. Quod concludendum est, quod non potest per istam tolerantiam saluari, quin dictum statutum sit contra regulam.

12. 1. Probatur eadem conclusio ex *Corr. n. 48.* vbi ponitur quicunque Religiosus, qui quicunque pecunias sibi à quocunque clauis, & Corruptis non presentia, & eadem absque ipsius Corruptoris licentia retinuerit. Et in *cap. Pauperum*, 2. quod immunitate *cap. 4. Valent. num. 31.* præcipitur, quod dicti elemosynæ à quocunque habito reponantur cum elemosynis Caritatis in causa elemosynarum, Et *Vald. num. 13.* Si quis pecunias à quocunque habito non statim Corruptori resignauerit, non quem proprietas ponitur. Et *ibid. num. 24.* dicitur, Item si quis libros vendere profusus ad suum usum concessit, & quocunque habito reponit proprietas ponitur, & similibus statuta habentur. *c. Pal. 4. n. 31. & 32.* sed hæc vix obseruari possunt statum dictum statuto vt sonat.

13. 3. Probatur ex regula *num. 34.* vbi dicitur, *Peram tanto huiusmodi hilari corde, & vultu placido restituantur, & in ea consueque loci facultatem huiusmodi tradantur, cui præcepto regule ex diametro aduersatur præstatum statutum.*

14. Dico 4. Prædictum statutum est contra ipsam alia statuta nostre religionis, quoniam aliqua fuerunt confirmata à Papâ. Probatur 1. ex *cap. Telle*, *num. 30. 2. Rom. num. 38. 1. Cor. n. num. 11. Paul. num. 39.* vbi dicitur,

dictor quod inuenerant exporantes in alieno. Conueniens debent charitatem seruare, nec per hoc Conueniens suum localitatem teneant quicquam relaxare. Conueniens, qui dictos inuenerant cursum. Vide *super* *lit. O. cap. 4. num. 5.* ubi ad verbum scripto narratum. Et aduertit, quod capitulum Parie fuit confirmatum à Papa. Aduertit etiam, quod hic statum fuit sanctum in quatuor capitulis Generalibus. Aduertit etiam, quod Pater Pallar, in manu ad dictum statum Pandan, quod casola horum statum fuit *cap. Non dicatur 12. quæst. 1.* inuenta quod in religione nostra omnia tempore voluerunt. Pater esse communis. Si ergo voluerunt Pater, ut quando quis infirmus in aliquo Conueniens, possit Conueniens, in quo infirmus, quidam pro tali infirmitate sepe-tere à Conueniens tunc localitatem, multo minus de-derunt illi voluisse, ut quicquam recipietur pro ho-
picio.

15. a. Probatur *ex cap. 1. Bonen. num. 10. & Pal. 4. num. 47.* ubi statum, quod si frater hospites sine sub obedientia Correctoris illius Conueniens, ubi sunt hospites. Statum autem sic habet. *Quod in Capitulo Bonensis de fratribus inuenerant fuit debita-mentum, declarandum esse potuerunt Pater, ut frater hos-pites, & peregrini sub obedientia Correctoris & obedientia Cor-rectoris illius Conueniens, ubi sunt hospites, & per consequens eiusdem ordinis, ubi ad regularem obseruationem sui Conueniens spectantibus subiectis, nec debent sine sui li-centia Conueniens exire, & de excessibus suis si quos ibi committerent, debent, & possunt corrigi, & castigari, tenentur tamen benignè Correctores eis permittit, eorundem negotia in suis Conueniens peragere, dummodo non scandalis, sed bonis ea tractant, & concludant, & hoc etiam esse verum de iure communi dixi *tom. 2. religio. quæst. 1. cap. 8. à numero 10.* Si ergo sunt subditi Correctori, & tenentur obseruare ordina-tiones ad disciplinam regularem spectantes, & possunt corrigi, si eitent, quare non debent ali ab eodem Conueniens, cum infirmis. Adde, quod secundum laudabilem religionis consuetudinem hospites Sa-cerdotes tenentur dicere Missam pro Conueniens, in quo hospitantur, ut dixi *tom. 2. religio. quæst. 1. cap. 3. num. 12.* Ergo debent etiam ab eo Conueniens aliquid, qui altario seruis de altario vincti debet. Hic autem omnia destruantur, si illud statum Geuon. intel-ligatur, ut sonat.*

16. j. in Cap. Valent. g. numero 20. *vers. Qui-entum*, dicitur. *Pro paupertate fratrum volunt, ut ad vi-gentem obseruent Concilium Tridentinum sess. 25. de re-gul. & quia statum sunt in nostris statum usque ad hunc, declarant videri fratres de bonis usum concessis non posse, nec vendere, nec alienare, nec commutare, nec aliquid aliud facere, cum hac omnia deuotus altum libera voluntatis, & bonorum inuoluntatis, & domi-niam, & fratres non habent nisi usum facti. Sed pone quod quis pecuniam non habeat, habeat autem li-bros, ut si debet ire ad Conuentum in quo soluenda est dicta pensio, velit, possit, Corrector possit vendendo libere, ut dictam pensionem soluat, acque ita eneruent cuncto regulari discipline, & paupertas corruit, & prosperitas fouetur.*

17. Dico 5. hoc statum esse contra virtutem ho-spitalitatis ratiom nobis commendanda à B. P. in *reg. numero 14.* & ab antiquis Patribus *Cap. Tolos. nume-ro 72. cap. 3. Roman. numero 30.* & de qua dixi multa *tom. 2. prius in censuris. 6. Vben. VII. & præci-pue à quod hospitalitatis officium propter inopiam non est deferendum, nam Hieronymum. Marib. 10. ad illum locum, Qui dedit Calicem aque frigide, ait, Rursus putris alius censis, & dicitur paupertate probetur, utque me reseruit, ubi hospitalis esse non possit,*

Et hanc excessum leuissimo præcepto diluit, ut calicem aqua frigida tota anno parrigimus frigidus, aqua non calida, ne, & in calida paupertas ex por-tia lignorum necesse quæretur. Legant enim locum Hieronymum impetores omnes, & illi maxime, qui prædictam pensionem à suis hospitibus præstent, non querit hospites, ut opusce traditur, ut com-munis recipiant, ut mote magnum recolligatur, sed hilari corde, & vultu placido, ait B. P. in reg. loco citat. & in ea facultatem emissaque tunc benignè, tral-latur. Hæc non impediunt paupertate Conuen-tum, hæc omnem exultationem excludunt, hæc impium, barbarum, & crudele reddunt illud statu-tum, ut cantat, ac superiores illud ad litteram serua-re præstent, recipiant hospites hilari vultu, & si non possunt illi dari pices, dentur legumina, si neque hæc denique capere, & alia, vel solos panis, si neque hæc adde, detur illi potus aque frigide, hæc illi consistat de paupertate Conueniens, & sufficit. Dixi etiam, quod qui inhospitalis sunt, ad dignita-tes prohibentur promoueri, *cap. Ambrosianum dist. 83.* & qui sunt promoueri debent depromi, illud enim, quod impedit promotionem, debet etiam promotum, Adde nunc, quod tenentur nostri Sa-pientiores hospitibus omnes nostros Religiosos indil-lenienter, etiam si inuenerint eorum sint, nam ut dixi *super* *lit. O. cap. 4. numero 2.* omnes religiosi habent ius ad omnia bona religionis, in quocunque loco sint cum obedientia totum superiorum, & hospitali-tatis nemini est deneganda, *cap. 1. de impi. & vendit. cap. Monacho de præb. & dig. cap. Quæstio-nis dist. 42.* Et impetores, qui hospitali eternam contemnunt, sunt excommunicati, *cap. de qui despicit, dist. 42.* & tantum estimant à sacris canonibus hospitalitatem, quod licet græue malum sit in Ecclesia commissa facere, in calu itamen ne-cessitatis pro colligendis hospitibus conceditur in *cap. Nulli Episcopi dist. 42.* Unde hospitalitas est de iure diuino tolli prælati. 1. ad *Timoth. 3.* ubi dicitur, oportet Episcopum hospitalitatem esse, id est amantem hospitum, & peregrinorum, ut illis domo excipiat, tractet, & foueat, quem locum diffusè expendit Barthola de præstare Episcop. in *sol. 2. alleg. 9.* Immo omnes debent esse de iure diuino hospitalitatem probat, adducis multum Scri-pturæ locis, Animus Sola ad decreta Decem Sabaudia de scilicet. & nunc, ad text. *cor. h. lib. tertio decretorum in gloss. numero 8. fol. mi-bi 227.*

18. Quod vero illud statum intellegendum, ut cantat, sit contra hospitalitatem constat. Quia hos-pites gratis, libenter, Zelo charitatis, amoris Dei recipi hospitem, superior autem illius Com-ueniens non ita, sed solum largito pretio, data pensione, soluta gabelle, unde non iam hospes, sed caupo, sed Tabernarius, non superior Religio-sus est; Unde illi episcopi caponum, & Taberna-riorum conscribunt. Nomen Mercatorum hos ho-norat Batul. in *leg. Cum pater ab Aterfo. ff. de leg. 2.* Perdicant autem canones Clericum negotia-ntem tanquam pestem esse fugiendum, & in *leg. Humilem. Cod. de inest. nupt.* habentur tan-quam personæ viles. Aliis infamiosis titulis honotantur ab aliis cupones, quos omi-to consilio ubi statum sunt ad inuicendum pu-dorem superioribus præstentibus dictam ga-bellam exigere. Et pro coramde notent Præla-ti, quod, hospitalitatem esse remuneratorem officii, auaritia est, ut Ambrosius lib. 7. in *Lucam ca-pite 14.*

19. Dico 6. constare inuoluntatem dicti sta-tuti

tem et inconvenientibus, quæ ex illo sequentes, et quæ iniquitates, quod fratres relaxati non accedent ad Conuentus, sed per einitates in cauponis permanent, si enim solitudinem est pro videri, melius est, et tunc nobis vivere in cauponis, quam in Conuentu, nam ibi vivitur cum maiori libertate absque vlla subiectione, ac onere, comedunt ad benedictionem &c. ex hoc utem inconvenerunt, quos sequantur, et isti benigni, et misericordes Deo; quid isti comedant, quid iaceant, loquantur, quomodo ambulent, dormiant, &c. In damnum universale Religionis, & praeteriam Conuentus, ad quem, ne solentur pensionem, non accedant, hæc cogitationes penitentiam, mentis dolemus, oculis deploramus. 2. sequitur quod, qui haberet necessitatem faciendi aliquod negotium in Civitate, ubi adisset Conventus sic privilegiatus, nec haberet unde solvete gabellam, nec esset vnde licet haberet, id curaret conquiri per fideles, per milites, iusta &c. Vnde in constitutionibus Augustinensium cap. 40. habetur hoc verbum. *Ex particulari via fratrum Conventus confidit, & fratres rapit, & furari cogunt, & ad communionem visitantur, in qua ordinis statum, & solas amittunt, & pax & tranquillitas corporum conficit, redduntur tepidi, & ad mortuum animam, & destructionem, a quibus confuso ordine, & perditio animarum depravata, sunt omni hora parati, & prout.* Ita refert Beatus Iordanus in vitæ Patrum lib. 4. cap. 13. quorum omnino, ait, est Privilegiatus, per quem communitas in Religione non servatur, unde, inquit, in officio videri solent non debet, si enim videri nominari passus non debet, sed gregis sui commissi lupus passus denuciat. Ad quæ per vicaria Domini nostri Iesu Christi, & per charitatem B. P. precat superiores maiores ordines respiciant, & non permittant ob nullis momenti interesse tot animarum tuinas, tot Religionis scandala, sciantque superiores religionis communitatem esse primum, & maximam omnium bonorum, quæ in illa reperiuntur, quam si tollas religionem iustitiam, tolle communitatem, & religionem, non religio, sed confusio est, non status perfectionis, sed status damnationis. *Hæc sancta communitas, ut ait B. Iordanus in vitæ Patrum lib. 3. cap. 1. est nobis multipliciter commendata, est enim natura legibus complacita, in veteri lege figurata, à Prophetis promissa, à Philosophis investigata, à Principibus gentibus gratificata, ab ipso Domino, & Salvatore nostro Iesu Christo consecrata, & nobis commendata, ab Apostolis Christi, & Discipulis servata, & predicata, ab Evangelistis scripta roborata, à fidelibus primitivæ Ecclesiæ acceptata, & observata, quæ omnia prosequitur B. Iordanus, & Augustinus scilicet. ai. ad fratres. Nos, inquit, non debemus habere temporalia ad possidendum, nec ego, qui Episcopus sum, habere debeo nisi ad dispensandum, & infra. Igitur fratres, licet me in cathedra Episcopali vultis pauperem gloriam regere, contrarius, quia ipse est Iesus Christus, Sanctissimum possideo. Beatorum vita, fidelium securitas, Clericorum incrementum, Adversariorum vita, nobilium pulchritudo, hæc est illa sancta paupertas, quam qui tenet, & amat, nulla indigentia laborare potest. Nec mirum, quia sibi dat omnium dominium possidere. Flore igitur pauperes fratres mei, quoniam excedunt pauperes Domini. & deprecationem eorum audiet auris sua, licet a te deus omnia committere habere, & possidere, quia in confusione pauperum viventes non licet nisi ut vnum sit cor, & una anima, & omnia communiter possidere. Duplex seimus fuisse felicem statum in humana natura, primus est naturæ ante peccatum, & in hoc nimis erant communis, ut habet Ildoramus celsus in cap. sui naturalis, dist. 1. Secundus est, sta-*

tus gratie, in cuius primordiis, *Asterum 4.* erant omnia communia, immo & de statu futuræ gloriæ Beda dicit, ut refert Humbertus in cap. sui 4. *super regali. S. Augustinus* quod dicitur ita vivunt, ut sint illis omnia communia. Cum ergant Humbertus, non sit reperire meliorem statum naturæ, quam statum ante peccatum, nec gratia meliorem, quam primordium, nec gloriæ, quam futuram, quam solus est iste statum, qui talis statum naturæ, gratia & gloriæ imitatur. Communem itaque servent Privilegiatus, stando se fecerunt cunctis, particularitates ececent, ececlant, dissipent. Nam, vel Paradisus in terra non est, vel in Religione communi vivente est.

20. Dices 2. multæ aliz Religiones Romæ exsurgunt ab hospitibus hanc pensionem: ergo & illam potest exigere possit, cum Romæ, tum alibi. Respondetur in primis mihi incertum esse, an abque religionis id faciat. 1. an, si faciant, sint leges oblationes, 2. ac exigant quatuor argentes, a quibus potest quilibet homin pinguius vno die sustentari, vel aliquod solum parum v. g. vnum argenteum per modum elemosinæ. 4. An id solvatur nomine Pensionis, vel status particularis. 5. an servent paupertatem Evangelicam cum illis conditionibus non tangendi, neque potendi super se pecaniam, quam tenemus servare nos. Certum mihi esse potio Capucinos, & Minores de strictione ubertantia, qui paupertatem Evangelicam, ut nos, tenent, non solvere dictam gabellamque nomine communis promittunt, neque nomine particulari.

21. Et cum tenent sit Conventus Romanus dicam hic ad propositum nostrum vnum particulare de Conventu nostro S. Andreae de Fratibus. Hic Conventus impetus est ab Italia, ut illi Romæ habentur habitaculum, sicut habent Patres Galii, de quo situs, ubi nunc est fabricatus dictus Conventus emptus est, & fabricatus, pecunia singularum Provinciarum Italiae in hunc finem, ut quando Romæ deberent allelle Itali pro negotiis, locum haberet particularem, & hic noster Conventus Generalis illius pro sua parte in prima emptione contulit centum scuta aurea, deinde circa annum 1614. dedit scuta septingenta, & plura, quibus impensa est una domus vicina dicto Conventui S. Andreae. In illo ergo Conventu erant illi, quod non possent fieri per cap. Generale statutum, ut illi negotiantes in curia Romana solverent aliquam pensionem, nec multo minus per Generalem solum cum suis Collegis, id enim esset ultra dicta etiam contra statuta communitatis. Si enim Itali emissent sibi illam habitationem, ut quando illi Romæ agendum esset, haberent habitationem, certissimum illis est, quod de domo propria non debent solvere profusum: nam finis est attendendus, scilicet in cap. Sciantes, verbis. *Ab initio de consensu. I. Legatus insinuat, ff. de admind. Adde* quod Romæ hoc hospitium non possent habere locum, cum religio ibi quævis Conventus habet, quorum tres sunt expatissimi hospitum.

22. Dices 3. in cap. Paula non ill. & Bononiensis. 17. statutum fuit, quod studentes in aliqua Provincia solvete conventui illi decem scuta annua, & sibi proinde de re vestimentis, habitibus, armisque scholasticis. Ergo non est mirum, quod etiam hospites, & peregrini cogantur aliquam pensionem solvere. Respondetur 1. quod dicta statuta non faciunt à Religione recepta, nec inquam executioni mandata, ut audiui à senioribus. 2. quod pensio solvenda per illa statuta, est tam parva, ut vix sit considerabilis, est enim pensio decem scutorum annuorum, id est centum tegulorum, quæ in dies dissipa-

disia vix pro quolibet die solueret circa quartam patrem regalis. 1. Dico quod dicta pensio non est tollenda à studentibus, sed à Provincia, et quia sunt, ut constat ex num. 23. eiusdem Capituli Bononiensis, ubi dicitur: *Ratione Pater Generalis poterit cogere Provinciam, ut mensum aliquem, vel aliquem an studium Parisiensem, vel aliud, prout domineque de predictis necessitas. Exceperunt enim studij causa iura mandum, & sic in cap. Genesii 7. num. 34. in quo ordinatum est, ut Provincia Lombarda reciperet quatuor studentes Genoveses, statum, quod Provincia Genovesia prouideret illis de vestimentis. Cum eo tempore paucia in locis nostrae Religionis essent constituta studa à vniuersalia, ad easque omnes consilium praevideretur, & dicti Conuentus essent pauperes, & non possent subsistere, necessum fuit, ne studia tam Religiosis necessaria omitterentur, ut aliquo modo illa subseruaretur, & ideo ordinatum est, ut solueretur illa patris pensio. 5. Quod ista pensio, non soluebatur ab omnibus studentibus indifferenter, sed solum ab illis, qui primigenia studentium sui vocabant, illi autem, qui ut fratres locales conuentus infuere volebant, nihil soluebant, ita in eodem cap. Bononiensis, num. 24.*

23. Ex dictis habes 1. Quod maius extendere limitibus dictum statum, cum potius deberet restringere. 2. Quod maius extenditur illud patris Capituli & Conuentum Matutensem, unde eam pensionem exigere nunc in praedictum animarum suarum, etiam si de illo obtinuissent confirmationem à Nuntio Apostolico, nam cum probauerimus illud statum iure non subsistere, probatum remanet, quod neque etiam subsistit confirmatio, nam quod non est, confirmari non potest. Immo addo, quod superior, qui tentaret impetrare hoc statum à Papa pro aliquo Conuentu, esset eo ipso suo officio priuatus per eorum caputulum Correctorem numero 10.

24. 3. Habes intelligentiam veram praefati statuti, nec est verisimile patres illius Capituli, qui tam zelantur disciplinam regularem, & regulari obseruantiam aliud intendere. Unde pro, quod in illo statuto aliquid delit, vel aliquid id additum, & certe valde suspicor, quod illa elusula, *qui si habuerint*, &c. vique ad finem, sit inposita; nam quæritur Provincialis, & Commissi Castellæ solum videntur fuisse contra fratres, qui ab ipse licentia solum superlocum illum Curiam pro negotiis petebant, vel quod aliter iter in loco originali. Nisi forte dicamus, id accidisse, vel fuisse aliquando, ex incuria scribere.

25. 4. Habes praefatum statum, ut sonat, non posse vilo modo subli lere, nec potuisset Capitulum Generale illud facere, ut nec in fassio fecisse existimandum est, quia est contra ius naturale, diuinum, canonicum, civile, contra regulam, constitutiones confirmatas à Papa, contra bonos mores. Et quod Generalis, qui praeenderet illud extendere ad aliquem Conuentum, seu obseruari facere, etiam si id faceret de consilio, & consensu solum Collegiarum, meretur cum ipsius collegia deponi, quia intenderet aliquid contra regulam, & prohiberet hospitalitatem.

26. 5. Habes, quod dicta habent vniuersaliter locum in tota Religione, & in omnibus, & singulis Conuentibus, sed præcipue in Conuentu nostro Sancti Andreae de Fratribus, quia hic eo sine emptor est à fratribus Italici, ut Romæ, & ipsi haberent Conuentum, in quo habitarent tempore negotiorum, & non est istum, quod quis pensionem soluat, volens habitare in domo sua. Præterquam quod, nulla

viquam fuit minor occasio solvendi, quam nunc, quia quatuor Conuentus Romæ habemus, & magna commotos, quam vnuquam, alioqui dici posset illud: *Quo plus sunt pota, plus sumunt aqua.*

27. 6. Habes, quod Praefati tenentur ista statuta destituere, & ut omnia in Religione communia sint procurare; nam sic de religione paradisum facient. Hæc circa hoc penam vltimam est mihi dicere, quæ tamen subito Corredioni, & censura S.R.E. & omnium Patrum, & fratrum, Doctorum simulque piorum meæ religionis, & aliorum, spondeoque corrigere, immo ex nunc corrigo, quæ ipsi corrigenda indicarent, nihil enim in hoc praetendo nisi gloriam Dei, & illam conservationem communitatis in mea religione, quia ab ea omne ipsius bonum dependet praesentino.

Appendix. 2. Ad ea, quæ dixi *tompo primo Priuilegiarum in Constitut. 10. Leonis X. numero. 2. & in cap. 4. Addit. num. 7.*

1. **N**OTO, quod in praefatis locis testatur, non valeret statum aliquum Ecclesiarum, quarum Curati nolunt leuare corpora defunctuorum, nisi tot vocentur clerici ad allociandum Corpus Defuncti, quot regulares. Sed quis audiri, quod dicti Patroci fundabant intentionem suam in quodam Decreto Synodi Genuesis, & in quibusdam literis Sacre Congregationis dictum decretum, & licet procurant, quibus visis, magis iure confirmatis in mea scriptura, & ut quilibet videat, quam perperam dicti Patroci intelligant dictum decretum, & literas, & quomodo illa abutantur, huc transili ea constitutionibus Synodibus Episcoporum Abigantibus sub Landonello quidem iur. 23. de excois, & *sanctalibus* cap. 14. sub illiusiimo veru Culla de funeralibus iur. 18. cap. 3. & sic habent.

Vterum in sanctalibus ordo seruetur ad tollendas quasque perturbaciones, quæ inter Ecclesiasticos non minus sapè, Dæmon, inuidia, in tamulandis Defunctorum corporibus obortuntur, sancimus, ut quotiescunque plures ex Clericis secularibus essent ad funeralia iniiciendi, accersantur primi Parochiali, & Matrici Ecclesiæ titulares digniores, Beneficiati. Capellani, tam inseruientes, quos alii externi volumus anteferi. Si vnu eum Clero seculari inueniatur, & Regulares, non sinat Parochus autem ex Regularibus aliquem adhiberi, quam fuerit vnu eum Parochi, Canonici, & Capellani, qui in eadem Parochiali Ecclesiâ ad formam Provincialis Concilij diuina officia psallere consueuerunt, inuitati, prout alias ad Prædecessoris nostri consulationem respondit. Sacra Congregatio in hac verba, videlicet à tergo.

Al. Illi. è M. Ren. Sig. come Fratello, Il Vescono d'Albenga. Intar. Illi. è M. Ren. Sig. come Fratello. Letto. è considerato il decreto della Sinodo

Sinodo Provinciale di Genova, qual dispone, che in occasione de funerali debbano gli heredi de defuncti, quali vorranno invitare altri del Clero Regolare, chiamare il proprio Parocho, & gl'altri Sacerdotti, & Ministri Ecclesiastici della Chiesa Parochiale del defuncto, & parlo in questi miei Signori Illustrissimi, che sia ragionevole, & che perciò debba esser offeranto, massime stando la confirmazione, che V.S. scrive haver fatto la felice memoria di Gregorio XIII. di quella Sinodo Provinciale, nella quale s'è inserito. Così V.S. potrà far sapere alli Superiori Regulari de Conuenti della san Città, & di Diocefi, è particolarmente di quella terra, doue dice esser seguiti tanti scandali per questa causa, che d'ordine di questa Sacra Congregazione debbano d'hora inanti vbi dire, & conformarsi alla disposizione del suddetto Decreto, & astenersi dilectar Corpi di defuncti, ne accompagnarli, se non seruata la forma d'esso decreto, sotto pena della privatione dell'officio loro, & della voce attiva, & passiva, & altra maggiore ad arbitrio di questa Sacra Congregazione. Et perche il Conseruatore di essi frati ha posto la mano troppo inanti in presumere d'interdire V.S. dall'ingresso della Chiesa, & scomunicare altri, perche si è voluto far osservare il suddetto Decreto, se gli serue l'allegata. con ordine di venire quà à seiparsi dell'eccesso suo, quale si manda à V.S. accioche gli la facci presentare, & ausi come lo doua fare quanto prima. & il Signor la perferui. Di Roma li 17. Genaro 1600. Subscrip. Di V.S. Illustriss. & Molto Reuerenda come Fratello. Il Cardinale di Frenze.

1. Nota, quod dictum Decretum, & litera nihil aliud voluit, quoniam, quod quando ad funeralia erunt invitandi regulares, invitentur prius illi Clerici, qui in Ecclesia Parochiali defuncti solent de ordinatio tanquam Capellani, vel Canonici, aut beneficiati dum-na Officia piallere, & ei inferbare. Quod licet habeat suas difficultates, tamen holotabile est, praeteritum, si ut dicitur, est confirmatum ab Apostolica Sede, decet enim, ut unusquisque fruatur fructibus suae Ecclesiae, & victum habeat ab ea Ecclesia, cui inuenit. Non dicunt tamen, quod ultra illos, qui solent de Ordinatio dicte Ecclesiae inferbare, confidantur alij ex aliis Ecclesiis, ut adqueant numerus regularium invitatorum in praetudicium haereticum defuncti, & ipsorum regularium v.g. in una Parochiali seruiant tres Clerici, haereticus defuncti volunt vocare 20. regulares vult Decretum, quod prius vocentur illi tres Clerici, quibus vocatis, liberum est haereticis vocare quot Regulares volunt. Sed Patet huius temporis, si inuenitur 20. Regulares, volunt, ut etiam inuenitur 20. Clerici, etiam si illi Parochiali tantum tres Clerici inferant, & alios Clericos praeter tres vilissimum conducunt pretio, & omne emolumentum rapiunt, quod est meo videri omnino contra mentem dicti Decreti, & literarum.

001 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000

Appendix 3. ad ea, quae dixi tom. 2.
nostrorum Privilegiarum post
Constitutionem s. Gregory XIII.
Constit. 6.

Concedit Indulgentiam septem annorum,
& totidem quadragenarum, & centum
dies de cunctis poenitentibus Visitantibus
Ecclesiam Sanctiss. Trinitatis de Urbe,
Ordinis Nostri.

GREGORIUS EPISCOPVS
Seruus seruatorum Dei. &c.

VNIVERSIS Christi fidelibus praesentes
litteras inspecturis salutem, & Aposto-
licam Benedictionem, &c.

Venerabilis Filij Dei Redemptoris nostri IESU
CHRISTI, qui pro reconcilianda sua antiori
humana natura, de summo Calorum solio ad
hunc mundi infima descendere, & nostra mor-
talitatis carnem in utero virginis assumere, ac
tandem in ara crucis errata nostra dilata ineffa-
bili charitate dignatus est, vices, licet imme-
riti, gerentes in terris, gregem dominicum cura
nostra diuinitus creditum ad viam lucis aeternae
perducere satagimus. Et ut id iocundis succedat
singulis, gregis eiusdem, quorum merita pro de-
meritis penitus suis imparia, ad pia, & me-
ritoria opera exercenda spiritualibus munera-
bus, indulgentiis videlicet, & peccatorum re-
missionibus frequenter invitamus, ut per illa
felicitatis aeternae pramia facilius consequi me-
reantur.

§. 1. Capientes igitur, ut Ecclesia domus
SS. Trinitatis in Monte Pincio de Urbe Ordinarii
Fratrum Minorum S. Francisci de Paula, ad
quam, sicut accepimus, Dilecti Filij illius Cor-
rector, & Fratres singularem gerunt deuotionis
affectum, & quam à tempore, quo dicta domus
aedificata fuit, magna Populi Romani utriusque
sexus turba ex singulari deuotione singulis sextis
feriis totius anni visitauit, & memor salustifera
redemptionis nostra. quam in ipsa cruce Saluator
noster operatus est, preces mibi effundere, con-
suevit, ac pro conseruatione Sedi Apostolicae,
haecsumque extinctione, necnon fidelium Prin-
cipum vniue D. O. M. deprecari non cessauit,
congruis frequentem honoribus, ac tam piam
opus à multis annis inceptum perpetuet, tanti-
que populi praefatam Ecclesiam dictis sextis feriis
visitantis deuotio augetur, quo exinde pro ani-
mae sua salute maiora spiritualia dona se adipsos
posse cognouerit.

§. 2. De omnipotentis Dei misericordia, ac
BB. Petri

SS. Petri, & Pauli Apostolorum eius auctoritate confissi, Omnibus & singulis prædicti sexus Christi fidelibus vere penitentibus, & confessis, qui qualibet sexta feria totius anni Ecclesiam ipsam devote visitaverint, & ante imaginem Crucifixi quinquies orationem Dominicam, & toties salutationem Angelicam ad honorem Passionis eiusdem Domini nostri IESU CHRISTI, nec non in memoriam prædictæ Sanctiss. Trinitatis dicta sexta feria in eadem Ecclesia ante missam illius altare, ter prædictas orationem Dominicam, & salutationem Angelicam recitauerint, & profecti statu Sanctæ Mariæ Ecclesia, ac nostra, nec non pro tempore existentium Romanorum Pontificum successorum nostrorum incolumitate, atque hæresum, infideliumque extirpatione, & Principum eorundem unionem preces devote effunderint, qualibet eadem sexta feria, qua id fecerint, septem annis, & totidem quadragesimæ.

3. *Et insuper omnibus, & singulis prædicti sexus Christi fidelibus minime confissi Ecclesiam Sanctiss. Trinitatis prædictam dicta sexta feria totius anni etiam devote visitantibus, & similes preces pie effundentibus, ut præsertim, centum dies tantum de ieiunio illius, aut alias quomodolibet per eos debitis penitentis in forma Ecclesie consuetæ, Apostolica auctoritate, renovare præsentium, misericorditer in Domino relaxamus. Præsentibus perpetuo futuris temporibus valentibus. Volumus autem, quod si dicta Ecclesia SS. Trinitatis aliqua indulgentia in perpetuum, vel ad certum nondum elapsum tempus per nos concessa fuerit, huiusmodi litera sine ulla. Datam Roma apud S. Petrum anno incarnationis Dominicæ 1580. decimo Cal. Iulij Pontific. anno 9. &c. Gaillard.*

1. Nota, quod iste Pontifex nullam aliam indulgentiam, nec temporalem, nec perpetuam concessit dicto Conventui SS. Trinitatis in specie, unde illa remanet in suo rigore. Et adverte, quod ista clausula solet apponi de ordinatio in indulgentiis, quæ communiter conceduntur, & intelligitur de eodem Pontifice, ut elare patet per illam clausulam, *per nos concessa fuerit*, vel per aliam commissam, & ita intelligit stylus Curie Romanæ. Unde non est, quod aliqui notarii ignorantes absque ulla fundamento dicant debere intelligi de omnibus aliis indulgentiis concessis ab aliis Summis Pontificibus. Nam certum est, quod si vellet Pontifex derogare indulgentiis concessis ab aliis Summis Pontificibus deberet id explicare, vel elare, vel æquivalenter.

¶ 1580. 1581. 1582. 1583. 1584. 1585. 1586. 1587. 1588. 1589. 1590. 1591. 1592. 1593. 1594. 1595. 1596. 1597. 1598. 1599. 1600.

Appendix 4. ad ea, quæ dixi tom. 3.
priuil. cap. 12. post constitut. 2. 1.
alias 3. 1. Vrb. VIII. const. 2. 2.
alias 3. 2.

S. D. N. D. Urbani Papa VIII. in qua declarat, quod constitutiones remocatorie vna

voci oraculum nun comprehendant illos
Officiales Sanctitatis suæ, quibus ratione
munerum suorum antea de Summi Pon-
tificis oraculo fides haberi solebat.

VRBANVS PAPA VIII. Ad futuram rei memoriam.

§. 1. LIAS fel. rec. Gregorius Papa
XV. prædecessor noster, ut sub
nascensibus ingerit variis diffi-
cultatibus, & abusibus exprimi-
legiū à Sede Apostolica vna vocis oraculo sæpe
numero concessis obuiam tref, constitutionem
edidit, tenoris subsequenter, videlicet. Grego-
rius Papa XV. ad perpetuam rei memoriam.
Romanus Pontifex in specula, &c. Hic per ex-
tentum inseritur constit. 3. Gregor. XV. tom. 2.
priuileg.

§. 2. Et subinde per nos accepto, quod experi-
entia rerum magistra, compertum erat, con-
cessiones, & gratias vna vocis oraculo, etiam
à S. R. E. Cardinalibus obtentas, & ipsarum manu
firmatas sæpe ab his, in quorum fauorem
emanarunt, minus canonica interpretatione ex-
tendi, & perperam in disciplina Ecclesiastica
detrimentum executioni demandari, idcirco;
quantum cum Domino potuimus, his, & aliis
malis occurrere volentes, motu proprio, certa-
que scientia, ac matura deliberatione nostris,
deque Apostolica potestatis plenitudine, de con-
silio nonnullorum venerabilium Fratrum nostro-
rum S. R. E. Cardinalium quibus negotium huius-
modi mature discutiendum commissimus, omnia,
& singula privilegia, facultates, licentias, &
gratias quascunque per Summos Pontifices præ-
decessores nostros, ac per nos vna vocis oracu-
lo, etiam S. R. E. prædictæ Cardinalium quo-
rumcumque manu firmata quibuscunque Gene-
ralibus, Provincialibus, cæterisque Superioribus,
& personis cuiusvis Ordinis, Congregationis, In-
stituti, & Societatis, sive Sacularibus, sive Re-
gularibus, vel etiam ipsi Ordinibus, Congre-
gationibus, Institutis, & Societatibus, etiam
Societati Iesu, aut eius Clericis, seu Presbyteris,
aliisque personis prædictis, quacunque de causa,
etiam de necessitate exprimenda, occasione,
prætextu, vel colore, etiam intuitu, & contem-
platione, seu ad instantiam Imperatoris, Regum,
& Principum, quorumcumque, aut alias quomo-
dolibet concessa illorum tenores præsentibus, pro
expressi habentes, Apostolica auctoritate reuo-
camus, cassamus; sustulimus, abrogamus,
& annullamus, ac de cætero reuocata, cassata,
sublata, abrogata, & annullata, viribusque,
& effectu vacua esse, & fore, nullique deinceps
suffragari posse, nec debere declaramus,
provis in aliis nostris desuper in simili forma
Brenis expeditis literis, quarum tenores præ-
sentibus

sentibus pro expressis haberi volumus plenius continetur.

§. 3. Cum autem pro tempore existentibus nominatis nostris, & Sedis Apostolica Officialibus, seu ministris, qui eorum officiorum, seu munerum ratione de gratiis, concessiombus, & dispositionibus quibuscunque per nos faciendis, mandatisque & iussibus nostris exequenda aliisque rebus, & negotiis gerendis, nobiscum diversis stantibus, per se, seu de eorum mandata facienda, gerenda, & executionis demandanda, vix vocis oraculo commiserimus, & in diei circa ea, qua ad cuiuslibet eorum officium, seu munus, quo funguntur, pertinent, commissimus. Nos firmiori gestorum de mandato nostro per eosdem officiales, seu ministros validitati, eorumdemque Officialium seu ministrorum securitati consulere volentes. Nolum proprio certeque scientia, ac matra delibere ratione nostris, & de Apostolica potestate plenitudinem officiales, seu ministros predictos, quibus alias nos emanantur predictas Constitutiones, ex officio suorum auctoritate, & prerogativa de Oraculo, per eos à Romanis Pontificibus pro tempore existentibus habito, fides haberi solebat, quò ad ea, quæ, ut præfatur, ad cuiuslibet eorum officium, seu munus, quo funguntur, pertinent in literis etiam nostris predictis super revocatione oraculorum huiusmodi emanatis, minime comprehensum fuisse, nec esse, nec comprehendere debere declaramus & decernimus, & ad abundantem cautelam eosdem officiales, seu ministros adversus eosdem constitutiones, quatenus quos sit, restitimus, & plenarie reintegramus in omnibus, & per omnia perinde, ac si quò ad istos predictas constitutiones non emanassent.

§ 4. Decretum præsentes litteras validas, firmas, & effectas existere, & fore. Ac irritum, & inane, si quid secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

S. 5. Non obstantibus Gregorij prædecessoris
hujusmodi, nostrisque literis præfatis, ac omni-
bus illis, quæ de istis literis concessa sunt, non
obstare, ceterisque contrariis quibuscunque. Di-
vino Roma apud S. Petrum sub anno Piscatoris
die 11. Aprilis 1635. Pontificatus nostri anno 12.
M. A. Maraldi. Roma ex Typographia Rev.
Cam. Apost. 1636. a

1. Nota, quod, qui fuit officialis Pape, dicitur
in citato Ad regimen, de probat. hac habetur: De
statu pro obitu Cardinalium videlicet Ecclesie Romane, et officialium dilectis, videlicet Cancellarij, Vice-
cancellarij, Notarij, Auditorum litterarum, con-
sultorum et Apostolici Palatii causarum Audito-
rum, Censurarum, et Scripturum litterarum Apostolicarum,
et percontationis prefatis illis, et abbatibus, nec
non Conventibus, et aliorum quorundam Capellano-
rum illis fidei causis, et etiam quorundamque legato-
rum, fidei iurisdictioni, et in terris Ecclesie Romane rectori-
um, et Thesaurariarum. De quibus apud Twiss has
verbo Officialis caput. 3. et item 5. et item. 3. dispo-

tur, an Gubernatores, & Reges, ac Principes ci-
uitatum iure proprio Officiales Papæ. Et respondit
ann. 17. quod si mittantur à Papa in aliquam ciui-
tatem, ita ut recipiant iurisdictionem à Patris dictæ
Ciuitatis, ita ut teneantur ad illorum obsequium,
tunc non dicuntur propriè Officiales Papæ, neque
Romani Ecclesiæ, sed potius illius Ciuitatis, in qua
adimplent iurisdic- tionem, si autem admittantur illi-
dem non solum ratione statutorum, sed etiam socio-
tatis Papæ, quia etiam nomine Papæ iur. dictas
ciuitatis intendunt, tunc dicuntur propriè Officiales Pa-
pæ. Et enim Officiales secundum Bonitum consil. 74.
num. 3. *Qui sub alio monasterio iurisdictionem exer-
cet. Ut refert uerum Thibicus loc. cit. consil. 83. num. 3.*
hæc po- nit.

a. Queres. An Profectores ordinis sint proprii Officiales Papæ. Respondetur quod sic, licet enim non nuncientur in eis officiales in dicta extra. *Ad regimen*, cum tamen jurisdictionem exercent in Religionem sub commissam tanquam iudiciales Papæ, ac nomine, & auctoritate ipsius Papæ, quæ est omnium Religionum Generalissimas, sive operarii officiales, ac monachi Papæ dicuntur, & hec resonant in militando iustitiam, & creare regulas, & statuta ordinum, tamen cum habeant imperium illis superius ordinatum, & auctoritatem à Papæ, sine voce scripto, sine consuetudine, tunc merito iudiciales Papæ dicuntur. Alide, quod isti sint dicti in excoicationem, sicut habere solent, prædictum in his, quæ ad Religionem sub commissis prædebant. Quæ est conditio requisita in ista constitutioe. Adertendum tamen quod dicti Profectores nunc per hanc constitutionem non possint testimonium ferre, nisi de viis vocis otaculis concernentibus religiones, quas prosequunt per commissionem Papæ. Quæ quonia confirmata viis vocis otaculum, quod nuper, id est, *in fine Martij anni 1679. obtinuit à SS.D. Urbano VIII. Card. Aldobrandinis* possit. ordi. Profectores, circa prolongationem ad 1. menses Capiduli Generalis interduci pro morte Generalis, et ex illis ex licetis Vicarij Generalis mouentes Religionem de morte d. Generalis, & Provinciales, vt venisset Genavam ad d. Capitulum Generale celebrandum, datis, & impeditis Romæ die 1. Martij 1679.

3. An aut. in Generales possint dici officiales Papae ad hunc eff. Quam. Puta quod non, cum non possint in indicando transgredi limites regum, aut constitutionum, si autem essent officiales deprentur cum aliqua auctoritate supra regulam, & constitutiones, tunc dici possint officiales Papae, etiam quo ad hunc eff. Quam secundum praedictam doctrinam.

Appendix 5. ad ea, quæ dixi tom. 3.
privileg. cap. 12. in constitut. 3.
altis 13. Urbani VIII.

Declaratio Sac. Congreg. Regul. in Com-
muneſſa exorta inter Fratres Ordin.
S. Dominici, & Fr. S. Augustini Con-
greg. Lombardia, & Fr. Carmelitarum
Disceſſatorum Savon. ſuper eo, quid prohibenda
ſit conſtitutio noni Conventus per ipſos Carmeli-
tas Diſceſſatores intra mentia eiuſdem Civitatis
nuper capta, cum ex illius nimia propinquitate
gravia exorirentur praiudicia Conventibus pra-
dictis Fratrum Sancti Dominici, & Sancti Au-
guſtini.

gastini Congregationis antecedentis, rebusque aliis, &c.

Sacr. Congreg. Cardinalium negotiis Regal. praposition. Eminentiſſ. Benignoſo referente, patribus auditis, ac re maturè diſcuſſa, conſulti inſiſtendum eſſe Fr. Carmelitis Diſcretis prædictis, prout præſentis decreti virtute inſinuat, ut omnino recedant à prædicto loco, ubi novum ſui Ord. Conventum fundare caperent, neque in alio loco eiusdem Civitatis illum erigere valeant, niſi ſervata forma, & adimpletis omnibus conditionibus contentis in conſtitutionibus, & decretis Apoſtolicis, ac præſertim in decreto S.D.N. ſuper erectione novorum Conventuum nuper edito. Roma die 14. Decembris 1635. M. Cardinalis Ginetti.

1. Noto 1. quòd dicti Diſcalceati non poſſunt ſumere Conventum in dicta Civitate, nec extra intra limites conſt. Greg. XV. niſi ſervatis conditionibus requiſitis, in conſt. Clem. VIII. & dicti Greg. 1. niſi vocatis aliis regularibus.

2. Noto 2. quòd ereptionis Conventus ſignum eſt plantatio crucis. Vnde qui plantarent crucem in aliquo loco, ſut miſſam, & officia celebrarent, non

ſervatis dictis conditionibus ſuccederent pœnas conſt. Vrb. VIII.

3. Noto 3. quòd ut audio Romæ prædicatur, quòd non poſſint Conventus ſumi niſi diſtantes ab aliis per 140. ſeo per 300. canas, quod tamen intelligitur oppidis, & locis parvis, non in magnis, & populatis vicibus, quia in his cellat ratio d. prohibitionis, quæ ſuit, ne unus Conventus eſſet impedimenti, & detrimenti alteri. Et conſtat experientia hic Genue, & ut audio Neapoli, Meſſanæ, Panormi, &c. Nomine tamen civitatum magnarum hoc loco non poteo venire ſubdita, quò ad Conventus in ipſis ſuburbis exiſtentibus; nam in his poſſet militat ratio præd. niſi forte ſuburbia eſſent magna, & populata. Vnde in hoc caſu poteo valere arbitramentum illud quod Episcopis reliquit Clem. VIII. Et adverte, quòd hoc caſu debent Episcopos conſiderare non ſolum intereſſe, & damnum temporale Conventuum, tam fabricatorum, ſed etiam ſubiectionem, quam illa adferunt, quæ pœcio æſtimabilis eſt, & ad damnum etiam temporale refertur.

4. Noto 4. quòd quando aliqua religio vellet intrare in aliquem locum, urbem ſcilicet, aut oppidum cum obligatione non querendi eleemoſynas, probabile eſt, quòd non eſſet necesse citare alios religioſos intereſſe habentes; nam creſceret ſinis dictæ conſtitutionis, ad cap. *Com ceſſante de appell.* niſi tunc obſtaret cautæ ſubiectionis.

INDEX

RERVM AC VERBORVM Notabilium, in tribus Tomis operum R.P. LAURENTII DE PEYRINIS contentorum.

Littera T. 1. Tomum primum, T. 2. Tomum secundum, T. 3. Tomum tertium,
Q. Questionem, C. Caput, §. Paragraphum, N. Numerum,
& P. Paginam indicat.

A

Abbas.

Abbas potest Calices consecrare, tom. 2.
q. 3. c. 8. n. 3. pag. 243

Abbares Cassinensis vii se possunt Bal-
dachino in aliquibus festiuitatibus anoi,
t. 3. Const. 19. Vrbani VIII. p. 321

Abbatissa.

Abbatissa seu Correctrix debet accedere annum 30.
tom. 2. q. 1. c. 1. n. 18. p. 71

Abiectio.

Abiectio sui quomodo Prelato competat, t. 2. q. 2. c. 3
n. 234. p. 133

Abiurare.

Abiurare quid sit & quomplex, t. 2. q. 2. c. 5. §. 7. n. 91.
pag. 152

Abiurans de leui, vel de vehementi in Inquisitione
potest eligi ad dignitates Regularium. ibid.
Secus autem de eo, qui abiurauit heresim, ibid.
n. 93. pag. 153

Quid requiratur ad impedimentum, ne, qui abiura-
uit, eligatur ad aliquam dignitatem, ibid. n. 94

Abortus.

Abortum procurantes, &c. quomodo possint, & quis
possit eos absolueret, &c. t. 2. q. 3. cap. 2. §. 1. n. 46.
pag. 214

Abfentia.

Abfentia illius, qui Reipublice causa abest, non de-
bet esse ei nocua, t. 3. lit. E. c. 8. n. 3. p. 47

Abfoluere.

Abfoluens aliquem obligatum ad aliquod testifican-
dum, & non obliquens an teneatur de damno, t. 2.
q. 3. c. 4. n. 23. p. 210

Abfoluere possunt Prelati Regulares suos subditos
ab excommunicatione incurfa propter Symoniam,
excepta Symonia in ordine, tom. 2. quæst. 1. c. 3. 1.
pag. 133

Abfoluere an possit Superior absque obligatione re-
stituendi, qui notabilem quantitatem furripuit à
Conuento, vel fratre aliquo particulari, t. 2. q. 3. c. 8.
§. 1. n. 55. p. 215

Abfoluere possunt ab omnibus casibus referuatis,
etiã si habeant censuram annexam, Confessores
deputati, t. 2. q. 3. c. 2. n. 19. p. 211

Abfolui an possit hospes à casu referuato in sua Pro-
uincia, qui tamen non est referuatus in Conuento,
ubi est hospes, t. 2. q. 3. c. 1. n. 24. p. 210

Quid si illud nec malitiose acciperetur, ibid. n. 25

Abfolui à casu referuato an possit hospes in loco, ubi
est hospes, si non sit referuatus in sua Prouincia,
ibid. n. 26

Delegatus ad absolueudum an possit eam faculta-
tem alteri delegare, ibid. n. 27

An possit quis vii passiuè facultate, quam habet ad
absolueudum, ibid. n. 28

Abfolui potest à Prelato Regulari subditus, qui ante
legitimam ætatem, ordinis sumpfit, t. 2. q. 3. c. 7.
num. 12. p. 239

Abfolui possunt ad inuicem subditi & Prelatus, qui
se percuferunt in casu, quod non essent in Con-
uento alij Sacerdotes, tom. 2. quæst. 1. cap. 4. §. 4.
num. 81. p. 14

Abfolui potest à simplici Sacerdote, præfente Pæro-
cho, in articulo mortis constitutus, ibid. num. 87.
pag. 35

Abfolui potest, qui nonibus tantum absolucionem
querit, t. 3. lit. A. c. 6. n. 7. p. 6

Imò, etiã si non querat, modò signa monstret
contritionis, ibid.

Imò quando dubitatur, an dicta signa oriantur ex
contritione, ibid.

Item est absolueudus, qui in abfentia Confessantij
confessionem perit, ibid.

Item confessus, sed ante absolucionem loquens
amittit, ibid.

Item potest abfolui quis sub conditione, ibid.

Abfoluere possunt Prelati suoi subditos à casibus
Bullæ Coenæ, t. 2. n. 55. §. 37. & 38. p. 379. & ibid.
§. 8. p. 196. & ibid. n. 10. p. 211

Item ab encommunicationibus contra ipsos no-
minatim latis, t. 2. n. 12. p. 381. & ibid. n. 18. p. 239

Non possunt absolueret à Symonia commissâ in
ordinem suscepcionem, ibid. n. 22. p. 266

Possunt tamen per confirmationes obtentas posset
à Clemente VIII. & Paulo V. ibid. n. 30. p. 386

Abfoluere etiã possunt suos subditos, si percuissi-
sent Clericum secularem, vel Regularem alterius
ordinis, ibid. n. 32

Non tamen Clericum secularem, aut laicum, qui
suum subditum percuisset, ibid.

Abfoluere possunt Prelati Regulares non solum pro-
fessos, sed etiã nouitios, t. 2. n. 30. p. 239

Abfolui

Index Rerum,

Abfoluere poteſt Prelatus Regularis ſuam ſubditum, qui Monafterii Monialium ingreſſus eſt ad malam ſancm, t. 1. n. 42. p. 137

Abſolute non poſſunt confeſſores Regulares ſeculares à ſententijs ab hominibus laicis, etiam ſuſſaſta parte, t. 1. n. 1. & 12. p. 146

Si autem non haberent unde ſoluant, abſolute poſſunt, t. 1. n. 43. p. 149

Abſoluere non poſſunt Confeſſores Regulares in vim Cruciatz à crimine hæreſis, tom. 1. om. 47. pag. 196

Abſoluere poterant Minimi ab omnibus caſibus & cenſuris à iure, vel ab hominibus laicis, Epifcopis reſervatis, tom. 1. num. 61. pag. 445. & ibid. §. 2. pag. 505

Et eſt probabile quod poſſint etiam nunc in diebus indulgentiarum, t. 1. n. 6. p. 116

Abſolute non poſſunt Confeſſores Regulares ſimulicet vigore ſuorum privilegiorum à cenſuris Epifcopis reſervatis, t. 1. n. 6. §. 1. p. 145

Abſoluere poſſunt Confeſſores Regulares pugnantes in duello, modo non ſit ſecutus effectus, t. 1. n. 64. pag. 146

Et etiam à peccatis abortus factus animam, ibid. num. 65

Abſoluere ſapientes bona naufragarum poſſunt Generales ordinum, t. 1. n. 66. p. 146

Abſoluere ab omnibus cenſuris, à quibus abſolunt Epifcopi, poſſunt Confeſſores Regulares, ibid. om. 67

Et qui ſunt caſus, à quibus iure communi abſolunt Epifcopi, ibid. à n. 68. ad 76. à p. 145. ad 147

Abſolui poſſunt Regulares à ſuis Prelatis à caſu hæreſis, t. 1. n. 20. p. 122

Et alijs quibuſcumque, quantumvis grauiſſimis, ibid. n. 21

Prelati verò qui poſſunt hoc facere ſunt Generales, Provinciales, ac eorum Vicarij, & Correſtores, ibid. o. 25. Poteſt id etiam Vicarius relictus à Correſtore, qui debet adeſſe per unum diem naturalem, ibid. om. 26

Non autem ſi eadem die ſit reuerſus, ibid.

Abſolui poſſunt Prelati Regulares à Confeſſarijs ſibi aſſectis ab omnibus cenſuris, à quibus poſſunt dicti Prelati ſuos ſubditos abſolvere, t. 1. §. 9. p. 155. & ibid. n. 29

Abſolui non poſſunt Regulares, etiam de Prelati licentia, à cenſuris reſervatis, per Regulam à Confeſſarijs, qui ſui Ordinis non ſunt, t. 1. n. 61. p. 145

Abſolui non poſſunt à Confeſſarijs, qui ſui Ordinis non ſunt Regulares abſque licentia Prelati, ibid. om. 62

Abſolutio.

Abſolutio, quæ datur electoribus ad effectum electionis, quid operetur, tom. 2. quaſt. 5. num. 9. pag. 140

Abſolutio ab excommunicatione in forma conſuetæ Eccleſiæ quomodo deat, tom. 3. littera A. cap. 1. pag. 1

Iuſſus abſolvere ſub prædicta forma tenetur eam ſervare ſub mortali, ibid. n. 2

Abſolvendus quomodo cauſatione dare debet, ibid. om. 3

Quando in commiſſione dictæ abſolutionis apponitur clauſula, ſuſſaſta parte, ea ſervari debet, ibid. num. 4

In hac abſolutione ſemper requiritur iuramentum de pascendo mandant, ibid. o. 5

Quomodo intelligitur, quid in abſolvendis debet habere benedictum modum, ibid. n. 6. p. 1

Quomodo debet eſſe indutus abſolvens ab hac excommunicatione, quæ verba ſunt de illius obſer-

tia, ibid. num. 7

Hæc abſolutio ad cautelam, quomodo deat, ibid. num. 8

Abſolutio ab excommunicatione minori quomodo fiat, t. 3. littera A. c. 2. n. 9. p. 2

Abſolutio excommunicationis iam mortui quomodo fiat, t. 3. littera A. c. 2. ibid.

Abſolutio generalis in articulo mortis poteſt dari Regulari, qui incidit in dementiam, t. 3. littera A. c. 6. n. 5. pag. 5

Modò cum eſſet ſanæ mentis ſe velle ſic abſolvi deſideraverit, ibid. n. 6

Abſolutio generalis in articulo mortis cum indulgentia annexa poteſt dari Religioſo in iunere à quocunque Presbytero ſeculari, vel Regulari, tom. 3. littera A. c. 6. n. 8. p. 6

Debet neceſſario concedi à Confeſſore, ibid. n. 9

Et electio ab ægrotis, ibid. n. 10

Imò poteſt etiam dari extra Sacramentum Penitentiz, ibid.

Abſolutio Sacramentalis poteſt cadere ſuper peccata oblita & ignorata, t. 3. littera A. c. 6. n. 3. p. 5

Abſolutio à ſuſpenſione, & interdicto forma, t. 3. littera A. c. 5. p. 5

Quomodo hæc abſolutio deat ad cautelam, ibid. num. 1

Abſolutio, ſeu diſpenſationis ab irregularitate forma, ibid. c. 4

Eiuſdem ad cautelam, ibid. n. 1

Abſolutio generalis, quæ datur regularibus in diebus reconciliationum forma, tom. 3. littera A. cap. 1. pag. 4

Ad quid prodeſt dicta abſolutio, ibid. n. 1

Abſolutionis generalis, quæ datur morientibus, forma, t. 3. littera A. c. 6. ibid.

Vnde deſumpta fuerit hæc forma, ibid. n. 1. p. 5

Quinam Pontifex hoc abſolutionis privilegium conceſſit, ibid. o. 1

Abſolutio, quæ datur electoribus ad effectum electionis, forma, t. 3. littera A. c. 7. p. 7

Abſolutionis ex commiſſione Summi Penitentiarij forma, ibid. c. 8. p. 8

Fides de dicta abſolutione, ibid. c. 9

Hæc abſolutio non eſt neceſſe, quid deat in foro penitentiz, ibid. n. 1. p. 9

Abſolutiones & diſpenſationes generales, quæ ſunt à Prelatis, tempore reconciliationis, quid proſint, t. 1. n. 42. p. 145

Abſolutiones à cenſuris, quæ ſunt ab Epifcopis ante ordinationes, proſunt etiam Regularibus, ibid. num. 43

Abſolutus.

Abſolutus à non habet auctoritatem, quid facere debeat, t. 2. q. 3. c. 1. n. 21. p. 210

Quid faciat Confeſſor, qui ſcit ſe male aliquem abſoluiſſe, ibid. n. 22

Abſtinentia.

Abſtinentia quid, t. 1. q. 1. c. 3. §. 12. n. 210. p. 127. & t. 1. q. 4. c. 9. p. 179

Abſtinentia perpetua à carnibus de ſe graues indiſtinctas non inducit, t. 1. q. 1. c. 2. n. 4. 6. 1. p. 72

Abſtinentia cibi & potus magis luxuriam ad continentiã ſeruandam, quam pedem nuditatis, ibid.

Abſtinentia quadageſimalis meliorem iurat ad paſſiones libidinis edomandas, t. 1. q. 4. c. 7. p. 175

Abſtinentiæ laudes & incrementa, t. 1. q. 4. c. 9. p. 179

Abſtinentiæ effectus, ibid. Indicia, ibid.

Abſtiner.

Abſtinentes quare aliquando tam acriter tentationibus carnis paſſentur, t. 1. q. 4. c. 7. p. 175

Abſtinentium à vino ius, qui caſtius ſeruanda ſtudeat, t. 1. q. 3. c. 2. p. 157

Abſtiner.

& Verborum.

Accedere.

Ad mensam nunquam accedendum sine fame, nec sine ea 2b et recedendum. l. 1. q. 4. c. 9. p. 181

Accipio.

Acceptio personarum quid sit, l. 1. q. 2. cap. 3. §. 15. n. 1. p. 111

Quomodo Prelatus peccet, vel non acceptiooe personarum, ibid. n. 133

Acceptus.

Acceptus personarum oco debet esse Prelatus, ibid. o. 132. & seqq.

Accusare.

Accusare an possit Monachus absque licentia Abbatis, l. 1. q. 3. c. 1. n. 128. p. 188

Accusare quomodo quis teneatur, l. 1. q. 1. c. 16. p. 35. & seqq.

Accusatio.

Accusationis forma, l. 3. lit. A. c. 10. p. 9

Accusatio non est in usu apud Religiones reformatas, ibid. n. 1.

Prelatus quando possit accusationem rescindere, ibid.

Accusatio quomodo diffinitur a denuntiatione iudiciali, l. 1. q. 1. c. 16. p. 38

Accusationis nomen quomodo intelligatur, ibid.

Accusatus.

Accusatus de aliquo delicto non est incapax electionis, l. 1. q. 1. c. 31. §. 2. p. 129

Accusatus de aliquo delicto an sit eligibilis ad dignitatem, l. 1. n. 15. p. 457

Acta.

Acta in vno Capitulo generali, in alio approbati, & reprobari possunt, l. 1. §. 4. p. 188. & seqq.

Quid quando primum Capitulum fuit confirmatum a Papa, ibid. n. 1. p. 189

Actioes.

Actioes Prelatorum etiam malas argere, & manifestare mortale peccatum est, l. 1. q. 1. c. 18. §. 3. pag. 100

Et molius magis bonas in malas retorquere. ibid.

Et similiter peccat, qui dubias in sinistram partem interpretatur. ibid.

Administratio.

Administratio quid sit, l. 1. n. 97. p. 266

Adulatio.

Adulatio quid sit & quise peccatum, l. 1. q. 2. c. 3. §. 17. num. 171. p. 119

Advocatus.

Advocatus an, & quomodo possit esse Religiosus, l. 1. q. 3. c. 5. n. 16. p. 331

Aequitas.

Aequitas quid sit, tom. 2. quest. 1. c. 3. §. 17. num. 174. pag. 119

Affabilitas.

Affabilitas quid sit, tom. 2. quest. 1. c. 3. §. 17. num. 169. pag. 118

Est Prelatis admodum utilis, ibid. p. 119

Debet esse gratuita semper, ibid. n. 170.

Quomodo contra affabilitatem peccet Prelatus, ibid. n. 171.

Agere.

Agere de delictis in iudicio potest tribus modis: civiliter, criminaliter & mixte, & quid utrumque sit, tom. 2. num. 43. p. 363

Agnus Dei.

Agnus Dei tangere non licet, nisi Subdiaconis, tom. 1. num. 3. p. 308

Contra minantes autem adest excommunicatio, ibid.

Alexander VI.

Alexander VI. mutavit nomen Eternitatum, in nomen Minutotom, tom. 1. §. 2. o. 3. p. 129. & ibid. §. 7. p. 232

Alienare.

Alienare bona Religionis nemo potest, tom. 1. §. 4. p. 281. & l. 1. §. 1. p. 384

Possunt Regulares inconsulto Pontifice in tribus casibus, l. 1. n. 5. p. 291

Casus a iure permitti in quibus licitum est alienare sunt quatuor, ibid. n. 6

Ad alienandum requiritur causa iusta, & solemnitas iuris, quae solemnitas requirit quatuor, ibid. num. 7

Minor pars Conventus, quae alienationi non consentit, an teneatur subscribere alienationi determinatae maiori parte, ibidem, num. 8. pagina 292

Qui non vult alienationi a toto capitulo factae consentire, teneatur expellere contradicere, ibid. num. 9

Alienari possunt fructus & bona, quae servando servari non possunt, & quae ista sint, ibidem, num. 10

Pecunia an sit de his, quae servando servari non possunt, ibid. n. 11

Alienari non possunt bona mobilia pretiosa, & quae ista sint, ibid. n. 12

Alienari prohibita, prohibita sunt etiam pignori, ibid. n. 13

Alienari possunt res exiguae, & quae istae sint, ibid. num. 15

Alienandi privilegium an fuerit immediatè Ministris concessum, l. 1. n. 2. p. 297

Contra alienantes, quae sint constitutae poenae, ibid. num. 4.

Alienandi facultatem faciebant Prelati Regulares, tom. 1. §. 3. pag. 290. & ibid. §. 1. pag. 289. & §. 2. pag. 290

Alienatio.

Alienationum commissiones eul, & per quos fiunt, l. 1. n. 1. p. 290

Alienationis concedendae facultatis forma, l. 3. lit. A. cap. 11. p. 9

Alienandi privilegium habebant antiquitus Regulares, ibid. n. 1. p. 10

Pecuniam habentem cum onere implicandi in annuis redditus, possunt Regulares implicare in subeactione alicuius domus, absque metu alienationis, ibid. n. 2

Possunt Regulares absque metu alienationis, si indigent victu, nec reperiunt, qui illis nutrum det, pretiosa mobilia pignori, ibidem, o. m. 2. §. 3

Alimenta.

Alimenta à Nuptiis recipi possunt, tom. 2. q. 3. c. 6. §. 2. num. 62. p. 177

Altare.

Altare Vitiaceum quid sit, tom. 1. num. 35. pagina 193

Altaria Regularium Episcopi visitare non possunt, l. 2. ad 1. p. 314

Altaria privilegiata non communicantur, tom. 2. num. 2. p. 164

Altaris potestas, an possint fieri ex vestibus sivevis Domorum, l. 1. n. 2. p. 381

Ambio.

Ambio quid sit, & quando mortale, tom. 2. q. 2. c. 3. §. 19. n. 186. p. 122

Ambitus.

Ambitus minimis prohibetur, tom. 2. num. 1. & 2. pag. 128

Amici.

Amici Prelatorum debent esse sapientes, l. 2. q. 2. c. 1. num. 7. p. 73

P 1 Quidam

Index Rerum,

Quales sunt amici, tales reputantur Praelati, *ibid.* & p. 246
q. 4. c. vnic. n. 1.

Amicos habere necessarium est Praelatis, *ibid.* num. 1.
pag. 245

Quae vultus ex his capiat, *ibid.*

Quam debet esse amici ad Praelatum eligendi, & qui
vitandi, *ibid.* n. 1. p. 246

Amici novi an praefrendi veteribus, *ibid.* num. 2.
pag. 247

An Praelatus debeat se amico pacificare, *ibid.*

An amicis omnia cordis penetralia sunt aperienda,
ibid. o. 3.

Cum amico quomodo tractet in publico, & in priva-
to Praelatus, *ibid.* n. 6.

Aliqui Praelati semper omnes volunt esse suos ami-
cos, *ibid.*

An pro amico liceat Praelatos leges violare, *ibi-
dem.*

An possint amico poenas remittere, *ibid.* p. 248

Amicitia.

Amicitia inter malos esse non potest, tom. 2. quæst. 4.
cap. vnic. n. 4. p. 247

Sola vera amicitia potest esse perpetua, *ibid.*

Amor.

Amor parentum in filios quàm sit exterius, mol-
tis probatur, tom. 2. quæst. 1. cap. 9. §. 1. pag. 24.
& seq.

Angaria.

Angaria quid sit, t. n. 136. p. 271

Animus.

Animus quandoque relaxandus, tom. 1. q. 1. cap. 30.
pag. 112

Apostasia.

Apostasia ad Religionem in quo consistat, tom. 1. q. 2.
cap. 26. p. 84

Apostata.

Apostata & fugitivus quomodo differant, tom. 1. q. 1.
cap. 26. p. 84

Apostata quis dicendus sit, *ibid.*

Apostata non est, qui cis de nocte ex Monasterio,
dimisso habitu, animo eadem nocte redeundi,
ibid.

Neque est apostata, qui longo tempore vagatur,
etiam sine habitu, si habet animum redeundi,
ibid.

Apostata nec fugitivus est, qui valde gravatus à suo
Superiori Praetium adit, ut à gravamine li-
beretur, *ibidem*, & questione 1. capite 20. pagi-
na 55

Apostata est, qui vagatur, etiam cum habitu; si
habet animum ad Religionem non redeundi, t. 1.
q. 1. cap. 26. p. 85

Non tamen incurrit excommunicationem capitis,
ut periculosum, *ibid.* p. 86

Apostata est ipso iure, & ipso facto excommuni-
catus, etiam si non dimittat habitum, tom. 1. q. 1.
cap. 26. p. 85

Apostatae perseverantes in apostasia, sunt infames,
ibid.

Apostata ordinem sacro recipiens sit irregularis, t. 1.
q. 1. c. 26. p. 85

Et etiam recipiens minores, *ibid.* p. 85 & t. 3. lit. A.
c. 10. n. 6. p. 13

Cum apostata, qui ordines in apostasia suscepit, quis
possit dispensare, *ibid.*

Apostata non potest ad dignitates eligi, etiam, post-
quam ad Religionem fuerit revertis, t. 1. quæst. 1.
cap. 26. p. 86

Apostatae à quibus possint rehabilitari ad dignita-
tes ordines, & ad alias inhabilitates, *ibid.* & se-
quenti.

Apostatae ad Religionem recepti, & ab excommuni-

catione absoluti, non possunt in suscepit ordinibus
ministrare, nec ordines recipere, nisi prius sit cum
illis per Praelatum super infamia dispensatum, *ibid.*
pag. 85

Apostata tempus, quo in apostasia permanserunt, non
computatur in professione, t. 1. q. 1. c. 26. p. 86

Apostatas recipientes sunt ipso facto excommunicati,
ibid.

Apostatae, & fugitivi possunt ubique à suis Superio-
ribus apprehendi, & ligari, *ibid.* p. 87

Apostatae requirendi sunt, & ad Monasterium red-
cendi, *ibid.*

Non omnes apostatae sunt perquirendi, *ibid.*

Apostatarum bona, si extra Religionem decedant, ad
quos pertineant, *ibid.*

Apostatas ad Religionem revertentes recipiendi for-
ma, t. 3. lit. A. c. 20. p. 23

Apostatae cogendi sunt renuntiare literis Apostolicis,
ibid. n. 3.

Quibus poenis afficiantur, *ibid.* o. 4.

Sunt absoluti de ab excommunicatione, *ibid.* n. 5.

Irregulares & suspensi, *ibid.* n. 6.

Quando possunt praefici, *ibid.* n. 4. p. 14

A quo recipiendi, *ibid.*

Singulis anni requirendi sub poena peluionis,
ibid. n. 10

Quae poena temerantur apostatis revertentibus per
declarationem Congregationis sub Urbano VIII.
ibid. n. 12

Apostatae à fide ad fidem revertentes temeretur ablu-
tare apostasiam coram fidelibus, non tamen est ne-
cesse abluare coram interdictis cum periculo vi-
tae, t. n. 26. p. 194

Dicti apostatae possunt habitum nationis discretionem
deserere, modo non sit protestatus falsae Religio-
nis, *ibid.* n. 27

Quomodo se gerere debeat confessarius cum dictis
apostatis in articulo mortis constitutis, *ibid.* n. 28

Apostatas & gyrovagos possunt Superiores Regula-
res ubique capere, tom. 1. §. 38. p. 218 & *ibid.* n. 95.

pag. 250. & *ibid.* §. 15. p. 252. & §. 7. p. 295. & §. 2.
p. 321. & n. 7. p. 323

Et propria auctoritate, t. 2. n. 20. p. 297

Apostatas non se sumentes pacifice duci, possunt pu-
gnis & calcibus vergeri, atque etiam vulnerari, t. 1.
num. 95. p. 250

Apostatas retincentes possunt excommunicari, tom. 1.
§. 13. p. 261. & *ibid.* n. 47.

Imò sunt ipso facto excommunicati, *ibid.* num. 8.
pag. 323

Non tamen si eos recipiant tanquam amicos & fa-
miliars, *ibid.* n. 49. p. 261

Apostatae possunt à Superioribus Regularibus licen-
tari ad ingredendum alium determinatum ordi-
nem, t. 1. n. 52. p. 261

Apostata est ille, qui vagatur, etiam cum habitu, ani-
mo ad Religionem non revertendi, t. 1. o. 5. p. 222

Secus autem si animo ad Religionem revertendi,
ibid. o. 6. p. 213

Apostatae & fugitivi debent priuari libris, & aliis rebus
suo usus concessis, *ibid.* n. 9.

Apostatae ad Religionem redeire volentes non sunt re-
cipiendi omnes, t. 2. §. 2. p. 267

Apostatae redeuntibus cogendi sunt renuntiare literis
Apostolicis, *ibid.* §. 3.

Et iurare quod talia amplius non attentabunt,
ibid. §. 4.

Probandi sunt etiam in humilitate, *ibid.* §. 5

Et remanere prius voce adliata & passiva, &c.
ibid. §. 6.

Apostatae ab ordinariis capiuntur, suis Superioribus
consignandi, t. 2. §. 3. p. 190

Apostoli.

& Verborum.

Apostoli.

Apostoli fuerunt Monachi, & Monachorum patres.
tom. 2. n. 3. p. 275

Apostoli Id est, Litera.

Apostolorum forma. tom. 3. lit. A. cap. 13. pag. 11
Quid sint Apostoli, & quotuplices. ibid. cap. 14.
num. 1.

Forma Apostolorum refutatoriorum, reuerentia-
lium, conuentualium & testimonialium. ibid.
cap. 15. 16. 17. & 18. p. 12

Forma Apostolorum testimonialium, quando ap-
pellans non fuit ausus petere à Iudice appellare.
ibid. cap. 19

Apostoli debent peti intra triginta dies. ibid. n. 1

Et debent instanter peti. ibid. n. 2. p. 13

Iudex à quo tenetur dictos Apostolos concedere.
ibid. num. 3

Quando Prælatus non vult Apostolos concedere,
potest appellans eos petere coram persona fide di-
gna, quæ tenetur deinde appellanti dictos Aposto-
los concedere. ibid. num. 4

Quas condiciones debeat habere ista persona fide
digna. ibid.

Appellare.

Appellandi forma, nequis in prælatum eligatur. t. 3.
lit. E. cap. 19. p. 52

Ista appellatio quæ continere debeat. ibid. num. 1.
pag. 53.

Isti appellationi possunt, quorum interest, adhæ-
rere. ibid. n. 2

Appellandi forma contra personam electam. tom. 3.
lit. E. cap. 20. ibid.

Testes quomodo possunt fidem facere de facta ap-
pellatione. ibid. cap. 21.

Appellare possunt Religiosi à grauaminibus verè sibi
à suis Superioribus illatis, & quo ordine. tom. 1.
quæst. 1. cap. 20. p. 55

Appellare non possunt ante definitiuam sententiam.
ibid.

Appellare non possunt Religiosi à Correccionibus,
sibi secundum regulam infligis. tom. 1. quæst. 1.
cap. 20. pag. 56

Appellari à pœna legis non potest, bene tamen à
sententia Iudicis declarantis talem incidisse in pœ-
nam legis. ibid.

Appellare non possunt Religiosi ad Tribunalia Ecce-
lesiastica, quibus non subduntur. ibid.

Appellare non possunt Religiosi ad Tribunalia sæcu-
laria. ibid. p. 57

Multis deploratur hoc vitium. ibid. & seq.

Appellare ne fiat electio, non valet, bene tamen ne
fiat nisi canonica. tom. 1. quæst. 2. cap. 3. t. 5. 12.
pag. 135.

Appellare possunt regulares à sententiis suorum Præ-
latorum. tom. 1. num. 13. p. 391

Quomodo possunt, t. 1. n. 134. p. 271. & ibid. §. 2.
p. 298. & §. 32. p. 254. & §. 2. pag. 338.

Appellare possunt immediatè ad Sedem Apostolicam,
omissis mediis. tom. 1. n. 14. & 15. p. 391

Lenis appellatio, quæ ibid. num. 16

Item possunt appellare ad protectorem omisso
Generali, si illum habent suspectum. ibid. n. 18.
p. 392.

Appellatio à priuatione dignitatum de iure com-
muni suspendit executionem, non tamen in ordi-
ne nostro. ibid. n. 19

Tridentinum prohibens appellationes in causis
correccionis quomodo intelligendum. ibid. n. 20.

Appellare ad Tribunalia secularia, vel alios ad ea tra-
here, non possunt regulares sub pœna excommu-
nicationis ipso facto. t. 1. n. 3. p. 339. & t. 2. §. 3. p. 306

Appellare ad Tribunalia Ecclesiastica, quibus non
subduntur, non possunt regulares sub pœna ex-
communicationis ipso facto. tom. 2. numero 19.
p. 297.

Appellatio.

Appellationis forma. tom. 3. lit. A. c. 12. p. 10
Religiosi cum iniuste grauantur, appellare possunt.
ibid. n. 1. p. 11

Appellatio potest fieri vix voce. ibid. n. 2

Debet continere causam grauaminis. ibid.

Iudicare an appellatio sit legitima pertinet ad Iudi-
cem à quo. ibid.

Appellatione quoad Tribunalia secularia & Eccelesi-
astica, quibus non subduntur, quæ ratione possint
priuari Religiosi. tom. 1. q. 1. c. 20. p. 56

Appellatio an executionem retardet. ibid. §. vnic.
p. 58.

In correccionibus quoad mores executionem non
retardat. ibid.

Appellatio legitima quando dicatur, & quando
non. ibid.

Appellatio à suspensione vocis actiue & passiue
an executionem retardet? ibid.

Appellationes intra quod tempus faciendæ. ibid.

Aquila.

Aquila voluturum Regina. tom. 1. quæst. 1. cap. 3.
pag. 2.

Arbitr.

Arbitrari an possit esse Religiosus. tom. 2. q. 3. c. 5. n. 19.
p. 232.

Inter arbitrum, & arbitratores, quæ differentia
sit. ibid. n. 20

Arbitrorum officium quodnam sit in causa recusatio-
nis. tom. 1. q. 1. c. 19. §. 1. p. 52

Arbitri eligendi in causa recusationis, quando causa
est rationalis, & notoria. ibid.

Arbitri possunt cogi ad recipiendum arbitrium.
ibid.

Arbitri puniunt allegantem Iudicem suspectum, &
non probantem. ibid.

Cotam arbitris in tribus casibus non tractatur
suspicionis causa. ibid.

Ab arbitris quando possit appellari. ibid.

Arbores.

Arbores incidere, an & quando sit alienare, tom. 1.
à n. 17. ad 23. p. 293

Aristocratia.

Aristocratia quid sit. tom. 2. q. 1. cap. 1. §. 2. num. 43.
pag. 6.

Aristocratiz species quatuor. ibid. n. 44. p. 7

Vilitates. ibid. à n. 46. ad 59. Damna. ibid. à n. 60.
ad 69. p. 80

Aristocratia quomodo dissoluatur. ibid. num. 70.
pag. 9.

Quomodo conferretur. ibid. n. 74

In aristocratico regimine, quomodo se gerat vir
diues, sed ignobilis. ibid. n. 81

Aristocratia est melior Monarchia. ibid. num. 115.
pag. 13

Arma.

Arma tenentes in suis Ecclesiis, vel Conuentibus Re-
gulares habitantes in statu Mediolanensi, sunt
ipso facto excommunicati. t. 2. n. 9. p. 323. & ibid.
num. 77. p. 466

Quid si ad modicum tempus conferuandum.
ibid.

De quibus armis intelligatur. ibid.

An cultellus panis veniat appellatione armorum.
ibid.

Ars.

Ars mechanica, vide Religiosi.

Index Rerum,

Affessor.
Affessor iudicis an possit esse Religiosus. tom. 1. q. 1. cap. 7. o. 1. p. 232

Astrologi.
Astrologi iudicij qui sunt. tom. 1. q. 3. cap. 1. n. 38. p. 212
Astrologi protestantes se certis non affirmare, quæ dicunt, an in foro conscientie ligentur penis contra eos institutis in Const. Sixti V. tom. 2. num. 24. p. 230

Astrologia.
Astrologia iudicij prohibetur sub gravissima pena. tom. 1. const. 17. Urbani VIII. p. 517

Astucia.
Astucia quid. tom. 2. quest. 2. cap. 3. §. 12. num. 120. p. 110

Auricula.
Auricula quale peccatum. tom. 1. quest. 2. cap. 3. §. 17. n. 173. p. 119

Audacia.
Audacia quid, & quando mortale. tom. 2. q. 2. cap. 3. §. 18. n. 181. p. 121

Aurora.
Aurora nomine quid intelligatur, quando dicitur, quod ante auroram Missa celebrari non potest. t. 1. n. 21. p. 193

Auxilium.
Auxilium tribus modis præstatur. tom. 1. q. 1. cap. 2. §. unico. n. 32. p. 18

B.
Baldachinus.

Prelatus Congregationis Canonicorum regularium Lateranensem conceditur, posse vi Baldachino, & certo numero Ministrorum, non tamen Sedem Abbatialem iuxta Episcoporum, prope altare permanentem tenere. tom. 2. p. 440

Banniti.
Banniti, neque salutos possunt Regulares in suis Conventibus retinere. tom. 2. n. 5. p. 322
Quod limitis in casa. ibid. n. 8. p. 123
Banniti facinorosi esse in suis Ecclesiis tenentur Praelati Regulares sub pena privationis suorum officiorum. tom. 2. n. 75. p. 465
In regno Neapolitano sunt excommunicati viarum graffatores recipientes. ibid.
Tres casus quibus dictæ penæ non incurantur. ibid.
Neque etiam incurantur dictæ penæ in casu necessitatis. ibid. n. 76.

Barka.
Barbacentes propter veterem non possunt eligi ad dignitates. tom. 2. q. 2. c. 4. n. 8. p. 137

Beneficentia.
Beneficentia quid sit. tom. 1. n. 1. p. 333

Belum.
Bello captus siue iusto, siue iniusto, fugare potest. tom. 2. q. 1. c. 1. n. 5. p. 2
Vnde non debet verberari, si fugiat. ibid.

Benedicere.
Benedicere ornamenta Ecclesiæ possunt Generales & Provinciales. tom. 1. §. 19. p. 234
Et etiam Conventus locales. ibid. n. 44. p. 243
& c. 3. p. 355. & §. 3. p. 295
Benedicere possunt Praelati Regulares Ecclesias, cœmeteria &c. tom. 1. §. 22. p. 237. & §. 1. p. 135
Benedicere Cœmeteria, Oratoria, Corporalia, Vezilla, Arma &c. possunt Praelati regulares, etiam Conventus non solum pro proprio vtu, sed etiam

pro aliorum. tom. 1. q. 3. cap. 8. n. 2. p. 244

Benefactor.
Benefactorum quot sunt species. tom. 1. q. 3. c. 6. n. 11. p. 236
Benefactoris declarandi forma. tom. 3. lit. B. cap. 1. p. 14
Eadem facta à Generali. ibid. c. 2. p. 237
Eiusdem peregrinantis. ibid. c. 3
Iste Litteræ non sunt concedendæ, nisi veris beneficiis. ibid. n. 1.
Forma benefactoris differt à forma participacionis. ibid. n. 2
Superiores ad quos diuertunt benefactores cum litteris Superiorum, tenentur eis præstare illa omnia, quæ in litteris continentur. ibid. n. 3

Beneficentia.
Beneficentia quid. tom. 1. quest. 2. cap. 3. §. 3. num. 25. p. 97
Quid ad eam requiratur. ibid. n. 27
Multiplicari exercetur. ibid. n. 32 p. 98
Cum quibus exercenda. ibid. n. 33
Animos subditorum conciliat. ibid. n. 38

Beneficium.
Beneficium Principis laicissimè interpretandum est. t. 1. n. 10. p. 259
Beneficium Principis est ampliandum. tom. 3. lit. A. c. 20. n. 7. p. 24
Beneficij nomine an intelligantur officia inter mendicantes. tom. 1. q. 1. cap. 31. p. 125. & seqq.
Beneficiorum naturaliter facilius obliuiscuntur homines, quàm iniuriarum, & quare. t. 2. q. 2. c. 3. §. 3. n. 17. p. 98
Beneficium quoduplex. tom. 2. q. 2. c. 3. §. 3. num. 30. p. 97
Beneficium dans de retributione cogitare non debet. ibid. n. 31
Beneficium dans plus accipit quàm accipiens. ibid. n. 35. p. 98

Beneficium.
Beneficium magis diligit suum beneficiarium quàm diligitur ab ipso. tom. 1. q. 1. cap. 3. §. 3. num. 36. p. 98

Beneficentia.
Beneficentia subditorum est firmissimum regiminis prædium. tom. 1. quest. 4. capite unico. num. 7. p. 243

Bernardus Buil.
P. F. Bernardus Buil ordinis nostri, fuit primus novitius Apostolus, Indiarum Patriarcha, & Vicarius summi Pontificis. tom. 1. n. 24. p. 392

Bibere.
Bibere quot calices liceat. tom. 1. q. 1. cap. 17. §. 7. n. 44. & seqq.

Bidellus.
Bidelli Officium. tom. 3. lit. S. cap. 5. num. 21. p. 134

Bigamia.
Bigamia triplex est, & cum qua Praelatus regularis dispensatur. tom. 1. n. 120. p. 170

Bigamus.
Bigamus non potest eligi ad dignitates regularium. tom. 2. q. 2. c. 5. §. 2. n. 98. p. 153
Nec eligere. ibid. c. 102. p. 154
Bigamus quis. ibid. n. 99. p. 151
Cum Bigamis possunt dispensare Praelati regulares. ibid.
Bigami non possunt ad Religionem recipi ad statum Clericorum, bene tamen ad cœmeteria. ibid. n. 100. p. 154
Bigamus qui cognovit uxorem post adulterium, si

& Verborum.

Religionem ingressas fuit Superior, quomodo peccet, *ibid.* n. 101

Blasphemia.

Blasphemia hereticis quæ, tom. 1. num. 16. p. 441

Bona.

Bona ab Ecclesiasticis possessa gaudere exemptione ab oneribus, non copulatur certis, realibus & immutabilibus, & à censuris, ubi non solvendi libertatem præscripserint, tom. 1. p. 444

Bona omnia pie clausura recipere & retinere possunt Minorum, tom. 1. §. 12. p. 131

Non possunt tamen super his in iudicio contendere, *ibid.* & n. 6. p. 139

Bona superflua quando distribuenda, tom. 1. num. 8. p. 139

Bonorum Ecclesiasticorum ius supremum est apud Papam, *ibid.* n. 3

Bonorum temporalium plus minus usus facti, concessus est Ministris, *ibid.* n. 5

Bona incerta ad ordinem venientia possunt Regularibus Prælati in plus minus convertere, tom. 1. §. 10. p. 153

Bona immobilis seu mobilia pretiosa an possint Prælati regulares de vno in alium Conventum commutare, tom. 1. n. 76. p. 164

Bona aliqua immobilis potest Provincialis cum consensu Capituli transferre de vno Conventu in alium, tom. 1. n. 10. p. 184

Possunt etiam Superiores inter se aliquid immobile commutare, *ibid.* n. 11

Bona Regularium extra religionem decedentium ad religionem pertinebant, tom. 1. §. 11. p. 191

Sed tunc ad Cameram Apostolicam, *ibid.* num. 11. p. 197

Bona Christianorum à piratis rapta, possunt fideles emere absque mortali, & onere restitutionis. t. 1. num. 10. p. 194

Etiamsi Piratæ ea rapiant illa spe vendendi, alia forte non rapierit, *ibid.* n. 11

Bona honoraria sunt quinque, tom. 1. quest. 1. c. 12. p. 25

Bona Monasterij ministrare ad locales Superiores spectat, tom. 1. quest. 1. cap. 4. §. 4. num. 77. pag. 33. & *ibid.* quest. 1. cap. 5. §. 4. num. 36. p. 47

Bona vnius Conventus non possunt Superiores Prælati in alium transferre, *ibid.* q. 1. c. 4. §. 1. v. 116. p. 38.

Monachum Monasterij innemarium tenentur facere Superiores in principio sui Officij, *ibid.* num. 134. p. 41

Bona temporalia procurare & quomodo, ad Prælatum immediatum spectat, *ibid.* q. 1. c. 5. n. 37. p. 47

Bona seu possessiones Conventus tenetur Prælati diligenter colere, *ibid.* n. 39. p. 48

Quod si non colat, est in malo statu, *ibid.* num. 45. p. 49

Bonorum Conventus ad Prælatum spectat, *ibid.* n. 46

An à singulis Fratribus, *ibid.* n. 48

Bona Monasterij si perierint culpa Prælati, an peccet, *ibid.* n. 47

An pro dictis bonis conferendis tenetur Prælati litigare, *ibid.* n. 49. p. 50

Bona Conventus sunt in duplici differentia, *ibid.* n. 51

Quomodo possit Prælati ea distrahere, *ibid.* & de n. 55. & 56. p. 51

In eis expendendis debet esse fidelis, *ibid.* num. 52. p. 50.

Ex dictis bonis in prius sit fabricandus Conventus, an verò alenda familia, *ibid.* n. 53. p. 51

Et an prius alendus Prælati, quoniam Frater, *ibid.* n. 54

Bonorum tam temporalium, tum spiritualium cura ad Prælatum spectat, sed spiritualium præcipue, *ibid.* n. 61. p. 53

Quibus signis cognosci possit an Prælati magis curet temporalia quam spiritualia, *ibid.* n. 61

Bonus.

Bonus vir quis dicitur in iure, tom. 2. q. 1. cap. 4. §. 5. n. 121. p. 39

Brachium.

Brachium suum tenentur potestates seculares impendere Iudici Ecclesiastico ordinatè percent, & reuocando possunt peccare mortaliter, tom. 1. n. 10. p. 181. & *ibid.* n. 3. p. 445

Magistratus verò seculares ad id tenentur sub potestate excommunicationis, tom. 1. n. 10. p. 181

Et Ecclesiasticus tenetur suum brachium Iudici seculari postulanti concedere, *ibid.* n. 3. p. 445

Qui possunt dictum brachium implorare, *ibid.* Stante appellatione ritè interposita, non tenetur Iudex secularis brachium suum imploratum præstare, *ibid.* n. 4. p. 446

Nec tenetur brachium præstare, quando illi constaret de nullitate sententiæ, *ibid.* n. 5

Nec item quando Iudex imploratus est incompetens, *ibid.* n. 6

Inter brachium & accommodationem similia quædam sui differentia, *ibid.* n. 7

Potest Iudex secularis antequam præstet brachium suum velle cognoscere de iustitia sententiæ, *ibid.* num. 5

Brindare.

Brindare non debet Religiosus, neque brindantibus respondere, tom. 1. n. 5. p. 130

Bulla.

Bulla Pontificis publicari retantes incurrunt excommunicationem, tom. 1. n. 74. p. 465

Bulla Cruciatæ sanctæ non produci Regularibus quoad Sacramentum penitentiae, tom. 1. consil. 8. vrb. VIII. p. 504

Nec ea possunt quoad electionem Confessorij, *ibid.* §. 2. p. 301

Bulla Cornæ publicatio non derogat privilegio expressè concedentibus absolutionem à Calibus in ea contentis, tom. 1. §. 1. pag. 197. & *ibid.* n. 1. p. 198

C.

Carui.

Cæcus non potest eligi dignitates, tom. 1. q. 1. c. 4. n. 18. p. 138

Calum.

Cælum quomodo agat in hæc inferiora, tom. 1. q. 2. c. 1. §. 1. n. 43. & 44. p. 79

Calabri Patres.

Calabæi Patres Ordinis nostri habitantes in Conventu S. Francisci de Paula Romæ possunt permittere, ut in dicto Conventu habeant Fratres aliarum nationum, tom. 1. n. 1. p. 486

Potuit Fundator dicti Conventus obligare Religiosum, ne in dicto Conventu habitarent Fratres aliarum nationum, *ibid.* n. 2

Generalis non potest in dicto Conventu constituere localem Lectorem non Calabrum, *ibid.* n. 3. p. 487

Calamnia.

Calumnia an liceat calumniari explodere, tom. 1. q. 1. cap. 3. §. 18. n. 151. p. 115

Calum.

Calumnia an liceat calumniari explodere, tom. 1. q. 1. cap. 3. §. 18. n. 151. p. 115

Calum.

Calumnia an liceat calumniari explodere, tom. 1. q. 1. cap. 3. §. 18. n. 151. p. 115

Calum.

Calumnia an liceat calumniari explodere, tom. 1. q. 1. cap. 3. §. 18. n. 151. p. 115

Calum.

Calumnia an liceat calumniari explodere, tom. 1. q. 1. cap. 3. §. 18. n. 151. p. 115

Calum.

Calumnia an liceat calumniari explodere, tom. 1. q. 1. cap. 3. §. 18. n. 151. p. 115

Index Rerum;

- Calumniari.*
Calumniari aliquibus valde delectabile est. tom. 1. q. 1. cap. 25. §. 1. p. 80
ibid. p. 80
Calumniis rescribendum lingua & manibus. ibid. p. 81
Calumniatoribus reddet Deus secundum opera eorum, ibid. p. 81
- Campana.*
Campanas pulsare possunt omni tempore Regales. tom. 2. §. 24. p. 298
Præterquam in die Sabbati Sancti ante Cathedralium. tom. 1. §. 25. p. 143. & n. 32. p. 348
- Caninum.*
Caninum est comedere cum nimia voracitate. t. 1. q. 4. cap. 9. p. 180
- Canonica portio.*
Canonicam portionem soluere non tenetur. t. 1. §. 26. p. 255
- Canonicus.*
Canonicus regularis Antiochia reguntur. tom. 2. q. 1. cap. 2. n. 6. p. 114
- Canonizatio.*
Canonizatio Sanctos pro sua Diocesi olim poterant Episcopi. tom. 1. num. 5. p. 191. & ibid. num. 4. p. 333
At nunc ad solum Papam, ibid.
- Canonizatio.*
Canonizatio S. P. N. Francisci. tom. 2. p. 326
Canonizatio quid sit. tom. 2. n. 1. p. 333
Honores, qui debentur Sanctis Canonizatis ab Ecclesia sunt septem, ibid. n. 1
Per Canonizationem non acquiritur Sanctis maior gloria essentialis, ibid. n. 3
Ad canonizandum aliquem Sanctum requiruntur merita & miracula, ibid. n. 5
Sancti Canonizati merita quomodo probentur, ibid. num. 6
Miracula quæ requiruntur ad canonizandum aliquem Sanctum debent habere quatuor condiciones, ibid. n. 7
Merita sine miraculis, nec hæc sine illis ad aliquem canonizandum sufficiunt, ibid. n. 8
Errare non potest Ecclesia in Canonizatione Sanctorum, ibid. n. 9
Inhibetur formari processus illorum, qui in fama Sanctitatis decesserunt: formatoque appeti, nisi à specialiter delegatis, tom. 2. §. 5. p. 411
Tempus ad Canonizationem eorundem necessarium esse centum annorum, ibid. §. 6. p. 412
Prohibetur omnibus, ne informationes super sanctitate aliorum defuncti capere præsumant: in verò cui miraculum aliquod narrabitur sub sigillo secreti recipiat, & secretò ad Episcopum loci transmittat, ibid.
- Capitulum.*
Capitulum generale Ordinis Minorum prorogatur ad tricennium. tom. 2. p. 404
Capitula generalia, & intermedia Ordinis Minorum per quos celebranda, tom. 2. p. 169
Capitulum generale Paulæ, Ordinis Minorum confirmatum. tom. 2. p. 158
Est est confirmatio ex certa scientia, ibid. num. 11. p. 160
Capitulum generale Minorum, quod in die Ascensionis celebrabatur, celebrari mandatur in die Pentecostes. tom. 2. §. 2. p. 312
Capitulum Thuronense Ordinis Minorum confirmatur. tom. 2. §. 2. p. 312
Capitula provincialia poterant olim in Ordine Minorum anticipari & differri. tom. 2. §. 4. p. 352
Secus nunc, tom. 2. §. 4. p. 352
Capitulum generale quomodo possit reuniri pri-
- uilegiis Papæ. tom. 1. n. 30. p. 382
Capitulum provinciale, vel definitorium cum declarat aliquam esse inhabilem ad aliquam dignitatem, quantum daret dicta in habilitas, tom. 2. num. 30. p. 329
Sic declaratus inhabilis potest appellare, ibid. num. 31
Capitulum Definitorium potest correctionem electum & confirmatum in aliquo Conventu in alium causam transferre, tom. 2. num. 41. p. 330
Quid faciendum quando in Capitulo locali non sunt nisi tria vota, & debent fieri tres electiones, ibid. num. 44
Capitula quotidiana Religiosorum quare dicuntur culparum. tom. 1. q. 1. c. 5. p. 6
Capitulum generale non potest precipere aliquid quod sit simpliciter supra regulam, tom. 1. q. 1. c. 8. §. 2. p. 3
Capitulum generale, seu Prælatus cum maiori parte ipsius potest regulam iam collapsam restituere, ibid. §. 3
Capitula generalia habent auctoritatem faciendi statuta, tom. 3. lit. C. cap. 3. n. 1. p. 17
Quæ facta statim sunt confirmata à Papa. ibid.
In Ordine nostro non possunt fieri statuta, nisi de consensu totius capituli, aut saltem duarum partium ipsius, ibid.
Omnes interessentes Capitulis generalibus à Confessionibus specialiter deputatis ab omnibus casibus & censuris, etiam Sedi Apostolicæ referantur absolvi possunt, ibid. n. 2
Capitula culparum quando debent fieri, qui ceneant interesse, & de quibus dicendum sint culpe. t. 3. lit. C. cap. 22. n. 1. p. 35
Quin siue sunt ordinata hæc Capitula, ibid. n. 2
Non debent ibi multum deinceps ferre, ibid. num. 3
Ibi nullus obligatur culpam dicere de rebus interioribus, ibid. n. 4
An in istis Capitulis solum dicende sint culpe communes, ibid. n. 5
Quo ordine dicenda sit culpa, ibid. n. 6
Clerici manentes in novitiis cum novitiis, cum illis tenentur culpam dicere, ibid. n. 7. p. 36
Culparumulator est corrector in ordine nostro, ibid. num. 8
Poenitentia imposita à Prælatis in Capitulis culparum non remittatur per indulgentias, ibid. n. 9. p. 19
Finitus Capituli culparum qui, ibid. n. 10
Indulgentia conceduntur dicentibus culpam in Capitulis huiusmodi, ibid. n. 11
Modus dicendi culpam, ibid. n. 12
Capitula generalia & provincialia ubi celebrati debent in Ordine nostro. tom. 3. lit. E. cap. 15. n. 1. p. 59
Capituli generalis principiandi forma. t. 5. lit. C. cap. 1. p. 16
Capituli provincialis, & definitorii principiandi forma, ibid. cap. 2. & §. 5
Capituli legitimatio ante electionem quomodo fiat. tom. 3. lit. E. cap. 7. n. 4. p. 45
- Captivi.*
Captivi fideles possunt bona quoruncunque infidelium iure compensationis surripere, tom. 1. n. 29. p. 394
Non peccant exerceant aliquam artem gratia laici ad suam vitam Tutorem, ibid. n. 32
Quid dici debeat de Captivis remigantibus aliis concupiscentibus ad remigandum hostantibus, ibid. n. 34. p. 395
Captivi Sacerdotes à nullo ordinario approbati, an valide

& Verborum.

valide conceptus absoluant, tom. 1. n. 33. p. 395
 Et an valide matrimonium affinitatis inter conceptus celebratis, ibid. n. 35
 An dicti possint Sacramentum Baptismi solemniter ministrare, ibid. n. 36
 Capituli fideles excommunicationem an possint locare cubacula secretiora infidelibus, quos credunt se vitios ad Sodomiam exercendam, tom. 1. n. 37. p. 397
 Capituli fideles in ministerium Capone, ascendi, an possint aliquid surripere ab infidelibus, ibid. n. 38.
 An fideles Capituli prepositi alios conceptus, possint hos accusare apud Dominos de negligentia, & aliis, meliora vestimenta, & cibos abundantius tribuere, ibid. n. 39
 Fidelis Capituli quomodo debeat respondere loquacibus male dicentibus de nostra fide, ibid. n. 40. p. 396
 Vnde pro his casibus capitulorum, ibid. n. 41. vbi quod 46, p. 396. & 397

Carcere.

Carcere apud Religiosos est maximum dedecus, & ita reparandus iudiciis, tom. 1. q. 1. cap. 13. p. 39
 In carcerem conicientes religiosos ex quacunque etiam leuissima causa, quam malefaciant, ibid.
 Carceri mancipati Religiosi iniuste potest fugere, etiam vim inferendo custodibus, rumpendo vincula, &c. absque apostasie nota, ibid. p. 33
 Et alij carceres possunt eum adiuvare ad fugiendum non obstante quocunque Superiora precepto sub quacunque forma verborum factis, ibid.
 Adjungentes Superiores in manifeste iniusta contrariis excommunicatione peccant mortaliter, ibid.
 Carceribus mancipati non debet Religiosus, nisi ex delictis gravibus, ibid.
 Carceribus se prebente iussus religiosus obedire non tenetur, si non assignetur causa talis carcerationis, ibid.
 Neque criminis assignetur, quæ tamen non sit sufficiens, ibid.
 Carceris triplex genus, ibid.
 Carceribus, ut aliquis detradatur forma, t. 3. lit. C. cap. 4. p. 19
 Quomodo debeat esse ibid. n. 2. p. 20
 Iussus in carcerem appellari non potest, ibid. n. 3.
 Carceratus si aufugiat, quando tenetur custos, ibid. num. 4
 Carcerum custos non debet permittere, ut vilis carceratus alloquatur, ibid. n. 5
 Custos carcerum mortaliter peccat non deferens eis fideliter solum sententia iussu, ibid.
 Carceres debent esse in omnibus consentibus, ibid. num. 6. p. 21

Cardinales.

Cardinalibus in preiudicium tenent non et edendum, tom. 2. n. 2. p. 481. & ibid. n. 3. p. 486
 Etiam si dicant habere viuz vocis orationem, ibid.
 Sequi autem ubi non agitur de preiudicio tertij, ibid. n. 4
 Nec potest Papa facere, ut vni Cardinali in preiudicium tertij credatur, ibid. n. 5

Carolus Rex Francorum.

Carolus Rex Francorum particularem gessit denotionis affectum ad Ordinem Minimorum, t. 1. o. 2. p. 219

Carthusiani.

Carthusiani possunt transire ad Religionem Minimorum, tom. 1. q. 1. cap. 24. §. 3. p. 74

Casus.

Casus habet motum in unum cille, t. 2. n. 51. p. 461

Casus.

Casus quid & quomodo, tom. 2. q. 2. cap. 3. §. 22.

Tom. 111.

num. 217.

Castitas religiosa quid sit, tom. 1. quest. 1. cap. 1. p. 156
 Castitas Religioni necessaria, ibid.
 Castitatis conservandæ difficultas, ibid. cap. 2. p. 156. & seqq.
 Pro Castitate conservanda remedia, ibid.
 Castitatis incitantes & laudes, ibid. p. 162. & seqq.
 Castitatis effectus, ibid. cap. 3
 Castitatis indicia, ibid.

Casus.

Casus reservare possunt sibi Prelati regulares pro Novitiis, tom. 1. q. 3. cap. 1. §. 7. n. 201. p. 201
 Casus reservandi potestas est in Ecclesia, tom. 1. n. 37. p. 195
 Casus à iure Episcopis reservati qui sunt, ibid.

Causa.

Causa, quid sit, tom. 1. quest. 2. c. 3. §. 6. n. 69. p. 103

Cella.

Celle custodia inuit ad castitatem servandam, tom. 1. q. 3. cap. 2. p. 161
 Cella laudes & cœnœ, ibid.

Censura.

Censuræ late contra Religiosos quæ remittunt, t. 2. q. 3. cap. 4. n. 18. p. 119
 Censuras publicas quomodo tenentur in suis Ecclesiis Regularibus, tom. 1. §. 16. p. 143
 Censuras ferendi forma, tom. 3. lit. C. cap. 5. p. 21.
 Censuras debent precedere monitiones, ibid. n. 1.
 Quando monitiones non sint necessariæ, ibidem num. 2
 Monitio ut sit canonice debet esse tria, ibid. n. 3
 Monitio quomodo fieri debeat, ibid. n. 4
 Monitio an sit de effectiva censura, ibid. n. 6
 Ad has monitiones præmittendas an taceantur Prelati regulares, ibid. n. 7
 Censura an debeat ferri in scriptis, ibid. n. 9. p. 22

Census.

Census quid sit, tom. 1. n. 136 p. 271
 Census annuos possunt retinere Religiosi particulares de licentia Prelati, tom. 1. q. 2. cap. 2. §. 1. p. 119
 Vel sibi relicti, vel à se ipsis fundatos, ibid.
 Non tamen expendendos nisi in usus licitos, ibid.

Ceremonia.

Ceremoniarum magistrum institueri forma, tom. 3. lit. M. cap. 1. p. 79
 Ceremoniarum usus est præceptus in Scriptura Sacra, ibid. n. 1. p. 80
 Ceremoniarum Magistris necessarius in qualibet bene ordinata Religione, ibid. n. 2
 Officium dicti Magistri quod sit, ibid. v. 3. p. 81
 Ceremoniale nostrum fuit à B. P. immediate institutum, ibid. n. 4
 Temerarium fuit nostris ceremonialibus aliquid addere, ibid. n. 7. p. 82

Cessare.

Cessare causæ, cessare effectus, quomodo intelligatur, tom. 2. q. 3. cap. 1. o. 171. p. 203

Charitas.

Charitas quid sit, t. 2. q. 2. c. 3. §. 2. n. 12. p. 95
 Prelatis necessaria, ibid. n. 13
 Charitas incipit à seipso, tom. 1. n. 8. p. 367
 Charitativum subsidium.

Charitativum subsidium quid sit, tom. 1. n. 86. p. 267

Christus.

Christus Dominus quomodo dicitur interesse Capitulis generalibus, tom. 3. lit. C. cap. 3. n. 7. p. 18

Cibaria.

Cibaria quæ de capitalia an studentibus nocent, t. 1. q. 4. cap. 6. p. 169

Q

Cibi.

Index Rerum,

Cibi.

Cibus communibz, & vialibus debent esse contenti
Religiosi, tom. 2. q. 4. cap. 9. p. 160

Cingulum.

Cinguli nostri indulgentie quo iure nitantur. t. 1. n. 5.
F. 359.

Circumscriptio.

Circumscriptio quid, tom. 2. q. 2. cap. 3. §. 6. n. 48.
p. 103

Circumstantia.

Circumstantie omnes considerande ante censurabit
negotij aggressionem, tom. 2. q. 1. cap. 5. §. 10. n. 83.
p. 105

Citatio.

Citatio tri aut *sententiam* est de substantia iudi-
cij, tom. 3. lit. S. cap. 3. n. 2. p. 131

Citationis forma quomodo iudex est ordinarius. 1. 3.
lit. C. cap. 7. p. 123

Eadem quando est delegatus, ibid. cap. 8

Eadem quando ius se absentavit, ibid. cap. 9

Citatio que debet convincere, ibid. esp. 10. num. 2.
p. 14

Iudex delegatus debet in citatione inferere teno-
rem suae commissionis, ibid. n. 3

Reus qui se absentavit potest citari per edictum,
ibid. num. 4

Citatio est de essentia iudicii, modus est illi acciden-
talis, ibid. n. 5

Civitas.

Civitatis forma illa optima est, in qua edest, qui possit
imperantibus imperare, tom. 2. q. 1. cap. 1. n. 12.
p. 45.

Claudi.

Claudi eo possunt eligi ad dignitates, tom. 2. q. 2.
cap. 4. n. 16. p. 125

Clausula.

Clausula, *in nomine Domini*, an sit necessaria in Co-
pulis generalibus, tom. 3. lit. C. cap. 3. num. 3.
p. 17

Clausula, *auxo Domini*, est necessaria, ibid. n. 4

Similiter est necessaria Clausula, *in Commemora-*
tionem, ibid. n. 5

Clausula *Spiritus sancti Missa*, &c. an sit necessaria,
ibid. n. 9. p. 18

Clausula, *lectio de iure legendus*, quomodo intelli-
genda, tom. 3. lit. C. cap. 3. n. 12. p. 19

Clausula, *Fallit praestrationibus*, quid significet, ibid.
n. 11

Clausula, *Supplem. omnem defectum*, an suppleat
defectum substantiales, tom. 3. lit. C. cap. 13. n. 5.
p. 30

Clausula, *quod a nullo possit excommunicari*, &c.
quomodo intelligenda, tom. 1. n. 18. p. 384

Clausula, *in foro conscientia*, quid significet, tom. 1.
n. 43. p. 196

Clausula, *sine parochia praedicationis*, tom. 1. num. 32.
p. 195

Clausula, *dicatur plenius contineri*, t. 1. n. 2. p. 100

Clausula, *vocatus, qui fuerint vocandi*, ibid. n. 4

Clausula, *si ibi de promissa*, ibid. n. 5

Clausula, *supplet omnes & singulas defectus*, ibid.
n. 10. p. 101

Clausula, *non obstantibus*, tom. 1. n. 12. p. 101

Clausula generalis sequens ea, quae specialiter sunt
praemissa, restringitur generaliter ad ea quae sunt
similia expressis, tom. 1. n. 1. p. 104

Clausula, *praeus extenuamus, & etiamliberamus*,
ibid. n. 10. p. 206

Clausula, *nobis & successoribus nostris canonibus in-*
transmissis, ibid. n. 11

Pro ista clausula, vide cap. alienationes 2. q. 2. & c.

Ego N. de iur. iur. & c. Hoc ergo de consuet. d. 1.

Clausula, *indignationem omnipotentis Dei*, t. 1. n. 129.
p. 107

Clausula, *canonica monitio praemissa*, significat
quod canonica monitio sit res. Per aliquot dierum
competentia intervallo, seu sit vpa sola monitio
pro tribus assignatis diebus dierum intervallo pro 1.

1. & 3. monitione, no habetur in cap. cons. 6.
statuimus, de sen. etrem. in 6. tom. 1. numero 6.
p. 216

Clausula, *motu proprio*, tom. 1. n. 1. & c. p. 110

Clausula, *Quorum tenorem*, ibid. n. 3.

Clausula, *quoties expedit fuerit*, tom. 1. num. 1.
p. 213

Clausula, *Compendiosiores*, ibid. n. 2. & 3

Clausula, *absolventes a quibusvis*, tom. 1. a. nomi. 54
ad 59. p. 144 & seq.

Clausula, *pro potiori cautela*, ibid. n. 59. p. 145

Clausula, *innocentes*, ibid. n. 96. p. 150

Clausula, *audi ergo*, ibid. n. 98.

Clausula, *gratiam, & communionem*, tom. 1. n. 14.
p. 158

Clausula, *observantia forma Canonica*, ibid. num. 31
p. 159

Clausula, *quoties opus fuerit*, tom. 1. n. 3. p. 176

Clausula, *in omnibus, & per omnia*, ibid. n. 4.

Clausula, *super omnes & singulos*, tom. 1. num. 4.
p. 180

Clausula, *quatenusvis, valde coram*, tom. 1. n. 2.
p. 187

Clausula, *appellatione remota*, ibid. n. 3. p. 188

Clausula, *quatenus sunt in usu*, tom. 1. n. 1. p. 198,
& tom. 2. n. 1. p. 305

Clausula, *provis consentientia*, tom. 1. num. 1. & c. 2.
p. 335 & seq.

Clausula, *non obstantibus quibusvisque consuetudinibus*,
ibid. n. 3. p. 336

Clausula, *sic per quascunque*, sublata, tom. 1. n. 4.
p. 339

Clausula, *irritum & inane*, ibid. n. 5

Clausula, *super quo praedictam vestram requirimus*,
tom. 1. n. 1. p. 340

Clausula, *aut si alieni*, tom. 2. §. 34. p. 293

Clausula, *Et Sacris Canonibus*, tom. 2. numero 2.
p. 305

Clausula, *Et decretis*, ibid. n. 3

Clausula, *confirmamus, & innovamus*, tom. 2. n. 1.
p. 314

Clausula, *suscipimus*, tom. 2. n. 1. p. 165

Clausula, *sola moderatione*, ibid. n. 1

Clausula, *si, & pro de iure*, tom. 1. numero 16.
p. 277

Clausura.

Clausura monialibus indicitur, tom. 2. §. 1. p. 277

Renuentes compellantur, ibid. §. 2

Tertianae, etiam si solenne votum emiserint, ibid.
§. 3

Volentes sine clausura vivere non possunt alias co-
cipere, ibid. §. 4

Clausura, ut servetur, curare tenentur Ordinarii,
tom. 2. n. 1. p. 278 & seq.

A Clausura non possunt Moniales exire, nisi in
certis casibus, ibid. n. 3. p. 279

Pro clausura adfuit aliqua Const. Pontif. ibidem
num. 4

Ad clausuram an possint Moniales a Papa obligari,
ibid. n. 1. p. 281

Ad egrediendum de clausura monialibus exceptio
quis

& Verborum.

quis possit facultatem concedere. *Ibid.* n. 21. p. 283
 Clausura locus quis sit. *tom.* 1. n. 21. p. 282
 Iusta causa licentiae concedendae Moniali ad egrediendum est clausura, quae sit. *ibid.* n. 25. p. 283
 Iusta causa egrediendi est clausura est morbus ita periculosus, ut talis Monialis de consilio medici despectetur ea non egressus, ibidem numero 24.
 Sed quid si hoc casu superior, ad quum spectat, licentiam dare nolit, posteriori Moniali egredi, ea petita, licet non obtemperet? *Respondetur*, hanc questionem trahit ex professo Penna, leg. 1. Cod. de comm. l. 12. Et quod passim multis probat, quod videtur valde rationabile, nam tunc irrationabiliter talis licentia denegatur, & visa hominis assensum non potest, ff. de donat. l. pen. in fia. Et ad eam conservandam in re narrat ceterum, immo addit de illa Penna, quod posse dicta Monialis inuita egressa claustratibi, quod posse esse verum. Iusta causa etiam egrediendi est clausura est imminens belli periculum, siue à fidelibus, siue infidelibus, vel Haereticis bellum fiat. *ibid.* n. 25
 Erit etiam causa iusta electio Monialis in Abbatisfam alterius Conuentus, *ibid.* n. 26. p. 284
 Clausura egrediens Monialis absque iusta causa, quas poenas incurrit, *ibid.* n. 27
 Et similiter quas poenas incurrit Moniales aliquem intra clausuram admittentes, *ibid.* n. 29
 Clausuras violantes ad duos passus non incurrit poenas, *ibid.* n. 40. p. 286
 Clausura egressam Monialem quis absoluit, *ibid.* n. 45. p. 287
Clementia.
 Clementia quid, solum Praetorum propria, t. 2. q. 2. cap. 3. §. 23. n. 216. p. 131
Clerici.
 Clerici Theatini aristocrati reguntur, *tom.* 1. q. 1. c. 2. n. 10. p. 15
 Clerici Ministri laicorum aristocrati reguntur, sed nunc multum accedunt ad Democratiam, *ibid.* n. 11
 Clerici Iesuite Monachis reguntur, *ibid.* n. 9
 Clerici Regulares habentes Confessorem assignatum non possunt confiteri de mortalibus aliis confessariis, *tom.* 3. lit. C, cap. 11. n. 2. p. 24
 Dilecti Clerici sunt concedendi confessores extra ordinarij, *ibid.*
 Clericorum ceteros an sit nobilior cetero Monachorum, *tom.* 3. lit. P. cap. 16. n. 4. p. 112
 Clerici seculares quare tanto odio prosequuntur Regulares, *tom.* 3. n. 8. p. 189
 Clerici coniugati quomodo gaudeant privilegij Clericorum, *tom.* 1. n. 143. p. 272
 Clerici negotiari prohibentur causa lucri, *ibid.* n. 145. p. 273
 Clerici austerissimi sunt, & austrius obsecrantur, t. 1. §. 1. p. 117
 Clerici peregrini quomodo possint admitti ad celebrandam in Ecclesijs regularium, *tom.* 2. num. 5. p. 144
 Clericorum tonsura quid significet, *tom.* 2. num. 3. p. 275
 Clericus venerator, si hominem occidat, non ideo est irregularis, *tom.* 2. n. 209. p. 268
Cogere.
 Cogentes mulieres ad ingrediendum Monasterium sunt excommunicati, t. 1. q. 1. cap. 29. p. 107
 Sub qua tamen excommunicatione non comprehenduntur cogentes viros, *ibid.*
 Cogentes merulae, & non eadem in constantem virum, an incurrant dictam excommunicationem, *ibid.*
 Cogi possunt mulieres ad ingrediendum Monasterium. *Tom. 111.*

rim in tribus casibus.

Ibid.

Cognitio.

Cognitio sui ipsius est omnium cognitionum pulcherrima, *tom.* 1. q. 1. c. 3. §. 8. n. 74. p. 104
 Omnium etiam difficillima, *ibid.* n. 75
 Peculiariter Praetatis necessaria, *ibid.* n. 76. quid sit, *ibid.* n. 77
 Quomodo acquiratur, *ibid.* n. 78
 Quae bona ex ea oriantur, *ibid.* n. 79. p. 105
Colla.
 Collectae valebant pro Missis, *tom.* 1. §. 5. p. 279. & *ibid.* §. 3. p. 319
 Vide aliud exemplum privilegij in hac materia, *ibid.* n. 4. p. 311

Colla.

Colla Isolo & Gallo Minimorum prorogatur officium ad triennium, *tom.* 2. §. 1. p. 405
 In collegam hispanum eligitur à Pontifice R. P. Paulus Torrenio, *tom.* 1. §. 1. p. 406
 Collegae tam Generali quam Provinciali quam Iceniam habere debeant, t. 2. quest. 2. c. 2. num. 31. p. 77
 Collegae Generalis, seu Provincialis, vel Secretarij Praetorum, qui ostendunt depositiones fratrum illis contra quos sunt factae, possunt puniri poena falsi, *tom.* 2. q. 2. cap. 2. §. 13. p. 151
 Collegae Provinciali quare non sint vocales in electione Correctionis, t. 3. lit. Z. c. 2. n. 2. p. 153
 Collegae Generalis assumptus in Ordine nostro secundum Correctionis in morte Generalis potest sumere sigilla, & fungi officio Vicarij generalis, ac votare in electione facienda de Vicario generali, *tom.* 2. n. 4. p. 492
 Ad autem veniente Collega in cuius locum fuit assumptus tenetur ei remanere dicta sigilla, & vicariatum generalem ibi non desinit, nec ibi adesse locum. Collegae assumpti habent eandem potestatem quam alij, *ibid.*
 Collegae substitutio potest fieri in Ordine nostro, non solum si collega sit absens, causa visitationis, sed etiam si sit absens ex alia quacunque causa, *ibid.* num. 5
 Collegae Generalis, aut Provincialis non possunt esse consanguinei, & quare, *tom.* 2. n. 66. p. 466. & *ibid.* §. 7. & 9. p. 317
 Et quare etiam usque ad secundum gradum, *tom.* 2. n. 67. p. 464
 Neque etiam possunt esse adherentes ipsorum, *ibid.* n. 68
 Collegae si recusant in visitatione, quid faciendum, *ibid.* n. 84. p. 467
 Et quid quando Collega infirmatur, & non potest adesse visitationi, *ibid.* n. 85
 Visitationes Conuentuum parvulorum possunt remitti Collegis, *ibid.* n. 86
 Collegae Generalis tenentur semper ire cum Generali, *tom.* 2. §. 8. p. 317
 Collegae Superiorum an sint comparticipes Officij, *tom.* 2. n. 21. p. 320
 Collegae sunt exempti à iurisdictione Correctionis, *tom.* 2. n. 6. p. 493
 Collega reconvictus tenetur respondere Correctioni, cum iuridice interrogari, *ibid.* n. 7
 Collega delinquens in Conventu an possit à Correctore puniri, *ibid.* n. 8
 Et an si delinquit notorie, *ibid.*
 Collega nolens parere Correctori in casu sibi permisso, potest ab eo puniri, *ibid.* n. 9
 Correctores tentantes punire Collegas in casibus sibi non permixtis, debent puniri à Provincialibus, *ibid.* num. 10
 Collegae tenentur exhibere Correctori in re retractile, *tom.* 2. n. 10. p. 494

Index Rerum,

& in quod consistat, *ibid.* n. 11
Collegae an teneantur stare Capitulis culpae, *ibid.*
num. 12
 An possint interesse Capitulis localibus, in quibus agitur de negotiis Consuetis, *ibid.* *num. 13.*
pag. 494
 An sint locales in quolibet Consuetis suae Provinciae, *ibid.* n. 14
 Possunt cogi à Correctore assistere divinis officiis, *ibid.* n. 15, & 16
 An, & quando Corrector possit punire Collegam relaxatè viventem, *ibid.* n. 17
Collegae tempore visitationis praecedant Correctores, *ibid.* n. 18
 Teneantur obsequere Correctoris statuta, in bonum commune edita, *ibid.* n. 19. *p. 495*
 Non possunt cogi à Correctore ad testimonium ferendum, *ibid.* n. 20
 An teneantur iurare ad mentem Correctoris, si in iussu cogantur, *ibid.* n. 21
 Si Collega iuraverit falsum in casu licito, potest à Correctore puniri, *ibid.* n. 22.
 An possit aliquo casu cogi iurare, *ibid.* n. 23
Coloni.
Coloni Regularium sunt exempti à solutione decimarum, t. 1. n. 121. *p. 471*
 Non teneantur solvere gabellas, *ibid.* *num. 142.*
pag. 174
Color.
 Color habitus Minorum potest esse magis vel minus niger, iuxta usum Provinciae, t. 2. n. 17.
pag. 332
 Coloris fulvi laudes, tom. 2. *num. 1.* *p. 330.* & n. 16.
pag. 332
Commissi.
Commissi, siue discreti, legitimè impediti non possunt substituere Procuratorem cum Generali mandato, t. 2. *p. 438*
Commissus in Ordine Minorum non potest eligi, qui non fuerit localis per tres annos continuos immediatè antecedentes, in Provincia in qua est eligendus, t. 1. *com. 1.* Gregorij XV. *p. 485*
 Id tamen non intelligitur de naturalibus Provinciae, *ibid.* n. 1.
p. 486
 Collega Provincialis & Corrector renuntiantes suis Officiis, possunt eligi in commissos, *ibidem.* *num. 2*
 Commissi mittendi ad Capitula generalia, vel Provincialia, debent esse ex Senioribus Provinciae, t. 2. q. 2. c. 2. n. 3. *p. 67*
 Commissi designandi ad Capitulum generale forma, t. 1. lit. E. c. 11. *p. 48*
 Commissus debet portare literas suae electionis, *ibid.* *num. 3*
 Commissus quae possit proponere in Capitulo, *ibid.* *num. 4.* *p. 49*
 Forma litterarum electionis commissi facta in quolibet Conventu, *ibid.* c. 11
 Commissi in ordine nostro non possunt alio suo loco consistere, tom. 3. littera V. cap. 6. *num. 15.*
pag. 149
 Commissi ad Capitulum generale sunt Procuratores Provinciae, t. 1. lit. C. c. 1. n. 10. *p. 19*
 Dicti commissi possunt votare in admissione aliorum commissorum, etiam si nondum docuerint de mandato, *ibid.* n. 11
Communicare.
 Communicare cum excommunicato mortuo non licet, t. 1. lit. A. c. 3. n. 3. *p. 5*
Communicatio.
 Communicatio privilegiorum quomodo intelligenda, t. 1. q. 1. *p. 295.* & n. 1. *p. 296*

Communicatio privilegiorum inter mendicantes, t. 1. q. 1. *p. 340*
Communitas.
 Communitas est dignior personis particulari, tom. 3. *num. 15.* *p. 470*
 Communitas est in Religiosis servanda, t. 3. lit. Z. c. 3. n. 39. *p. 119*
 Illas commendatio. *ibid.*
 Communitas an possit se abdicare potestatem regimini instituendi, & an possit facultatem regendi vni tributam auferre, tom. 1. q. 1. cap. 1. q. 1. n. 87. *pag. 30*
 Habet potestatem super principem ab eis institutum, *ibid.*
Conferentia.
 Conferentiae quando, & quomodo habende, t. 1. lit. S. c. 5. q. 6. *p. 114*
 Quomodo in iis sedendum. *ibid.*
Confessarius.
 Confessarius dicens per locum ea, quae in confessione audit, absque ullo periculo reclusionis grauatè peccat, & meretur priuati confessionis auctoritatem, t. 2. q. 1. c. 2. n. 77. *p. 219*
 Confessarius inique interrogatus an reus tale delictum fecerit, potest cum iuramento negare, *ibid.* *num. 78*
 Confessarium eligere sibi possunt Superiores locales, t. 1. q. 2. c. 4. q. 4. n. 80. *p. 14*
 Qui Confessarius non est, necesse quod sit approbatus à Superiore maiori. *ibid.*
 Confessarius hic electus, à quibus casibus possit eligentem absolvere, *ibid.* n. 81
 Confessarius siue electus potest absolvere eligentem etiam excommunicatum, *ibid.* n. 82
 Confessarius siue electus potest ad libitum mutari, *ibid.* n. 83
 An, & quomodo in talem Confessarium possit eligi Sacerdos non substitutus, *ibid.* n. 86. *p. 15*
 Si an praesente approbatio possit eligi non approbatus, *ibid.* n. 87
 Debet esse idoneus, & quid si talis non sit, *ibid.* *num. 88*
 An possit eligi extra ordinem, *ibid.* n. 89
 Confessarios Lectores, & praedictores instituere in Ordine Minorum ad Praelatos Superiores spectat, t. 2. q. 1. c. 4. q. 5. n. 100. *p. 17*
 Confessarius Regularis approbatus ab Episcopo de licentia sui Praelati, potest ab hoc rationabili de causa reprobari, t. 1. q. 2. c. 11. *p. 60*
 Confessarius Religiosorum proprius erat prius Generalis, & Provincialis, t. 1. q. 1. c. 11. *p. 61*
 Sed huius iuri per Clementem VIII. est derogatum. *ibid.*
 Confessarij Religiosorum possunt absolvere à casibus reservatis pro vna vice tantum, si Praelatus petiti facultatem denegaverit, *ibid.* *p. 62*
 Confessarij Regulares an possint absolvere à casibus reservatis Pontifici, vel Episcopo, *ibid.* q. 1. & q. 4. c. 10. q. vnic. *p. 188*
 Confessarij Minimi deponati à suis Correctoribus, habent auctoritatem in quibuscumque anni temporibus absolvendi à casibus reservatis *Papae*, t. 1. q. 4. c. 10. q. vnic. *p. 188*
 Quod privilegium non est abrogatum. *ibid.*
 Confessarij Regulares possunt absolvere ab excommunicatione incurta propter provocationem ad duellum, si effectus sequutus non sit. *ibid.*
 Item mulieres in gremio Monasterii Regularium virorum, seu mulierum. *ibid.*
 Item eos, qui aliquid dederint, vel receperint pro aliquo gratis, vel iustitia obstanda in Curia Romana. *ibid.*
 Confessarij

& Verborum.

Confessarii Regulares possunt dispensare super omnibus votis Ordinatio iure Episcopis reservata, t. 1. q. 1. c. 1. §. 1. p. 61

Item possunt dispensare cum secularibus ad peccandum de binum, si post emissum votum castitatis de facto contraxerint, ibid. p. 63

Item ad petendum debitum cum coniugatis, quorum alter cum alterius confanguinea adolefcentia perpetuante, ibid.

Item possunt commutare omnia vota, exceptis quinque reservatis Pontifici, ibid.

Item possunt commutare votum aliquod ingrediendi in archidictum Religionem, ut ingreditur suam, ibid.

Item dispensare, & commutare omnia vota reservata, Pontifici, quoties in eis materia promissa desit à natura materiae reservatae, ibid.

Vnde possunt dispensare in voto disinnchivo, ibid.

Et in voto Castitatis coniugalis servandae, ibid.

Et in voto Religionis non approbatae, ibid.

Et cum eo, qui non tantum promissit Religionem intrare, sed in ea perseverare, nimirum etiam perseverantiam, ibid.

Et in triplici peccationis refectione voto, quando expectus finis voluntis fuit non ad iuvandam ea loca, sed ad alium finem, ibid.

Et in circumstantia his peccationibus adiuncta, ibid.

Confessarii Regulares non possunt dispensare in votis reservatis Pontifici, sicut eorum perfecta materia, licet id possint aliquando Episcopi, ibid.

Potestas dispensandi, & commutandi vota Religiosa concessa non restringitur ad subditos illius Diocesis, in qua sunt, sed extenditur ad quoscunque vndeunque venientes, ibid.

Confessarii Regulares an egent speciali licentia suorum Praetorum ad dispensandum, & commutandum vota, vel sufficiat licentia illa generalis, qua sunt admitti ad confessiones audiendas, ibid. pag. 64

An possint uti praedicta facultate circa vota, quando Episcopi sibi vota reservant, ibid.

Confessarii Regulares etiam non gradati possunt aperire literas sacrae Penitentiae, t. 1. q. 1. cap. 1. §. 1. p. 64

Confessarius Regularis approbatus ab aliquo Ordinario de licentia suorum Praetorum, quando terti non magis licet agere, potest ubique praedicare, & omnium confessiones audire, non repugnante tamen Parocho Ecclesiae, ibid.

Confessarii Regulares approbati in una Diocesi, possunt subditos illius Diocesis ubicunque receptos, etiam extra Diocesim in confessionibus audire, & à peccatis absolvere, ibid.

Quomodo ante Diocesim domicilium non sumptur, ibid.

Quandam dicantur sumi domicilium, ibid.

Circa approbationes Regularium ad confessiones audiendas affinitas mali, Clementinam, *Dudum de sepult.*, non esse revocant, ibid.

Confessarii Ministri non possunt constitui ab Episcopis ad audiendas confessiones in Ecclesiis tantum sui Ordinis, t. 1. q. 1. c. 1. §. 1. p. 65

Confessarius licet inuigile penitentibus, ut faciant celebrare tot Missas pro penitentia, ibidem, pag. 66

Non debent tamen eas elemosynas ipsi confessarii accipere, ibid.

Etiam si haberent licentiam à suis Praetis retinendi elemosynas omnes sibi provenientes ex admini-

nistracione Sacramentorum, ibid.

Confessarii Regulares possunt elemosynam à penitente datam recipere, ibid.

Confessio.

Praetati Congregationis Somaticae possunt sibi innicere, quodcumque ordine servato, facultatem Imperitii confessiones audiendi extra ordinem, quam semel petere sufficit, t. 1. p. 443

Confessio Sacramentalis instituta est in humani generis consolationem, tom. 2. quaest. 7. c. 3. §. 2. n. 63. pag. 117

Illius notitia non potest uti Praetatus ad exterius regimem, ibid. à num. 64. usque ad finem §. p. 117. & seqq.

Confessiones factae Regulari approbato ab Ordinario absque proprii Praetati licentia, an valide fiant, t. 1. q. 1. c. 1. §. 1. p. 39

Confessiones factae illi Regulari, qui per sententiam suam, & publicam suspensionem fuit à confessionibus audiendis, sunt invalidae, ibid.

Secus autem, si non iudicet fuit suspensus, ibid. & seq.

Confessiones audiendi facultatem habent Regulares à Papa, mediante approbatione Episcopi, t. 1. n. 20. pag. 376

Approbatio ad confessiones data Episcopis Regularibus, non potest ab eisdem revocari, & si incideret, possunt nihilominus dicti Regulares confessiones audire, ibid.

Regularis approbatus ad dictas confessiones audiendas, si casu à loco, cum necessitas, non indiget nova approbatione, ibid. & n. 41. p. 111

Quid sentiendum de approbationibus datis ad certum locum, vel pro certis personis, ibid. n. 21. p. 376

Et de datis ad certum tempus, an scilicet eo transacto, possint confessiones audire t. ibid. n. 22

Quid si Episcopus approbet pro praetis Ecclesiis, & pro aliis de licentia Parochorum, an constitutis Patochis possint Regulares in dictis Ecclesiis confessiones audire t. ibid. n. 23. p. 377

Approbatio ad dictas confessiones audiendas non est minus gratum, sed est opus iustitiae, unde tenentur Episcopi idoneos Regulares sub mortali approbare, ibid. n. 24

Quem male facient Episcopi qui dicto examine abstantur ad proprias interioris viciendas, ibid.

Confessionalia.

Confessionalia sive consensu Superiorum non valent, t. 1. §. 2. p. 396

Etiam si in dictis confessionalibus libera licentia vendi illis subditis concedatur, ibidem, num. 3. pag. 297

Confessor.

Confessores approbati forma, t. 3. littera C. cap. 1. §. 1. p. 314

Confessor Regularis approbatus in una Provincia non potest audire confessiones in alia, ibidem, num. 1

Confessor praesentandi Episcopo pro approbatione, forma, tom. 3. lit. C. c. 11. & 13. p. 315

Confessor, qui est idoneus pro Praetato, non censetur pro hoc idoneus pro aliis, tom. 1. num. 39. pag. 380

Confessor audiens confessiones sine licentia, qua perna puniatur, ibid. n. 40

Confessor eligendus à subdito, vigore privilegiorum, debet esse approbatus à Superiore, t. 2. n. 7. pag. 222

Confessorum fratrum approbatio ad quos pertinet in ordine Minorum, ibid. n. 18

Confessores Congregationis Oratorii approbati Ro-

Index Rerum,

- me ubique confessiones audiant, tom. 1. uum. 80.
pag. 147
- Confessores seculares ab Ordinatis approbantor,
t. 1. §. 6. p. 144
- Indebit recusari, nihilominus confessiones au-
diunt, ibid. n. 7. p. 145
- Examen eis faciendum est solum circa doctrinam,
ibid. n. 8
- Confessores Regulares possunt audire Confessiones
omnium vndeque videntur, ibid. num. 9. &
minimi, ibid. §. 11. p. 137. & §. 7. p. 141
- Possunt vota fornicium commutare, & dispensare,
ibid. n. 10. p. 145
- Confessores Regulares possunt confessiones seculari-
um infirmorum in propriis domibus audire, t. 1.
n. 14. p. 146. & t. 2. §. 4. p. 189
- Confessores Monialium tam Ordinarij, quam extra-
ordinarij, ab Episcopo approbati debent, t. 1. n. 47.
p. 111. & t. 2. §. 4. p. 151
- Antea non erat necesse, ibid. §. 5. p. 189
- Et generaliter approbati ad audiendas secularium
confessiones non audiunt confessiones Monia-
lium, ibid. §. 9. p. 155
- Nec approbati ad audiendas confessiones vnius
Monasterij, possunt audire confessiones Monialium
alterius, ibid. ad 10
- Nec approbati pro vna vice possunt pluries Mo-
nialium confessiones audire, ibid. ad 11
- Confessores tenentur monere penitentes sollicitos
de obligatione demerendi, t. 1. §. 9. p. 158
- Confessores Regulares semel ab Episcopo examinati
ab eodem amplius examinati non possunt, t. 1. n. 41.
p. 110. & t. 2. n. 8. p. 159
- Et qui generaliter reperti sunt idonei generaliter
etiam debent approbati, t. 1. n. 43. p. 160
- Admissi ad beneficium absque limitatione in-
telligitur generaliter admissi, ibid. n. 43
- Nec admissi ad beneficium potest ad liberum
Episcopi reuocari, ibid. num. 44. *Quia mendi-
cantes post approbationem Episcopi suam ad id
delegantur a Sede Apostolica, ut Glossa in cap. Si
Episcopus de parva. & remiss. in 6. verb. Item terti-
o praesupponit.*
- Confessores Regulares libere ab Episcopo approbati
ad confessiones audiendas non possunt ab eisdem
reprobati absque noua causa ad confessiones per-
tinentie, ibid. n. 45. p. 111
- Confessores Regulares vnius Conuentus non possunt
omnes simul suspendi, ibid.
- Quid si Episcopi contrariam faciant, non tenentur
Regulares obedire, ibid. *Et colligitur ex Con-
stit. 16. Leonis X. §. 6. ubi constituit Regularibus
indebiti recusari satisfaciunt precepto cap. Omnis
vtriusque sexus.*
- Confessores Regulares indebiti approbati ad con-
fessiones audiendas, mortuo Episcopo non suspendun-
tur, ibid. n. 46
- Confirmatio.*
- Confirmatio Religiosis antiquitus ad Episcopos per-
tinebat, t. 1. n. 1. p. 191
- Quae potestas longo usu, & consuetudine soluta
est, ibid. n. 4
- Confirmari non debet electio illius, qui est granatus
in fuma apud bonos viros, tom. 3. littera C. c. 18. n. 6.
pag. 30
- Nec est confirmanda electio, ex qua timetur ali-
quod scandalum, ibid.
- An liberum sit confirmatori confirmare, ibid.
- Superior confirmans electionem illius quem scire
esse relativum peccat mortaliter, ibid.
- Causa rationabilis quam praetendit confirmator
non confirmandi non debet iuridice probari,
ibid. uum. 7
- Nisi ubi est consuetudo, ibid.
- Imò absolute est iuridice probanda, ibid.
- Quando sunt electi duo, quoniam debeat confirma-
ri, ibid. n. 8. p. 11
- Si confirmator casus electionem digni, & alium
eligat, utque possessionem tradat, si dignus appellet
& obtineat tunc solvitur, ibid. n. 9
- Confirmans Religionem caput illius est, t. 1. uum. 9.
pag. 191
- Confirmatio indignum nullo casu licet, t. 2. q. 1. c. 5. t.
§. 12. p. 116
- Confirmari debet omnino electus, si nihil obstat, t. 1.
q. 1. c. 3. t. §. 11. p. 114 & seq.
- Confirmatio.*
- Confirmatio in forma communi, & ex certa scientia
quomodo differtur, t. 1. n. 4. p. 105
- Confirmatio privilegiorum ex certa scientia habet
vim restituendi privilegia reuocata, tom. 1. n. 11.
pag. 177
- Confirmatio privilegiorum ex certa scientia alienis Re-
ligionis an censetur confirmari pro omnibus, ib.
num. 11
- Confirmatio dupliciter fit in forma communi, sed ex
certa scientia, tom. 3. littera C. cap. 18. num. 4.
pag. 19
- Confirmationis Vicarij electi loco Correctoris defen-
di forma, t. 3. littera C. c. 16. p. 18
- Confirmationis Correctoris Romani forma, ibid.
cap. 17
- Confirmationis Provincialium forma, ibidem,
cap. 18
- In iure nulla datur certa forma confirmationis,
ibid. n. 1. p. 19
- Confirmatio propter aliquem defectum irrita, non
propterea irrita electionem Canonica, t. 1. q. 1.
c. 3. t. §. 11. p. 115
- Confirmatio facta post appellationem legitimam ad
Sedem Apostolicam est nulla, ibid.
- Confirmatio est nulla quando electio fuit ipso iure,
ibid.
- Confirmator.*
- Confirmator debet examinare electionem, & perso-
nas eligentium & electorum, tom. 3. littera C. c. 18. n. 3.
p. 19. & t. 1. q. 1. c. 3. t. §. 11. p. 114
- Practica tamen quae servatur à Generalibus est tu-
ta, ibid.
- Confirmator tenetur confirmare dignum, quem Ele-
ctores elegerunt, digniori relicto, t. 1. q. 1. c. 3. t. §. 11.
pag. 115
- Confirmator, in cuius electione est confirmare vnum
de duobus, tenetur digniorem confirmare, ibid.
- Confirmator sciens per scientiam habitam in confes-
sione Sacramentali, aliquem esse indignum, si nihil
aliud obstat, eum confirmare tenetur, ibid.
- Confirmatorem iniunctum confirmare renuentem non
potest electus pecunia emolliere, ibid.
- Confraternitates.*
- Confraternitates erigendi forma, t. 3. littera C. cap. 19.
pag. 31
- Confraternitates seculares quomodo instituendae,
t. 2. n. 78. p. 466
- Congregatio Sacra.*
- Declarationibus Sacrae Congregationis solito si-
gillo, & subscriptione, Eminentiſſim. Cardinal.
Praefecti & Secretarij eiusdem Congregationis,
non monitis, nulla fides adhibenda, t. 2. p. 440
- Coniux.*
- Coniux habens votum castitatis, si alter coniux fiat
adulter, tenetur votum servare, t. 1. n. 1. p. 156
- Consecratio.*
- Consecratio quid sit, quomodo differt à Synderesi,
tom. 3.

o. tom. 3. lit. E. cap. 1. num. 2. p. 42
 Conscientia propria est gravissima poena, tom. 1. q. 1. cap. 17. p. 93
Consequens.
 Consequens qui vult, vult & antecedens, t. 3. lit. A. cap. 10. n. 12. p. 14
Conferuatores.
 Conferuatores eligendi forma, tom. 3. lit. C. cap. 10. p. 11
 Conferuatores ducere debent per quinquennium, ibid. num. 1
 Quo finito finitur etiam iurisdiclio, quoad negotia synodalia, si in Litteris habetur clausula, *pro futuro danteat quinquennio*, ibid. n. 2
 Conferuatores potest assumere Notarium ad sum beneplacitum, ibid. n. 3
 Non potest Episcopus precipere conferuatores, ut videri Notarii Episcopaliibus, ibid. num. 3. ad 2. p. 34
 Et hoc non obstat confectudine, ibid. ad 3
 Vnde non obstat inhibitione Episcopi potest conferuatores sibi Notarium ad placitum assumere; ibid. ad n. 4
 Conferuatores possunt co gere Iudicem secularem, ut remittit religiosum, qui se rapinis miscuit, ibid. lit. P. cap. 7. n. 5. p. 100
 Conferuatores non potest cognoscere, nisi de iniuriis notoriis, tom. 1. n. 10. p. 483. & ibid. n. 34. p. 167
 Potest Tribunal mulare, tom. 2. n. 11. p. 413
 Potest censura cohibere Ordinarium iurisdiclionem exercentem in regulares, ibid. n. 11
 Potest etiam brachium seculare implorare, quod Iudex dare tenetur, ibid.
 Non potest tamen dare licentiam exstendi aliquem ex loco facto, ibid. n. 13. p. 484
 Potest procedere contra eos, qui exstiterent violenter confugientes ad Ecclesias regularem, ibid.
 Potest ad censuram se se latius absolueret, ibid.
 Non potest exigere salarium, nec munera accipere, ibid. n. 14
 Si se religiosi duorum religionum inuicem notorie inuenerint, quousam ex eorum conferuatores procedet, ibid. n. 15
 Si conferuatores excedat in quo ponatur, ibidem num. 16
 Si excedat in suo officio, suspenditur per annum ab officio conferuatores, tom. 1. §. 8. p. 363. & ibid. num. 62. p. 370
 Quid requiratur ad incurrendam hanc poenam, ibid. n. 63
 Episcopi, & eorum Vicarii possunt eligi in conferuatores, tom. 3. n. 17. p. 484
 Conferuatores potest procedere in causa honorum Monasterij extra Diocesim existentium, ibid.
 Conferuatores semel in vita, & in articulo mortis conceditur indulgentia plenaria, & dicendo quinque Orationem dominicam, & toties salutationem Angelicam in diebus fastiisum Incentur memores Indolgentias, quas aqualiter visitantes Ecclesias intras, & extra urbem, tom. 1. §. 19. p. 213
 Quolibet memento est potest Generaliter Minuorum Indulgentiam plenariam concedere, ibid. §. 1. pag. 368. & electionem Confessoris, ibid. §. 1. & ibid. n. 2
 Conferuatores participant de omnibus bonis, que sunt in religione, tom. 1. §. 5. p. 275
 Conferuatores excommunicant molestantes, & inquietantes Regulares, ibid. §. 10. p. 134. & n. 45. p. 241
 Conferuatores Minimis conceditur, tom. 1. §. 17. p. 236
 Eius eligendi ipsis traditur potestas, ibidem §. 6. p. 275

Conferuatores tenentur sub mortali Regularibus; quorum sunt conferuatores, adstiteret, & non perminere eos molestari, tom. 1. n. 30. p. 278
 Conferuatores regularium non possunt suscipere quatuor ipsorum contra alios Regulares, ibidem §. 3. p. 338
 Conferuatores regularibus conceduntur, tom. 1. §. 1. & p. 141
 Conferuatores potestas secundum privilegia, ibid. §. 1. p. 156
 Conferuatores Ministorum habent auctoritatem capiendi & redcendi sponsas, ibid.
 Conferuatores debent esse in Ecclesiastica dignitate constituti, & Iudices Synodales, tom. 1. §. 2. p. 271
 Regulares postquam eos elegerint debent ad nomenclaturam aduocatum ordinari, ibid. §. 5. p. 271. & n. 30. & 11. p. 167
 Coram conferuatores possunt conueniri & gaudere, non autem alios conueniri, ibid. §. 6. p. 165
 Sed pro manifestis iuramentis possunt etiam alios conueniri, ibid. n. 35. p. 167
 Ea vitando indagine, que in manifestis adhiberi solet, ibid. n. 40
 Contronesia inter conferuatores, & ordinarios per arbitros decidantur, ibid. §. 7. p. 163
 Conferuatores quid sit secundum ius commune, & quid secundum privilegia, ibid. n. 2. p. 164
 Conferuatores nullus potest dare prater Papam, ibid. n. 3
 Et de facto Regularibus a Papa dati sunt, ibidem num. 4
 Conferuatores fratrum potest alium subdelegare, ibid. num. 5. p. 165
 Conferuatores non est necesse, quod habeat dignitatem, vel pfectionem in Ecclesia Cathedrali, tom. 1. n. 9. p. 163
 De iure communis canonici non possunt esse conferuatores, ibid. n. 10
 In conferuatores qui possunt eligi, ibid. ad num. 1. & 10. p. 164 & 169
 Conferuatores electi non possunt per quinquennium mutari, ibid. n. 12. p. 167
 Conferuatores descendunt regulares in manifestis iniuriis, non solum illis, sed etiam iniuriis, t. 2. n. 41. p. 368
 Et non solum contra Clericos, sed etiam contra Laicos, ibid. n. 42
 Quando eligantur a regularibus, tenentur sub mortali acceptare, ibid. n. 68. p. 171
 Conferuatores quomodo prebentur ciuilibus, etiam inlitter, ut in iuris, tom. 2. numero 43. 44. & 45. p. 368
 Coram conferuatores stando in iure communi possunt regulares tanquam Rectores reos habere, ibid. n. 46
 Et etiam secundum consuetudinem Gregorij XV. num. 50. p. 369
 Conferuatores in omnibus causis semper debet pronuntiare delictum esse notarium, tom. 1. num. 47. p. 368
 Conferuatores secundum privilegia quid possit, ibid. num. 48
 An possit ut suspensus recusari, ibid. n. 59. & 60. p. 370
 A conferuatore an possit appellari, ibidem 61
Consilia.
 Consilia Evangelica non tenent Religiosi, an peccet, tom. 1. q. 1. cap. 1. p. 5
 Consilium ponitur quando que pro consilio, tom. 2. quæst. 1. cap. 1. §. vii. num. 26. p. 17. & ibid. n. 33. p. 18
 Consilium

Index Rerum,

- Consilium aliquando morandum, *ibid.* q. 2. cap. 3. §. ro. n. 24. p. 105
- Ab euentu non metiendum, *ibid.* n. 22. p. 106
- Abique consilio nihil faciendum, *ibid.* n. 27
- Consilium.*
- Consilij conditiones, tom. 1. quest. 1. cap. 3. n. 8. p. 106
- p. 20. & *ibid.* q. 2. c. 3. §. 10. n. 29. p. 106
- Ab eo cauendum, *ibid.*
- Consiliarius.*
- Tempus legendi constitutiones Apostolicas determinatum pro feria 6. post festum Assumptionis, extenditur ad totum residuum mensis Augusti. 1. 2. p. 442
- Constitutio de celebratione Missarum legi potest, vel in ipsa de in constitutione præcipitur, vel infra terminum decem dierum immediatè sequentium, tom. 2. p. 443
- Constitutio eadem legi potest infra terminum vnius mensis subsequens à die in præscripta, *ibid.*
- Constitutiones Apostolicæ in concernentibus fidem Catholicam, & officium sanctæ Inquisitionis omnes Regulares, quantumvis privilegiatis comprehendunt, tom. 2. const. 10. Viham VII. l. p. 366
- Constitutiones extraneas sunt eiusdem auctoritatis, quam illæ quæ sunt in corpore iuris communis inferre, tom. 2. n. 11. p. 381
- Constitutionibus synodalibus quomodo subiaceat Regulari, tom. 1. n. 67. p. 163
- Constituto.*
- Constituto legitime præcepta excusat ab obseruantia præceptorum Regulari, tom. 1. n. 21. p. 278
- Constituto dechart leges naturales, & diuinas, & etiam ab illis excusat, tom. 2. n. 56. p. 462
- Constituto debet esse rationabilis, & quæ talis sit, tom. 2. q. 3. cap. 1. §. 6. num. 181. p. 197
- Excusat ab obseruantia præcepti naturalis, *ibid.*
- An semper debeat esse præscripta, *ibid.* n. 82
- Quæ Constituto legem abroget, *ibid.* & n. 183. p. 198
- Constituto contra essentialia Religionis non valet introduci, tom. 1. q. 2. c. 8. §. 4. p. 19
- Constituto legitima sufficiens ad abrogandas leges in religionibus quæ sit, *ibid.*
- Constitutionem legitimam consuetudine abrogatam non tenentur obsequere in ea Religione professi, *ibid.*
- Contemptus.*
- Contemptus præcepti, & contemptus executionis præcepti quomodo differant, tom. 1. q. 1. cap. 5. §. 1. p. 7
- Item quomodo differant contemptus præcepti simpliciter, & contemptus præcepti secundum quid, *ibid.*
- Item contemptus præcipientis, & contemptus præcepti, *ibid.*
- Continentia.*
- Continentia quid sit, tom. 2. q. 2. c. 3. §. 23. n. 111. p. 150
- Contrarius.*
- Contrarius quid sit, tom. 3. lit. Z. cap. 3. num. 6. p. 156
- Contrarius religiosorum quomodo sint firmi, tom. 2. q. 3. cap. 5. n. 4. p. 210
- Intus cum subditis tenentur obseruare Superiores regulares, *ibid.* q. 1. cap. 8. num. 4. p. 63
- Contrahere.*
- Contrahere quomodo possit Prælati absque consensu conuentus, tom. 1. quest. 3. cap. 5. num. 14. p. 231
- Contrahilia.*
- Contrahilia dicens alius tenetur ab eo generare
- veniam petere, tom. 2. q. 2. cap. 3. §. 16. n. 152. p. 113
- Conuentus.*
- Conuentus, seu hospitalis B. lo. Dei, in quibus duodecim Religiosi dum existunt, non subiacent Iurisdictioni Ordinarij Loci, tom. 2. p. 422
- Locus procurandus infirmis à Paribus de Obsequio constructus, & ab illis in Conuentum formalem conuentus in priuilegium aliorum regularium ad hospitium iterum reduci mandatur, 1. 2. p. 419
- Conuentus & Ecclesiæ recipere possunt regulares, & quomodo, tom. 1. §. 9. p. 190
- Eritim Parochias, *ibid.* §. 1. p. 194
- Eritim absque alicuius ordinarij licentia, *ibid.* §. 10. p. 234 & §. 27. p. 236 & n. 72. p. 263, vide n. 27. p. 197
- In conuentibus in tantum numerus religiosorum constituitur, qui eorummodò possit sustentari, *ibid.* n. 49. & l. 1. §. 7. p. 286 & *ibid.* §. 2. p. 371. & §. 8. p. 386
- Conuentus noui non sunt fondendi, nisi ad formam Const. Clem. VIII. & Greg. XV. tom. 2. Const. 1. Vrbani VIII. §. 2. p. 497
- Pæne contra facientes imponuntur, *ibid.* §. 3. p. 498
- Illæ prohibitiones non comprehendunt hospitium, *ibid.* n. 31. p. 499
- In isto negotio Episcopi non habent arbitrium, *ibid.* n. 2
- Conuentus dimittere possunt regulares a portis bonis in alium Conuentum, tom. 1. §. 27. p. 234
- Ei hoc propria auctoritate, *ibid.* num. 79. p. 264
- Hoc tamen non possunt facere prouinciales sine licentia generalis, *ibid.* n. 80
- Possunt etiam Generales duos Conuentus in vnum vnire, *ibid.*
- Conuentus, qui habent fundatores, si deserantur, an possint vendi, *ibid.* n. 82
- Conuentus pauperis an possint regulares ius patronatus alicui concedere, *ibid.* n. 83. p. 266
- Conuentus possunt sumere Minus, etiam non distantes ab alijs per 140. Cannas, tom. 1. §. 3. p. 237
- Sed non est amplius in vso, *ibid.* n. 2
- Conuentus construendi licentias Ordinarij denegare non possunt, nisi ex legitima causa, tom. 2. §. 23. p. 292
- Conuentus SS. Trinitatis de vrbis habitatur à Fratibus Gallis, tom. 2. §. 1. p. 312
- Nec in eo possunt esse Superiores, neque locales fratres altarum nationum, *ibid.* §. 4. p. 313
- An possint id permittere fratres galli, *ibid.* n. 21. p. 314
- Galli non subditi Regi Galliarum an possint esse locales in dicto Conuentu, *ibid.* n. 27. p. 315
- Ille Conuentus Generali immediatè subiacet, *ibid.* §. 6. p. 319
- Conuentus S. Patris Francisci de vrbis, tegitur per fratres Calabros, tom. 2. §. 2. p. 329
- Qui tamen tenentur recipere hospites, *ibid.* n. 1. p. 381
- Ei possunt permittere, vt etiam alij sub ius habent, *ibid.* n. 2
- Conuentus nouus quando dicatur et quid, tom. 2. n. 1. p. 372
- Conuentus, qui 21. fratres alere non possunt, dimitti mandantur, tom. 2. §. 14. p. 317
- Conuentus an possit consentire, vt habens incurabilem infirmitatem valide proficiatur, 1. 2. q. 1. c. 15. §. 5. p. 84
- Conuentus receptionis signum est plantatio Crucis, tom. 3. lit. Z. append. §. n. 2. p. 164
- Conuentus

& Verborum.

Conuentus debent sumi cum debita distantia ibidem num. 3

An vbi Religio introducenda se obligaret ad non quesituandum necesse esset citare alias Religiones, ibid. n. 4

Conuersi.

Conuersi ad statum Clericorum translati auctoritate Papæ, an debeant nouitiatum iterare, r.2.q.3.c.1. §. 1. n. 148. p.191

Clausula in Breuibz posita, de Superiorum licentia, intelligitur de Generali Ordinis, & Prouinciali conuersorum, ibid. n. 149

An tales sint ad talem statum recipiendi à toto Conuentu, an à solis Prælati, ibid. n. 150

Correctio.

Correctio fraterna quid sit, 2.q.2. c.3. §.3. n.40.p.99

Correctio fraterna obligat omnes de iure naturali, tom. 1. q. 1. cap. 16. p.36

Quatuor debent concurrere ad hoc, vt quis ad eam teneatur sub mortali, ibid.

Quando quis ea omitendo excusatur à mortali, ibid.

Correctio fraterna in peccatis publicis non est admittenda, ibid. & seq.

Correctio fraterna in peccatis oculis in damnum tertij, vel Communitatis adhibenda non est, ibid. §. 2. p.40

Correctio fraterna ante accusationem non est adhibenda, ibid.

Correctio fraterna in casu hæresis, aut sollicitationis mulierum in confessione an sit adhibenda ante denuntiationem, ibid.

Correctores.

Correctores, & alij superiores locales sunt Prælati, tom. 2. q. 1. c. 4. §. 4. n. 72. p.32

Habent Iurisdictionem ordinariam, ibid. n. 73

Et quasi Episcopalem, ibid. n. 76. p.33

Correctores in Ordine Minorum possunt dispensare super cunctis ieiunijs Regulæ, ibid. §. 5. n. 98. p.36

Item possunt dispensare super equitatura fratrum, ibid. n. 96

Correctores sanis & infirmis & fabricæ prouident, ibid. n. 97

Debent se cæteris conformare in victu, & vestitu, ibid. n. 99

Quomodo possint à Conuentu exire, ibid. n. 105. p.37

Et fratres punire, ibid. n. 106. & n. 110. p.38

Tenenur ter in hebdomada Capitulum culpæ facere, ibid. n. 109

Et singulis tribus mensibus coram Capitulo rationem reddere elemosinarum receptarum, ibidem num. 113

Debent æqualiter dicās elemosynas dispensare, ibid. n. 115

Benigne recipere debent Superiores Prælatos, cūm ad eos diuerterint, ibid. n. 119. p.39

In eorum tamen præsentia liberè suum exercent officium, ibid. n. 121

Dant licentiam fratribus exeundi à Conuentu, ibid. n. 120

Assignant socium Collegis prouincialium, ibidem n. 142. p.41

Correctores notabiliter negligentes in officio diuino mortaliter peccant, r. 2. q. 1. c. 4. §. 5. n. 123. p.40

Correctores concedunt dimissiones ad ordines, & quomodo, ibid. n. 129

Possunt excommunicare, & prohibere absolutionem ab aliquo casu, ibid. n. 131. p.41

In præsentia Superiorum Prælatorum graues nequeunt pœnitentias imponere, ibid. n. 133

Tom. III.

Quomodo possint suos fratres absoluerè, ibid. n. 160. & n. 163. p.42

Quomodo possint dispensare cum illegitimis, ibid. n. 161. & cum homicidiario, n. 162

In diebus Indulgentiarum deputare possunt Confessores, ibid. n. 164.

Possunt benedicere Ornamenta Ecclesiastica, ibid. n. 167

Et corpora suorum fratrum extra Conuentum decedentium, leuare absque Parochi licentia, ibid. n. 168

Correctores an & quomodo possint supplere medici defectum, r. 2. q. 1. c. 4. §. 5. n. 139. p.41

Quomodo puniantur negligentes in cura infirmorum, ibid. n. 141

Vbi vide plura vsque ad n. 160

In Correctorem potest eligi vir minus literatus, si sit experimentatus, ibid. q. 2. c. 2. n. 32. p.77

Correctoris eligendi forma, quando electio est ad Prælatum deuoluta, tom. 3. lit. C. cap. 21. p.34

Correctori electo in Ordine nostro an acquiritur ius ad eam dignitatem, tom. 1. q. 1. cap. 31. §. 7. p.126

Correctore in Ordine Minorum nolente concedere licentiam fratri, vt comedat carnes in infirmaria, an iste, si indigeat comedere possit, ibid. q. 4. c. 6. p.172

Correctores in Ordine Minorum quomodo possint exire à Conuentu, tom. 1. §. 6. p.300

Correctores in Ordine Minorum deputant Confessores in diebus Indulgentiarum, qui absoluant etiam à Casibus Episcopalibus, t. 1. §. 2. p.304. & ibid. n. 3. p.305. & §. 3. p.314. & §. 3. p.358. & t. 2. §. 5. p. 155. & ibid. n. 31. p.156

Et est probabile quod etiam nunc absoluant à Casibus Episcopalibus, ibid. n. 6. & ibid. n. r. p.445.

Possunt deputare non solūm Sacerdotes professos, sed etiam nouitios, ibid. n. 7. p.157

Corrector SS. Trinitatis de vrbe Ordinis nostri rempore Capitali generalis non potest præcedere Prouinciales, tom. 2. n. 3. p.334. & ibid. n. 15. p.470

In Correctorem dicti Conuentus, & S. Andree de Fratribz potest eligi de vrbe absens, & in dictis Conuentibus non localis, tom. 2. n. 18. p.335. & ibid. n. 31. p.473

Vicarius nullus ad processiones à Correctore SS. Trinitatis præcedit Correctorem S. Andree, ibid. n. 32. p.474

Quo iure inhabitetur à Gallis dictus Conuentus SS. Trinitatis, ibid. an. 3. 4. ad §. 2. à p. 474. ad 478.

Vbi ponuntur rationes pro Italis.

Correctores in Ordine Minorum possunt sibi eligere Confessorem, tom. 1. n. 18. p.222

Corrector Ciuitatis præcedit Correctorem, qui est extra Ciuitatem, licet modernior sit Conuentus eius, tom. 2. n. 33. p.474

Correctoris Iurisdicctio quomodo à Prouinciali dependeat, ibid. n. 55. p.479

Corrector potest exercere Iurisdictionem suam coram Prouinciali, ibid. n. 56. p.480

Corrector qui debet interesse electioni generalis loco defuncti est ille, qui est in officio tempore dictæ electionis, ibid. n. 2. p.492

Si Generalis moriatur in aliquo Conuentu, qui regatur per Vicarium, an ille Vicarius habeat votum in dicta electione, ibid.

Correctoribus an possint prohibere Prouinciales sui Officij exercitiū, & in specie bona Conuentuum ministrare, & fratres foras mittere, t. 2. n. 23. p.336.

Correctorium.

Correctorium Minorum habet tantam auctoritatem, quantam regula ipsorum, tom. 1. §. 2. p.330

Nec contra illud potest aliquid statuere Capitulum generale, ibid.

Nec potest corrigi aut emendari, ibid. §. 3. p.351

R Nec

Index Rerum,

- Nec quaquam contra illud recalcitrare, *ibid.* §. 5
Corrigere.
 Corrigere suos subditos de iure communi, ad proprios
 Praelatos pertinere, tom. 1. n. 134. p. 17
 Corrigere Praelatum an possint subditi, t. 1. q. 1. c. 18.
 §. 6. p. 104
 Corrigere subditos tenetur Praelatus sub mortali, &
 cum periculo vitae, tom. 2. quest. 1. cap. 7. n. 19.
 p. 60
 Et hoc etiam sit in peccato mortali, *ibid.* n. 11
 Et tenetur inquirere peccatum subditi, ut corrigat,
ibid. n. 11
Crapula.
 Crapula multarum infirmitatum causa, t. 2. q. 1. cap. 3.
 §. 11. n. 111. p. 117
Credere.
 Credere non debet facile Praelatus, t. 1. q. 2. c. 3. §. 10.
 n. 36. p. 166
Credulitas.
 Credulitas quid, & quando mortale, t. 2. q. 1. c. 3. §. 13.
 o. 218. p. 131
Crox.
 Crox, quae de ferro ante funes defuncti quid signi-
 ficiet, tom. 1. n. 18. p. 347
Culpa.
 Culpa lata, levis & leuissima quae, t. 2. q. 1. cap. 5. §. 1.
 n. 47. p. 49
 Culpa dicendi in Capitulo forma, t. 3. lit. C. cap. 12.
 p. 35
Cura animarum.
 Cura animarum Monachi Cassinenses possunt in
 propriis Ecclesiis, vel ab ipsis dependentibus exer-
 cere, tom. 2. §. 1. p. 413
Curari.
 Curari non possunt impedire quia seculares cum ha-
 bitu fratrum sepeliuntur, tom. 1. §. 3. p. 216
 Curari regulares tenentur Synodis interesse, t. 1. n. 64.
 p. 163
 Et possunt ad id compelli per censores, *ibid.* n. 65
 Curari praesumentes auertere fideles, ne in Ecclesia
 mendicantium suas eligant Sepulturas, possunt ex-
 communicari, tom. 1. §. 2. p. 318
 Curari persuadentes haereticis defunctorum, ne vo-
 cent Regulares ad faciendum corpora ad Sepul-
 tum possunt a conservatoribus censuris Ecclesiasti-
 cis coerceri, *ibid.* n. 1. p. 319
 Vide Const. 7. Pij V. §. 16. & §. 1. grau. 10. &
 expressis gra. 38. & §. 17. p. 192
 Curari nolentes leuare corpora defunctorum, nisi vo-
 carentur tot Clerici, quot Regulares, an peccent
 tom. 1. o. 1. p. 319
 Vide Const. 7. Pij V. grauam. 38. tom. 1. p. 189
 Curari Minorum quomodo Correctionibus sub-
 iaciunt, tom. 1. n. 4. p. 344
Cursus.
 Curiositas quomodo graue malum, t. 1. q. 1. c. 17. §. vnle.
 p. 44
 Curiositas, quid, & quomodo, tom. 1. q. 1. c. 3. §. 14.
 n. 236. p. 133
Custodia.
 Custodia seditus multam inuoluit ad castitatem seruan-
 dam, tom. 1. q. 3. cap. 2. p. 158
D
Debia.
 Debia graui ad Religionem recipi non de-
 bent, tom. 2. n. 32. p. 159
Decima.
 Decimas minimè soluere tenentur Minimi, t. 1. §. 33.
 p. 237. & §. 19. p. 233
 Neque etiam papales, *ibid.* §. 30. p. 254 & t. 1. §. 1.
 p. 274
 Decimas soluere non tenentur Regulares ex praedis,
 quae habent in Emphyteusim, ica locata, t. 1. o. 133
 p. 171
 Decima quid sit, & quomodo debeatur, tom. 1. n. 111.
 & 113. p. 270
 Decimarum solutionem suadere tenentur Regulares,
ibid. §. 17. p. 343. & n. 39. p. 349
Decisio.
 Decisionis alicuius causae commissio forma, t. 3. lit. D.
 cap. 3. p. 39
Declaratio.
 Declarare dubietates ortas circa constitutiones ponti-
 ficias ad Papam pertinere, t. 1. §. 3. p. 181. & t. 1. §. 1.
 p. 189. & *ibid.* o. 6. p. 194
Declarationes.
 Declarationes Sacrae Congregationis an habeant vim
 legis, tom. 1. q. 1. cap. 15. p. 78
Decreta.
 Decreta de celebratione Missarum bis in anno legi
 debent statuti diebus, sed quid si Praelatus dictis
 diebus obliuiscatur, poterit ne facere legi in se-
 quentes dies absque poenarum incurfione, t. 1. n. 4.
 p. 487
 Decretum irritans ligat etiam ignorantes, & quomo-
 do, tom. 1. o. 23. p. 457
Defuncti.
 Defunctorum corpora in Ecclesiis Regularium sepe-
 lienda non debent prius deferri ad Ecclesias Para-
 chiales, tom. 1. o. 19. p. 347
 Defunctorum corpora lenire possunt Regulares, si
 Parochus omnino recuset, *ibid.* n. 20
 Defunctorum officia in Ecclesiis Regularium sepul-
 tum agere ad ipsos regulares pertinet, tom. 1. n. 37.
 p. 162
Delatores.
 Delatores oco sunt audiendi, t. 1. q. 1. c. 3. §. 10. o. 93.
 p. 107
Delegatus.
 Delegatus ad aliquam causam quid debeat facere,
 tom. 1. lit. D. cap. 3. n. 1. 2. 3. & 4. p. 40
 Delegati sententiam iniungant, an exequi teneantur Or-
 dinarios, *ibid.* n. 5
 Delegati iurisdicchio expirat morte concedentis, *ibid.*
 num. 6
 Delegatus potest recusari, *ibid.* n. 7
 Delegatus quando possit subdelegare, t. 3. lit. V. cap. 7.
 o. 1. p. 150
Deliberatio.
 Deliberatio quid dicat, t. 1. q. 1. c. 1. §. vn. n. 1. p. 16
Delictum.
 Delicti ratione quis foris sit, tom. 1. n. 8. p. 49
 Delicta, ne maneant impunia multum Religioni inte-
 rest, *ibid.*
 Delicta sunt in duplici differentia, t. 3. lit. P. c. 13. n. 2.
 p. 109
 Delicti corpora quomodo visitentur, *ibid.* n. 3. p. 110
 Delicta in damna Communis semper puniri
 possunt, tom. 1. q. 1. cap. 16. §. 4. p. 41
 Delictum a multis annis commissum, si positum non
 fuerit, quomodo possit puniri, *ibid.* & seq.
 Delicta antiqua faciunt indicium ad delicta praesentia,
ibid.
 Delicta quod antiquiora, eò grauiora, *ibid.*
 Delicta ut elapso certo tempore non possint amplius
 accusari, an possint fieri in Religione statutum, *ibid.*
 Quid circa hoc sit determinatum in Religione no-
 stra Minorum, *ibid.*
 Delictum occultum quando possit puniri a Praelato,
 tom. 3. lit. D. cap. 1. n. 5. p. 38
 Quando denunciatur aliquod Praelato, ut Patri,
 non

& Verborum.

non potest hic iudicis partes agere, ibid. n. 6.
Secus autem quando denunciatur, vt iudici, ibid.
n. 7.
Quæ sunt partes iudicis, ibid.

Delinquere.

Delinquens in Monasteriis Regularium non inuenit
penas contra tales ab Episcopo impositas, propter
loci exemptionem, tom. 1. num. p. pag. 106. Et
fluit in capite ut animarum de Const. in 6.
quod tamen limitat Probus dicit cap. n. 14. nisi
Episcopus declarat se intendere ligare delinquentem,
etiam extra territorium, vel in loco exempto,
nam tunc ratione obedientie tenentur seruari sua
statuta, etiam extra territorium, modo domicilium
mutare non intendentes, postea nihilominus Episcopus
dilectos delinquentes in dilectis Monasteriis etiam
extra limitacionem dictam punire. Ita Azor p. 2.
Iust. Mor. lib. 5. cap. 33. q. 6.

Democrazia.

Democrazia quid, tom. 2. q. 1. cap. 1. §. 3. num. 82.
p. 10.
Quotplex, ibid. n. 84.
In Democrazia quomodo in libertate viuat, ibid.
n. 83.

Democrazia vtilitates, ibid. à num. 85. ad 95. p. 10.
& 11.

Eiusdem damna, ibid. à n. 96. ad 101. p. 11. & 12.

Democrazia est otiosiorum regiminum, ibid. o. 87.
p. 10.

Nulla iure tenetur nisi diuino & gentium, ibidem
n. 88. p. 11.

Quomodo dissoluitur, ibid. à num. 101. ad 107.
p. 12.

Quomodo conseruetur, ibid. n. 107.

Denunciare.

Denunciare hæreticum, vel de hæresi suspectum, seu
incursum in aliquem casum pertinentem ad S. Of-
ficium quomodo, & quando quis teneatur, t. 1.
n. 25. & 27. p. 350.

Denunciare delicta, & personas quomodo, & quando
teneatur, tom. 1. q. 1. cap. 16. p. 36.

Denunciare paternè omnes tenetur sub mortali, ibid.
Quando ad id non teneatur, ibid.

Denunciare iuridicè quando quis teneatur, ibid.
Denunciare non tenetur, qui prebete non potest,
ibid.

Etiamsi Prælatum lubrat denunciari, licet probari
non possit, ibid. & seq.

Denunciare auctores alicuius criminis quando teneatur
subdilectus, si Prælatum præcipiat sibi dici tan-
quam patri, ibid.

Denunciare non tenetur subdilectus, si delictum est emen-
datum, vel adeo probabilis spes emendationis, t. 1.
q. 1. cap. 16. p. 37.

Denunciare delicta in damnum Communis etiam
emendata, tenentur illi, quibus ex officio incom-
bit, ibid.

Denunciare non tenetur, qui ex denuntiatione sibi
aliquid mali obuenturum putat, ibid.

Denunciare non tenetur, quia ad probandum solidum ha-
bet testes leues, ibid.

Denunciare non tenetur, qui ab alio audiuit, ibid.
Sed quid si Prælatum præcipiat denunciari, non so-
lùm quæ scis de viro, sed etiam quæ de audio,
ibid.

Denuntiatio.

Denuntiatio non debet admitti, nisi præcesserit cor-
rectio fraterna, tom. 3. lit. D. cap. 2. n. 8. p. 39.

In denuntiatione iudiciali in denuntiatione possit as-
sumi in testem, ibid. n. 9.

Denuntiatio quotplex, tom. 3. lit. D. cap. 2. num. 1.
p. 37.

Tem. III.

Denuntiatio iudicialis forma, ibid. cap. 2.
Eiusdem Eusegicæ, ibid. cap. 2.

P. F. Deodatus.

P. F. Deodatus Lomelinus habet vocem assisiam
in Capitulo generali tanquam Zelotus, tom. 1. n. 3.
p. 33.

Depositarius.

Depositarii officium an possint exercere Religiosi;
tom. 2. q. 3. cap. 5. n. 27. p. 33.

Quid si depositum petat, ibid. n. 28.

Descendentes.

Descendentes ex genere Iudeorum, & hæreticorum
debent ad Religionem recipi, & ad Dignitates ad-
mitti, tom. 1. §. 2. p. 307.

Non tamen ex sceleris, ibid. §. 3.

Detrahere.

Detrahere licet non nimio detrahendi detrahat in re
gravi, mortaliter peccat, tom. 1. q. 1. c. 3. §. 11.
n. 111. p. 109.

Detractionem sui subditi audiens Prælati, & non res-
istens, peccat mortaliter, ibid. n. 107.

Item si audiat suum subditum detractorem extra-
neo, ibid. n. 110.

Detractioni non resistens Prælati nulla excusatione
iuvatur, ibid. n. 112.

Detrahentem compellere tenetur Prælati, vt cui de-
trahat, sansfiscit, ibid.

Detractionibus alienæ famæ quomodo resistendum,
tom. 1. q. 1. cap. 18. §. 4. p. 103.

Dictio.

Dictio, cum, quid significet, tom. 2. q. 1. cap. 1. §. 1. n.
23. p. 16.

Dictio, Et, quid significet, ibid. n. 21.

Dictio, cum modo, quid significet, tom. 1. n. 49. p. 197.

Dictio, compentent, ibid.

Dictio, legitime, tom. 1. n. 6. p. 200.

Dictiones, ommodi, & plani, t. 1. n. 27. p. 203.

Dictio, multatens, tom. 1. o. 11. p. 346.

Dictio, duraxat, tom. 1. n. 8. p. 345.

Dictio, & sepe est dissonantia, tom. 2. n. 4. p. 36.

Dictio, suspens, importat diuersitatem, tom. 2. n. 2.
p. 366.

Dictiones, accumulatio, & priuatio, tom. 2. n. 20.
p. 360.

Dictio, Etiam, est implicatio, & amplior, t. 1. n. 4.
p. 364.

F. Didacus.

F. Didacus de Sylua Episcopus Efficentis Ordinis
Minimorum primus Commissarius generalis in
Regni Portugallie, tom. 1. n. 46. p. 266.

Differentia.

Differentia quæ sit inter inquirendum contra Præla-
tos, & subditos, tom. 3. lit. P. cap. 16. n. 7. p. 113.

Diffinitio.

Diffinitionis generalis forma, t. 3. lit. D. cap. 4. p. 40.

Diffinitores.

Diffinitores vocales in aliquo Conuento quomodo
intrent in Diffinitorio ad confirmandum electio-
nem quam fecerunt, t. 3. lit. Z. cap. 1. n. 2. p. 133.

Dignitates.

Dignitates non possunt dari regularibus ad instantiam
personæ, extra ordinem, t. 3. lit. E. cap. 19. n. 4. p. 3.
Dignitates duplici titulo debentur Religiosis, tom. 3.
q. 1. cap. 28. §. 1. p. 101.

Dignitates quomodo fugere, & acceptare debeant,
tom. 1. q. 1. cap. 10. p. 16. & seq.

Dignitates illicite appetuntur, tom. 2. q. 1. cap. 6. n. 7.
p. 55.

Licet tamen in casu necessitatis, ibid. n. 9. p. 56.

Dignitates an, & quomodo habere possint in Ordine
Minimorum descendentes ex Iudeis, &c. t. 2. q. 2.
cap. 5. §. 6. n. 35. p. 130.

R. 2 Dignita

Index Rerum,

- Dignitate vacante functus caji non potest habere minorem, tom. 1. q. 3. cap. 1. n. 12. p. 70
- Dignitas quid sit, tom. 2. n. 8. p. 165
- Dignitates gradibus conferenda esse, ibid. num. 5. p. 166
- Dignitates, cum agnoscitur Dei voluntas, non sunt pertinaciter secularium, tom. 1. n. 1. p. 180
- Dignitates non sunt conferendae à Prelatis Regularibus ad instantiam personarum existentium extra ordinem, tom. 2. n. 1. p. 467
- Per Prelatos non intelliguntur Distinguitores aut college, ibid.
- Non teneretur poenis Prelatus, qui daret dignitatem in eis secularis, ibid. n. 2
- Nec similiter qui roganti seculari concederet, ibid.
- Nec qui iam desisteret dignitatem inbuere, si deinde sit instantia, ibid.
- Nec qui dignitatem conferret propter motum Religionis principaliter, & minus principaliter propter instantiam secularium, ibid.
- An autem teneretur his poenis Prelatus, qui recipit munera à seculari praedecente cum his dignitatem cum aliquo Religioso, ibid.
- Per personas existentes extra ordinem in hoc casu an intelligantur Moniales eiusdem Religionis, ibid. n. 3. p. 468
- Non teneretur poenis Prelatus, qui daret dignitatem ad instantiam Episcopi eiusdem Religionis, ibid. num. 4
- Papa, & protectores Ordinum non possunt dici personae extra Ordinem ad hunc effectum, ibid. num. 5
- Neque teneretur poenis Prelatus dans dignitatem subito extra Ordinem ad instantiam secularium, ibid. num. 6
- Quae sint poenis, quas Prelatus incurrit dans dignitatem subito ad instantiam personae existentis extra Ordinem, ibid. n. 7
- His poenis tenentur etiam subditi dictos fautores etiam sponte oblatos acceptantes, ibid. numero 8. p. 469
- Quomodo his poenis teneatur, qui munera tribuit ad hoc effectum, ibid. n. 9.
- Discretio.*
- Discretum oportet credere, tom. 1. quest. 1. cap. 3. p. 3
- Discordans.*
- Discordantes subditos potest Prelatus cogere ad concordiam, etiam sub poena excommunicationis, t. 1. q. 1. cap. 7. n. 38. p. 62
- Potest aliquando Prelatum inter subditos discordans ponere, ibid. n. 33
- Discordans inter Superiores & subditos quomodo desinitur in Ordine Minorum, t. 1. q. 1. c. 4. §. 1. n. 127. p. 40
- Diferentia.*
- Discreti electionis forma, tom. 3. lit. E. cap. 10. p. 43
- Discreti debent eligi de corpore Capituli, ibidem num. 2
- Debent habere literas testimoniales suae electionis, ibid. n. 3
- Discretum non potens eligere Consensus tenetur literas creaturas scribere, ibid. n. 4. p. 49
- Dispensatio.*
- Dispensare in peccatione vocis adiunctione & passionum, quando poenis est incurrit propter transgressionem alicuius Constituti. Papalis, qui possit, t. 1. n. 83. 14. & 25. p. 126
- Dispensare possunt Praelati Regulares super irregularitate occulta procedente ex mutilatione membro-
- rum, tom. 1. n. 32. p. 166
- Item cum Lurimico, furioso, &c. ibid.
- Dispensare non potest generalis super poenis iustis impositis à Provinciali, tom. 2. q. 1. cap. 8. n. 17. p. 64
- Quod si dispense, non valet, ibid. numero 19. p. 65
- Dispensare super regulam quomodo possit. Prelatus, tom. 1. q. 1. c. 8. §. 5. p. 19
- Ad dispensandum requiritur auctoritas & causa iusta, ibid.
- Dispensatio facta à non habente auctoritatem non valet, ibid. p. 19
- Quomodo valet si desit iusta causa, ibid.
- Dispensare in statutis vel suis, vel suorum praedecessorum, quomodo possint Generales, & Provinciales, ibid.
- Dispensare in statutis Regularum possunt Generales, Provinciales, Correctores, & Vicarii Ordinarii, ibid.
- Per dispensationem propti Sacerdotis potest quis ieiunium solvere, ibid.
- Dispensare secum ipsa possunt Praelati, quae possunt dispensari cum aliis, tom. 1. quest. 1. cap. 8. §. 5. p. 21
- Praelato praecipiente aliquid contra regulam, super quo potest dispensare, sine causa tamen discussione, sed pro suo libito, non tenetur subditus obedire, ibid.
- Subditus dubitans an Praelatus habet iustum causam dispensandi tenetur obedire, ibid. p. 21
- Quae requirantur ad hoc, ut Praelatus dispensandi subditus obedire non teneatur, ibid.
- Dispensare in votis essentialibus non potest Praelatus, ibid.
- Superiores Ordinis Minorum non dispensant in voto vitae quadragimalis, ibid.
- Super reliquis praecipit regularum possunt Superiores dispensare in aliquo casu particulari, ibid.
- Dispensare in communi super aliquo puncto Regularum non possunt Praelati, ibid.
- Dispensatio.*
- Dispensationis causae iustae sunt septem, & exemplis illustrantur, tom. 1. q. 1. cap. 8. §. 5. p. 19
- Quando adest iusta, & rationalis causa Praelatus debet dispensare, alioquin peccat, ibid. p. 19
- In dispensando super praecipit Regularum obo debent esse minus faciles Superiores, ibid.
- Ad dispensandum licet requiritur quod Superior examinet causam propositam, an sit iusta & sufficientis, ibid.
- Quid faciendum quando adest iusta causa dispensationis, non adest tamen Superior, qui dispense, ibid.
- Et quid si adest quidem Praelatus, sed non vult ex odio dispensare, ibid.
- Disputatio.*
- Disputatio quid sit, & quomodo faciendum, t. 1. q. 1. cap. 30. §. vnic. p. 114
- Diverfitas.*
- Diverfitas praecipit auge, quidem malitiam, sed non patit diverfitatem specifiem, tom. 1. q. 1. cap. 5. p. 5
- Doctus.*
- Doctus in legendo plus proficit quam simpliciter Cautus in Sacramentis ministrandis, tom. 1. n. 24. p. 121
- Doctorem dicta intelligenda sunt secundum legem, quae allegant, tom. 2. n. 4. p. 496
- Doctores, quantumvis polleant auctoritate, non credendum, si sine fundamento loquantur, t. 2. q. 3. c. 1. §. 6. n. 185. p. 198
- Dominum.*

& Verborum.

Dominium.

Dominium rerum Ecclesiasticarum est folius Dei, t. 1.
nom. a. p. 119
Dominium quid sit, & quæ sint de illius essentia, t. 1.
q. 2. cap. 1. p. 118
Dominium iuris & dominioli facti quomodo differant, ibid.

Domus.

Domus ædificandi desiderium obstat sanctæ pauper-
tati, tom. 1. q. 2. cap. 1. §. 2. p. 143

Donationes.

Donationes fieri à noniis ante, vel post ingressum
Religionis, durante Nuntiis, Monasteria pro-
hibetur à Trid. sub pena excommunicationis, t. 1.
q. 2. cap. 29. p. 108
Potest tamen donari aliquid pro victu & vestitu
nuntiis, ibid.
Donationes commendatariorum non prohibentur per bullam
de *largitione munerum*, tom. 1. q. 2. cap. 1. §. 6.
p. 145
Neque donationes ad redimendum propriam vera-
tionem, ibid.
Neque donationes factæ confanguineis pauperi-
bus ex peculo concessio, ibid.

Dubium.

Dubium prædictum, & speculativum quid sit, &
quomodo differat, tom. 1. q. 1. c. 7. p. 113
Dubium quid sit, & quomodo differat à fortitudine,
t. 3. lit. R. cap. 9. n. 9. p. 128

Dubius.

Dubius, an sit positum aliquod præceptum ad mor-
tales obligans, obsequi tenetur, tom. 1. q. 1. cap. 7.
p. 13.
Dubius an res præcepta licita sit, nec ne, parere te-
netur, ibid.

E.

Ebrietas.

Ebrietas infame vitium, tom. 1. q. 1. c. 9. §. viii.
p. 44
Quam grave vitium sit, ibid.
Et ebrietati deditus Sacerdos est deponendus, ibid.
p. 45
Ebrietas vitium abominabile: illi deditus non potest
Prælatum recipere, nec retinere, tom. 2. q. 2. c. 5.
§. 11. n. 27. p. 128
Ebrietas quid, & quomodo mortale, ibid. n. 116
Ebrietati deditus eligi non potest ad dignitates, ibid.
cap. 5. §. 5. n. 58. p. 147
An possit eligere, ibid. n. 69. p. 148
Ebrios Prælatos an statim priuati possint, ibid. n. 66
Ebrietas quomodo probetur, ibid. n. 67
Ab ebrietate quid priuatus, ibid. n. 68
Pro morientibus in Ebrietate Ecclesia non orat,
ibid. n. 70

Ebrius.

Ebrios monendi forma, tom. 3. lit. E. cap. 1. p. 41

Ecclesia.

Ecclesiæ ornamentum splendidi desiderium ob-
stat sanctæ paupertati, tom. 1. quest. 1. cap. 1. §. 2.
p. 143
Ecclesiæ nomine veniunt etiam religiosorum claustra,
tom. 1. n. 37. p. 194
Ecclesiæ Regularium quilibet Episcopus consecrare
potest, recalcitrante Episcopo loci, tom. 1. §. 21.
p. 237. & §. 21. p. 314. & §. 13. p. 343
Quod necesse sit, ibid. nom. 46. & 47. p. 43
Ecclesiæ benedictio possunt Prælati Regulares, &

polluat recondillare, tom. 1. §. 2. p. 235. & §. 3.
p. 355
Ecclesiæ quotidie orat pro litigantibus, tom. 1. n. 9.
p. 304
Ecclesiæ dirigit ligna in quos usus consumenda sint à
Quid de veteribus imaginibus Sanctorum, t. 1. n. 2.
p. 187

Electio.

Electus à Religione, & in maioribus non ordinatus,
si erat choro deputatus, tenetur ad Officiū diu-
inum, tom. 1. q. 1. cap. 8. §. 3. p. 75
Electus à Religione tenetur ad castitatem, obedien-
tiam, paupertatem, & si sit electus à Religione
Minorum, etiam ad vitam quadragensariam,
tom. 1. q. 1. c. 25. §. 2. p. 79
Tenetur etiam ad Officiū diuinum, etiam si non
sit in Sacris, ad alias observantias regulares non
tenetur, ibid.
Electi, si emendati humiliter petierint recipi, recipi
debent, tom. 1. q. 1. c. 25. p. 77
Electi cogi possunt ad redendum, ibid.
Electi tanquam incorrigibiles sunt obligati ad corri-
gendos mores suos, ibid.
Quod si Conecti, & Religioni præsentati, recepti
non fuerint, tura conscientia possunt in saeculo ma-
nere, ibid. p. 78
Electi non possunt confessiones sodire, neque prædi-
care, tom. 1. q. 1. cap. 25. §. 1. p. 79
Contrarium facientes possunt à Prælati Ordinis
excommunicari, ibid.
Electi sunt infames, ibid.
Quare electi & apostati sint tam flagitiosi, ibid.
Electi an sint requirendi, & ad monasteria deducendi,
ibid. cap. 26. p. 87
Electorum bona, si extra Religionem decedant, ad
Cameram Apostolicam pertinent, ibid.

Eligere.

Eligi potest Religiosus per sui demerita à Religione;
tom. 1. q. 1. c. 25. p. 79
Tria tamen requirunt ad hoc Divus Bonaventura,
ibid. p. 76
Eligere semper potest Religio inuoluntate professus con-
tra ipsius statuta, etiam transacto quinquennio,
ibid. §. 4. p. 83
Eligere à Religione statuitur ad quos Superiores perti-
nent, tom. 1. q. 1. cap. 25. p. 76
Eligi à Religione principaliter potest Religiosus pro-
pter incorrigibilitatem, ibid.
Eligi à Religione potest qui nonquam fuit cōnectus,
sed ei delicta condonata sunt, ibid.
Eligi à Religione per quæ delicta potest Religiosus,
ibid.
Eligi potest à Religione Religiosus propter delicta,
quibus in saeculo respondet pena mortis, ibid.
p. 77
Eligi potest à Religione Minorum, qui interrogatus
in professione, an habetet aliquam incurabilem in-
firmiorem negavit, si postea, &c. ibidem §. 3.
p. 81
Eligi an possint à Religione descendentes ex genere
hæreticorum, &c. ibid. p. 83
Eligi à Religione an possint, qui etiam in saeculo gra-
tulo grauari & reddenditationibus obnoxij, ibid.
p. 82
Eligi à Religione an possint, qui fuerunt in saeculo
criminosi, ibid.
Eligi à quibus Superioribus possit inuoluntate professus
propter infirmitatem, vel crimina, de quibus erat
in saeculo diffamatus, ibid. §. 4. p. 83

Electio.

Electio quid & quomplex sit, tom. 1. q. 1. cap. 31.
p. 225

Index Rerum,

Electio forma quæ, ibid.
 De electionis substantia, quæ sunt, ibid.
 De electionis solemnitate, quæ sunt, ibid. p. 116
Electio in Ordine Minorum forma, est valde
 conformis formæ electionis capit. *quæ appropriat*,
ibid.
Electio communis quæ, quomodo faciendâ, & à quo,
 & an sit de essentia electionis, ibid. p. 117
Electio facta in persona nullius excommunicati est
 valida, tom. 1. q. 2. cap. 5. n. 10. p. 140
Electio facta ab excommunicato est nulla, ibidem
 num. 12
 Intelligit de excommunicato non tolerato, ibidem
 num. 13
 Etiam si scienter admittatur, ibid. n. 14. p. 141
 Secus est de tolerato, licet ab aliquibus de Capi-
 tulo cognitus, ibid. n. 15
 Quid si ab aliquo Capituli excommunicatio
 obiciatur, ibid. n. 16
 Quid si omnes præter unum, toleratum excommu-
 nicatum in Capitulo admittere velint, ibidem
 num. 17
 An possint suffragari illi, quem solus scio excom-
 municatum, ibid. n. 18
 Quomodo puniatur scienter, suffragans excommu-
 nicato, ibid. n. 19. & 20
Electus ad aliquam dignitatem, si excommunicatio-
 nem incurrit, non est ipso iure priuatus, ibid. n. 22.
p. 140
Electio intra quod tempus celebrari debeat, t. 3. lit. E.
cap. 15. n. 2.
p. 10
Electio loco Provincialis defuncti ad quos spectat,
ibid. n. 9.
p. 51
Electio quomodo præsentetur electo absenti, tom. 3.
 lit. E. cap. 16. n. 1. & 2. ibid.
Electio facta in magna discordia potest à confirmato-
 re cassari, tom. 3. lit. C. cap. 18. n. 6. p. 10
Electio in casu mortis intra quod tempus debeat fieri,
 tom. 3. lit. C. cap. 21. n. 1. p. 35.
 Hoc casu in Ordine nostro Prelatus per devolutio-
 nem providens debet procedere via scrutinij, ibid.
 num. 2
Electio non debet fieri antequam corpus defuncti se-
 pulchre sit traditum, ibid. lit. E. cap. 16. num. 5.
p. 56
 Neque ante eius mortem possunt electores aliquid
 promittere de illo el gendo, ibid. n. 6
Electio quo tempore fieri debeant, t. 1. q. 1. cap. 32.
ibid.
 In Ordine nostro intra quod tempus debeant fieri,
ibid.
p. 118
Electio, in qua non vocantur, qui sunt vocati, in-
 valet, tom. 1. q. 1. c. 31. & 6. p. 114
 Si in Capitulo essent aliqui excommunicati, vel
 suspensi, quid faciendum ab aliis, ibid.
Electio nem facere possunt qui remanent, si omnibus
 congregati in Capitulo aliqui discedant, ibid.
 Etiam si unus solus remaneat, ibid.
 Ipse tamen non potest seipsum eligere, quamvis sit
 meritisimus, ibid.
 Ad electionem infirmis quomodo vocandi, ibid.
 Absentes quomodo, & quando expectandi ad
 electionem, ibid.
 Assignatio termino ad eligendum, si aliqui, non
 comparuerint, possunt qui sunt præsentem ad electio-
 nem procedere, ibid.
p. 115
 In electionibus vota incerta, conditionata, & alter-
 nativa non valent, ibid.
 Et quando vota sint talia, ibid.
Electio si tenet de iure naturali, non tenetur electus
 in conscientia renuntiare, ibid.
Electio illius qui requisitus electio- ni consensit, est

cassanda, ibid.
Electio an possit fieri de nocte, ibid.
 Instare termino electionis, quid faciendum, si do-
 bitur de aliquo, an habeat votum, ibid.
 Ad hoc ut quis habeat votum in electione satis est,
 si sit habilis tempore electionis, licet talis non fue-
 rit tempore vacationis, ibid. p. 116
Electio an interesse possit, qui ordinem presbyte-
 riam suscepit ante tempus, tom. 1. q. 1. c. 31. & 8.
p. 118
Electio coarctata ad tres, vel quatuor personas an sit
 valida, ibid.
p. 119
Electio quando devolutas ad electores, ibid.
 Semel reprobus propter vitium personæ ab ali-
 qua dignitate, an possit iterum eligi ad illam, vel
 illam, ibid.
Electio metu facta est ipso iure nulla, ibid.
Electio Vicarij pertinet ad eum, qui priuatus, ibid.
p. 120
Electio, in qua excluduntur aliqui iuris ordine non
 servato est irritanda, ibid. 5. 10. p. 134
Electio est confirmanda à proximo Superiore, ibid.
5. 11
Electio si se opponentes quid facere debeant, ibid. 5. 12.
p. 135
Electiones Superiorum quæ sunt in ordine nostro
 sunt canonice, tom. 3. lit. E. cap. 3. numero 2.
p. 43
Electiones communis formæ, ibid. c. 4. p. 44
Electiones Correctoris localis formæ, tom. 3. lit. E.
 cap. 5. ibid.
 Eiusdem formæ in casu electionis non sequitur pro-
 pter discordiam, ibid. cap. 6
 Eiusdem propter penuriam fratrum, ibid. cap. 7.
p. 45
Electio nem per scrutinium præcedere debet tracta-
 tio, ibid. n. 1
Electio Superiorum localium ad fratres locales perti-
 net, ibid. n. 2
 Antequam Electionem cantari debet Missa Spiritus san-
 cti, ibid. n. 3
Electiones Correctorum in Ordine nostro non
 publicantur, nisi in Capitalis provincialibus, ibid. n. 7.
p. 46
Electiones Correctorum sunt à duobus tantum fra-
 tribus vocalibus, ibid. n. 8
Electio illa est Simoniaci in qua Electores conue-
 niunt hoc modo; Elige me in provincialem, &
 ego te eligam in Correctorem, ibid. n. 10
Electioni se opposcentes, an possint postea desistere,
ibid. cap. 19. n. 3.
Electiones Correctoris per mortem prædecessoris for-
 ma, ibid. cap. 8. p. 46
 In præfatis literis debet poni annus, & dies mor-
 tis, ibid. n. 1. p. 47
Electiones Correctoris Romani formæ, t. 3. lit. E. c. 9.
ibid.
Electiones Provincialis formæ, ibid. cap. 13. p. 49
 De eadem formæ in casu mortis, ibid. cap. 14
 De eadem formæ facta à Capitulo definitio, ibid.
cap. 15.
Electiones Prælatorum inferiorum tribus modis fieri
 possunt, tom. 2. quæst. 1. cap. 4. 5. 3. num. 50.
p. 39
 Huiusmodi electiones magis expedit fieri à Com-
 munitatibus, quàm à solo Generali, ibid. n. 53
Electionis propriæ causæ sequens Monachos, an
 habeat expensas à Monasterio, tom. 2. q. 3. c. 5. & 4.
n. 159. p. 128
Electiones in Ordine Minorum sine causa mortis,
 siue priuationis, &c. an debeant fieri intra tres
 menses, tom. 1. n. 28. p. 256. & n. 19. p. 257. Et si
quærit

& Verborum.

quoniam an dicti Electores possint relicte totum negotium electionis (quod a se fuit minus periculum) in Superiorem. Duo quod sic: Tum quia possunt non eligere pro illa voce, & sic linguere ut electio devolvatur, ergo & committere, ut electio in Superiorem reiciatur. Tum quia possunt compromittere per cap. quia propter de electis in alio inferiore, ergo & in Superiorem. Aliqua ita dicit Abb. in cap. ben. mem. l. n. 8. de potest. Pral. Guidelm. Bened. an g. de Episc. a. n. 49.

Electio fit in Capitulis Generalibus Minimo- rum à deputatis valent. l. 2. §. 2. p. 310

Ab ipsa tamen non possunt fieri per communem inspirationem, ibid. n. 1. p. 311

Electio in Ordine Minorum quomodo facien- da, l. 2. §. 1. p. 316

In electionibus qui vocem habent, ibid. §. 2.

Electio, cui aliquis renuntiavit, ad quos pertinet, r. n. 10. p. 314

Mortuo, vel oon comparente Præsidente Capitu- li, seu primo Electorum, ad antiquiorem spectat congregare Capitulum, ibid. om. t. 1. & om. 15. p. 355. & o. 11. p. 316

Ad testandum, vel prolongandum terminum electionis, requiruntur duæ tertie partes Capitu- li, ibid. num. 22. & n. 36. pag. 455. & num. 8. p. 316

Statuta die electionis, si aliqui non comparent hora solita, possunt qui adfunt, electionem facere, ibid. o. 13. p. 455

In vocatore absentium non requiritur tria mo- mento, sed sufficit vni, ibid. numero 14. & 15. pag. 327

Electio nem ingredi volentes extrahere, possunt vio- lenter expelli, ibid. n. 30. p. 417

Electio non potest coartari per inferiorem Papa ad tres, vel quatuor personas cum aliorum exclusione, ibid. n. 31. p. 418

Procurator suffragia in electionibus quomodo licet, ibid. n. 10. p. 469

Ad effectum electionis quisnam dignior sit esti- mandus, qui nonquam peccavit, an qui aliquando malus fuit, ibid. n. 23.

Quænam sint que in Religione faciunt unum Religiosum digniorem alio, ibid. numero 14. pag. 470

Indigenti an sint præferendi extranei, ibid. n. 22. p. 476

Electio Generalis Ordinis nostri in casu mortis quo- modo faciendâ, tom. 1. Constitut. 1. Viani VIII. pag. 488

In prædicta morte ad antiquiorem Collegam spectat monere Electores, & procurare, ut illa literæ tradantur in præsentia testium, ibid. n. 15. pag. 455

Terminus pro electione faciendâ in casu mortis computandus est de momento in momentum, ibid. o. 17. p. 456. & n. 3. & 4. p. 325

Provinciales non possunt eligi in commissis pro prædicta electione, ibid. n. 1. p. 491

Et antiquior Collega remanet Vicarius Generalis, ibid.

Vicarius electus per mortem Generalis, non potest reeligi, ibid. Constit. 2. Viani VIII. §. 2. pag. 496

Si aliqui electorum in casu mortis non vocati comparant in Capitulum, factis & publicato scrutinio, reusarii debent omnia, que facta sunt, nisi ea velint ea habere, ibid. num. 18. pag. 496

Opponenti se alicui electioni apud Regulares de- bentur expellere, ibid. n. 19

Electio Generalis, & Collegarum annullatur à Papa, ibid. Constitutio 7. Viani VIII. pag. 495

Electus tenetur consentire intra mensem, sed si in- firmetur, non currit illi tempus, nisi à die, quo com- mode consentire potest, ibid. n. 11. p. 496

Electio Collegæ, vel Zelas electi in Generalem in di- cta electione pertinet ad dictum Capitulum, ibid. num. 11. p. 493

Electio Provincialis in casu mortis, quomodo in or- dine nostro faciendâ, l. 2. n. 1. p. 524

Noo potest ultra tempus determinatum differri, ibid. n. 5. p. 525

Quæ impedimenta possint excusare electores ad non computandum intra illud tempus. ibid.

Ad quænam pertinet congregare Capitulum, ibid. n. 10. p. 526

Si vnus solus esset in Capitulo de statuta, ille solus posset electionem facere, ibid. n. 11

Modo, quo dicitur, ibid. n. 19. p. 528

Praefide non comparente, quia praefide debet, ibid. n. 12. p. 527

Quando tempus electionis incipit, Electores non sunt necessariò vocandi, ibid. o. 13

Possunt tamen vocari, ibid. n. 14

An debeat vocari, qui fuit praefide mortis Praefide, ibid. n. 16

An omnes Electores sint expectandi vsque ad fi- nem diei, ibid. n. 17

Quomodo procedendum, quando in Capitulo sunt tantum tres, ibid. n. 18

Et quomodo, si adfunt tantum duo, vel vnus, ibid. n. 19. & 20. p. 528

Hæc electio non potest fieri, nisi vsque ad Capitu- lum diffinitorium, ibid. n. 21

Enam si fiat à Generali iure devolutio, ibidem, om. 22

Qui etiam tenetur dictam electionem facere, intra mensem, ibid. n. 23. *Comparandum à die, & hora festivitatis illius devolutionis*, Generalis eo casu an te- neatur eligere cum consensu Collegarum, ibid. num. 24

Electores in ista Electione non erant voce passiva, ibid. n. 25

Electio dies quando est determinata, ea elapsa, elec- tio devolvitur ad Superiorem, tom. 1. num. 1. pag. 385

Possunt electores totum electionis negotium in Superiorem reicere, ibid. n. 8. p. 382

Nee possunt ante provisionem mandatum revoca- re, ibid. o. 9

Si antem Superior intra tempus præfixum, elec- tionem non faciat, electio devolvitur ad Supe- riorem illum. ibid.

Si verò ipse Superior eligat indignum, electio de- voluitur ad primos electores. ibid.

Electio nem per compromissum in ordine nostro sunt in usu in Capitulis Generalibus, tom. 2. num. 16. pag. 451

Si vnus de Capitulo oon consentiret in tales elec- tiones fieri oon possent, ibid. n. 17

Electio per communem inspirationem, vel quasi, quo- modo faciendâ, ibid. n. 18

Electio Simoniaci est nulla, etiam si vnus solam Electorum sit Simoniacus, ibidem, numero 7. p. 453

Quando eligendus promittit alicui officium, si illi suffragetur, electio est Simoniaci. ibid.

Praefide in hoc aliquantum Religiosis sustinetur, ibid.

Testatus consultatus in electione per scrutinium necessarius, ibid.

Item

Index Rerum,

Item quando datur pecunia ab eligendo, committitur Simonia, etiam si electores cum essent alii electuri, ibid. n. 8. P. 454
An Religiosi supranumerarii habeant votum in electionibus, ibid. n. 9

Electores.

Electores tenentur facere diligentiam, vt cognoscant personam eligendam, tom. 2. numero 21. pag. 456

Electores suum votum publicantes reddunt electionem nullam, ibid. n. 23. P. 457
Et possunt puniri, ibid.
Duo electores in Conuentu vbi sunt tantum quatuor, possunt electionem impedire eo solo fine, vt ad Superiorem deuoluatur, ibid. numero 29. pag. 529

Electores Generalis, &c. tempus à iure statutum non currit, tom. 3. §. 3. pag. 251. & ibid. n. 5. & 6. pag. 256

Electores dubitantes, ne eorum electio cassetur, quid debeant facere, tom. 3. litera C. c. 18. n. 15. pag. 32

Electores debent ante electionem iurare de probiori eligendo, tom. 3. litera E. capite 2. numero 1. pag. 42

Forma dicti iuramenti, ibid.
Quomodo intelligatur iuramentum secundum virtutem cuiuscunque conscientie, ibid. n. 2

Electores quando fecerit quantum potuit pro assequenda veritate circa personam eligendam, satisfecit iuramento, ibid. n. 5

Qui censeri debent probiores, ibid. n. 6
An istud iuramentum sit de substantia electionis, ibid. n. 7

An hoc iuramentum debeat fieri per sacra Euangelia, ibid. n. 8. P. 43

An Vicarius debeat iurare in animam propriam, vel mittentis illum, ibid. n. 9

An stante hoc iuramento possit quis adhuc minus dignum eligere, ibid. n. 10

Electores defunctorum, &c. tenentur hoc iuramentum prestare, ibid. n. 11

De quo probiori sit iuramentum intelligendum, ibid. n. 12

Quam diligentiam teneantur facere Electores ad digniorem inquirendum, ibid. n. 14

Electores quomodo debeant subscribere acta, t. 3. lit. E. c. 15. n. 7. P. 51

Electores monendi de morte Generalis, t. 3. lit. E. c. 22. pag. 54

Et de eadem morte forma monendi Religionem, ibid. c. 23.

Electores monendi, vt Electioni adsint forma, ib. c. 25. pag. 55

Forma, quæ deputatus ad illis præsentandum dictam monitionem facit fidem de præsentatione, ibid. c. 26. P. 56

Citare absentes ad electionem, ad quos pertineat, ibid. n. 2

Per quos sint citandi, ibid. n. 3

Hæc citatio fieri non debet, quando Prælatus est in extremis, ibid. n. 4

Electores fumentes vnâ Schedulam solùm, vel duas eiusdem nominis, vel etiam diuersas, sed vnâ ita scindentes vt innotescat omnino scribæ quamnam posuerint, peccant mortaliter, t. 1. q. 1. cap. 31. pag. 216

Electores quomodo certitudinem debeat habere de dignitate eligendi, ibid. §. 1. P. 118

Electores non tenentur eligere meliorem simpliciter, sed meliorem quoad regimen Ecclesiæ. ibid.

Electores huius temporis ad bonum suum non Ecclesiæ respiciunt, ibid. P. 119

Electi contra iustitiam solent tractare male eos, qui illos elegerunt. ibid.

Electores potest suum suffragium denegare ei, quem per solam Sacramentalem Confessionem nouit indignum, ibid. §. 2

Quod si eligat non incurrit pœnas taxatas contra indignum eligentes. ibid.

Electores, qui nihil potest suo voto proficere, an possint se cum aliis conformando indignum eligere, ibid. & seq.

Et an possint relictio digniori pro bono pacis dignum tantum eligere, ibid. P. 120

Indignus electus ad aliquam dignitatem, an mortaliter peccet acceptando, ibid. P. 121

Quæ illiteratura sit sufficiens ad reddendum quæpiam indignum Prælatura. ibid.

Electores an teneantur reuelare delicta occulta eligendi, qui est futurus perniciosus communitati, ibid. §. 3. pag. 122

Electores eligens dignum digniori omisso peccat mortaliter, ibid. §. 4

Ex leuitate tamen materiæ peccat solùm venialiter, ibid.

Per digniorem quis intelligatur, ibid.

Necessitas quandoque cogit eligere dignum digniori omisso, ibid. P. 123

Possunt, immò teneor quandoque eligere digniorem, omisso dignissimo, ne mirus dignus eligatur. ibid.

Electores an teneantur eligere digniorem etiam ad dignitates, curam animarum non habentes, ibid.

Minus dignus quomodo peccet concurrente cum digniori. ibid.

Electores an mutare possint electionem seu suffragium, ibid. §. 6. P. 126

Electores an teneantur eligere vnum ex quatuor, v.g. propositis à P. Generali, vel Prouinciali, ibid. §. 8. P. 129

Electores omnes vnanimi consensu possunt admittere extraneum, ibid.

Reputatus dignus ad minorem dignitatem non reputatur dignus ad maiorem, ibid. P. 130

Electores, qui publicè suum votum manifestat, permittente capitulo, electionem irritat, ibidem, pag. 129

Electus.

Electus per electionem acquiritur ius ad dignitatem, t. 1. q. 1. c. 31. §. 7. P. 127

Electus ante confirmationem non debet se ingerere, ibid. §. 11. P. 135

Fallit in Generalibus & Prouincialibus nostri ordinis. ibid.

Electus, & Electores possunt suam electionem prosequi in iudicio, & coram confirmatore eam defendere, ibid.

Eligentes aliquem ad aliquam dignitatem vnanimi consensu, an possint deinde eidem electionis obponere, ibid. §. 12

Eligere qui non possunt, ibid. P. 136

Eligi quis non possit propter impedimentum Canonicum. ibid.

Eligendus ad aliquam dignitatem Ecclesiasticam debet esse aliis doctior, & sanctior, ibid. §. 1. pag. 118

Quisnam iudicandus sit doctior & sanctior ibid.

Minor literatura, & minor sanctitas requiritur in officio minori, quàm in maiori, ibid.

Electus

Electus quomodo praestet electioni consentium, t. 3.
lit. E. c. 17. p. 51
Et intra quod tempus, ibid. n. 1
Pro sua quiete non debet electus electioni renun-
tiare, ibid. n. 1

Electus potest Procuratorem constituere ad petendam
confirmationem, ibid. c. 18. n. 1. p. 52

Electus in Prelatum debet trahere conditiones, qui-
bus commendatur apud confirmatorem, t. 3. lit. E.
c. 15. n. 4. p. 50

Debet deducti ad Ecclesiam cantando, *Tu Domine*,
ibid. n. 5

Iura quod tempus teneatur consentire electioni,
ibid. n. 6. p. 51

Electus ad aliquam dignitatem, si ante confirmationem
exerceat aliquam aequam ad eam spectantem
est ipso iure privatus, t. 1. n. 1. p. 155

Eleemosyna.

Eleemosynas quiete non possunt prohiberi Men-
dicantes, tom. 1. §. 8. p. 118. & tom. 2. §. 17. p. 291. &
ibid. n. 17. p. 297

Et prohibentes suos ipso facto excommunicantur, t. 1.
num. 40. p. 124

Immo possunt etiam in terris excommunicatorum
eleemosynas petere, ibid. c. §. 8. p. 151

Et blada colligere, etiam antiquum Rectorum Pa-
rochialis collegit, t. 1. n. 13. ad 13. p. 196

Eleemosynas quiete omnino possunt Mendicantes
abique Episcoporum & Curatorum licentia, tom. 1.
om. 41. p. 124

Teneant tamen quae stantes Ordinatus ostendere
liberas Superiorum suorum. ibid.

Eleemosynas petere in iudicio quomodo possunt
Minimi, t. 1. §. 1. p. 300

Eleemosynae pro Monialibus per conuersas colligan-
tur, t. 1. §. 5. p. 177

Salubriter remedium adhibet Gregor. XIII. ibid.
num. 15. p. 181

Eleemosynas facere quomodo possunt Religiosi, t. 1.
q. 1. c. 2. §. 3. p. 146

Et in quibus casibus, ibid. & seq.

Eleemosynas petere possunt ab excommunicatis
Regulares quocumque tempore, t. 3. lit. A. c. 1. n. 4.
p. 93

Eleemosynas fraudulentis quomodo puniuntur in Or-
dine Minorum, t. 1. q. 1. c. 4. §. 5. n. 114. p. 18

Ex eleemosynis licite possunt Religiosi vivere, ibid.
c. 1. §. 1. n. 40. p. 48

Eleemosynarum usus an possit esse Religiosis illicitus,
ibid. n. 41

Et an peccatum sit, ibid. n. 42

Ex eleemosynis an vivere possint Religiosi otiosi,
ibid. num. 43

An Religiosi ingratii suis beneficiis, vivendo
ex eleemosynis teneantur restituere, ibid. n. 44. p. 49

Prelatus in superabundantia redditus teneatur in
eleemosynam dare, ibid. n. 57. p. 52

Eleemosyna quid, & quodplex, ibid. q. 1. c. 3. §. 3. n. 39.
p. 93

Eligere.

Eligere indignum nunquam licet, t. 1. q. 1. c. 31. §. 2. a.
p. 119

Eligens indignum participat poenam omnium pec-
catorum ab ipso indigno, causi electionis perpe-
tratorum. ibid.

Eligens indignum bona fide, an peccet, ibid. p. 121

Eligens peccatorem occultum an peccet, ibid. §. 3.

Eligere peccatorem publicum peccat mortaliter, ib.
Eligere peccatorem notorium an possint aliquando
electores, ibid. p. 122

Eligens irregularem peccat mortaliter.
Eligi potest minus dignus naturalis, relicto digno-
Tom. 111.

vi extitit, ibid. §. 5. p. 113

Eligentes quem ad aliquam dignitatem vniuersi
consensu, an possint deinde eidem electioni se op-
ponere, ibid. c. 31. §. 1. a. p. 131

Eligendus in Prelatum quas condiciones debet
habere, t. 3. lit. E. c. 15. n. 3. p. 50

Eligere Prelatum spectat ad subditos quibus prae-
ponendus est, t. 3. n. 1. p. 413

Electione invalida non est ad nouam deuenien-
dam, nisi cassata prima, ibid. n. 2

Princeps secularis potest se opponere electioni
Prelati etiam Regularis sibi suspecti, immo potest
electum non admittere, si tamen persequatur Ele-
ctores, est excommunicatus, ibid. n. 3

Electio indigni facta praesente confirmatore, si cas-
setur ad eos qui non consenserunt, de uoluntate, ibid.
num. 4

Indignus quis sit censendus, ibid. n. 5

Papa mandante, vi electio fiat cum consilio alieno
ius, eo non adhibito, electio non valet, ibid. n. 6

Emerere.

Emerere, vel vendere quomodo possunt Minimi, t. 1. §. 8.
p. 300

Emergentia.

Emergentia negotia quae sunt, tom. 3. lit. V. cap. 5. n. 3.
p. 246

Episcopia.

Episcopia, quid sit, t. 1. q. 1. c. 1. n. 1. p. 181

Episcopus.

Episcopus in Monasterio sibi subiectis ad custodi-
endam clausuram potest in ponere excommunicatio-
nem sibi reuerentiam, t. 1. p. 449

Episcopus in electione Abbatissae Monialium subie-
ctatum Regularibus, non potest eorum vota ex-
cere, t. 2. p. 443

Episcopus Regularis tenetur vota essentialia suae
Religionis seruare, t. 1. q. 1. c. 1. c. 10. §. vn. p. 18

Episcopus ex Religione Minusmodum assumptus te-
netur vitare vitam quadragenalem, tom. 1. q. 4. c. 1.
p. 166

Episcopus Regularis tenetur deferre habitum suae
Religionis quoad colorem, & obseruare eas omnes
obseruantias, quae non impediunt statum Episco-
palem, t. 1. q. 1. c. 10. §. vn. p. 18

Dimittens temere habitum suae Religionis, an sit
excommunicatus, & apostatus, est in questione,
ibid.

Episcopus Regularis ante consecrationem tenetur
consignare omnia, quae habebat in manibus Superi-
orum Religionis. ibid.

Quod si in aliquis Religione sit statutum, quod
nullus consentiat electioni, nisi prius facta restitu-
tione, & si consentiat non praemissa restitutione, sit
ipso facto excommunicatus, talis consentiens erit
excommunicatus. ibid.

Episcopo accedenti ad visitandum aliquod Monasterium
Regularium, & dicenti se id facere ex speciali
delegatione Summi Pontificis, eo credendum sit,
t. 1. q. 1. c. 18. §. 1. p. 49

Episcopus an possit Regulares in domos repositos ad
confessiones audiendas admittere cum aliqua limi-
tatione, t. 1. q. 1. c. 1. §. 1. p. 65

Episcopus quando censetur ex odio uelle Regula-
res generales admittere. ibid.

Episcopus Monachus quomodo absoluitur à Regula
professionis Monachatus, t. 1. q. 4. c. 1. p. 167

Episcopi non dant licentiam Regularibus audire
confessiones, sed solum approbant personam, t. 3.
lit. C. c. 15. n. 1. p. 17

Episcopi antequam examinent Regulares pro audien-
dis sacrosanctis confessionibus, debent uadere line-
as suorum Superiorum, ibid. n. 3

- Episcopus Regularis post obtentum privilegium à Papa revertendi ad Religionem, reverti non potest sine Prælatis Regularis licentia, tom. 3. lit. G. c. 6. num. 3. p. 71
- Quia licentia habita non potest in Religione dignitates consequi, ibid. n. 4
- Prælatus Regularis, si eligatur Episcopus post eius consecrationem prælatura vacat, & electio pertinet ad illos electores, ad quos pertinuerit, si esset mortuus, ibid. n. 5. p. 72
- Si Religio haberet statutum, quod nullus consentiret Episcopato sine licentia Superioris, an dictam licentiam non obtinens sit excommunicatus, ibid. num. 6
- Episcopus Regularis renuntians Episcopato, an teneatur redire ad suam Religionem, ibid. n. 7
- Forma qua Generalis dat licentiam Episcopo Regulari, ut possit in Conventu habere cellam, ibid. cap. 7
- Assignare Conventum his Episcopis pertinet ad Provinciale, ibid. n. 1
- Episcopus ut punire possit Regularem quæ requirantur, tom. 3. lit. P. cap. 7. n. 2. p. 99
- Episcopus non potest punire Regularem delinquentem intra Claustra, etiam si sit cum scandalo, ibid. n. 3. p. 100
- Episcopus debet monere eos Superiores, ad quos spectat Religiosum punire, & si absit, tempus prouocare, ibid. n. 4
- Religiosus, qui habitu dimisso, tapinis se miscuit, an possit puniri à Iudice seculari, ibid. n. 5
- Episcopo loco Apostolorum successerunt, tom. 1. n. 2. pag. 191
- Episcopus contra ius commune non potest privilegium concedere, potest tamen super illo dispensare, ibid. n. 6
- Episcopi quam auctoritatem habeant absolvendi à casibus referuatis Papæ, ibid. n. 41. p. 196
- Episcopi an possint absolvere, à casibus bullæ cænæ, ibid. n. 44
- Non possunt in rotum eximere Ecclesiam à sua iurisdictione, ibid. n. 53. p. 198. & 11. 30. p. 372
- In Regulares nullam habent Iurisdictionem, t. 1. num. 8. p. 205
- Sentenitiæ, quas contra eos ferrent, sunt omnino nullæ, ibid. n. 12. p. 206
- An possint declarare Regulares excommunicatos à iure, ibid. n. 13
- Non possunt declarare excommunicatos regulares prohibitos, aliquid facere per edictum publicum, ibid. n. 14
- Episcopus citans Regularem, citatio est ipso iure nulla, nec censura ligatur, si non compareat, ibid. n. 15
- Non potest cognoscere de iure privilegii Regularium ad vitandum illius in iudicio producti, ibid.
- Episcopi olim Regulares visitabant, ibid. n. 16
- Non visitant neque Monasteria, nec Ecclesias Regularium exemptorum, ibid. n. 17
- Etiā quod prætendant esse in quasi possessione, ibid. n. 18. p. 207
- Episcopus prætendens visitare Ecclesiam Regularem, teneatur offendere litteras suis commissionis, tom. 1. n. 6. p. 373
- Si autem prætendat visitare parochiam Monasterio annexam, & illi Regulares resistent appellando, quid faciat, ibid. n. 7
- Quid si prætendat visitare iure possessionis, ibid.
- Visitans Parochias regularibus subiectas debet id facere absque insolito gravamine Monasterij, t. 1. num. 24. p. 108. & ibid. §. 3. p. 342
- Episcopi seu Curati molestantes Regulares in suis privilegiis, mortaliter peccant, t. 1. n. 19. p. 207
- Et aliis grauibz subiacent pœnis, ibid. & t. 2. §. 3. p. 271
- Episcopus secundum antiquos Canones Regularem curam animarum exercentem delinquentem non puniebat, sed puniendum tradebat suo Superiori, tom. 1. n. 25. p. 208
- Modo puniunt Regulares delinquentes citra curam animarum, ibid. n. 27
- Non potest punire Regularem Parochum delinquentem in aliquo ad Parochiam non pertinente, tom. 1. n. 18. p. 376
- Episcopus non visitat Clericum secularem exercentem curam animarum in Monasterio, in quo degit Generalis Ordinis, tom. 1. n. 26. p. 208
- Ad Episcopum pertinet dispensare Regularem super temporum interdictis, ibid. n. 35. p. 210
- Episcopus non potest prohibere, quin Regulares elemosynas quærant, potest tamen velle videre licentias suorum Superiorum in locis, in quibus non sunt Conventus, tom. 1. n. 41. p. 380
- Episcopi retinentes Apostatas Regulares, si moniti non eiciant, sunt excommunicati, t. 1. n. 17. p. 384
- Episcopi Italiz non possunt ordinare ultramontanos absque literis dimissoris sui Ordinarij recognitis à Vicario Papæ, t. 2. Const. §. Urbani VIII. p. 499
- Non intelligitur tamen de his, qui in Italia acquisierunt domicilium, neque de Italis ordinatis ab ultramontanis, & ultra montes, ibid. n. 1. p. 500
- Episcopus non potest nec per se, nec per alios procedere ad capturam regularium, etiam novitiorum, t. 1. n. 62. p. 213
- Nisi Novitius ob delictum factum in sæculo præsumatur in fraudem Religionem, intrasse, ibid.
- Quod si capiat in excommunicationem incidit, ib. in quam incidunt etiam capientes, ibid.
- Quomodo se gerat cum Regularibus notoriè delinquentibus, ibid. n. 63. & t. 2. §. 18. p. 291
- Volens Regulares punire super delicto notorio debet prius probare ipsos notoriè deliquisse, ib. n. 30. p. 378
- Et habita notitia delicti potest informationem capere, & ad Superiorem Regularem mittere, ib. n. 31
- Sufficit autem quod Episcopus semel dicto Superiori inisset quod suum subditum qui notoriè deliquit, puniat, ibid.
- Quomodo Superior teneatur Episcopum certiores facere de punitione, ibid.
- Dicitur Regularis extra Claustra delinquere, quando notoriè & cum scandalo delinquit in Ecclesia, ibid.
- Prælatus Regularis an possit punire subditum, qui notoriè deliquit cum solo processu fabricato ab Episcopo, ibid. n. 32. p. 379
- Episcopus potest capere Regularem enormiter delinquentem, si sit suspectus de fuga, & statim ad suum Superiorem remittere, tom. 1. n. 64. p. 213
- Episcopi, seu alij Prælati Ecclesiastici in negotiis Regularium non se impediunt, tom. 2. §. 2. §. 1. p. 53. & tom. 2. n. 18. p. 297
- Episcopi possunt compellere remediis opportunitis Regulares ad habendum in suis Conventibus Lectores Sacræ Scripturæ, tom. 1. n. 16. p. 357
- Et quæ sint ista remedia opportuna, ibid. n. 17
- Ab Episcopo procedente tanquam delegato Sedis Apostolicæ, non potest appellari, nisi ad Papam, ib. n. 18
- Episcopi non possunt excommunicari, nisi iud expresse concedatur, t. 1. n. 47. p. 261. Cap. Sedes Apostolica de refer. colligitur ex Trid. sess. 24. de reformat. c. 5. nec valet quod dicatur, etiam si excommunicari non possint per litteras non facientes expressam mentionem, nam hæc privilegium Episcopis concessum non est, unde non sufficit ad illud derogandum clausula

*clausula generalis, sed debet esse particularis, et
specifica expressa, ut eam possit Pius V. in Const.
eius 7. infra tom. 1. §. 34. p. 293*

Episcopi non possunt compellere Regulares accedere
ad Synodos, tom. 1. n. 64. p. 263

Si precipiunt Regularibus annunciare festa in suis
Ecclesiis, hi obedire tenentur, ibid. n. 68

Episcopi non possunt in Ecclesiis Regularium Capitu-
la celebrare, neque obedientiam à Superioribus
exigere, nec de electione vel depositione se intro-
mittere, ibid. n. 69. 70. & 71

Episcopi possunt regulari habitu incedentes, si obe-
dientias suorum Superiorum non habeant, vel
noti non fuerint, inuicere, tom. 1. n. 3. p. 322

Episcopus non potest penitus cogere populum ad au-
diendam Missam, & Concionem, in Ecclesia Pa-
rochiali, tom. 1. n. 1. p. 337

Episcoporum dignitas nullis potest comparationi-
bus aduari, ibid. §. 1. p. 341

Episcopi debent benigne tractare Regulares, tom. 1.
§. 24. p. 343

Episcopos priuatur Pontifices Institutione Regula-
rium in penam grauium, ibid. n. 3. p. 344

Episcopos venerari debent Regulares sub mortali,
ibid. n. 44. p. 349

Episcopos debent reuerenter recipere Regulares;
quando veniunt ad celebrandum in eorum Eccle-
siis, & que possunt dicti Episcopi in Ecclesiis Re-
gularium facere, ibid. n. 45. 46. & 47. pag. 349.
& seq.

Episcopi multa granamina Regularibus inferebant,
tom. 2. p. 287. & tom. 1. n. 3. p. 344

Episcopi in Moniales Regulares subiectas non se
impediebant, tom. 2. §. 7. p. 290

Episcopi examen puellarum Deo dicandum quo-
modo debeant facere, ibid. §. 8. & ibid. num. 10.
p. 293

Episcopi Regulares extra Claustra degentes sub
protectione non debent recipere, tom. 2. §. 21.
p. 291

Episcopus potest per se, vel per alium electioni Ab-
batissarum iurare, tom. 2. §. 7. p. 353

Episcopus solus inconsulta Synodo constitutiones fa-
cit, & solus confirmat Synodalia decreta, & solus
Synodum subleuit, tom. 1. n. 26. p. 377

Episcopus ex Religione Minorum assumptus, te-
netur ad obseruantiam vitæ quadragesimalis, t. 2.
num. 3. p. 331

Essentiale.

Essentiale Religioni potest aliquid esse dupliciter, t. 1.
q. 4. cap. 1. p. 165

Eucharistia.

Eucharistia Sacramentum possunt Regulares in eo-
rum Ecclesiis, quoties opus fuerit, peregrinis &
transseuntibus ministrare, tom. 1. §. 37. p. 238

Eucharistiam recipere tenetur quilibet fidelis semel in
anno saltem in Pascha, tom. 1. n. 81. p. 247

Eucharistiam ministrare in die Pasche prohibetur
Regularibus, ibid. n. 83. & t. 2. §. 6. p. 289

Eucharistiam sumpturus in die Pasche in Ecclesiis
Regularium, sufficit quod dicat se habere licen-
tiam à proprio Parocho, licet eam non habeat in
scriptis, tom. 1. n. 84. p. 248

Eucharistiam omnium pote, præterquam in die Pas-
che possunt Regulares ministrare, ibid. n. 85

Et per diem Pasche intelligitur Communio Pas-
chalis, ibidem numero 86.

Eucharistiam etiam in ipso die Pasche non possunt Re-
gulares ministrare, ibid. n. 88

Eucharistiam etiam in communione Paschali possunt
Regulares ministrare metatoribus, curialibus, &
peregrinis, ibid.

Tom. 111.

Eucharistiam in articulo mortis absente, vel nolente
Parocho, possunt Regulares cuilibet ministrare,
ibid. n. 91. p. 249. & ibid. n. 11. p. 346

Eutrapelia.

Eutrapelia quid, tom. 2. q. 1. cap. 3. §. 24. n. 238.
p. 134

Quomodo contra ipsam peccet, ibid. n. 239

Examinatores.

Examinatores constituere in qualibet Provincia te-
nentur Regulares, tom. 3. lit. C. cap. 15. num. 1.
pag. 10

Examinatores Episcoporum peccant mortaliter, tam si
admittant ad confessiones audiendas personas non
idoneas, quam si idoneas testentur, tom. 1. num. 25.
pag. 377

Peccant tamen mortaliter, si examinandos præmo-
neant de punctis, quod tamen fallit in vno casu,
ibid.

Peccant etiam examinatores etiam illis modis, quibus
iudices Ecclesiastici, ibid.

Tenentur in consensu beneficiorum proponere
Episcopos digniores, ibid. n. 26

Quantum duri eorum officium, ibid.

Examinatoribus mortuus potest Episcopus alios facere,
ibid.

Possunt in Examinatores eligi Regulares tale offi-
cium habentes, ibid.

Examinatores debent esse Doctores, ibid.

Debit esse probati à media parte Synodi ibid.

Synodo autem ex odio nolente viderent idoneum
ab Episcopo propositum approbare, potest appro-
bare Episcopus per se ipsam, ibid.

Excommunicatio.

Excommunicatio possunt Prelati Regulares, t. 2. q. 3.
cap. 4. n. 2. p. 224

Vbiunque existentes, ibid. n. 7. p. 226

Quare id illis competit, ibid. n. 3. p. 228

Etiam id possunt Capula Generalia, & prouin-
cialia, non tamen localia, ibid. n. 4

An communias possit excommunicari, ibid.

Excommunicare an possint Correctores locales,
ibid. n. 5

An Vicarii, ibid. n. 6

Excommunicatio.

Excommunicatio solemnis quomodo scienda, t. 3. lit.
C. cap. 5. n. 2. p. 212

Eius forma, ibid.

Excommunicatio est gladius spiritalis, & ex fine
medicinalis, tom. 2. q. 1. c. 8. n. 25. p. 66

Non potest ferri pro peccato veniali, ibid. q. 3. c. 4.
n. 11. p. 127

Sed solum pro mortali inobedientia & contumacia,
ibid. n. 12

Illam patet vbi debet Prelati, ibid. n. 13

Que ignorantia ab excommunicatione excuset,
ibid. n. 18

Dubius vitum excommunicationem contraxerit,
an sit excommunicatus, ibid. n. 25. p. 229

Excommunicatio potest ferri non solum in futurum,
sed etiam in præteritum, t. 1. q. 1. c. 16. §. 1. p. 38

Excommunicatio per appellationem non suspenditur,
tom. 1. q. 1. cap. 20. p. 56

Excommunicatio lata post legitimam appellationem
est nulla ibid. §. vn. p. 58

Si quis dicat excommunicationem esse nullam, de-
bet audiri à Superiore, licet absolutum non petat,
ibid.

Si verò dicat esse iniunctam, non debet audiri nisi
prius absolutum petat, ibid.

Excommunicatio propter habitus dimissionem in
quibus casibus incurritur, & in quibus non, tom. 1.
q. 1. cap. 26. §. 1. p. 88

Index Rerum,

Excommunicatio in quinque Casibus est nulla, t. 1.
q. 1. cap. 31. §. 10. p. 134

Excommunicatus.

Excommunicatus non potest ad dignitates Ecclesiasticas assumi, t. 1. lit. A. cap. 7. n. 1. p. 7

Excommunicatus non potest eligi in Presbiterium, t. 1.
q. 1. c. 4. n. 1. p. 139

Et siue sit occultus, siue manifestus & hoc licet ipse electus excommunicationem suam ignoret, ibid. num. 4

Et hoc etiam, siue Presbiteria habeat annexam curam animarum, siue non, ibid. n. 5

Etiam si motu proprio fiat electio à Papa, ibid. n. 9. p. 140

Nec post absolutionem potest excommunicatus revertere dignitatem in excommunicatione obtentam, ibid. n. 6. p. 139

Adhuc ab excommunicato tolerato in foro externo sustinetur, ibid.

Excommunicatus occultus, si eligatur, an teneatur se prodere, si non possit aliter se excusare, ibid.

Excommunicatus electus in provinciam, à quo possit dispensari, ibid. n. 7

Dignitatem acceptam tempore excommunicationis, qui prius habilita fuerat electus, valide acceptat, ibid. n. 8. p. 140

Excommunicatus minori excommunicatione non potest ad dignitates eligi, ibid. n. 11. p. 141

Si tamen eligatur, electio non est ipso iure nulla, ibid. n. 12

Imò si sit facta ignorantèr, irritata non potest, ibid. num. 13

Excommunicatum minori scienter eligentes, mortaliter peccant, ibid. n. 14. p. 141

Et incurrunt poenam suspensionis, ibid. n. 16

Excommunicatus minori non est priuatus iure eligendi, ibid. n. 15

Excommunicatus an possit excommunicare, ibid. q. 3. cap. 4. n. 10. p. 146

Excoibitor.

Excoibitor studendum officium, t. 3. lit. S. cap. 3. §. 10. n. 47. p. 136

Executor.

Executor testamenti an possit esse Religiosus, tom. 3. lit. E. cap. 31. n. 2. p. 58. & t. x. q. 3. c. 3. n. 12. p. 131

Forma dandi licentiam, ut quis possit esse testamenti executor, ibid.

Dicendum in ordine nostro, ibid. n. 1. & seq. p. 129 & seq.

Aufratres minores possunt esse executores testamenti, tom. 2. q. 3. cap. 3. n. 23. p. 131

Exemplum.

Exemplum bonum tenetur duci Presbiteri Regulares, tom. 1. q. 1. c. 7. n. 24. p. 60

Exemplum bonum Presbiterorum meliùr iouat ad introducendâ virtutes, & malum ad vitia, ibid. q. 1. c. 3. §. 4. n. 42. p. 59

Exempli causa que dicuntur non restringunt dispositionem generalem, tom. 1. d. 1. p. 126

Exemptio.

Exemptio triplex est, tom. 1. n. 8. p. 105

Exemptionis priuilegio non possunt exempti remunerari, ibid. n. 6

Exemptus.

Exemptus à iurisdictione non est exemptus à censualitate, t. 1. n. 44. p. 149

Exemptus in quibus casibus subiacetur Ordinario remissus, tom. 1. n. 4. p. 173

Exemptus ab Ordinario citatus an comparere teneatur, ibid. n. 5

Exempti iure communi sunt speciali honore digni,

tom. 1. n. 6.

Exempti omnes circa Sacramentorum administrationem ordinari subiacentur, t. 2. §. 1. p. 352

Exempti omnes si delinquant circa Morales, & cetera bona, ab Ordinario puniuntur, ibid. §. 3

Exemptus.

Exempti regulares à iurisdictione ordinarij ad solum Papam pertinet, tom. 1. n. 3. p. 105

Exempti aliquem ab officio ordinis, & communis tatis forent, tom. 3. lit. E. cap. 33. & 34. p. 139

Ac etiam in casu particulari, ibid. cap. 35

Exemptio concessa propter infirmitatem, & propter merita non potest tuncari, ibid. n. 2. p. 60

Exempti subditum à totali obedientia non potest Generalia, ibid. n. 3

Exemptiones non possunt concedi non habentibus conditiones requisitas, ibid.

Exorcizans.

Exorcizandi concedendi licentiam forma, t. 3. lit. E. cap. 16. p. 60

Ad Generalem pertinet in Ordine nostro dare licentiam exorcizandi, ibid. n. 3

Exorcizandi potestas Sacerdotibus competit, ibid. num. 2

Duo obfessi simul exorcizari non debent, & in Ecclesia debet fieri exorcizatio, ibid. n. 3. p. 61

Monalis quomodo sit exorcizanda, ibid. n. 4

Regulares an teneantur obedire Episcopo prohibenti exorcizationem absque sua licentia, ibidem num. 3

Quibus armis debeat esse munitus Exorcista, ibid. num. 6

Quibus modis expellantur Demones; ibidem num. 7

Expellere.

Expelli possunt à Religione, qui d'ssumati scandalosis delicta, & monachi in professione ea tacerunt, tom. 1. §. 1. p. 333

Expelli à Religione quomodo possint incorrigibiles, tom. 2. §. 4. p. 390

Expositi.

Expositi censendi sunt legitimi, t. 1. q. 2. c. 5. §. 9. num. 136. p. 160

Exprobare.

Exprobare vitia naturalia non debet Presbiter suis subditis, tom. 2. q. x. cap. 3. §. 16. num. 181. p. 116

Expulsus.

Expulsus ab ordine literas concedendi forma, t. 3. lit. E. cap. 37. & 38. p. 61

Forma monendi Episcopum de tali expulsionem, ibid. cap. 39. p. 61

Quae conditiones requirantur ad hoc, ut quis possit ab ordine expelli, ibid. n. 1. & seq.

Expulsus à Religione si humiliter petierint debent ad Religionem recipi, tom. 1. n. 51. p. 161. & t. 3. §. 9. p. 390. & ibid. §. 7

Expulsus non possunt Superiores concedere literas ad Sedem Apostolicam, nec mandare, ut talem Religionem ingrediantur, tom. 2. §. 5. p. 390. vide t. 1. §. 17. p. 133

Expulsus extra Religionem degentes sunt perpetuo suspensi ab ordinum executione, tom. 2. §. 6. p. 390

Expulsus singulis annis requirendi, ibid. §. 7

Non possunt docere, neque predicare, neque confessiones audire, tom. 1. §. 16. p. 333

Extrema Unctio.

Extremam Unctionem possunt Regulares ministrare aegrotis, absente vel uolente Parocho, t. 3. n. 17. p. 156

& Verborum.

F

Falsificare.

Falsificantes literas Superiorum, aut aliorum officialium Conuentus, quomodo incurrant in casum reatuabilem per Clem. VIII. l. 2. q. 3. cap. 1. §. 1. n. 30. p. 214

Fama.

Fama quid sit, l. 1. q. 1. c. 15. §. 1. p. 79. & ibid. esp. 28. p. 95

Famam inblatam inuiso Infamato, remittere non potest Prælati infamator, tom. 2. q. 2. cap. 3. §. 1. n. 109. p. 109

Fames.

Fames est optimum eondimentum cibi, l. 1. q. 4. cap. 9. p. 181

Familiares.

Familiares qui sint, tom. 1. n. 15. p. 240

Familiares Fratrum Mendicantium possunt absolui a confessariis approbatis dumtaxat a suis Superioribus, tom. 2. n. 1. p. 381. & ibid. n. 12. p. 239

Familiaritas.

Familiaritas nimia subdolum vitandam Prælati, l. 2. q. 2. c. 5. §. 10. n. 94. p. 107

Famulus.

Famuli, qui in Monasteriis Regularium viuunt, non subiaceant sententiis excommunicationis, & interdictionis, quibus afficitur locus, in quo est Conuentus, tom. 1. p. 230. & ibid. n. 13. p. 240

Famulus regimini habitum eorum portantes, & in eorum Ecclesiis Sepulturam eligentes, gaudent priuilegiis Fratrum, tom. 1. p. 15. p. 234

Famulis in habitu seculari in nostris domibus seruientibus postumus Eucharistiam ministrare etiam in die Pasche, & in articulo mortis, tom. 1. n. 17. p. 239. & ibid. §. 3. p. 109

Famuli prædicti possunt a dictis confessariis absolui a casibus Episcopis reuersus, ibidem numero 14. p. 240

Frouneat dictis priuilegiis, etiam si seruiant pro salario, ibid. n. 16

Tempore interdictioni possunt interesse diuini, ibid. num. 17

Favari.

Favari non possunt eligi ad dignitates, l. 2. q. 2. cap. 4. n. 13. p. 177

Fauores.

Fauores humani regularem disciplinam funditus conuellunt, tom. 2. n. 2. p. 320

Favari loco nemo potest tenuerare, quando est indutus ob publicam uilitatem, tom. 2. numero 18. p. 470

Fautores.

Fautores qui dicantur, tom. 2. n. 1. p. 107

Fautores non secuto effectu, an inciderint poenam contra Fautores, ibid. n. 4

Festum.

Festa Diocesana feruare tenentur Regulares, quoad Conciones, & lectiones habendas ad populum, tom. 1. n. 2. p. 352

Festa, que Episcopus seruari mandauit, feruare etiam tenentur Regulares, tom. 1. n. 14. p. 198

Festum S. P. Frauefci celebratur sub ritu duplici, l. 2. pag. 334. & tom. 2. §. 1. pag. 311. & ibid. §. 1. p. 335

In orationibus & inuocationibus dicti Sahli non est necesse addere, de Paula, tom. 1. n. 2. p. 114

Celebratur cum octaua, etiam si venerit in quadra-

gesima, tom. 2. n. 1.

Fideliuere.

Fideliuere pro monacho ad quid tenetur, l. 2. q. 3. cap. 5. n. 10. p. 231

Fideliuere an possit Religiosus, ibidem numero 19. p. 233

Fides.

Fides semel data constanter seruanda Prælati, l. 2. q. 2. cap. 1. §. 19. n. 194. p. 232

Occasiones non seruandi datam fidem, fugienda Prælati, ibid.

Fides non habenda sociis segni, ibid. q. 2. c. 1. §. 2. n. 69. p. 9

Fides data reis de impunitate, si veritatem facientur, omnino seruanda est, ibid. q. 2. cap. 3. §. 19. n. 194. p. 234

Fides à eunis exulat à multo tempore ad patriam capitis, ibid.

Fidem, & promissa rompere, quando licet Prælati, ibid.

Fidel professionis forma, rom. 3. lit. F. capite 1. p. 63

Fidel professionem tenentur facere intra duos menses omnes Prælati Regulares sub mortali, l. 2. q. 2. cap. 6. n. 1. & 2. p. 162

Et hoc toties quoties ad dignitates assumuntur, ibid. n. 1. p. 163

Eandem tenentur facere omnes Collegæ Generalis, & Pronunciatus, ibid. n. 6

Item omnes Regentes, Lectores, &c. ibid. o. 11. p. 164

Item prædicatores ibid. n. 13

Potest tamen fieri per Procuratorem, ibid. num. 7. p. 163

Hic tamen intellige, ubi est in usu, ibid. num. 14. p. 164

Filius.

Filii non possunt absque peccato mortali relinquere parentes in carcerem, vel graui necessitate, & Religionem ingredi, l. 2. q. 2. c. 9. §. 2. q. 3. c. 1. §. 1. n. 69. p. 179

An autem professio aliter facta, valida sit, ibidem num. 70

Filiorum honor erga potentes in tribus consistit, l. 1. q. 1. c. 9. p. 23

Filius iam professus tenetur à Religione egredi ad subueniendum parentibus extreme laborantibus, ibid.

Et hoc siue parentes incurterint hanc necessitatem ante, vel post ingressum, ibid.

Filius professus pro graui necessitate parentum, tenetur à Religione exire ad eis subueniendum, si id non potest facere stando in Religione, ibid.

Filii recipiunt à parentibus esse, educari, & disciplinari, tom. 1. q. 1. c. 9. §. 1. p. 24

Filius nihil est, quàm esse quoddam patris, unde istius ad illum nulla potest esse iniustitia, ibid. p. 25

Filii debent parentibus amorem, ad quem pertinent parentes alere, & in necessitatibus subuenire, ibid. §. 2

Filii debent parentibus obedientiam, & reuerentiam, ibid.

Filiis debita parentibus soluentibus nouem bona promittit Deos, ibid. p. 26

Filii debita parentibus non soluentes, que mala incurant, ibid.

Filiis parentes maledicere non debent, ibid.

Filiis timende parentum maledictionis, siu autem sine causis maledicant, non valde, ibid.

Filii gratias agant Deo, quod ex malis parentibus conuulsi fecit, ibid.

Filio secundum rationem viuendi, parentum delicta

Index Rerum,

- imputari non possunt, t. 1. q. 1. cap. 3 §. 9. num. 114.
p. 137
- Pareum vicia ad filios transfundi solent, ibidem
n. 125
- Filius non tenetur credere matri dicenti etiam cum iuramento, cum esse illegitimum, ibid. num. 129.
p. 138
- Filius censeri debet legitimus, etiam si nec sit post
13. mensem, ibid. n. 130. p. 139
- Filius legitimus non prohibetur habere prelaturam
in eo Consuetu, in quo habuit eius Pater, modo
illi immediatè non succedat; ibid. numero 142.
p. 161
- Femina.**
- Formina in viro naturaliter mutari potest, & e contra,
si iste casus tamen accidat in aliquo Consuetu
regulatorio, non tenetur in eo stare, tom. 2. q. 3.
cap. 1. §. 1. n. 60. p. 177
- Forma.**
- Forma servari debet sub pena nullitatis sicut, tom. 2.
quest. 3. cap. 2. §. 6. num. 160. p. 193. & n. 164.
p. 194
- Fortitudo.**
- Fortitudo quid, tom. 2. quest. 1. cap. 3. §. 18. n. 176.
p. 320
- Circa quid versetur, ibid. n. 177
- Quot sunt eius actus, ibid. n. 178
- Est Prælati necessaria, ibid. n. 179
- Quomodo contra ipsam peccetur, ibid. num. 181.
p. 121
- Eius partes, ibid. n. 183. §. 5. p. 19
- P. F. Franciscus à Longobardi.**
- P. F. Franciscus à Longobardi Missionarij Tuneti Lau-
des, & doctores, tom. 1. n. 24. p. 393
- Facultates quas habuit à Summo Pontifice, ibidem
num. 25
- P. F. Franciscus à Mayda.**
- P. F. Franciscus à Mayda continuat Officium Gene-
ralitatis, vsque ad Capitulum generale, t. 2. Const. 1.
Gregorij XV. p. 483
- S. P. Franciscus.**
- S. P. Franciscus adhuc vivens, ut Sanctus prædi-
catur, tom. 1. §. 2. p. 189
- Eligetur in Superiorem, ibid. §. 3. p. 190. & §. 10.
p. 232
- Et dicitur fidelissimus imitator Patrum priscorum,
ibid.
- Et est falsum, quod fuerit literarum expertus, tom. 2.
n. 24. p. 320
- Frates.**
- Frates Ordinis Prædicatorum in partibus Indiarum,
ex Const. Urbani VIII. non possunt vivere, aut
manere, extra Claustra sui Ordinis, sine Superio-
rum licentia, tom. 2. §. 2. p. 414
- Non possunt agere negotium in Romana Curia
inscio Patre Procuratore, ibid. p. 418
- Frates calceati S. Marie de Mercede tantum habent
ministerium sedendi capiti, tom. 2. §. 1.
p. 419
- Frates S. Io. Dei habendi pro veris Religiosis, & eos
extra claustra delinquentes, solum iuxta formam
decreti Clementis VIII. Ordinaris punire licet,
tom. 2. p. 422
- Confirmantur, & declarantur literæ pro bono re-
gimine Provinciæ S. Io. Baptiste Fratrum Disci-
pulatorum de Observantia, tom. 2. §. 2. p. 426
- Conceditur eis erigere posse Conventus, ibidem
§. 3
- Et datur facultas recipiendi novitios, ibidem §. 4.
- Et concedi statuta. Eximuntur à statutis emanatis
à Fratribus de Observantia, ibid. §. 5. p. 427
- Est datur cu scilicet libris extrahendi studiorum
causa à Bibliotheca de licentia Prælati, ibidem
4. 10
- Est non possunt emitti extra Provincias suas, nec
extra claustra degere sine licentia, ibid. §. 9
- Frates Minores.** Eacommunicati declarantur asse-
rentes Minores Conventuales non esse veros Re-
gule Sancti Francisci observatores, tom. 2. §. 2.
p. 409
- Minutes de observantia absque licentia in scriptis
suorum Superiorum non deserviunt Tonicum sim-
plicem cum mantello, habitum verò prædictum
cum Caporio Tonicæ, seu mantello consutum, nec
cum sui Superioris licentia; aliter subiacentur cor-
rectioni Ordinarij loci, tom. 2. §. 1. p. 424
- In Religione Sancti Francisci de Observantia qui-
busnam competat ius præcedendi, ibidem §. 2.
p. 419
- Tolluntur quædam introductæ dissolutudines in
Ordine Fratrum Minorum de Observantia, t. 2. §. 1.
p. 431
- Datur facultas Superioribus eiusdem Ordinis libe-
rè exercendi munus suum, ibid. §. 3
- Prædicatores eiusdem Ordinis elemosynas in con-
cionando acquisitas, suis Provincialibus tenentur
significare, ibid. §. 4
- Frates Minores Conventuales in Conventibus,** ubi
non est facta reducio Missarum, possunt eas fac-
ere ad rationem 60. Scutorum pro quolibet Missa
quotidiana, tom. 2. p. 429
- Frates Augustinenses** teguntur Aristocratiæ, t. 2. q. 1.
cap. 2. n. 6 p. 14
- Carmelitani prius Democratiæ tegerantur, nunc
Aristocratiæ, ibid. n. 7
- Dominicani Aristocratiæ teguntur, ibid. n. 6
- Minores Democratiæ teguntur, ibidem numero 8.
p. 15
- Minimi teguntur regimine mixto, ibid. n. 12
- Frates Minimi** vocant quadragessimam vitam, t. 1.
q. 4. cap. 1. p. 164
- Ad quam sub quarto voto eos adstrinxit S. P. Fran-
ciscus de Paula, ibid. & seq.
- Possunt ad infirmos præcauendas fè peregrare,
ibid. cap. 3. p. 167
- In quibus casibus possint absque licentia Medici,
& Superioris carnes comedere, ibidem capite 5.
p. 170
- Frates Minimi** tempore famis, aut belli quomodo
possint comedere carnes, tom. 1. quest. 4. cap. 5.
p. 171
- Minimi adstricti à grassatoribus ad comedendas
carnes sub comminatione mortis, an possint comede-
re, ibid.
- Minimi senes an possint comedere carnes, hoc so-
lùm quia senes sunt, ibid. cap. 6
- Minimi comedentes carnes, & pisces in eodem
prædio quomodo mortaliter peccent, ibidem
p. 172
- Frates Minimi** dispensati ad comedenda ova, an pos-
sint comedere carnes, tom. 1. quest. 4. capite 6.
p. 172
- Comedentes carnes in infirmaria quomodo te-
neantur ieiunare, ibid.
- Minimi stantes comedere vnum Caponem in
tribus vicibus, v. g. tria mortaliter peccata com-
mittunt, & sic de aliis casibus, ibid. p. 173
- Licentiam ad comedendas carnes, an possint eas
comedere diebus veneris, & sabbati, ibid.
- An saltem possint diebus Veneris & Sabbati co-
medere cibos coctos in iure carnis, quando sunt
dispensati ad carnes comedendas, ibid.
- Frates Minimi** in prædicatione verbi Dei occupati,
quomodo possint carnes comedere, ibid.

& Verborum.

Fratres Minimi non possunt providere sibi de cibis
Paschalis comedendis tempore infirmitatis, t. 1.
q. 4. c. 6. p. 174

An possit cum occulta licentia medici & Super-
rioris carnes comedere, ibid.

Continuè languidi an sint illegibiles ad dignitates
Ordinis, & ad quas, ibid.

Fratres Minimi vescentes carnibus in infirmitate
non possunt & Conventus communiter egredi, ibid.
cap. 8. p. 176

Possunt tamen in aliquibus casibus, ibidem, &
seq.

Fratres Minimi tibi, melancholia, seu oppilatione la-
borantes possunt & Conventu egredi, etiam quan-
do carnes comedunt in infirmitate, t. 1. q. 4. cap. 8.
p. 177

Corrèctores Generales, Provinciales Minorum
hoc studio non arduantur, ibid. p. 178

Quia est odiosum, ibid.

Possunt Minimi exire & Conventu sub cruce,
quando vescuntur Paschalis in infirmitate, ibid.
p. 179

Fratres non tenentur recipere eum, qui biasufugit, t. 1.
q. 1. cap. 25. p. 176

Frater.

Fratribus non est sperienda via, t. 3. lit. O. cap. 6. n. 5.
p. 96

Fuga.

Fuga delinquentis an probet delictum, t. 3. lit. C. c. 10.
num. 6. p. 124

Fugitivi.

Fugitivi in Ordine nostro sunt inhabiles ad suscipien-
dos Ordines, tom. 3. lit. O. capite 6. numero 6.
pag. 97

An possint in suscipiis ordinibus ministrare, ibid.

Fundatores.

Fundatores declarandi forma, tom. 3. lit. F. cap. 2.
p. 64

Eadem si contingat fundatorem peregrinari, ibid.
cap. 3

Fundatorum privilegia in Ordine nostro sunt in
triplici differentia, ibid. n. 1

Fundatores gaudent omnibus privilegiis Fratrum,
ibid. n. 2

Fundatrices nostra Monasteria ingrediuntur, ibid. n. 3.
p. 65

An filie & nepotes fundatricum ingredi possint,
ibid. n. 4

Fundatores possunt cum suis famulis in nostris infra-
maris carnes comedere, ibid. n. 5

Fundatores vnius Conventus possunt esse tres, scilicet
dams fundom, dotem, & x. d. c. n. 1. q. 3. p. 161.
& ibid. n. 84. p. 165

Et fundi, v. g. possunt esse plures, ibid.

Fundatores participant de omnibus bonis, quæ sunt
in Religione, tom. 1. q. 1. p. 175

Semel in vita, ac in morte eis conceditur indul-
gentia plenaria, & dicendo quinquies Orationem
Dominicam, & toties glorificationem Angelicam in
debit stationum, lucrantur omnes indulgentias,
quas actualiter vivantes Ecclesiæ intus, & extra
vident, tom. 1. q. 39. p. 139

Fundator, & illius hæredes tenentur Ecclesiam, &
Conventum à se fundatum defendere, expensis
tamen Ecclesiæ, quod si non faciant, possunt pri-
vati privilegii fundatorum, tom. 1. numero 24.
p. 183

Monasterium tenetur alere fundatorem ad pauper-
tatem redactum, ac eius filios, &c. Etiam ex red-
ditibus necessarios, ibid. n. 25

Quod si Fundatores sint plures, omnes tenetur Mo-
nasterium alere, ibid. n. 26

Etiam si fundatores alterius fundationis donassent,
ibid.

Iura fundationis, & sepulture vendi non possunt
ad instantiam creditorum, ibid. n. 27. p. 186

Fundatori, qui, & quot honores debeantur, ibid. n. 28.
& 29

Fundatoris arma amoveri non possunt etiam à novo.
hærede Fundatoris, ibid. n. 47. p. 192

Fundatrices.

Fundatrices & Trinitas gaudent privilegiis Ordinis,
tom. 1. q. 24. p. 135

Fundatrices quæ sunt, ibid. n. 30. & 31. p. 144

Earum privilegia, ibid. n. 32

Possunt ingredi in Conventus Minorum, ibid.
n. 6. p. 183

Cum suis Comitibus, ibid. n. 7

Earum Filie succedunt per capita, nepotes per stir-
pes, ibid. n. 8. p. 161

Possunt ingredi omnes Conventus Religionis,
ibid. n. 4

Furari.

Furari reliquias an sit mortale, t. 2. q. 3. cap. 2. num. 33.
p. 25

Furioli.

Furioli non possunt eligi ad dignitates, t. 2. q. 2. cap. 4.
n. 12. p. 137

Furtum.

Furtum tam de re communis quam ad usum alienius
concessæ, quomodo sit casus reservatus, t. 2. q. 3. c. 2.
num. 51. p. 115

Quæ sit materia, quæ constituit furtum mortale,
ibid. n. 52

G

Gabella.

Gabellæ & impositiones quasvisque solvere,
non tenentur Regulares, tom. 1. q. 33. p. 135

Imponentes, vel ab eis exigentes sunt excommu-
nicati, ibid. n. 138. p. 172

Quod tamen non procedit quando esset faciendæ
aliquæ Contributio, pro aliquo extraordinario,
ibid. n. 141

Tenentur etiam solvere, quando solvantur pro
communi damno vitando, ibid.

Gabellarum emptores possunt exigere ab Ecclesiasti-
cis tutamentum, quod res transcentes per Duam
sunt ipsorum, & hi tenentur iurare ad mentem ip-
sorum emptorum, t. 1. n. 150. p. 273. & ibid. n. 35.
p. 387

Regulares an iure divino, vel humano sint exem-
pti à solutione Gabellarum, & ibid. n. 137. p. 172

Galicia Natis.

Gallicæ nationis nomine quamvis gens intelligatur,
tom. 2. n. 25. p. 473

Gaudium.

Gaudium quid sit, & an Prelatis necessarium, t. 2. q. 2.
cap. 3. q. 3. n. 16. p. 94

Generalis.

In Generale Minorum eligitur à Papa Reverend.
Pater Io. Baptista Ronca, tom. 2. q. 2. p. 404

Prorogatur, & confirmatur illi officium ad Trien-
nium, ibid.

Generalibus Minorum in posterum, expleto Gene-
ralis officio, conceditur habere vota consultius,
decisum, & electum in Capitalis Generalibus, Pro-
vincialibus & Intermediis, tom. 2. q. 1. p. 407

Et quod possint sibi eligere Conventum, & quo
non possint amoveri, & vnum fratrem, qui sibi
inferiat, ibid.

Generalis Minorum potest cum iis, qui triennium
in

Index Rerum,

lo statim absoluerint, dispensare, vt Ordioe Presby-
teratus iniunctor, tom. 2. p. 439
Generalis Minorum Conuentualium potest extin-
guere Conuentus pauperes, tom. 2. §. 1. p. 417
Et etiam Generalis Minorum paulo infra.
Generales Minorum statim electi suum officium li-
bere exercere possunt, t. 1. §. 1. p. 130. & ibid. nom. 1.
p. 155. & tom. 2. §. 5. p. 159
Vide, ibid. o. 10. p. 160
Generalis à quibus possit amoueri à suo officio, t. 1. §. 2.
p. 151
Generalis Minorum durante suo officio, non visi-
tator, tom. 1. n. 2. p. 155
Potest tamen in tribus casibus amoueri, ibid. n. 3
A quibus deponendis, ibid. o. 4
Generalis habet plenariam auctoritatem super suis
subditis, tom. 1. §. 3. p. 179
Que sit iurisdictio plenaria, ibid. n. 9. p. 180
Si res exigit potest suos subditos totum se subnecte,
ibid. Et id etiam possit aliqui privilegia in casibus,
in quibus requiruntur laici ad erudiendum verumem
doctus Archidiaconus, in cap. Quia iusta, §. Pres-
byteri, 13. q. 6. Penna, in leg. ames Indices, Cod.
de Decur. lib. 10. colum. 4.
Generalis præcipiens contra Religionem obedire non
tenetur, tom. 1. n. 5. p. 180
Generales, vel Provinciales non possunt eximere in
totum subditum ab obedientia Superioris imme-
diati, ibid. n. 6. & ibid. n. 1. p. 198
Generalis potest in quacunque irregularitate cum suis
subditis dispensare, tom. 1. n. 9. p. 181
Generalis tempore visitationis reducebat Missas, ita
vt nouem Collectæ valerent pro nouem Missis,
ibid. o. 10
Quam facultatem poterat etiam committere suo
Visitatori generali, ibid. n. 13
Et hoc privilegium valebat etiam pro Missis futu-
ris, ibid. n. 14
Generalis Minorum præfides Capitulo Generali
vique ad electionem noui Generalis, tom. 1. §. 3.
p. 188
Generales possunt privilegia & constitutiones ponti-
ficis declarare, tom. 1. §. 12 p. 196
Et iurisdicte, ibid. n. 2
Cum tamen res est dubia, ibid.
Generalis Prædicatorum potest eximere Conuentus
à iurisdictione Provincialium, tom. 1. §. 3. p. 198
Non autem Generalis Minorum, ibid. n. 1
Generalis semel visitata aliqua Provincia, non potest
ad libitum eam iterum visitare, tom. 1. n. 2. p. 124
Generalis Minorum potest quolibet triennio Ter-
tiaris Fratibus, & Soronibus, Confessoribus &
Procuatoribus Indulgentiam plenariam concedere,
tom. 1. §. 1. p. 162
Et etiam electionem Confessarii, ibidem §. 2. &
ibid. n. 2
Generalis Minorum tenetur visitare personaliter
Conuentus Principales Religionis, tom. 2. §. 6.
p. 116
Examinat rehabilitationes fratrum obsecras à
Congregatione, & à Papa, ibid. §. 2. p. 121
Durat per sex annos, ibid. §. 2. p. 126
Generalis Religionem in quibus casibus deponi pos-
sit, tom. 1. n. 4 p. 181
Generalis quando debet eligere iure deuoluto Pro-
uincialem, an teneatur eligere de corpore Provin-
cie, & pro quoto tempore possit eligere in Re-
ligione nostra, tom. 1. n. 6. p. 181
Si autem electio facta à Generali dicto casu suum
non sortatur effectum, deuoluitur electio ad pri-
mos electores, ibid. n. 7. p. 181
Generalis potest duos paucos Curatos in vnum

vnire, etiam absque consensu Fundatoris, ibidem
nom. 2. §. 1. p. 184
Generalis Minorum potest mittere quoscunque vi-
sitatores super quoscunque Provinciales, t. 2. n. 1.
p. 447
Generalis factus Episcopus, non est expellens quod
continuet in officio Generalatus, ibidem, num. 1.
p. 485
Generalis Minorum potest suppressere Conuentus
tenues, eorumque bona in Conuentus maiores
transferre, tom. 2. conf. 14. Vtiani VIII. p. 113
An possit hanc facultatem suo Vicario committere,
ibid. n. 1. p. 114
Non potest tamen dimittere Conuentus, qui de
breui futuri sunt pingues, ibid. n. 2
Profanatio Ecclesiasticorum dictorum Conuentuum ad
quem pertinet, ibid. n. 3
Applicatio dictorum Ecclesiasticorum locis piis à quo
est facienda, ibid. n. 4
A quoniam sine transferenda omnia dictorum Con-
uentuum, ibid. n. 5
Hoc privilegium est reale, ibid. n. 6
De forma vtendi hoc privilegio, ibid. n. 7
Generales Religionum & Provinciales habent aucto-
ritatem condendi statuta, tom. 1. q. 1. cap. 2. §. 3.
pag. 18
Generales, & Provinciales possunt facere facultatem
professis, vt exantet Conuentus ad subueniendum
parentibus extremis, vel grauitis indigentibus, t.
q. 1. c. 9. p. 24
Generalis potest transferre suum subditum de vna in
aliam Provinciam, tom. 1. q. 1. c. 12. p. 31
Non tamen sine rationabili causa, ibid.
Generalis vnam Provinciam iam visitatam, an possit
iterum pro suo libro visitare, tom. 1. q. 1. c. 12. §. 1.
p. 46
Generalis non potest subicere visitandum aliquum
Provinciam Religiosis alienis professionis, ibid.
§. 2. p. 47
Generalis, aut Provincialis potest ex iusta causa præ-
cipere Superiori immediato Conuentus, ne quen-
quam ipso inconstituto ad professionem admittat,
tom. 1. q. 1. cap. 2. §. 2. p. 39
Generales, & Provinciales Minorum possunt in
aliquo casu particulatim declarare statutum illud de
non egrediendo à Conuentu tempore, quo fratres
vescuntur Paschalis in infirmaria, t. 1. q. 4. c. 8.
p. 178
Generalis Prædicatorum, Iesuitarum & Catholice-
sum est perpetuus, tom. 2. q. 1. cap. 4. nom. 4.
p. 123
Reliquæ Religiones habent temporalem, ibid.
Generalem perpetuum habent multæ Religionis,
que tamen eam temporalem fecerunt, ibidem
num. 3
Generales temporanei magis expediunt statui Regu-
larium, quam perpetui, ibid. §. 1. n. 10. p. 15
Generalis tenetur obseruare constitutiones Capituli
Generalis, tom. 2. q. 1. c. 8. n. 3. p. 62
Generalis, si per malitiam se à Capitulo abscuset, loco
illius antiquior Provincialis præfides, t. 2. q. 2. c. 1.
num. 3. p. 67
Generalis debet habere eminentem scientiam, t. 2. q. 2.
cap. 1. n. 16. p. 71
Eius officia, ibid. n. 17
Debet excellere in Theologia, ibid. §. 1. nom. 3. p. 78
Non est tamen necesse, quod habeat scientiam
iuris ciuili, bene autem Canonici, ibid. n. 19
Debet esse exercitatus in literis humanioribus, ibid.
nom. 40
Etiam peritus in lingua peregrinis, ibid. n. 41. Et

& Verborum.

Et in scientiis geographicis, ac astronomis, ibid.
num. 42. p.79
Et etiam physiognomia, ibid. n. 47. p.80
Debet etiam habere ethicam & politicam, ibidem
num. 53. p.81
Generales omnium ferè Religionum statim electi
consecrati confirmati, tom. 3. lit. C. cap. 18. n.2.
pag. 39
Generales an sint officiales Papæ, ibid. lit. Z. Append.4.
num. 3. p.163
Tenentur visitare omnia Monasteria suorum Or-
dinum, ibid. lit. P. c. 9. n. 11. p.106
Generales possunt eximere aliquem ab officiis pub-
licis, & oneribus Religionis, tom. 3. lit. E. c. 35.
num. 1. p.60
Generalis quomodo possit monere Religionem de
morte alicuius Collegæ, tom. 3. lit. E. cap. 24.
p. 54
Generalis quomodo possit providere loco Collegæ
defuncti, ibid. n. 2. §. &c. p.55
Generalis quomodo de Provinciali provideat, si ad ip-
sum electio est deuoluta, ibid. c. 27. p.56
Generalis quomodo scribat Electoribus, bonam ele-
ctionem iudicando, ibid. c. 29. p.57
Quomodo scribat animandam ad retinendam digni-
tatem, ibid. c. 31. p.58
Generalis qua forma det licentiam suo subdito, Epis-
copatum acceptandi, tom. 3. lit. G. cap. 6. p.71
Quid iuret ista licentia, ibid. n. 1
Generalis qua forma hortatur Provinciales ad suum
officium rectè exercendum, ibid. c. 8. p.72
Generalis quando accedit ad visitandam aliquam Pro-
vinciam, debet recipi cum summatuerentia, ibid.
lit. P. c. 9. n. 4. p.106
Generalis fundus officio non potest immediate eligi
in Zelosum, tom. 3. lit. Z. c. 2. n. 4. p.153
Genitura.
Generatur an amicitia, quæ inualide proficitur, si
deinde ratificet, tom. 2. quest. 3. cap. 1. §. 5. n. 152.
pag. 191
Genus humanum.
Genus humanum per concubinum nec consecratur,
nec augetur, tom. 2. q. 1. c. 3. n. 6. p.20
Gibbosi.
Gibbosi an possint eligi ad dignitates, t. 2. q. 2. c. 4. n. 17.
p. 138
Gloria.
Gloria quid sit, tom. 1. q. 1. c. 28. p.95
Vana gloria quid, & quando mortales, t. 2. q. 2.
c. 3. §. 19. n. 186. p.122
Gnomini.
Gnomini quid, tom. 2. q. 2. cap. 3. §. 9. n. 82. p.105
Gratia.
Gratia morte concedentis non expirat, tom. 1. n. 14.
pag. 192
Gratiz ab vno Prælato concessæ alicui fratri particu-
lari durant etiam Prælato concedente vita functo,
vel officio finito, ibid.
Gratia à Generali vel Provinciali aut Episcopo con-
cessa absoluedi à casibus referuatis, durat, etiam si
vita, vel officii functi sint, ibid. n. 15
Gratiz factæ à Prælatis subditis tempore visitatio-
nis durant etiam postquam concedentes fuerint
officio functi, ibid. n. 16
Gratiz, seu priuilegiis concessis subdito non debet
Prælatus successor eum priuare, ibid. n. 17
Gratia, seu priuilegio studendi per septem annos, non
potest quis ante illud tempus sine causa priuari,
ibid.
Gratitudo.
Gratitudo quid sit, tom. 2. q. 2. c. 3. §. 17. n. 160.
p. 117
Tom. III.

Gravamina.
Gravamina à Prælato subditis imposita, non per dif-
finitiuam sententiam, ipso officio functo, non dur-
rant, tom. 1. n. 18. p.192
Gravamina, quæ per appellationem à definitiis non
possunt reparari, quæ sint, t. 1. q. 1. c. 20. p.55
Grauitas.
Grauitas, quam debet habere Prælatus Regularis,
quæ, tom. 2. q. 2. c. 3. §. 10. n. 94. p.107
Modò seruanda, ibid. q. 3. cap. vn. n. 7. p.167
Gula.
Gula, quando sit peccatum mortale, tom. 2. q. 2. c. 3.
§. 22. n. 213. p.127
H.
Habere.
Habere aliquid in communi non minuit de perfectio-
ne Religionis, tom. 1. q. 1. cap. 24. §. 1. p. 72:
& seq.
Habilitas.
Habilitas corporalis necessaria ad exequendum mu-
nus acceptum, requiritur in eligendo ad Prælatus
Regularium, tom. 2. q. 2. c. 4. n. 2. p.135
Habitus.
Habitus Minimorum cuique venienti dare possu-
mus, tom. 1. §. 10. p. 190. & ibid. n. 50. p.197
Habitus similem habitui Minimorum nullus ferre
potest, tom. 1. §. 18. p. 253. & ibid. numero 53.
pag. 262. & §. 3. pag. 317. & tom. 2. p. 329. &
ibid. n. 11. p.469
Nec Fratres extra Ordinem degentes possunt Ca-
putium nostro simile deferre, tom. 2. §. 2. p. 157
Color nostri habitus est color vestis talaris Christi,
& B. M. V. ac Apostolorum, tom. 2. numero 124.
p. 469
Habitus Regularium osculantibus Indulgentiæ con-
ceduntur, tom. 1. n. 5. p.216
Habitus non facit Monachum, tom. 1. n. 5. p. 323
Hæretici.
Hæreticorum libri apud aliquem reperti reddunt
illum de hæresi suspectum, tom. 2. numero 61.
p. 480
Quid si scripta, ibid. n. 62
Hæreticus non potest eligi ad Prælaturas, t. 2. q. 2. c. 5.
§. 6. n. 72. p.149
Etiam post emendam, ibid. n. 74
Siue sit occultus, siue manifestus, ibid. n. 73
Item nec eius filij, ibid. n. 75
Tam legitimi, quàm illegitimi, ibid. n. 76
Etiam ante hæresim geniti, ibid. n. 79. p.150
Intelligitur tamen de filiis, quorum parentes fue-
runt conuicti, vel confessi de hæresi, ibidem
num. 80
Filij hæreticorum non possunt ordinari, ibidem
num. 81
Hæreticus eligere non potest, nec eius filij, ibid. n. 96.
p. 153
Hæreticus relapsus quis, ibid. n. 78. p.149
Hermaphroditus.
Hermaphroditus non potest esse Prælatus, t. 2. q. 2. c. 4.
n. 22. p.188
Neque ad Religionem recipi, ibid. q. 3. c. 1. §. 2. n. 391.
p. 177
Homicida.
Homicida voluntarius per assassinium est irregularis,
quoad Ordines, & exercitium illorum, & quoad
dignitates, tom. 1. n. 102. p.267
Nec cum isto possunt Prælati Regulares dispen-
sare, ibid. n. 103
Hanc autem irregularitatem non incurrit is,
T quod

Index Rerum,

- qui mandavit homicidium in personam vnius,
quod postea fuit commissum in personam alterius,
ibid.
- Homicida voluntarius in iura est irregularis, sed cum
illo dispensat Praelatus Regularis, si sit oculusus,
ibid. n. 114. p. 168
- Homicida per sententiam nimirum Iudicis, irregularis
est, sed cum eo dispensat Praelatus Regularis, t. i.
num. 135. p. 168
- Homicidium.*
- Homicidium casuale duplex est, tom. 1. num. 106.
p. 168
- Quomodo, & quando sit peccatum, ibid. à n. 106.
ad 112. p. 168. & seq.
- Quis possit cum eo dispensare, ibid. numero 112.
p. 169
- Homicidium ob propriam defensionem, vel patris,
seu Praelati cum moderamine inculpata torz, nul-
lam inducit irregularitatem, tom. 1. numero 113.
p. 169
- Sreus autem si excedat mortaliter in defensione,
ibid. n. 114
- Quando autem per fugam potest vitari periculum,
an irregularitas incuratur, ibid. n. 115
- In illa tamen irregularitate dispensat Episcopus,
vel Praelatus Regularis, si sit oculusus, ibid. n. 116
- Homo, Homines.*
- Homines pœnamigni, & pœpuri non possunt eligi ad
dignitates, tom. 1. q. 2. c. 4. n. 14. p. 157
- Homines naturaliter iure se discordant, t. 1. q. 1. c. 1.
no. 1. p. 1
- Homines alij naturaliter ad regimen, alij ad subie-
ctionem dispositi sunt, tom. 1. q. 1. cap. 4. §. 1.
num. 24. p. 15
- Homini iure naturaliter honoris appetitus, ibid.
num. 25
- Homo est optimus, & pessimus omnium animalium,
ibid. n. 23
- Homines exates variz, tom. 1. q. 1. cap. 1. num. 2.
pag. 67
- Homo ad imaginem Dei creatus, in societate vivit,
necesse est, tom. 1. q. 1. c. 1. n. 2. p. 1
- Homo, qui sine societate vivit aut bestia, aut Deo
est, ibid.
- Homo, ut sit est imperfectus, tom. 1. q. 1. c. 7. n. 7.
pag. 58
- Homo naturaliter seire desiderat, tom. 1. q. 1. c. 2. §. 3.
n. 71. p. 84
- Humilis.*
- Hi nestis quid, tom. 1. q. 1. c. 3. §. 11. numero 107.
pag. 126
- Dupliciter sumitur, ibid. n. 108. p. 127
- Pœlatu necessaria, ibid. o. 109
- Humor.*
- Honor appei potest inordinatè tripliciter, t. 1. q. 1.
cap. 3. §. 19. n. 186. p. 121
- Honor est maius bonum quoad extrinsecas, quod sit
in homine, tom. 1. q. 1. c. 12. p. 30
- Honor maxime estimandus, ibid. p. 31
- Est cuiuslibet virtutis pœmium,
ibid.
- Honor non tenentur Religiosi per votum profes-
sionis, tom. 1. q. 1. cap. 12. p. 30
- Honor, quid sit, tom. 1. q. 1. c. 18. p. 95
- Quomodo differat ab amore, ibid.
- Honor propriè soli virtuti debetur,
ibid.
- Sed aliqui honorantur, propter virtutem alienam,
ibid.
- Honoratum.*
- Honoratum homo quis dicitur, tom. 1. q. 1. cap. 12.
pag. 31
- Hospitalis, Hospitalitas, Hospitari.*
- Hospitalitas nemini deoganda, tom. 1. n. 1. p. 381
- Laodæor.*
- Hospites hilariter recipendi, ibid.
- Hospitari tenetur, cogendus, ibid.
- Receptus liberaliter tractandus, ibid.
- Hospitibus pedes laundis, ibid.
- Hospitales qui non sunt, non debent ad dignitates
promoveri, ibid.
- Hospitibus secularibus in Conventibus Regula-
rium infirmantibus possunt dicti Regulares Eu-
charistiam ministrare, tom. 1. n. 92. p. 149
- Et etiam Extremam-Visionem, ibid. n. 93
- Et si decedant sepulturi in adete, ibid. n. 94 p. 150
- Hospitalitas est de iure diuino, tom. 3. lit. Z. c. 1. pag. 158
- Superiores tenentur hospitari omnes Religiosos
indifferenter, etiam inimicos, ibid.
- Qui hospitalitatem contemnit, sunt excommu-
nicati, ibid.
- Vide verb. largitus manum.*
- Hospites.*
- Hospites sunt benigne tractandi à Correctoribus,
tom. 1. lit. O. c. 4. n. 2. p. 93
- Hospites habent ius ad fruendum bonis totius Reli-
gionis, ibid.
- Hospites Religiosi non debent recipi tanquam hospi-
tes, sed tanquam fratres naturales locorum, per
que transeunt, ibid. p. 94
- Hospitibus providendum est de viatico, si foris
careant, à Correctore per cuius Conventum tran-
seunt, ibid. n. 3
- Si aliquis frater hospes introierit, non potest
Conventus hospitij quidquam petere à Conventu
Localitatis, ibid. o. 5
- An Correctores teneantur recipere Fratres non ha-
bentes obedientiam Pœlatorum, ibid. n. 7
- Statutum quod fugitivi iniecerentur, an debeat
obseruari, ibid. n. 8
- Hospites tenentur obsequiare statuta Conventuum, in
quibus sunt hospites, t. 1. q. 1. c. 2. n. 21. p. 65
- Humilitas.*
- Humilitati non teporant, quod aliquis servus Dei
dicat, ego maioris miracula patraui quàm ille, nec
similiter ego melius studiis natus sum, &c. t. 1. n. 1.
pag. 391
- An possint servi Dei absque mendacio dicere, ego
sum per. o. 1. assiduo, ibid.
- Humilitas quid, & quomplex, tom. 1. q. 1. cap. 3.
§. 24. n. 131. p. 134
- Humilitas cordis inquit ad castitatem servandam, t. 1.
q. 3. cap. 2. p. 138
- Hypochrisi.*
- Hypochrisi quid, & quando, mortale peccatum, t. 1.
q. 1. c. 3. §. 17. o. 168. p. 118
- I**
- Iactantia.*
- Iactantia quid sit, & quando peccatum mortale, t. 1.
q. 1. c. 3. §. 17. n. 168. p. 118
- Ieiunium.*
- Non ieiunandum in vigilia S. Io. Baptistæ, quando
coningit in die solemnitate corporis Christi, t. 1.
p. 415
- Ieiunia.*
- Ieiunia indicta ab Episcopo an teneantur Regulares
obseruare, tom. 1. n. 55. p. 398
- Ignorantia.*
- Ignorantia est mater omnium delictorum, t. 1. n. 11
pag. 310
- Ignorantia crassa que sit, tom. 1. n. 17. p. 185
- Ignorantia, crassa, affectata, inuincibilis quid, &
quomodo

& Verborum.

quomodo excuset à culpa, t. 2. q. 3. c. 4. n. 17. p. 127
Ignorantia est inexcusabilis in his qui præstant, ibidem
q. 2. c. 2. n. 10. p. 74
Duplex est, ibid. q. 3. n. 72 p. 84
Ignorantium duo sunt gradus, ibid. n. 73

Illegitimus.

Illegitimi alij naturales, alij spurij, t. 2. q. 2. c. 5. §. 9.
num. 121. p. 157
In dubio, an aliquis sit naturalis, vel spurij, ad
effectum legitimacionis, potius naturalis, quam
spurij æstimandus est, ibid. n. 123
Contra illegitimos multa mala dicunt D. D. ibid.
num. 125

Cum illegitimis dispensare potest Prælatus Regu-
laris per se solus, ibid. n. 143. p. 161
Non tamen sine causa legitima, ibid. n. 145

Nec censetur dispensare eo ipso quod ad dignita-
tem admittit, ibid. n. 144

Dispensatus ad dignitatem inferiorem, non cense-
tur dispensatus ad Superiorem, ibidem num. 146.
pagina 161. & tom. 3. lit. I. cap. vii. numero 2.
pag. 73

Nec dispensatus in sæculo ad beneficium curatum
potest in Religione habere dignitates, ibidem
num. 147

Nec dispensatus in vna Religione potest habere
dignitates in alia, si ad eam transeat, ibidem
num. 148

Illegitimi dum non sunt legitimati ad vocem passivam,
non gaudet actiua, ibid. n. 151

Quomodo possint recipi ad Religionem, ibid. q. 3.
cap. 1. n. 4. p. 166

Illegitimus legitimitur per subsequens matrimonium,
tom. 2. q. 2. cap. 5. §. 9. n. 114. p. 155

Etiamsi sit habitus ex incestu, ibid. numero 115.
pag. 156

Item legitimitur filius per matrimonium contra-
ctum ab infirmo prope mortem, ibid. n. 116

Legitimandum filium per subsequens matrimo-
nium consideratur tempus Conceptionis, vel Nati-
uitatis, propterea proli fuerit magis conueniens, ibid.
num. 118

Illegitimus Religionem ingressus, recipiens dignita-
tes, non eget dispensatione, si postea eius parentes
legitimè contrahant, ibid. n. 120

Illegitimus non potest eligi ad dignitates, ibid. n. 126
p. 158

Et quare, ibid. n. 127

Quod si eligatur est ipso iure nulla, ibid. n. 132.
p. 159

Illegitimus per professionem in Religione approbata
legitimitur quoad Ordines, ibid. n. 133

Etiamsi eius professio nulla declaratur, ibid. n. 149
pag. 162

Non tamen quoad dignitates, ibid. numero 135.
pag. 160

Quas dignitates possunt illegitimi habere in Reli-
gione absque dispensatione, ibid.

Illegitimus non potest dispensari ad habendas digni-
tates in ea Religione, in qua eius Pater fuit Præ-
latus, ibid. n. 137

Quod intellige etiam in nepote illegitimo respectu
aui, ibid. n. 139

Et hoc non solum in eodem Conuentu, sed etiam
in eadem Provincia, ibid. n. 140. p. 161

Non prohibetur tamen illegitimus permanere in
eodem Conuentu, in quo pater est Superior, ibidem
num. 141

Illegitimos dispensandi forma, tom. 3. lit. I. c. vii. p. 73

Generalis absque Capitulo potest illegitimos ha-
bitare, ibid. n. 1

Illegitimus per professionem in Religione appro-
bata legitimitur ad Ordines sacros suscipiendos,
t. 1. n. 89. p. 166

Illegitimus per professionem non legitimitur ad di-
gnitates sui Ordinis, ibid. n. 90

Illegitimus, quæ officia possit in Religione habere,
ibid. n. 91

Cum illegitimis dispensare ad dignitates Ordinis
nunc etiam potest Generalis cum voto suorum
Collegarum, & de consensu illius etiam Prouin-
cialis, ibid. num. 95. & 96. *Quod etiam concessit
Clemens VIII. Clericis Regularibus de Somasca
in sua Constitut. 22. §. 3. apud Oberub. quæ incipit,
Decet, fol. 29. Vbi dat facultatem Generali, ut
cum suis Collegiis, possit dispensare cum illegitimis
ad recipiendum, reuocandum, & exercendum admi-
nistrationes, officia & dignitates.*

Illegitimus dispensatus ad dignitates intra Ordinem,
non eas habet extra illum, tom. 1. numero 98.
pag. 167

Dispensatus ad dignitatem inferiorem, non est dis-
pensatus ad maiorem, ibid. n. 99

Tenetur in conscientia dispensationem petere, nec
potest ante eam obtentam dignitates acceptare,
ibid. n. 100

Quod si sit omnino occultus, nec possit sine infam-
ia dispensationem petere, potest dignitatem re-
tinere. ibid.

Imagines.

Imaginibus defunctorum, qui in bona sanctitatis
fama decesserunt, non possunt apponi aut colare, t. 2.
c. 1. p. 411

Nec imprimi gesta, miracula, & reuelationes eo-
rundem sine recognitione, & approbatione Ordi-
narij, nec etiam apponi tabellæ ad eorum sepulchra
ac lampades accendi, ibid. §. 2

Excepimus ij, quos à longissimo tempore Apo-
stolica Sedes vel Ordinarij tolerauerunt, ibidem,
§. 4

Imagines SS. Augustini, Nicolai de Tolentino, &
aliorum Sanctorum Ordinis S. Augustini à fra-
tribus Discalceatis impressæ vel depictæ, cum
habitu quo ipsi videntur, prohibentur, tom. 2.
pag. 410

Imagines eorum, qui cum sanctitatis fama decesserunt,
pingi non possunt, cum signis venetationem indi-
cantibus, t. 1. n. 1. p. 306

Nec imprimi Libri dictorum miracula continen-
tes. ibid.

Nec ad dictorum sepulchra appendi tabellæ, neque
accendi lampades. ibid.

Tabellæ autem dictis viris oblatae, vel offerendæ,
asseruari debent, ibid. p. 307

Licet tamen eos priuatim colere, ibid. n. 2

Et illis exhibere aliquos ex honoribus, qui sanctis
Canonizatis deferuntur, ibid. n. 3

Immunitas.

Immunitate Ecclesiarum an gaudeat Religiosus, t. 2. q. 3.
c. 4. n. 8. p. 116

Impedimenta.

Impedimenta legitima non accedendi ad Capitulum
quæ sunt, tom. 3. littera V. capite 6. numero 1.
pag. 147

Impedito non currit tempus, t. 2. q. 1. cap. 1. §. 1.
num. 26. p. 3

Imprimere.

Imprimere Tractatus in materia de auxiliis nullus
potest, t. 3. n. 20. p. 158

T A

Incana

Index Rerum,

Incantatores.
Incantatores qui sunt, tom. 2. quæst. 3. cap. 2. num. 38.
pag. 212

Inconsideratio.
Inconsideratio quid, tom. 2. quæst. 2. c. 3. §. 12. n. 115.
pag. 110
Quando sit peccatum mortale, ibidem, numero 118

Inconstancia.
Inconstancia quid, tom. 2. quæst. 2. cap. 3. §. 12. n. 116.
pag. 110
Quando sit peccatum mortale, ibid. n. 118

Incorrigibilis.
Incorrigibilis Generalis Minimorum Romæ cum tribus suis Collegis, Zelo, Superiore Conventus Romani, & Socio eius seniori potest elicere, t. 2. pag. 439
Nullus est Religione elici potest, nisi post annum integrum carceris, & si intra dictum annum è carcere fugiat, t. 2. pag. 418

Incorrigibilis quis sit censendus, tom. 2. §. 4. pagina 390

Incorrigibilis quis dicatur, tom. 1. quæst. 1. cap. 25. pag. 76

Incorrigibilitas.
Incorrigibilitas duplex de iure, & de facto, tom. 1. q. 1. cap. 25. pag. 76

Increpare.
Increpare possunt conuictus subditi errantes Superiores Regulares, tom. 2. q. 2. cap. 3. §. 16. num. 147. pag. 114
Sed quatuor requiruntur ad hoc, ut id licite fiat, ibid. n. 148. pag. 115
Cautius tamen abstinetur à dictis conuictis, ibid. num. 149
Sed licet Prælati in hoc excedant, non tamen tenentur veniam petere, ibid. n. 150
Multi Prælati deficiunt in reprehendendo, & quare, ibid. n. 153. pag. 116

Indefinitum.
Indefinitum æquipollens vniuersali, tom. 1. num. 9. pag. 281

Indulgentia.
Indulgentias concessit Iulius II. Minimis, t. 1. §. 11. pag. 232. & §. 6. pag. 280. Et Leo X. ibid. §. 1. pag. 324
Quæ sunt in suo robore, ibid. n. 1. pag. 305
Et confirmantur, ibid. §. 2. pag. 312
Nec reuocantur per Bullam Cruciatæ, ibid. §. 3. pag. 313
Et possunt non obstantibus quibuscumque liberè eas publicare, ibid. §. 4. & n. 5. pag. 314
Iis tamen non gaudent alij mendicantes, ibid. n. 2. pag. 305

Indulgentias concessit Sixtus IV. t. 2. §. 4. p. 217
Sed vacant, ibid. n. 4. p. 220

Indulgentia non plenarie non suspenduntur per Bullam Iubilæi, t. 1. n. 1. pag. 313
Et plenarie non suspenduntur per Bullam Cruciatæ, ibid. n. 2

Indulgentiæ & Privilegia anno Iubilæi suspenduntur quoad quinque, ibid.
Indulgentiæ etiam plenariæ pro articulo mortis non suspenduntur anno Iubilæi, ibid. n. 3
Nec etiam suspenduntur anno Iubilæi, Indulgentiæ Plenariæ pro articulo mortis concessæ medallibus, coronis, &c. ibid.
Nec suspenduntur indulgentiæ pro defunctis anno Iubilæi, ibid. num. 4. *Hic nota quod tempore Iubilæi possunt omnes Regulares confiteri peccata sua Sacerdotibus approbati ab ordinario ad audiendas confessiones, etiam si suis ordinis non sint, in nulla*

enim non fit mentio, nisi de ordinario eorum, qui audiunt confessiones, non autem de ordinario penitentium, & ita declarauit Gregorius XIII. ut refert Rodriguez in sua Bull. in vna vocu uaculis dicti Gregorii, & sic vidi praticari Roma.

Indulgentia Plenaria conceditur Visitantibus Ecclesiis Minimorum in Dominicis quadragesimæ, & aliis diebus, t. 1. §. 1. pag. 314
Ad indulgentiam luendam requiritur status gratiæ, ibid. n. 1. pag. 315
Quo tempore requiritur gratia, ibid. n. 2

Indulgentia an suum sortiatu effectum recedente fictione, ibid. n. 3
Illa verba, *verè penitentibus & confessis*, posita in Indulgentiis actuale confessionem requirunt, ibid. n. 4
Ad indulgentiam luendam potest Papa actuale confessionem venialium præcipere, ibid.
Illa verba, *denotè visitauerint*, in Indulgentiis posita quid significant, ibid. n. 7

Indulgentia est duplex, plenaria & limitata, t. 1. n. 12. pag. 316
Limitata est multiplex in num. seq. vsque ad n. 17. ibid.
Plenaria remittit non solum penam temporalem à Confessario impositam, sed etiam quæ luenda esset in purgatorio, ibid. n. 18. pag. 317

Indulgentiæ communes inter fratres non sunt communes cum secularibus, t. 1. §. 2. p. 341. vide n. 1. ibid.
Indulgentiæ centum dierum conceduntur Visitantibus Ecclesiis Minimorum singulis quibusque festis Feriis, t. 1. §. 1. pag. 358
Et septem annorum, & totidem quadragesimarum, t. 2. §. 4. p. 325. & ibid. §. 2. pag. 375
Et Indulgentia Plenaria quibuslibet primis sextis Feriis cuiuslibet mensis, ibid. §. 1. p. 325. & ibid. §. 1. pag. 375

Indulgentia Plenaria, & aliz temporales conceduntur Visitantibus Capellam S. Francisci de Paula in quibuscumque diebus, tom. 2. §. 4. p. 255. vide n. 4. pag. 256

Indulgentia per se non remittit vllum peccatum, ibid. num. 2
Quid intelligatur quando dicitur in aliquibus confessionibus Indulgentiarum, *peccatorum remissiones*, ibid.
Indulgentia per modum suffragij quid sit, ibidem, num. 3

Indulgentia in forma Iubilæi quid significet, ibid. n. 6. pag. 299

Indulgentia Plenaria conceditur Visitantibus Ecclesiis Minimorum in die S. P. Francisci, tom. 2. §. 1. pag. 308
Et est toties quoties, ibid. n. 5. pag. 309
Et quomodo id intelligatur, ibid. & n. 2. vsque ad 15. à p. 448. vsque ad p. 451
Et transfertur cum festo, ibid. n. 8. p. 309. & ibid. num. 15. pag. 451

Indulgentiæ tantum valent quantum sonant, t. 2. n. 1. pag. 308
Ad Indulgentias concedendas quid requiratur, ibid. num. 2
Qui eodem die pluries facit actum, per quem conceditur Indulgentia, an pluries Indulgentiam consequatur, ibid. n. 3

Indulgentias omnes Regularibus concessas reuocauit Paulus V. & alias de novo concessit, tom. 2. pag. 319

Indulgentiis à Paulo V. Regularibus concessis frumitur etiam extra Conuentus commorantes, ibid. num. 1. pag. 441

Indulgen

& Verborum.

Indulgentiæ concessæ Regularibus pro defunctis non reuocantur per Bullam Pauli V. ibidem, num. 5

Quæ sint istæ indulgentiæ, ibid. n. 6. 7. 8. & 9

Neque reuocantur per dictam Bullam Indulgentiæ concessæ pro articulo mortis, ibid. num. 10. pag. 342

Neque concessæ alicui Ecclesiæ particulari in die eius festi, ibid. n. 11

Neque concessæ Medallis, vel coronis, ibid.

Indulgentiæ concessæ Ecclesiis Regularium pro Sacerdotibus non sunt reuocatæ per Bullam Pauli V. ibid. n. 12. p. 467

Neque sunt reuocatæ Indulgentiæ, quas Prædicatores Mendicantes eorum Prædicationibus finitis possunt concedere suis auditoribus, ibid. n. 57. pag. 480

Neque est reuocata Indulgentia concessa audientibus Missam in Ecclesiis Regularium, ibid.

Neque item sunt reuocatæ Indulgentiæ concessæ morticibus cum habitu dictorum Mendicantium, ibid.

Neque item est reuocata Indulgentia concessa salutantibus quascumque personas his verbis: *Laudetur Iesus Christus*. Nec similiter Indulgentia concessa inuocantibus tempore mortis ore, vel corde nomen *Iesu*, ibid. n. 58

Paulus V. concessit fratribus rectantibus coronam Beati Mariæ Indulgentiam plenariam, ibid. num. 59

Er Urbanus VIII. concessit fratribus quæstuantibus pro amore Dei, quo die id fecerint Indulgentiam 40. dierum, ibid. n. 60

Indulgentia concessa alicui pro articulo mortis, an intelligatur toties quoties, tom. 3. lit. A. cap. 6. n. 4. pag. 5

Indulgentia concessa Regularibus pro articulo mortis non est reuocata, ibid.

Indulgentiæ septem annorum, & totidem quadragenarium conceduntur visitantibus nostras Ecclesias qualibet Feria sexta, tom. 3. lit. Z. c. 3. Append. 3. pag. 161

Indulgentias communicare possunt Prælati Regulares suis beneficiis, tom. 2. quæst. 3. c. 6. n. 9. pag. 236

Indulgentias concedere an possint Prælati Regulares, ibid. n. 16. p. 257

Indulgentiæ Fratrum Minorum quoad sæculares reuocatæ non sunt, tom. 1. quæst. 4. cap. 10. §. vnico, pag. 185

Infamia.

Infamia quid sit, tom. 1. quæst. 1. cap. 25. §. 1. pag. 79

Infamia duplex, & quid vitæque sit, t. 2. q. 1. c. 5. §. 4. num. 50. p. 145

Quæ sint crimina, quæ iure habent annexam infamiam, ibid. n. 51

Infamiam iuridicam quæ delicta inferant, ibidem, num. 52

Infamia aliquando laborant viri iusti, ibid.

Infamia quomodo probetur, ibidem, numero 53. pag. 146

Infamiae maculam possunt Regularium Superiores abolere, t. 1. n. 10. p. 201

Infamis.

Infamis tam Iuris, quam facti eligi non potest ad dignitates, tom. 2. quæst. 2. cap. 5. §. 4. num. 54. pag. 146

Nec eligere, ibid. n. 55. p. 147

Infames infamia Iuris possunt dispensari à Prælati Regularibus, t. 1. n. 1. p. 373

Infamii munus docendi an sit committendum, t. 1. n. 5. p. 400

Infirmitas.

Infirmitas in Conuentibus Minorum ubi non potest commodè constitui, locetur in aliqua parte Conuentus, tom. 1. §. 3. p. 300

Infirmi qui debeant deferuire, ibid. §. 4

Infirmi vescientes carnibus in Ordine Minorum è Conuentu non egrediantur, tom. 2. §. 15. p. 316

Possunt tamen egredi conualescentes ex longa infirmitate, ibid. n. 18. p. 319

Erpædicantes actualiter, si infirmitate corripiantur, ibid.

Item itinerantes, ibid. n. 19. p. 320

Et item Superiores quicunque, ibid.

Infirmi qui non possunt ire ad Ecclesiam ad lucrandas Indulgentias, eas consequi possunt in suo lecto, ibid. n. 2. p. 342

Ingratus.

Ingratus quis potest esse, duobus modis, t. 2. q. 1. c. 5. §. 1. num. 43. p. 48

Iniuria.

Iniuria quid sit, tom. 2. n. 55. p. 367

Quot modis fiat, ibid. n. 56

Iniuriis prouocatus si prouocantem iniuriat, non est puniendus, tom. 2. q. 3. c. 2. n. 60. p. 216

Inobedientes.

Inobedientes an dici possint, qui non obseruant regulam, ad nullam culpam obligantem, tom. 1. q. 1. c. 4. pag. 4

In regula potest contineri aliquid, quod sit ad salutem necessarium, ibid. c. 5. p. 5

Inobedientia.

Inobedientia duplex, tom. 1. q. 1. cap. 5. §. 3. p. 8

Inquisitio.

Inquisitionem præcedere debet infamia & quæ, t. 3. lit. P. cap. 15. n. 1. p. 118

Inquisitores.

Inquisitores hæreticæ prauitatis quomodo subsint correctioni suorum Superiorum, t. 1. §. 11. p. 219. & ibid. num. 49. p. 225. & §. 12. p. 252. & num. 46. p. 261

Inquisitores contra Generales Ordinum quomodo procedant, tom. 2. n. 2. p. 344

Inquisitores de quibus causis cognoscant, ibid. à n. 3. ad 23. p. 344. & seqq.

Non procedunt contra Confessarios incestum cum filiabus spiritualibus committentes, ibid. num. 18. pag. 360

Quæ censenda sit filia spiritualis, ibid. n. 19

Inquisitores & locorum Ordinarii procedunt contra sollicitantes feminas, vel pueros in Confessionibus, ibid. n. 20

Inquisitores procedunt contra Confessarios alliciētes penitentes ad inhonestam, non solum verbis expressis, sed etiam si solum tacitis, ibid. n. 21

Insanire.

Insanire aliquando iucundum est, t. 1. q. 1. c. 30. p. 112

Insignia.

Insignia illius, qui habet Capellam in aliqua Ecclesia, si ipse propter prodicionem, à ciuitate expellatur, deleri non possunt, tom. 1. n. 24. p. 348

Intelligentia.

Intelligentia quid sit, tom. 2. q. 2. c. 3. §. 6. n. 63. pag. 102

Intemperantia.

Intemperantia quid, & quale peccatum, tom. 2. q. 2. cap. 3. §. 20. n. 200. p. 125

Interdictum.

Interdicti sententiam possunt dispensari à Prælati Regularibus, tom. 2. q. 3. c. 4. n. 27. p. 229

T 3 Interdicta

Index Rerum,

Interdicta à regulatibus servari debent, t. 1. nm. 49. p. 211. & ibid. n. 33. p. 348
 Non tamen in dictis festis suarum Religionum, ibid. n. 51. p. 211. & t. 2. §. 6. p. 269
 Nec in aliquibus festis solemnibus, t. 2. n. 12. p. 212
 Possunt item dicto tempore admittere ad divina sex, imo t. 9. personas, ibid. n. 53
 Quæ conceduntur mendicantibus tempore Interdicti generalis, conceduntur etiam tempore Interdicti specialis, ibid. n. 54.
Interdicti tempore innotis clausis, & submissa voce possunt divina celebrari, ibid. n. 55. & t. 2. §. 1. p. 213. & §. 2. p. 220
Interdicti tempore ordinaria auctoritate appoliti poterant Minimi Ianni aperti divina celebrare, ibid. §. 2. p. 219
Interdicti tempore etiam auctoritate apostolica appoliti possunt Regulares in propriis & alienis Ecclesiis, & etiam in oratoriis, innotis clausis, admissis sociis, divina celebrare, ibid. §. 2. p. 220
Interdictus.
Interdictus non potest eligi ad dignitates regulares, t. 2. q. 1. cap. 5. §. 2. n. 38. p. 144
 Nec eligere, ibid. n. 39
 Nequeum potest qui in loco interdicto celebrauit scienter, ibid. n. 40
 Electio facta in dicto loco Interdicto valet, ibid. nm. 41
Interpretatio.
Interpretatio legum duplex, t. 1. q. 4. cap. 8. p. 176. & ibid. n. 1. p. 196. & t. 2. n. 6. & 7. p. 401
Inauctoritarius.
Inauctoritarius in ordine nostro quoad effectum non habendi dignitates, quinam censendi sunt, t. 3. n. 19. p. 534
Inofficiosa.
Inofficiosa bonorum iurisdictionalium fieri prohibetur, t. 2. §. 2. p. 382
Ira.
Ira quando peccatum sit, t. 2. q. 2. cap. 3. §. 23. n. 223. pag. 130
 Prelatis fugienda, ibid. n. 223
Iraucorum.
Iraucorum tres sunt species, t. 2. q. 2. cap. 3. §. 21. n. 224. p. 130
Iraus.
Iraus Prelati mandata non sunt faciem exequenda, t. 2. q. 2. cap. 3. §. 23. n. 225. p. 131
 Iraus Index non indicet, t. 2. q. 2. cap. 3. §. 15. n. 145. p. 114
Ironia.
Ironia quid sit, & quando peccatum mortale, t. 2. q. 2. cap. 3. §. 17. n. 168. p. 118
Irregularis.
Irregularis non potest eligi ad dignitates Ecclesiasticas, t. 2. q. 2. cap. 3. §. 3. n. 43. p. 144
 Quomodo id intelligatur, ibid. n. 44
 An eligere possit, ibid. n. 43. p. 145
Irregularitas.
Irregularitas incurritur sine culpa, non tamen sine voluntate, t. 1. n. 107. p. 168
 Irregularitas ex immixtione membrorum proveniens dispensatur ab Episcopo, & Prelato regulari, ibid. n. 117. p. 169
 Nomine immixtionis membrorum intelligitur oimoda transactio illius, ibid.
 Irregularitas omnis, tribus exceptis, dispensatur à Prelatis Regularibus, ibid. §. 29. p. 154
 Irregularitas quomodo tollant, t. 3. lit. A. cap. 4. n. 2. p. 3
 Irregularitatis tollende an debeat vlla certa forma, ibid. n. 3. p. 4

Pluribus irregularitatibus lreitis quomodo absolvendus, ibid. n. 4
Irregularitas est duplex, t. 3. lit. A. cap. 7. n. 3. p. 7
 Super irregularitate expellit dispensandum est, ibid. n. 2
 Tolli tamen etiam potest per illam clausulam, *Tegre absolvere à cursibus & penis, ibid. n. 3*
 An Prelati Regulares possint in vtroque foro super eam dispensare, ibid. cap. 10. nm. 7. pagina 23
Itali.
Itali, qui ab alieno Episcopo cum falsis dimissionis promoueri se faciunt, post declarationem Iudicis Ecclesiastici, non gaudent privilegio fori, tom. 2. Const. 5. Urbani VIII. §. 3. p. 509
Jubilæum.
Jubilæum tempore possunt omnes regulares confiteri Sacerdotibus approbatis ab Ordinario, etiam si sui Ordinis non sint, t. 1. n. 3. p. 388
 Eodem tempore possunt moniales eligere sibi confessarium, à solo Prelato dicti Confessarii approbatum cuiuscunque ordinis sit, ibid. n. 4
Judex.
Judex in causa propria non potest esse, t. 2. q. 1. cap. 3. §. 11. n. 106. p. 109
 Judex ordinarius, sine Generalis, sine Provincialis sit, potest inquam suspectus recusari, t. 1. q. 1. cap. 19. pag. 51
 Judex item delegatus, ibid.
 Judex recusatus potest cogi ad Intrandum, an causa suspicionis proposita sit vera, ibid. §. 1. p. 53
 Judex non potest recusari, si reuel parti, quod sibi ab altera parte fuit in aucte dictum, t. 1. q. 2. cap. 19. pag. 54
 Judex relicta propria opinione potest in iudicando sequi opinionem aliorum, t. 3. lit. P. cap. 6. n. 15. pag. 124
 Judex qui fert sententiam iniustam peccat mortaliter, ibid. n. 16
 Judex non potest interrogare reum, nisi de delictis, de quibus antea fuit iuridice denunciatus, tom. 3. lit. R. c. 9. n. 5. p. 227
 Index antequam ferat sententiam, debet diligenter legere processum, ibid. lit. S. cap. 3. nm. 7. pagina 132
 Index laicus non potest examinare regularem inuitum, neque in civilibus, neque in criminalibus, t. 3. lit. T. cap. 1. n. 5. p. 138
 In quas penas incurrit dictus Index, regulares examinans, ibid. n. 6
 Iudices qui non sunt constituendi, t. 3. lit. P. cap. 16. n. 23. p. 115
 Iudicis officium difficile, & quæ illius monera, t. 3. lit. P. cap. 16. n. 1. p. 111
 Index regularis non potest omittre ea, quæ sunt de iure diuino, seu naturali, ibid. n. 2.
 Iudices seculares teneant suum brachium Ecclesiasticis prestare, t. 1. n. 97. p. 130
 Iudices Ecclesiastici, vel seculares non possunt suscipere querelas fratrum contra fratres, ibid. §. 3. pag. 138
 Index quando dicatur ad vniuersitatem causarum, t. 2. n. 2. p. 164
 Index Synodalis esse non potest Canonice Collegiatæ, qui sit doctor, t. 2. n. 19. p. 166
 Nec qui dignitatem dimisit, ibid. n. 20
 Iudices Synodales quot erandi, ibid. n. 21. & 22
 Si moriatur aliquis Index Synodalis, alium substituit Episcopus, cum consilio capituli, ibid. nm. 22
 Quod consilium non potest omitti, ibid. nm. 23
 Vide plura, n. seqq.

& Verborum.

Iudes Ecclesiastici molestis vassallis Regis, & pa-
cis turbatores, an possint expelli à Regno, t. 2. n. 16.
pag. 484

Iudex secularis volens inquirere, an malefactor oc-
cideretur in Ecclesia, vel Monasterio Regulari-
um, potest absque periculo incurrendi excom-
municationem effringere portas, & Regulares id
prohibere, ibid. n. 13

Iudicium.

Iudicia duo, vnum suppositivum, & aliud distinctivum,
§. 1. lit. C. n. 21. p. 115

Iudicium quando dicatur legitimum, t. 2. q. 3. c. 1. §. 1.
nom. 43. p. 113

Julius II.

Julius II. confirmavit Correctionem Minimorum, t. 2.
§. 15. p. 135

Item tres regulas editas à S. P. N. ibidem,
§. 16

Eisdem Julio II. prædixit S. P. N. F. Papatum, ibid.,
num. 1. p. 138

Iuramentum.

Iuramenta subditorum possunt irritare Prælatis, t. 2.
q. 3. c. 3. n. 21. p. 123

Iuramentum falsum quomodo possit referuari, tom. 1.
q. 1. c. 1. §. 1. n. 42. p. 113

Iurisdiclio.

Iurisdiclio plenaria quæ sit, tom. 1. numero 3.
pag. 180

Iurisdiclio perpetua competens Dignitati, Priui-
legio Principis ordinaria est, ibid. numero 14.
pag. 191

Iurisdiclio Prælatorum Regularium est immediata
à Christo, tom. 1. quæst. 1. cap. 5. §. 1. n. 65, & 66.
pag. 54

Ius.

Ius naturale quid, tom. 2. quæst. 1. cap. 1. num. 3. & 4.
pag. 2

Quid legale, ibid.

Divinum quid, & quid ius divinum naturale,
quid ius divinum positivum, & ius gentium, ibid.
num. 5

De iure gentium quæ sint, ibid.

Quomodo à naturali differat, ibid. n. 6

Ius singulare fortius est, quam commune, ibid. q. 3.
c. 6. n. 6. p. 115

Iustitia.

Iustitiæ nomines quod, tom. 2. quæst. 1. cap. 3. num. 2.
pag. 19

Iustitia est simpliciter Prælati nec cessatis, ibid. q. 2.
c. 3. §. 13. n. 12. p. 113

Partes integrales iustitiæ quæ, ibid. §. 14. num. 129.
pag. 111

Quæ subiectivæ, ibid. §. 15. n. 130

Quæ potentivæ, ibid. §. 17. n. 115. p. 116

Iustitia distributiva duplex, æternæ scilicet, & punitiva,
ibid. §. 13. n. 130. p. 113

Distributiva cælestis ut dicitur unicuique secundum
debitum, & meritorium, ibid. n. 131

L.

Laici.

Laiici Minimorum habent votum in acceptatione
Nouitiorum, t. 2. p. 408

Laiici Capocinorum ex Congregationis decreto de-
bent præcedere ubique Novitios Clericos, t. 2. §. 1.
pag. 410

Largitio Munerum.

Declaratio Constitutionis Clementis Papæ VIII.
de largitione munerum Regularibus virtualiter se-
cus interdicta confirmatur, t. 2. §. 1. p. 433

Omnis, & quæcumque munerum largitio omni-
bus virtualiter sicut Religiosis præterquam mili-
taribus) etiam Superioribus, & Capitulis prohibi-
ta, t. 2. §. 1. p. 434

Ex omnibus omnino bonis, exceptis tamen eleu-
mentis & poculentis, & ad devotionem pertinenti-
bus minusculis, utique nomine Communitarum,
t. 2. §. 1. p. 434

Etiam per se, & per alios directè & indirectè facta,
ibid. §. 1. p. 435

Facta quibuscumque personis, siue intra ordinem
Superioribus, & non Superioribus, siue extra or-
dinem, etiam quæcumque dignitate fungentibus,
ibid. §. 4

Prohibita etiam omnis pecunie erogatio in alie-
tus cuiuscumque etiam Protectoris honorem,
quæcumque occasione, etiam transmissa facta, om-
nia item sumptus in rebus quibuscumque super-
uacanis, & ad Dei cultum, & pauperum indigen-
tias subleuandas non necessariis, ibid. §. 5

Nulli potius Regulari, vel seculari quæcumque
dignitate insigni, licet quæcumque à Religiosis contra
prædictam formam recipere, ibid. §. 8

Recipiens in neutro facto, neque absoluti ante fa-
ctam restitutionem, quæ faciendâ est Monasterio,
de cuius bonis facta est largitio, ibid. §. 9

Laus.

Laus quid sit, t. 1. q. 1. c. 128. p. 95

Quomodo differt ab encomio & prædicatione,
ibid.

Ab honore, ibid.

Laus cum alieno vituperio non est querenda, t. 2. q. 1.
c. 4 §. 3. n. 50. p. 99

Lectio.

Lectio, seu auditiōi sacrarum litterarum debent omnes
Religiosi vacare, t. 1. q. 1. c. 30. p. 110

Lectores.

Lectores, ut solitati vocentur quot annos legisse ne-
cesse est, t. 2. §. 1. p. 411

Numerus lectorum solitatorum in vnaquaque pro-
vincia Minorum de Observantia restringitur, ibid.
§. 2

Lectores in Communibus Regularium possunt legere
absque alicuius licentia, tom. 1. §. 5. p. 125 t. 2. ibid.
num. 15. p. 157

Lectio Sacræ Scripturæ in omnibus Conveni-
tibus Regularium habenda, ibid. n. 16

Lectores non gaudent immunitatibus nisi actu le-
gant, dicantur vocem actu legere tempore vacatio-
num, & quando sunt destinati ad de breui legen-
dum, t. 1. n. 11. p. 158

Lectores in fratribus veniant nomine studen-
tium, t. 2. n. 3. p. 487

An possint in ordine nostro esse Correctores, ibid.
num. 36. p. 159

Lectores infirmendi forma, tom. 3. littera L. cap. 1.
pag. 74

Lectorum privilegia quæ, ibid. n. 3

Lectores in ordine nostro tenent locum suæ profes-
sionis, ibid. n. 4

Lectores possunt scholares corrigere, ibid.

Lectorum munera, ibid. littera S. cap. 5. num. 8.
pag. 153 p. 116

Legatio.

Legationibus fungi possunt Religiosi, t. 1. q. 1. c. 3. n. 7.
p. 10. & t. 3. lit. L. c. 3. n. 1. p. 76

Legatione ut possint Religiosi fungi, forma damni illi
hærentiam, t. 3. lit. L. c. 1. p. 75

Legatum.

Legatum factum ab excommunicato Ecclesiæ mini-
stris, an ab Ecclesiâ possit recipi, t. 1. A. c. 2. n. 4. p. 3

Legatus.

& Verborum.

Librorum censores debent esse maxime prudentes, t. 2. n. 61. p. 481

Libri Auditorum commorantium in statu Ecclesiastico non possunt imprimi extra illum abque licentia Vicarii Papae, & Magistri Sacri Palatii, ibid. n. 64

Licentia legendi libros prohibitos revocantur, ibid. Conf. 9. Vihant VII. p. 506

Libri ex Bibliotheca Censuræ Ordinis Minimorum extra non possunt, tom. 1. §. 1. p. 371

Libri nullus reperitur tam malus, ut non aliqua ex parte prodelle possit, tom. 1. q. 1. cap. 30. §. vlt. p. 114

Libri quos habere debemus in triplici sunt differentia, ibid.

Libros emittit pro Bibliothecis ad Correctores, quomodo spectet, tom. 1. q. 1. cap. 4. §. 5. num. 126. p. 340

Libri imprimere nullus potest abque licentia sui Superioris, tom. 1. q. 3. cap. 9. n. 1. p. 241

Regulares imprimere Libros abque licentia Superioris, an incurant penas Concilij, ibid. num. 2

Libros manuscriptos divulgare non incurrit penas Concilij, ibid. n. 3

Conclusiones manuscriptæ, quæ defenduntur in Ecclesiæ Regalium, an sit necesse, quod apponentur ab Inquisitoribus, ibid. n. 4

Quæ pena sit infusa contra imprimeas libros, sine licentia Superiorem in ordine Minorum, ibid. n. 5 p. 144

Libros imprimendi forma dandi licentiam, tom. 3. lit. L. cap. 3. p. 78

Libri antequam edantur, tres requiruntur licentiæ, ibid. n. 1

Librorum approbationis forma, ibid. cap. 4

Motus, quibus Libri placere solent, ibid. num. 1. p. 79

Licentia.

Licentia tacita, & expressa quæ, t. 1. q. 1. cap. 1. §. 3. p. 143

Licentia, quam habent Religiosi ad aliquid expendendum, donandum, &c. debet esse voluntaria, non precibus importunis coacta, ibid.

Lingua.

Lingua cohibenda, tom. 2. q. 1. cap. 3. §. 10. num. 92. p. 106

Præsertim in suspensis, t. 1. q. 1. cap. 1. §. 3. p. 159

Lingua motes hominum pandit, ibid.

Linguarum studia mandantur Superioribus regularibus sub gravissimis penis, tom. 1. num. 11. p. 181

Litteræ.

Litteræ Papæ non parere, nefas, minime autem de illis prohiberi dubitare, tom. 1. num. 15. pagina 383

Litterarum apostolicarum dubia præter Papam, vel Commissarium eius nullus cognoscit, t. 2. n. 69. p. 464

Litterarum retardatio quomodo sit casus reservabilis, t. 1. q. 1. cap. 1. n. 61. p. 117

Litteræ fraternitatis possunt Prælati Regulares, scilicet Generales, & Provinciales, suis beneficiis concedere, t. 1. q. 1. c. 6. n. 8. p. 236

Quæ sit differentia inter applicationes suffragiorum, factas per litteras fraternitatis, & per modum indulgentiæ, ibid. n. 7. p. 245

Qui sint hi Prælati, qui possunt dictas litteras concedere, ibid. n. 10. p. 256

Capitulum generale an possit prohibere Provincialibus & correctoribus dictas litteras concedere, ibid. n. 11

Tom. III.

Per has litteras communicatur valor meritorum operum, ibid. n. 12

An solis benefactoribus concedi possit, ibid. numero 13

Quid iuvent dictæ litteræ benefactoribus, ibid. n. 14 p. 257

Litteræ, quas possunt scribere Religiosi secundum iura, abque Prælati licentia, quæ sunt, t. 1. q. 2. c. 2. §. 10. p. 149

Litteras favorabiles impetratas pro aliqua dignitate obtinenda, si deinde non præsentent Religiosus, qui impetravit, non incurrit penas taxatas, ibid. p. 150

Litteras favorabiles impetrare in ordine nostro prohibitum est, ibid.

Litteras alienas aperiens animo nocendi peccat mortaliter, t. 1. q. 1. c. 2. §. 13. p. 152

Litteras alienas aperiens, ut ostendat aduersario mentis, incidit in penam falsi, ibid.

Litteras alienas aperiens, quando incidit in penam falsi, ibid.

Litteras aperiens, ex quibus sibi, vel alteri timeretur periculum, non peccat mortaliter, ibid.

Litteras alienas inaduenter aperiens, non peccat mortaliter, ibid.

Litteras alienas quolibet licitum sit aperire, ibid.

Litterarum forma, quæ Generalis tempore Capituli generalis scribit ad omnes Provincias, ne quis nisi vocalis ad dictum capitulum accedat, tom. 3. lit. G. cap. 5. p. 70

Quid proficiat hæc litteræ, ibid. n. 1. p. 71

Litterarum pastoralium forma, tom. 3. lit. G. cap. 3. p. 66

Eandem alia forma, ibid. c. 4. p. 69

Hæc litteræ tenentur Generales scribere, ibid. p. 70

De utilitatibus harum litterarum, ibid.

Quas condiciones debent habere, ibid.

Litteræ oibz quem effectum faciant, t. 3. lit. P. c. 1. §. 6. n. 17. p. 115

Auctoritatem est investiganda, & peniendus, ibid. n. 18

An possit Prælatum his cedere cautior, ibid. n. 19

Quid faciendum si litteræ sint subscriptæ nomine fictitio, ibid. n. 20

Ligare.

Ligare est iocundum Diaboli, tom. 1. num. 5. pagina 301

Locus.

Loci, & bona regularium occupantes, sunt ipso facto excommunicati, t. 1. n. 33. p. 195

Eosque similiter molestantes, ibid. §. 17. p. 134. & §. 36. p. 238

Locari.

Locari ultra triennium possunt prædia, quæ alternis temporibus fructificantes, t. 1. n. 24. p. 293

Imò etiam singulis annis fructificent, ibid. numero 25

Locutiones.

Locutiones ad sex, vel nouem annos cum eleusula, quod 120 sunt locutiones, quæ triennia, scilicet non possunt, tom. 1. num. 26. p. 254

Quod si sunt, locatio pro primo triennio erit valida, ibid.

Vbi non est recepta bulla Pauli II. possunt fieri locutiones ultra triennium, ibid.

Loquaces.

Loquaces disrumpi videntur, si secreta non reuelent, tom. 1. quæst. 1. cap. 17. §. vlt. pagina 44

Index Rerum,

Lacrus.

Lacrus à Religioſo immoderatam quantitatem pec-
cunie reſtituere tenetur Monafterio, t. 1. q. 1. c. 1.
§. 7. p. 146
Et Religioſus etiam lacrans à ſeculari, eidem te-
netur reſtituere, ibid.

Ludere.

Ludere prohibitus Clericus à ſuo Epifcopo poteſt
ludere in domibus Regularium exemptis, t. 1. n. 1.

pag. 173

An autem ludere poſſit, ſi Epifcopus declaret in-
tendere ſe ligare etiam ludentes in loco exempto,
vel abſcotes, ibid. o. 3

Ludere ludis honeſtis poſſunt Religioſi, t. 1. q. 1. c. 1.
§. 3. n. 90. p. 88

Et quomodo, ibid. n. 91. p. 89

Reuocantes ludere cogi poſſunt, ibid. n. 93

Ludere alea non poſſunt Religioſi, ibid.

Quot mala ex huiusmodi ludis oriuntur, ibid.
om. 94

Quid de baſiſmodi luſoribus dicant DD. ibid.
num. 95

Vitium ludendi alea eſt inſanabile, ibid. n. 96

Ludere trocho, pyramidulis ligneis, &c. poſſunt Re-
ligioſi recreationum tempore, ibid. o. 97

Ludere Sbaraglino an poſſint Religioſi, ibid. o. 98
pag. 90

An Damas, ibid. n. 99

An ſcacchis, ibid. n. 100

Ludere pias preces an liceat Religioſis, ibid. n. 103

Ludere non poteſt Religioſus abique licentia Prae-
lari, t. 1. q. 1. c. 1. §. 7. p. 146

Nec cum ea aliquam immoderatam quantitatem
ibid.

Poteſt tamen aliquod parum quantitatis, ibid.

Ludus.

Ludi prohibiti qui ſunt, tom. 1. q. 1. cap. 1. §. 4. pa-
gina 146

Ludus iſtæ ſcaccharum recreationum, t. 1. q. 1. cap. 1.
§. 4. n. 83. p. 87

Luſor.

Luſor publicus alearum eligi non poteſt ad digni-
tates, t. 1. q. 1. c. 1. §. 5. o. 56. p. 147

Nec eligere, ibid.

Luxuria.

Luxuria necat omnes virtutes, t. 1. q. 1. c. 1. §. 1. n. 117.
pag. 119

Prelatus fugienda, ibid.

Omnes ſetæ morbi corporales ex ea gignuntur,
ibid. n. 118

In luxuria non datur paritas materiz, ibid. nu-
mero 119

Luxuriæ peccatum fugiendo vincitur, t. 1. q. 1. cap. 1.
pag. 119

M

Magiſter.

Magiſter quatuor conditiones debet habere, vt ſc

Discipulis amaret, t. 1. q. 1. c. 30. p. 113

Magiſtat qualis eſſe debet, ibid.

Magiſtri, ſeu ſcripſitros multos libros habere o-
ceſſe eſt, ibid. §. vn. p. 114

Magiſter Nouitiorum poteſt communicare cum no-
uitio excommunicatis non toleratis, t. 1. q. 1. c. 4.
n. 83. p. 54

Magnanimitas.

Magnanimitas quid, tom. 1. q. 1. c. 1. §. 1. n. 184.
pag. 121

Eius officia, ibid. o. 187. p. 122

Quomodo contra ipſam peccetur, ibid. n. 186

Magnificencia.

Magnificencia quid, & eius officia, t. 1. q. 1. c. 1. §. 1. n. 187. p. 122

Quomodo Prelatis regularibus conueniat, ibid.
n. 188. p. 123

Quomodo contra eam peccetur, ibid. n. 190

Maior.

Maior credit minori, dum eſt in domo Minoris, t. 1.
o. 19. pag. 47

Mala.

De duobus malis minus eſt eligendum, t. 3. lit. A,
cap. 10. o. 12. p. 14

Mala quæ contrioger poſſunt in quolibet negotio
prius penſanda, t. 1. q. 1. c. 1. §. 1. o. 19. p. 106

Mali.

Mali non debent eſſe melioris conditionis, quàm
boni, nec ſulti quàm ſapientes, tom. 1. n. 7. pa-
gina 366

Mandatum.

Mandatum ſpeciale, quæ requirit remiſſionem, tom. 3.
lit. P, cap. 8. o. 8. p. 102

Maniſeſtum.

Maniſeſtum quid ſit, t. 1. o. 38. p. 367

Manſuetudo.

Manſuetudo quid, tom. 1. q. 1. cap. 1. §. 1. n. 222.
pag. 130

Beatus eſt, qui prelato manſuetus ſubditur,
ibid.

Marius.

Mariis catros oſo poteſt eligi ad dignitates, t. 1.
q. 1. cap. 4. o. 13. p. 137

Maſculinum.

Maſculinum in penis non comprehendit feminai-
num, t. 1. n. 3. p. 468

Matrimonium.

Matrimonium non poſſunt ſolemniſſime Regulares ſine
licentia Parochi, t. 1. o. 16. p. 348

Quæ licentia debet eſſe expreſſa, ibid. n. 18
Non eſt tamen neceſſe, quod ſit in ſcriptis,
ibid.

Medicus.

Medicus Ferroſum Minorum an poſſit dare gene-
ralem licentiam Superiort, vt licentiet per ſe
ipſum Frates, ad comendandas carnes, t. 3. o. 12.
pag. 335

Vbi alia de Medico, ibid.

Medicus abique inedicamentis poteſt cum Fratre
Mioimo diſpenſare, vt carnes comedat, t. 1. q. 4.
cap. 3. p. 168

Medicarius.

Medicatio paſſionis Chriſti optimam remedium ad
caſtatem ſeruandam, tom. 1. quaſt. 3. cap. 1.
pag. 162

Mendacium.

Mendacium quid, tom. 1. q. 1. cap. 3. §. 17. n. 168.
pag. 118

Mendacij genus triplex, ibid. n. 167

Meodacium locoſum, & officioſum, contumacem,
in Prelato eſt peccatum mortale, ibid. nu-
mero 169

Mendicantia.

Mendicantes fruuntur priuilegiis, etiam non men-
dicantibus conceſſis, tom. 1. o. 81. pa-
gina 164

Mendicantium ordines qui ſunt, t. 1. §. 2. pag. 173
& ibid. o. 1. p. 175

Mendicantes non tenentur ad aliquorum onerum
contributionem, tom. 1. §. 16. pag. 191. & ibid.
n. 16. p. 197

In Eccleſia Dei portant pondus dei & miſer-
to, t. 1. num. 1. pag. 344. & tom. 1. §. 1. p. 189. &
n. 5. p. 194

Mendi

& Verborum.

Mendicantes non possunt prohiberi associare mortuorum corpora ad sepulturam, t. 1. §. 14. p. 191

Ment.

Ment humana est infinitae capacitatis, t. 1. q. 4. cap. 10 pag. 181

Mentis tranquillitas quomodo acquiritur, ibid.

Ment.

Metas quomodo probetur, tom. 3. lit. R, c. 3. num. 3.

pag. 147

Metas eadem in constantem vicum quis dicitur, t. 1. q. 5. c. 1. §. 1. n. 7. p. 180

Huiusmodi est timor reuerentialis, ibid. n. 80

Minimi.

Minimorum Religio multos habuit, qui Cardinalia titum dignitatem recusant, t. 1. q. 1. c. 6. n. 6. p. 55

Minimi hospites sunt subditi illi Correctori, in cuius conuicta degunt, t. 3. lit. Z. cap. 3. n. 15. p. 118

Minimi fruiuntur privilegiis non solum concessis, sed etiam concedendis, omnibus Regularibus, t. 1. n. 33 p. 141. & ibid. §. 14. p. 134

Minimi non possunt cogi ad colligendas pecunias, nec ad habendam coram Manichum, &c. tom. 1. §. 10. pag. 151. vide ibid. a numero 36. ad 41. pag. 159

Minimi obligati non possunt ad suffragia participationis nisi per quinquaginta annos, t. 1. §. 1. p. 174. & §. 4. p. 171

Nunc autem possunt ad perpetuum, ibid. num. 17. pag. 179. & §. 2. p. 164. & tom. 2. §. 2. pag. 164. & ibid. §. 1. p. 174

Minimi non possunt transire ad alium quantumvis privilegium medium, t. 1. §. 4. pag. 179. & §. 3. pag. 111

An possint in aliquo casu cum licentia Generalis, ibid. n. 7. p. 180

Minimi de festis principalibus non constant proprio Calendario tenebantur celebrare saltem unam Missam, t. 1. §. 1. pag. 171

Minimi in celebrando officio Conceptionis se conseruati in Provincie conformabant, ibid. §. 1

Minimi degentes extra ordinem in locis, in quibus non sunt Conventus, non possunt portare caputium simile aliis, t. 1. §. 1. p. 171

Minimi ad Capucinos transire non possunt, tom. 2. §. 1. p. 180. & ibid. n. 1. p. 171

Minimorum etiam inter mendicantes numerantur, ibid. §. 1

Ex sua prima institutione Euangelicam pauperum proficiunt, ibid. n. 1. pag. 171

Minimi possunt habere cippum in suis Ecclesiis ad elemosinas quotidianas colligendas, t. 1. §. 12. p. 133. & n. 9. p. 119

Minimi ab tempore infirmitatis possunt comedere carnes suillas, & caseum, t. 1. n. 34 p. 158. vsque ad n. 59 p. 162

Diffuse tractatus illa quaestio, & quod possint, ibid. n. 1. p. 161

Minimus qui cibos emendat eo fine, ut infirmetur, & possit comedere carnes, si emendat, facit contra votum, ibid. n. 19. p. 163

Licet alij etiam iugent, ibid.

Qui in fraudem voti comedis ea, unde suis infirmatis, toties peccat, quoties carnes comedit, ibid. n. 10

Minimi comedentes cibos Paschales, an possint et comestum exire, t. 3. n. 90. p. 467

Superiores non sunt comprehensi illa statuta de non exendo et comestum tempore infirmitatis, ibid. n. 93

Minimi ad praecauendas infirmitates possunt se purgare, & carnes comedere, tom. 2. num. 7. pag. 133

Tom. III.

Per votum vitae quadragesimalis non remittuntur iuri conferendi vitam, quantum heri potest, salua clientia voti, ibid. n. 3

Si nihil aliud repertum nisi carnes, possunt ad conferendam vitam illas comedere, ibid. numero 13

Minimorum Religio est perpetuo ieiunantium institutum, t. 1. n. 14. p. 533

Minimus, qui dicit, comedere carnes, nisi vultum, non peccat, t. 3. n. 15. p. 534

Nunc peccat mortaliter Minimus, qui delectatur de eius esum, ibid. n. 16

Minores.

* Vide, *Fructus Minoret.*

Miserabiles.

Miserabiles personae quae dicuntur, tom. 1. num. 311 pag. 109

Misericordia.

Misericordia vtendum Praetis, t. 1. q. 1. cap. 3. §. 5 n. 23. p. 96

Et cum quibus, ibid. n. 14

Missae.

Missam iussu celebrare Religiosus pro aliquo a suo superiore, tenetur habere intentionem applicandi illi sacrificium, t. 1. q. 1. cap. 6. p. 11

Sed euiam proderit, si aliter applicet, ibid. §. 1. vnde, pag. 11

Missae celebrare non potest subditi regularis penis, qui ei dederunt elemosynam, etiam si habeat facultatem, celebrandi aliquas Missas pro parentibus, vel amicis suis, ibid. c. 2. §. 1. p. 6

Qui defraudat aliquem vna, vel duabus Missis, peccat mortaliter, ibid.

Missae ante diem celebrare poterant Minimi, t. 1. §. 7. p. 190

Sed teneantur per Tridentinum, ibid. num. 19. pag. 191

Verum deinde restituitur, ibid. n. 10

Missae debent celebrari iuxta ritum Missae Romani, & nullo modo vespertino tempore, tom. 1. n. 19. pag. 193

Possunt dici a Regularibus per duas horas eum dimidia ante ortum Solis, ibid. n. 12

Missae Natalitatis possunt omnes tres celebrari ante agnam, ibid. n. 12

Missae debet inchoari, vel absolui meridie, t. 1. n. 13. pag. 191

Excipe solemne aliquod festum, & si ratione istius necesse sit die aliquo festo horam post meridiem celebrare, ibid. n. 14

Missam feria quinta hebdomadae sanctae omnibus sacerdotibus abique populi frequentia celebrare licet, feria 6. nemini, sabbato post Pascha officium ob causam licet, tom. 1. num. 25. pag. 191

Missae potest celebrari a Regularibus in diebus festis, etiam anequam Rector parochialis celebraverit, ibid. num. 16. & tom. 2. §. 10. pag. 190. & ibid. n. 13. p. 196

Missam cum altari portili celebrare poterant Regulari, tom. 1. §. 7. pag. 190. & §. 7. pagina 191

Sed antiquatur per Tridentinum, ibid. n. 17. pagina 194

Innotuit vero per Gregorium, ibid. numero 18

Missae possunt dici a Regularibus in privata oratorio approbato a Provinciali, t. 1. n. 19. p. 194

Et etiam in Monasterium infirmarum, & alio loco honesto cum altari portili ibid.

Possunt etiam dici in oratoriis constructis in gratia Monasteriorum, ibid. n. 10

V Missae

Index Rerum,

Missam possunt celebrare Regulares cum altari potestati in cellis infirmorum obsequium è lecto sugere, & eis Sacramentum Eucharistie ministrare, t. 1. n. 34. p. 195

Missi propter necessitatem potest celebrari sub Dio, ibid. n. 35

Numquam tamen licet supra mare, vel flumen, ibid. n. 36

Missi fructus meritorios, & satisfactorios tantum valet ex condigno singulis, cum pro multis offeratur, ac si vni tantum applicentur, tom. 1. oim. 1. j. pag. 131

Missi de Sao Otto an serviant pro vna Missa de Requiem, t. 1. n. 1. p. 310

Cum vna Missa satisfaciebant Regulares omnibus elemosynis acceptis pro pluitibus celebrandis, si ha summam vnius solij Papalis non excederent, ibid. 5. 2. p. 336

Missam audiendo fideles in Ecclesiis Regularium satisfactione præcepto Ecclesie, 1. 1. pag. 337. & tom. 2. 5. 10. p. 190

In Ecclesiis Regularium quique Clerici possunt Missas celebrare, t. 1. 4. 4. p. 342

Missam privilegiam pro defunctis singulis 2. & 4. feriis dicunt omnes Superiores, & primi eorum socij Ordinia Minimozum, t. 1. p. 363

Item omnes Sacerdotes conventuales in conventu SS. Trinitatis de vrbe, ibid.

Etiā hospites, ibid. n. 3

Item Vicarij Generales & Coconventuales, ibid. num. 6

Item Socij P. Zelosi, ibid. n. 7

Item socius Vicarij Generalis Hispanie, ibid. num. 8.

Missi celebrantes Regulares pro anima parentum, vel fratrum, aut habentium litteras fraternitatis, eam liberant à penis purgatorii, tom. 2. 5. 1. pag. 332

Missi pro minimis reducuntur ad rationem quinquaginta scutorum monetæ Papalis, tom. 2. 5. 2. pag. 376

Missarum opera non possunt reduci nisi ab Apostolica Sede, t. 1. 5. 1. pag. 385

Missi tot celebrari debent, quot fuerunt recepta stipendia, ibid. 5. 2.

Privilegia satisfaciendi Missis cum sanctorum, vel collectis revocata sunt, ibid. 5. 3

Qui certam pecuniam pro Missa celebranda sumptu, non potest minorem alteri dare, ibid. 5. 4

Pecunie recipiende cum onere perpetuo Missarum converteri debent in bona immobilia, ibid. 6. 5

Missarum opera perpetua recipi non possunt sive Episcopi, vel Generalia, aut Provincialia licentia, ibid. 5. 6

Missarum manualium elemosynæ recipiantur, quando oneribus impoſitis fuerit satisfactum, ibid.

Missas nonas celebrantes, an possunt oblationes recipere, t. 1. n. 14. p. 369

Missi vocari potest in festo duplici dici, ibid. n. 15

An possit dici in festo de præcepto. ibid.

In Ecclesiis collegiatis quotidie est dicenda Missa, ibid. n. 16

An in dictis tempore quadragesimæ sint cantandæ duæ Missæ, ibid. n. 17

Quæ Ecclesie dicantur Collegiatae. ibid. n. 18

Ecclesie Regularium an dicantur Collegiatae ad effectum cantandi in illis duas Missas, ibid. n. 19

In dictis Ecclesiis sufficit, pro Missa conventuali cantare Missam defunctorum, vbi adesset consuetudo, ibid. n. 20, p. 370

In eisdem Ecclesiis, in quibus adesse tres Sacerdotes quotidie est dicenda Missa sub mortali correspondens officio, ibid. n. 20

Quæ Missa Conventualis applicari potest, ibid.

Missæ sollemnis omisso etiam in diebus festis non est peccatum mortale, ibid.

Missas sibi celebrari facere potest quilibet dum vivit, t. 1. n. 21. p. 370

Sacerdos liber ab obligatione, dicendo Missam, an eam possit applicare pro illo, qui primò stipem dederit, ibid. n. 22

Vacare quomodo possit Sacerdos obligatus ad quotidie missandum, ibid. n. 23

Pauper Sacerdos potest tempore vacationis pro se ipso, vel amico celebrare, ibid. n. 24. p. 372

An possit applicare alteri accepta stipem Missæ sibi competentem, ibid. n. 25

An possit pauper Sacerdos minus accipere pro Missis celebrandis, & deinde ad rationem iulij pretij Missas celebrare, ibid. n. 26

An possit Sacerdos vti iure compensationis in Missis celebrandis, ibid. n. 27

Sacerdos promittens alicui Missam absque stipendio, an teneatur esse dicere, ibid. n. 28

An sit aliquod nunc remedium minuendi numerum Missarum, ibid. n. 29. p. 372

* Missarum reductio, vide, *Frater Minus.*

Modestia.

Modestia quid, t. 1. q. 2. c. 3. 5. 12. j. n. 129. p. 131

Prælati necessaria, ibid.

Omnes actiones modestia carentes vitiosæ sunt, ibid. n. 2. j. c. 1. 3.

Modestia in motibus exterioribus quomodo servanda, ibid. 5. 14. n. 237. p. 133

In corporis ornatu, ibid. n. 241. p. 144

Quot modis in hoc excedant Religiosi, ibid.

Quomodo contra eam peccetur, ibid. oim. 241. pag. 135

Monachi.

Monachi Cassinenses non possunt corpi ab Ordinaris, nisi ad processionem corporis Christi, t. 1. 5. 1. pag. 145

Non possunt molestari circa hoc, ibid. 5. 3

Monachus dicere esse in Monasterio, quando est in quocunque loco de Superioris mandato, t. 1. n. 22. pag. 108.

Monachorum nomine in favorabilibus veniunt omnes Regulares, t. 1. n. 2. p. 169

Monachus vagus non potest esse bonus, t. 2. n. 32. pag. 458

Ei hic solus defectus est sufficiens ad excludendum aliquem à dignitatibus, ibid.

Ei de Monacho vago omnia mala præsumi possunt, ibid.

Monachi S. Benedicti reguntur Monachis, t. 1. q. 1. c. 2. n. 3. p. 14

Monachi S. Basilij reguntur Antiochis, ibid. n. 4

Monachus an conveniri possit ratione contractus initii absque licentia Prælati, t. 1. q. 3. c. 5. num. 1. 2. pag. 231

Monachi antiqui ad aduentum fratrum solvebant quotidianum ieiunium, t. 1. q. 4. cap. 9. p. 181

Monacha.

Monacha caveat, ne vovum pre ceteris magnum faciat, t. 1. q. 1. c. 1. 5. 1. n. 41. p. 6

Quas condiciones habeat, ibid. 5. 4. n. 116. p. 13

Monarchia.

Monarchia quid, tom. 2. q. 2. c. 1. 5. 1. numero 11. pag. 3

Quot eius species, ibid. n. 12

Mala commoda afferit, ibid. à numero 13. ad 16. pag. 4. & 5

& Verborum.

Illam naturam infirmam, ibid. n. 26. pag. 4
Eius mala quæ, ibid. à n. 29. ad 37. pag. 5. & 6
Quomodo dissoluatur. ibid.
Quomodo conferretur, ibid. n. 41. pag. 6
Est optimum regimen, ibidem §. 4. numero 14. pag. 13

Monasterium.

Monasterij septa egrediens absque licentia Prælati, quomodo easum testaturum incurrit, ubi est testaturus, tom. 1. q. 5. c. 2. n. 39. pag. 113
Monasterij nocturna & furiosa egressio quomodo sit peccatum, ibid. n. 40
Monasterium an teneatur ex contracta, vel delicto sui Monachi, tom. 2. q. 3. c. 5. n. 11. pag. 31
An teneatur ex contracta superstitibus, ibidem num. 13
An ex delicto eiusdem, ibid. n. 15

Monasterij nomine quid intelligatur, quando ingressus in illud interdicitur, tom. 1. numero 12. pag. 184

Monasteria Monialium ingrediendi licentiam quis dare possit, & quomodo, tom. 1. n. 4. §. 6. pag. 159. & 160. & ibid. n. 29. pag. 184

Monasteria Monialium ingrediens cum suspensæ licentia, non tamen ex iusta causa concessa, an incurrit penas, tom. 1. n. 7. pag. 160

Monasteria Monialium tertij ordinis possunt erigere minimi, tom. 1. §. 2. pag. 164

Monasteria Monialium ex iusta causa ingredientes, finito negotio, an statim exire teneantur, tom. 1. numero 31. pag. 185

Monasteria Monialium absque licentia ingrediens quas penas incurrit, ibidem numero 33. & numero 35. pag. 186

Monasteria Monialium ingrediens bona fide facinora absque licentia animo proficisci, non incurrit penas, tom. 1. n. 34. pag. 186

Monasteria Monialium adite regularis ad colloquendum prohibentur, tom. 2. num. 6. pag. 179. & est mortale peccatum, ibid. n. 36. pag. 186

Conceditur tamen quærit in anno consanguineis, ibidem n. 7. pag. 180

Monasteria Monialium Regularibus subiectarum aduendi ad colloquendum Regularibus licentiam quis concedere possit, tom. 2. n. 38. pag. 186

Monasteria Monialium ingredientiæ à quo absolui possunt, tom. 1. n. 41. pag. 187

Monasteria Monialium ingrediendi facultates quomodo intelligantur, tom. 2. n. 5. pag. 179

Monasteria Monialium ingrediendi habent iustam causam confessorij pro audiendis confessionibus monialium infirmarum Medici, Chirurgi, Fidei, Bani, tom. 1. num. 30. pag. 184. & est etiam iusta causa, vt feratur caputem S. P. N. Francisci alicui Moniali infirmæ ipsum vehementer desiderandi, ibidem. pag. 185

Vt aliquando factum est, ibid.
Monasteria Monialium Ministorum potest ingredi Generalis tempore visitationis, tom. 1. §. 3. pag. 361. Modo non, tom. 1. §. 4. pag. 358. & numero 2. pag. 159

Potest tamen confessorius, & medicus, & alij artifices, tom. 1. §. 5. pag. 362. & tom. 2. numero 3. pag. 159

Monasteria monachæ possunt Regulares cum causa absque licentia, ordinarij, tom. 2. n. 18. pag. 485

Moneta.

Monetas autem, vel stergentes iocentes, fabricantes, vel colorantes, etiam Regularis sint, degradari debent, & coram seculari iudice, & de hoc delicto non possunt Prælati Regularis cognoscere. tom. 1. cons. 12. Verbanis V 11 l. pag. 309

Moneta tripliciter adinetur, tom. 1. numero 1. pag. 110

Pœnia contra monetarios inflicta non tenetur, qui solum tenentur monetam falsam fabricare, si non perfecterit, ibid. n. 1. pag. 111

Qui priuata auctoritate bonam monetam cudite, an teneatur penam, ibidem num. 4

Falsam monetam facientem expendens, iisdem penis tenetur, ibidem num. 3

Si in domo aliquis reperierit stampæ falsæ monetæ, est indicium quod sit monetarius, ibidem numero 5

Adiuvantes ad monetam falsam fabricandam, transportandam, &c. ad trices per decennium damnantur, ibidem num. 6

Qui monetam reprobam à Principe expendere, non tenetur penis monetariorum, ibid. n. 7

Ista constitutio non obligat extra Italiam, neque in Insulis Italice adiacentibus, ibid. n. 8.

Moniales.

Moniales frumentum omnibus privilegiis concessis fratribus, tom. 1. §. 7. pag. 128. & num. 30. pag. 123. & §. 40. pag. 138

Moniales confessionales vti non possunt, tom. 1. num. 31. pag. 177

Moniales Minorum possunt in Missis aliter voce respondere, tom. 1. §. 2. pag. 161

Moniales non plures recipiuntur quam possint sustentari, tom. 2. §. 8. pag. 178. & ibid. n. 1. & n. 18. pag. 181

Monialium numero expleto possunt aliquæ supermeritæ accipi, tom. 1. n. 9. pag. 180

In Monialium Monasteria possunt recipi educandæ puellæ, ibid. num. 10. pag. 181

Ex etiam ab honestæ feminæ, ibid.
Moniales in Monasteria conuersas recipiunt, ibidem, num. 17. pag. 181

Monialis iusta de causa à monasterio egressa, an possit ingredi aliud Monialium Monasterium, ibidem, num. 18. pag. 184

Moniales an possint admittere famulas ad Monialibus instructuendum, si conuersæ non adfint, ibid. num. 31. pag. 185

Ex hoc modo, intelligi statum factum in cap. Romanus 6. Ordinis Minorum, n. 14. dab. 9. Moniales nouitæ in articulo mortis constitutæ possunt facere professionem ante annum probationis expletum, modo sint in astate legitima, tom. 1. §. 2. pag. 198

Monialium bona administrantes tenentur Episcopis rationem reddere, tom. 2. §. 5. pag. 352

Moniales visitandi licentia extenditur ad locum, tom. 2. num. 1. pag. 443

Hæc licentia valet pro sola vice, ibid. n. 1. ibid.
Ex quo deducuntur multa, ibid.

Iusta causa, vt monialis exire possit à monasterio, est infirmitas, quæ in Monasterio curari non possit, quam licentiam si superior dare nollet, posset Monialis ea solum perire exire, ibid. n. 8. pag. 446

Monialis absque licentia Papæ non potest vltimo exire de Monasterio in Monasterium transferri, ibidem, num. 9

Quando conceditur alicui licentia ingrediendi Monasterium Monialium de consensu ipsarum, hic consensus præstaturus est capitulariter per vota secretæ, ibid. n. 10

Monialis illegitima, non potest esse Abbassa sine dispensatione, tom. 2. quæst. 1. c. 5. n. 152. pag. 162

Monialis legitime transacta non fert secum dotem, quam priori Monasterio dedit, ibid. quæst. 4. cap. 1. §. 7. num. 111. pag. 103

Monialium confessionem instituendi forma, tom. 3. l. 2. cap. 4. pag. 26

Index Rerum,

- Forma instituendi eandem confessorum extraordi-
natum, ibid. c. 13. p. 27
- Monialium confessores debent approbati ab Ordi-
nariis, etiam si Moniales sint subiecti regularibus,
ibid. n. 4
- Possunt Episcopi monere Regularia, ut confessa-
rium Monialium amoveant. ibid.
- Qui confessores debent specialiter esse appro-
bati. ibid.
- Ad confessarium extraordinarium tenetur quelibet
Monialis accedere, ibid. n. 5
- Potest Episcopus deputare confessorium extraor-
dinarium Monialibus Regularibus subiectis, ibid.
n. 6. p. 28
- Si tamen moniales petant. ibid.
- Monialium Gubernatorem instituendi forma, tom. 3.
lit. M. c. 2. p. 82
- Monialium visitatorem instituendi forma, ibid. c. 3.
pag. 83
- Visitatores Monialium in ordine nostro non pos-
sunt septa Monasterij ingredi, ibid. n. 1
- Debent videre ordinationes Congregationis, ibid.
n. 2
- Concedere facultatem ingrediendi septa Monaste-
rij Monialium subiectarum regularibus ad superio-
res regulares spectant, ibid. n. 3
- An in aliquo casu id possit Correptrix. ibid.
n. 4
- Mulieres habentes privilegium intrandi Monaste-
ria Monialium, quae servare debeant, ibid. n. 4 & 5.
pag. 84 & 84
- Monialium Monasteria ingrediendi forma dandi li-
centiam Medico, c. 3. lit. M. c. 4. p. 84
- Forma praestandi iuramenti ab admittendis intra
claustrum monialium, ibid. c. 5. p. 85
- Forma dandi licentiam coenae recipiendi puellam
ad habitum Religionis, ibid. c. 6
- Forma dandi licentiam eidem recipiendi puellam
ad educandum, ibid. c. 7. p. 86
- In ordine nostro non possunt recipi, ibid. n. 2
- Monialium praefecta non possunt ad habitum puellas
recipere absque licentia suorum Praefectorum, c. 3.
lit. M. c. 6. n. 1. p. 85
- Puella ante ingressum Monasterij debent exami-
nari, ibid. n. 2
- Monitia.*
- Monitionis ante censuras forma, c. 3. lit. C. c. 5. n. 6.
pag. 22
- Morbis.*
- Morbo gallico laborantes non possunt eligi ad digni-
tates, c. 3. q. 2. c. 4. n. 7. p. 136
- Eo laboranti an valide proficiatur in Religione,
ibid. q. 3. c. 1. §. 1. n. 67. p. 178
- Morbo esulico laborantes non possunt eligi ad di-
gnitates, c. 3. q. 2. c. 4. n. 12. p. 137
- Mulier.*
- Mulier in Coenae Minimorum non possunt in-
gredi, c. 3. §. 3. p. 28. & n. 3. p. 28 §. 3. & §. 2. p. 360
- Nec etiam in Coenae aliorum Regularium,
ibid. n. 4. p. 28 §. 3. & c. 1. §. 2. p. 276
- Possunt tamen ingredi tempore processionum,
praedicationum, &c. c. 1. n. 5. p. 283
- Non tamen in temporibus in coenae Minimorum,
ibid. n. 8. p. 284
- In Coenae autem, qui subiacent, possunt in-
gredi, ibid. n. 9
- Mulier licet ingrediatur claustra Regularium
tempore processionum de industria factae, ibid. n. 13.
pag. 285
- Mulier possunt de qua Monasteria ingredi, quando
datur habitus Novitiae, vel sit periculum loquii. ibid. n. 14.
- Mulier ingrediens dicta Monasteria, & Religio-
si admittentes quas poenas incurrit, ibid. n. 15.
- Muliere bona fide admissa in Coenae Regularis,
si quis absteretur, non incurrit poenas, ibidem
n. 18
- Muliere ingressa in coenae Regularium, si del-
ctum sit oculum, absoluitur ab Episcopo, &
Confessoribus Regularibus, ibid. n. 21. p. 286
- Et etiam in foro coenae quoad culpam, ibid.
- Regulares autem admittentes absoluit Praefatus,
ibid. n. 22
- Mulierum familiaritatem, ut quis vitet scribendi for-
ma, c. 3. lit. M. c. 3. p. 86
- Conversatio cum mulieribus vitanda, ibid. n. 1. p. 87.
- & c. 1. q. 3. c. 2. p. 160
- Monitus ut desistat a conversatione mulieris, si
praetendat se purgare, non est audiendus. ibid.
- Quomodo in hoc casu procedere debeant Praefatus,
ibidem.
- Mulier quod magis congruens, & devota cō magis
fugienda, c. 3. q. 3. c. 2. p. 160
- Mulierum mala conditio. ibid.
- Mulier inuenta in aulicis, qui eam voluit
occidere, nisi promitteret ingredi in Religionem,
tenetur ingredi, c. 1. q. 1. c. 19. p. 168
- Mulier potest cogi ad ingrediendum Monasterium
ad cautionem. ibid.
- Multa.*
- Multa fieri prohibentur, quae tamen facta tenent, c. 2.
q. 3. c. 1. §. 6. n. 170. p. 194
- Munus.*
- Munus quid sit, c. 1. n. 1. §. 6. p. 273
- Murmuratio.*
- Murmurare de Praefato quam graue peccatum sit, c. 1.
quod, c. 2. c. 28. §. 1. p. 97
- Murmurantes de suo Praefato eum tam seuerè puniun-
tur à Deo, ibid. p. 98
- Murmuratio de Praefato quatuor modis. ibid.
- Murmuratio factus est, ibid. p. 99
- Murmurantes quoniam grauius capiuntur à Patribus, &
Philosophis, ibid. §. 2
- Murmurationes.*
- Murmurationes praecipue claustrales sunt tres, c. 1.
quod, c. 1. c. 28. §. 3. p. 100
- Quae late declarantur in sequentibus. ibid.
- Murmurationes de actionibus Praefatorum subditi tri-
pliciter. ibid.
- Et murmurant de cibis claustrales tripliciter, ibid.
pag. 101
- Murmuratio ortus ex malignitate, & odio, ibid. §. 4.
- Oritur etiam ex vitia, ibid. p. 103
- Et ex inconsideratione propriorum defectuum, ibid.
- Murmurationes subditorum ferre est signum maxi-
mæ Prudentiae in Praefato, c. 1. q. 2. c. 1. §. 1. n. 97. p. 107
- Quomodo id fieri possit, ibid. n. 100
- Quando non debeat esse ferre, ibid. n. 101. p. 108
- Murmurationes.*
- Murmurationes potius sunt sterquilini, per quas pur-
gamenta claustrum eliduntur, c. 1. q. 1. c. 28. §. 2. p. 99
- Murmurationes in inferno peccati poena pleuntur,
ibidem, p. 100
- Mutare.*
- Mutare fratres ante tres menses diei electionis an
possint Superiores in ordine Minimorum, c. 2. n. 7.
pag. 316
- Et vide plura in sequent. de ista mutatione.
- Mutationes.*
- Mutationes fratrum extra tempora factae non fa-
cile faciendae, c. 1. q. 1. c. 1. §. 1. p. 32
- Mutui.*
- Mutui non potest esse Praefatus, c. 1. q. 2. c. 4. n. 2. p. 138
- Mutuum.*

& Verborum.

Motum.

Motum accipere an possit Monachus absque consensu capituli, l. 1. q. 1. c. 1. §. 1. n. 3. p. 234

N

Natus.

Nati carentes non possunt eligi ad dignitates, tom. 1. q. 1. c. 1. §. 1. n. 19. p. 138

Natura.

Natus paucis concernit, l. 1. q. 1. c. 1. §. 1. n. 111. p. 127

Naturalis.

Naturalis in aliquo loco quis dicitur, tom. 1. q. 1. cap. 31. §. 5. p. 123

Nauarrus.

Nauarrus contrigitur, l. 1. q. 3. c. 1. §. 1. n. 16. p. 169

Necessitas.

Necessitas duplex, privata & publica, l. 1. q. 1. c. 1. §. 1. pag. 141

Negligentia.

Negligentia quid, l. 1. q. 1. c. 1. §. 1. n. 117. p. 110
Quando peccatum mortale, ibid. n. 118

Neophytus.

Neophytus non potest eligi ad dignitates Ecclesiasticas, & quare, l. 1. q. 1. c. 1. §. 6. n. 82. p. 150

Quid per Neophytum intelligatur, ibid. n. 83. p. 151

Nobilitas.

Nobiles sunt magis generosi, & magis Urbani, & sunt illi optimi, qui requiruntur ad Antiochiam, l. 1. q. 1. c. 1. §. 1. n. 43. p. 83

Nobilitas.

Nobilitas habet licentiam faciendi quolibet, l. 1. q. 1. c. 1. §. 1. n. 64. p. 8

Ei naturaliter est inimica plebs, ibid. §. 3. n. 97. pag. 11

Nobilitas per ingressum Religionis, non amittitur, ibid. q. 1. c. 1. §. 1. n. 56. p. 82

Ea tamen non attenditur, ibid. n. 57

Quomodo peccet Religiosus qui de sua nobilitate gloriatur, ibid. n. 59

Nobilitas in conferendis Dignitatibus, an in Religionibus attendatur, ibid. n. 60. & 61. p. 82. & 83

Solum prius virtutem attenditur, ibid. n. 64. p. 83

Nolle.

Nolle obedire Praelato ex indignatione, & nolle obedire ex contemptu quomodo differant, tom. 1. q. 1. cap. 5. §. 1. p. 7

Nomen.

Nomine dignitatis gradus & officiorum quid intelligatur, l. 1. q. 1. c. 1. §. 1. n. 11. p. 151

Notarij.

Notarios creando forma, tom. 1. lib. N. c. 1. p. 87

Notarios creando habent facultatem Regulares, ibid. num. 1. p. 88

Isti notarij possunt exequi mandata apostolica ab audientore cameræ emanata, ibid. n. 2.

Habent hanc facultatem creando Notarios etiam superiores locales, ibid. n. 3

Notarios possunt superiores regulares in qualibet provincia constituere, l. 1. §. 1. p. 300. & ibid. n. 17. pro pag. 44

Et non solum pro negotiis communibus, sed etiam particularibus, l. 1. n. 1. p. 302

Et possunt dicti Notarij facere informationes pro notitijs recipiendis, ibid. n. 4

Et authenticare privilegia apostolica, ibid. n. 5

Et scribere Praelatis in omnibus causis tam civilibus, quàm criminalibus, ibid. n. 6

Notarius quid sit, l. 1. n. 7. p. 302

Monachus non potest esse de iure communi Notarius. ibid.
Neque bastardus, vide, n. 1. ibid.
Forma creando istos notarios, ibid. n. 9
Forma iuramenti à notario prestandi. ibid.

Notitium.

Notitium duplex Iuris & facti, Facti triplex, l. 3. lib. P. cap. 17. n. 1. p. 116

Ad faciendum delictum notitium quare requiratur, ibid. n. 2. p. 117

Ad hoc ut Index procedat per viam notitij, quid requiratur, ibid. n. 3

Ad probandum notitium duo testes sufficiunt, ibid. n. 4

Index antequam procedat per viam notitij debet declarare delictum esse notitium, ibidem numero 5

In notitijs non requiritur sollemnis sententia, ibid. lib. 5. c. 3. n. 6. p. 132

Novitia.

Novitia Monialis infirma ad mortem potest professionem facere per privilegium Pij V. etiam non expleto anno Novitatus, tom. 2. numero 12. pag. 446

Quod privilegium nunc est revocatum, ibid. n. 13. pag. 447

Quare professio sic facta valet, etiam si novitia non decessat, ibid. n. 14

Et Monasterium facit novitia sic professæ interitus decessit, ibid. n. 15

Quo privilegio fruuntur etiam novitij Regulares, ibid. n. 16

Novitatus.

Novitatus deputatio in Italia facta à Secta Congregatione, l. 1. n. 1. p. 504

Novitatus annus debet esse completus de momento ad momentum, l. 1. q. 1. c. 1. §. 4. n. 95. p. 183

In anno bissextili duo dies computantur pro vno, ibid. n. 97

Scienter admittentes aliquem ante prædictum tempus, mortaliiter peccant, ibid. n. 98

Iste annus debet esse continuus, ibidem numero 99

Quomodo interruptatur, ibid. n. 100

Iste annus an possit prorogari, ibid. num. 101

Debet completi à novitia indulto habitu Religiosis, ibid. n. 103

Novitius.

Novitij timentur obedire Praelato Regulari obligati ad mortale, tom. 1. quæst. 1. cap. 5. numero 3. pag. 43

Novitij gaudent privilegio fori, ibid. quæst. 1. c. 1. §. 7. num. 191. p. 100

Et privilegium Religionis, ibidem §. 5. num. 123. pag. 187

Possunt puniri à Praelatis Religionis, lib. 5. n. 198 pag. 200

Et torqueri, ibid. n. 195. p. 101

Etiam pro transgressionibus contra Regulam, ibid. num. 197

A novitio si delictum exigatur, debet exigi coram Praelato regulari, ibid. n. 198

Post delictum, commissum in seculo an possit recipi quis in novitium, ibid. n. 198

Novitij non possunt confiteri, nisi confessoris assignaris à Praelato, tom. 2. quæst. 1. c. 1. §. 7. n. 101. pag. 101

Possunt

Index Rerum,

- Possunt sibi confessorium eligere, ibid. num. 203. pag. 101
- An possint absolvi à casibus bolle cenz, ibidem num. 204
- Novitj interdici non sunt, interdici ciuitate, ibid. num. 205
- Gaudet Indulgentiis fratribus concessis, ibidem.
- Possunt publice predicare, ibid.
- Possunt dispensare super irregularitatibus, ibidem.
- Novitiorum receptionem alicui committendi forma, tom. 3. lit. N. c. 2. p. 89
- Novitiorum receptio est omnium negotiorum maximam, ibid. n. r
- Quatuor genera personarum ad Religionem veniunt, alij dicuntur à spiritu carnis, ibidem numero 1
- Alij à spiritu Diaboli, ibidem numero 3. pagina 90
- Alij à spiritu mundi, ibid. n. 4
- Alij à spiritu sancto, ibid. n. 5
- Tribus de causis recipiunt aliquando non idoneis ad Religionem, ibid. n. 6
- Novitiorum receptio requirit speciale mandatum, ibid. n. 7. p. 91
- Forma committendi alicui, ut sumat informationes de recipiendo ad Religionem, ibidem capit. 3. pag. 91
- Quæ sint ea, de quibus debent fieri informationes, ibid. n. r
- An istæ informationes possint differri vsque ad professionem, ibid. n. 2.
- Forma ferendi testimonium desumptis dictis informationibus, ibid. c. 5. p. 92
- Hoc testimonium potest fieri à notario Religiosi, ibid. n. 1
- Novitiorum receptio ad habitum, & ad professionem est diuersa, tom. 2. quest. 3. capit. 1. numero 3. pag. 166
- Novitj recipi non possunt, nisi prius informationibus, ibid. n. 6. p. 167
- De quibus non est amplius necesse, quod consistit in capitulis Provincialibus, ibid. n. 8
- In conuersis tamen, & in illis, qui sana remoti à patria non requiruntur tam exactæ informationes, ibid. n. 11. & 12. p. 168
- Nec item in non excedentibus annum 16. ibidem. num. 10
- Nec item in uotis, ibidem numero 16. pag. 170
- Novitios recipere ad quem pertineat in Ordine Minimorum, c. 2. q. 3. c. 1. n. 15. p. 168
- An teneantur recipere deputati habentem requisita, ibid. n. 14. p. 170
- Quam culpam incurrant admitteres non habentem conditiones, ibid. n. 15
- Quæ, & quot requirantur in recipiendo ad religionem, ibid. c. 1. n. 18. p. 171
- Facilioris quomodo possint ad Religionem recipi ibid. q. 1. c. 1. n. 7. p. 167
- Superiores recipientes inhabilem secundum consuetudinem, ibid. n. 18. p. 168
- Sicut v. t. remanent priuati, ibidem numero 16. pag. 170
- Novitiorum informationes fieri possunt tam per Iudices Ecclesiasticos, quam seculares, c. 2. q. 3. c. 1. §. 1. n. 19. p. 171
- Imò possunt fieri per aliquem fratrem, ibidem numero 17
- An debeant fieri ante habitus susceptionem, ibid. num. 32
- De quibus debeat fieri, ibidem numero 33. pag. 171
- In nouitium suu recipi possit eadem ratiois vsu, ibid. §. 1. n. 37
- Nullus ante pubertatem potest recipi, ibid. n. 40. pag. 173
- An possit recipi seruus, ibid. n. 41
- Episcopus non potest recipi in nouitium, ibid. n. 46 pag. 174
- Bene tamen alij Prelati inferiores, ibidem numero 48
- Coniux post consummatum matrimonium quomodo possit ad Religionem recipi, ibidem numero 49
- Non potest recipi qui est diuersi sexus ab illis, in quorum Monasterium ingredi vult, ibid. n. 52. pag. 176
- Neque excommunicatus, ibidem numero 61. pag. 177
- Infirmus seu senex an possit recipi ad Religionem, ibid. n. 64. p. 178
- An possit profiteri, qui toto nouitiam anno fuit infirmus, ibidem numero 66. capit. 2. & sequent. pag. 107. & seq.
- Debitis onustis Religionem ingredi non potest, ibid. n. 71. p. 179
- Neque rationis reddendis obligari, ibid. num. 74. pag. 180
- Qui ad rationis teneantur, ibidem numero 76
- Neque item potest ingredi vi aut metu impulsus, ibid. n. 78
- An corpore vitiat, cæci muti, &c. recipi possint, ibid. n. 82. & 84. p. 181
- Infames, ut buffones, &c. recipi non possunt, ibid. num. 84
- An descendentes ab hæreticis, bigami, homicidæ, ibid. n. 85. & seq.
- Novitios recipiendus in ordine Minimorum quas conditiones habere debeat, & singulæ examinantur, tom. 2. quest. 3. capit. 1. §. 3. numero 88. pag. 181
- Novitiorum receptio non potest illis denegare votum ob defectum in confessione cognitam, tom. 2. quest. 3. capit. 1. §. 3. numero 114. pag. 186
- An habeant votum in receptione novitiorum ad professionem priuati voce actiua & passiva, ibidem num. 115
- An Provinciales, ibid. n. 116
- An novitios receptos ad religionem ante professionem expelli possint, ibid. n. 117
- An datus scientia suffragium indigno mortaliter peccet, ibid. n. 118
- Novitiorum vota possunt dispensari, & commutari à Prelato, tom. 2. quest. 3. capit. 1. §. 7. num. 199. pag. 201
- Non tamen iniurari, ibid. n. 200
- Novitiorum Magister excedens in petruendo novitium, ita ut mors nouitij sequatur, non incidit in casum reservatum homicidij, c. 2. q. 3. c. 2. n. 38. pag. 216
- Novitiorum Magister potest aliquando esse, qui non habet annos 35. ibidem, quest. 2. cap. 1. n. 6. pag. 69
- Novitiorum informatores instituere in ordine Minimorum ad superiores Prelatos spectat, tom. 2. q. 1. c. 4. §. 5. n. 101. p. 17
- Novitios ad Religionem recipere in ordine Minimorum ad quos spectat, tom. 2. q. 1. c. 4. §. 5. num. 94. pag. 16
- Ad professionem recipere ad quos spectat, ibidem num. 95

& Verborum.

Novitius potest libere egredi à Religione, t. a. q. 3. r. 1.
 §. 4. n. 104. p. 185
 Et tunc an teneatur solvere expensas, ibid. numero 105
 An sit ei restituendus habitus, ibidem, numero 107
 Quis coget restituere, ibid. n. 109
 Novitius sine causa egrediens, an peccet, ibidem, num. 110
 An peccet, & quomodo Religio sine causa expellens, ibid. n. 111. & 112
 Novitius an obligetur ad vota, & constitutiones Religionis, tom. 2. quest. 3. cap. 1. §. 4. num. 119. pag. 186
 Cum Novitio peccans, an teneatur circumstantiam fieri, ibid. quest. 3. cap. 2. §. 1. num. 117. pag. 116
 Peccans an possit illi participare, quae possit proprius Episcopus, ibid. quest. 3. cap. 2. §. 3. num. 120. p. 186
 Novitius potest eligi ad dignitatem Episcopalem, ibid. n. 123. p. 187
 Ei concessi potest beneficium Ecclesiasticum, ibid. num. 124
 Novitius potest accusare, transigere, pacem dare, ibid. num. 125
 Potest sepulchrum eligere, ibidem, numero 130. pag. 188
 Est immunis à solutione gabellatarum, ibid. numero 131
 Potest valide matrimonium contrahere, ibidem, num. 132
 Novitius, ut valide proficiatur, debet habere sexdecim annos completos de momento ad momentum, tom. 2. quest. 3. cap. 1. §. 5. num. 133. pag. 189
 Ad validitatem professionis requiritur auctoritas in recipiente, ibid. n. 135
 Et quod proficiens intendat se obligare Deo, & Religioni, ibid. n. 136
 Quid si se obligare non intendat, ibidem, numero 137
 Haec intentio requiritur etiam in recipiente, ibid. num. 138
 Professio nulla nullam obligationem inducit, ibid. num. 139
 In dubio valida debet iudicari, ibid. num. 140. pag. 190
 Qui certus est de nullitate suae professionis, non tenetur eam ratificare, ibid. n. 141
 Professio nulla, an de quomodo ratificare possit, ibid. n. 143
 Novitius per professionem acquirit remissionem omnium peccatorum, tom. 2. quest. 3. c. 1. §. 5. n. 143. pag. 191
 Et etiam quando gaudet dicta professione, ibid. num. 144
 Si autem poenitet quando peccet, ibidem, numero 145
 An proficere possit in Religione Minorum ante annum, ibid. §. 6. n. 148. & seq. p. 193
 Non potest facere donationem inter vivos, ibid. num. 150. p. 193
 Novitij ad professionem à quibus recipiendi, t. 1. q. 1. c. 36. §. 1. p. 39
 Non possunt in ingressu Religionis donare se, & sua Religioni, ibid. c. 29. p. 108
 Quae donaturum Religioni, si deinde abite voluerint, de bene esse testantur, ibid.
 An possint mutare Monasterium, in quod ingrediuntur aliquam quantitate pecuniae, ibid.
 Illi ante ingressum sunt dicenda omnia restricta, &

adus Religionis, neque sunt mendacis alliciendi, ibid.
 Novitius deceptus quoad substantialia Religionis, si proficiatur, professio est nulla, sed tamen si non, citra substantialia, sed citra aliquod particulare situm, quoniam in maxima obsequia, ibid.
 Professorem facturus, & omnia sua bona Religioni relicturus, potest Religionem obligare ad sibi professio solvendam aliquam summam pecuniae quotannis, ibidem, quest. 3. cap. 2. §. 7. pag. 140
 Visuarius Novitius aliquorum bonorum ad vitam, an possit dicta bona sibi retinere, ibid. pag. 141
 Novitij habentes condiciones requisitas à Tridentino, possunt sumere Ordines ab Episcopo, in cuius Diocesi sunt cum dimissionis propter Episcopum, t. 1. n. 17. p. 210
 Novitij professionem potest Superior prolongare per sex menses, t. 1. n. 81. p. 115
 Imò ad summa libitum, ibid. n. 82
 Novitij absoluti à censuris iuxta ingrediendi Religionem, si statim non ingrediantur, vel postquam fuerint ingressi sponte egrediantur, an eas relabentur, t. 1. n. 33. p. 259
 Novitius propter morbum expulsus paratus ad redeundum an teneatur, ibid. n. 34
 Impediens, ne quis Religionem ingrediant vel etiam iam Novitium ab ea extrahens, vel iniuriam litigiosa recipiens post monitionem, est ipso facto excommunicatus, tom. 1. pagina 294
 Novitij in articulo mortis constituti possunt professionem emittere, etiam non completo anno Novitatus, modo habeant etatem legitimum, t. 2. n. 3. p. 259
 Novitij habentes animum perseverandi in articulo mortis constituti, possunt eligere confessorum, qui eos ab omnibus casibus absolvat, & indulgentiam plenariam largiatur, ibid. n. 4. vide n. 5. ibid.
 Novitiorum ad Religionem recipiendam condiciones terminantur, t. 1. numero 6. pagina 313
 Novitius ad Religionem recipere ad quos pertinet, ibid. n. 7
 Novitij profici si stent sub eisdem M. gistri per duos, aut tres annos, ibid. §. 15. pag. 317. & num. 254 pag. 318
 Ad habitum non recipiantur, nisi in Consensibus designatis, ibid. §. 11. & 12. p. 392
 Novitij nondum habitus Religionis induti, brevis tamen induendi, si decedant, possunt abique Parochorum consensu in nostris Monasteriis sepeliri, & gaudere omnibus privilegiis statum, tom. 1. n. 3. pag. 381
 Possunt absolvi ab omnibus casibus, à quibus alij Religiosi, ibid. n. 11. p. 383
 Impedientes, & molestantes volentes Religionem ingredi, sunt excommunicati, ibid. n. 39. p. 388
 Raptus Novitium à Monasterio, capite puniuntur, ibid.
 Sed haec intelligi debent de Novitiis habitibus, ibid.
 An qui impedit precibus importunis incurrat, ibid.
 Quam male faciant parentes, qui impediunt suos filios, ne Religionem ingrediantur, monentur admodum exemplis, ibid. n. 40
 Et hanc censuram incurrunt non solum molestantes inducendos ipsos, sed etiam minantes Superioribus, vel eorum amicis, &c. Dilectos recipi volentibus, ibid. n. 43

Index Rerum,

Novitios ad Religionem recipere in ordine nostro
potest Provincialis cum tribus sociis per Constat.
Sexti V. t. 1. p. 452
Modo tamen tales receptiones referantur in Ca-
pitulo Provinciali, vel Generali, ibid. §. 3
An Correctores vrbis possint Novitios recipere,
ibid. n. 30. p. 473
Novitiorum professio registranda est in aliquo libro,
& quam fidem faciat dictus liber, ibid. num. 8.
pag. 488

Novum.

Novum non est in mundo malos maledictos insequi
bonos, permittente sic Deo, ad bonorum virtutem
exercendam, t. 1. q. 1. c. 15. §. 1. p. 80

Nuntius.

Nuntij Papæ non possunt concedere privilegia fratri-
bus particularibus, t. 2. n. 3. p. 516

O

Obedientia.

Obedientia est præceptum Religionis fundamen-
tum, t. 1. n. 1. p. 324
Obedientie forma, t. 3. lit. O. c. 1. p. 92

Eiusdem ad petitionem, ibid. c. 2
Forma obedientie visitandi Sanctam Mariam Lau-
retanam, ibid. c. 3
Forma obedientie per modum transitus. ibid.
Superiores debent esse parci ad concedendas obe-
dientias, etiam ad pias causas, ibid. cap. 3. num. 1.
pag. 93

Quas circumstantias deceat apponere. ibid.
Obedientie antequam exequantur, debent ostendi
Provincialibus, è quorum Provincia discedunt,
ibid. c. 4. n. 9. p. 95

Obedientia quid sit, tom. 1. quæstione 1. capite 1.
pag. 1

Obedientia perfectionis & necessitatis, quæ, ibid.
cap. 2. p. 2
Materialis & formalis quæ. ibid.

Necessaria est in Religionibus, ibidem, capi-
te 3
Eius obiectum est præceptum tacitum, vel
expressum Superioris, ibidem, capite 4. pa-
gina 3.

Obedire non tenetur subditus Superiorem suo, si hic
suum voluntatem expressè, vel interpretatiuè non
manifestat, ibid. p. 4

In omni obedientia aliquæ conditiones intel-
ligendæ sunt, ibid. capite 12. pagina 30. & se-
quentibus.

Non est contra obedientie votum proponere
causas, quare obedire non possumus, ibid. c. 14.
pag. 34

Sed si propositis causis adhuc Superior persi-
stat in sua voluntate, obedire tenemur, ibi-
dem.

Modo tamen id quod præcipitur, non sit vel
impossibile, vel contra Dei legem, &c. ibi-
dem.

Obedientie motiva, ibid. c. 32. p. 136

Obedientie effectus. ibid.

Obedientie laudes, ibid. p. 137

Oblatio.

Oblatio quid sit, t. 1. n. 125. p. 270

Ex quibus causis debeat, ibid. n. 126

Reditio eius sub mortali obligat, ibidem, nu-
mero 127

Oblationem facere prætermittens in Missa sine scan-
dalo non peccat, ibid. n. 128. p. 271

Oblationes solvere recusans potest puniri, ibi-
dem.

Oblationes tripliciter recipiuntur à Religiosis, ibid.
num. 130

Quæque possunt trifariam vti, ibid. n. 131

Oblatus.

Oblati qui se, & sua Religioni obulerunt, qui-
bus privilegia fruuntur, tom. 1. numero 33.
pag. 386

Oblati nostri ordinis sunt testes idonei in quacum-
que causa, si sint virtuosus, tom. 2. numero 3.
pag. 496

Oblati in ordine nostro repellendi ab accusatione,
seu testificatione contra Prælatos, tom. 1. q. 1. c. 18.
pag. 46

An possint transire de vna Religione ad aliam,
ibid. c. 24. §. 1. p. 74

Oblati & laici an teneantur sub mortali ad officium
sibi à Regula præscriptum recitandum. ibid.

Oblati, aut laici Prælati inferantes possunt Ca-
lices tangere, tom. 2. quæstione 3. cap. 8. num. 4.
pag. 143

Oblatus, aut laicus ordines sumens extra obedien-
tiam Prælatorum, omni honore Clericali priva-
tur, & ad primum statum redire cogitur, t. 2. q. 3.
c. 7. n. 27. p. 242

Oblati habentes breue Apostolicum transendi ad
statum Clericorum, non possunt ordinari, neque
transire absque licentia Prælatorum, t. 3. lit. O. c. 6.
num. 5. p. 96

Obligare, Obligare.

Obligatio duplex, tom. 3. littera Z. cap. 3. num. 6.
pag. 156

Obligati tripliciter quis potest, tom. 2. q. 3. cap. 5. n. 2.
pag. 229

An Religiosus ex contractu inito absque licentia
Prælati obligetur, ibid. n. 4. p. 230

Obligare se potest Prælati suis subditis, ibidem,
num. 9

Obseruantia.

Obseruantia quid sit, tom. 2. quæst. 2. cap. 3. §. 17.
num. 159. p. 117

Occisio.

Occisio quomodo possit reservari in Religionibus,
t. 2. q. 3. c. 2. n. 38. p. 216

Oculium.

Oculium quid significet, tom. 1. numero 42. pa-
gina 196

Oculus.

Oculus est principium fornicationis, t. 1. quæst. 3. c. 1.
pag. 158

Oeconomus.

Oeconomus non desinit esse æqualis distributor
ex eo quod plus indigentibus tribuat, t. 1. q. 1. c. 5. n. 8.
pag. 44

Officiales.

Officiales Papæ qui sint, t. 3. lit. Z. c. 3. Append. 4. n. 1.
pag. 163

Officiales manuales, an & quomodo possint ad
arbitrium Superiorum tolli, tom. 2. q. 1. cap. 4. §. 4.
num. 92. p. 36

Officiales Conventus in Ordine Minorum quo-
modo possint fieri à Prælati, tom. 1. §. 5. pa-
gina 300

Officium.

Officij divini omisio in choro Ecclesiarum Regula-
rium, quale peccatum sit, tom. 2. quæst. 1. c. 4. §. 5.
num. 124. p. 40

Officium P. N. Francisci celebrandi, & imaginem
eius pingendi facultas conceditur, t. 1. §. 4. p. 306.
p. 337

Officium

& Verborum.

Officium diuinum an possit dici mentaliter, t. 1. n. 4.

pag. 352

An possit dici Matutinum sequentis diei antequam sit omnino perfoluim officium presentis diei, ibid. n. 5

An in officio diuina celebranda possint se Regulares conformare Ecclesie matricis, ibid. n. 6. p. 353 & ibid. n. 56. p. 358

Pro supplendis defectibus commissis in officio diuino habent Regulares aliqua privilegia, ibid. n. 7. pag. 355

Officium diuinum seculanibus indulgentie conceditur, ibid. n. 8

Ab Officio diuini recitatione, quando excusentur Regulares, ibid. n. 9

Decretum Congregationis Rerum circa recitationem diuini Officii, ibid. n. 16. p. 358

Prædicatores infirmi, & alij possunt aliquo casu supplere recitationem diuini Officii, recitando aliquos Psalmos de licentia Superioris, ibid. n. 57. pag. 359

Infirmi cum sola Medici licentia possunt abstinere a recitatione diuini Officii, ibid.

Potest Prælati Regularis præcipere fratribus imperiti, qui non valent cum aliis officium recitare, ut ab illo recitando abstinere, & loco illius dicant officium licetorum, ibid. n. 58

Officia mortuorum non possunt Parochi in Ecclesiis Regularium facere, contra illorum voluntatem, t. 1. n. 27. p. 359

Officia diuina canere non possunt Minores, sed recitare, t. 1. §. 3. p. 361. & ibid. n. 1. p. 363

Officiorum nomine quid intelligatur, t. 1. num. 97. pag. 366

Opera.

Opera bona nostra duobus modis possum aliis applicare, t. 2. q. 3. c. 6. n. 2. p. 364

Quæ sit differentia inter participantem per modum meriti, ac per modum satisfactionis, ibid. num. 3

Ea operibus aliorum potest quis duobus modis mereri, ibid. n. 6. p. 365

Opera satisfactoria subditi an possit Prælati applicare absque operantis voluntate, & quid de operibus meritorius, t. 2. q. 3. c. 6. n. 3. p. 364

Opus bonum applicatio ad vltimus satisfactionem tripliciter fieri potest, ibid. n. 7. p. 365

Opinio.

Opinio quæ potius eligenda, tom. 5. sum. 10. pag. 368

Oracula.

Oracula viæ vocis etiam a Cardinalibus subscripta reuocantur, tom. 2. Constit. 18. Urbani VIII. pag. 379

De quibus oraculis intelligatur, ibidem, num. 1. pag. 380

Indulgentie non comprehenduntur sub ista reuocatione, ibid.

Neque oracula communicantia aliquod privilegium iam per Apostolicum diploma concessum, ibid. n. 3

Neque oracula declarantia aliquod privilegium, ibid. n. 3

Neque ea quæ iam sortis sunt effectum, ibid. num. 4

Oratio.

Orandum est pro defunctis decedentibus post receptam absolutionem generalem, t. 3. lit. A. c. 6. n. 12. pag. 6

Oratio pro eo qui in excommunicationis mortuus est, quomodo possit, ibid. c. 2. n. 1. p. 2

Tom. III.

Oratio.

Oratio Mentalis est vnicum Prælatorum solatium, t. 2. q. 3. c. 9. n. 6. p. 246

Oratio Mentalis an possit a Superiore præcipi, t. 2. q. 1. c. 6. p. 11

Orationes specialiter oblatas plus prodesse quàm communes, de fide est, tom. 2. q. 2. c. 1. p. 60. 6. 6. pag. 255

Orationes multorum simul conuictorum plures faciendæ, quàm singulorum, t. 3. lit. C. c. 3. p. 16

Ordinare.

Ordinare possunt Episcopi Regulares absque examine, si dendo attestationi Prælatorum eorum, tom. 1. q. 3. c. 7. n. 3. p. 258

Prælati differentes mittere subditos ad ordines usque ad tempus, quo Diocesani ordinationes non celebrat, ut possit mittere ad quoscumque, an peccata, ibid. n. 5

Episcopi tenentur stare attestationi Prælatorum Regularium, quod Diocesani ordinationes non celebrat, ibid. n. 5

An mittens ad Ordines sumendos ad alientem Episcopum, effectus non sequitur in parvas incidas, ibid. num. 5

Ad effectum tantum Ordinum sumendorum, an possint Prælati aliquem localem constituere, ibid. num. 7

An teneantur Regulares Ordines sumere ab alieno Episcopo celebrante Ordinationes in locis, in quibus habitant, de Episcopi Diocesani licentia, ibid. n. 8

Dispensare Regulares super interdictis ad Episcopum spectat, ibidem, numero 9. pagina 259

Vtilitas aut necessitas Ecclesie ad effectum talis dispensationis, quando adesse censetur, ibid. num. 10

Extra tempora nullis Regulari ordinari potest, ibid. n. 11

Ordinari possunt Regulares in Indis extra tempora, tom. 3. littera O, capite 6. numero 2. pagina 95

Forma dimissoria ad Ordines, ibid. cap. 5. & 6.

Quantum ducens istæ dimissorie, ibid. cap. 6. n. 5. pag. 96

Morte concedere phyfici, vel moraliter, in ordine nostro expiant, ibid. n. 4

Privati voce actus, vel passus ordinari non possunt, ibid. n. 6. p. 97

Ordinari non possunt corpore vincti, quinam tales sint declarare ad Prælatos concedentes dimissorias spectat, t. 2. q. 2. c. 4. n. 24. p. 158

Ordinari potest novitius habens requisitas, ibid. q. 3. c. 1. §. 3. n. 121. p. 186

A quo Episcopo, ibid. n. 122. p. 187

Ordinari potest Regularis, qui bene legat, & canat, etiam si linguam Latinam non callent, ibid. q. 3. c. 7. num. 20. p. 141

Ordinatus per saltum, quas penas incurrat, & quis possit cum absolueret, ibid. n. 3. p. 140

Qui dubitat an primum tonsuram receperit, non tenetur eam repetere, ibid. n. 15

Dare litteras dimissorias ad Ordines, ad Prælatos Regulares spectat, ibid. n. 16

Ordinatus sine dictis litteris, quas penas incurrat, ibid. n. 17

An Prælati gressu possit dictas litteras denegare subditi, ibid. n. 19. p. 141

Ordinari non possunt Regulares non professi, tom. 1. num. 37. p. 110

Ordinari possunt Religiosi Societatis 1857 extra tempora

Index Rerum,

tempora in tribus dominicis, vel festis ad sacros
etiam Presbyteratus ordines, ibid. n. 38
Ordinari potest etiam ad Presbyteratum Regularis,
minus literatus, modò sciat legere, & cantare in
choro, cum aliis, ibid. n. 39. p. 348
Ordinarius.
Ordinarii iurisdicção sua est interpretanda, l. 2. n. 25.
pag. 495
Ordinationes.
Ordinationes plurimas pro Regularium reformatio-
ne, vide l. 2. §. 18. p. 393
Ordinationes pro novitiorum educatione, ibid. §. 79.
pag. 397
Ordinatus.
Ordinatus ordine Presbyteratus ante tempus non sit
irregularis, ex ceteris actus solis Sacerdotibus con-
venientes, l. 2. n. 24. p. 247
Ordinatus ante tempus non sit irregularis ex ceteris
ordines tunc suscipiens, ibid. n. 25
Ordinatus ante tempus ad Sacerdotium sit irregu-
laris, si dicat solemniter collectam in choro, ibid.
num. 26
Similiter si benedicat mensam, ibid.
Ordinatus ante tempus bona fide non incurret pec-
nam suspensionis, ibid. n. 27
Nec, etiam si deinde mala fides adveniat, ibid.
num. 29
Peccat tamen quoties celebrat, ibid. n. 30
Ordinatum ante tempus in foro conscientie absolvit
Prælati Regularis, ibid. num. 31. & ibid. n. 34.
pag. 242
Et etiam super Irregularitate dispensare potest, si
celebraverit, ibid.
Non solum in malè susce-
pta ministrat, sed etiam
ut ad alios promoveatur, ibid.
In foro autem contentioso non possunt, ibid.
num. 36
Ea communicationem, quam fert Episcopus,
ne quis ad ordines accedat, nisi habilis, in-
currunt etiam Regulares, ibidem, numero 39.
pag. 243
A qua tamen absoluit Prælati Regularis, ibid.
num. 40
Ab ista autem excommunicatione ferenda abstinere
debent Episcopi, ibid. n. 41
Literas dimissionis ad Ordines Regularibus dat
illorum Prælati, ibid. n. 23. p. 258
Et valent etiam Prælati, vires, vel officio functi.
ibid.
Sed non ducunt nisi ab una ordinatione ad aliam,
ibid.
Regulares Ordinandi solum de Grammatica, &
Doctrina examinari debent, ibidem, §. 12. pa-
gina 343. Et declaravit Sacra Congregatio tem-
poris Sixti V. immò ipsi Sixtus, ut refert Ro-
driguez in sua Bulla, in vltima vocis oraculo Gre-
gorii XIII.
Ordo.
Ordo Minorum existit ad Iurisdicção Ordina-
torum, l. 1. §. 7. p. 203
Et sententia contra talem exemptionem datur,
nulla fuit, ibid. §. 10. p. 204
Ordines suscipere a quocumque Episcopo poterant
Regulares, tom. 2. §. 6. p. 253. & ibid. n. 21. p. 258. &
l. 2. §. 9. p. 290
Nunc non nisi à Diocesano, tom. 1. num. 33.
pag. 209
Ipso autem absente, & concedente alij Episcopo
ordinationes celebrare, non tenentur Regula-
res ab ipso Ordines suscipere, ibidem, nume-
ro 24
Et habitantes in locis nullius Diocesis, tenen-

tur recipere Ordines à viciniori, ibid. num. 36.
pag. 210
Ordines suscipiens ante determinatum tempus in-
currit peccatum suspensionis ipso facto, l. 1. n. 20.
pag. 240
Que suspensio, cum ad ætatem legitimam perue-
nit, cessat, ibid. n. 22
Ordinem Presbyteratus sumens ante legitimam æta-
tem non sit irregularis, eo quia cum Episcopo ce-
lebrat, ibid. n. 23. p. 241
Ordinem Presbyteratus olim Minimi anno 22. fuit
ætatis sumere poterant, ibid. §. 16. p. 242
Ordinibus sacris non insigniis celebrans, aut con-
fessiones audiens, degradari debet, & curie se-
culari tradi puniendus, etiam si annum 25. non
attulerit, modò 20. compleverit, tom. 2. Confess. 6.
Vibani V III. p. 200
Ordines minores possunt suis subditis Abbates con-
ferre, l. 2. q. 3. c. 7. n. 21. p. 243
Etiam novitii, ibid. n. 22
Non tamen sibi non subditis, ibid. n. 23. p. 243
Ad ipsum vero Abbatem spectat super interdictis
dispensare, ibid. n. 24
Superiores Mendicantium non possunt ordines
conferre, ibid. n. 25
Nullus Episcopus potest Regulares ordinare in
propriis Regularium domibus, ibid. n. 26
Ordines suscipere non possunt amentes, aut poten-
tes morbum caducum, etiam si sint liberati, ibid.
num. 28
Ordines sumere tenentur Regulares ab Episcopo, in
cuius Diocesi sunt locales, ibid. n. 29. p. 257
Orium.
Orium vietum detestabilissimum, tom. 1. q. 1. c. 28. §. 4.
pag. 103
Est causa multarum tentationum, ibid. q. 3. cap. 2.
pag. 161
Claustralibus maxime perniciosum, ibid.

P

Pallium.

PActa, que non sunt confirmata à Generali, vel Ca-
pitulo Generali, non valent, l. 1. §. 3. p. 275. vide
§. 9. p. 342. & n. 2.

Papa.

Papa potest concedere, ut pro una Missa recipiantur
plura stipendia, l. 1. n. 1. p. 316
Papa est omnium Religionum proprius generalis, l. 2.
num. 9. p. 198
Papa quando dicatur Canonice intrare in Papatum,
l. 1. n. 4. p. 373
Si conferat alicui beneficium manuale, quod con-
fueverit providere per Abbatem, si ille delictum
committat, poterit ab Abbate puniri, l. 2. n. 70.
pag. 463
Si concedat alicui Religioso privilegium, an &
quando possit illud à Prælati revocari, ibid. n. 71
Quando eligit Generalem, v. g. iure devolutionis,
vel motu proprio electus subiacet omnibus legi-
bus, quibus subiacent alij Generales, ibid. n. 72
Si simpliciter dividat, vel vniat, vel erigat aliquam
Provinciam, an possit Capitulum generale de illa
aliter dispendere, ibid. n. 73
Pape decreta quomodo interpretanda, ibid. num. 91.
pag. 467
Papa potest vota Regularium irritare, non tamen vota
secularium, l. 2. q. 3. c. 3. n. 26. p. 224
Est pater Regularium iure potiori quàm aliorum
Clericorum, seu Christianorum, ibid.
Tenetur magis favere Regularibus quàm aliis, ibid.
Religiosis

& Verborum.

Religiosus creatus in Papam, an possit consentire iniurio Prælati, *ibid.* quest. 3. cap. 4. num. 9. pag. 216

Paralyticus.

Paralytici non possunt eligi ad dignitates, *l. a. q. 1. c. 4. num. 11.* p. 137

Parochus.

Parochus an possit in Correctionem eligi, *l. 1. q. 1. c. 7. num. 30.* p. 61

Parochus Regularis approbatus ab Episcopo ad curam animarum non potest à succellente examinari, nisi examinatus etiam alij Parochij, *l. 1. in. C. c. 1. num. 1.* p. 15

Parochus potest concedere licentiam viro docto, videlicet, suis vicibus in sua Ecclesia prædicari, *l. 1. q. 1. c. 2. a. 2.* p. 67

Parochi non possunt facere officia defunctorum, qui deferuntur ad Ecclesias Mendicantium ipsius inuile, *l. 5. n. 19.* p. 384

Parochi qui nolunt leuare corpora defunctorum, nisi tot vocentur Clerici, quot Regulares, vide verbo, *Sacram.* Parochi, qui plus exigunt ab his, qui volumini sepeliri in Ecclesiis Regularium, quam si sepeliuntur in alijs, sunt excommunicati, *ibid.* n. 8. pag. 389

Parochos assignare, qui absque approbatione Episcopi possint confessiones audire, non possunt Prælati Regulares, *ibid.* n. 21. p. 592

Parochus Regularis approbatus ab Episcopo, si amouetur à suo Prælati, poterit confessiones audire, & si deinde restituitur, non indiget noua Episcopi approbatione, *ibid.* n. 23

Potest dictus Parochus Regularis suas omnes confessiones commendare, non tamen ut eas in confessione audiat absque approbatione Episcopi, *ibid.* num. 3

Parochi non possunt cogere hæreticos defunctorum, ut fuerint celebrare Missas in suis Ecclesijs Parochialibus, *l. 1. Const. 10. Vrbani VIII.* p. 521

Participatio.

Participationum forma, *l. 3. lib. P. c. 1.* p. 97

Paruifermia.

Paruifermia quid & quæ peccatum, *tom. 1. q. 2. c. 3. §. 19. n. 190.* p. 123

Paruitas Materie.

Paruitas materie excedit à mortali, *l. 1. q. 1. c. 5. p. 5. & ibid.* §. 4. p. 9

Pascha.

Paschatis nomine quid intelligatur, quando dicitur, quod quilibet rector semel in anno in Paschare Eucharistiam sumere, *l. 1. n. 21.* p. 247

Pater.

Pater spiritualis sollicitus multum prodest ad castitatem seruandam, *l. 1. q. 3. c. 2.* p. 153

Patiencia.

Patiencia quid, eius laudes, Prælati in primis necessaria, *tom. 2. q. 1. c. 2. cap. 3. §. 19. num. 191.* pag. 123

Quomodo conera ipsam peccetur, *ibid.*

SS. Patroni.

SS. Patroni Civitatum quomodo eligendi à Populo, *l. 1. Const. 21. Vrbani VIII.* p. 522

Pauperes.

Pauperes Mendicantes non permittuntur in Ecclesijs elemosynas petere, *l. 5. n. 21.* p. 276

Paupertas.

Paupertas Religiosa quid sit, *l. 1. q. 1. c. 3. num. 10.* p. 137

Paupertas Religioni necessaria, *ibid.*

De essentia paupertatis quæ sit, *ibid.* c. 2. p. 138

Paupertati Religioz quinque obstant, *ibid.* §. 3. p. 141

Paupertatis indicia, *ibid.* c. 3. p. 154

Effectus, *ibid.* p. 153. Laudes, *ibid.*

Pax.

Pax quotuplex, *tom. 2. quest. 2. cap. 3. §. 3. n. 17.* pag. 94

Eius laudes, *ibid.* n. 18

Deplenda loca in quibus non est, *ibid.* num. 19. pag. 95

Quomodo restituenda in Religionibus, *ibid.* n. 21. pag. 96

Quomodo conferenda, *ibid.* n. 22

Ad pacem possunt Prælati Regulares dissidentes tentis cogere, *ibid.*

Pacem dare quis teneatur pro iniuria facta à Monacho, *tom. 2. quest. 3. cap. 1. §. 4. numero 226.* pag. 187

Peccare.

Peccare ex contemptu quid sit, *tom. 1. q. 1. c. 5. §. 12.* pag. 7

Peccare ex contemptu in quacunque re leui, est mortale, *ibid.*

Peccare potest Religiosus contra statuta ad nullam culpam obligantia quatuor modis, *ibid.* q. 1. c. 5. §. 2. pag. 8

Pecatum.

Pecata extra Sacramentum penitentie non remittuntur, *tom. 3. lit. A. c. 6. n. 10.* p. 6

Pecati nomine venit aliquando peccata, *ibid.*

Pecata contra bonum commune, quæ, *l. 3. lib. D. c. 2. num. 2.* p. 17

Quæ differentia sit quondam demeritationem inter peccata contra bonum commune, & solius committentis, *ibid.* n. 3. p. 18

Pecata extrinsecis an sint contra bonum commune, *ibid.* num. 4

Pecata in damnum communitatis, & in damnum rectorij, quæ sint, *tom. 1. q. 1. c. 5. §. 2. a. 2.* p. 40

Pecatum occultum potest dici tripliciter, *tom. 1. q. 1. cap. 16.* p. 16

Pecatum publicum quando dicitur, *ibid.* §. 2. p. 39

Peculium.

Peculium quid sit, *tom. 1. q. 2. c. 2.* p. 138

Peculij nomine quid intelligatur, *ibid.*

Peculium quatenus includit bona mobilia possunt habere Religiosi, *ibid.*

Peculium Religiosorum triplex, *ibid.*

Peculium prout includit res immobiles, seu aliquos annuos census possunt habere Regulares de licentia Prælati, *ibid.* §. 1. p. 139

Peculium expendendum in usus illicitos non potest subito à Prælati concedi, *ibid.*

Bene tamen in usus licitos, licet indeterminatos, *ibid.*

Peculium concessum Religioso debet esse moderatum, *ibid.*

Qualiter possint excusari Religiosi habentes amplissimos redditus, *ibid.*

Peculij concedendi, quæ sit iusta causa, *ibid.* §. 2. pag. 141

Peculij retinendi licentia an sit semper à superioribus impetranda, *ibid.* p. 142

Pensio.

Pensio quid sit, *tom. 1. n. 136.* p. 178

Percussio.

Percussio triplex, grauis, mediocris, & levis, *l. 1. q. 3. cap. 2. n. 58.* p. 116

Quando iuvenes iocando se etiam choletice percussus, non sunt excommunicati, *ibid.* n. 19

Quando duo Religiosi inuicem se percussus, & unus eorum promouetur, non sunt ambo declarandi excommunicati, sed solum qui promouetur, *ibid.* n. 60

Nec item est excommunicatus percussus sibi iniuriantem, nec item secularis percussus monachum

Index Rerum,

sibi, vel suis instantem, ibid.
 Percutendi Clericum voluntatem habens, si Litu-
 percutiat, non est excommunicatus, ibid. q. 3.
 cap. 4. n. 20. p. 126

Permutatio.
 Permutatio rerum spiritualium an sit Symonia, t. 3.
 lit. E. cap. 7. n. 9. p. 46

Perpetuum.
 Perpetuum quomodo dicatur in iure, t. 3. lit. C. cap. 1.
 ad 2. p. 16

Persecutio.
 Persecutio quid, tom. 2. q. 3. cap. 3. §. 19. num. 192.
 p. 134
 Quomodo contra eam peccetur, ibid. n. 193

Personae.
 Personarum nomine quid intelligatur, t. 1. n. 97. p. 166
 & tom. 2. n. 3. p. 165

Pertinacia.
 Pertinacia quid, & quae peccatum, t. 1. q. 1. c. 3. §. 19.
 num. 193. p. 184

Pessis.
 Pessis tempore Superior Conventus fugere non po-
 test deferto Consensu, t. 1. q. 1. c. 11. p. 19. & t. 1. q. 1.
 cap. 7. n. 16. p. 19
 Nisi necessitati spirituali, & corporali subsidio-
 rum provisisset, ibidem tom. 1. quest. 1. cap. 11.
 pag. 29

Pessis infectis Religiosis inferre iussus Regularis
 obediens tenetur, ibid.
 Exeris pessis infectis iussus inferre Religiosis,
 obediens non tenetur, ibid.
 Exceptio tamen casu necessitatis, ibid.
 Religiosi, qui specialiter se obligant ad seruien-
 dum infirmis tempore pessis fugere non possunt,
 ibid.

Pessis tempore possunt Fratres Minimi comedere car-
 nes, siue pessis proveniat ab infectione aeris, siue à
 contactu, tom. 2. n. 61. p. 463

Pessis tempore tenentur mendicantes Sacramenta
 fidelibus ministrare, & subditi tenentur suis Superio-
 ribus id precipientibus obedire, ibid. n. 62
 Intellige tamen defectu Parochorum, ibidem nu-
 mero 63
 Item tenetur Praelatus mittere suos subditos ad lo-
 ca Dioecesis vicina pestis infecta pro dicta admini-
 stratione, ibid. n. 64

Prudentia uti debet Praelatus in istis missionibus, ibid.
 num. 65

Praelatus an teneatur inuicere subditum peste infe-
 ctum cum periculo vitae, ibid.
 Subditus recusans obedire Praelato in supradictis
 casibus, potest violentia cogi, ibid.
 De his qui decedunt inferiundo peste infectis fa-
 cit commemorationem Ecclesia, tanquam de Mar-
 tyribus, ibid.

Pessis tempore transactio decrevit Urban. VIII. quod
 in statu Mediolanensi Regulares habitum novitii
 non tribuerent, ibid. p. 464

Pietas.
 Pietas quid sit, tom. 2. q. 2. cap. 3. §. 17. num. 158.
 pag. 17

Pedagra.
 Pedagra quomodo sanari possit, tom. 2. q. 1. c. 3. §. 12.
 num. 118. p. 129
 Unde proveniat, qui sancti est laborant, ibid.
 Morbus hereditarius est, ibid.
 Contra illam nil valet lapis Philosophorum Al-
 chimistarum, ibid.
 Ea laborantes, quomodo excludantur à dignitati-
 bus, ibidem quest. 2. capite 4. numero 10. pa-
 gina 137

Pena.
 Penae infligendae Regularibus deferenda sunt ex
 statuta Religionis, tom. 3. lit. S. cap. 3. num. 5.
 p. 131

Pena quomodo infligi possit aliquando sine culpa,
 tom. 1. q. 1. c. 5. p. 6

Pena privationis non obligat in conficiendis, t. 1. n. 19.
 p. 181. Pro qua facit optimam legem in C. de homic.
 in 6. sine.

Pena infensionis, & excommunicationis incurritur
 ipso facto, tom. 2. n. 20. p. 185

Penitentia.
 Penitentiae salutares, quae, tom. 2. numero 30. pa-
 gina 355

Pollutio.
 Pollutio voluntaria, an possit referuari, t. 1. q. 3. cap. 2.
 num. 15. p. 113

Pontifex.
 Pontifex potest cogere Regularem ad acceptandum
 Episcopatum, tom. 1. quest. 1. capite 10. pa-
 gina 18

Non potest precipere Religiosis aliquid, quod sit
 simpliciter supra ipsorum regulas, ibid. q. 1. c. 8. §. 2.
 pag. 17

Potest subducere Religiosos quoscunque visitandos
 Religiosis alterius professionis, ibid. q. 1. c. 8. §. 2.
 pag. 47

Pontifex in suis constitutionibus nunquam intendit
 derogare statuta particularium locorum, nisi ex-
 pressè deroget, tom. 1. q. 1. c. 11. p. 61. & ibid. cap. 27.
 pag. 92

An teneatur ad dignitates Ecclesiasticas digniores
 eligere, ibid. q. 1. c. 31. §. 4. p. 122

Quando statuit aliquid ex motu proprio, seu de
 plenitudine potestatis, non se alligat sacris canonici-
 bus, ibid. q. 2. c. 2. §. 1. p. 152

Quae sit differenda inter motum proprium, & alia
 statuta, ibid.

Portio.
 Portio Canonica non soluitur à Regularibus, tom. 1.
 n. 71. p. 163

Quid sit Portio Canonica, ibid.

Possessio.
 Possessio quid sit, tom. 3. quest. 2. capite 2. pa-
 gina 138

Potestas.
 Potestas Monasterii tota est apud Praelatum, & dicit
 triplicem iurisdictionem, tom. 2. quest. 1. c. 5. n. 4.
 pag. 43

Præcedentia.
 Præcedentia inter Regulares, quomodo sit constiten-
 da, tom. 1. n. 27. p. 378

Quomodo ea intelligatur inter Religiosos eius-
 dem Religionis, ibid. n. 28

Præcedentia declaratio inter Regulares diversarum
 Religionum, tom. 2. p. 418

Præcedere.
 Præcedendi ius in Religione S. Francisci de Observan-
 tia quibusnam competat, tom. 2. §. 1. p. 413

Præcedere debent Laici Capueinorum ex Congreg.
 decreto, ubique notitios Clericos, tom. 2. §. 1.
 pag. 410

Præceptum.
 Præceptum quod est obiectum obedientiae, semper
 obligat ad aliquam culpam, tom. 2. quest. 1. c. 4.
 pag. 5

Præcipere.
 Præcipere secundum, supra, contra, præter, infra regu-
 lam, quid sit, tom. 1. q. 1. c. 8. p. 15

Et in quibus ex dictis modis teneatur subditus
 obedire Praelato, & in quibus non, ibidem &
 seq.

& Verborum.

Prædicatio.

Prædicatio quid, tom. 2. q. 2. cap. 3. §. 12. n. 114
p. 110

Quando sit peccatum mortale, ibid. n. 118

Prædicare.

Prædicare non possunt Regulares sine Prælati licentia,
tom. 1. q. 1. c. 22. p. 66

Contra facientes excommunicantur, ibid. p. 67

Prædicandi dantes licentiam Prælati subditis non
idoneis peccant mortaliter, ibid.

Prædicationis tempore Prædicatores comitia non
frequenter, ibid.

Nec multum se in audiendis confessionibus occu-
pent, ibid.

Prædicare ut possunt Regulares in Ecclesiis sui Ordinis
quid requiratur, ibid.

Et quid ad hoc ut prædicare possint in Ecclesiis,
quæ sui Ordinis non sunt, ibid.

Regulares semel admissi ab Episcopis in Prædica-
tores, cum iter terra, sub mari agunt, possunt ubi-
que non contradicentibus Parochis prædicare,
ibid.

Regularis prædicans in Ecclesiis, quæ sui Ordinis
non sunt abique licentia Episcopis, oco potest ab
eodem puniri, ibid. & seq.

Regulari semel approbatus ab Episcopo ad prædi-
candum non potest ab eo abique rationabili causa
suspendi, ibid. n. 68

Neque potest ab eodem Episcopo cogi, ut iterum
prædicetur, & examinetur, ibid.

Regulares quomodo possint prædicare contra-
dicente Episcopo, ibid.

Prædicare possunt Diacni Regulares da licentia s. o-
rum Prælatorum, tom. 1. q. 1. c. 22. p. 68

Imò & Clerici minoribus ordinati, ibid.

Regularis suspensus ab officio prædicandi, si prædi-
cat, non sit irregularis, ibid.

Prædicare possunt in suis Ecclesiis ad libitum suum
mendicantes, tom. 2. §. 3. p. 129

Sed vide ibid. n. 7. p. 294 & §. 8. p. 133

Prædicare in Ecclesiis, quæ sui Ordinis non sunt, non
possunt Regulares, sine licentia Ordinarii, in Ec-
clesiis vero sui Ordinis sine benedictione petita
saltem, licet non obtenta, t. 1. n. 20. & 21. p. 207.

& ibid. n. 9. p. 174. *faciant Caput. Omnis versus*

que fecit de penit. & rem. ibi. Postuler, & obtineat,

& cap. super Carcedram, §. in Ecclesiis Extraneis

de sepelie. quando enim licentia debet obtineri, ex-

pressis ponitur verbum, obtinere, vel aliud aquiva-

lens, alioquin possunt puniri, ibidem numero 22.

p. 207

Immo etiam possunt contradicente & prohibente
Episcopo, ibid. n. 9. p. 174

An dictam benedictionem teneant Regulares
personaliter recipere, ibid. n. 11. p. 175

Quid si Episcopus sit absentes, vel dare voluit, aut
distrahatur, ibid. n. 12. & 13

Prædicatores.

Prædicatores Ordinis Minorum de Observantia
elemosynas in concionando acquiritas, suis Pro-
vincialibus tenentur significare, tom. 1. §. 4. pa-
gina 438

Prædicatores, seu Dominici, ceteris mendicanti-
bus præferuntur, & quare, tom. 2. n. 2. pag. 273

Prædicatores Regulares non possunt examinari ab
Episcopis, tom. 1. n. 10. p. 174

Assignare prædicatorem in quacunque Ecclesia
potest Episcopus, ibid. n. 14. p. 175

Cuius expensis conducendus sit Prædicator, ibid.

Parochus si nolit ut prædicetur aliquo festo in sua Ec-
clesia, vel sit autem potestas secularis, cui obedien-
diendum, ibid. n. 15

Apolliz & fugitivi non sicut admittendi ad præ-
dicandum, ibid. n. 16

Prædicatores Regulares à suis Prælati approbati, ab
iisdem possunt reprobari, & suspendi ea rationabili
causa, t. 1. q. 1. c. 22. p. 68

Circa Prædicatores quæ disposuerit Concil. Tied.
ibid.

Prædicatores inquirendi forma, tom. 3. lit. P. cap. 2.
pag. 97

Eadem ad instantiam alicuius Prælati, ibid. cap. 3.

pag. 98

Eadem quando Civitas prædicatorem petit in spe-
cie, ibid. c. 4

Eadem quando Prælati vult se excusare, quod
non potest Prædicatorem mittere, ibid. c. 5

Eadem concessa à Generali generaliter, ibid. cap. 6.

pag. 99

Prædicatores, & Lectores an teneantur lectionare, t. 3.
lit. P. c. 6. n. 2. ibid.

Prædicatores, & Lectores legentes in precepto mortali-
an peccent, ibid. n. 4

Regulares etiam aore Ordines sacros possunt præ-
dicare, ibid. n. 3

Prælati.

Prælati munus importabile, tom. 1. quest. 1. c. 7. n. 2.
pag. 164

Prælati onus quàm arduum, ibid. q. 3. cap. 9. om. 6.
pag. 244

Prælatura.

Prælatatus quis appetat, tom. 1. quest. 1. c. 6. num. 3.
pag. 155

Quando peccatum sit Prælatatus appetere, ibid.
num. 4

Prælatatus procurare mortale est, ibid. om. 10.
pag. 16

Tribus modis procuratur, ibid. n. 11

Prælati.

Prælati quomodo solum voluntatem expresse, & quo-
modo interpretatiue manifestent, tom. 1. quest. 1.
cap. 4. p. 3

Prælati Ecclesiastici quotoplices sint, t. 1. q. 1. c. 4. §. 4.
num. 70. p. 32

Prælati Regulares quotoplices sint, ibid.

Prælati nomen dupliciter sumitur, ibid. n. 71

Prælati constituntur in commodum subditorum,
ibid. q. 1. c. 8. n. 12. p. 63

Debent secundum rationem dominari, ibid. n. 6.

pag. 58

Teneantur procurare bonum spirituale, & tempota-
le suorum subditorum in communi, & in particu-
lari, ibid. n. 13. p. 39

Et plerumque preceptum, ibid. n. 14

Prælati Regulares possunt suos subditos ad eorum
beneplacitum propter occulta delicta suspendere
ibid. q. 1. c. 8. n. 12. p. 63

Prælati mundana negotia fugiant, ibid. q. 3. c. 5. n. 32.
p. 234

Monentur ut materie Iudiciorum studeant, ibid.

quest. 4. p. 245

Prælati simpliciter mandans fieri aliquid, non obli-
gat, nisi eo modo, quo statuta Regula, t. 1. q. 1. c. 5.
§. 4. p. 9

Quomodo sit dicendus Prælati velle obligare sub
mortali, ibid.

Prælati quomodo opera subditorum possint in satisfa-
ctionem alienis applicare, ib. d. cap. 6. §. vi. p. 12

Et an subditis ipsis indigentibus, & iniurijs, ibid.

Prælati non potest hoc pacto præcipere: *Præcipio*
tibi hoc, non obstante quocumque scandalo, t. 1. q. 1.
cap. 7. p. 14

In multis casibus licita in iussu præcipere potest,
ibid. & seq.

Non

Index Rerum,

- Non potest à me tollere res meas, vt sibi attribuat
vel alio distrahatur, *ibid.*
Non potest reformare vnum Monachum, non re-
formatis aliis, *ibid.*
Si licitum iniussu præcipiat sub pœna excommu-
nicationis, & de facto subditum excommunicat,
quid faciendum *ibid.* **P.13**
Si præcipiat alicui rem iniustam coram Commu-
nitate, tenetur subditus tacere sub mortali, *ibid.*
Tenetur etiam tacere, qui talem subditum vellet
adiuuare, dicendo præceptum esse iniustum, *ibid.*
Non tenetur tamen si id præcipiet Prælatus in se-
cretis, nec iniustus, nec amicus, qui vellet ipsum ad-
iuuare, *ibid.*
Prælatus diuersis præcipientibus, quomodo obedire
teneatur subditus, *ibid.* §. vnic.
Prælatus siue Generalis, siue Provincialis potest per se
ipsum regulam iam collapsam reformare, **t.1.q.1.**
cap. 8. §. 1. **P.18**
Limitatur tamen in tribus casibus, *ibid.*
Prælatus non est Dominus sed dispensator, **ibid. §. 3.**
pag. 19
An possit facultates, & immunitates in regula con-
cessas subditis coarctare, *ibid.* §. 6. **P.23**
Non potest regulariter præcipere subdito, vt mor-
tis periculo se exponat, *ibid.* c. 9. **P.23**
Secretis moniis tanquam Pater, non potest reum
punire, nec iuridicè interrogare, *ibidem* cap. 16.
P.23
Prælatus Regularis in multis casibus potest deponi,
tom. 1. q. 1. c. 18. **P.45**
Prælatus Regularium quando teneantur in iudiciis om-
nes apices iuris seruare, *ibid.* cap. 10. p. 55. & seq.
Prælatus dantes licentiam suis subditis exiundi à Con-
uentu, absque utilitate, vel necessitate semper pec-
cant, *ibid.* cap. 23. **P.69**
Prælatus in Ordine nostro, an possit absque consensu
Conuentus nouitium ad professionem recipere,
tom. 1. q. 1. c. 26. §. 2. **P.89**
Quid si nolit Prælatus ex odio consentire, vt noui-
tius possit proficisci, *ibid.* **P.90**
An possit Prælatus contra voluntatem Capituli lo-
calis nouitium ad professionem recipere, *ibid.*
Prælatus excommunicatus notorius, & denunciatus,
an possit nouitium ad professionem recipere, *ibid.*
P.93
Quid, si sit suspensus, *ibid.*
Prælatus Regularis quomodo moncat Episcopum de
punitione Religiosi, qui cum scandalo deliquit,
tom. 3. lit. P. c. 7. **P.99**
Prælatus non potest pœnas à lege taxatas minuire,
absque iusta causa, **tom. 3. lit. P. cap. 16. num. 8.**
pag. 113
Quæ sint dictæ causæ iustæ, *ibid.*
Vna sunt merita delinquentis, *ibid.*
Et hoc intelligi, etiam si lex prohibeat pœnas mi-
nuere, *ibid.* n. 9
Potest etiam Prælatus pœnas augere, *ibidem* nu-
mero 10
Non licet apud Prælatum intercedere, vt pœnam à
lege taxatam minuat, *ibid.* n. 11. **P.114**
Post laicam sententiam non potest Iudex pœnam
minuere, *ibid.* n. 12
Prælatus sciens aliquem esse innocentem, licet alius
probetur nocens, non potest illum damnare, *ibid.*
num. 13
Prælatus, per quem Communitas non seruatur, non
est in officio sustinendus, *ibid.* lit. Z, cap. 3. **n. 19.**
pag. 119
Prælatis bonis Deus multa bona tribuit, & in hæc vita,
& in futura, **tom. 2. q. 2. c. 7. n. 5.** **P.163**
Prælatorum negligentium tres species, *ibid.* q. 2. c. 3.
- num. 48. **P.160**
Prælatorum miseria deploratur, *ibid.* q. 3. c. 9. num. 6.
P.244
Prælatorum nimia familiaritas vitanda, *ibid.* **quæst. 4.**
cap. vnic. n. 1. **P.245**
Prælatorum munia sex, *ibid.* q. 2. c. 7. n. 3. **P.164**
Prælatus Religionis debere esse eiuſdem Religionis,
est essentialis Religioni, *ibid.* q. 1. c. 5. §. 1. num. 66.
pag. 54
Prælatus Religiosorum debetur honor & reuerentia,
tom. 1. q. 1. c. 28. **P.95**
A suis subditis quidem ex debito legali, *ibidem*, pa-
gina 96
Etiam si mali sint, *ibid.*
Quibus modis exhibeatur iste honor Prælatis,
ibid.
Qui omittit hoc debitum soluere Prælatis, quomo-
do peccet mortaliter, *ibid.*
Quomodo castigentur à Deo, qui hoc debitum sol-
uere Prælatis contemnunt, *ibid.* **P.97**
Prælatus debent etiam suos subditos honorare, *ibidem*
Sed si nolint salutare subditos, an isti teneantur ni-
hilominus eos salutare, *ibid.*
Prælatus ægrè ferre non debent corrigi, **tom. 1. q. 1.**
cap. 28. §. 6. **P.104**
Prælatus, si quando est corrigendus, corrigi debet à
personis grauius, & quomodo, *ibid.*
Prælatorum defectus teneantur tolerare subditi, *ibid.*
§. 5. **P.103**
Ipſorum vitia an corrigere debeat subditus, *ibidem*
§. 6. **P.104**
Prælatus Religiosorum quas elemosynas facere pos-
sunt, **tom. 1. q. 2. c. 2. §. 8.** **P.146**
Prælatorum duritia obſtat sanctæ paupertati, *ibidem*
§. 2. **P.143**
Prælatus non ministrans necessaria subditis, mortali-
ter peccat, *ibid.*
Prælatus vitiosus tenetur subditus obedire, **t. 1. q. 2. c. 28.**
§. 2. **P.107**
Prælato existenti in peccato mortali notorio an sit
obediendum, *ibid.* **P.108**
Prælato accusato de aliquo delicto an sit obediendum,
ibid.
Prælatus percutiens subditus, quàm grauitus peccet,
ibid. §. 7. **P.109**
A quoniam possit absolui, *ibid.*
Et quibus pœnis officiarur, *ibid.*
Prælatus quando præcipit, nequis scribat ad Monia-
les sub pœna excommunicationis, scribens, si literæ
non petuerint, non incurrit, **tom. 1. q. 2. c. 2. §. 10.**
pag. 150
Prælatus non sibi plus tribuere debet, quàm aliis, **t. 2.**
q. 1. c. 7. n. 8. **pag. 58**
Quæ sit eius merces, *ibid.* n. 9
Potest communicare cum subditis excommunica-
tis non toleratis, *ibid.* **quæst. 1. cap. 4. §. 4. n. 83.**
pag. 34
Prælatus excommunicatus an sit statim priuatus offi-
cio, *ibid.* n. 84
Prælatus Superior, an & quomodo possit auferre po-
testatem à Prælato inferiori, *ibid.* §. 5. num. 122.
pag. 39
Prælatus quæ subditis imperare debeat, *ibid.* **q. 1. c. 5.**
num. 7. **P.43**
Omnibus se amicum exhibeat, & æqualiter omnes
quoad omnia tractet, *ibid.* n. 8
Quomodo tractare debeat senes, *ibid.* n. 9. **P. 44**
Sacerdotes iuuenes, *ibid.* n. 10
Clericos, *ibid.* n. 11
Nouitios, *ibid.* n. 12
Conuersos *ibid.* n. 13
Infimos, *ibid.* n. 14

Non possunt aliquid præcipere sub pena excommunicationis, & absolutionem sibi testate, *t. 1. num. 1.* *p. 487*

Qui petit à Præbato facultatem absolvendi à refectionis pro una persona, potest dicta facultate uti pro sua persona, *ibid. n. 6*

Tenentur singulis annis feria 6. Post octavam Assumptionis B. M. Virginis, & in singulis Capitulis legi facere Constitutiones Apostolicas concernentes officium S. Inquisitionis, *ibid. const. 1. §. Vltim. VIII.*

Præbatus cum Conventa hinc comuni potest se obligare ad suffragia perpetua, *t. 1. n. 10. p. 178*

Premium.

Premium stenoè certantibus debetur, *t. 1. n. 1. p. 144*

Præpositus.

Præpositus possunt eligi ad Dignitates, *t. 1. q. 2. c. 1. num. 4.* *p. 116*

Præfatus.

Præfatus Capituli non potest præcipere scrutatorijs, ne recipiant vota pro aliquibus personis, nisi ad certum numerum, *t. 1. n. 10. p. 416*

Nec item potest Præfatus, nec aliquis alius superior dicere nolle se, vel talis eligatur, propter causam, sibi in conscientia notam. *ibid.*

Præfatus Capituli etiam missus à Papa, non potest priore Capitulares voce activa, vel passiva absque defensionibus, *t. 1. q. 1. c. 1. §. 10. p. 114*

Præfatus mandati tunc ordine non servato, non tenentur Capitulares obedire. *ibid.*

Præfatus Capituli in ordine nostro non potest capitulares priore voce activa vel passiva propter delicta contra ipsos objecta. *ibid.*

Præfatum in Capitulo intinendi forma, *t. 1. h. p. cap. 8. p. 100*

In ordine nostro Generalis mittit Præfatus in quacunque capitula, *ibid. n. 1. p. 101*

Præfatus an debeat præcedere omnes de Capitulo, *ibid. n. 1*

An possit aperire Capitulum, *ibid. n. 4*

An possit declarare aliquem habere, vel non habere vocem in Capitulo, *ibid. n. 1*

An vicarij Generales non habentes speciale mandatum possint in Capitulo præfate, *ibid. num. 6. pap. 100*

Præfatus an possit eligi ad aliquam dignitatem à Capitulo, cui præfatus, *ibid. n. 9*

An possit recusari, *ibid. n. 10*

Præfatus auctoritas an sititè vel largè sit interpretanda, *ibid. n. 11. p. 101*

Præfatus.

Præfatus in Capitulo locali congregato pro faciendis electionibus Correctoris non possunt Provincialis in ordine nostro, *t. 1. h. c. 7. n. 6. p. 46*

Præsumptio.

Præsumptio si requiratur ad incurrendam aliquam penam, ignorantia etiam crassa ab ea excuset, *t. 1. n. 16. p. 885*

Præsumptio quid sit, & quando mortale, *t. 1. q. 2. c. 1. §. 1. n. 186. p. 111*

Præces.

Præces superiorum quomodo dicantur præcepta, *t. 1. q. 1. c. 4. pag. 4*

Primatus.

Primatus quid sit, *t. 1. n. 14. p. 179*

Primogenitura.

Primo-genitura fratrum quomodo attendenda, *t. 1. n. 31. p. 179*

Si regularis Episcopus Episcopatu renuntiet, & ad religionem revertatur, debet immediatè sedere post Prælatum Religionis, & tempus, quo in Episcopatu stetit, computandum est in eius professione, *ibid. n. 39*

Privilegia.

Privilegio vocis activa, & passiva non obligat in conscientia, *t. 1. q. 2. c. 1. §. 1. p. 151*

Privilegiatus.

Privilegiatus potest in duobus casibus obligari ad vendendam suam privilegio contra se ipsum, *t. 1. num. 1. l. p. 156*

Privilegium.

Privilegium ad hoc ut censetur abrogatum per non usum, quid requiratur, *t. 1. q. 2. c. 1. §. 1. n. 186*

Privilegia Regularium non amittuntur per non usum, nec per contrarium usum, *ibid.*

Privilegia Mendicantium communicantur Minimis, *tom. 1. §. 1. p. 120 & §. 14. p. 114 & §. 13. p. 118 & §. 4. p. 175*

Privilegia concedere potest, qui potest legem ferre, *t. 1. num. 6. p. 191*

Non est necesse, quod semper sint contra ius commune, *ibid. n. 7*

Privilegia ab inferiori concessa, & à Superiore ex certa scientia confirmata, non possunt ab illo amplius revocari, *ibid. n. 8 & n. 12. p. 104*

Privilegium adinstitum, quid sit, *t. 1. n. 11. p. 103*

Privilegium per communicationem, quid sit, *ibid.*

Si privilegium communicationem prohibet, illa non conceditur per confirmationem sequenti Pontifici cum solis clausulis generalibus. *ibid.*

Privilegia Petri de Pisis Minimis communicantur, *t. 1. §. 1. p. 100 & ibid. n. 10. p. 101*

Privilegia confirmantur in forma communi, & ex certa scientia, *t. 1. n. 1. p. 104*

Privilegiis possunt Regulares absque alicuius licentia frui, *ibid. §. 2. p. 104*

Et impediens transmissio afficiuntur pernis, *ibid. §. 14. p. 112*

Privilegia Minorum confirmantur, *t. 1. §. 4. p. 101 & §. 6. p. 101 & p. 127 & p. 117 & p. 108 & c. 1. p. 149 & ibid. p. 65 & p. 166 & p. 104 & p. 14. & p. 115 & p. 113 & pag. 117 & p. 171*

Privilegia vni domui Regularium concessa intelliguntur concessa omnibus, *t. 1. §. 18. p. 114 & §. 30. p. 117 & §. 7. p. 171 & §. 1. p. 140 & §. 1. p. 118*

Privilegia data Minimis sub nomine Eramitarum, declarantur esse data eisdem sub nomine Minorum, *t. 1. §. 14. p. 107*

Privilegia absolunt loquentia in utroque foro intelliguntur, *t. 1. n. 46. p. 141 & p. 11. p. 186*

Privilegiorum communicatio extenditur ad vias vocis oracula, *ibid. n. 10. p. 119*

Privilegia possunt à capitulis Provincialibus & Generalibus tolli, *t. 1. n. 9. p. 116*

Privilegio suo potest quilibet renuntiare, saltem in duobus casibus, *ibid. n. 12*

Privilegia quomodo possint revocari, *tom. 1. n. 135. p. 177*

Quomodo per non usum perdantur, *ibid. num. 1. pag. 198*

Privilegium quandoque conceditur pro foro interno, quandoque pro foro externo, *tom. 1. num. 14. p. 155*

Privilegium conditionatum, conditione non servata, non valet, *ibid. n. 1. p. 140*

Privilegia sunt duplicis generis, *tom. 1. num. 10. pag. 163*

Possunt duobus modis renuntari, *ibid. n. 11. pag. 164 & p. 117*

Privilegia mendicantium fuerunt moderata in Concilio Lateranensi, *t. 1. §. 1. p. 141*

Privilegia, quæ sunt puri fauoris, latè interpretantur, secus, quæ igitur communi, vel verij, *præbationis, t. 1. num. 10. p. 113*

Privilegia

Index Rerum,

- Superiores Consensus, in quo est noticiatus tenetur habere librum, in quo scribant professionem *enclique*, [ibid. n. 1](#)
- Nullus potest pretendere nullitatem professionis, ex eo quod non fecit noticiatum in loco designato, nisi intra *quinquennium*, [ibid. n. 3](#)
- Elapso quinquennio quis facendum, ibidem & sequens.
- Profiteri.*
- Profiteri volentes in ordinibus Mendicantium, si excommunicati sint, vel de interesse tertij agatur, aopossint absolvi, [l. 3. §. 12.](#) [p. 143](#)
- Profusio.*
- Profusio quid sit, & quale *peccatum*, [l. 1. q. 1. c. 1. §. 12.](#) [num. 190.](#) [p. 113](#)
- Prohibiti.*
- Prohibens conuersari cum aliqua muliere, potest cum aliquo, qui in casu necessitatis, & ad bonum finem, idem de prohibito aliqui carceratum, [l. 1. num. 76.](#) [p. 465](#)
- Promissiones.*
- Promissiones subditorum quomodo possint irritare Prælatus, [tom. 1. quæst. 1. capit. 1. numero 10.](#) [p. 113](#)
- Promittere.*
- Promittens non facere aliquid cum iuramento, potest facere actum laudabilem. Item promittens velle conueniri in aliquo loco, restringitur ad locum totum, & promittens non offendere, intelligitur ad terminos [l. 1. §. 12. n. 76.](#) [p. 465](#)
- Propositi.*
- Propositiõ dubia intelligenda est in eo sensu, quem illi dat eius auctor, [l. 1. n. 1.](#) [p. 496](#)
- Propositiõ hæretica de hæresi suspecta, scandalosa, temeraria, &c. quid sint, [remissio](#), [tom. 2. num. 19.](#) [pag. 149](#)
- Proprietas.*
- Proprietatis vitium extirpatur, si Religiosis necessaria tribuantur, [l. 3. n. 1.](#) [p. 119](#)
- Proprium.*
- Proprium non possunt habere Religiosi sub paupertate viuentes, [l. 1. q. 1. c. 1.](#) [p. 118](#)
- Proprietarij quæ pena puniantur, ibidem [§. 2.](#) [pag. 148](#)
- Proprietatis peccatum dicit in Religioso duplicem malitiam, ibid.
- Non sic peccatum inobedientiæ. ibid.
- Protector.*
- Protectorem consuetus declarandi forma, [l. 1. lit. G. cap. 1.](#) [p. 65](#)
- Protectores ordinis an sint Officiales Papæ, ibid. [lit. Z. c. 1. appen. 4. n. 1.](#) [p. 163](#)
- Protector non potest minere ad visitandam aliquam prouinciam Religiosum alterius professionis, [l. 1. q. 1. c. 18. §. 2.](#) [p. 47](#)
- Protectores monentur, ne nimium iussi videri velint, ibid. [p. 43](#)
- Protectorum auctoritas, [ibid. §. 1.](#) [p. 49](#)
- Protectores non possunt dispensare super statutis capituli generalis, ibid.
- Neque possunt Prælatos ponere, aut depocere, ibidem.
- Non possunt promouere fratres ad aliquem gradum, neque de loco ad locum minere, neque de aliquo delicto punire, vel punitos absolueret, ibidem [pag. 50](#)
- Non possunt in correctionibus fratrum se intromittere, ibid.
- Et in quibus casibus se intromittere possint, ibidem.
- Ad ipsos confugientes pro aliquid interpretando piamendi, ibid.
- Quando negotiis fratrum se possunt immiscere, ibidem.
- Protestatio.*
- Protestatio, quam faciunt Doctores, submitto omnia sua scripta censuræ Sedis Apostolicæ, quid valeat, [l. 1. n. 6. v. 11. §. 2.](#) [p. 480](#)
- Protestationes ante electionem quid inueniunt, [l. 1. lit. E. cap. 7. n. 5.](#) [p. 45](#)
- Provincia.*
- Provincia quid sit, [tom. 1. quæst. 1. cap. 1. §. 6. n. 67.](#) [pag. 103](#)
- Provincia.*
- Prouincias diuidere, & diuisas vnire potest Generalis Capitulum, [l. 1. n. 11.](#) [p. 113](#)
- Imò aliquando diuidere tenetur, ibid.
- Prouincia, in quam mittitur P. Generalis Prælatus extraneum, si ipsa naturales aptos ad id habere, habet iustam causam appellandi, & reuocandi, [l. 1. q. 1. c. 31. §. 1.](#) [p. 134](#)
- Provinciales.*
- Provinciales, & similiter correctores Romani habent administrationem statim electi in ordine nostro, [tom. 1. lit. C. c. 1. n. 1.](#) [p. 9](#)
- Provinciales eligere ad quos spectet in ordine nostro, [l. 1. lit. E. c. 1. n. 1.](#) [p. 5](#)
- Provincialis potest consensu Vicarii ordinarius super quocunque *Correctores*, [l. 1. lit. V. c. 1. n. 1.](#) [p. 145](#)
- Provincialis electus ex aliena prouincia, functus officio absque licentia Generalis reuocatur ad prouinciam, [ibid. c. 6. n. 17.](#) [p. 149](#)
- Provinciales quibus de causis possint excusari, nonnulli ad capitulum generale proficisci, [tom. 1. q. 1. c. 1. num. 1.](#) [p. 67](#)
- Provincialis sufficit quod habet scientiam monasterij, & Conector *subsistentem*, [ibid. q. 1. c. 1. n. 30.](#) [pag. 77](#)
- Scientiæ tamen defectum supplet charitas & morum probitas, [ibid. n. 13](#)
- Ad illiteratos possunt aliquando præfici, ibidem [numero 14](#)
- An possint cum illiteratis dispensari, ut in Prælatos elegantur, [ibid. n. 15](#)
- Cum Deus permittat aliquando viros illiteratos regnare, [ibid. n. 16](#)
- Provincialis potest transferre suum subditum de vno in alium *consensum*, [tom. 1. quæst. 1. cap. 1. §. 2.](#) [pag. 11](#)
- Provinciales in diebus indulgentiarum possunt deputare confessores in nostris Ecclesiis, [l. 1. num. 4.](#) [pag. 105](#)
- Provinciales post electionem possunt liberè suum officium *exercere*, [tom. 1. §. 4. pag. 131.](#) & [num. 14.](#) [p. 137](#)
- Prudentia.*
- Prudentia est regimē virtutum, [l. 1. q. 1. c. 1. §. 1. n. 57.](#) [pag. 101](#)
- Est prælatus necessaria, ibidem [numero 58.](#) [pag. 101](#)
- Duobus modis acquiritur, ibidem [§. 6.](#) [numero 61](#)
- Quæ sint eius partes integrales, ibidem [numero 62](#)
- Quæ subiectiæ, ibidem [§. 7.](#) [numero 71.](#) [pagina 103](#)
- Quæ *potentiales*, [ibid. §. 8. n. 81.](#) [p. 105](#)
- Munus prudentiæ *triplex*, [ibid. n. 81.](#) [p. 105](#)
- Contra illam quomodo peccetur, [ibid. §. 12. n. 11.](#) [p. 110](#)
- Prudentia carnis quæ, [ibid. n. 12](#)
- Publicum.*
- Publicum quatuorplex, [l. 1. q. 1. c. 1. §. 4. n. 51.](#) [p. 145](#)

Punire.

Punire delicta subditorum tenetur Prelatus, *tom. 2.*

q. 2. c. 3. §. 15. n. 137.

Et hoc propriè, ibid. *n. 138.*

Pœnas minuens mortaliter peccat, ibid. *n. 139*

Malè facit, qui precibus conatur facere, vt Prelatus cum non puniat, ibid. *n. 140*

Deber ramen Prelatus semper in puniendo miscere rigori misericordiam, ibid. *n. 141*

Quomodo hoc fieri debeat, ibid. *n. 144.*

Quomodo persuadebit subditis Prelatus, inuitum se ad pœnas descendere, ibid. *n. 145*

Pusillanimitas.

Pusillanimitas quid, & quando mortale, *t. 2. q. 2. c. 3.*

§. 19. n. 186

Pyrrhus.

Pyrrhus Archiepiscopus Consentinus Religionem Minimorum p̃mò approbavit, & confirmavit, *t. 1. n. 1. p. 190.* Aduerte hic, quod approbare, & confirmare aliquando differunt, ita scilicet vt confirmatio auctoritate Superioris, approbatio verò priuatorum, vel inferiorum. Ita Bald. in leg. Barbarius. ff. de offic. Pras. & colligitur ex leg. Immunitates, cod. de agric. & cens. lib. 11. Ita Azor. tom. 2. infl. mor. lib. 10. c. 5. §. 1. quo pacto nulla esset difficultas circa approbationem nostre Religionis factam à Pyrrho. Potius enim iure ab ipso approbati, sed non intelligebatur confirmata, quo vsque per Romanum Pontificem, tanquam legitimam Superiorem confirmaretur. Sed melius tene quod dixi.

Q

Quadragesimalis.

Quadragesimale votum quod faciunt Minimi, est secundum quid conditionarium, *t. 2. n. 46.*

pag. 460

Stricte est interpretandum, ibid. *n. 50.*

Er essentialè in ordine nostro, ibid. *num. 2.*

pagina 531

Ad illud tenetur quicunque extra religionem viuunt speciali priuilegio Papæ, ibid. *n. 4*

Tenenur etiam ad illud eiccti, ibid. *n. 5.*

Er Episcopi, ibid. *n. 3.*

Votum prædictum non abbreviari viram, ibid. *n. 11.*

Imò sanitatem conferuat, & viram prolongat, ibid.

Dicti vori obseruantia multum iuuat ad passionès libidinis domandas, ibid. *n. 17.*

Quare B. P. voluerit obligare suos filios ad dictum votum, ibid. *n. 18*

Quadragesimale votum est essentialè Religioni Minimorum, *t. 1. q. 4. cap. 1.*

Quadragesimale abstinentiam non abbreviare viram multis probatur, *t. 1. q. 4. cap. 4.*

pag. 169.

& seqq.

Quæstuaris.

Quæstuarij instituendi forma, *q. 3. lit. Q. cap. vnic.*

pag. 121

Quantitas.

Quantitas, quam potest Religiosus ludere, quæ sit, *t. 1. q. 2. cap. 2. §. 7.*

pag. 146

Quarta.

Quarta legatorum debetur Episcopis iure communi, *t. 1. n. 54.*

Sed regulares à solutione illius, & omnium aliarum quararum liberati sunt, ibid. & *§. 33.*

pagina 237. & *§. 2.* *pag. 318.* & tom. 2. *§. 2.*

pag. 261. & ibid. *§. 13.* *pag. 290.* & *§. 14.* *pag.*

gina 291. & *num. 12.*

pagina 296

Querela.

Querelæ contra Prelatos non sunt statim recipiendæ, tom. 3. lit. P. cap. *16.* num. 7. *pagina 113*

Quies.

Quiète, & tranquillitate mentis nihil dulcius potest in hac vita reperiri, tom. 1. q. 4. cap. 10. *§. vnic.* *pag. 182*

Quiète.

Quiète viuere quomodo possint Religiosi in religione, dantur ad hoc 12. regulæ, ibid. *pag. 183.* & seqq.

R

Rala.

Ratæ non debentur Superioribus, nisi actu viderentur, *t. 1. n. 10.* *p. 315*

Ratio.

Ratio quid sit, tom. 2. q. 2. cap. 3. *§. 6.* num. 66. *pag. 103*

Rationes efficaciores in moralibus quæ dicantur, *t. 1. n. 10.* *p. 368*

Ratio eadem vbi militat, an semper militet idem ius, tom. 3. lit. Z. cap. 3. *Append. 1. n. 2. p. 355*

Recipere.

Recipiens aliquid à Religioso, non habente potestatem dandi, tenerur restituere Monasterio, *t. 1. q. 2. c. 2. §. 9.* *p. 347*

Sed quid, si qui accepit, nollet restituere, ibid.

Recipere professos alterius religionis in nostro ordine, ad Generalem spectat, *t. 3. lit. T. c. 3. n. 1.* *pag. 142*

Recipi ad Religionem Minimorum non possunt neque Capncini, *t. 2. §. 2.* *p. 270*

Neque Minores, tom. 1. num. 50. *pag. 197* & *§. 2.* *p. 299*

Possunt ramen ex omnibus Religionibus, *t. 1. §. 11.* *pag. 247.* & *n. 60.* *p. 245*

Reconciliationes.

Reconciliationes quæ sunt in Religionibus in quibusdam solemnitatibus anni ad quid prosint, *t. 1. q. 1. c. 1.*

Recreationes.

Recreationes Religiosorum quot & quæ, tom. 2. quæst. 2. cap. 2. *§. 4.* numero 83. & 84. *pagina 87*

Extra Conuentum quomodo faciendæ, ibid. *n. 87.* & 88. *p. 88*

Recreationum tempore representationes fieri possunt, ibid. *n. 86.* *p. 87*

Eodem tempore saltari potest, ibid.

Recurfus.

Recurfus regularibus concediur, tom. 2. *§. 4.* *pag. 306*

Er potest esse immediatus ad Papam, ibid, numero 1.

Recusare.

Recusari potest Iudex ordinarius, & delegatus, *t. 1. q. 1. c. 19.* *p. 55*

Quæ differentia sit inter vtrumque recusantem, ibid.

Recusari potest Iudex, quem Papa ex certa scientia delegauit, ibid.

Etiamsi dicatur in literis, *amni appellatione remota*, ibid. *p. 52*

Recusari non potest Iud. x sine iusta causa assignata, ibid. *§. 1.* *p. 52*

Recusationis causa est Iudicis suspicio, ibid.

Y 3

Recusa

Recusationis causa spernenda, si est euidenter frustratoria, *ibid.*
 Recusari in ordine Minimorum quomodo possint *ibid.*
 Visitationes & Generales, *ibid.*
 Recusari non potest merus executor, *ibid.* **p. 11**
 Recusationis forma, *ibid.* **p. 11** & **seq.**

Recusatio.

Recusatio Superioris quando debet fieri, **t. 1. lit. R. c. 1. n. 1.**
 Preclatus in visitatione generali, an possit recusari, *ibid.* **n. 1**
 Arbitri eligendi in causa recusationis, possunt esse alterius Religionis, *ibid.*

Regentes.

Regentes verò constituantur in studiis, **t. 1. lit. L. c. 1. n. 1.** **p. 7**
 Regentem instituendi forma, *ibid.* **lit. R. cap. 1. p. 11**
 Regentes sunt in Capitulis Provincialibus, & dantur per triennium, *ibid.*
 Regentis officium, *ibid.* **lit. S. cap. 1. §. 1. pagina 11**

Regimen.

Regimeo mixtum est melius simpliciter, **t. 1. q. 1. c. 1. §. 4. n. 117.** **p. 13**
 Regimen immediatè à Deo deriuatur, *ibid.* **n. 2. p. 13**
 Distincta sunt per lus gentium, & acquiruntur quandoque per ius civile, *ibid.* **n. 3**
 Omnia regimina tam bonorum, quam malorum Principum sunt à Deo iubente, vel permitte, *ibid.*

Regiminum formæ sunt tres, *ibid.* **n. 9**
 Ad rectè regendum tria requiruntur, *ibid.* **§. 1. n. 5. p. 8**
 Regimina senescunt tempore, *ibid.* **§. 1. num. 16. p. 8**
 Regimina perpetuorum corruptela, *ibid.* **num. 17. p. 8**

Regula.

Regula Minorum, Iesuitarum præcipiunt obediri Superioribus in cunctis, quæ suæ animæ, & regulæ non aduersantur, **t. 1. q. 1. cap. 8.** **p. 16**
 Et quomodo id intelligatur, *ibid.*
 In Regula quatuor rerum genera cõcoctentur, **t. 1. q. 1. cap. 1. p. 4. & seq.**

Regulæ Religionum declarare, mitigare, & interpretari ad quos spectet, **t. 1. q. 1. p. 409**
 Regula prima Minimorum approbatur ab Alexandro VII. **t. 1. c. 1. p. 118**
 Item tertia, & secunda ab eodem, **ibid.** **§. 1. p. 118**

Regula Minimorum est omoiũ strictior, **t. 1. §. 4. p. 172.** & *ibid.* **n. 10. p. 161.** & **§. 1. p. 305.** & **§. 1.** **p. 111**

Regulares.

Regulares, qui ultra vota solita, etiam votum emittunt de non petenda, aut acceptanda extra religionem dignitate, per quæcumque eorum transiitionem, sit habitus prioratensis, à voto huiusmodi oollistentis liberatur, **tom. 1. p. 415. & §. 1.** **p. 416**

Regulares possunt conscribi Sacerdotibus extra ordinem, siue secularibus, siue regulatibus, etiam per nouum Episcopum approbati, cum iter agunt, vel extra conuentum degunt, de Superiorum forum licentia, **t. 1. q. 1. cap. 1. p. 61**

Regulares duo transmissi per obedientiam de vno ad alium conuentum, iter facturi aliquorum dictum, quorum nemo est in confessorum electus, occab Episcopo, nec à superiore, possunt nihilo-

minus sibi inuicem conscribi, *ibid.*
 Non tamen se inuicem absolueret, à casibus reservatis, *ibid.*
 Nisi id faceret per rñhibitionem de presentia, quæ est sollicitudo ad licitè, & valde absoluerodum, *ibid.*

Regulares extra Conuentum nunquam debent esse soli, **tom. 2. quest. 1. cap. 1. p. 67**
 Regulares tenentur singula mensibus conscribi, **t. 1. q. 1. c. 1. n. 10. p. 111**
 Tenentur minores labores pro Ecclesia perpetui, quam alij, *ibid.* **t. 1. n. 16. p. 114**

Regularis igooetus nun est recipiendus in Conuentibus, etiam ad hospitium, **tom. 1. quest. 1. cap. 1. num. 19. p. 111**

Regularis professus in Religione omnium studij, ad nullam aliam recipi potest, *ibid.* **t. 1. c. 1. §. 1. n. 17. p. 115**

Regularis, qui præterit suam professionem irritare, quæ obstruere debeat, *ibidem* **§. 1. om. §. 6. pagina 101**

Regularis, iusta existente causa, potest de licentia prælati extra conuentum degere, **tom. 1. quest. 1. cap. 1. p. 69**
 Sine iusta causa nec potest Papa talem concedere, *ibid.*

Et quæ sunt iustæ causæ talis licentiæ concedendæ, *ibid.*

Regulares à interdictione Legati de latere exempti non sunt, **t. 1. n. 8. p. 105**

Regulares extra Monasterium degentes, absque prælati licentia, si delinquant, possunt ab Ordinariis puniri, **t. 1. n. 11. p. 108**

Regulares armarum cum exerceant, subeuntur visitationi Episcopi, *ibid.* **n. 11**
 Regulares extra claustra degentes in quibus casibus possint coram ordinario conueniri, **t. 1. n. 19. p. 108**

Et qui dicantur extra claustra degere, *ibid.*
 Intra claustra degentes in nullo casu possunt coram ordinatis conueniri, *ibid.* **n. 30. p. 109.** & *ibid.* **n. 31. & ibid. **n. 39. p. 116****

Regularis absque licentia sui superioris, non potest se obsequio alicuius micipare, **tom. 1. om. §. 1. p. 111**

Regularis inuis claustra degens & extra ea in notoriè delinquens, vt populo scandalo sit, Episcopo iollante, à suo superiore puniri debet, *ibid.* **num. 61. p. 111**

Regularis in flagranti crimine, vbi timetur de fuga, & non esset Index Ecclesiasticus, possit capi à iudice seculari, *ibid.* **n. 66. p. 114**

Si ducunt eum per officiales iudicis secularis extra casum permissum, potest ab eis imponi aufferri, *ibid.* **n. 67**

Regulares possunt semel in vita, imo quater in anno eligere sibi confessarium, qui eos absoluat ab omnibus casibus, **t. 1. §. 1. p. 117. & n. 1. p. 120**

Regulares habuitati ad obtinenda beneficia extra ordinem non gaudent priuilegijs ordinis, nisi de Prælatorum consensu, **t. 1. §. 10. p. 118. & num. 44. p. 119**

Nec ad ea possunt admitti, etiam si dicta beneficia dimiserint, absque Generalis licentia, *ibid.* **n. 44. p. 120**

Regulares non sunt capaces absque dispensatione Papæ beneficij seculari in titulum, **tom. 1. om. 45. p. 111**

Neque beneficij simpliciter, *ibid.* **n. 46**
 Neque pensionis, *ibid.* **n. 47**

Nec possunt esse Vicarij Episcoporum, *ibid.* **num. 48**

& Verborum.

Regulares possunt confiteri in itinere cuicumque Sacerdoti seculari, vel Regulari alterius ordinis, *t. 1. §. 1.* *p. 136*

Regulares ad aliquam dignitatem assumpti, extra Ordinem, teneant consignare omnia, quae habent *Superiori, tom. 1.* *p. 110*

Regularem ab ordine suo discedentem nemo potest retinere, *tom. 1. §. 1.* *p. 151*

Regulares, qui obtinuerunt licentiam transeundi ad alium ordinem, debent intra duos, vel tres menses ad illum transire, *tom. 1. §. 1.* *p. 151*

Regulares suis Praeulis confiteantur, *tom. 1. §. 1.* *p. 151*

Vide ibid. *n. 18.* *p. 151*

Regulares deputati seruitutis alicuius Praeuli Ecclesiastici, possunt à propriis Praeulis reuocari, *tom. 1. §. 1.* *p. 151* & *num. 141.* pagina 160

Regulares, & alij Ecclesiastici possunt vendere sua blada absque solutione Gabelle, *tom. 1. num. 144.* *p. 171*

Regulares, quomodo possunt compelli ad testimonium ferendum, *tom. 1. numero 147.* pagina 171

Sunt idonei testes in causis suorum Monasteriorum, ibid. *n. 148*

Non possunt iurati compelli iurare, ibid. numero 149

Teneant feruare leges civiles in communem utilitatem Reipublicae inditas, ibid. numero 151

Prohibentur iure communi forensis negotia tractare, ibid. num. 5. *p. 101*

Regularis non generatus in iure, si fugam accipiat, moraliter peccat, *tom. 1. numero 2.* *p. 111*

Regulares fratres ignotos sine obedientia reclipere non possunt, ibid.

Regulares non possunt quemquam ex suis fratribus coram Iudice, qui de ordine suo non sit, coquerere, *tom. 1. §. 1.* *p. 111*

Regulares mendicantes non minuta fecerunt pro Ecclesia Dei, quam Episcopi, *tom. 1. §. 1.* *p. 111*

Nec faciunt nunc minora, quam fecerint antiqui illi, ibid. num. 1. *p. 144*

Regulares possunt admitti ad curam animarum suis conuentibus annexam, *tom. 1. §. 1.* *p. 111*

Vide ibid. *§. 1.* *p. 111.* & num. 1. pagina 197

Regulares confugientes ad Episcopos, possunt illorum Praeulis puniri, *tom. 1. §. 1.* *p. 111*

Regulares possunt in suis Ecclesiis mulieres post partum ad purificationem *admittere, t. 1. §. 1.* *p. 111*

Possunt etiam in suis Ecclesiis annonciare Missa, & ieiunia, *ibid. §. 1.* *p. 111*

Et etiam in Missa facere oblationes, & dare pacem populo, ibid. ad 1.

Vocati ad sepulturam mortuorum, ubi est consuetudo, accedere debent ad Ecclesiam prius parochialem, ibid. ad 4.

Non possunt in suis Ecclesiis matrimonia publicare, ibid. ad 6.

Nec possunt facere processiones extra ambulatorium Ecclesiarum, ibid. ad 1.

Possunt tamen in suis Ecclesiis praedicare, etiam

quando praedicat in Ecclesia parochiali, ibid. ad 7.

Non possunt in suis Ecclesiis admittere ad celebrandum Presbyteros seculares contra prohibitionem Episcoporum, ibid. ad 11.

Extra suos conuentus decedentes possunt ad eos deferri parochis inconsultis, ibidem ad 10

Possunt colligere granum, vinum, &c. antequam colligat Parochus, ibid. ad 11.

Non possunt benedicere domos in hebdomada sancta, ibid. ad 14

Regulares delinquentes extra loca, in quibus degunt, an ligentur excommunicationibus suorum Praetorum, *tom. 1. numero 11.* pagina 197

Regulares recurrentes ad sanctum officium, ut in eo testimonium perhibeant, non possunt à suis superioribus grauari, *tom. 1. num. 18.* *p. 110*

Poenitentia à sancto officio sunt inhabiles ad dignitates, etiam poenitentia compleuerint, ibid. *num. 19.* *p. 111.* & *tom. 1. num. 67.* *p. 181*

Regulares non possunt pecunias mutare, vel ad cambium recipere, & lucrum cessans, & damnum emergens solvere, *tom. 1. numer. 1.* & 2. pagina 184

Regulares extra conuentum degentes ad Religionem euerantur, nec impossitum tales licentia amplius *concedantur, t. 1. §. 1.* *p. 111*

Regulares sponsores benedicere non possunt, absque curatorum consensu, *t. 1. §. 1.* *p. 111*

Regulares sunt exempti à quanta *funeralium, t. 1. §. 1.* *p. 111*

Non possunt cogi accedere ad processiones in conuentibus, ibid. *n. 19.* *p. 111*

Sunt magis subditi suis Praeulis, quam clerici seculares suis Episcopis, *tom. 1. numero 11.* pagina 446

Accedentes ad Monasteria Monialium etiam Regularibus subiectarum colloquij causi puniti possunt ab Episcopis, ibid. *n. 1.* *p. 111*

Possunt in aliquo casu subijcere se Episcopis pro alicuius casus absolutione, ibidem *num. 11.* *p. 491*

Non possunt prohiberi associare corpora defunctorum, ibid. *Const. 10.* Vbiem V 111. pagina 111

Rehabilitatio.

Rehabilitationis fratrum forma, *tom. 1. lit. R. c. 3.* *p. 111*

Quomodo componendus libellus duplex pro petenda rehabilitatione, ibidem cap. 4. numero 1

Quis praeterea possit rehabilitare, ibid. num. 1. & 2. *p. 111*

Non possunt rehabilitare; nisi causa cognita, & quid importet hae clausula, ibidem numero 4. & 5

An sit rehabilitatus, qui tacuit delictum, propter quod fuit priuatus, ibid. *n. 6*

Religio.

Religio quid sit, quot sint eius actiones, & quid vnaquaeque sit, *tom. 1. quest. 1. cap. 1. §. 1.* *p. 111*

Religio

Religio ex iustitia tenetur suos subditos alere,
tom. 2. quest. 1. cap. 1. §. 1. numero 18.
pagina 126. & tom. 1. quest. 1. cap. 1. §. pa-
gina 11.
Er hic tenetur eadem lege eum defocare,
ibid.
Religio sine obedientia consistere non potest,
tom. 1. quest. 1. cap. 1. p. 3.
Religio strictior quæ dicitur, ibid. quest. 1. c. 14.
p. 10. 71.
Religio duobus generibus hominum replenda
est, tom. 1. lib. N. capite 2. numero 1. pa-
gina 29.
Religionem Minorum esse strictiorem religio-
ne Carthusianorum multis probatur, tom. 1.
quest. 1. cap. 1. §. 1. p. 71.
Religionis relaxatio, austeritas vnde sumatur,
tom. 1. questione 1. capite 1. §. 1. pa-
gina 71.
Religiones reformandi remedium quale secun-
dum auctoris iudicium, tom. 1. quest. 1. c. 14.
p. 71.
Religio tam relaxata non reperitur, quæ mul-
tos viros non alit, ibidem 1. 2. pa-
gina 74.
Religionis bona, tom. 1. quest. 1. cap. 1. §. 1. pa-
gina 106. & seqq.
Pro Religionis ingressu an liceat aliquid ac-
cipere, vel pacisci, ibid. p. 108.
Religionis ampliandi desiderium obstat sanctæ
paupertati, tom. 1. quest. 1. cap. 1. §. 1. pa-
gina 143.
Religionem tria solent destruere, ibid.
Religio Minorum est perpetuo ieiunantium
institutor, tom. 1. questione 1. cap. 1. §. 1. pa-
gina 171.
Religio non eo laudabilis, quis in ea nullus
peccans reperitur, sed quia nullus peccare
impune sinatur, ibid. cap. 10. §. 1. vnic. pa-
gina 184.
Insipiens est, qui in religionibus nullum malum
reperiri existimat, ibid.
Religio Minorum eximitur à iurisdictione Pyr-
rhi, l. 1. §. 1. 1. p. 190.
Obseruat in diuinis officiis celebrandis Kalen-
darium Romanum, ibidem numero 1. pa-
gina 351.
Religiones quoad dominium rerum temporalium
sunt in duplici differentia, tom. 1. uim. 1.
pag. 119.
Religiones approbare antiquitus ad Episcopos
pertinebat, tom. 1. numero 11. pa-
gina 168.

Religiosus.

Religiosus, & Ecclesiasticus quibuscunque Romæ,
& in districta urbis illam artem mechanici-
cam, præterquam pro ipsorum vibus exercere,
Pharmacia item, & alia quævis officia absque
licentia vendere prohibetur, tom. 1. pa-
gina 441.
Pœna contra facientibus apponitur, ibi-
dem.
Religiosus priuatus potest se ordinario subicere,
ut absolatur ab aliquo casu, tom. 1. num. 2.
pag. 101.
Religiosi diuiduntur in quatuor species, tom. 1. lib. 1.
pag. 27.
Religiosus fictione iuris semper est in claustris,

tom. 1. num. 1. p. 127.
Religiosi tenentur obseruare leges Cæsares in bonam
publicum inductas, tom. 1. numero 11. pagina
387.
Religiosus dans aliquam summam pecuniæ protectori,
vel eius Secretario pro obtinenda dignitate, est
symoniacus, & propensius, & incurrit penas
contra largientes munita, tom. 1. num. 17. pagina
417.
Religiosus factus Episcopus, non potest secum quid-
quam deferre ex his, quæ in religione habebat,
1. 1. 1. 1. p. 127.
Si Religio velit illi aliquid commodare, debet id
facere per inuentarium factum ab aliquo notario
publico, ibid.
Religiosi, qui non fecerunt professionem in loco
designato, debent professionem de nouo facere,
tom. secundo Constitutione 2. Urbani VIII.
pag. 101.
Quomodo hæc constitutio sit intelligenda, ibi-
dem numero 1. pagina 101. & numero 1. pagina
104.
Religiosus tenetur ad perfectionem tendere, 1. 1. 1. 1.
cap. 1. p. 127.
Religiosus firmiter propensius non obseruare, nisi ad
quod vomit, an peccet, ibid.
Religiosus an teneatur sub aliqua culpa in se ipso
exequi penam in statuto taxatam, ibid.
Religiosus an teneatur sub aliqua culpa exequi
penam, à superioribus impositam, ibi-
dem.
Religiosus docens in consuetudinem non seruat re-
gulas ad culpam non obligantes, an moraliter
peccet, tom. 1. questione 1. capite 1. §. 1. pa-
gina 7.
Religiosus nolens obedire ex ratione, quia sibi im-
ponitur præceptum, dupliciter incurrit malitiam,
ibid.
Religiosus transgrediens statuta, ad nullam culpam
obligantia, contra obediendum Prælati, mortaliter
peccat, ibid. §. 1. 1. 1. 1.
Religiosus qua ratione tenetur obedire suis superio-
ribus, tom. 1. questione 1. capite 1. §. 1. pagina
10.
Religiosus licet dicatur mortuus mundo, potest ta-
men aliquas obligationes naturales incurtere, ibid.
cap. 9. p. 134.
Religiosus non potest egredi à religione, ad sub-
ueniendum fratrum, vel sororum necessitati, ibi-
dem.
Religiosus stando in Religione quomodo possit ali-
quid acquirere, quo parentibus subueniat, ibi-
dem.
Religiosus iussus à suo Prælati acceptare dignitatem
intra ordinem obedire tenetur, ibidem cap. 1. 1. 1. pa-
gina 16.
Religiosus etiam à Prælati non iussus, quando te-
neatur acceptare dignitatem, ibid.
Religiosus iussus à Prælati acceptare dignitatem in-
tra ordinem, obedire tenetur, etiam si eo munere
non sit omnino dignum iudicet, ibid.
Quod idem dicendum est de eo, qui admittitur
per obediendam ad confessiones audiendas, ibi-
dem.
Religiosus, qui acceptando dignitatem opinatur, se-
pius peccaturum, si ita est necessarius pro bono
communi, ut nullus alius reperiatur, qui possit,
& velit illi consulere, acceptare tenetur, ibi-
dem.
Religiosus non potest cogi à Prælati, ad acceptan-
dum

& Verborum.

dam dignitatem extra ordinem. *ibid.*
 Religiosi sunt coadiutores Episcoporum, tom. primo, questione prima, capite vndecimo, pagina 12
 Religiosus iussus à Prælati apponere se hæretico curanti sedaciter aliquem tenetur obedire, etiam cum periculo viæ. *ibid.*
 Religiosus non tenetur obedire prælati præceptis, vt ad infideles conuertendos petat, *ibidem.*
 Nisi ad id specialiter se obligasset, *ibidem.*
 Id tamen posset pro bono communi præcipere summus Pontifex. *ibid.*
 Religiosus iussus à Prælati ite ad habitandum loca, acies interperie laborantis, an, & quomodo obedire teneatur, *ibidem* §. unico, pagina 10
 Religiosus iuridice interrogatus non tenetur veritatem fateri, si ex tali confessione debeat incurrere penam cruciatum, *ibidem* caput. 16, §. 1, pagina 18
 Religiosus habens licentiam à suo prælati eligendi sibi confessorium extra ordinem, confiteri potest religioso aliterius ordinis, etiam non approbato ab ordinario. *ibid.* c. 1, §. 1, p. 61
 Modus sit in confessionem suorum confarctum elucidus. *ibid.*
 Religiosus non licet extra conuentum ite, absque licentia sui superioris, tom. 1. questione 1. caput. 1, §. 1, p. 63
 An hæc licentia debeat esse expressa, vel sufficiat tacita. *ibid.*
 Religiosus inducens aliquem ad religionem muneribus, quando peccat mortaliter, *ibidem* caput. 19, p. 108
 Religiosus distrahens in vsus illicitos res sibi concessas, peccat contra paupertatem, §. 1. q. 2. c. 1, §. 1, p. 140
 Et qui recipit, tenetur restituere, *ibidem.*
 Religiosus ludens, vel tribuens aliquid meretrici, vltra peccatum quod fert secum natura actus, peccat contra paupertatem. *ibid.*
 Religiosus dicens hoc est meum, quomodo peccet, *ibidem.*
 Religiosus resistens superiori volens sibi concessum peculium auferre, peccat contra paupertatem, *ibidem.*
 Religiosus, cui externus quidam dedit centum aureos, ad sumum libitum expendendos, an possit ex illis construere censum vitalitium, *ibidem.*
 Religiosus expendens sibi concessa ad vnum vsuum, ad alios, quomodo peccet, *ibidem*, pagina 141
 Religiosus munera aliqua inbeuntibus potest assignare aliquid per modum stentæ, *ibidem* §. 2, pagina 142
 Religiosum multitudo obstat summa paupertati, *ibidem.*
 Religiosus non potest absque licentia prælati aliquid accipere, aut donare, *ibidem* §. 1, pagina 143
 An licentia tacita, & generalis sufficiat, *ibidem.*
 Religiosus absque licentia prælati aliquid accipiens, peccat contra paupertatem, *ibidem* §. 4, pagina 144
 Potest tamen aliqua comestibilia, seu medicinas, aut vestes. *ibid.*
 Si prælati denegat, etiam ex bonis communibus

Tom. 111.

conuentus. *ibid.*
 Modus conuentus bona sufficiens sunt, *ibid.*
 Religiosus rogans amicum volentem dare ei aliquid, vt det sub consanguineo, non est reus voti paupertatis. *ibid.*
 Religiosus oculatus rem cum Superioris licentia acceptam in visitatione cellarum, quomodo peccet contra paupertatem, *ibid.*
 Religiosus debet esse paratus rem sibi concessam relinquere, si Prælati præceperit, tom. primo, questione secunda, capite secundo, §. quarto, pagina 144
 Religiosus non potest aliquid comedare absque prælati licentia, *ibid.* §. 1, p. 145
 Religiosus non potest quidquam emere, vel vendere, absque Prælati licentia, *ibid.*
 Religiosus trium binorum genera potest de superioris licentia, possidere, & quomodo de vnoquoque disponere, *ibid.* §. 6
 Religiosus de peculo sibi concessio, quid possit dare suis consanguineis pauperibus. *ibid.*
 Religiosus recipiens, aut donans, non notabilem quantitatem, absque prælati licentia, non peccat mortaliter, *ibid.* §. 9, p. 147
 Si sit notabilis quantitas. *ibid.*
 Religiosus peccat mortaliter, tractans negotia secularium, absque prælati licentia, *ibidem* pagina 148
 Religiosus habens superflua de licentia prælati quomodo peccet. *ibid.*
 Religiosus tenens in sua cella arma, monilia, &c., peccat mortaliter. *ibid.*
 Religiosus de licentia Superioris ita rebus Monasterij viens, vt ali indigeant, grauiter peccat, *ibidem* pag. 149
 Religiosus quam curam debeat habere in conferendis rebus sibi ad vsum concessis, *ibidem.*
 Religiosus ehorio destinationem habens habitatem ad studendum, & non studens, peccat mortaliter, tom. secundo, questione secunda, caput. 2, num. 2, p. 72
 Procurans promoueri ad Magistrum, quo est indignus, peccat mortaliter, *ibidem* numero quartum.
 Nec potest frui privilegiis Magistrorum, *ibidem.*
 Religiosus per professionem perdit dignitates, quas habebat in saeculo, *ibidem* §. 1, numero 2, pagina 153
 Religiosus professus non potest testamentum condere, tom. 2. questione tertia, caput. 1, §. 3, num. 106, pag. 201
 An possit donare enso mortis. *ibid.*
 Religiosus professus factus Episcopus non potest recupere hereditatem, quam per renuntiationem dimisit, *ibid.* §. 1, p. 202
 Religiosus transiens ad aliam Religionem, præter solas vestes, nihil secum deferat, *ibidem* numero 111, p. 204
 Quid si iste habeat peculium, *ibidem* numero 113
 Religiosum esse motum mundo quomodo intelligatur, *ibid.* c. 1, §. 1, p. 209
 Religiosus emens domum cum sola licentia prælati Abbatem, an possit eam vendere absque Abbatis licentia, *ibid.* §. 1, p. 210
 Religiosus eo ipso, quod est in Episcopum electus, est exemptus à iurisdictione prælati, §. 1, in G, c. 6, §. 2, p. 211
 Religiosi Minimi non possunt Monialium à suis confessiones

Z

Index Rerum,

confusiones audire, tom. 5. lieta M. cap. 7. num. 3.
 pag. 86
 Religiosorum peccata an grauius sint ponienda, quam
 secularium, tom. 2. lieta P. cap. 16. oumero 5.
 pag. 138
 Religiosi quibus ex causa debent transferri de vna
 to aliam Prouinciam, tom. 1. quæst. 7. cap. 12.
 pag. 14
 Religiosi peccatum publicum non statim demon-
 strantes Superioribus, peccant omnino mortaliter,
 ibidem, 16. 3. 1. pag. 19
 Etiam si peccatorem maxime peroneat perpetrat-
 se, ibid.
 Religiosi fugientes ad Superiorem ante definitiuam
 sententiam, an pernam Apostolicam incurant, ibid.
 cap. 10. pag. 55
 Religiosi Minimi extra Conuentum, aliter eorum
 Correctoris vice funguntur, ibidem, capite 13.
 pag. 69
 Religiosi Minimi non possunt Prælatum facultatem
 concedere, extra Conuentum degendi. ibid.
 Religiosi ad res inimicas dreblandos ingredien-
 tur Religiosis vallum, ibid. cap. 14. §. 1. pa-
 gina 74
 Religiosis licitum est, alios ad suam Religionem in-
 ducere, ibid. c. 29. pag. 106
 Non tamen rursus, aus meto, ibidem, pag. 107
 Neque importunis persuasionibus. ibid.
 Religiosi an & quomodo possint arma capere ad
 oppugnandos hostes, tom. 1. quæst. 1. c. 1. num. 9.
 & 10. pag. 11
 Tenentur tempore necessitatis de suis bonis Re-
 publicæ contribuere, ibid. n. 13
 Et custodire muros Ciuitates, ibidem, nume-
 ro 11
 Sunt ciues illarum Ciuitatum, in quibus habitant,
 ibid. n. 13
 Publicos Magistratos gerere non possunt, tamen
 eos consilia adiuvare, ibid. n. 14
 Non possunt acquirere facultates, quæ seculari
 politiæ occurrunt, ibid. n. 15
 Seculari politiæ quomodo nocere possint, ibid.
 num. 16. pag. 11
 Non tenentur manibus laborare, ibid. cap. 1. §. 1.
 num. 38. pag. 47
 Tenentur obferuare ieiunia, & festa patricularum
 locorum, in quibus habitant, ibid. cap. 8. num. 12.
 pag. 65
 Religiosorum multisodo seculari politiæ non potest
 nocere, ibidem, capite 1. numero 2. pa-
 gina 12
 Religiosorum arma quæ, ibidem, numero 2. pa-
 gina 12
 Aliquorum scandala communitati Religioſæ no-
 cere non possunt, ibid. n. 5. pag. 10
 Religiosorum status quas vtilitates affert seculari
 politiæ, ibid. n. 17. pag. 11
 Fuit à Christo institutus, & ab Apostolis impleta-
 tus, ibid. §. 1. 1. pag. 43
 Reliquia.
 Reliquie antiquæ extra capiam non ostendendæ,
 1. n. 1. pag. 108
 Reliquia furati etiam paruas, etiam vt honorabilibus
 collocantur, non licet, ibid.
 Reliquias tangens qui non est in sacris, vel etiam
 Isaac, modò id reuerentia agat, non peccat,
 ibid.
 Reliquias illas, qui decessit coram opinione sancti-
 tatis possumus priuatim colere, tom. 1. oum. 14.
 pag. 183
 Quid sit cultus publicus, ibid.

Reliquias ostendere ob lucrum non est mortale, mor-
 tale tamen est reliquias falsas dispensare, sicut
 etiam miracula falsa publicare, etiam ad bonum
 finem, ibid. n. 1
 Fornicari cum reliquiis appensis collo, irreueren-
 tia est; oon tamen specialiter dicenda in confi-
 sione, ibid.

Renuntiare.

Renuntiare Prælatore an possit Prælati Regularis,
 1. 1. q. 1. c. 7. n. 1. §. 1. & 16. pag. 61
 Renuntiandi alicui officio forma, tom. 3. lit. R. cap. 1.
 pag. 114
 Forma acceptandi renuntiationem, ibid. c. 6
 Forma monendi fratres de renuntiatione sui Super-
 ioris, ibid. c. 7
 Forma acceptandi renuntiationem cum subnuti-
 tione, ibid. c. 8. pag. 115
 Renuntiaa voci actiue an possint electores Gene-
 ralis, & Prouincialis aut Correctoris, tom. 1. n. c. 1.
 pag. 48
 Qui renuntiauit, & cum ante electionem peruenit,
 debet omnino administrare, ibid. n. 39

Renuntiare.

Renuntiatione facta in Capitulo diffinitio de ali-
 quo Correctoratu ad ipsum diffinitioem spe-
 dat de alio Correctore providere, 1. 1. num. 10.
 pag. 50
 Renuntiaatio quando, & quomodo debet fieri à No-
 uitiis, 1. 1. n. 7. 1. pag. 114
 Facta à Nouitio ante ingressum Religionis intell-
 gitur tamen illius valet, ibid. n. 7. 1.
 Renuntiationis nomine quid intelligatur, ibid. n. 7. 4.
 & 7. 1.
 Renuntiaatio facta à Nouitio intra duos menses ante
 professionem, si interim morietur, non valet, ibid.
 num. 7. 6. pag. 115
 Facta à Nouitio vicino morti proficiente per pri-
 uilegium ante annum, si decedat, valet, ibid.
 n. 7. 7.
 Renuntiaatio, si professio, quæ sequitur, inualida est,
 oon valet, ibid. n. 7. 8
 Facta à Nouitio cum debitis solemnitatibus non
 potest à volente persequere in Religione seuari,
 ibid. n. 7. 9
 Renuntiaatio facta à Nouitiis ante ingressum Religio-
 nis, intuitu tamen illius valet, tom. 1. q. 1. cap. 1. §. 8.
 n. 10. 7. pag. 109
 Renuntiaatio debet fieri intra duos menses ante pro-
 fessionem, ibid. n. 11. 4. pag. 104
 Renuntiaatio quid sit, tom. 3. lit. R. cap. 1. num. 1.
 pag. 113
 Renuntiaatio metu facta, etiam si sit cum iuramento,
 an sit nulla, ibid. n. 4
 Renuntiaatio semper est faciendi Superiori, ibidem,
 num. 4
 Capitulum an possit acceptare renuntiationem
 Correctoris, ibid. c. 5
 Vicarius Generalis an possit acceptare renuntiaatio-
 nem, ibid. n. 6. pag. 106
 Renuntiationis forma, quas condiciones habere de-
 beat, ibid. n. 7
 Omnes dignitates possunt renuntiare, ibid. n. 8
 Renuntiantem, an & quando possit renuntiare, ibid.
 num. 9
 Rescriptum.
 Rescriptum quid, & quoruplex sit, 1. 1. n. 7. pag. 100
 Rescripta commissi alicui nomine dignitatis, ipso mor-
 tuo ad successorem tranſeunt, ibid. n. 5
 Rescriptum prohibens causæ cognoscendo, est de fal-
 sitate suspensum, ibid. n. 7
 Rescriptum propter causam impulsuam falsum non
 videtur, ibid. n. 7. pag. 110
 Rescriptum.

Rescriptum.

& Verborum.

Referuari.

Referuari sibi casus possunt Prelati Regulares, **t. 1. q. 1. c. 18.** p. 105

Et quare, ibid. n. 3.

Pecata merè iuxta referuari non possunt, **ibid. num. 4.**

Nec venialia, aut mortalia, aliis rite confessis, **ibid. num. 5.** p. 106

Nec casus omnes designat à Clemente VIII. **ibid. n. 7.**

Possunt tamen referuari peccata, de quibus dubitatur, an sint mortalia, vel **venialia, ibid. num. 8.** p. 107

Referuari intelliguntur peccata, quando sunt consummata, **ibid. n. 9.**

Referuari quoque casus sibi possunt Prelati Regulares, **ibid. §. 1. n. 11.** p. 111

An possint sibi excommunicationem referuare, **ibid. n. 12.**

Possunt Provinciales cum Capitulis referuare casus pro aliquo Conventa particulari, **ibid. numero 13.**

An casus referuati à Regula, vel constitutionibus, post Decretum Papæ sint amplius referuati, **ibid. num. 14.**

Publicè incurrens in casum referuatum non potest absolui ab habente auctoritatem delegatam, **ibid. num. 15.** p. 112

Antistes, & oscula possunt referuati, **ibidem, num. 16.**

Referuare sibi casus, an possunt Corretores, **t. 2. q. 3. c. 1. n. 11.** p. 107

Referuata habent, an sit absolueudas à non habente potestatem, **ibid. n. 12.** p. 108

Quid, si celebrare debeat, & non adsit, qui possit eum absolvere, **ibid. n. 16.** p. 109

A referuatis absolueas, quas penas incurrit, **ibid. num. 18.**

Refrenatio omnis cessat in articulo **mortis, ib. n. 11.** p. 108

Simplex Sacerdos etiam presente Patrocho in illo articulo potest absolvere. **ibid.**

Et sic absoluit, si non moratur, non tenetur iterum **confiteri, ibid. n. 14.**

Referuatum casuum concessio, tempore reconciliationum quomodo intelligatur, **ibid. n. 12.** p. 107

Residere.

Residere tenentur Prelati Regulares in suis Prelatis, **t. 1. q. 1. c. 7. n. 17.** p. 61

Quibus causis possint excusari, **ibid. n. 12.**

Respublica.

Respublica non est, ubi lex non **proleget, t. 1. q. 1. c. 7. n. 61.** p. 8

Respublice interest seculæ poni eo loco, ubi fuerunt **perpetuata, t. 1. n. 9.** p. 145

Retrahere.

Retrahens aliquem paruum ingredi Religionem, in qua disciplina Regularis obliuatur, peccat mortaliter, **t. 1. q. 1. c. 29.** p. 109

Retrahens Nouitum à iam suscepto habitu mortaliter peccat. **ibid.**

Si tamen retrahat dolo, vi, fraude, tenetur etiam iniuriam compensare, & quomodo. **ibid.**

Retrahens professum à Religione dolo, vi, fraude tenetur restituere damna, quæ Religio passa est. **ibid.**

Retrahens aliquem, vel paruum ingredi, vel iam ingressum, sed non professum, vel iam professum, etiam vi, dolo, &c. licet mortaliter peccet, & tenetur compensare damnum datum, nunquam tamen ingredi ipse loco retrahendi tenetur. **ibid.**

Tem. III.

Reuerentia.

Reuerentia quid sit, **t. 1. q. 1. c. 18.** p. 95

Est primum motuum ad honorandum. **ibid.**

Reuereri.

Reuereri, honorare, laudare, glorificare quomodo differant, **t. 1. q. 1. c. 18.** p. 95

Reus.

Reum examinandi forma, **tom. 1. littera R. cap. 2.** pag. 126

Quæ sit prima Interrogatio, quæ facienda est reis, **ibid. n. 1.** p. 127

Si reus respondere recuset, debet notari in processu, & cogi ad **respondendum, ibid. n. 2.**

Debet reus respondere prædictis, **ibid. n. 3.**

Quomodo ad id compellatur. **ibid.**

Quod tamen intelligi, quomodo reus iudicè **interrogatur, ibid. n. 4.**

Reus antequam examinetur debet informari de sua **causa, ibid. n. 6.**

Dubitans in iudicè interrogatus, non tenetur **erumen manifestare, ibid. n. 8.** p. 128

Contra iura ordinem Interrogatus an possit **vetustatem fecerit, ibid. n. 11.**

Rei in examine quæ sint **normæ, ibid. n. 13.**

Reus in carcere ad hoc, ut examinetur, debet **excitari, ibid. n. 14.** p. 129

In noticiis non debet examinari dubitans, sed **asserere, ibid. lit. p. 1. n. 6.** p. 127

Reus non tenetur secretum delictum manifestare, **t. 1. q. 1. c. 16 §. 1.** p. 128

Reus, cuius delictum est notorium, ipse verò occultus, ad excommunicationem positum à Prelato pro **rei manifestatione, se manifestare non tenetur. ibid.**

Reus potest ad vitandam gravem tormentis **submissum crimen imponere, abique peccato veniali, licet ob illius confessionem esset morte precludendus. ibid.**

Iuxta alios peccabit solum venialiter. **ibid.**

Reus iudicè interrogatus, tenetur sua delicta, **quatenus graui confiteri. ibid.**

Non autem si ex tali confessione pena mortis sit **incurrenda. ibid.**

Rex Christianissimus.

Rex Christianissimus semper sui patris nomine **Religionis, t. 1. n. 54.** p. 479

Roma.

Romani ite prohibentur Regulares abique **licentia in scriptis Generalis, vel Prosecretis, tom. 2. §. 19. & 40.** p. 194

Cum licentia tamen Provincialis ex causa **communis Provincie, possint etiam, ibid. §. 60.** p. 195

Possunt tamen ingredi sine licentia verè **grauati, qui ad sanctam Sedem recurreunt, tom. 1. num. 12.** pag. 192

Roma est communis omnium Patriæ, **t. 2. sum. 16.** pag. 470

S.

Sacerdos.

Sacerdos propterea quando dicatur **constitutus, t. 1. num. 2.** p. 137

Sacerdotes obligati celebrare ratione **beneficij, vel Capelle, non possunt recipere elemosinas pro Missis **voluntatis, t. 2. ad 4.** p. 138**

Sacerdos Regularis abique sui Prelati **licentia, non potest secularium, neque Regularium confessiones audire, t. 1. q. 1. c. 11.** p. 19

Neque à venialibus, vel mortalibus aliis **rite confessis, t. 2. a.**

Index Rerum,

- conf. illis, licet absolute. *ibid.*
 Posse tamen valde. *ibid.*
 Quodnam peccatum committat absolendo. *ibid.*
 In duobus tamen casibus, etiam invalidè absoluit. *ibid.*
 Quid dicendum circa hoc punctum, in ostra Religione Minorum, *ibid.* *p. 60*
 Sacerdos non celebrans per ignorantiam in Ordine Minorum, est priuatus voce passiva, *tom. 1. q. 2. c. 1. §. 1. et 2.* *p. 143*
Seculares.
 Sacerdos vno Religioso cognito peccante omnes tales iudicatur, *tom. 1. quest. 1. cap. 16. §. 1. pag. 19.* *p. 43*
 & *c. 17.*
Scabiosus.
 Scabiosus potest eligi ad dignitates, *l. 1. q. 1. c. 4. o. 6.* *p. 136*
Scandalum.
 Scandalum quid, & quomodo eo peccetur, *l. 1. q. 2. c. 1. §. 1. et 2.* *p. 100*
 Transmissum peccatum, *ibid. n. 90.* *p. 100*
 Mandatum Prælati generalium Scandali exequendum est, *ibid. §. 1. n. 13.* *p. 130*
 Scandala quædam deliquenda, quædam non, *l. 1. q. 1. c. 1. §. 1.* *p. 80*
 Ad scandalum vitandum tenetur subdijus obedire Superiori cum suo graui incommodo, & suo iuri esse, *ibid. q. 1. c. 7.* *p. 14*
 Ad scandalum vitandum potest subdijus non obedire, Prælato, etiam iustum quid præcipiatur. *ibid.*
Scholares.
 Scholares tenentur defendere opinionem sui Lectoris, *l. 1. c. 1. o. 9.* *p. 74*
Schola pia.
 Scholatum pium Clerici Regulares non comprehendunt in Decretis generalibus editis à Clemente VII, quibus ceteri Clerici Regulares non comprehenduntur, *c. 1. §. 1.* *p. 13*
Sciens.
 Sciens Auctorem delicti sub sigillo naturalis, ad consilium, vel remedium adhibendum, non potest, quantumvis præcedat infamia, eum manifestare, *l. 1. q. 1. c. 16. §. 1.* *p. 39*
 Sciens auctorem alicuius facti, qui tamen factus est impiorum, ad restituendum, an teneatur eum manifestare, *ibid.*
Scientia.
 Scientia est Religiosis necessaria, *l. 1. q. 1. c. 1. num. 1.* *p. 71*
 Quomodo salubriter acquiri possit, ex D. Thom. *ibid. §. 1. n. 104.* *p. 91*
 Scientiarum species quæ, *ibid. quest. 1. cap. 1. num. 1.* *p. 71*
 Scientiarum gradus tres, *ibid. n. 6.* *p. 71*
Scriba.
 Scriba Capituli datus vnam solum Schedulam electionis, vel duas eiusdem nominis, peccat mortaliter, *l. 1. q. 1. c. 11.* *p. 116*
 Scriba de iure communi non est necesse quod sit de corpore capituli, *ibid. §. 1.* *p. 110*
 Scriba quomodo Capitulo fidelitatem promittat, *l. 1. d. E. c. 3. n. 1.* *p. 11*
 Scriba seu Secretarius reuelantes suffragium alicuius, peccat mortaliter, & dubium reddunt electionem, *l. 1. n. 14.* *p. 47*
 Etiam de iure communi debent esse de corpore Capituli, *ibid. n. 16.*
 An possit vnus Scriba eligi pro tota Visitatione generalis, *ibid. n. 89.* *p. 467*
 Scriba quando à solo Superiore nominari possit, *ibid. num. 10.* *p. 113*
Scribere.
 Scribere, nunc recipere litteras abique licentia Prælati, est peccatum contra votum pauperiæ, *l. 1. c. 1. q. 1. c. 1. §. 10.* *p. 127*
 Scribere quomodo possint Religiosi abique Prælato licenti, *ibid.* *p. 110*
 Scribere contra obedientiam Prælati mortale peccatum est, *ibid.*
 Scribere litteras ad Superiorem sine nomine ad sit peccatum mortaliter, *l. 1. c. 1. §. 1.* *p. 11*
 Et an Prælatus huiusmodi litteras possint ad Inquisitorem in delictum in his contentum procedere, *ibid.*
 Scribere litteras continentes delicta statum ad suum Prælatum ad hoc finem, an liceat, *ibid.*
 Scribentes ad suum Prælatum contra aliquem delicta mixtum voca, & falsis, etiam falsis subscriptionibus mortaliter peccant, & reatuere tenentur famam, *ibid.* *p. 151*
 Nec Prælatus per huiusmodi litteras possunt quemquam iudicare, nec à subscriptione de veritate illarum cognoscere, *ibid.*
 Scribere abique Correctionis licentia non possunt Minimi, *tom. 1. q. 2. c. 1. cap. 4. §. 1. num. 111.* *p. 41*
Scripta.
 Scripta apud aliquem repetita an, & quomodo ei nocere possint, *l. 1. n. 63.* *p. 80*
Scriptura.
 Scripturæ ordo quando sit, *audientes, l. 1. num. 13.* *p. 473*
Scrutatores.
 Scrutatores non est necesse quod singulorum vota sentiantur, *tom. 1. l. 1. c. 1. cap. 1. numero 1.* *p. 43*
Secura.
 Secura ablegandi à Religiosis, *l. 1. q. 1. c. 1. §. 1. num. 140.* *p. 111*
Secretnm.
 Secreta commissa sunt fideliter custodienda Prælato, *tom. 1. questione 1. cap. 1. §. 1. num. 121.* *p. 121*
 Secreta fidei nostræ commissa sunt in triplici diffinitione, *l. 1. q. 1. c. 1. §. 1.* *p. 14*
 Secretum quod est in damnum communis, vel Prælati, est statim reuelandum, etiam si iuramentum de non reuelando præcesserit, *ibidem.*
 Quæ habentur sub confessionis secreto, nullo casu possunt reuelari, *ibid.* *p. 33*
 Et quæ dicantur haberi sub tali secreto, *ibidem.*
 Secreta quæ non vergunt in damnum communis, neque Superioris, an reuelare teneantur ad Superioris præceptum, *ibid.*
 Secreta ordinis quæ dicantur, *ibidem*, capite 17. *p. 43*
 Secreta ordinis non reuelare iussus Religiosus, obedire tenetur, *ibid.*
 Ipsa reuelare est grauissimum peccatum, multa in se peccata completens, *ibid.*
 Solent hoc facere curiosi, loquaces, vinosi, *ibid.* *p. 44*
Senes, Seniores.
 Senes à voto abstinere debent, *tom. 1. numero 4.* *p. 110*
 Senum qualitates, *ibid.*
 Senes debent esse graues, *ibidem*, numero 9. *p. 110*
 Et prudentes, *ibid. n. 10*

& Verborum.

Et constantes, ibid. **u. 11**
 Vt Superiores honorandi, ibid. **u. 11**
 Debet esse tacit, ibid. **u. 14**
 Non tamen semper, **ibid. u. 15** **p. 113**
 Senem miseris, & calamitatibus, **tom. 1. q. 2. d. 4. cap. 6.**
p. 121
 Senes quomodo sint intelligibiles ad Dignitates, **u. 2.**
q. 2. c. 4. d. 1. **p. 116**
 Vincuntur quandoque à ignioribus consilio, ibid.
 cap. 1. **u. 1.** **p. 68**
 Male Seniores prætendunt sibi omnes dignitates
 deberi, ibid. **u. 6.** **p. 69**
 Cæteris panibus Seniores ancepionendi in digni-
 tatibus, ibid. **u. 11.** **p. 70**
 Et in dubio pro Senioribus præsumendum, ibidem
 num. **14**
 Senem privilegia, ibid. **u. 12** **p. 67**
 Senes præ cæteris honorandi, **ibid.**
 Præsumunt prudentiores, **ibid.**
 In consiliis dandis iunioribus anteposuntur, ibid.
 ibid. **ibid.**
 Eorum auctoritas maior, **ibid.**
 Seniores prius subsistent, **ibid.**
 Vtiam tamen rationes profertur, quando in iudi-
 cio adiunt cum iunioribus **ibid.**
 Seniores primo loco sedent, & si desit præses in Ca-
 pitulo, præsedet Senior ex lra, **ibid.**
 Præfcedunt iunioribus in legationibus, **ibid.**
 Vbi unus pro multis loquitur, ille debet esse Se-
 nior, **ibid.**
 Seniores post iuniores corrigere,
 Pirantia prius Senioribus danda, **ibid.**
 Testes Seniores iunioribus præferuntur, **ibid.**
 Minus puniuntur, **ibid.**
 Ipsorum dicta custodienda,
 Excusantur à longis itineribus, **ibid.**
 Qui honorant Seves, honorant Deum, **ibid.**
 Mundas datur propter Senes, **ibid.**
 Hæc tamen intelliguntur de Scnioribus pobia,
 ibid. n. **4.** **p. 68**
Sententia.
 Sententia quid sit, tom. 1. q. 1. c. 2. §. 10. num. 25.
 pag. 17
 Sententiæ absolutoriae forma, tom. 1. lit. S. cap. 2.
p. 122
 Tripliciter potest absolutio reni, ibid. **u. 1**
 Cetera absolutum ex causa innocentie, an possit
 amplius procedi, ibid. **u. 2. & 3.** **p. 130**
 Quando dubitamus de sententia absolutoria an sit
 distincta, habenda est distinctio, ibid. **u. 4.**
 Sententiæ interlocutorie forma, ibid. lit. S. cap. 2.
p. 130
 Quid sit Sententia interlocutoria, ibid. **u. 1**
 Quomodo differat à distincta, ibid. **u. 2**
 Sententiæ distinctivæ forma, ibid. c. 1. **p. 131**
 An Index in hac Sententia teneatur explicare cau-
 sam, ibid. **u. 1**
 Clausula, in nomine Domini, an necessario debeat
 apponi in Sententia, **ibid. u. 3**
 An hæc Sententia debeat ferri in scriptis, ibidem
 num. **4**
 Forma Sententiæ condemnatorie absque expref-
 sione causæ, ibid. c. **4.** **p. 132**
 Sententia Principis facit ius, etiam si solum sit de casu
 particulari, tom. 1. **u. 16.** **p. 137**
Sepelire.
 Sepelire cadavra, & facere officia in Ecclesia Regu-
 larium absque expresse licentia Superioris eorum
 Rectoribus, & Curatis non licet, tom. 2. **p. 441**
 Sepelire eligentes cum habitu Regularium multas In-
 diligencias locutantur, tom. 1. **u. 2.** **p. 116**
 Quem tamen habitum recipere tenentur à Supe-
 riore, **ibid. n. 1. & §. 2.** **p. 118**

Possunt eligere Sepulturam ubicunque voluerint,
 ibid. §. 11. **p. 141**
 Sepelin in Ecclesiis Regularium nullo potest illis in-
 iuncta, ibid. §. 22. **p. 141**
 In eis sepeli mandantes multas locutantur Indil-
 igencias, **ibid. u. 16.** **p. 142**
 Sepelire non possunt super tertium corpora defun-
 ctum, ibid. **u. 1.** **p. 146**
 Sepelire aliquem in alieno Sepulchro an possit Præla-
 tus, ibid. **u. 22.** **p. 147**
Sepultura.
 Sepulturam eligere in Ecclesia Regularium omnibus
 liberum est, tom. 1. **q. 2. d. 4. pag. 136.** **§. 2.** **p. 11**
p. 153
 Sepultura in Ecclesiis Regularium libera est, ibidem,
 num. **11. p. 161.** tom. 2. §. **11. p. 137.** **§. ibid.**
 nom. **15.** **p. 136**
 Et quid pec illud, **libera, intelligatur, tom. 1. n. 16.**
p. 147
 Sepultura defunctorum sub altari, vel brachellis,
 fieri prohibetur, tom. 1. **n. 1.** **p. 146**
 Sepultura loca in Ecclesia vendi potest, ibid. **n. 2.**
p. 147
 Sepultura locum in Ecclesia emens, non acquirit ho-
 minem illius, sed tantum vicum, tom. 1. **num. 4. 6.**
p. 197
 In dictis Sepulchra non possunt sepeliri, nisi hæce-
 da sanguinis, ibid. **u. 8.**
 Conventus non potest Sepulturam, aut Capellam
 concessam alicui, illi auferre, ibid. **u. 42.**
 Mortuo tamen emptore, & eius descendenti-
 bus, bene potest Conventus alii concedere, **ibid.**
 An in Sepulchro alicui concessio, possit ipso iure
 aliqua sepeliri, **ibid.**
 In Ecclesia parsona potest in iure parsona, Sepul-
 chrum, seu Capella confirmari, ibid. **u. 50. Mfdo**
in hunc fundamentum non fit aliter canon. Quando
 aliquis est sepeliendus apud Regularem, ad hos
 pertinet declarare, quæ via docendus sit, nec est ne-
 cesse, vi prius defunctus deferretur ad Ecclesiam
 Parochialem, ibid. nameto §. 1. **§. numero 13. ad 4.**
p. 123
 Sepultura electio prohibet pec testamentum, vel per
 scripturam subscriptam manu propria, ibid. **p. 121**
p. 122
 Qui Sepulturam sibi habet, licet interfectus de-
 cedat, censetur cum sibi **eligisse,** **ibid.**
 Probatum etiam pec testes, ibid. **§. n. 11**
 Ab ipsis regularibus in eorum Ecclesiis, non à Ca-
 nonicis, aliove, officia super cadaveribus defunctorum
 peragi debent, tom. 1. **p. 441**
 Vbi unica tantum crux deferti solet in Cadaveribus
 effertendis, deferenda est tantum crux **Ecclesiæ,**
 ad quam corpus deferretur, **ibid.**
 Parochi plus præcipere non possunt in Sepulchris,
 quæ sunt in Ecclesiis Regularium, quam in eis,
 quæ sunt in propriis, tom. 2. §. 1. **p. 443**
 Sepulturam eligere licitum est parentibus, filiis Ma-
 uoribus, etiam inanis Parochia, ibidem **p. 444**
Sepulchrum.
 Sepulchri in alieno sepulchro exhumari non debent, **u. 1.**
 nom. **11.** **p. 148**
Seueritas.
 Seueritas quid, & quando ea vendom magis, quam
 elementia, tom. 2. **q. 2. d. 4. cap. 1. §. 2. num. 127.**
p. 131
Sigilla.
 Sigilla mandatorum consignari Generali Ministorum
 ceteris electio, tom. 1. **u. 1.** **p. 404**
Simonia. **Simoniaci.** **Simoniaci.**
 Simoniaci committit Religiosus, qui dat assignat ma-
 nus temporale, vel à manu, vel à lingua, vel
 Z **1** ab

Index Rerum,

ab obsequio pro consequendis rebus spiritualibus, tom. 1. q. 1. c. 31. §. 9. p. 130
 Simoniaca est electio, in qua electores conveniunt, ut unus suffragetur in una, & alter suffragabitur in alia, ibid.
 Illa etiam est Simoniaca electio, in qua concurrunt unus electorum, cui facta fuit aliqua promissio temporalium, etiam si existeret extra numerum maioris partis, ibid. p. 132
 Simonia est dare pecuniam pro obtinenda voce aliquis, ibid. p. 130
 Simoniaca est electio in qua pro suffragio ferendo promittitur Prioratus, Collegatus, &c. ibid.
 Simonia non est offerre pecuniam, ne eligatur indignus, seu ut eligatur dignus in communi, ibid.
 Simoniacus est, qui dat pecuniam, ne accusetur de aliquo delicto, propter quod esset exclusus ab electione, ibid.
 Simoniā committit, qui dat pecuniam, ne quis suffragetur alicui digno, ibid.
 Simoniaca est electio in qua datur pecunia, ne quis electio se opponat, ibid.
 Simoniā non committit electus, & confirmatus ad aliam dignitatem, si det pecuniam pro se in suo iure manutenuendo, ibid. p. 131
 Nec ille qui fuit iniuste priuatus, vel suspensus, si det pecuniam pro sua rehabilitatione, ibid.
 Nec est Simonia dare pecuniam, ut quis non elector iniuste vexans desistat, ibid.
 Non esset Simoniacus ille, qui daret pecuniam, ne quis non elector, electores subornaret, ibid.
 Simoniaca tamen est electio, in qua quis delit pecuniam, sciente illo, cui electio procurabatur, & non contradicente, ibid.
 Simoniacus non est, qui ignoravit Simoniā, quæ committebatur, sed quia suspicatus est, ne committeretur, contradixit, ibid.
 Sed quid si postquam fuit electus, consentit pecuniam soluendo, ibid.
 Simonia commissa prioris ignorante electo, sed non contradicente, quia non est suspicatus, reddit electionem nullam, ibid. p. 132
 Modo in odium illius ab inimico pecunia data non fit, ibid.
 Simoniaca electio ignorante electore, & electo est ipse, in re nulla, ibid.
 Simoniacè electus tenetur in conscientia renuntiare, ibid.
 An sit priuatus aliis dignitatibus ritè acquisitis, ibid.
 Simoniacè dignitatem obtinens inhabilis est ad quasque alias dignitates, ibid.
 Per Simoniā in beneficiis incurritur excommunicatio maior, ibid.
 Per Simoniā, quæ committitur in ingressu Religionis an incuratur excommunicatio, ibidem pagina 133
 Simoniacè dignitates obtinentes sunt infames, ibid.
 Ad incurrendas pœnas contra Simoniacos non sufficit quod pecunia sit promissa, sed debet esse realiter data, & accepta, ibid.
 Simoniacæ electionis mediatores incurrunt in excommunicationem, ibid.
 Cum simoniacè electo quis possit dispensare, ibid.
 Quis sit Simoniā committit, non est pœnis Simoniacorum obnoxius, ibid. p. 134
 Contra Simoniacos in Ordine nostro sunt positæ multæ pœnæ, ibid.

Sobrietate.

Sobrietas quid, tom. 1. quæst. 2. cap. 3. §. 12. num. 214. pag. 128

Prælati uecessaria.

ibid.

Socius.

Socij Superiorum in Ordine Minimorum habent votum decisiuum in rebus grauibz, t. 1. q. 1. c. 1. §. vii. num. 10.

Socii duobus inter se discordantibus statim parti Superioris cum alio socio, & alij duo tenentur se subscribere in Ordine Minimorum, ibidem, num. 24.

Socij Prælatorum si delinquant, quomodo puniantur à suis Prælati, ibid. n. 36. p. 18

Socij Prælatorum, & definitores, quam gratiam habere debeant, ibid. quæst. 1. cap. 3. num. 20. p. 287

Soleria.

Soleria quid, tom. 1. quæst. 2. cap. 3. §. 6. num. 69. pag. 103

Sollicitare.

Sollicitare quid sit, t. 2. n. 9. p. 358
 An dictum unus mulieris sollicitatè sufficiat ad capturam sollicitantis, ibid. n. 4. pag. 359. & tom. 1. num. 4. p. 482

Sollicitantes in confessionibus sunt suspecti de heresi, t. 2. §. 3. p. 357. & ibid. n. 6. p. 359

Sollicitantes qui dicendi sunt, ibid. §. 3. p. 358

Contra istos procedunt Inquisitores, & locorum ordinarij, ibid. §. 6.

Ad huius delicti probationem admittuntur testes singulares, ibid. §. 7. & n. 22. p. 361

Quot autem testes requirantur, ibid. n. 23

Sollicitans ad alia peccata non carnalia, non incurrit pœnas, t. 2. n. 7. p. 359

Mulieres sollicitantes confessarios non incurrunt has pœnas, ibid.

Nec Confessarius consentiens mulieri sollicitanti, ibid. n. 9.

Mulier consentiens confessario sollicitanti, tenetur eum denuntiare, non tamen proprium consensum manifestare, ibid. n. 12.

Sollicitantes ante, vel post confessionem immediate incurrunt pœnas, ibidem, numero 13. pag. 360

Sollicitari ante vel post confessionem immediate quæ sit, t. 2. n. 9. p. 483

Sollicitantes pueros incurrunt pœnas, tom. 2. num. 14. pag. 360

Sollicitans foeminam in loco solito audiendi confessiones, etiam si eas non audiat, incurrit pœnas, ibid. n. 15

Quas etiam incurrit sollicitans pro se, vel pro aliis, ibid. n. 16

Non tamen incurrit sollicitans mulierem in administratione aliorum Sacramentorum, ibidem, num. 17.

Sollicitare mandans confessariis foeminam an incurrat pœnas Gregorij XV. tom. 1. numero 3. pag. 482

Confessarius iurisdictione carens an sollicitando in confessione incurrat dictas pœnas, ibid.

Possunt dari aliquæ causæ excusantes à denuntiando sollicitantem, ibid. n. 5

Hoc vitium correctionem fraternam admittit, ibid.

Confessarius sollicitans pœnitentiam, ad aliam solum venialiter inhonestos, an incurrat has pœnas, ibid. n. 6

Confessarius dans pœnitenti epistolam aperientem solum post regressum in domum propriam, non incurrit has pœnas, ibid. n. 7.

Confessarius sollicitans à pœnitente, an sit denuntiandus, si solum tactibus consuevit, ibidem, num. 8

& Verborum.

Solicitor.

Solicitorum pro viuendis poenis remedium, [t. 1. n. 11.](#)

p. 162

Ordinarij in actu admittendi aliquem ad confessionem secularium audientes, tenentur eis legere constitutionem Gregorij XV. [ibid. n. 14](#)

Solicitant.

Solicitanti tenentur denuntiare sollicitantes, [t. 1. n. 14.](#)

p. 161

Nec aliter possunt absolui, [ibid.](#)

Confessarius vero sollicitans ab omnibus absolui potest, [ibid. n. 15](#)

Sollicitus an teneatur sollicitantes fratrem corrigere, [ibid. n. 16](#)

p. 161

An possit dari casus, in quo mulier sollicita non statim denuntiare teneatur, [ibid. num. 18.](#)

p. 162

Solicitando.

Sollicitudo temporalium quid, [tom. 1. q. 3. cap. 1. §. 12.](#)

num. 111.

Vitanda Prelatis Regularibus, [ibidem](#), numero 113

p. 110

Quam habere liceat, [ibid. n. 14.](#)

p. 111

Sortilegi.

Sortilegi qui sint, [tom. 1. q. 1. §. 1. cap. 1. §. 1.](#)

num. 18.

Specula quare sit aduersus, [tom. 1. q. 1. §. 1. cap. 1. §. 1.](#)

p. 101

Specula.

Specula quare sit aduersus, [tom. 1. q. 1. §. 1. cap. 1. §. 1.](#)

p. 101

Sponsalia.

Sponsalia, an per ingressum Religionis dirimantur, [t. 1. q. 1. §. 1. n. 14.](#)

p. 176

Sponsiones.

Sponsiones facere an possint Religiosi super electione Senatorum, [tom. 1. q. 1. §. 1. cap. 1. §. 1.](#)

n. 101.

p. 120

Statuta.

Statuta mens magis est attendenda, quam statuta verba, [tom. 1. questione 1. cap. 1. §. 1.](#)

p. 47

Statutum.

Statuta condere possunt Generales & Provinciales, [t. 1. q. 1. §. 1. n. 1.](#)

p. 61

An super his possint dispensari, [ibid. num. 11.](#)

p. 64

An illa de iure, [ibid. n. 16](#)

p. 64

An specialia alicuius Provincie vel Conuentus reuocentur obsequere, [ibid. n. 10.](#)

p. 65

Statuta quod infideles ad fidem conuerfi ab honoribus excludantur, an valeant, [ibid. q. 1. §. 1. §. 6. n. 14.](#)

p. 111

Statutum, quo iubetur solui aliqua pensio ab hospiti-

p. 111

bus, quomodo intelligatur, [tom. 1. lit. Z. c. 1. n. 1.](#)

p. 116

Hoc statum nisi intelligatur sano modo est contra ius [naturalis, ibid. n. 6](#)

p. 116

Contra ius Canonicum, [ibidem](#), numero 7.

p. 117

Contra Regulam [canonice, ibid. n. 10](#)

p. 117

Contra statuta [Regiarum, ibid. n. 14](#)

p. 117

Contra virtutem hospitalitatis, [ibidem](#), [nom. 17.](#)

p. 118

Contra bonos [mores, ibid. n. 15](#)

p. 118

Statutum, quo iubetur solui aliqua pensio ab hospiti-

p. 118

bus, quomodo intelligatur, [t. 1. lit. Z. cap. 1.](#)

p. 116

Statutum facere quomodo possint Minimi, [tom. 1. §. 1.](#)

p. 118

Statutum facere quomodo possint Minimi, [tom. 1. §. 1.](#)

p. 118

Nec licet multum Minimis in statutis abundare, [ibid. §. 1.](#)

p. 118

Statuta facta in vno Capitulo Generali confirmata à Papa, an possint mutari in alio, [ibid. num. 3.](#)

p. 119

Statuta leuiter facta non debent facile remitti, [ibid.](#)

num. 1.

Dicitur *causa leg. in rebus. ff. de consuet.*

Print. antiqui mores non sunt mutandi sine maxi-

ma, & euidens necessitas, & Nicolai Papa ro-

latus in cap. Radiculum, [d. 1. c. 1.](#)

ut tradiciones quas antiquitus à patribus accep-

imus, infringi patiamur, & D. Thomas 1. 2. q. 97.

art. 1. de ius legem, etiam humanam non esse mu-

tandam propter quamlibet utilitatem, sed pro-

pter maximam, qua superet damnum, quod mutatio adducit.

p. 119

Statuta duobus modis dicuntur esse contra ius com-

munis, [t. 1. n. 11.](#)

p. 118

Statuta quod descendentes ex genere Iudeorum non

admittantur ad Religionem, & quod in aliena

Religione professi non praebiantur in rostra, an

sint contra ius commune, [ibid.](#)

p. 118

Statutum illud quo curati nolant leuare corpora defunctorum, nisi vocentur tot Clerici, quot

Regulares, sapit monopolium, [ibid. numero 7.](#)

p. 118

Est contra libertatem Ecclesiasticam, [ibid.](#)

p. 118

Est contra ius naturale, [ibid.](#)

p. 118

Est simoniacum, [ibid.](#)

p. 118

Statutum de non renuntiandi officiis in ordine no-

stro quomodo intelligatur, [tom. 1. numero 1.](#)

p. 118

Statutum de non renuntiandi officiis in ordine no-

stro quomodo intelligatur, [tom. 1. numero 1.](#)

p. 118

Statutum de non renuntiandi officiis in ordine no-

stro quomodo intelligatur, [tom. 1. numero 1.](#)

p. 118

Statutum de non renuntiandi officiis in ordine no-

stro quomodo intelligatur, [tom. 1. numero 1.](#)

p. 118

Statutum de non renuntiandi officiis in ordine no-

stro quomodo intelligatur, [tom. 1. numero 1.](#)

p. 118

Statutum de non renuntiandi officiis in ordine no-

stro quomodo intelligatur, [tom. 1. numero 1.](#)

p. 118

Statutum de non renuntiandi officiis in ordine no-

stro quomodo intelligatur, [tom. 1. numero 1.](#)

p. 118

Statutum de non renuntiandi officiis in ordine no-

stro quomodo intelligatur, [tom. 1. numero 1.](#)

p. 118

Statutum de non renuntiandi officiis in ordine no-

stro quomodo intelligatur, [tom. 1. numero 1.](#)

p. 118

Statutum de non renuntiandi officiis in ordine no-

stro quomodo intelligatur, [tom. 1. numero 1.](#)

p. 118

Statutum de non renuntiandi officiis in ordine no-

stro quomodo intelligatur, [tom. 1. numero 1.](#)

p. 118

Statutum de non renuntiandi officiis in ordine no-

stro quomodo intelligatur, [tom. 1. numero 1.](#)

p. 118

Statutum de non renuntiandi officiis in ordine no-

stro quomodo intelligatur, [tom. 1. numero 1.](#)

p. 118

Statutum de non renuntiandi officiis in ordine no-

stro quomodo intelligatur, [tom. 1. numero 1.](#)

p. 118

Statutum de non renuntiandi officiis in ordine no-

Index Rerum,

Seu denique modis vitiis *qum.* ibid.
 Studiis tria obesse solent. ibid.
 Studentes ut facilius addiscant, debent Magistris
 subici. ibid.
 Studentibus amor discendi est necessarius, & consistit
 in tribus. ibid.
 Studentes sunt filij spiritalis sui Magistri. ibid.
 Suium præceptorem tenentur diligere & timere.
 ibid.
 Studentes dum iuvenes sunt. ibid.
 Studendum in primis libris antiquioribus, & à
 multis sæculis probatis, ibidem, *6.* vñcio, pa-
 gina 114
 Studentis vñcio Doctores traditione debent esse con-
 tenti. ibid.
 Quibus libris studere debeant. ibid.
 Studentes in ordine nostro non possunt eligi in Su-
 periores, *1.2.3.4.* p. 129
 Hoc tamen in illorum dedecus non redundat, ibid.
 num. 13
 Possunt tamen eligi in Diffinitores, Collegas, Dis-
 cretos, & Seniores, *ibidem, 14.*
 De quibus studentibus id intelligatur, ibidem,
 num. 13
Studiis suis.
 Studiis quid, & quale eius officium, *1.2.3.4. c. 3.*
6.14. n. 133. p. 133
Studium.
 Studium sacrarum litterarum Regularibus choro de-
 stinatus est maxime necessarium, *tom. 1. q. 1. c. 30.*
 pag. 110
 Studium veritatis cognoscendæ sex modis potest fieri
 vitiosum, ibid. p. 111
 Studium adhibuerunt aliqui ad dolorem capitis cu-
 randum, alij ad dolorem stomachi sanandum, ibid.
pag. 112
 Studia sunt necessaria ad reformandas Religiones,
1.2.3.4. c. 1. n. 1. p. 74
 Studia linguarum tenentur vacare Regulari, ibid.
num. 2
 Studia linguarum institui in singulis Conuentibus
 mandauit Paulus *Y. 1. n. 10.* p. 158
 Studia in quolibet Prouincia erigenda, *tom. 1. q. 10.*
pag. 112
 Tanquam necessaria pro Religionum reformatio-
 ne, ibid. n. 11. p. 110
 Studiolorum causâ occupari, qui censentur, ibid. n. 1.
 & 4. p. 400
 Studia negligentes Prælati quàm malè faciant, ibid.
num. 13. p. 320
Stupor.
 Stupor quid, & qualis peccatus, *tom. 1. q. 2. c. 3. §. 10.*
 num. 100. p. 125
Stylus.
 Stylus Carie Romanæ quid possit, *tom. 1. num. 18.*
pag. 146
Subditus.
 Subditi possunt communicare cum Prælati excom-
 municatis non toleratis, *tom. 1. q. 1. c. 4. §. 4. n. 91.*
 pag. 14
 Subditorum impetinentiæ quodque reddunt Præ-
 latum crudelem, ibid. q. 1. c. 2. n. 6. p. 144
 Subditus an teneatur obedire Prælati roganti, vel
 consulenti, *tom. 1. q. 1. c. 4.* p. 4
 Non obediens Prælati in se leui quomodo peccet,
 ibid. c. 1. §. 1. p. 3
 Subditi dubitant an materia præparata sit leui,
 necne, si Prælati præcipiat sub verbis consuetis
 obligare ad mortale, sub mortale tenetur obedire,
1.2.3.4. c. 1. §. 1. p. 2
 Non tenetur subditus obedire Superiori contra

præceptum alterius Superiorem illum in signature
excedente, ibid. c. 6. p. 10
 Nec tenetur obedire Superiori præcipienti contra
 mandata Dei, ordinationes Ecclesiæ, seu statuta
 sue Religionis. ibid.
 Nec item tenetur obedire Superiori præcipienti
 aliquam insolentiam abstinentiam, seu ne gestet ve-
 stimenta illi per Regulam concessa, ibidem,
pag. 11
 An tenetur obedire Superiori præcipienti aliquid
 circa actus inietnos. ibid.
 Sciens subditus, aut valde dubius tem præcep-
 tum esse peccatum, & verus se non peccare non
 parendo, tenetur non parere, ibidem, capite 7.
 pag. 13
 Tenetur obedire, si consiliet tem præceptum esse
 licitum, licet dubitetur an excedat limites Superio-
 ritatis, ibid. p. 15
 Nisi vetget in præiudicium tertij, ibid. p. 14
 Subditus debet de potestate Prælati in rebus graui-
 bus non tenetur statim obedire, ibid. p. 15
 Quando tenetur subditus obedire Superiori, de
 quo dubitat an sit legitime electus. ibid.
 Subditus transiens de vna in aliam Prouinciã
 absque rationabili causâ, habet ipsam causam ap-
 pellandi, ibid. c. 12. p. 11
 Non potest subditus eedere iuri suo appellandi,
 quando fama esset necessaria pro virtute confer-
 andæ. ibid.
 Non tenetur subditus obedire Generali cum amo-
 uent ea sua naturali Prouinciã, absque legitima
 causâ, ibid. p. 11
 Subditus potest tribus modis suum Prælatum de il-
 quo delicto admonere, ibid. c. 16. p. 16
Suffragium.
 Suffragia publica danda sunt secundum rationem non
 ad libitum, *1.2.3.4. c. 1. n. 1.* p. 4
 Dans suffragium tenetur illud dare secundum pro-
 prium conscientiam, ibid. n. 4
Superbia.
 Superbia quid, & quomplex, & quando mortale, *1.*
q. 1. c. 3. §. 1. n. 833. p. 133
Superflua.
 Superflua distribuere quando teneantur Minim, *1.2.*
§. 2. p. 300
Superior.
 Superiores Regularium sunt in triplici differentia, *1.2.*
q. 1. c. 4. n. 3. p. 13
 Superiores sunt necessarii in Religionibus, ibidem
 num. 1
 Superiores locales an habeant iurisdictionem quasi
 Episcopalem, ibid. n. 3
 Superiores Regulares quomodo tempore durare expe-
 diat, ibid. §. 1. n. 74. p. 18
 Superiores locales, etiam Vicarij sunt Prælati, ibid.
§. 4. n. 74. p. 13
 Etiam sunt amouibiles ad naturam Prouincialium,
 ibid.
 Habent iurisdictionem quasi Episcopalem, ibid.
 num. 76
 Corrigitur frater quomodo ad istos Superiores
 pertineat, ibid. n. 78
 Facilitatem his concessam à Summis Pontificibus
 non possunt Prouinciales & Generales conuolare,
 neque rollete, etiam in casu abusus, possunt tamen
 eo casu suspendere, ibid. n. 79
 Etiam id possunt Capitula generalia, ibid.
 Superiores locales an possunt eligi, qui ne sciunt lin-
 guam loci, ubi sunt Superiores, ibid. n. 80. p. 36
 An statim electi sint confirmati, ibid. n. 91
 Debeant attingere annum *82. ibid.* quest. 2. c. 1.
 num. 16.

numero 16 p.3879
 Superiores locales, qui continē euscitant per ciuita-
 tes non sunt in bono statu, ibid. q. 1. cap. 7. n. 29.
 pag. 61
 Superiores Regulares tenentur obseruare tegulas suo-
 rum ordinum, ibid. c. 8. n. 2 p.62
 Superior licet non possit in vniuersum obligare sub
 mortali, quando regula ad nullam culpam obligat,
 potest tamen sic priuatum aliquem obligare, ut
 q. 1. c. 1. §. 3. p.9
 Immo & totum aliquem Conuentum in aliquo ca-
 su, ibid.
 Superiori etiam non recognoscunt alium Superiorem,
 dicenti se aliquid facere ex iusta causa, non credi-
 tur, nisi constet de illa, si id non potest facere sine
 causa, ibid. c. 12. p.31
 Superiori Superiorem recognoscendi, & iniustum
 aliquid mandanti, obedire non tenet, etiam si
 iniustum peccatum non contineat, ibidem pa-
 gina 32
 Superiores nostri Ordinis non possunt ad instantiam
 quatumcunque personarum extra Ordinem existi-
 entium illam gratiam circa dignitates, & remissiones
 penarum suis Religiosis concedere, ibid. q. 1. c. 2.
 §. 1. 11. p.130
 Quas gratias possint concedere suis Religiosis ad
 instantiam personarum extra Ordinem, ibid. 151
 Superiores habent auctoritatem super fratres, c. 1. §. 5.
 pag. 190
 Possunt delinquentes punire, ibid. §. 6
 Hæc potestas ordinaria est, ibid. n. 11. p.191
 Non solum quoad professos, sed etiam quoad No-
 uicios, ibid. n. 12
 Et non solum ad causas regulares, sed etiam ad
 extraneas, ibid. n. 13
 Superiores Regulares, quos casus sibi reseruare pos-
 sint, tom. 2. §. 61. p.195
 Possunt reseruare sibi casus etiam pro nouitiis, ibid.
 num. 9. p.401
 An possint præcipere sub pœna excommunicationis,
 & absolutionem sibi reseruare, ibidem nu-
 mero 10
 Superiores gladio excommunicationis parcere videntur,
 ibid. n. 11
 Et præcipiendo ab excommunicatione non inci-
 piunt, ibid.
 Superiores debent suis subditis necessaria tribuere, ut
 eis vagandi tollatur occasio, tom. 2. numero 32.
 pag. 458

Suspendere.

 Suspendere possunt Prælati Regulares suos subditos
 solo verbo absque monitione, c. 3. lit. C, c. 5. n. 10.
 pag. 22

Suspensio.

 Suspensio ferti potest propter delictum præteritum
 & futurum, tom. 3. lit. C, capite 1. numero 11.
 pag. 22
 Suspensio triplex, quem vnaqueque pariat effectum,
 tom. 2. quæst. 1. cap. 5. §. 1. num. 12. p.142
 Suspensionis sententiam possunt Prælati Regulares in
 suos subditos ferre, ibid. q. 3. cap. 4. num. 26.
 pag. 219

Suspensio.

 Suspensio non potest eligi ad dignitates, c. 1. q. 1. c. 5.
 §. 1. n. 19. p.143
 Nec eligere, ibid. n. 31
 Quomodo id intelligatur, ibid. n. 33
 Suspensio in Ordine Minorum quomodo habet
 ius in electionibus, ibid. n. 36

Suspicio.

 Suspicionis causa coram iudice reculato, assignari de-
 bet, tom. 1. q. 1. c. 19. §. 1. p.54
 Tom. III.

Suspicionis causæ sufficientes ad repellendum iudi-
 cem iam ordinatum, quam delegatum, mulx as-
 signantur, ibid. §. 2. p.53

Synesis.

Synesis quid sit, tom. 2. q. 2. cap. 3. §. 9. num. 82.
 pag. 105

T

Tabacum.

Tabacci sumptio prohibetur sub pœna excom-
 municationis latæ sententiæ in Ecclesiis Ciuita-
 tis, & Diocesis Hispalensis, earumque atris, &
 ambitu, tom. 2. p.437

Tabellio.

Tabellionis officium an possit exercere Religiosus,
 tom. 2. q. 3. cap. 5. n. 13. p.232

Tabidi.

Tabidi non possunt eligi ad dignitates, c. 1. q. 1. c. 3. p. 4.
 num. 9. p.137

Tactus.

Tactus impudici vitandi, tom. 2. q. 1. c. 2. §. 1. num. 57.
 pag. 116

Tactus est actus venere cognatus, tom. 1. q. 3. c. 2.
 pag. 158

Tallia.

Tallia quid sit, tom. 1. n. 126 p.371

Temperantia.

Temperantia quid, tom. 2. q. 2. cap. 3. §. 20. num. 197.
 p. 125

Eius landes, ibid. n. 198

Eius partes integrales, ibidem §. 21. numero 201.
 p. 126

Subiectiue, ibid. §. 22. n. 210. p.127

Potentiales, ibid. §. 23. n. 210. p.130

Temperantia est Prælati simpliciter necessaria, ibid.
 §. 20. n. 199. p.125

Quomodo contra illam peccetur, ibid. n. 200

Tertiarij, & Tertiaria.

Tertiarij sunt in multiplici differentia, tom. 2. num. 31.
 pag. 233

Tertiariæ non possunt consueti nisi Sacerdotibus ap-
 probatis ab ordinario, ibid. n. 39 p.224

Nec in Paschate communicare,
 ibid.

Licet ante sit, ibid. §. 1. p.229

Tertiarij cum claustralibus habitantes gaudent priui-
 legiis fratrum, ibid. n. 39. p.224

Tertiariæ possunt emitte tria vota Religionis, ibid.
 §. 3. p.296

Obedientiam præstant Genetali, ibidem §. 3. pa-
 gina 297

Tertiariorum professionis forma, ibidem §. 2. pa-
 gina 302

Per quam tamen nec noua obligatio, nec votum
 inducitur, ibid. n. 1

Tertiarij gaudent immunitate, ibidem §. 3. pa-
 gina 303

Tertiarij in propriis domibus habitantes, tanquam
 laici censentur, ibid. §. 21. p.143

Tertiariotum vota collegialiter viuientium solemnita
 sunt, tom. 2. §. 3. p.161

Tertiariæ videntes simplicem continentiam gaudent
 priuilegiis fratrum, tom. 1. §. 21. p.138

Tertiariæ secundum Const. Pij V. quomodo ad clau-
 strum teneantur, tom. 2. n. 11. p.281

Tertiarij an sint sepeliendi in Ecclesiis fratrum, tom. 1.
 n. 53. p.327

Testamentum.

Testamentum condere potest nolitius quolibet tem-
 pore, tom. 2. quæst. 3. cap. 1. §. 8. numero 102.
 pag. 103

A a Testamentum

Index Rerum,

Testamentum suum declarare potest Regularis professus, *ibid.* n. 209

Testificari.

Testificandi in causis secularium licentiam concedit Prælati Regularis suis subditis, & *quomodo*, t. 3. lit. T. c. 1. p. 117

Hæc licentia non est passim concedenda, *ibid.* n. 1

Non potest tamen Prælati eam concedere in causis criminalibus, *ibidem*, numero 1. pagina 138

Potest tamen concedi pro liberando reo à morte iniunctæ ei infamiae, *ibid.* n. 3

Qui sunt Superiores, qui possunt eam concedere, *ibid.*

Qui se examinaret sine dicta licentia mortaliter peccaret, *ibid.* n. 4

Testimonium.

Testimonium ferre in causis civilibus non possunt Regulares absque licentia suorum Prælatorum, t. 1. num. 34. p. 387

Qui Prælati non debent esse faciles in dicta licentia concedenda, *ibid.*

Si Religiosus absque dicta licentia testimonium ferat, an valeat, *ibid.*

Potest Religiosus cum dicta licentia testificari pro liberatione alicuius à morte, etiam si aliqua parva calumpniæ ex hoc veniat, *ibid.*

Testis.

Testes quicumque non sunt admittendi contra Prælatos, t. 2. n. 2. p. 496

Sed debet prius inquiri de eorum vita, *ibid.* num. 7. p. 497

Testes examinandi forma, tom. 3. littera T. cap. 2. pag. 138

Quæ debeant notari in testium examine, *ibid.* c. 3. num. 2. p. 119

Quid requiratur ad hoc vt legitimè probent, *ibid.* num. 3

Debet testis examinari cum iuramento, vt probet, *ibid.* n. 4

De quibus sint interrogandi testes, *ibidem*, numero 5

Testis, sine reus, quando dicatur iuridicè interrogatus, t. 1. q. 1. c. 16. p. 36

Iuridicè interrogatus tenetur sub mortali veritatem fateri, *ibid.* §. 3. p. 40

Etiā non legitimè interrogatus tenetur veritatem fateri, si delictum sit in publicam perniciem, *ibid.*

Etiā minimè requiratur, *ibid.*

Testis non potest testificari de eo, quod scit per Sacramentalem Confessionem, *ibid.*

Nec tenetur manifestare delictum, quod accepit sub sigillo secreti, vel auxilij, vel consilij petendi gratia, *ibid.* p. 41

Nisi sit in darum Communitatis, *ibid.*

Testis non tenetur testificari, quando delinquens non laborat infamia, *ibid.*

Nec si peccatum est occultum, & iam emendatum, seu emendabile per solam correctionem fratrem, *ibid.*

Testis non tenetur testificari cum suo notabili damno spirituali, vel temporali, *ibid.*

Nec tenetur testificari ea, quæ solum ex auditu cognovit, *ibid.*

Nec quando rationabiliter iudicat, an sit legitimè interrogatus, *ibid.*

Testis, quando non tenetur veritatem fateri, potest aperte dicere, se illam nescire, *ibid.* & seq.

Et se nihil scire, vel non vidisse, vel non interfuisse, *ibid.*

Testis de auditu nihil probat, licet secundum aliquos faciat indicium, *ibid.*

Probat tamen, si deponat ante liem motam, *ibid.*

Statutum factum à communitate, quod credatur testibus de auditu non valet, *ibid.*

Testis potest esse Religiosus in testimonio secularium, tom. 2. questione 3. capite 1. §. 8. num. 266. pag. 201

Testis non tenetur veritatem fateri, quin prius illi constet de statu causæ, tom. 3. lit. R. cap. 9. *num.* 7. pag. 128

Testis omni exceptione maior, quid sit, *ibid.* lit. T. c. 3. num. 6. p. 139

Testes inhabiles, qui, *ibid.*

Singulares qui, *ibid.*

Singulares an apud Religiosos probent, *ibid.* *num.* 7. pag. 140

Testis varius qui, *ibid.* n. 8

Testes discordes, qui, *ibid.* n. 9

Duo testes sufficiunt ad probandum delictum, *ibid.* n. 10

An testes examinati in Inquisitione Generali probent, *ibid.* n. 11

Testium repetitio quomodo fiat, *ibidem*, num. 12. pag. 141

Testium confrontatio quomodo faciendi, *ibid.* lit. R. c. 9. n. 13. p. 128

Testi facienti pro reo magis creditur, quàm illi qui facit pro auctore, *ibid.* n. 14. p. 129

Testudo.

Testudines comedere possunt Minimi, tom. 1. pagina 354

Quas prius non audebant comedere, *ibidem*, num. 1

Testudines an sint piscis, vel caro, *ibid.* num. 2. §. & 4.

Testudinum quatuor sunt species, *ibid.* n. 5

Testudinum virtutes in medicaminibus, *ibid.*

Testudinum tegumentis utebantur antiqui ad ornandos lectos, *ibid.* n. 6. p. 355

Testudo prudentiæ, silentij, & pigritiæ symbolum, *ibid.* n. 7

Testudinum pes dexter si inferatur nauigio, ad ire tardius creditur, *ibid.*

Testudines variis modis parantur ad comedendum, *ibid.* num. 8

Theologia.

Theologia quomodo diuidatur, tom. 2. q. 2. cap. 2. §. 1. n. 3. & 7. p. 72. & 73

D. Thomas.

D. Thomæ doctrina clarior, & facilior omnibus, t. 1. q. 1. c. 1. p. 1

D. Thomas Philosophis utilis ad studendum, Theologia planè necessarius, *ibid.* cap. 30. §. vnic. pag. 115

D. Thomas sibi ipse sufficit, *ibid.*

D. Thomas omnibus præferendus in Moralibus & Scholasticis, t. 1. n. 10. p. 168

Qui Thomistæ aliis Thomistis præferendi, *ibid.*

Timiditas.

Timiditas quid sit, & quando peccatum, t. 2. q. 2. c. 3. §. 18. n. 181. p. 122

Tolerantia.

Tolerantia quid sit, t. 3. lit. Z. c. 3. n. 11. p. 157

Tonsura.

Tonsuræ forma à Minimis gerenda, t. 1. §. 1. p. 302

Transactio.

Transactio quid sit, t. 1. n. 7. p. 176

Transactio cum consensu Generalis, vel Capituli Generalis fieri potest, *ibid.* n. 6

Transactiones, Conventuales, & pacta facta à Conuentibus

& Verborum.

uentibus, & capitulis absque Generali consensu non valent, [ibid. n. 3. & p. 17](#)
Non prohibetur tamen amicalis compositio, [ibid. n. 1.](#)

Transire.

Transire ad strictiorem religionem quomodo liceat, [tom. 1. c. 3.](#) p. 190

Transfundi ad arctiorem religionem forma dandi licentiam, [t. 1. l. 2. c. 4.](#) p. 145

Quomodo praelati regulares possint hanc licentiam concedere, [ibid. n. 1.](#) p. 141

Sine hac licentia nulla religio potest quenquam recipere, [ibid. n. 3.](#)

Forma qua Praelatus facit fidem se esse paratum se recipere transeuntem, [ibid. c. 3.](#)

Transientes de vna Religione ad aliam, à quibus recipi debeant, [t. 1. q. 1. c. 14. & 15.](#) p. 74

De vna in aliam religionem licitus est transitus, & quomodo, [ibid. c. 14.](#) p. 70

Qui Superiores possint hanc licentiam concedere, [ibidem.](#)

Transire non debet recipi absque literis Superioris, à cuius religione transit, [ibid.](#)

Facere facultatem transeundi ad Religionem æquæ strictam absque legittima causa ad solum Papam pertinet, [ibid.](#)

Cum legitima causa potest etiam Praelatus religionis, [ibid.](#)

Concedere facultatem transeundi ad laxiorem absque legitima causa est solus Pape in foro externo, [ibid.](#)

Cum legitima causa dicunt aliqui, quod possint etiam Superiores Religiosis, [ibid.](#) p. 78

Transire ad Religionem Minorum licitum est omnibus Religiosis omnium aliarum Religionum, exceptis Minoribus, & Capuecinis per privilegia, [t. 1. q. 1. c. 14.](#) p. 71

Transire de vna Religione ad aliam laudabile non est, [ibid. c. 1.](#) p. 74

Transire de statu clericali ad laicalem, an possint clerici e hoc destitui, [ibid. c. 3.](#)

An sic transientes teneantur ad officium diuinum, [ibid.](#) p. 71

Cuius Superioris auctoritate id liceat, & quibus de causis, [ibid.](#)

Tributum.

Tributum quid sit, [t. 1. n. 16.](#) p. 171

Trinitarij.

Trinitarij reformati ad nullam religionem præter Catholicam, transire possunt sub gratissima poenitentia, [t. 1. c. 1. v. 1. h. 1. VIII.](#) p. 68

Possunt tamen ad Religionem Minorum, [ibid. num. 1.](#) p. 509

Triterem.

Triterem Capitanei tenentur sub mortali regulariter ad eas damnatos recipere, & retinere, [tom. 1. c. 1.](#) p. 160

Triterem Gubernatores possunt ad illas condemnatos liberare, quando illis constat de iniustitia, [t. 1. n. 1.](#) p. 446

Triterem pena omnino noua, & à iure communi exorbitans, [t. 1. q. 1. c. 17.](#) p. 93

Ad eas tamen damnari possunt regulares, si sui exigentibus delictis, [ibid.](#)

Ad triterem damnare possunt Generales & Provinciales, [ibid.](#)

De consensu tamen suorum Collegarum, [ibid.](#)

Superiores damnantes ad triterem suos subditos iniuste, & ex passione incurrunt excommunicationem, & etiam consilium & consensum præbent, [ibid.](#)

Tom. III.

Triterem Capitanei dimittentes Religiosos, infra suis Superioribus absque legitima causa, peccant mortaliter, [t. 1. q. 1. c. 17.](#) p. 93

Triterem pena itrogari non debet, nisi quando miser Religiosos castigare non potest, [ibid.](#)

Multis deploratus numerus illius loci, [ibid.](#)

Triterem loca comparatur infierno, [ibid.](#)

Ad Triterem si quando esset damnandus religiosus, deberet damnari, vel in perpetuum, vel si tantum non mereretur poenam, cum finito habitu spoliari, [ibidem.](#)

Ad Triterem damnatus, prius esset actualiter degradandus, [ibid.](#)

Triterem Ministri verberantes Religiosos ad eas damnatos non incurrunt excommunicationem, [ibid.](#) p. 94

Si verberarent tamen absolutum à poena triterem, licet illis non dum egressum, essent excommunicati, [ibid.](#)

Ad eas damnatus tenetur ad officium diuinum, si erat e hoc destinatus, etiam si non sit in sacris, [ibidem.](#)

Ad eas damnatus an possit tuta conscientia facere, [ibid.](#)

Cui querens Religiosi ad eas damnati, [ibidem.](#)

Ad eas damnatus ad tempus, si eo finito ad Religionem seueretur non amittit genituram, [ibidem.](#)

Ad eas damnatus est infamis, [ibid.](#)

Quis possit cum illo dispensare, [ibid.](#)

Ad eas damnatus gaudet immunitate, ad Ecclesiam confugiat, [ibid.](#)

Quod etiam est verum de Banuolis, [ibid.](#)

Tutor.

Tutores officium an possint Religiosi recipere, [tom. 1. q. 1. c. 14.](#) p. 111

Turces.

Turcesque [tom. 1. n. 49.](#) p. 144

Tyranii.

Tyrannorum variae species, [tom. 1. q. 1. c. 1. & 2. n. 1.](#) p. 51

V.

Vagus.

Vagus Monachus ex hoc solum à praelatoris excludendus, [t. 1. n. 12.](#) p. 43

Valerianus.

Valerianus non possunt esse Praelati, [t. 1. q. 1. c. 4.](#) num. 1. p. 111

Si tamen infirmus sit compatibilis cum dignitate, eligi potest, [ibid. n. 4.](#) p. 116

Valerianus dubius an teneatur leuare, vel abstineri à carnalibus, debet Praelato obedire, [t. 1. q. 1. c. 7.](#) p. 14

Vanitas.

Vanitas Religiosorum in vestimentis, malis deplorata, [t. 1. q. 1. c. 1.](#) p. 14

Vedigal.

Vedigal quid sit, [t. 1. n. 16.](#) p. 171

Venefici.

Venefici qui dicantur, [tom. 1. q. 1. c. 3. & 4. num. 1.](#) p. 112

Verbum.

Verbum, inflare, plures flagitiosas significat, [t. 1. n. 70.](#) p. 114

Verbum, tenere, aliquando honestatem dicit, [t. 1. n. 71.](#) p. 117

Verbum, facio, quid significet, [tom. 1. num. 7. p. 8.](#) p. 115

A a

Verborum

Index Rerum,

Verbum, *mones*, aliquando interpretatur pro *principio*, tom. 2. [q. 2.](#)
 Verbum, *regis*, aliquando fit pro *principio*, [t. 1. q. 1.](#)
 cap. 4.
 Verba simpliciter posita generaliter sunt intelligenda, tom. 2. lit. A. cap. 2. [num. 2.](#)
 Verba, quae dicunt Praetor in principio suarum visitationum, ut eis dicatur, si quid corrigendum sit, quomodo intelligenda, [t. 1. q. 1. c. 16.](#)
 Verbi eiusdem repetitio in lege, vel Canone grande Mysterium continet, [ibid. c. 17.](#)
Veruandis.
 Veruandis quid, [t. 2. q. 2. c. 1. §. 2. 1. 1. 1. 1.](#)
 Quomodo [ibid. n. 103](#)
 In qua parte facies refledat, [ibid.](#)
 Cur magis appareat in poetis & mulieribus, quam in [vitis, ibid. n. 204](#)
 An Praetor conueniat, [ibid. n. 107](#)
 Vbi feruati debet, [ibid. n. 206](#)
 In adolescente est maximus virtutis indicium, [ibid. q. 2. c. 2. §. 1. n. 1.](#)
Veritas.
 Veritas quid, [t. 2. q. 2. c. 1. §. 1. n. 162.](#)
 Sine ea homines simul vivere non possunt, [ibid.](#)
 Veritatem odium patere quomodo intelligatur, [ibid. n. 163](#)
 Praetor omnino necessaria, [ibid. n. 164.](#)
 Eam occultare an aliquando liceat, [ibid. n. 166](#)
 Eam occultare potest aliquando reus, etiam in legitimo iudicio interrogatus, [ibid. quest. 3. c. 2. §. 1. num. 44.](#)
Vexatione.
 Vexationem redimere quando, & a quibus liceat, [t. 1. q. 2. c. 1. §. 2.](#)
Vicarius.
 Vicarium Generale ordinatum potest constituere Generale [Minimorum, t. 2. q. 4.](#)
 Vicarius Generalis ordinatus an persequatur mortuo institutore, [ibid. n. 11.](#)
 Vicarij parvorum Conventuum instituti a definitione, non possunt amoueri a Provincialibus, [t. 2. q. 1. c. 4. §. 4. n. 71.](#)
 Vicarij missi a Superioribus ordinariis honorandi sunt, tom. 1. q. 1. c. 12.
 Non tamen tantum ut Superiores ipsi, [ibid.](#)
 Vicariorum electiones in Ordine nostro non durant, nisi usque ad Capitulum, tom. 2. lit. E. [c. 1. §. 2. n. 8.](#)
 Vicarium constituens debet esse vero, & legitimo impedimento, detentus, [ibid. lit. V, cap. 6. num. 5.](#)
 An per se, vel per eius Vicarium debeat super veritate talis impedimenti iurare, & quomodo, [ibid. num. 6.](#)
 Hic Vicarius electus a Provinciali debet admitti a Capitulo, [ibid. n. 11.](#)
 Provincialis Vicarium constituens non debet esse excommunicatus, &c. [ibid. n. 12](#)
 Vicarius an possit alium constituere, [ibid. n. 14](#)
 An possit Vicarius admitti, cuius institutor est mortuus, [ibid. n. 16](#)
 Vicarium generale in aliqua natione instituendi forma, [ibid. cap. 1.](#)
 Eadem forma constituendi dictum Vicarium in aliqua Provincia, [ibid. c. 2](#)
 Eadem pro aliquo casu speciali, [ibidem capite 1.](#)
 Forma instituendi Vicarium mittendum ad Capitulum generale, [ibid. c. 6.](#)
 Vicarij instituendi per diffensum Provincialis a Provinciali forma, [ibid. c. 7.](#)
 Forma instituendi Vicarium, qui praesidet in Ca-

pitulo defunctorio, [ibid. c. 8.](#)
 Eadem pro praesidendo in Capitulo Provinciali, [ibid. c. 9.](#)
 Eadem pro praesidendo in Capitulo generali, [ibid. cap. 10.](#)
 Vicarius relictus a Corredore mortuo praesidet in electione noui Corredoris, [ibid. lit. E. cap. 1. n. 2.](#)
 Quid si Corredor moriatur, non relicto Vicario, [ibid. n. 3.](#)
 Qui habeant vocem in huiusmodi electione, [ibid. num. 4.](#)
 Hae electione non publicatur, [ibid. n. 5.](#)
 Vicarius ordinarius potest constitui super Corredores, [ibid. lit. V, c. 1. §. 2.](#)
 Vicarius constitutus pro emergentibus an persequatur ordinatum, [ibid. n. 4.](#)
 Vicarius Corredoris maioris praecedit Corredores minores, [ibid. n. 5.](#)
 Vicarius mittendus ad Capitulum generale, debet esse de corpore Provinciae, [ibid. c. 6. n. 2.](#)
 Alij tamen Vicarij possunt esse extranei, [ibid.](#)
 Vicarij Capituli Generalis tenent locum etiam antequam eorum patres sint electi, [ibid. n. 3.](#)
 Et usque dum teneantur in propriam Provinciam, [ibid. n. 4.](#)
Vice-Regens.
 Vice-Regens studiorum est eodem honore afficiendus, quo Regens, tom. 2. [q. 1. §. 1.](#)
Vigiles.
 Vigiles in Ordine Minimorum acceptari mandant Iulius I. [tom. 1. §. 4.](#)
 Sed in defectu huius abierunt, & nullus inquam fuit in Religione Vigili, nisi P. F. Hieronymus a Ponte Genuesis, [ibid. n. 26.](#)
Vincere.
 Vincere se ipsum est nobilissimum fortitudinis actus, tom. 2. q. 2. c. 1. §. 1. n. 178.
Vindicatio.
 Vindicatio quid, tom. 2. [quest. 2. c. 1. §. 17. n. 161.](#)
Vindicta.
 Vindicta consentiendi in Ordine Minimorum puniendi, tom. 2. [c. 10.](#)
Vinum.
 Vinum temperare debent Religiosi, tom. 2. num. 5.
 Vinum bonum possunt sibi velle dari a suis Superioribus Religiosis, [ibid. n. 6.](#)
 Vinum nouum quando potari incipiat, [ibid. n. 7.](#)
 Vini boni qualitates, [ibid. n. 8.](#)
 Vino nullum tormentum minus [conium, t. 2. q. 2. c. 17.](#)
[q. 2. n. 4.](#)
 Vino dediti facili secreta reuelant, [ibid.](#)
 Vini effectus, [ibid.](#)
 Vinum quare non prohibetur in quadagesima, [ibid. q. 4. cap. 2.](#)
Violentia.
 Violentia quid, & quomplex sit, tom. 2. [n. 37. & 38.](#)
Viri.
 Viri quid quis dicatur, tom. 1. n. 4.
 Viri literati sunt veluti stelle in firmamento Ecclesiae, tom. 2. q. 2. c. 1. [n. 2.](#)
 Literatorum duo sunt genera, [ibid. n. 3.](#)
 Eis debentur de iure naturae dignitates, [ibid.](#)
 Eos tenentur honorare Praetor, [ibid. §. 1. num. 74.](#)
 Et quomodo, [n. 75.](#)
 Qui sunt isti viri literati, [ibid. n. 76.](#)
 A viris literatis sed iniquis dicendum non est, [ibid. num. 77.](#)

& Verborum.

Viri ignotantes sunt solum æquinoct homines, *ibid.*
num. 7. *P. 17*

Virtus.

Virtus in mediocritate consistit, *tom. 1. q. 1. c. 18. §. 1.*
pag. 43

Virtuti in hac vita non potest sufficiens premium assignari, *ibid. c. 18.* *P. 95*

Virtutes omnes sunt inter se connexæ, *2. q. 2. c. 3. num. 1.* *P. 2*

Virtutum omnium divisio, *ibidem §. 2. num. 1.*
pag. 23

Virtutes morales, an possint esse sine charitate, *ibid.*
num. 4. *P. 2*

Virtutibus omnibus debet esse Prælati Regularis prædictus, *ibid. n. 1*

Visitare.

Visitare Religionem ad Prælatos ordinatio spectat, *tom. 1. n. 13.* *P. 14*

Visitare Provinciam an possit Provincialis, postquam eam visitavit Generalis, *ibid. n. 2* *P. 150*

Visitatio.

Visitatio tempore qua succurrit ab accusatione, re-
futatione, de nominatione, repellitur, *1. q. 1. c. 16. §. 4.* *P. 41*

Visitor.

Visitorem Generalem institutiendi forma, *tom. 3. lit. V. cap. 4.* *P. 144*

Eadem pro casibus emergentibus, *ibidem cap. 1.*
pag. 145

Visitationem recusandi forma, *ibidem lit. R. cap. 1.*
pag. 141

Visitationem contra Prælatus an possint impetrare subditi, *tom. 1. q. 1. cap. 18.* *P. 45*

Et quomodo, *ibid.* *P. 46*

Visitationem mittere contra formam statutorum non potest Generalis, *ibid.* *P. 46*

Visitator semper debet assignari duo socii, *ibid.*
Quod si non assignentur, recusat potest, ibid.

Visitator quoscunque mittere quomodo possit: Patet
Geotalis, *ibid. §. 1.* *P. 47*

Visitationes an sint Prælati, *ibid. §. 1.* *P. 48*

Visitationibus an debeantur taxæ, quando non visitant,
tom. 1. lit. P. c. 2. n. 1. *P. 104*

Visitator antequam accedat ad Provinciam tenetur
monere Provincialem, *ibid. n. 1*

Visitator debet habere suum Secretarium, *ibid. n. 1*

Visitationes quando accedunt ad aliquem Conventum,
an debeant statim visitare, *ibid. numero 6.*
pag. 105

Possunt præcipere sub præcepto formali obedientie,
et etiam addere excommunicationem, *ibidem num. 7.*

Tenentur tamen dictum præceptum declarare, *ibid.*
num. 8.

Non debent gravare Conventus, *ibid. numero 9.*
pag. 106

A quibus fratribus debeat visitatio incipere,
ibid. n. 10

Debent visitare illas Provincias, aut Conventus,
qui plus indigent, *ibid. n. 11*

Lituræ an in visitatione generali possint exigi,
ibid. n. 12

Visitationes in visitatione generali debent inquirere
non solum de vitiis, sed etiam de virtutibus subdito-
rum, *tom. 2. lit. P. capite mono, numero 15. pa-
gina 107*

Non possunt tamen Visitationes de delictis oculis
inquirere, *ibid. n. 16*

Neque de emendatione, *ibid. n. 14*

Non possunt visitare nisi ab vicina visitatione,
ibid. cap. 16. n. 12. *P. 115*

Visitationes quoscunque potest deputare Generalis, *1. q. 1. p. 113. & tom. 1. §. 1.* *P. 306*

Debent cavere à numerum receptione, *tom. 1. n. 7.*
pag. 113

Non debent nimis gravare visitatos, *ibidem nume-
ro 3*

Debent evocare Fratres à Conventibus pauperioribus
in pinguibus, *ibid.*

Debent se expedire quam citius possint, *ibidem num. 2*

Visitationes visitatione absoluta possunt concedere
Religiosis Indulgentiam plenariam, *tom. 1. n. 13.*
pag. 115

Visitationi tenentur facere expensas visitati, *ibidem num. 6*

Visitator an possit in visitatione procedere mortuo
eo, qui illum instituit, *tom. 1. numero 10. pa-
gina 150*

Visitationes quomodo instituendi, *tom. 1. n. 85. & 89.*
pag. 467

Vita.

Vita regularis quid sit & in quo consistat, *1. q. 3. c. 1.*
pag. 1

Vita præterita facit de subsequenti conversatione in-
dignum, *ibid. c. 31. §. 1.* *P. 120*

Vita suæ quique considerat debet, *1. q. 1. c. 6. n. 1.*
pag. 66

Vitium.

Vitium intolerabile est ex aliorum culpa velle sibi
laudem querere, *tom. 1. quest. 1. cap. 28. §. 3. pa-
gina 101*

Vix vox oraculum.

Vix vox oraculi declaratio, *tom. 3. lit. Z. cap. 3. Ap-
pend. 4.* *P. 164*

Vix vox oraculum habent eandem vim, quam alia
Constitutiones, *1. q. 1. c. 18. pag. 478. & n. 1. p. 301.*

Lex in resp. constitutus, *n. 4. de script. Felin. con-
sil. 6. numero 12. Et privilegia detegendis non de-
rogantur, ibid. num. 16. pag. 178. & numero 1.*

Vix vox oracula, de quibus in scriptis testimonium
non fert aliquis Cardinalis, non valent, *1. q. 1. c. 1.*
pag. 355. vide nom. 2. pag. 356. & cap. 1. nom. 2.
pag. 301

Vitiorum.

Vitiorum regula consistit in quatuor, *tom. 3. q. 4. c. 9.*
pag. 186

Votum.

Vota obedientie, & vix quadragesimalis in Religio-
ne Minorum an sint casus reservati, *tom. 3. n. 12.*
pag. 401. & ibid. n. 7. *P. 488*

Voti quadragesimalis custodia Minimis semper fuit
maxime curæ, *1. q. 1. c. 1.* *P. 515*

Vbi adverte, quid dictus Paulus Podericus tantum
suppleavit pro ordine nostro, quæ ibi dicuntur de
Catharistis, ex se subintitit Scipionem.

Votum quartum vix quadragesimalis est quartus
clapus crucis Christi, *1. q. 4. c. 1.* *P. 166*

Votum quartum quod fit ab aliquibus Religiosis,
quomodo differat à quarto Voto, quod fit à Fratri-
bus Minimis, *ibid.* *P. 166*

Vota non observare, qui dom prostrabant intendebat,
est in malo statu si intentionem non mutat,
ibid. q. 1. c. 8. §. 4. *P. 19*

Vota subditorum irritare possunt Prælati, *1. q. 1. c. 1.*
nom. 7. *P. 111*

Etiam *ment. interna, ibid. n. 9*

Etiam de materia necessaria, *ibidem, num. 10*

Etiam absque *cons. ibid. n. 11*

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Votum.

Index Rerum, & Verborum.

Etiā reservata Papæ, ut peregrinationis, ibidem
 num. [17](#). [p. 114](#)
 Etiā iouito vouente, ibid. [p. 11](#). [p. 111](#)
 Et hoc eis competit ex iure diuino, ibid. num. [1](#)
 pag. [111](#)
 Voia irritare qui Superiores possunt in Religionibus,
 ibid. [n. 17](#). [p. 111](#)
 Vota propria non possunt irritare Prælati, super his
 tamen possunt dispensare, ibid. [n. 11](#). [p. 111](#)
 Vota subditorum possunt dispensare Prælati, ibidem
 num. [24](#)
 Et etiā commutata, ibid. [n. 15](#). [p. 111](#)
 Votum auctoritatis Religionis irritari non potest, bene
 tamen dispensari, ibid. [n. 11](#). [p. 111](#)
 Voti satisfactionem potest subditus petere, ibidem
 num. [11](#). [p. 111](#)
 Vota semel irritata nunquam reuolunt, ibid. [n. 11](#)
 Votorum fractores in Ordine Minorum per Superiores
 Prælatos puniuntur, ibid. q. [1. c. 4](#) §. [5. n. 17](#).
 pag. [12](#)
 Votorum vi nullus potest alteri se subicere, ibid. [c. 1](#).
 num. [1](#). [p. 111](#)
 Votum profectus, quid sit, tom. [1. q. 1. c. 1](#). [p. 11](#).
 Vota, quorum dispensatio pertinet ad Episcopum,
 quæ, ibid. [c. 11. §. 1](#). [p. 61](#)
 Vota reservata Pontifici, quæ, ibid.
Vouere.

Vouens aliquam regulam non vouet seruate omnia
 quæ sunt in illa, tom. [1. q. 1. c. 1](#). [p. 4](#)
 Vouere possunt Religiosi omnia opera meritoria, [1.1](#).
 q. [1. c. 1. n. 1](#). [p. 110](#)
 Id tamen negare non est temerarium, ibid. [n. 1](#)
 Dicta tamen vota non obligant ante consensum
 Prælati, ibid. [n. 4](#)
 Licentia data à Prælato subditis ad vouendum po-
 test reuocari, ibid. [n. 5](#)
 An peccet, si hoc causa licentiam [excoct.](#) ibid. [n. 6](#).
 pag. [111](#)

Vfurarius.

Vfurarius quis, tom. [1. q. 1. c. 1](#). [p. 118](#)
Vfurarius.
 Vfurarius quis dicatur, tom. [1. q. 1. c. 1](#). [p. 118](#)

Z

Zelosus.

Zelosus à Papa prorogatur officium ad triennium,
 tom. [1. §. 1](#). [p. 406](#)
 Zelosus instituendi forma, tom. [1. lit. Z](#), c. [1. p. 111](#)

Forma instituendi Zelosum loco defuncti, ibid. [c. 1](#)

pag. [111](#)

Forma qua declaratur aliquem fuisse electum in
 Zelosum, ibid. [c. 1](#). [p. 111](#)

Zelosi electio an egeat confirmatione, ibid. [c. 1. p. 111](#)

pag. [111](#)

Zelosus an possit confirmari, ibid. [n. 1](#). [p. 111](#)

Zelosus non subdiq. Correctione Consensus Romanæ,
 ibid. [n. 4](#)

Nullus potest negotia expedire in Curia Romana
 absque licentia Zelosi, ibid.

Zelosus potest assumere sibi socium, qui nulli Corre-
 ctori subdit, tom. [1. lit. Z](#), c. [1. n. 4](#). [p. 111](#)

Potest interesse singulis Capitulis generalibus,
 ibid.

Dum discedit ab urbe alium suo loco constituit
 cum eadem auctoritate, & præminencia, ibid.

Zelosus socius non potest in Correctorem eligi, ibid.

Potest tamen exire à Conuentu ad suum beneplacitum,
 ibid.

Non potest negotia personarum extra ordinem facere,
 nec strum particularium eiusdem Ordinis, ibid.

Zelosus officium magis importunus est, & quare,
 ibid. cap. [1. n. 1](#). [p. 114](#)

Tria necessaria debet habere Zelosus, scilicet scien-
 tiam, prudentiam, & eloquentiam, ibid. num. [39](#)
 pag. [111](#)

Zelosus habet votum in Capitulo Generali, cum Ro-
 mæ celebratur, ibid. [c. 1. n. 4](#). [p. 111](#)

¶ Habet locum in quocunque Conuentu reperitur
 immediatè post Correctorem, ibid.

Facit officium Zelosus, quorsque alius Zelosus Ro-
 mæ personaliter fuerit, ibid.

Zelosus electus antequam fuerit Romæ non potest
 alium substituere, ibid.

Zelosus finis officio expensis totius Religionis, est in
 suam Prouinciā deducendus, ibid.

Et potest votare in electione illius Conuentus, in
 quo fuerit à Prouinciā assignatus, etiam si ibi non
 steterit localis per tres menses, ibid.

An Zelosus possit esse Vicarius Generalis, ibid.

Recipit fratres Romam aducentes absque obedi-
 entia, & ponit, & remittit ad propria, ibid.

Potest expedire quasque causas, etiam manda-
 tum speciale requirentes, per privilegia Pontificum,
 cum licentia tamen Generalis, ibid. [n. 5](#). [p. 114](#)

Habet locum in Capella Papæ, ibid. [n. 6](#)

Zodiacus.

Zodiaci signa quot, & de eorum natura, [1.1. q. 1. c. 1](#).
 §. [7](#). num. [41](#). [p. 119](#)

FINIS.

